M.3

MAGYAR FILMIRODA
FÉNYKÉPO
BUDAPEST, VIII, SÁNDO

Telefon: 145-510

Műterem és laboratórium. Műtermi, műszaki és egyéb fényképfelvételek. Reprodukciók. Másolások. Nagyítások. Diapozitívek. Filmdiapozitívek. Amatőrmunkák kidolgozása

10 FILLÉR 1934

Rendelés száma

Szá

T.

MÜEMLÉKEK ORSZ

Van szerencsénk nb. rendelésük

az alanti felállítás szerinti számlával szolgálni.

melléklet

Pécsi Pilch Dezső

lázd okr.

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 126 l

I.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Pécsi Pilch Dezső

Mozgástanulmányok a Képzőművészeti Főiskolán című mult számunkban közölt cikkbe néhány sajtóhiba csúszott be. Ezeket helyesbítjük: a 46. oldal II. hasáb 5. sorában: *kifejezéstelen* helyett *kifejezésteljes*, ugyanitt a 13. sorban *alkotás* helyett *oktatás* és a 34. sorban *mozgás helyett mozgó*.

Képzőművészet

1941. 71-l.

rben ezek a lakásoknak vagy magának a telepnek a szélére eső területek, ha nem
lnak el véges-végig élesen egy-
ól, valójában mindig a velük egy
ban fekvő rétegekkel függnek
, azoknak folytatásai, tartozékai,
igazolnak azok az esetek, ami-
az ilyen területeken, vagy mond-
nelyesebben tűzhelyektől, égett
któl, lakáshelyektől élesen el
választott rétegeken odahordott
ggöröngyöket lelünk, amelyek a
k egy nivóban fekvő, rétegelvá-
ó jelenségek (tűzhely, pörkölt
lakáshely) számát szaporítják s
el odahordott s réteglefojtásra,
nelyül, lakás alapjául felhasznált

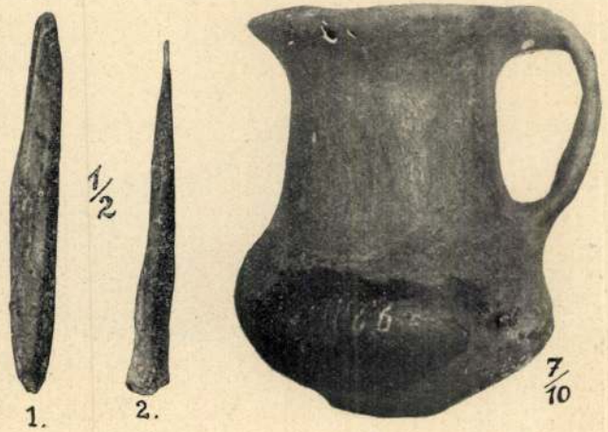

2. 3.

agnak félreesett, félredobott göröngyeiről lehet szó, e göröngyök rétegelválasztó
repét és jelentőségét egyáltalán nem lehet elvitatni.

Ilyen rétegelválasztó szerepük van a karó- és czölöplyukaknak is.

Mindezeket kötelességem volt elmondani, mert hozzátartoznak az ásatás techni-
ához, módszeréhez, de kötelességem volt abból a szempontból is, amit már egyszer

Az első csoport agyagholmija új típussal gazdagodott a 3. képen látható egy
kancsóalakú agyagbögrével, melynek iszapolása finom, égetése jó, finomabb i

ásik fe
hasa
közép
lső
n. átn

etlen művész.
zázadból.

n, arczélben és egy kétoldalú
án van ábrázolva. Jobb ke-
nvégű jogart tartja. Prém-
; díszes. A hátlapon koronás
őnyben »N« és »B« betűkkel.
s a gyöngysor között a kép-
D : G. PRINCEPS. TRANS.«, a
DOM. ET. SI : COME. 1646.«.
. — Lelt. sz. 1161. — Értéke
ándéka 1907 április 30-án (787–
ember 24-iki 5395 (1950–909),
–910) és a 3211–910 eln. sz.
r 10-iki (2095–909) és az 1910
gyzékek alapján. — Bejelente-
).

Pilch Dezső
műegy. tanársegéd
a képz. főiskola ideglenes tanára
1911 – 1918.
ékétmémyes és állatrajzolás
Évkképzfőisk. 1931-32. 78. l.

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1921 márczius 2

E szerint
a + jelölt munkák
összege cca ~~900.~~ – K
700.–

Pilch Dezső

1942-43-ban a Képzőm.
Főiskola rektora –

Rajzoktatás
1942. III. ef. 11. sz
89, 91 cl –

.+ 1542. ben.

Pg. 6.

...e.

...ékon alól balra fordulva, látható a ~~de~~ csak nem
néz~~ve~~. ~~Jobb~~ kezét keblébe dugja s gyűrűs
~~nelyben – úgy látszik, – kesztyűjét fogja~~ a
...állított aranymetszésű könyvön nyugtat-
...i felhajtott karimás barett van; hosszai kaja, baju-
...akála szőke; inges galléri nélküli, ~~sajai fodrosak,~~
...öntösének szűk ujja hasított és köpenye sötét-
~~háttérben~~ olátul függöny lóg és a háttérben hegyes vi-
...ül d.

Fa, méretei 85.5; 64.5 cm.
Pyrker János László ajándéka.

1930-ban a Hajnüvészeti Múzeum megvásárolta Nervi c. képet.

Pécsi Pilch Dezső

Az Új Művészek Egyesületének 1925-ben egyik alapítója, majd elnöke volt.

UME 1931. évi kiáll. katalogusa.

1928-ban a bécsi Künstlerbund Hagen levelezőtagjává választotta.

1929-ben az új magyar művészet nürnbergi kiállításán a nürnbergi múzeum részére megvették Fontainebleau c. képét.

Az UME genovai kiállításán 1929-ben ezüst érmet ~~[illegible]~~ és Genova város aranyérmét kapta. A genovai múzeum megvette Place de Caroussel, a nervii múzeum Jégpálya, az olasz király római galériája számára Krisanthemumok c. művét. Fordítsa

zottsága Tekintetes

ek

Budapest

tes elnökség mult évi szeptember hó
tisztelettel átszármaztatik Schwarcz
kozó által a késmárki evangelikus fa-
sitett munkálatokró szóló I-ső kerese-
,hogy ennek alapján nevezett vállalko-
dóhivatalnál kerekszámban 1200 koronát

Pécsi Pilch Dezső

az angolkisanzonyok
zugligeti temploma
keresztbajójában lévő
négy falképi festi
munkája. (1914-1916?)

Richter angolkis

148. l.

Az első csoport agyagholmija új típussal gazdagodott a 3. képen látható egy kancsóalakú agyagbögrével, melynek iszapolása finom, égetése jó, finomabb i

ásik fe
hasa
közép
lsó f
n. átm

rben ezek a lakásoknak vagy magának a telepnek a szélére eső területek, ha nem
lnak el véges-végig élesen egy-
ól, valójában mindig a velük egy
ban fekvő rétegekkel függnek
, azoknak folytatásai, tartozékai,
igazolnak azok az esetek, ami-
az ilyen területeken, vagy mond-
nelyesebben tűzhelyektől, égett
któl, lakáshelyektől élesen el
választott rétegeken odahordott
ggöröngyöket lelünk, amelyek a
k egy nivóban fekvő, rétegelvá-
ó jelenségek (tűzhely, pörkölt
lakáshely) számát szaporítják s
el odahordott s réteglefojtásra,
nelyül, lakás alapjául felhasznált

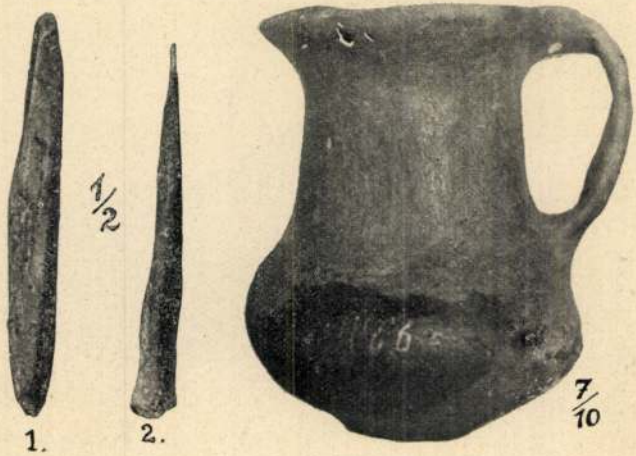

2. 3.

agnak félreesett, félredobott göröngyeiről lehet szó, e göröngyök rétegelválasztó
repét és jelentőségét egyáltalán nem lehet elvitatni.

Ilyen rétegelválasztó szerepük van a karó- és czölöplyukaknak is.

Mindezeket kötelességem volt elmondani, mert hozzátartoznak az ásatás techni-
ához, módszeréhez, de kötelességem volt abból a szempontból is, amit már egyszer
[illegible] hogy a most szóbanforgó ásatás harmadik évi eredményének köz-

Pilch Dezső

műegy. tanársegéd
a képz. főiskola ideglenes tanára
1911 – 1918.

ékétmémyes és állatrajzolás

Évkképzfőisk. 1931-32. 78. l.

ətlen művész.
zázadból.

n, arczélben és egy kétoldalú
án van ábrázolva. Jobb ke-
nvégű jogart tartja. Prém-
ː díszes. A hátlapon koronás
őnyben »N« és »B« betűkkel.
s a gyöngysor között a kép-
D : G. PRINCEPS. TRANS.«, a
DOM. ET. SI : COME. 1646.«.
. — Lelt. sz. 1161. — Értéke
índéka 1907 április 30-án (787–
ember 24-iki 5395 (1950–909),
ː–910) és a 3211–910 eln. sz.
r 10-iki (2095–909) és az 1910
gyzékek alapján. — Bejelente-
).

Pilch Dezső

1942-43-ban a Képzőm.
Főiskola rektora-

Rajzoktatás
1942. III. ef. 11. sz
89, 91 il-

Kiváló tisztelettel

Budapest, 1921 márczius 2

E szerint
a + pólt munkár
összege cca ~~900.~~ – K
700.–

Pécsi Pilch Dezső

Az Új Művészek Egyesületének 1925-ben egyik alapítója, majd elnöke volt.

UME 1931. évi kiáll. katalogusa.

1928-ban a bécsi Künstlerbund Hagen levelezőtagjává választotta.

1929-ben az új magyar művészet nürnbergi kiállításán a nürnbergi múzeum részére megvették Fontainebleau c. képét.

Az UME genovai kiállításán 1929-ben ezüst érmet ~~[illegible]~~ és Genova város aranyérmét kapta. A genovai múzeum megvette Place de Caroussel, a nervii múzeum Jégpálya, az olasz király római galeriája számára Krisanthemumok c. művét. Fordítás

Pg. 6.

.+ 1542. ben.

ře.

ékon alól balra fordulva, látható a csak nem
néz~~ve~~. Jobb kezét keblébe dugja s gyűrűs
~~nelyben – úgy látszik, – kesztyűjét fogja~~ a
állított aranymetszésű könyvön nyugtat-
felhajtott karimás barette van; hosszai kaja, baju-
akála szőke; inges galléri nélküli, ~~sujai fodorsak,~~
öntösének szűk ujja hasított és köpenye sötét-
~~hátterben~~ olátul függöny lóg és a hátterben hegyes vi-
ül d.

Fa, méretei 85.5:, 64.5 cm.
Pyrker János László ajándéka.

1930-ban a Hajnűvészeti
Múzeum magyarországi Ner-
vi c. kepet.

Pécsi Pilch Dezső

az angolkisanzonyok
zugligeti temploma
kereszthájójában lévő
négy falkép fenti
munkája. (1914-1916?)

Richter angolkis

148. l.

zottsága Tekintetes

ek

Budapest

tes elnökség mult évi szeptember hó
tisztelettel átszármaztatik Schwarcz
kozó által a késmárki evangelikus fa-
sitett munkálatokró szóló I-ső kerese-
., hogy ennek alapján nevezett vállalko-
adóhivatalnál kerekszámban 1200 koronát

PÉCSI PILCH DEZSŐ

Kertben. Olajfestmény.
Virágzás. Olajfestmény.
Párisi park. Olajfestmény.

Művészeti Hotek Un
Ungvár
1941

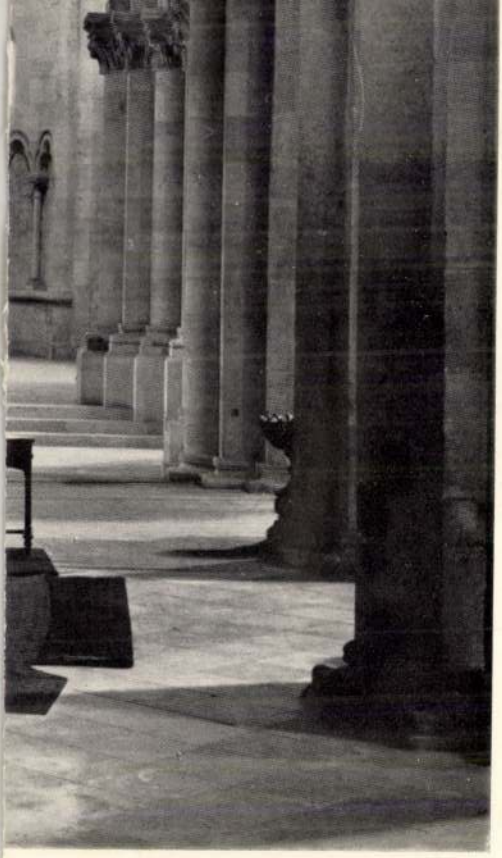

Pilch Dezső, pécsi

lakik Budapest I.
Horthy M. ut 32.
festő

Pécsi KMT szünész-
tagja 1933

Pilch Dersö

lásd

Lex Magy Társ

445. b. l.

$$\frac{1}{2}\left(\frac{1}{2}\right)^{2}$$

$$\frac{1}{2}\left(\frac{1}{2}\right)^{2}$$

$$\frac{1}{2}\left(\frac{1}{2}\right)^{2}$$

Pilch Deras

l.

Reivas XX. 752-l.

Pilch Dezső (pécsi)

életrajz

irod.

Csókássy 124. l.

Gregoria Maximiliana

Derékig, kissé balra, ré
disszel és allegorikus alakokkal
dad medaillonban. A háttérben job
alatt két sorban:

Gregoria Maximil
von Österrei

és ez után jobbra: 69.

Rm., mér. a rl. 29.5 : 18

Szn. 114-9
332-900-67

Pilch Dersö festi,

szül. 1888 VI. 15. Pécsett. Budapesten és Münchenben tanult. A bpesti képzőmű, főiskola tanára és fotikkára. Lőképeivel tűnt fel.

Univ. lex. 631 l.

Pécsi Pilch Dezső

Pécsi Pilch Dezső festő-tanár
a Képzőművészeti főiskolán, XI.
Horthy Miklós-út 80. 268-017

Bptávb 1940 szept.

T. 821.

és köröndökkel megerősitett város
zölöpökön nyugvó hid köt össze; az
közt lovas katonák vannak; a háttér-
Felirata:

4.4 : 7.9 cm.

Pécsi-Pilch Dezső

Pilch Dezső (Pécsi-Pilch Dezső) (1888–1949): festő. Tájképeket és csendéleteket festett, franciás expresszionista stílusban. A Képzőművészeti Főiskola tanára volt.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim Bp. Corvina 1977.

Pécsi Pilch Dersö

festő Bpst.

Ume főtitkára és

alapító tagja.

Ume 1928 febr. - kiáll -

10 ume

Ernst-museum VII. 210.

MDK
MDK

Pécsi Pilch Dezsö, főtitkár.

Bp.I.Horthy-miklós ut 32.I.2.

A jury -be is beválasztották.

Egyuttal az anyagot is rendezte.

Alapitó tag.

Az UME vezetősége.
Nemz.Szalon.: UME. 1928.febr.

ROMA

Museum: Pécsi Pilch Dezső: kép

Zórándy László: Paletta. 32 p. é. n. (1944), 149 l.

Pécsi Pilch Dezső

NERVI

Museum: Péczi-Pilch Dezső: Kép

Lóránth László: Palotta. Bp. é. n. (1944), 149 l.

Péczi Pilch Dezső

Pécsi szabad festő-
iskola

alábbi társulat égisze
alatt 1929. tól mű-
ködik - Az iskola
a társaság kiállitá-
sai keretében mu-
tatkozik be.

Pécsi Képzőm Társ
1933. nyár
7. l.

Aba Novák Vilmos, Bernáth Aurél, Csók István, Déry Béla, Egry József, Fényes Adolf, Frank Frigyes, Glatz Oszkár, báró Hatvany Ferenc, Hubay Andor, Iványi Grünwald Béla, Kernstok Károly, Mattyasovszky Zsolnay László, Molnár C. Pál, Pécsi Pilch Dezső, Szőnyi István, Vidovszky Béla, Vaszary János, Vass Elemér.

Tisztelettel van szerencsénk meghivni

PÉCSI PILCH DEZSŐ festőművész

műveinek gyüjteményes kiállitására, amely november 27-én délelőtt nyilik meg.

Teljes tisztelettel

FRÄNKEL JÓZSEF
igazgató

CSÓK ISTVÁN
elnök

Pécsi Pilch Dezső

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK MAGYAR MESTEREK MŰVEIBŐL

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 8. TELEFON: 82-1-22

A kiállitás nyitva nov. 27-től, dec. 8-ig 9—6 óra között. Ünnepnap 2 óráig.

KÉSZPÉNZÁTVÉTELI ÉRVÉNYES 932 NOV. 24. BUDAPEST 5.

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

Dr Szentiványi Kálmán *urnak*
urhölgynek

Szépművészeti-Múzeum.

H.

Arena ut.

PÉCSI PILCH DEZSŐ
FESTŐ, TANÁR A KÉPZŐMŰVÉSZETI FŐISKOLÁN

BUDAPEST, I., HORTHY MIKLÓS-ÚT 32. V. 2.

Nagyrágos
Szentiványi Gyula ornak
muzeum ör
Bpest.
képzőmüvészeti Muzeum

Kedves Barátom!
Lévy Kerjes jelen sorok átadóját
Nagyrágos amount fogadni s ké-
rést, mely képeinek hasavitelét célozza,
lehetőleg teljesítem. Hálás rossinettel
ölel igen hívad /.
Bpest 1929. jun. 30.

~~Horváth Gábor~~

~~1795–1796 dérai~~

~~1799–1801~~

~~Erfurt~~

. Szépművészeti Múzeum

Sorszám.

választói jogosultsággal bíró tisztviselői. 191

Lakás		Aláírás	Jegyzet
...cza, út	sz.		

PÉCSI PILCH *Dezső*, festő, l. *Pilch D.*

396. *Mária Terézia.*

Egy gúnyérem előlapján,
NIGIN VON UNGARN van ábrá
balról látható szerzetes ragadj
tartó világi főúr e szavakra fak
ján pedig azt a jelenetet látju
VON : UNGARN : ZIEHT : EIN : B
lyet egyik udvarhölgye hozott,
ját elvesztő és balra menekülő
gatván a királynőnek e szav
Mindkét képcsoport alatt az »MI

Bronz, átmérői 4 : 4 cm. — I
— Csernátony Lajos ajándéka 18

Pécsi Pilch Dezső

cvid

Ki-Kicsoda?

633. l

MEGHÍVÓ.

A Szent Imrevárosi Kulturegyesület Képzőművészeti Szakosztálya 1935. december 15-én megnyitandó Karácsonyi képzőművészeti, iparművészeti kiállítást rendez, a Kelenföldi Társaskör helyiségében: XI., Horthy Miklós út 15/d. félemelet 42 sz, melyre festő, szobrász és iparművész tagjainkat a kiállításon való részvételre meghívja. Beküldési nap és idő kizárólag dec. 12-én, csütörtökön 9—1 óra között.

Az elnökség ez alkalommal a kiállító művészek részére, három díjat tűz ki. Kiállítási lap ára 20 fillér.

Telefon: 69-3-13

Budapest. 1935. dec. hó.

Kiváló tisztelettel:

Pécsi Pilch Dezső
Szakosztály elnök.

Kurtapataky
műtáros.

Pécsi Pilch Dezső

NYOMTATVÁNY.

KÉSZPÉNZZEL BÉRMENTVE
BUDAPEST 112
1935 DEC. -2.

Méltóságos
Nagyságos

Szentiványi Gyula úrnak

~~Szondi u. 98.~~

BUDAPEST

~~XI. Lenke-u. 7~~

Budafoki út 40/c

Mérnökök Nyomdája. • 59—5—73

MEGHÍVÓ.

A Szent Imrevárosi Kulturegyesület Képzőművészeti Szakosztálya a Kelenföldi Társaskör XI., Horthy Miklós út 15/d. félemelet 42 sz. helyiségében:

II. KARÁCSONYI-KÉPZŐMŰVÉSZETI-IPARMŰVÉSZETI-KIÁLLITÁST-

rendez, melyre az elnökség Nagyméltóságodat, Méltóságodat és Nagyságodat tisztelettel meghívja.

Ünnepélyes megnyitás f. hó 15-én, vasárnap d. e. ½ 12 órakor lesz.

Telefon: 69-3-13.

Kovács József
ny. tábornok, a Sz. I. K. ügyvezető elnöke.

Pécsi Pilch Dezső
festőművész tanár,
a képzőművészeti szakosztály elnöke.

Lakatos Arthur
festőművész tanár,
az iparművészeti szakosztály elnöke.

A kiállitás f. hó 15-től-29-ig d. e. 10-től este 6 óráig díjtalanul tekinthető meg.

Pécsi Pilch Dezső

NYOMTATVÁNY

Méltóságos
Nagyságos

Szentiványi Gyula *úrnak*
úrnőnek

~~Szóndi u. 98.~~

BUDAPEST

Budafoki u. 1 o/c ~~Lenke u. 7.~~

KÉSZPÉNZTELBÉRMENTESÍTVE BUDAPEST 1935 DEC. 17.

MÉRNÖKÖK NYOMDÁJA, BUDAPEST 2488.

Pécsi Pilch Dezső

szül. 1888. jun. 15. Pécs. Akadémia Bpest, München. Tanulmányút Itália, Párizs – 1905 óta Bpesten. 1918-tól a Képrőm. főisk. tanára –

Csendélet kínai figurával, of. 1926
Zebegényi strand, of. 1926.
Kilátás ablakomból, of. 1927
Párizsból, of. 1926.
Interieur csendélettel, of. 1927
Parc Mont Souris, of. 1928
Fekvő akt, of. 1927
Luxembourg-Parc, of. 1928
Turinból, of. 1927
Leány piros ruhában, of. 1926
Fontainebleau kastély, of. 1927

Kat Künstl 1929

32. l.

ben hosszu szenvedes után elhunyt.

s kötelességtudásával mindannyiunk sze-

n délután ½5 órakor lesz a pesterzsébeti

ETTEL ŐRIZZÜK.

unius hó 21-én.

MDK

Pécsi Pilch Dezső festőművész sz.1888.

Pécsett született.Középisk.szülővárosában,művészi tanulmányait a Képzőm.Főisk.Bpesten végezte.
Münchenben majd Olaszországban és Párisban folytatta tanulmányait.
1912-ben A József kir.müegyetemen tanársegéd let
1918-ban rendes tanár lett a Képzőm.Főisk.

RátStr.859.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

a La Fontaine irodalmi Társé képzöm.osztálya
1939 nov. 26-án Vaszary János emlékezetének
hódol. Vaszary János képeit ismerteti vetítéssel.

aszary János és Racine emlékezete.- Pátria Irók és
Vaszary János és Racine emlékezete. - Hirlapirók és
Müvészek Klubja.

Pécsi Pilch Dezső.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Pécsi Pilch Dezső.

A "Kut" és az "Ume" tagjaiból alakult szindikátus végrehajtó bizottságának tagja 1932.-ben.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Pécsi Pilch Dezső.

Vaszary J.Halála után az Ume elnöke.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö,

az UME elnöke /1937/.

MDK

pécsi Pilch Dezső

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. művésztagjai 1938.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

Bp. XI.Horthy M.ut. 32.

A Pécsi Képzömüvészeti és mübarátok Társasága müvészetagjai 1942-ben.

Pilch Dezső

képz. főiskola ~~[illegible]~~ 1918 — rendes tanára

műv. bonctan, szeml. látszattani rajz.

Évkképzfőisk. 1931-32. 75. l.

~~1160. Ismeretlen művész.~~
A XIX. századból.

1160 Brandenburgi Katal

és sima kár
van ábrázol

Mellig ~~látható~~ K
Öltözete: ~~széles~~ gallér cs
szitével ~~magas ruha~~. Körir

CATH. D. G. N. M. S. S

~~Karimája és hát~~

Nyolczszögletű a
méretei 2.5:2.5 cm. -- Bec
1907. április 30-án (787-

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch 25.1.ó

Péchy Pilch Deszö.

Az Uj Müvészek Baráti Egyesületének-vezetőségi tagja.

Révész István beszél az UMBE-ről.

jegyezte:Somogyi Árpád.1951.

Szegedy Róza arczkeje VI. 148.

Ot
N.

Pilch Dersö

Münarnok

1914. tav. kiáll. 726
1915. tav. kiáll. 277
1915–16. téli kiáll. 301
1916. tav. kiáll. 221.
1916–17. téli kiáll. 33, 147
1917. tav. kiáll. 384, 392
1917–18. téli kiáll. 226, 363, 383
1918. tav. kiáll. 72, 120
1918–19. téli kiáll.
1919–20. téli kiáll. 42, 324, 400
1920–21. téli kiáll. 282.
1921. tav. kiáll. 303, 315, 414.
1921. őszi kiáll. 348
1922. jub. kiáll. 520, 590
1926. őszi kiáll. 124, 125, 126.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Ormánsági menyecske, repr.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Pilch Dezső

146. Igáslovak, olajf. — — — — — — 500.—

Nemzeti Szalon

1915. sept.
őszi kiáll.

Pilch Dezső

Mucsarnoki

1913–14. téli kiáll. 187, 748.

Szakállas férfi mellképe, római bronzszob-

rocska III. 199.

Pécsi Pilch Dezső festő

Andrássy-út 71. Műtermek

1934. nemz. képzőm. kiáll. 173, 420.

Edény agyagból, öskori VIII-172

Pécsi Pilch Dezső

Gellérthegy, olaj.

1932 évi új szerzem.kiáll. Műcsarnok

1933 ΙΩΑ ΟΙ ΣΚΟΛΕΙΟ ΚΙΘΙ ΜΟΥΣΕΙΟΝ

Pécsi Pilch Dezső

Kerekben, olaj.

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942. 78. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Pécsi Pilch Dezső

Stickerin c. képe

kiáll.

Csánky Ungmal

33. l.

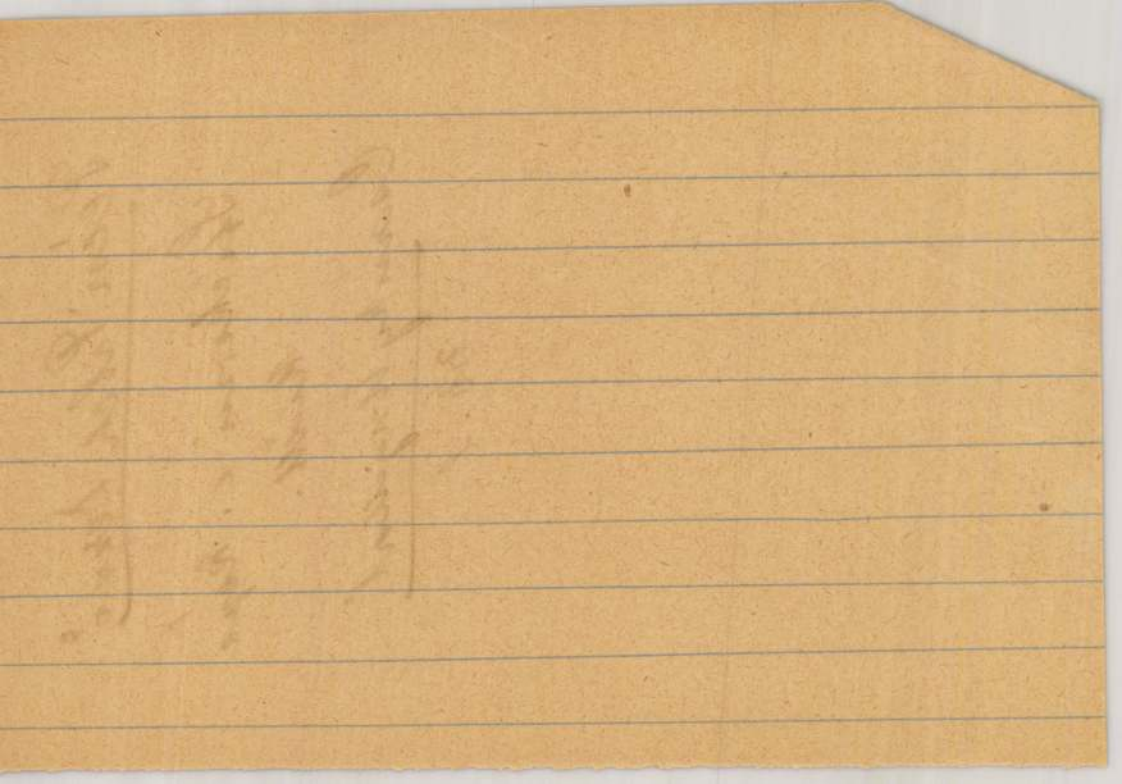

Pécsi Pilch Dezső

részt vett az alábbi kiállitáson 1933. nov.

Forum 1934. 38. r.

(Magyar képzőművészeti kiállitás Palermoban.)

Tiszalök

Pécsi Pilch Dezső

Horthy M. ut 36.

Műcsarnok

1929. ötödik kiáll. 357-359.

ya vármegye.

m.
pzat. (?)
g), Leányvár nevű rom.
i épület.
s.
m.
ics közt), Pálos-zárda romjai.

árrom.
ómai castrum nyomai.
plom.
trum maradványa.
ómai temető.
lom.
z.

Pécsi Pilch Dersö

l.

Képm. kiállítások

1932. aug.

könyvtáramban

t, Majolika mit Goldlüster, die Mitte gebuckelt, an
-maurisch, XVI. Jh.

XIII—XIV. századi, sziriai mecsetlámpások alakjára
abeszkes disz és arabs-felirat. Sziria, XV—XVI. sz.
terglanz, in Form der syrischen Tempellampen des
h. Illusztr. XXVII. tábl.

estén folyatott ólommáz, lüszteres csillogással. Perzsa,
on, birnförmig, Bleiglasur mit Lüsterglanz. Persisch,

érép. Nyakán felirat: „Nagys. Vásonyi N. Takács Ché
Anno 1740,". Tojásdad testén elől kétfejü sas, céh
grün glasierter Ton. Anno 1740.

érép, közös talapzaton. Prága, XIX. sz. e. f. —
e. H. XIX. Jh.

cserép, gömbös testén szürke alapon eozinos levelek
IX. sz. — Grosse Blumenvase, Steingut, kugelig,
. Zsolnay, Pécs, XIX. Jh.

l szinesen Krisztus kinszenvedésének eszközei és
rug, Fayence, auf der Stirnseite die Marterwerkzeuge

Pécsi
~~Pechi~~ Pilch Dersö

Gellérthegy. Laff

Tm Bp. 1932

---

korában.

llva, talapzatra helyezett tojásdad me-
szalagcsokrok díszítik s nyakéke ~~egyes~~
maga elé mutat s baljával az em-
ját fogja. Brokát ruhája kivágott s
l elkapja s így annak vége szárnyalakú.
díszlenek. Fölül herczegi korona lebeg
ájképek láthatók: „Attenta referre Paren-
va Labore" szavakkal. Feliratai az alól

reren:

ria Magdalena, Josepha, Antonia,
Austriae. Nata Vienna 26a Mar-

orban:

irtute mico Par Austria collo est.
dus, quod domus illa parit."
. c."

etei 39: 29.3 c/m.

55/93 N: 1530.

Pécsi Pilch Dersö

koll. kiállítása a
Szépművészeti kiállí-
tások helyiségében
1932 nov. 80 mű.

van Goyen.

1. † Haagában 1656 ápr. 30-án.

városban szemlélhető, a hol
llokzatos házak (Giebelhäuser)
világítja meg, míg a füst az
bódé közelében levő elpusztult
masztottak, míg az úton, a
székelő asszony tördeli kezeit.
n kiáltozó és több menekülő
yike a csolnakban álló révész-
pedig beteg anyókát czipel
nb mögül asszony közeledik
másik csolnak kötött ki, hová
onyok és gyermekek mene-

— Lelt. sz. 3830. — Vétetett az
. engedély alapján Goudsticker
). — Kifizettetett az 1909 január
1910 január 1-jei 150018–909
45800–910 (7–911) sz. leiratok
május 15-én (848–909), 1910
11 február 8-án (769–911). —
11 márczius 11-iki 11526–910
11-iki 22041–910 (913–911)

adatok a Szépművészeti Múzeum-
phsz van Goijen: Incendie.
Galerie G. Ritter Hoschek. Prag,

111
525 (3830).
614 (186.)

525

Pécsi Pilch Dezső

Mohácsi sokica, olaff.

Nemzeti halon,

Munkácsy Céh VIII. repr.
kiáll. kat. 1935 márc. 30-
ápr. 14.

Pécsi Pilch Dezső

festő

Műcs. kiáll. 1913 tól

Pipics 118. l.

Közmű- antiquárium
és
könyvkereskedés
BUDAPEST
IV., Múzeum-körút 17.

Révai őszi könyvei 1940

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Virágcsendélet

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Muz. 138.kiáll.
1933. márc. 14 l.

MDK

Pécsi Pilcs Dezső

Parkban

Munkácsy céh 5.kiáll. Ernst Mus. 138.kiáll.

1933. márc. 5 l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Nervi c. müvét

a Szépmüv. Muz. megvásárolta.193o.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

MDK

Pécsi Pilch D.

a Wiei Künsterbund Hagen jub. kiáll. résztvett.
1930.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931, febr.

MDK

Pécsi - Pilch Dezső, festő.

Falusi táj. of.

Alk. Nův. Lár. - XVI. Kiáll. - 1943 aug. - Magy. Mesterek.

Jegyz.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

alapitó tag. 1925.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931, febr.

FÖLDES /Hajdu/

Ref. templom, homlokzati toronnyal
úrasztali edénye közül az első 1679-
ban.

/Kováts J. István: Magyar reformátu
549 l. /

MDK

Pécsi Pilch

1927. "medaglia commemorativa"-t kapott.

UME 3.kiáll. N.Szal. 1931. febr.

HAJDUHADHÁZ (Hajdu)

Földi-ház, földszintes, ives
János költő és természettudós,

(Dr. Földi János egyhori hajduhad
Hbl, Néppel).

MDK

Pécsi Pilch Dezső

1929. a genovai kiáll. ezüstérmet kapott.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Genova város aranyérmével kitüntetve. 1929.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

MDK

Pécsi Pilch D.

Jégpálya c. képét

a nervii Muzeum megvásárolta

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Virággcsendélet

Magyer akvarellek. Tamás Gal. 135 kiáll. 1942. okt.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső, festő:

Falusi táj, of.

Alk. Művészház, - XIX. Kiáll. - 1943 okt. - Magy. Mesterek

Jegyz.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

Virágos csendélet

Uj magyar müvészet keresztmetszete. Tamás Gal. 45. kiáll. 1932. ápr-máj.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 27 l.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festö.

Fésülködö leány. Olajfestm.

Nyiregyházi Müv. Hetek. 194o. máj.4.-töl jun. 3.-ig.
Képzömüv. Kiáll. tárgymutató. 11.1.

MDK

Pécsi-Pilch Dezsö, festö

Ülö leányka	olf.
Szindarab	"
Hüvösvölgyben	"
Mulató kalocsaiak	"

A Műbarát kiállitásai.
Magyar mesterek szines vázlatai. 1942. V. 9. Kat.
Az Orsz. Szépüv. Mus. anyagából.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Hóolvadás, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mucs. 1940. febr.

11. l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Kalocsai leány, of.

Magy. Művészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr.

11. l.

MDK

Pécsi-Pilch Dezsö, festö

Szajna part.
Párizsi vendéglö.

Bp.Mücs.-OMKT Nemz.Képzömüv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall.- és Közokt.Min./1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 38.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festö

Baranyai táj.

Az Ernst-Mus.kiállitásai. CXLVII. Munkácsy-Céh VI. sors.egybekötött repr.kiáll. Bp.1934 május. Kat. lo.1.

M.D.K.

Pécsi Pilch Dezső

333. A huszár.
335. Kócos.

"A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója
Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat. 22. l.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festö

173. Ormánsági menyecske. 1934. Olf.

42o.. Paraszt-szoba. 18.1. Vizf.

Bp.Műcs. - OMKT. Nemz. Képzömüv. Kiáll. 1934.ápr.29.-jun.17.

Kat. 1o.1.és 18.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festö

435.	Piros fökötös leányka.	Olf.
433.	Somogyi menyecske.	"
437.	Beretválkozó férfi.	"

Bp. Műcs. - "A Magyar Művészetért" Képcsk. Kiáll. 1942. jun. 6.-22. Kat. 17.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Csendélet

Váci ucca

Leányka

UMK és KUT kiáll. N.Szal. 1932. nov.

13 l.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festö

/ A Paál László Társaság tagja. /

Farsang Mohácson.

KMTárs. Téli tárl. 1938.febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Bp. Mücsarnok. Kat. 23.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festö

Virágzó hegyoldal. 17.1.
Kertben. 18.1.

OMKT.-Műcsarnok. IV.Nemzeti Képzömüv. Kiáll.
Bp.1937.ápr.29.-jun.2o. 17.1. és 18.1.

MDK

Pécsi Pilcs Dezső

választmányi tag

KUT és UME kiáll. N.Szal. 1932. ~~ok~~ nov.

3 l.

Pécsi Pilch Dezső festőművész
Nervi, olajf.
Nagy csendélet, olajf.
Lelátás a Gellérthegyről, olajf.
Párisi ucca, olajf.
Csendélet törökkel, olajf.
Budapest télen, olajf.
Fényreklámok, olajf.
Zugligeti séta ut, olajf.
Virágcsendélet könyvekkel, olajf.
Fekvő női akt, olajf.
Nemzeti Szalon, 193o. ápr.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
128—1908. szám.
Érkezett: február 26.

A m.kir.vall.és közokt. mi
sz.a.kelt s a soproni m.ki
nek mása :

. . .

Utasitom az adó
mérnöknek a lajtapordányi t
munkálatainak felülvizsgál
tése alkalmából felmerült
érvényesitett Huszonnyolcz
miniszteri tárcza-naplóban
mázrészt az érvényesitett u

Pécsi-Pilch Dezső

Üsendélet

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
29 l.

Pécsi-Pilch Dezső
Luxembourg este , repr.

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.

Pécsi-Pilch Dezső
Luxembourg este

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
29 l.

Pécsi Pilch Dezső

Hullámfürdő
Virágos ablak
Genova
Gellérthegy

U.M.E. III. Bpesti kiállitása. Nemz.Szal. 1931. febr. 1, 2, 3, 10 1.

Pécsi Pilch Dezső

Kirándulás, olaj

Műterem II. csoportkiállítás. 1935.

Pécsi Pilch Dezső
Fehérruhás leányka

Uj magyar aquarellek, Tamás Gal. CXI. kiáll.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Parkban

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V.kiáll.
1933. márc. 5 l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső
Virágcsendélet

Ernst Muz. 138. kiáll. Munkácsy Céh V. kiáll.
1933. márc. 14 l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

KUT II. kiáll. M.Szal. 1929, márc.

Pécsi-Pilch Dezső

Falusi táj, olaj

Alkotás Művészház XVI. kiállitása. 1943.

aug. 3 l.

Szegedi Képzőművészeti Egyesület kiállitása.
1904. márc. 1.

Pécsi -Pilch Dezső

Csendélet

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban Budapest, 1928. katalogusa 29 lap

Pécsi -Pilch Dezső

Parc du Mont-Souries

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban Budapest, 1928.katalogusa 29 lap

Pécsi-Pilch Dezső

Luxembourg este

Munkácsy Céh első kiállitása a Nemzeti Szalonban Budapest, 1928. katalogusa 29 lap

Pécsi Pilch Dezső festőművész

Ülő menyecske

A Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesülete
XVI. kiállitása. 1930. december N. Gelon

1876., 519. l. — Dankó 95—96. l. (Képe XXXIV. tábla.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 370. l. — Gerevich: A koronázási kincsek. Vasárnapi Újság, 1917., 30. l. (Képe 28. l.) — Lepold—Homor 70. l. — Gerevich PA, 194. l. — Lepold—Lippay 37. l. (Képe VI. táblán.) — Lepold Katalógus 115. sz.

SZENT LÁSZLÓ FOGÁNAK EREKLYETARTÓJA,

aranyozott sárgaréz, gótikus Úrmutató forma, hengeres üvegrésszel. Az ereklye mellett Simor János hitelesítő irata.
Mag. 48·5 cm.
Bécsi munka, 1868.
Az ereklyét Simor prímás szerezte Szent László győri fejereklyéjéből, 1868-ban. Ugyanő készíttette a tartót.

Lepold—Homor 71. l. — Lepold Katalógus 234. sz.

KEHELY,

aranyozott ezüst, drágakövekkel és liliomos díszszel.
Mag. 28 cm.
Bécsi munka, Anders, 1870 körül.

ÚTI SZERTARTÁSI KÉSZLET,

aranyozott ezüst: Kehely, körmeneti kereszt, pásztorbot, kenettartó, szenteltvíztartó, hintő, tál kannával, tálca két ampolnával, két tányér, mutató pálca. Simor prímás vésett címerével. Lippert terve nyomán Anders bécsi ötvöstől, 1870.
Simor prímás készíttette, 1870.

Pécsi Pilch Dezső festőművész
Krisantemumok
Lelátás a Gellérthegyről
Tükör előtt
Zugligeti sétaut
Erzsébethid télen
Csendélet kortékkel
Csendélet török figurával
Pihenő sárközi menyecske
Fonó leányok
Fonó leányka

Festőművészek gyüjteményes kiállitása Pécs
193o. október-november

7. kép. *18. (Mss. III. 176.) Horae Beatae Mariae Virginis. XV. sz. 95a lap.*

Pécsi Pilch Dezső festőművész

Sa prozora
Devojcica
Jelisavetin most
Vrt
Brezuljak
Gospodjica pri odmoru
Hrizanteme
Pogled sa Gelerta
Pred ogledalom
Setnja
Kruske

Kat.Beograd, 1931.

Magyar munka, 1680 körül.
Ipolykéri gróf Kéry János váci püspök (1681—1685) tulajdonából.
Először az 1687. évi leltárban. (67. szám.)

Árvízkárosultak, 1876., 45. l., 1512. szám. — Dankó 101—102. l. (Képe XXXXIII. táblán.) — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 371—372. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'Art Chrétien, XV., 1881., 350. l. — Gerevich PA, 200. l. — Lepold Adatok, 29. l. — Csernyánszky 100. l. — Lepold—Lippay 43. l. — Lepold Katalógus 193. sz.

INFULA,

fehér selyem, árnyalt színes zsinórdísszel, mely zöld talaj felett kék levelek közül kinövő virágos ágakat ábrázol.
Mag. 41·5 cm.
Magyar munka, 1710 körül.

Lepold Katalógus 227. sz.

MISEING,

fehér lenvászon, széles, nyugtalan rajzú, gazdag vert csipkével, palmettákból kinövő gránátalma-, tulipán-, virág- és kisebb palmetta-dísszel. Ujjain piros selyem alapon XVIII. századi csipkedísszel.
Szél. 62 cm.
Flamand munka, 1710 körül.

Pécsi Pilch Dezső festőművész
Ülő leányka
Szindarab
Hüvösvölgyben
Mulató kalocsaiak
Mübarát kiállitása, 194o

1. képet 1934-ben, 2.-at 1933-ban restaurálta Nikássy Lajos. A donátoros kép felirata: hoc opus fieri fecit dominus Joannes abas ad sanctum benedictum anno domini 1510. A donátor III. János apát, Mátyás király kedvelt embere.
A passiojelenetek Ulrich Pinder Speculum passionis domini nostri Jhesu Christi (Nürnberg 1507) Schäuffelein, Baldung és W. Traut által készített metszetek után. (B. 34.)

Jordánszky Elek: Magyarországban s az ahhoz tartozó részekben lévő boldogságos Szűz Mária kegyelem képeinek rövid leírása. Pozsony, 1836., 27—28. l. (Az első két kép rézmetszetével.) — Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 32. l. — -ó: Az esztergomi hercegprímási képtár. Magyar Korona, III., 1879., 19. szám. — Rényi 18—19. l. — Z : Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 524. l. — Körösy László: Esztergom. Esztergom 1887., 237. l. — Knauz Nándor: A Garam melletti szentbenedeki apátság. I. kötet. Bp. 1890., 44—45. l. (1. kép, 13. tábla.) — Maszlaghy II., 30., 41., 23., 24., 25., 26. szám. — Tört. Főcsoport, 1525—26. szám. (Első kettő.) — Divald Kornél: Csúcsíveskori szárnyasoltáraink Bars és Túrócz vármegyében. A M. Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye XLV., 1911., 539. l. — Divald: Magyarország csúcsíveskori szárnyasoltárai. II. füzet. Bp. 1911., 40. l. — Haiczl Kálmán:

MDK

Pécsi Pilch Dezső
Farsang Mohácson

KMTára. Téli tárl. 1938.

Pécsi Pilh Dezső MDK

Magyar falu

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

PÉCSI PILCH DEZSŐ
141. Erzsébet híd, olajf.

N... enc, Paris	f.
Mát... a, Kisflórián u. 6.	i.
Märcz ... Mór u. 6.	é.
Miklósi-N... la, Megyeri út 14—16.	f.i.
Molnár Bél... nevelőintézet	f.
Molnár Farkas, ... Mihály u. 11.	é.
Nagy Mihály, Fe... y u. 75.	sz.
ifj. Nendtvich Ando... u. 15.	é.
Nikelszky Géza, Felso... 80.	f.i.
Palesch Pál, Bpest, VIII., ... stein u. 21. V. 1.	f.
Peitler István, Bpest, VII., ...	f.
Pettes József, Bpest, IV., Thé... 44. II. 33.	f.
Petrasovszky Leó, Zrinyi nevelőin...	f.
B. szőllősi Pfeiffer Margit, Pellérd ... mgt.	f.
Pilch Andor, Vörösmarty u. 5.	é.
pécsi Pilch Dezső, Bpest, I., Horthy Mik... 32. V. 2.	f.
hidási Piló Sándor, Bpest, VII., Rottenbiller u. 26. I. 9.	f.i.
Pupos Géza, Munkácsy Mihály u. 15.	f.
Rainer Márton, Mátyás Flórián u. 8.	f.i.
vitéz Rácz Jenő, Megyeri út 12.	f.

Pécsi Pilch Dezső

Pécsi kiáll. 1933. nyár

Ferencz Lajos, Szekszárd	f.
Fetter Károly, Dombóvár	sz.
Fodor Etel, Bpest, I., Attila körút 2. III.	f.
Forbát Alfréd, Am Fischthal 909, Berlin-Zehlendorf	é.
Gábor Jenő, Mátyás Flórián u. 30.	f.
Gebauer Ernő, Anna u. 55.	f.
Gosztonyi Gyula Koller u. 2.	é.
Havas László Vitéz u. 32.	f.sz.
Gy. Hlinka Nelli, Főpósta	f.
Hoffmann László, Ráth u. 35.	é.
vitéz Horváth Lajos, Rákosliget, XI. utca 12. sz.	f.
Igaz Lajos dr., Árpád u. 37.	i.
Istókovits Kálmán, Bpest, II., Nyul u. 16. II.	f.
Johann Hugó, Bpest, VI., Csángó u. 22.	ü.f.
Kálmándy Pap László, Szigeti országút 38.	f.
H. Kecskés Riza, Alsómakár út 58.	f.
dr. Kellermann Emil Felsőmalom u. 5.	f.
Király János, Barcs	f.
Klie Zoltán, Bpest, I., Ferry Oszkár u. 55. III. 12.	f.
Klug K. György, Szilágyi Dezső u. 20.	f.sz.

Pécsi Pilch Dezső

pécsi magy. kiáll

Künstler 1937

A miniszter rendeletéből:

dr.vitéz Haász Aladár s.k.

miniszteri osztályfőnök.

A kiadvány hiteléül:

Fáinyi

miniszteri irodatiszt.

Pécsi Pilch Jenő

képzőművészeti főiskolai növendékeinek kiállítása Pécsett 1923 szept.

Nikptiáll

majom szobra.

(Vetitett képekkel.)

Ez együttes ülésünkre t. Címedet tisztelettel meghivja és vendégeket szivesen lát

Budapest, 1948. március 10-én.

A KÉT TÁRSULAT ELNÖKSÉGE.

Figyelem! Az Országos Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat ugyanaz nap d. u. 4 órakor választmányi ülést tart a Művészettörténeti és Kereszténytörténeti Intézetben (Gerevich Szeminárium, I. em.), melynek tárgysorában bizottságok kiküldése, tagdij és a Társulat jövő programmjának megállapitása szerepel. Tisztelettel kérjük t. Választmányi Tagjaink feltétlen és pontos megjelenését.

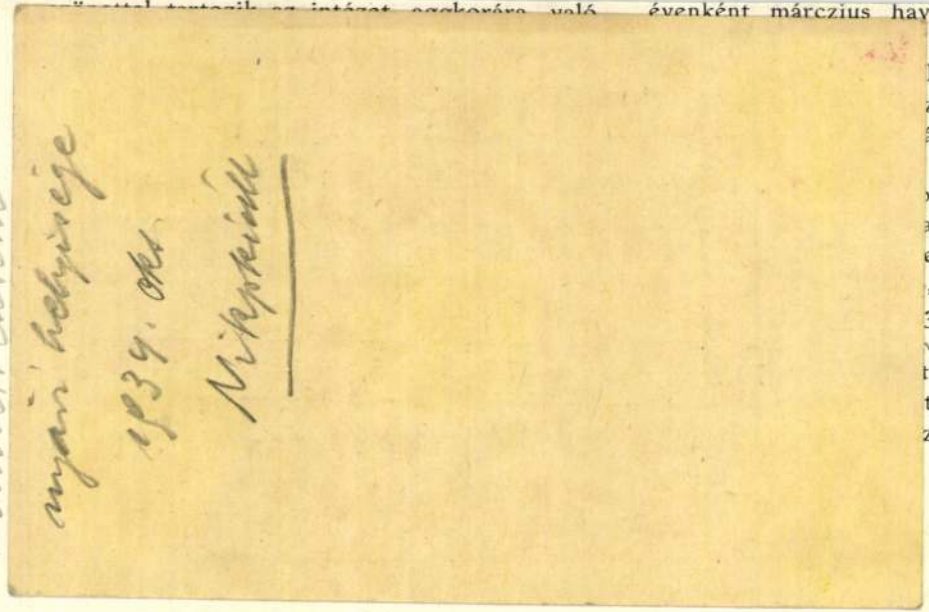

Pécsi Pilch Dezső

Koll. kiáll. Pécs
Nemzeti Casino

nyári helyisége

1934. okt.

Nikpkiáll

os torony körül végzett biztosító mun-
ok eredménye. Ott egy őskeresztény-
ő két ujabb cubiculuma és kilencz tégla-
nagyszámú melléklettel, itt a torony
ızott ajtajának és ablakainak feltárása a
rmesebb várakozásokat is kielégítette.
amsegélyen 82 tárgyat vett a múzeum
ősége. Ezek között: Finály térképét
varország római-kori állapotáról, a pécsi
sok czéhkönyvét, Pécsnek és Szigetvár-
db XVII. századbeli képét és Pécs
évi ostroma két vezérének, Zrinyi
ós a költőnek és Hohenlohe grófnak
rú képét és római feliratos követ Kiskő-
ől. Állami letétkép 4 db plakettet, 22 db

miatt tartózkodott. Legfontosabb feladatául tekintette, hogy az elhelyezésre váró nagyszámú anyagot rendben tartsa, a romlástól megóvja. Május havában az állatok mindegyike megfordult a szénkénegező ládában, hogy a molyok pusztításától megóvassanak. Az osztály őre folytatta a leltározást: Mutschenbacher Viktor volt jogakadémiai igazgató szép és nagy csigagyüjteményét jórészben rendezte, ép így az őslénytani dolgok egy részét. Mint a múltban, úgy ez évben is figyelemmel kisérte Pécs növényfenologiai viszonyait s az erről szóló megfigyeléseket a múzeumegyesület felolvasó ülésén ismertette. A Mecsek-Egyesület barlangkutató

BIZOTTSÁGA

ANTAL JÓZSEF
BÜKY BÉLA
EMŐD AURÉL
FENYŐ ENDRE
FRANK FRIGYES
GADÁNYI JENŐ
KLIE ZOLTÁN
PEITLER ISTVÁN
PÉCSI PILCH DEZSŐ
VASZKÓ ÖDÖN

PÉCSI PILCH DEZSŐ
121. Teknősbéka, olajf.

Nemzeti Szalon

Ume 1940
márc-ápr

Pécsi-Pilch Rezső"

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

MJE 1933. IV. 19.

Pécs Pilch Dezső

ülő lány, olaj.

Művészeti Hotek Pécs

1941.

Pécsi Pilch Dezső

Beretválkozó férfi, olaj.

Virágzó hegyoldal. olaj.

Párizsi park. olaj.

Művészeti Hotek Komárom

1941

27

Pten

der Steinmetz

Pécsi Pilch Dezső

121/a Falkép tryptichon kompozició tempera

Nemzeti Szalon

1937.

Unil ápr. maj.

1937 kev.

UJ MŰVÉSZEK EGYESÜLETE

UME

PÉCSI PILCH DEZSŐ

118. Leányka, olajfestmény

Nemzeti Szalon 1942
Ume ajtó

PÉCSI PILCH DEZSŐ

73. Kézimunkázó leány, olajf.

GAZDATÓ:
~~HUBAY ANDOR~~

FŐTITKÁR:
~~KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR~~

PÉNZTÁROS:
~~LEHEL BÉLA~~

Nemzeti Szalon
Magyar Kép
1940 febr - márc

Az a csekély anyagi áldozat, amelyet ezzel magukra vállalnak, lehetővé teszi, hogy az Egyesület a mai katasztrófális anyagi viszonyok között is tovább folytathassa áldásos működését.

Műpártoló tagjaink díjmentesen látogathatják kiállításainkat és résztvesznek az évenként megismétlődő műtárgy-sorsolásban.

A műpártoló tagsági díj: évi 10 pengő.

Hazafiui üdvözlettel:

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET IGAZGATÓSÁGA.

PÉCSI PILCH DEZSŐ

112. Somogyi lány, olajf.
113. Kalocsai lány, olajf.

Nemzeti Szalon

Őszi kiáll. 1940. okt.

Pécsi Pilch Dezső

Jestő

koll. kiáll

Műterem 1939.

okt.

NEMZETI SZALON
1932. FEBRUÁR

PÉCSI PILCH DEZSŐ

99a Őszi rózsák olajf. 500.—

Nemzeti Szalon

Csendélet kiáll. 1932 f.br-m.re

ürke
~~ker~~ gebe halad balra a sík vidéket
felé, melynek sekély vizéből kövek
loron fiú ül, ki nemez kalapot,
lord. A háttért erdőség képezi. Az ég-

·54·8: 61·5 cm.

I. 3-án kelt 99318 ex 900 sz. leirattal
lszámoltatott 1901: VII. 19-én (90/901.)

adta az 1901: IX. 23-i 64907 sz. rendelet.

6-iki felterjesztésre (607/901) az 1902:
leirattal (33/902) kiadatott a szegedi

Vid. Muz.

Pécsi Pilch dezső

Párisi utca, olaff
300.–

Alkotás Műveszház
I. csop. kiáll.
1942. nov.

1063

1063. Care

Sz. Meulebeckben 1548-b

A szerelmeskedő pá

A padon jobbra ford
helyt foglaló férfi átkarolta
mozdulatot tesz. A férfi bal

A l
fehé
ann
láth
ter

Fa, méretei 65 : 51 cm.
deczember 3-án a H. O. Mie
357 K-án (127–94). — Kifiz
számoltatott 1894 deczember
az 1895 junius 29-iki 3304 s

Kifüggesztésére vonatkc
1906 : IX. 337. *Hollandi isk*
1910 : IX. 337. *École holland*

III

Vét
1893

Pécsi Pilch Dersö

lásd

Expoziţia maeştrilor

maghiari. Oradea 1931

(Fränkel)

8

9

Pécsi Pilch Dezső

lásd

Szépművészeti kiállítások magyar mesterek művéből V. sorozat.

Újpest, 1931 máj

5 mű.

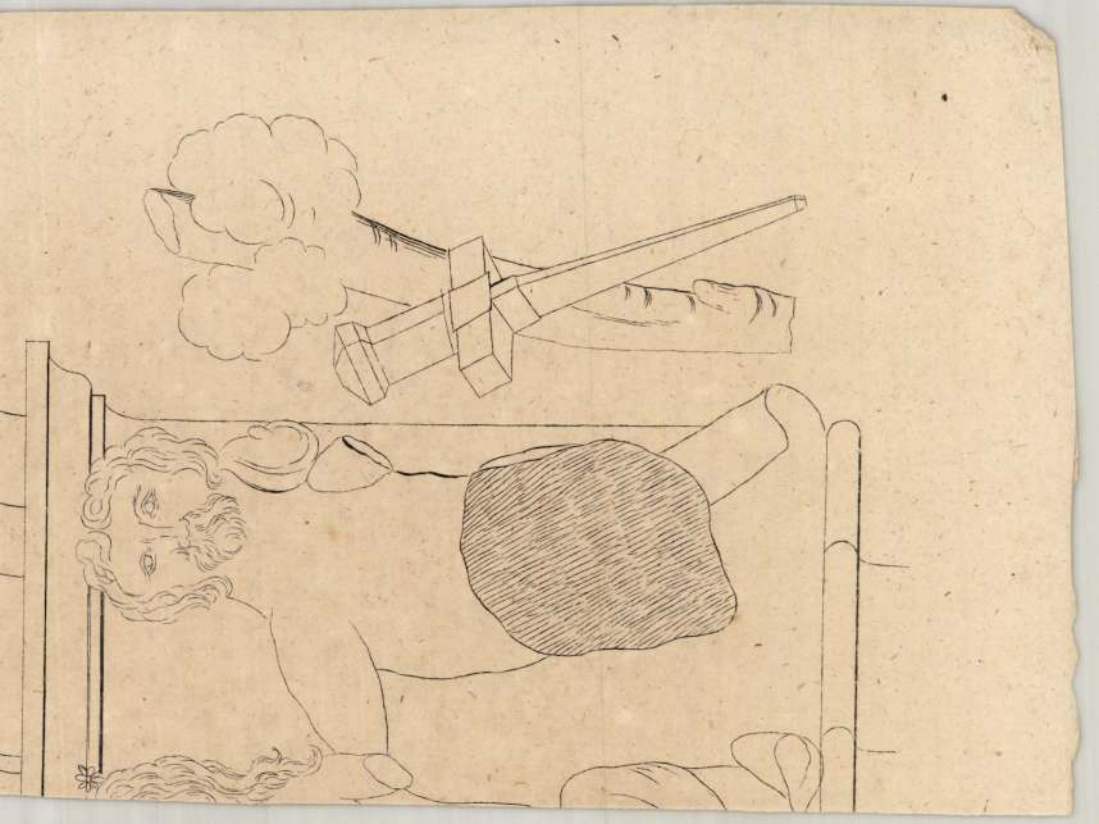

Pécsi Pilch Dezső

festő

Pécsi Képzőművészek

1933. nyár

Erzsébet-híd.

olaj

Pécsi Pilch Dezső

Festőművészek művei-
ből rendezett kiálli-
tás katalogusa
Kaposvár, 1931
febr – márc.
(Fränkel.)

Virágok és körték.
Krisanthemumok
Sárközi leányfa-

3.

4.

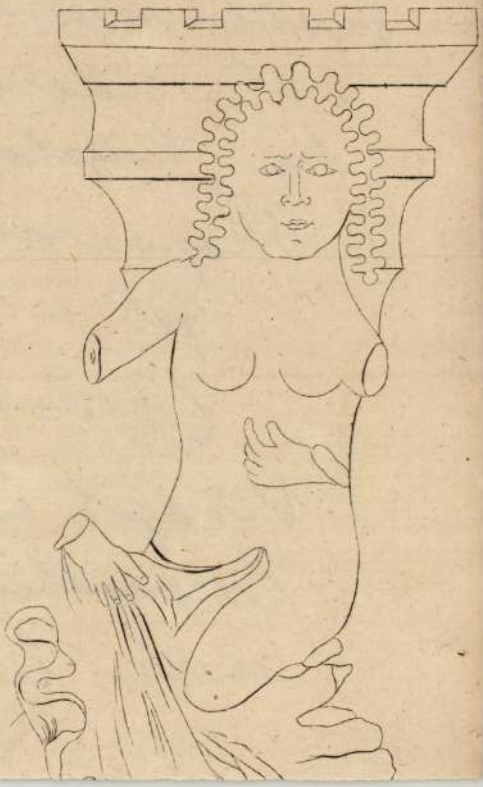

Pécsi Pilch Dersö

l.

Festőművészek gyűjt kiáll. katalogusa – Pécs 1930. okt. – nov. (Fränkel)

10 mű

2.

Pécsi Pilch Derső

lásd

Szépművészeti kiállítások magyar mesterek műveiből I. sorozat
Győr. 1931 márc – ápr –
(Fränkel)

5 mű

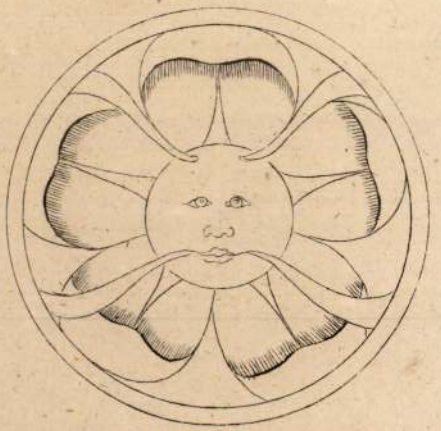

9.

5.

Pécsi 'Pilch Dezső'

Festőművészek gyűjt.
Kiállításának Katalogusa.
Bratislava 1930. nov–
dec.

Krizantheemumok
Lelátás a Gellérthegyről
Tükör előtt
Zugligeti sétaút.
Csendélet.

Szüle Péter
Belányi Viktor
Záhonyi Géza

SBIERKOVEJ VÝSTAVY

maliarov-umelcov v Bratislave, v mesiacoch november a december roku 1930

festőművészeknek

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁRÓL

Bratislavában 1930 évi november-december havában.

Ára Kč 3·—

Pécsi Pilch Dezső

Festőművészek gyűjt. kiáll. Baján 1930. okt.
(katalogusa.)

Erzsébet-híd télen
Csendélet kövekkel
Csendélet tőrök figu-
raival
Pihenő sárközi
menyecske
Fonó leányok.
Fonó leányka,
Fekvő akt.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Somogyi füstöskonyha, olf.

Műcsarnok 1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Pécsi Pilch Dezső

MDK

Aquincum, olf.

Műcsarnok 1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Chrizantémumok

Fonó leány

Csendélet

Mücsarnok 1929 őszi kiállitás

Pécsi - Pilch

Művével, nevepel a debreceni
Vásárlása naptermében rendezett képzőművészeti kiállításon.

m. 929. XI. 20

P. H. 929. XI. 20.

Pécsi – Pilch Dezső

Műcsarnok akvarell- és pasztellki-
állításain szerepelt.

934.III.4.

Pécsi Pilch Dezső

MDK

Kerti virágok

Majorházak

Mücsarnok 1944 Tavaszi tárlat

Pécsi Pilch Dezső

MDK

Hadiárva

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Pécsi Pilch Dezső MDK

Parasztszoba

Mücsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Pécsi Pilch Dezső MDK

Ablaknál

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Baranyai parasztszoba

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben c. kiáll.

MDK

Péchy Pilch Dezsö, festöm.

Mohácsi sokicza . Olf.

Nemz. Szal. - A Munkácsy Cé VIII. repr.kiáll.-a.
1935. [illegible] márc.30.- ápr.14. Kat.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Vidovszky Béla kiáll. Szépművészeti kiállitások.
Bpest. 1933. jan.

Pécsi Pilch Dezső MDK

A huszár

Kócös

Műcsarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

NDK

Pécsi Pilch Dezső

Somogyi füstöskonyha, of.

7. Nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Aquincum, of.

7. nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Harvany Ferenc és Vass Elemér festők
gyüjt.kiáll. Szépm. Kiállitások, 1932. dec.

Pécsi Pilch Dezső

Kertben

Műcsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Péchi-Pilch Dezső MDK

Gellérthegy

Műcsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti gyűjteményéből rendezett kiállitás

Pécsi Pilch Dezső MDK

Falusi udvar, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

"Kislány"c.kép repr.

Ernst Muzeum kiállitásai. C VI. /1929./
Munkácsy-céh kiáll.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

"Ormánsági menyecske"c.kép repr.

Nemzeti képzőm.kiáll.1934.

MDK

Pécsi Pilch Dezső festő, Képzőm.Főisk.tanár

1932.nov.hó-ban megnyilt kiállitása,bemutatva mintegy 40 fekete és szines grafikát és ugyanannyi olajfestményt.
Legelőször 1912-ben állitott ki a Mücsarnokban s állatképeivel vált ismertté.
"Szürkületkor"c.müvét Ferencz József kir.vásárolta meg 1914.-ben.

/pp./: Pécsi Pilch Dezső gyüjtm.kiáll.

Müvész-Élet 1932.dec.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezső festő, képzőm. Főisk. tanár

1925.-ben megalapitja az "Uj Müvészek Egyesületé"-t.
A most bemutatóra került kollekció rendkivül gazdag és érdekes. Mintegy negyven olajfestm. tárgya: tájkép, csendélet, alakos kompozició.

/pp./: Pécsi Pilch Dezső gyüjtm. kiáll.

Müvész-Élet 1932.dec.1.

Pilch Dezső MDK

Baromfiudvar, olf.

Műcsarnok 1918-19. Téli kiállitás

Pilch Dezső MDK

Jó pajtások. olf.

Műcsarnok 1918-19.évi Téli kiáll.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö,festö

Magyar csendélet. Olajf.

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért". 1943 máj.16-3o. Kat. 16.1.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Virágzó hegyoldal, olf.

Kertben, olf.

Májusi eső, olf.

Mücsarnok 1940 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festö

Baranyai tisztaszoba.	Vizf.
Somogyi parasztszoba.	Tempera.

A Vall. és Közokt. Min. vásárlásainak kiállitása. Az M. Szépműv.Muz.-ban. 1938 jul.1.-aug.1. Dp.1941. Kat 10.l.

Pécsi Pilch Dezső: MDK

Kávéházban
Sokáci leány

A Budapest-Szentimrevárosi Kulturegyesület kiáll.
1935. Bp. XI. Horthy Miklós ut 15/d.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Virágzó hegyoldal

Mücsarnok 1937 IV. Nemzeti Képzőm. Kiáll.

Pécsi Pilch Dezső

MDK

Magyar csendélet, olf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért e.kiáll.

Pécsi Pilch Dezső

Szerepelt a Nagykanizsán rend. tárlaton.

N.U. 931.V.6.
P.H. 931.V.6.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Somogyi menyecske, olf.

Piros főkötös leányka, olf.

Beretválkozó férfi, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

temperája érvényesül elönyösen.

-r-: Egyházmüvészeti kiáll.
Nemz. Szal. -Magyarország. 1941.febr.15. 4.old.

M DK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

Soproni Képzöm. Kör. rendezésében.

Szinházi festö-terem.-Sopron. Szépm. ki kiállitások ó
Magyar mesterek müveiböl. II. Gyüjt. kiáll. 1931.
ápr. 18-26. Kat.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Virágzó hegyoldal, o.f.
Kertben, o.f.
Májusi eső, o.f.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiall.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec. 15 - 1941 Jan.12. 11.1.

MDK

Pécsi-Pilch Dezsö, festöm.

41. Párisi utca. Olf.

Alkotás Müvészház.-I.csop.kiáll. Kat. 1942.nov.8-24.

MDK

Pécsi Pilch D. festőművész

Gyüjteményes kiállitása a Nagykanizsai Zrinyi Miklós Irodalmi és Művészeti Kör rendezései keretében 1931.máj.3-tól 10-ig.

Szépművészeti Kiállitás Magyar Mesterek Műveiből IV. Plakát.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Magyar menyecske

sokác leányka

Sokác lányok

Műcsarnok 1934 emlék- és gyüjteményes kiállitás

Pécsi Pilch Dezső MDK

Ormánsági menyecske, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

Budai kioszk.
Párizs.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV. A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 17.l.

MDK

Pécsi Filch Dezső

Aquincum. Olajf.
Somogyi füstös konyha. Olajf.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jún.1-18-ig. 8,9.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Őszi rózsák. Olajf.

Az első magyar representativ csendélet kiállitás katalogusa. Nemzeti Szalon. 1932. Febr.-Márc.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Budai hegyoldal, olajf.
Luxemburgi kert, "

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentativ
kiáll.1930.Munkácy-Céh. Kat. 25.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Magyar falu.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc.24.-Máj.15. Műcsarnok. Kat. 16.1.

MDK

P. Pilch Dezső

Leányka.
Csendélet.

Az Ernst-Múzeum Kiall.CVI. A Munkácsy-cch
II.Reprezentativ Kiall.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 20.1.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Magyar falu, olf.

Sió partján, olf.

Szegény asszony konyhája, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Pécsi Pilch Dezső

Szajna part

Párizsi vendéglő

Műcsarnok 1933 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Bozsó

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

Pécsi Pilch Dezső

MDK

Parasztszoba, vizf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás

Pécsi Pilch Dezső

MDK

Baranyai parasztszoba

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Ablaknál

Műcsarnok 1936. okt.nov.
A nő a művészetben kiáll.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Jelenetek Szent Ferenc életéből. freskóvázlat, temp

Magyar Eg yházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

Párisi utca, of.

Alkotás Művészház első csop.kiáll. Bp.1942.nov.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö.

A kuszár.

Kócos.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben" kiáll.1940.II.III.
Kat. 22.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Borzsó, of.

Arcképfestők. N.Szal. kiáll. 1930. okt.

Pécsi Pálch Dezső MDK

Majorházak

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Pécsi-Pilch Dezső

MDK

Kerti virágok

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi tárlat

Pécsi Pilch Dezső MDK

Kalocsai leány

Műcsarnok 1939. téli tárlat

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Nürnbergi magy.kiall.kat. 1929.
Életrajzi adatokkal.

MDK

pécsi Pilch Dezső festő, bp.

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. Kiáll. 1936.

nov.

MDK

pécsi Pilch Dezső bp.i festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm és Műbor.Társ. 23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Zalai paraszt udvar, of.

Somogyi tájkép, of.

Pécsi Képzőművész. és Mübar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

pécsi Pilch Dezső festő, Bp.

Pécsi Képzőmüv. és Mübar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

"Stickerin" c.kép repr.

Svájci magy.kiáll. 1944.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Uj Művészek Egyesületének elnöke.

Nemzeti Szalon. Ume 1937.ápr.máj.

MDK

Pécsi Pilch Dezső
művei:

Hadiárva.
Parasztszoba.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 35.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső, festőm.

Kislány. Kepr.

Ernst Muzeum:

Munkácsy-Céh II. repr.kiállitás. 1929.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

a Céh művésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr.kiáll. N.Szal. 1935. márc.
* 4.l.

Elmondta: Kéri Béla 5

MDK

Péczy Pilch Dezső

Mohácsi sokicza, of.

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

Pécsi Pilch Dezsőfestőművész

Ablaknál

Baranyai parasztszoba

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Magyar menyecske
Sokác leányka
Sokác lányok

A magyar akvarel és pasztelfestők egyesülete
Műcsarnok 1934. márc-ápr.

Pécsi Pilch Dezső festőművész

Magyar menyecske

Sokác leányka

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás
tárgymutatója. Műcsarnok.

Pécsi Pilch Dezső festőművész

Sokác leányok

1934.évi emlék- és gyüjteményes kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok.

PÉCSI PILCH DEZSŐ

Fiumei nemzetk. kiáll. 1927. 86-88.l.

PÉCHI-PILCH DEZSŐ

Park. Ola jf. loox7o.
Fonó leány. Szinezett kőrajz. 49x35.

Árverési Közlöny 1932. 1.rk.sz. 33.oldal.

PÉCSI PILCH DEZSŐ

Bozsó.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Parasztszoba

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Hadiárva

Műcsarnok 1936. máj.-jun. Jub. kiáll.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festö
szül.188

Tavasz a Gellérthegyen. Jelzve. olf.
50 x 60 cm.

Almásy-Zeleki XI.1943. Kat. 27.1.

Pécsi Pilch Dezső

Kislány c. Eépe
repr.

Munkácsy-ék II.
repr. kiáll. 1929.
(Ernst Muz)

MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

MINDEN MAGYAR MŰVÉSZETBARÁTOT
MEGHÍV TAGJAI SORÁBA

ÉVI TAGDÍJ 20, ILLETVE 10 P

BELÉPÉSI NYILATKOZATTAL, ILLETVE FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZÍVESEN SZOLGÁL A TITKÁRI HIVATAL
HÓSÖK-TERE, MŰCSARNOK)

Légrády Testvérek R. T. nyomdai műintézete, Budapest. (Igazgató: Kertész Árpád.)

Pécsi Pilch Dezső

Koll. kiáll. a
Fränkel szalonban

1932. nov. 27. –
dec. 8.

Katalógus
könyvtárunkban

jobbrafordultan, de szembe
)b kezében díszkardot tart,
i markolata látszik. Haja,
ás körszakálla barna, szeme
dője és begombolt atillája
éje prémes, derekát piros

6 cm. Lelt. sz. 917. — Értéke
Béláné ajándéka 1901 deczember
ti Múzeumtól 1902 január 10-én
3 július 18-án (469–903).
ó adatok. 1907 : VII. 81. *Isme-*
ó.
él Péter hagyatékából származik.

Pécsi Pilch Dezső

Új Művészek Egyesülete tagja

KMTÁRS művesoptok
1931 feb-márc kiáll.
IX. 13, 14, 15
1932. febr – márc. kiáll.
384
1933. nemz. képzm. kiáll.
480, 481.

Pécsi Pilch Dezső

Sokaci leány

A Budapest-Szentimrevárosi kultúregyesület képzőművészeti és iparművészeti kiállítása.

1935. 4 l.

Pécsi Pilch Dezső
Somogyi lány, olaj
Kalocsai lány, olaj

Őszi tárlat. Nemzeti Szalon, 1940, október

11 1

GYERTYATARTÓ,

limogesi munka, XII. század
Bronz, ágyazott zománcos dísszel, 18·5 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.

Párja a főszékesegyházi kincstárban, l. ott.
Árvízkárosultak 1876., 41. l. 28—29. sz. — Egyházi műrégiségeink az 1885. évi budapesti országos kiállításon. Egyházművészeti Lap, VI., 1885., 337. l. — Radisics Ipolyi 38. szám. — Gerevich PA, 259. l. — Egyházműv. kiállítás, 1930., 347. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 347. szám.

TALP

gyertyatartóhoz vagy kereszthez. Háromlábú, átlört, románstílú.
Magyar (?) munka a XII. századból.
Réz, 10·5 cm.

KEHELY, (185. kép)

talpa hatkarélyos, a gomb rotulusain nielloképek.
Olasz, XIV. század.
Aranyozott réz, újabb kuppája aranyozott ezüst, mag. 18·5 cm.

A kölni Schnütgen-gyüjteményből Simor prímás vásárolta 1884-ben.
Keresztény Múzeum Esztergomban. Egyházművészeti Lap, V., 1884., 362. l.

EREKLYETARTÓ, (186. kép)

hatkarélyos talppal, zománcos rotulusokkal. Fenn üvegcsésze, fedelén kereszt. Fedelén gót majuszkulák nielloban: Giovanni Emanito Paladini.
Olasz, XIV. század.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Krisanthemum cé festményét

1929. az olasz király megvásárolta.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

MDK

Pécsi Pilch Dezs

Place de Caroussel c. képét

1929. a genovai muzeum megvésárolta.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

Pécsi-Pilch Dezső
Parc du Mont-Souries

Munkácsy-Céh I. kiállitása. Nemz. Szal. 1928. nov.
29 l.

MDK

Pécsi Pilch

Fontainebleau c. képe

a nürnbergi Muzeum számára megvásárolva 1929.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

éz Mihály bronzszobra. xxxxxxxxx
ában. Izsó Miklós müve. Leleplezték

or... VU 1861, lo 1 - Fülep,Lajos:
21 1, képe 28-29 1 - Balogh István:
szobor. Müvészettörténeti Értesitő,
Csokonai. VU

or... VU 1861, lo 1 - -á -r: Csokonai.
21 1 - Balogh István: Izsó Miklós és
ttörténeti Értesitő, 1953, 99-lo4 1 -
Bp. 1954, 2o-21 1, képe 28-29 1/

Aba Novák Vilmos, Bernáth Aurél, Csók István, Déry Béla, Egry József, Fényes Adolf, Frank Frigyes, Glatz Oszkár, báró Hatvany Ferenc, Hubay Andor, Iványi Grünwald Béla, Kernstok Károly, Mattyasovszky Zsolnay László, Molnár C. Pál, Pécsi Pilch Dezső, Szőnyi István, Vidovszky Béla, Vaszary János, Vass Elemér.

Tisztelettel van szerencsénk meghivni

PÉCSI PILCH DEZSŐ festőművész

műveinek gyűjteményes kiállitására, amely november 27-én délelőtt nyilik meg.

Teljes tisztelettel

FRÄNKEL JÓZSEF
igazgató

CSÓK ISTVÁN
elnök

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK MAGYAR MESTEREK MŰVEIBŐL

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 8. TELEFON: 82-1-22

A kiállitás nyitva nov. 27-től, dec. 8-ig 9—6 óra között. Ünnepnap 2 óráig.

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

dr. Szönyi Ottó *urnak*
urhölgynek

Budapest.

VI. Állatkert u. 4. I.

Pécsi Pilch Dezső

34.	Sárközi leányka	550.—
35.	Csendélet	550.—
36.	Tükör előtt	1000.—
37.	Turin	450.—
38.	Látogatás	400.—

Szépművészeti Kiállítások magyar mesterek műveiből. II. Sopron 1931. ápr.

90
42
41
95
91
93
173
98

~~8~~ 29
138
139
176
108
1
183
131
72.

186
187
188
75
127
185

Landp.

PÉCSI PILCH DEZSŐ, Budapest.

159.	Gellérthegy	graf.
160.	Muskátli	graf.
*161.	Virágváza az ablakban	olajf.
162.	Erzsébethíd	olajf.
163.	Ivószoba	olajf.
164.	Turin	olajf.
165.	Páris	olajf.
166.	Csillagfürdő	olajf.
167.	Place de la Concorde	olajf.
168.	Zebegény	olajf.

Nemzeti Szalon

Ume 1928 febr

GÁBOR JENŐ: Épités

NDK

Pécsi Pilch Dezső

Jelenetek Szt.Ferenc életéből, temp.

M. egyházműv. kiáll. M.Szal. 1941. II.

Pilch Dezső

Zebegény c. rapa
repr.

Kut 1926. mari. 28

Pilch. Dezső

Jardin de Tuillerie
c. Keje repr.
Kut 1926. nov. 15

-80

80.

Pécsi Pilch Dezső

Erzsébet hid c.
kepe repr

Déry 1927

125. 1.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Pécsi Pilch Dezső

Leányka c. képe
repr.

Rát Str. 212. l.

Székesfehérvár, 194 1.december hó 16.

Országos Bizottsága,

Budapest.

ettel megküldöm a székesfehérvári ásatá-
ól szoló számlámat és nyugtámat,kérve
lok

teljes tisztelettel

FJ. SZABÓ JÓZSEF
SZÉKESFEHÉRVÁR
Deák Ferenc-utca

Pilch Dezső K

221. Pilch Dezső: Szürkületkor.

KMT 1916. tav. kiáll.

276. Béli Vörös Ernő: Eső után.

PÉCSI-PILCH DEZSŐ

817. Városrészlet. Olajf. 35x5o.
818. Női akt. Olajf. 4ox3o.

Árverési Csarnok aukciokat. 1931.dec.4.sz.
44.oldal

Pilch Pierső

Árverési Csarnok aukció Lat.

39. sz. 1927. okt.

40. sz. 1927. dec.

Lelet, ~~magyar~~ nagymargittai IV. 136.

Pécsi Pálch Dezső

arck. repr.

Lex Nagy Tás

58. tábl.

41.
UDAPEST
t 71

MDK

Pécsi-Pilch Dezső, sz. 1888.

Tehénistálló

Ernst Muz. aukc. 53.sz. 1936. máj. 29 1.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

Parasztlányok ünneplőben, temp.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.

30 l.

Pécsi-Pilch Dezső festő

"Városrészlet" /olaj/
"Női akt"/ olaj/

Árverési Hirdetmény 4.os.1939. december.

M.D.K.

Pécsi Pilch Dezső /1888-1948/

... Sárközi leányka. Olajf. 69x49
378.Csökölyi menyecske. Olajf. 40x50

Elvesztek. / Az előbbi Győri Városi Muzeum, az utóbbi Somogymegyei Muzeum./ /Az előbbi számozását kifelejtették./

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
24. l.
MUMOK. Bp. 1952.

MDK.

Péchy-Pilch Dezsö,festö

Baromfiak. Jelzett. Olf.

Árverési Közlöny. Festm.majzok. 1936 okt.4. rk.sz. 39.1.

Pécsi-Pilch Dezső
Városrészlet, olaj

Árverési csarnok. 1939. 19 1.

nem mervén, a kis számi helyőrség a
rat pedig felgyujtotta és elhagyta.
. nádor parancsára a három palánki
. Koháry István kiásatta és Csábrág

-ig az esztergomi érsekség volt.
ében összetett település, az Ipoly
anyargó főutcával. Házai oromzattal,
a cserépfedéssel, fapilléres oldal-

ébet/.

/Batthyányi/ 1789-ből és Historia Domus

M.D.K.

Pécsi Pilch Derső

festő

377) Sárközi leányka

378) Csökölyi menyecske

Egyéb köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke.

Budapest, 1952.

24 b.

MDK

Péchy Pilch Dezső

Városrészlet, olaj

Árverési közlöny. 1939. 3.rk.

30 1.

PÉCSI-PILCH DEZSÖ

Külföldi aukción:

D. Pecsi Pilch: Die Wassertragerinnen.
Öl auf Leinwand, 61x80 cm. Sign.

Wien, Dorotheum
475. Kunstversteigerung, 6-9, 12-13 Nov.
1984. Katalogus 253.sz. Kép: Taf. 75.

MDK

Pécsi Pilch Jenő

Notre Dame, of.

Árv.Közl. 1940. dec. 7.rk.sz. 96.aukc.

3o l.

Pécsi Pilch Dezsö

U. 3972

Erzsébet-hidc.
Képe repr.

Pesti Napló képes
mell. 1929. márc.
24.

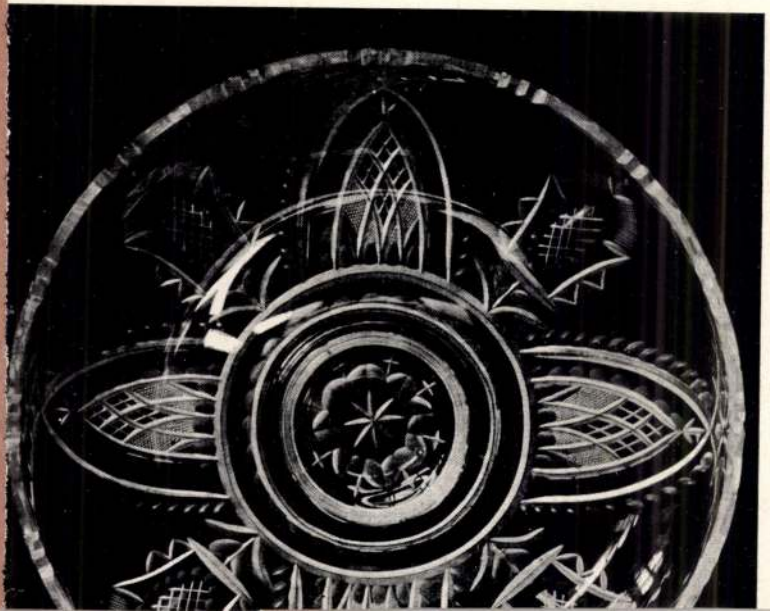

PÉCHY-PILCH DEZSŐ

714 Park. Olajf. loox7o
715 Ballagó nyáj. Olajf. 39.x49

Árverési Csarnok aukció kat. 1933.okt. 3.sz. 32.oldal

Pécsi Pilch Dezső

Magy Arcképf Tár 1930

Bozsó, olajf. repr
a Katalogusban.

va az 1. helyzet előtt.

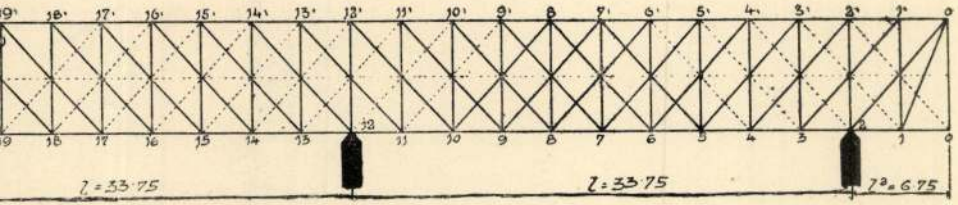

ábrája

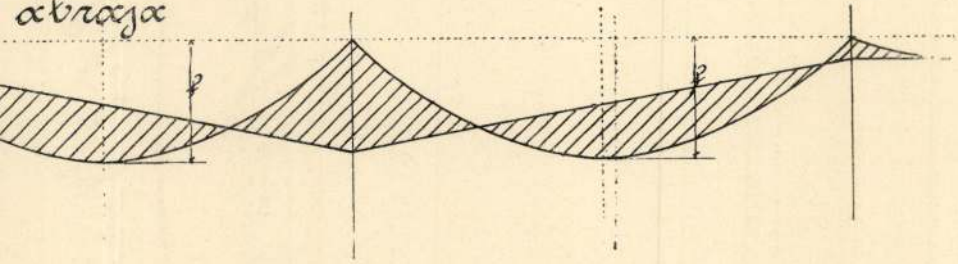

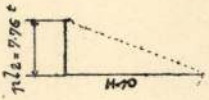

vro erők.

PÉCSI PILCH JENŐ

Notre Dame Olajf. 5ox7o

Árverési Közlöny 194o.okt.4.rendk.sz. 33.oldal
95.aukcio

MDK

Péchy-Pilch Dezső

Lófej, of.

Árverési Csarnok aukciói kat. 1934. szept.
54.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

"Álarcos busójárás Mohácson"c.kép repr.64.o.

Képzőművészet 1934.

Pécsi Pilch Jenő.

Loyolai Szt Ignácsóti Ward Máriát ábrázoló falfestménye az Angolkisasszonyok bpest-zugligeti zárdatemplomában.

Horotemplép
31. I.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter

12090 szám.

BUDAPEST 9 AUG 11 15 5

Műemlékek orz. Bizottsága ter. Elv.

BUDAPEST. 1

Hivatalból.

Közszolgálati ügyben

MDK

Pécsi Pilch Dezső főisk.tanár

Kisméretü akvarelljei közül kettőt az állam megvásárolt, a Müteremben rend.gyüjtm.kiáll.-ról.

Ősz a müvészetben./Bpest 1941./ 102.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

"Beretválkozó férfi"c.kép repr. Olajfestmény.
"Kézimunkázó leányka" olajfestmény repr.

Müterem.Gyüjteményes kiállitás.
Ősz a müvészetben. /Bpest,1941./

MDK

Pécsi Pilch Dezső

"A fedélzeten"c.kép repr. a 2.old.
"Leány az ablakon"c.kép repr.a 3.old.

Művész-Élet 1932.dec.1.

MDK

Péchy Pilch Dezsö, festöm.

Igás ló. Olf. Jelz.

Árv. Csarn. 1937.okt.83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 34.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső, festőm.

Parkrészlet. Olf. Jelz.

Árv. Közl.1937. 4.rk.sz. 32.l.

MDK

Péchy Pilch Dezső

Igás ló, of.

Árverési Közlöny 1937. okt. rk. sz. 34.l.

MDE

Pécsi Pilch Dezső

Városrészlet.Olajf. 40x50./Jelzett./

Árverési Közlöny.93.aukció. 32.1.

MDK

pécsi Pilch Dezsö, festöm.

Veárosrészlet. Olf. Jelz.

Árv.Közl. 1.rk.sz., 32.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

Rálátás a Gellérthegyre. Repr.

Budapest Székesföváros kiállitásáról. 166.l.

MDK

pécsi Pilch Dezsö, festöm.

Városrészlet.	Olf.	J.l.j.
Nöi akt.	"	J.l.j.
Park.	"	J.l.j.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 64.l.

MDK

Péchy-Pilch Dezső, festőm.

730. Ballagó nyáj. Olf. 39x49. J.l.b.

xxxx

MDK

Pécsi Pilch Dezső

"Leányka"c.kép repr.212.o.

Rát Str.

Pécsi Pilch Dezső

lád

Lóránth László:

Paletta. [Bp 1944]

148–150. l. Önarc-
képpel –

Erzsébet-hid éj szaka
c. képe repr.

Pocsék!

Pécsi Pilch Dezső

Képzőművének 1932. 52.

PÉCSI PILCH DEZSŐ: RÁLÁTÁS A GELLÉRTHEGYRŐL

Mert tulajdona

épfestészet olyan mestert veszitett benne, akinek ne- külföldön is jól ismerték és az előkelő márkák közé ozták.

ab Dezső. A magyar műépitészet egyik harcos tagja, echner Ödön tanitványai közül talán a legharcosabb peramentum tért örök pihenőre. Lechner Ödön tani- inak megfelelően összeegyeztetni igyekezett a modern követelményeit a magyaros stilussal. Épitészeti tevé- ysége számos nagyszerü épületnek adott életet. Komor rcel társaságában már egész fiatalon megnyerte a pá- kiállitás magyar pavillonjának második diját, Szabad- felépitette az első magyaros tervü zsidótemplomot, arosvásárhelyi szinházat és városházat, a pozsonyi vi- lót, Nagyváradon a Fekete sast, a kereskedelmi és ipar- narát, a bécsi Kriegsministerium palotáját, a szabadkai osházát, a pesti Palace szállodát, a Népoperát, és leg- ább az Országos Társadalombiztositó Intézet felhőkar- lóját. A svábhegyi szanatoriumot Sós Aladárral együtt itette. Termékeny szelleme nem élte ki magát csupán ivei megalkotásában, tevékeny részt vett a művészeti zéletben is. Igazságszerető és bátorszavu ember volt. éves korában halt meg.

LENTÉS A MUNKÁCSY-CÉH KÖZGYÜLÉSÉRŐL. gy kis füzet számol be a Munkácsy-Céh ez évi közgyülé- ről. *Márk* Lajos elnöki megnyitója széles áttekintésben

ditott küzdelmet tovább is folytathassa az egész magyar művészet érdekében mindaddig, mig a Műcsarnok kizá- róan a művészek érdekeit fogja szolgálni és nem a mű- csarnoki adminisztráció boldogulását. Tartalmazza a je lentés azt a feliratot is, melyet a Munkácsy-Céh *Glatt- felder* Gyula püspökhöz, a Képzőművészeti Társulat el nökéhez intézett. Ebben a feliratban azt fejti ki a Céh hogy ma a Műcsarnok nem a magyar művészekért, hanem a műcsarnoki adminisztrációért van. Ezt a tételt bizonyitja magának a Műcsarnoknak büdzséjével, melynek 85 %-a esik az adminisztrációra és csak 15 %-ot forditanak a művészek céljaira. Különösen éles szavakkal bélyegzi meg ez a felirat azt a közgyülési határozatot, mely a Műterem bérház jövedelmét igénybe veszi a Képzőművészeti Tár sulat tisztviselői nyugdij-alapja számára. Tudni kell ugyanis hogy a műterembérház és annak jövedelme a művészek nyugdij- és segélyalapja vagyonát képezi és hosszu-hossz idők óta erre a célra a kiállító művészek bizonyos száza lékkal adóznak. Rekriminálja még ez a felirat 50 kivál művésznek tagdijnemfizetés cimén való kirekesztését. Ez után *Szentgyörgyvári Gyenes* Lajos főtitkári jelentésé ben sorolja fel a Céh gazdasági akcióinak eredményét é felolvassa az ujonnan beválasztott tagok névsorát. A ki füzet dr. Lázár Béla igazgatói jelentésével végződik, amel büszkén állapitja meg, hogy a Céh sorsjegyakciója majc nem 8000 pengőnyi vásárlást eredményezett a Céh tagja

Pécsi-Pilch Dezső, festőművész (1888-1949).

Borki Irma 1900-ban Nagyváradon született. 1923-ban felvették a főiskolára, ahol Pécsi Pilch Dezső, Vaszary János, Szentgyörgyi István és Lyka Károly voltak a mesterei.

Sz. Kürti Katalin: Borki Irma (1900-1945).
Hajdú-Bihari Napló, 1984. június, 31.

Pilch Dezső

vód
i

Brogyányi Kálmán:

Ivanyi Grünwald Béla
pozsonyi kiállítása és a
szlovenszkói művészet.
Forum (Pozsony) 1931. 93 l.

Fenti kiállítást rende-
zett Pozsonyba, melyen
más magyar művészek
is szerepeltek. Kere-
kedelmi jellegű volt.
Az ilyen kiállítás ellen
a szlovenszkói művészek
ordcheben tiltakozik a cikk.

Pilch Dezső

cikke

Vardai bilárdról

a Képzőművészeti

Főiskola 1935-36.

évi évkönyvében.

Pilch Dezső

1. Déry 1927

12, 24, 125 t. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Patria" r.-t. Budapest — 485418

Pilch Dezső

Révai XXI. 688. l.

AGOS BIZOTTSÁGÁTÓL
ÉNA ÚT 41. SZÁM.

Pilch Dezső, pécsi

Élet.

Hefelule x 9/9. l.

11605.

..

, hogy a börtön közepén lévő L jobbról
lülő Frater Györgyöt a négy
rel, egy pisztolylyal és egy
tán kéthasábos német nyomtatás

14,5 cm.

913
-29
10036.

27

Pilch Dezső

U. 4337

~~Agyagmüvek, sombyói öskori~~

~~VI. 125.~~

Pilch Dezső

cikk

Farkas Zoltán

A Képzőművészeti Főiskola kiállítása.

MAGYAR MŰVÉSZET

1937. 187. l.

Pilch Rezső

Művészet 1909-198

3./ (K

1928				
sept	1	Kreilegyet	1	42,0[illegible]
-"-	21	2 szlánat	2	33,58
-"-	27	Pénztárnak	3	3

Pilch Dersö

Lvód

Képrm. Fősk. Évk

1936/37. 59. l.

Pécsi Pilch Dezső

l.

Szépmüvèszet

1944. 170 l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon

Pécsi Pilch Derso

wód

Germagnuszellenie

484. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Pécsi Pilch Dezső

l.

Breznay Egri Karzinó

122. l. - 142. l.

87 6.-44

.....előadás.

URÁNIA

Napi tudományos-előadás-

Budapest, 192.....

Előadatott:.....

Kiadott jegyek megnevezése	Egységár vigalmi adóval együtt P	f	Jegy volt	Szabad-jegy
Földszinti páholyülés		80	80	16
Erkélypáholyülések		50	80	4
Casino páholy I. sor		60	28	10
» » II. »		50	24	
» » III. »		40	24	
» » IV. »		30	24	

MILANO

Museum: Pécsi Pilch Dezső: Kép

Géránth László: Paletta. Bp. é. n. (1944), 149 l.

Pécsi Pilch Dezső

Pécsi Pilch Dezső

ROMA

Vizolasz király tulajdona: Pécsi Pilch Dezső: Csendélet

Zóránth László: Paletta. Bp. é. n. (1944), 149 l.

Pécsi Pilch Vezső

kell. kiáll. Fränkel

íród

z

Ujság

1932. dec. 2.

(e. a.: P. P. D. kiáll. tása.)

1449.

olasz mester, XV[redacted] század 1581

ig [redacted] áll [redacted] és kissé balra néz [redacted]. Bal kezét
fekvő nyitott könyvön nyugtatja, melynek
mokóra és [redacted] czimer van. Ez utóbbi he-
tüntet fel obeliskkel, előtte óriás kigyóval
ndatszalaggal, melyen e szót olvassuk: „SVB-
id haja, bajuha és szakálla szőke. Ingének
elője fodros. Köpenye bő és redős. Felirata a-
AN. ÆT. XXXVI.
M.D.LXXI"

s, vászonra, méretei 96:87 cm.

Gliscuti

Pécsi Pilch Dezső

koll. kiáll. Múterem-

vrod
2
Ujság

1939. okt. 14.

(e. a. P.P.D. kiállítása.)

1113. *Szt. Klára.*

Csaknem térdig és ki
zolva. Kendővel bekötött f

kezében pásztorbot van, baljá
metszésű könyvet tart. Maga
A háttér aranyozott.

Fa, méretei 50·5 : 30·5 cm
1894 július 10-én Antonio Mar
Elszámoltatott 1894 deczember 1
lásra nézve lásd az 1895 márcz
május 10-iki 22919 sz. min. elő
elfogadta az 1900 november 2
1901 augusztus 26-iki 373 eln

Jegyzet. L, az 1896-iki lajs
Preisliste № 7.

Vél 1894

Pécsi Pilch Dezső

1934-ben A mai mű-
vészeti irányzatok ci-
men előadást tartott
a Debreceni Ady Társa-
ságban.

Évk Déri. 1934. 78. l.

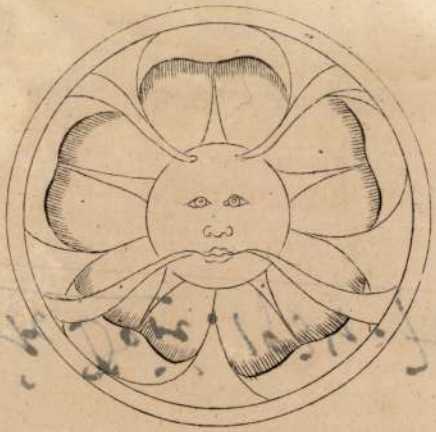

9.

5.

Pécsi Pilch Oszkó

részvett a Debreceni
Ady Társaság 1934.
febr.-márc. kiállí-
tásain.

Erik Dezső 1934. 81. l.

Pécsi Pilch Dezső

Szefelslex. 211. l.

Pécsi Pilch Dezső festőművész.

** **Az olasz király vásárlása a genovai magyar képzőművészeti kiállításon.** Az olasz király a genovai magyar képzőművészeti kiállításon megvásárolta *Pécsi Pilch* Dezső krisantémum virágcsendéletét ábrázoló olajfestményét magánmuzeuma számára.

Újság
1929 IV 27

jra be kell mutatni: ..... n.....

Magyar királyi államvas

ktató-szám..... 19...

.....osztály.

beadvány { száma..... / kelte ..... / beérkezése.....

Tárgy:

.....db melléklet .....csomag .....súly

Tisz
Össz
Kiad
Elői
Utói
Össz
Egy

☛ Ezeket a rovatokat csak akkor kell kitölteni, ha az 19

Az emelet-szám (I.—V.), ill. földszint (fsz.) megjelölése és belső magassága m-ben	A helyiség **folyószáma** (mellékelt vázlattal megegyezően)	A helyiség **ren** (iroda, irattár, várót tanári szoba, kórte lakószoba
1	2	3

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA

170/1930.

...ottsága ..... (hivatal, hatóság, intézet)

...er., Aréna ..... utca 41 számú

...kimutatása.

...t, h. államtitkár a kultuszminisztériumban
...izottsága elnökhelyettese.

Múzeum Igazgatósága hatáskörébe

...	porosz szén	koksz	hazai szén
	mennyisége métermázsában (q)		
hazai külföldi	darabos kocka dió borsó	darabos dió mogyoró dara	darabos kocka dió akna brikett
hazai külföldi	darabos kocka dió borsó	A Bizottság évi 650 Pengőt fizet, a Múz. Igazgatóságának. darabos dió mogyoró dara	darabos kocka dió akna brikett

...kell töltení. A második és harmadik oldal rovatait csak akkor kell kitölteni, ...zetbeni lakásra vonatkozó adatokat pedig akkor, ha a kincstár terhére ...rolt tüzelőberendezésekben hazai szenet nem lehet használni.

Pilch Dezső

1.

Rajzvizsgálat
1943. IV. évf. 1. sz.
8. l.

Hazafias fájdalommal és mély részvéttel
sában, az 1848/49. évi szabadságharcban résztvet
utolsónak meghagyott

LEBÓ I

1848/49-ES

Pilch Dezső

A Sió partján c.
Mépe repr.

Magyar Illusztrációk
1931. I. évf. 1. sz.

A Képzőm. Társ-
tavasi tárlatáról.

A vallás és közoktatásügyi
84323.sz.a.kelt és a IX.ke
leténe

Muzsnán és Medgy
mellett végzendő felvételi
K-t engedélyezvén, utasito
get a Müemlékek Orsz.Bizot
jára, elszámolás kötelezett
fent megjelölt alnaplójába
Budapest, 1911.ju

Balogh s.k., államtitkár.

Pilch Dezső

25 eln.1927.

1.

Rajzoktatás

1943. IV. évf. 9.-7

72.1.

Szombathely

. . . . . .

25 eln.1927.

Tisztelt

A visegrádi várromoknak az enyé sz
alakult várbizottság tagjait van sze
ni azzal,hogy a folyó évi julius 3-á
tartandó értekezleten megjelenni szi
Tájékoztatásul van szerencsém köz
1.Magyar Lengyel szövet

Pilch Dorsó

l.

Rajcsoltalás.

1943. IV. cif. 7. sz

49, 50 l.

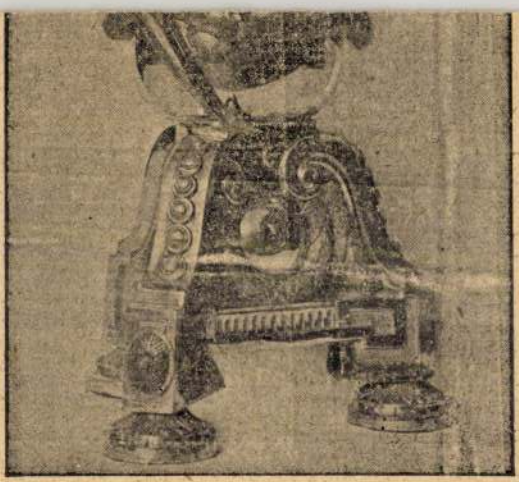

273. kép. *Mária-szobor. Nagyszombat, 1781.*

PÁSZTORBOT,
ezüst, empire ízlésű.
Mag. 193 cm.
Bécsi munka, 1820 körül.

RUDNAY PRÍMÁS ZSEBÓRÁJA
arany.
Átm. 6 cm.
Francia munka, 1820 körül.

1

Pécsi-Pilch Dezső

l.

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 8. l

(Sötbstöv)

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
256 1914 szám
Érk.: 914 év ápr. hó 4. n.

l.

Pilch Dezsö

Pilch Dezső

. Pilch Dezső r. tanár, a Kormányzó Úr Őfőméltóságának 1939. aug. hó 16-án kelt legmagasabb elhatározása alapján kitüntető elismerésben részesült a magyar képzőművészet fejlesztése érdekében kifejtett eredményes munkásságával szerzett érdemeiért. U[illegible]

Ferképzőmfoiskévk 1937/39.
103.

ltan és szembenézve van ábrázolva.
barna, szeme szürke, bajusza és
széles ligulával és címádát visel.
resztet, a fehér szegélyű piros
t hord. Ez utóbbinak közepén szent

cm.-- Vétetett Makai Gyulától
vételár elszámoltatott 1910 no-

7

< Pécsi Pilch Dezső >

cikke

< > Célkitűrés (vezér-
cikk) Független
Kritika, 1935. márc. 1.

az anyagba
beontva

Ide fog érkezni!

VASÁRNAP
13
Kat. Szt. család
Prot. Vidor

HÉTFŐ
14
Kat. Hilár pk. ea.
Prot. Bódog

KEDD
15
Kat. Rem. Sz. P.
Prot. Lóránt

SZERDA

Pécsi Pilch Dezső

wód
z

Független Kritika

1935. márc. 1.
(Milyen lesz a jövő
művészete?)

Interoju a mű-
vészel.

E számban a vezér-
cikket is ő ~~ita~~

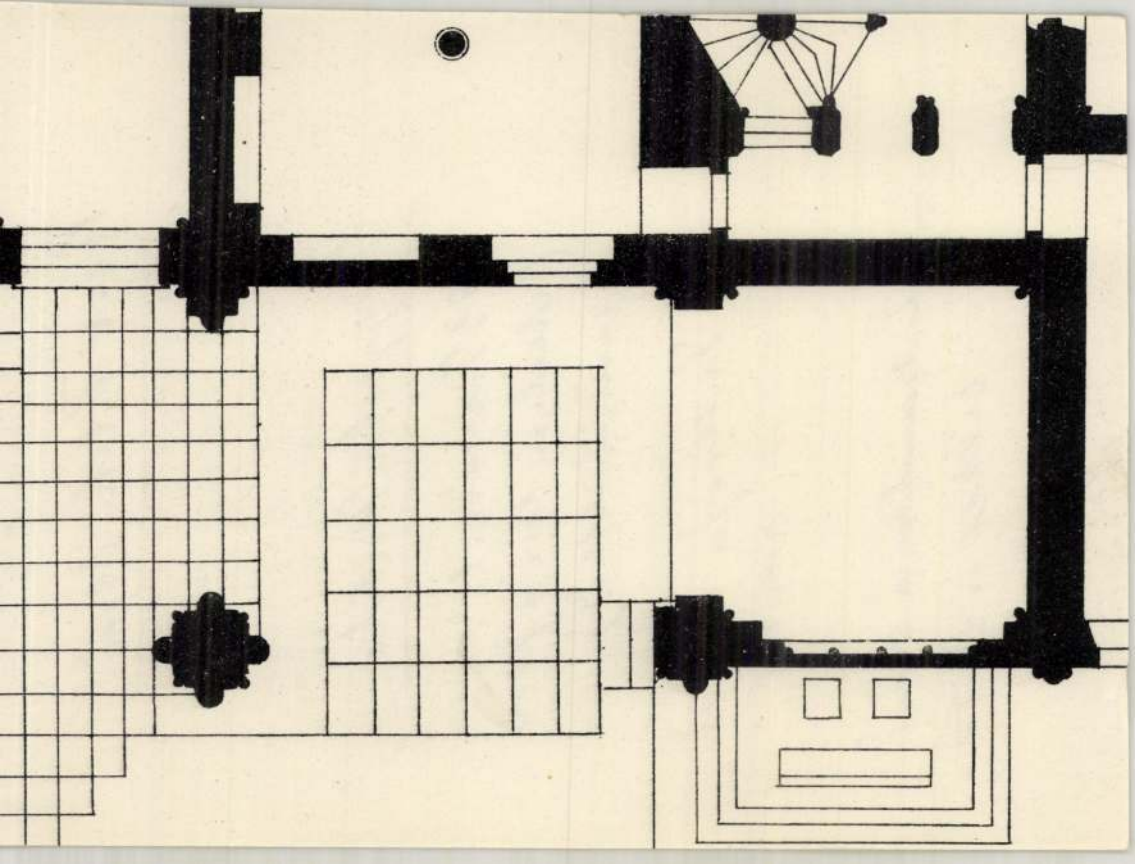

Pécsi Pilch Dezső

wód

Egt. 1928

25. 4.

Ttquincun

③

~~61~~, ~~65~~ ~~11~~. ~~91~~ ~~11~~, 119,
~~236~~ ~~11~~. 247, 276,
314,

~~11~~

~~41~~

~~45~~, ~~46~~, ~~47~~, ~~51~~, ~~60~~,

Pécsi Pilch Dezső

l.

Szépmüvészet

1944. 196, 197

198. l.

BUDAPEST
11 XII 14 12

Pécsi Pilch Dezső

l.

Szépmüvèszet

1943. 53 l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Pečsi Pilch Derső

1.

Művész Otthon 1929

16-l-21.l.

[illegible] A kiállítás [illegible]

22-én vasárnap nyilik meg.

Sajtónap szombaton 21-én.

Igaz tisztelettel
Dr. LÁZÁR BÉLA.

1928 JAN. 19.

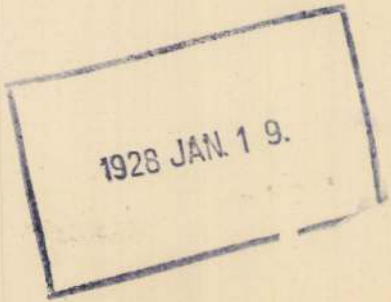

1927. X. 676. — Légrády nyomda és könyvkiadó r.-t., Budapest.

Pécsi Pilch Dezső

Szépmüvészet
1942. 15. l.

yii

A budapesti állami iparisk ola
tulajdonát képező

Compound-gőzgép

expanzios regulatorral

Szerkesztette: Valoviczky Géza tanár.
Készítette: Röck István gépgyára Budapesten.

A mag. nyom. gőzhenger átmérője = 200 mm.
A dugattyúrúd átmérője 35 mm.
Az alacs. nyom. gőzhenger átmérője = 340 mm.
A dugattyúrúd átmérője 45–55 mm.
A löket hossza = 400 mm.
A tényleges löetők száma = 28

6. ábra.

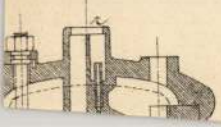

Pécsi Pálch Dezső

Nyári vendéglőben
c. képe repr.

Képzőművészet

1930, 35 o.

Pécsi Pilch Dezső

MAGYAR MŰVÉSZET

1932. 388.

14554.

Mnemlékek Gr

KSZARD
93 SEP.-4 N 3
20
B

Pécsi Pilch Dezső

— A másik kiállítás a Kossuth Lajos uccai *Műteremben* látható, *Pécsi Pilch* Dezső újabban készült munkáiból. A művész nemcsak sokoldalú és kiegyensúlyozott festő, hanem egyben a Képzőművészeti Főiskola régi kitűnő tanára is; tárlatának darabjain mindkét kvalitása érezhető. A sok érdekes munkából itt csak három olajfestményére *(Budapest, Kézimunkázó leányka, Beretválkozó férfi)* és rendkívül figyelemreméltó mozgástanulmányaira mutatunk rá. Pécsi Pilch témáit biztos technikával és a modern élet művészi követelményeivel dolgozza fel. *(—m—)*

Pesti Napló
1939. Okt 15.

Kassa, hamarép

80

Pécsi Pilch Dezső 4

Hosszu évek után ujra gyüjteményes anyaggal jelenik meg előttünk *Pécsy-Pilch* Dezső.

NEMZETI UJSÁG 13

1939 október 15. Vasárnap

A *Műteremben* bemutatott anyag igazi élvezetet nyujt a világos szineket kedvelő és ötletes előadást honoráló művészetszeretőknek. Különös elismerést fognak aratni a somogyi és baranyai részletek és az ünneplőbe öltözött fiatal paraszt leányok. Friss vizfestményei és ötletes rajzai, melyek az életmegfigyelés hü bizonyitékai, nagyban hozzájárulnak művészetének megértéséhez.

(B. P. L.)

Péter Pilch Dezső

Magyar Művészet

1934. 346. l.

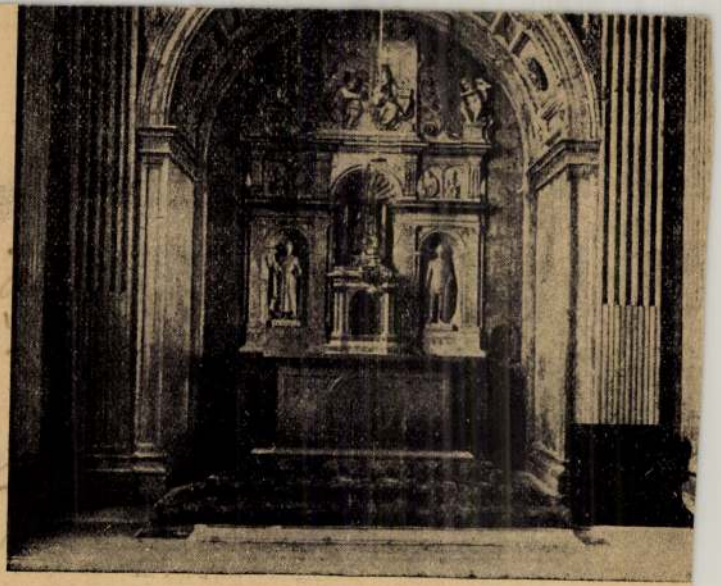

MDK

Pécsi Pilch Dezső, festő

ragyogó szinpompa, világos szinezés
jellemzi dekorativ képeit.
(Egy év alatt négy muzeum s az olasz király
vásárolt tőle.)

Pécs. – M. mesterek kollekciói a Vigadóban. – „Dunántul"
1930 X. 24. – 7. l.

M.D.K.

Pécsi-Pilch Dezső.

Festőművész Glatter Gyula festőművész portréjának másolatát készitette el Győr városának ahol a városháza disztermében helyezték el.

Apponyi Albert gróf arcképe a győri városházán.

Városok Lapja. 1926. XXI.évf. 4.szám. febr. 15. 38.o

Pécsi Pilch Dezső

Gy.F.F: Ujból munkában a R.Betlehemesek Rendje.
Menz. Ujs. 1943. ápr. 4. lo l.

Pécsi Pilch Dezső
Kézimunkázó leány, olajf.

Magyarország a képzőművészetben. III. kiáll.
Nemzeti Szalon, 1940. február, 11 1.

Mit vorzüglicher Hochachtung

Karl W. Hiersemann

ppa. P. Hiersemann

MDE

Pécsi Pilch Dezső festő

Molnár E: Egyházművészeti kiáll. Magy. Iparművészet, 1941. 3.sz. 30.l.

M.D.K.

Pécsi Pilch Dezső.

Festőművész több művésztársával egyetemben kiállitást rendezett az egri kaszinóban.

Festőművészeti kiállitás Egerben.
Városok Lapja 1933. XXVIII.évf. 35.szám. dec.15.
576.old.

MDK

Pécsi-Pilch Dezsö, tanár

tanitványai rajzokkal szerepelnek.

(e.a.)

A Képzömüv. Föisk. növ. kiáll. - Mücs.
/ e.a./ Ujság. 1928.máj.2o. 22.1.

MDK

Pécsi-Pilch

Nagy Zoltán: A művészi vázlat jelentősége.
Műbarát-füzetek, Bp. 1940.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

Szajna part

Párizsi vendéglő

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

38 l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Áll a nagy kiállítás a Vigadóban. Dunántul. 1930. okt. 30. 6 l.

Pécsi Pilch Dezső

munkáinak kiállítása
az esztergomi keresztény
Múzeumban

Uj Ember, 1985. V. 26

PÉCSI PILCH DEZSŐ, festő

1974.febr.25.én nagyszabású országos tárlat nyilt a Déri Múzeumban Pécsi Pilch Dezső rendezésében. Aba Novák Vilmos Csók István, Glatz Oszkár, Iványi Grünwald Béla, Pécsi Pilch Dezső, Szűnyi István festményeiből, grafikáiból és Kövesház Kalmár Elza szobraiból. 757.old. 22.jegyz

SZ. KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képző-művészei 751. old.

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.

Debrecen, 1975.

Péchi-Pilch Dezső"

Győrött a Péchi-Pilch Dezső
Eucharisztiája.

P.Szücs Julianna: Szőnyi István győri falfestményei.
Művészet, 1976. december - 26.oldal.

Pécsi-Pilch Dezső, Jestő

L.: Borsos Miklós

Székely András: Borsos Miklós ... 7.

Népszabadság Bp. 1976. aug. 13

PÉCSI PILCH DEZSŐ, festő

A "Pécsi képzőművészek és műbarátok társasága" kiállításain részt vett helyi művészek közül főleg Gábor Jenő, Gebauer Ernő, Pécsi Pilch Dezső és a Zsolnay gyár tervezői, szobrászai: Nikelszky Géza, A. Nagy Mihály és Sikorszky Zsolnay Julia voltak a kiállítások állandó és jelesebb résztvevői. 337.old.

HÁRS ÉVA: Martyn Ferenc és a "Párizsi iskola" /1926.-1940./ Részlet az életmű monografikus feldolgozásából 331.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve XIV.-XV. évf. 1969-1970. Pécs, 1974

PÉCSI PILCH DEZSŐ, festő

1934.febr.25-én nagyszabású országos tárlat nyílt a Déri Múzeumban Pécsi Pilch rendezésében.Aba Novák Vilmos Csók István,Glatz Oszkár,Iványi Grünwald Béla,Pécsi Pilch Dezső,Szőnyi István festményeiből,grafikáiból és Kövesházi Kalmár Elza szobraiból. . 757.old. 22.jegyz

SZ. KÜRTI KATALIN: A Debreceni Ady Társaság képzőművészei 751. old.

A Debreceni Déri Muzeum Évkönyve, 1974.

Debrecen, 1975.

Pécsi-Pilch Dezső, festőművész

A századfordulón sokácság több szempontból az újságok hasábjain az érdeklődés középpontjába került. Kulturális, törekvéseiket egyleti szervezkedéssel kíséreltek megvalósítani. – Negyedszázad múlva akadt egy neves pécsi festő, Pécsi-Pilch Dezső, aki francias expresszionizmus szellemében festett, s aki a képzőművészeti főiskola professzora volt, nagy figyelmet szentelt a sokácság megfestésének. 1932-ben Budapesten, majd 1934-ben Pécsett nagy sikerrel rendezett kiállításon mutatta be az „Ünneplő sokacleányok", a „Sokaccsalád", a „Csipkeverés", a „Varrólecke", a „Buságárás" c. képeit. /említve/ „Sokac lányok" c. /Pécs, 1934/ /repr./ 1934-ben Mohácson rendezett kiállítást, karácsony előtt. 30 db sokácokról festett képét helyezett el, régieket és újakat.

Szita László: Baranyai sokácok a magyar művészetben.
Dunántúli Napló, 1981. okt. 1.

Pécsi Pilch Dezső

szerkesztette a képőmüvészeti főiskola
1925 – 1927. tanévi
évkönyvét

VI. SZOBROK.

1161—1230.

1161. COLLEONI SZOBOR KIS MÁSA, aranyozott bronz, szürke műmárvány talapzaton. Olasz, XIX. század. 40.—

1162. LEBEGŐ MERCUR, öntött bronz szobrocska, Giovanni da Bologna mintája után. Olasz, XIX. század. 40.—

1163. IMMACULATA-SZOBROCSKA, színezett fa. Magyar, XVIII. század. 20.—

1164. KRISZTUS, áldásra emelt kézzel, színezett faszobrocska. Magyar, XIX. század. 10.—

1165. PIETA-SZOBROCSKA, színezett fa. Magyar, XVIII. sz. 20.—

1166. TÉRDELŐ SZERZETES, színezett faszobor. Magyar, XVIII. század. 25.—

Pécsi Pilch Dezső

* (Pécsi Pilch Dezső kiállítása.) Pécsi Pilch Dezső rendkívül ügyes, zseniálisnak ható technikát fejlesztett ki maga számára. Sötétkék, vízfestékszerű színnel a fehér vászonra fölvázolja a lefestendő motívumot és a körvonalakat azután kitölti színekkel. Ügyel azonban arra, hogy a körvonal ne legyen határozott, csak ott érvényesüljön, ahol az impresszió, a kép érthetősége ezt megkívánja. A színek vékonyan lepik be a vásznat, mely mindenütt, mint a kép legvilágosabb akcentusa, belejátszik a festmény hatásába. Ezáltal igen könnyedek, levegősen vibrálóak a képei. Viszont tagadhatatlan az is, hogy festményei a színes rajzokra emlékeztetnek. Egyszínű képei, melyeken csak a körvonalak kékjét használja, ezt igen jól érzékeltetik. Ezek között néhány kiváló lapot találunk. Színes képein viszont Vaszary és Csók István befolyása is meglátszik. ~~Az 51. száma képe a legfinomabb, szinte francia pazíriimös színimpresszió.~~ Pécsi Pilch stilizálás nélküli modernségét még azok is követni tudják, akik előtt minden más, újszerű megnyilatkozás értékei zárva maradnak. A gyüjtemény a szépművészeti kiállítások Mária Valéria-utcai helyiségeiben látható. *(Y. E.)*

1932 VI 27

Budapesti Hírlap

A

Műemlékek O

Tek. Elnö

Társulatunk iga

tisztelettel fölkérni, hogy a n

temetése előkészületeinek a me

Pécsi Pilch Dezső

cikkeinek Baranya és Pécs jellegzetességeiről a pécsi Dunántúl 1933. évi nyári számaiban.

Emlité Nikelszky

Dunántúl

1933. okt. 8.

/53/

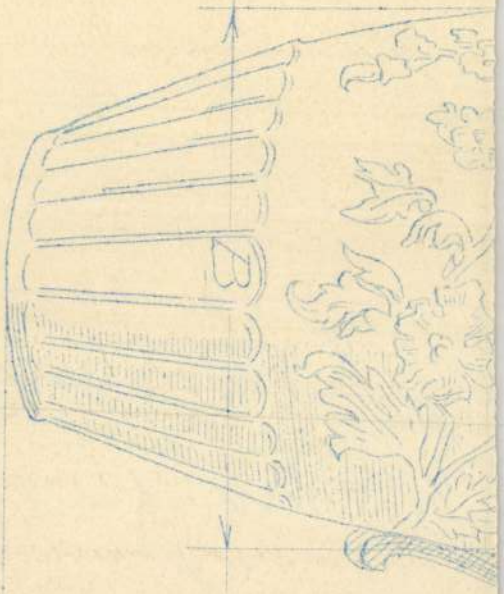

°A°

°A° °B°

NAGYSÁG °I° = 19 c/m 13"
GRÖSSE °II° = 20½ " 14
" °III° = 22 " 15

°E°

Pécsi Pilch Dezső

vrod

Szatmári Németi Géza [: Baranya és Pécs jellegzetességéről. Dunántúl 1933. okt. 8.

[(: Nikelszky Géza)

Pécsi Pilch Verió

lázd

Rapportatár

1944. V cf. 3. 4

28. l.

A Müemlékek Országos Bizott

Pécsi Pilch Jenő

festő, rajztanár
a József-műegyetem
I. oszt. tanársegéde
rendkiv. óraadó
tanár a Képzőm.
Főiskolán

Képzőm. Főisk. Ért.
1914–15. 62, 63 l.

Szám: 156/930.

Tárgy: Székesegyház uj

Müemlékek O

Hivatkozással a tekin
püspök ur Őméltóságához 78/929 s
zett átiratára, van szerencsém a k
telettel bemutatni, kérve annak s

Székesfehérvár, 1930 fe

<Pečsi Pilch Dezső>

cikke

<,> Vardai Szilárd-

Képzőm. Főisk. Évkv

1935-36. 9-16. l.-

Archeppet

Nekrolog.

intézetéből, V.köt.1929.évf.-ból való különnyomatot, azonkivül két da rab fényképet a csongrádmegyei Algyő róm.kath. templomáról. Amennyiben a Bizottság hivatalos megbizást ad rá,hajlandó vagyok az egész templomot a tavasszal felvenni s amennyire lehet részletesen megvizsgálni.

Tisztelettel:

Cs. Sebestyén Károly dr.

muzeumi igazgató-őr.
a M.O.B. levelező tagja.

Pécsi Pilch Dezső

l.

Normál-tanmenet

Bp. 1915. 7. l.

megye közigazgatási bizottságától.-

zottságának !

B U D A P E S T .-

597 számu átiratára van szerencsém

Pécsi Pilch Dezső

Koll. kiáll. a Fränkel
szalonban
U. 3315.

Pesti Napló

1932. nov. 27
(-io = P. kollektív
kiállítása.)

" " Parte VII.	45.--
Tome II.	39.70
. Volume IX. Parte II.	72.--
hlesswieg-Holstein. Kreis Hussum	8.10
	2.--
ina/	7.70
Összesen:	438.50

/100 pengő.

V 80 — Paár - Götz Rádav-u. 31.

Pécsi Pilch Dersö

l.

Répm. Mur. Erk

IX, 274. l.

Alb Könyvtár

)39.

ágos Bizottsága

ny	száma:		19
	kelte:	VIII/23.	19 39.
	beérkezése:	VIII/28.	19 39.

k száma:

lintézett szám:

áma:

áma:

sta:

Pécsi-Pilch Jenő

Szerepelt az I. nemzeti bajnokságon.

EK 1933. IV. 20.

Egyes sz. cédula.

M.D.K.

Pécsi Pilch Rezső

Két művének repr.-ját mutatja be a lap: "Krizantémok" /Galeria reale, Róma/ és "Nervi" /Szépművészeti Muzeum Budapest/ címekkel.
"Számos müzeum őrzi alkotáaait, igy...a római királyi galéria, a milannói, nervi, belg rádi, nürnbergi muzeum, a newyorki Coll.Art of Ass. gyüjteménye és a tokiói állami muzeum. 1929-ben Genovában aranyérmet, egyebütt ezüst és emlékérmet, dicsérő elismerést szerzett."- irja a kritika.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. okt. 7. II. évf. 41. sz. 43. lap.

M.D.K.

Pécsi Pilch Rezső

A kassai MÁV palota ötven termében rendezett nagyszabású kiállitáson szerepelnek müvei.

/k./:Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás Kassán
Szinházi Magazin, Bp. 1939. nov. 11.II.évf.
46. sz. 4o. lap

M.D.K.

Kettes sz. cédula

Pécsi Pilch Rezső

A magyar képzőművészet fejlesztése terén kifejtett munkájáért kormányzói kitüntetésben részesült, A Képzőművészeti Főiskola tanára. "1920-ban Lyka Károllyal és Réti Istvánnal együtt.." átszervezte a Főiskolát, "..1923-ban Vaszary Jánossal megalapitja az Uj Művészek Egyesületét" Most készül kollektiv kiállitására a "Müterem" Kossuth Lajos-utcai helyiségeiben.

Kozma Kornélia: "Pécsi Pilch Rezső" c. kritikája. Szinházi Magazin, Bp. 1939. okt. 7. II. évf. 41. sz. 43. lap.

Pécsi Pilch Dezső

KMTársl940. A gyermek

A huszár

Kócos

teti ugyan az OLIVETTI-STANDARI
ritással járó gyakorlati előnye
hajlandók vagyunk irógépünket v
nen bemutatni és próbahasznála
Bizottság személyesen is meggyő
pünk felsőbbségéről.

Legyen szabad a
terjeszteni, hogy beálló szüks
jék ajánlattételre felszólitan
tosabb kiszolgálásunkról előre
ajánlva

1 drb.melléklet.

Pécsi - Pilch dezső

Nervi. Galleria d'Arte
Moderna Principe
Oddone.

Hó Budapesten c.
Kéje

Poglayen - Neuwall, Stefano:
Itinerario per i turisti
ungheresi. Roma, 1842.
38. l.

Pécsi Pilch Dezső

l.

Képmüvészet

1941. 277. l.

3.	Dr. Lux Kálmánné	felesége	
4.	Dr. Szentiványi Gyula	titkár	
5.	Saláth Ferenc	I. oszt. altiszt	
6.	Dr. Szentiványi Gyuláné	feleség	

A kimutatásban felsorolt családtag

Családfő : 4. drb.

Családtag: 2 drb.

Összesen : 6 drb.

Budape

EMLÉKEK

Pécsi Pilch Dezsö

Koppmaszgraf 150 erée

PÉCSI PILCH DEZSÖ :

281. Urlovasok. - Szépiar., p. 41.2 x 29.7 cm.
Jelz.l.j.: "pécsi Pilch D."

228. Akttanulmány. - Tollr., p. 21x34 cm. Jelz. nélkül.

229. Gondolkodó. - C.rajz, lp. 28.2 x 23.4 cm. Jelz.l.j.: "Medveczky 1942".

MEDVEY ÁGOSTON / 1814 - 1870 / :

230. Női arckép. - Min.vizf., Elefcs.,9 x 10.5 cm. Jelz.l.b.o.:"A.v. Medvey".

MELEGH GÁBOR / 1801 - 1835 / :

231. gróf Károlyi Gabriella arcképe. - Vizf., p. 23.3x30.2 cm.Jelz.l.j.:"Melegh 1829".

232. Női arckép. - Min.vizf.,elefcs., 7.5x9 cm. Jelz.l.j.: "Gab.Melegh".

MEZEY JÓZSEF / 1823 - 1882 / :

233. Férfiképmás. Vizf., p. 13 x 18.5 cm. Jelz.l.b.: " Mezei József 1853".

Pécsi Pilch Dezső

szül. 1888. Pécs.

Ricamatrice

Catalogo della XXI. biennale. Venezia, 1938 – XVI. 308. l.

MOSTRA DEI CONCORSI.

Pécsi Pilch Dezső

főiskolai tanár

Signum Laudist

Skapott

Képzőm. Körlöny

1939. 2. n.

Pécsi Pilch Dezső

festő

A Műteremben Pécsi-Pilch Dezső főiskolai tanár kiállítása október 15-én nyílt meg, melyen a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium megvásárolta a művész »Baranyai tisztaszoba« és »Somogyi parasztszoba« c. vízfestményeit.

1939

Képzőm. Körlöny

1939. 2. sz.

nfor-
esté-
ter-
ldött
znek.
iara“

Pécsi-Pilch Dezső

Párisi utca c. képe, kiáll. az Alkotás Művészházban, repr.

Hid. 1942. dec. 1.
(33. szám.)

Pécsi Pilch Dersö

festö

l.

Szépművészet

1941. 180-l.

Esztergomban ~~[illegible]~~ virágnó köfaragó iskola működött, amely messze vidékeken is érezhette hatását.

A kápolna bejáratától néhány méterrel débre másik, közvetlenül a palotába vezető román kapuzatot találunk. Az egyik belső teremben még pompásabb kiképrésű kettős kapu tárul elénk, amelyek a kápolna kapuzatától csak a kivitelben és méretben különböznek, lényegileg ugyanannak

Pécsi Pilch Dezső

l.

Kat Beograd

1931

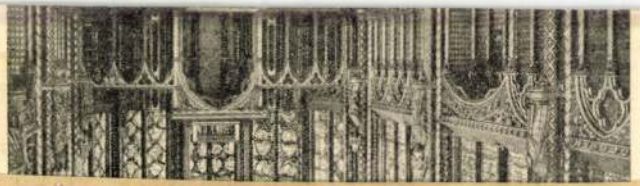

MŰTEREM.

Kedves és kellemes hangulatot árasztott *Pécsi Pilch Dezső* gyüjteményes kiállítása A művész lírai beállitottsága tárgyválasztásában és előadásmódján egyaránt észrevehető. Igen jó színérzéke van. Különösen szereti a világos, puha színeket. A virágzó fák tavaszi pompája üdén elevenedik meg ecsetvonásai nyomán. Nagyon szép budapesti látképe, melyen a város körvonalai rózsaszínes, lilás ködbe burkolóznak. Frissen hatnak „Versaill-s" és „Eiffel torony" című kis képei. Franciás báj ömlik el rajtuk. A dunántúli táj és népélet is megihleti. „Parasztkonyha Somogyban" színben, megoldásban, beállításban egyike a legfigyelemreméltóbb festményeinek. Akvarelljei, rajzai is megnyerőek.

Pécsi Pilch Dezső

Magyar Kultúrszemle
1939. 8. sz. 18. l.

kompozició a fontos, hanem a részletek gondos megfigyelése és kidolgozása.

Itáliában a csúcsíves építés nem követte az északi népek gótikus szerkezeteit. Az antik építészet erőteljes hagyományai a középkorban tovább élnek. A templomterek a csúcsíves formák alkalmazása mellett is megmaradnak tágas, öblös, antik szellemű interieuröknek. Megmarad a falfelület és zavartalanul tovább fejlődik Cimabue és Giotto iskolájának megtermékenyítő munkája. Igy válik érthetővé a nagy különbség az északi népek egykorú festészete és az itáliai quattrocento és cinquecento monumentális festészete között. A festészet ott kicsinyes, polgári témakörben mozog, itt monumentális kompozíciókban éli ki magát és érthetővé teszi azokat a bámulatos eredményeket, melyeket a XV. és XVI. század művészete Itália földjén elénk tár. Nem lehet lekicsinyelni, vagy éppen letagadni itt az építőművészet fontos irányító szerepét.

Az a hatalmas szellemi megújhódás, mely a XIV—XV. században fellép, lényeges változást jelent az emberi művelődés minden területén és természetes, hogy a középkor transcendens

Árveresi Közlöny. 1940 okt. 4. rendk. 95. aukció

	Kikiáltási ár pengőben
433. PECHE, ERNST, Égből pottyant. Rézkarc. 30×21	3.—
434. PÉCSI PILCH JENŐ, Notre Dame. Olajf. 50×70. (Jelzett.)	45.—
435. PENTELEI MOLNÁR JÁNOS (1878—1924), Csendélet. Olajf. 33×43. (Jelzett.)	30.—
436. —, Öreg halász. Olajfestmény. 95×75. (Jelzett.)	80.—
437. PERLMUTTER IZSÁK (1866—1932), Tájkép. Olajfestmény. 35×49. (Jelzett.)	45.—
438. —, Kertben. Olajfestmény. 43×35. (Jelzett.) . .	350.—
439. —, Havas táj. Olajfestmény. 36×30. (Jelzett.) *(Illusztrálva a IV. táblán.)*	600.—
440. P. L. JELZÉSŰ FESTŐ, Nyáj. Olajf. 12×18. (Jelzett.)	16.—
441. PESKE GÉZA (1859—1934), Csendélet. Olajf. 32×65. (Jelzett.)	30.—
442. PESKY JÓZSEF (1795—1862), Szent József álma. Olajfestmény. 142×160. (Jelzett.) . . . *(Illusztrálva az I. táblán.)*	150.—
443. PETTENKOFEN, AUGUST VON (1822—1889), A szürke ló. Olajf. 12×16. (Jelzett.) . . . . *(Illusztrálva az V. táblán.)*	350.—
444. POGÁNY WILLY, Dante. Rézkarc. 16×12 . .	2.50
445. POLLAK, MAX, Ballettáncosnő. Színes rézkarc. 32×24	5.—
446. PÓLYA TIBOR (1886—1937), Parkrészlet. Olajf. 80×65. (Jelzett.)	100.—
447. PÖLÖSKEY SÁNDOR, Téli táj nyulakkal. Olajf. 32×52. (Jelzett.)	20.—
448. PÖRGE GERGELY (1858—1930), Badacsonyi halászok. Olajf. 31×47. (Jelzett.)	28.—
449. —, Negyvenhárom ceruzarajza	250.—
450. —, Cigányok. Olajvázlat. 23×33. (Jelzett.) . .	60.—
451. —, Falusi udvar. Olajfestmény. 23×31. (Jelzett.)	60.—
452. —, Legelő gulya. Olajf. 39×25. (Jelzett.) . . .	24.—
453. —, Téli hangulat. Olajf. 28×19. (Jelzett.) . . .	40.—
454. —, Vízparti részlet. Olajfestm. 39×26. (Jelzett.)	17.—
455. —, Naplemente. Olajfestmény. 23×29. (Jelzett.) .	17.—
456. —, Tanya. Olajfestmény. 19×33. (Jelzett.) . .	12.—
457. —, Aratás után. Olajfestmény. 17×26. (Jelzett.)	20.—
458. —, Piaci árusok. Olajfestmény. 14×21. (Jelzett.)	14.—
459. —, Falusi udvar. Olajfestmény. 15×20. (Jelzett.)	12.—
460. —, Őszi táj. Olajfestmény. 18×17. (Jelzett.) .	17.—
461. —, Tájkép. Olajfestmény. 19×14. (Jelzett.) . .	7.—
462. —, Piac. Olajfestmény. 12×16. (Jelzett.) . . .	9.—
463. —, Tájkép. Olajfestmény. 13×19. (Jelzett.) . .	7.—
464. —, Mezőn. Olajfestmény. 16×14. (Jelzett.) . .	12.—

		Kikiáltási ár pengőben
465.	—, Paraszt udvar. Olajfestmény. 17×12. (Jelzett.)	12.—
466.	—, Zöldségárusok. Olajfestmény. 11×15. (Jelzett.)	12.—
467.	—, Téli hangulat. Olajfestmény. 30×24. (Jelzett.)	8.—
468.	—, Fóti parasztút. Olajfestmény. 18×29. (Jelzett.)	8.—
469.	—, Téli világ. Olajfestmény. 22×35. (Jelzett.)	10.—
470.	—, Savanyukuti részlet. Ceruzarajz. 40×29. (Jelzett.)	4.—
471.	—, Káposztásmegyeri halásztanya. Tusrajz. 23×30. (Jelzett.)	4.—
472.	—, Erdőrészlet. Olajfestmény. 35×25. (Jelzett.)	8.—
473.	—, Ujpesti vásár. Ceruzarajz. 20×30. (Jelzett.)	6.—
474.	—, Tájkép. Olajfestmény. 33×20	5.—
475.	—, Tavasz felé. Ceruzarajz. 16×23. (Jelzett.)	3.—
476.	—, Ujpesti piac. Ceruzarajz. 14×20. (Jelzett.)	3.—
477.	—, Három olajfestménye, 1 vízfestménye és 22 ceruzarajza. (Összesen 26 darab.)	60.—
478.	PRIHODA ISTVÁN, Mulatozók. Olajfestmény. 50×60. (Jelzett.)	48.—
479.	—, Anya és gyermeke. Olajfestmény. 40×50. (Jelzett.)	42.—
480.	—, Májális. Olajfestmény. 40×50. (Jelzett.)	42.—
481.	PRIHODA ISTVÁN, CSÓK ISTVÁN UTÁN, Tamár. Rézmetszet. 33×40.	6.—
482.	PRIHODA ISTVÁN, GLATZ OSZKÁR UTÁN, Anya gyermekével. Színezett rézkarc. 38×27	9.—
483.	PRÓNAI STIFFEL ANTAL, Hazafelé. Olajfestmény. 60×75. (Jelzett.)	32.—
484.	—, Hegyvidék. Olajfestmény. 75×115	80.—
485.	RADNAY REZSŐ, Tájkép. Olajfestmény. 37×50. (Jelzett.)	15.—
486.	RENNER, JOSEF, Waidhofen látképe. Vízfestmény. 24×32. (Jelzett.)	8.—
487.	RÉTH ALFRÉD, Tájkép. Vízfestmény. 32×23. (Jelzett.)	9.—
488.	RIEDLER, Az öreg hegedűművész. Olajf. 24×18. (Jelzett.)	25.—
489.	RIPPL-RÓNAI JÓZSEF (1861—1927), Városrészlet. Pasztell. 28×35. (Jelzett.)	80.—
490.	—, Kerti munka. Színes kőrajz. 35×50. (Jelzett.)	20.—
491.	—, Sörözők. Színes kőrajz. 50×45	16.—
492.	—, Rajzai. 45 nyomat, mappában	16.—
493.	ROERTTGE A. M., Udvarrészlet. Rézkarc. 38×48	8.—
494.	—, Holland városrészlet. Rézkarc. 38×48.	8.—
495.	ROHBOCK LUDWIG, XIX. SZÁZAD. Torocko-Szt. György. Szinezett rézmetszet. 13×17.	3.—

		Kikiáltási ár pengőben
561.	THUMA, CARL MARIA (1870—1925), Tájkép. Rézkarc. 28×43.	6.—
562.	TIHANYI JÁNOS LAJOS, Mosás a patakban. Olajfestmény. 70×100. (Jelzett.)	54.—
563.	TORNAI GYULA (1861—1928), Fekvő női akt. Olajfestmény. 51×82. (Jelzett.)	30.—
564.	—, Irástudó. Olajfestmény. 27×30. (Jelzett.) . .	40.—
565.	—, Keleti piac. Olajfestmény. 39×22. (Jelzett.)	40.—
566.	—, Hindu harcos. Olajfestmény. 64×36. (Jelzett.) (Sérült.)	60.—
567.	—, Lelkiismeretfurdalás. Olajfestmény. 112×136. (Jelzett.)	300.—
568.	TORNYAI JÁNOS (1869—1936), Csizmahúzó. Olajfestmény. 50×64. (Jelzett.)	80.—
569.	TOROCZKAI OSZWALD, Virágos udvar. Olajfestmény. 45×49. (Jelzett.)	20.—
570.	TOTH B. LÁSZLÓ, A Dunapart télen. Tempera. 48×68. (Jelzett.)	28.—
571.	—, Cséplés. Tempera. 50×60. (Jelzett.) . . .	28.—
572.	—, Sashegy. Tempera. 50×60. (Jelzett.) . . .	28.—
573.	—, Budai részlet. Tempera. 40×50. (Jelzett.) . .	45.—
574.	—, Tabáni részlet. Tempera. 40×50. (Jelzett.) .	45.—
575.	—, Az Erzsébet-tér télen. Tempera. 50×65. Jelzett.)	25.—
576.	TÖLGYESSY ARTUR (1863—1920), Udvarrészlet. Tollrajz. 15×22. (Jelzett.)	2.—
577.	—, Tájkép. Olajfestmény. 21×27. (Jelzett.) . .	60.—
578.	—, Alkony. Olajfestmény. 58×81. (Jelzett.) . .	180.—
579.	TÜLL ÖDÖN (1870—1911), Római részlet. Vízfestmény. 24×35. (Jelzett.)	8.—
580.	TURY GYULA (1866—1932), Tájkép patakkal. Olajfestmény. 65×56. (Jelzett.)	100.—
581.	UJHÁZY FERENC (1827—1921), Tájkép. Olajfestmény. 15×23. (Jelzett.)	24.—
582.	VADÁSZ MIKLÓS (1881—1927), Öltözőben. Tusfestés. 20×16. (Jelzett.)	6.—
583.	—, Kofa. Vízfestmény. 24×20. (Jelzett.) . . .	32.—
584.	VÁCHA, R., Interieur. Vízfestmény. 35×26. (Jelzett.)	8.—
585.	VAJDA ZSIGMOND (1859—1931), Tavasz. Olajfestmény. 157×70. (Jelzett.)	64.—
586.	VÁLI LÁSZLÓ, Téli táj. Olajfestmény. 60×50. (Jelzett.)	20.—
587.	VALIC, RUDOLF, Párisi részlet. Olajfestmény. 46×55. (Jelzett.)	12.—
588.	VANDRÁK KÁROLY (1803—1882), Luther Márton képmása. Olajfestmény. 65×53. (Jelzett.) .	30.—

		Kikiáltási ár pengőben
589.	VANLOO, CHARLES (1719—1795) UTÁN, Venus a fürdőben. Színezett rézmetszet. Utánnyomás. 70×50.	8.—
590.	VASS ELEMÉR, Ablakban ülő kisleány. Olajfestmény. 100×80. (Jelzett.)	155.—
591.	—, Női akt. Olajfestmény 92×73. (Jelzett.)	48.—
592.	—, Terített asztal. Olajfestmény. 70×60. (Jelzett.)	130.—
593.	—, Csendélet. Olajfestmény. 81×100. (Jelzett.)	88.—
594.	—, Parasztudvar. Olajfestmény. 71×90. (Jelzett.)	235.—
595.	—, Falusi utca. Olajfestmény. 65×81. (Jelzett.)	60.—
596.	—, Ablakban. Olajfestmény. 90×70. (Jelzett.)	140.—
597.	—, Interieur. Olajfestmény. 92×73. (Jelzett.)	36.—
598.	—, Csendélet. Olajfestmény. 40×50. (Jelzett.)	48.—
599.	—, Tájkép. Olajfestmény. 65×80. (Jelzett.)	48.—
600.	—, Virágcsendélet. (Olajfestmény. 72×60. (Jelzett.)	48.—
601.	VASS ELEMÉR, Interieur. Olajfestmény. 60×50. (Jelzett.)	60.—
602.	—, Falusi táj. Olajf. 65×92. (Jelzett.)	64.—
603.	—, Műterem sarok. Olajfestmény. 65×80. (Jelzett.)	36.—
604.	—, Tanulmányfej. Olajfestmény. 50×43. (Jelzett.)	48.—
605.	—, Csendélet. Olajfestmény. 80×65. (Jelzett.)	60.—
606.	—, Csendélet. Olajfestmény. 60×73. (Jelzett.)	54.—
607.	VASTAGH GYÖRGY (1834—1922), Cigánygyerek. Olajfestmény. 27×33. (Jelzett.)	30.—
608.	—, Cigánygyerek. Olajfestmény. 25×20.	65.—
609.	VASZARY JÁNOS (1867—1939), Pihenő nő. Olajfestmény. 52×63. (Jelzett.)	96.—
610.	—, Fekvő női akt. Olajfestmény. 56×70. (Jelzett.)	250.—
611.	—, Fürdő után. Olajfestmény. 80×60. (Jelzett.) (Sérült.)	280.—
612.	—, Jézus elfogatása. Tusfestés. 35×42. (Jelzett.)	20.—
613.	VEIT RUDOLF, Fiesole. Rézkarc. 32×17.	5.—
614.	VIVIANI, LUIGI, Az üres bölcső. Olajfestmény. 60×70. (Jelzett.)	80.—
615.	VLIEGER, SIMON JAKOBS DE (1601—1653), Vitorlásbárkák. Olajfestmény teknőc keretben. 28×42.	255.—
616.	VÖRÖS GÉZA, Virágcsendélet. Olajfestmény. 65×54. (Jelzett.)	36.—
617.	WIGAND, Palota látképe. Miniature. 11×15. (Jelzett.)	20.—
618.	ZACHARIAS D., Tere-fere. Olajfestmény. 98×80. (Jelzett.)	152.—
619.	ZICHY MIHÁLY (1827—1906), Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.)	72.—

		Kikiáltási ár pengőben
620.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
621.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
622.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
623.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
624.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
625.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
626.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
627.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
628.	—, Illusztráció. Tollrajz. 32×48. (Jelzett.) . .	72.—
629.	—, Önarcképe a Johannita-rend díszöltönyében. Vízfestmény. (Jelzett.)	60.—
630.	ZIFFER SÁNDOR. Tájkép. Olajfestmény. 68×98. (Jelzett.)	48.—
631.	ZOMBORY LAJOS (1867—1933), Csacsi. Ceruzarajz	3.—

Pécsi Pilch Jenő

Továbbítandó

		Kikiáltási ár pengőben
496.	ROMEK ÁRPÁD, Csendélet. Olajf. 80×60. (Jelzett.)	48.—
497.	ROSA, SALVATORE (1615—1673), Tájkép vadászokkal. Olajfestmény. 110×130.	700.—
	(Illusztrálva a III. táblán.)	
498.	ROTTMANN MOZART, Gyöngysor. Olajfestmény. 100×120. (Jelzett.)	107.—
499.	RUDNAY GYULA, Tájkép. Olajfestmény. 18×22. (Jelzett.)	20.—
500.	—, Tájkép. Krétarajz. 18×25. (Jelzett.)	24.—
501.	—, Lakoma. Olajfestmény. 55×70. (Jelzett.)	500.—
502.	—, Interieur. Olajfestmény. 70×55.	500.—
503.	—, Nevető fiú. Olajfestmény. 60×42. (Jelzett.)	400.—
504.	—, Erdőrészlet. Olajfestmény. 48×60. (Jelzett.)	400.—
505.	—, Bacchus-fej. Olajfestmény. 45×40. (Jelzett.)	350.—
	(Illusztrálva a VII. táblán.)	
506.	—, Ítélet. Olajfestmény. 42×56. (Jelzett.)	300.—
507.	—, Apostol. Olajfestmény. 45×40. (Jelzett.)	350.—
511.	SCHLEICHER, C., Az őszeresnél. Olajfestmény. 26×32. (Jelzett.)	50.—
512.	SCHMUTZER, A. JAKOB (1733—1811), Esterházy Imre esztergomi érsek képmása. 30×40. Rézmetszet.	5.—
513.	SCHÖNBERGER ARMAND, Lámpafénynél. Vízfestmény. 35×29. (Jelzett.)	9.—
514.	SELLENY, JOSEPH (1824—1875), Erdőrészlet. Olajfestmény. 32×27. (Jelzett.)	240.—
515.	SILIGAY FERENC (1873—1924), Sorozás. Olajf. 56×69. (Jelzett.)	50.—
516.	—, Őszi hangulat. Olajf. 50×67. (Jelzett.)	60.—
518.	K. SPÁNYI BÉLA (1852—1914), Mocsaras táj, tehenekkel. Olajf. 75×100. (Jelzett.)	350.—
	(Illusztrálva a IV. táblán.)	
519.	SPANYOL FESTŐ, XVIII. SZÁZAD, Szt. József Jézussal. Olajf. 86×74	107.—
520.	STERIO KÁROLY (1821—1862), Férfi képmás. Olajfestmény. 35×28. (Jelzett.)	48.—
521.	STOWIKOWSKI ÁDÁM, Selmec. Színes kőrajz. 30×43	8.—
522.	SZÁNTÓ LAJOS, Kisleány képmása. Színes rajz. 30×22. (Jelzett.)	6.—
523.	SZÉKELY BERTALAN (1835—1910), Magyarországi szentek. Tempera	65.—
524.	SZEMLÉR MIHÁLY (1833—1904), Kanász. Olajf. 44×25. (Jelzett.)	75.—
525.	SZEPESI KUSZKA JENŐ (1885—1936), Tátrai táj. Olajf. 38×43. (Jelzett.)	20.—

		Kikiáltási ár pengőben
526.	SZIKSZAY FERENC (1871—1908), Női tanulmány. Ceruzarajz. 13×9. (Jelzett.)	5.—
527.	SZINYEI MERSE PÁL (1845—1920), Tanulmányok. Ceruzarajz. 23×30. (Jelzett.)	50.—
528.	SZMRECSÁNYI ÖDÖN, (PAJTÁS ÖDÖN), Karrikatúra. Vízfestmény. 21×29. (Jelzett). . .	15.—
529.	SZŐNYI ISTVÁN, Ülő kisfiú. Tempera. 100×70. (Jelzett.)	121.—
530.	—, Falurészlet. Tempera. 70×100. (Jelzett.) . .	175.—
531.	—, Szabadban. Vízfestmény. 40×60. (Jelzett.) .	100.—
532.	—, Kompozició tanulmány. Olajfestmény. 45×55. (Jelzett.)	82.—
533.	—, Merengés. Tempera. 70×90. (Jelzett.) . . .	300.—
534.	—, Öregasszony. Rézkarc. 25×20	2.50
535.	—, Zebegény. Vízfestmény. 20×33. (Jelzett.) . .	24.—
536.	—, Álló női akt. Tusrajz. 44×30. (Jelzett.) . .	6.—
537.	—, Tájkép. Vízfestmény. 22×31. (Jelzett.) . .	9.—
538.	—, Ülői női akt. Vízfestmény. 30×22. (Jelzett.)	16.—
539.	—, Pihenő férfi. Tusrajz. 30×45. (Jelzett.) . .	12.—
540.	—, Falusi utcarészlet. Tempera. 50×60. (Jelzett.)	80.—
541.	—, Nyár. Olajfestmény. 60×80. (Jelzett.) . .	60.—
542.	—, Tájkép. Tempera. 60×80. (Jelzett.) . . .	80.—
543.	—, Naplemente. Tempera. 70×100. (Jelzett.) . .	175.—
544.	—, Zebegényi táj. Vízfestmény. 20×33. (Jelzett.) .	32.—
545.	—, Lovak. Vízfestmény. 21×34. (Jelzett.) . .	24.—
546.	—, Fekvő női akt. Vízfestmény. 27×37. (Jelzett.)	24.—
547.	SZÜLE PÉTER, Csendélet. Olajf. 62×68. (Jelzett.)	40.—
548.	—, Nő korsóval. Olajf. 60×50. (Jelzett.) . . .	60.—
549.	—, Szolnoki táj. Olajfestmény. 31×31. (Jelzett.)	30.—
550.	—, Fürdő nők. Olajfestmény. 70×60. (Jelzett.) .	80.—
551.	—, Női képmás. Olajfestmény. 68×55. (Jelzett.) .	90.—
552.	—, Tájkép. Olajfestmény. 48×53. (Jelzett.) . .	65.—
553.	—, Olvasó leány. Olajfestmény. 100×65. (Jelzett.)	60.—
554.	—, Pipázó öreg. Olajfestmény. 100×80. (Jelzett.)	90.—
555.	—, Fekvő női akt. Olajf. 105×160. (Jelzett.) .	250.—
556.	TATZ LÁSZLÓ, Női képmás. Olajfestmény. Másolat Raeburn után. 87×68.	30.—
557.	TELEK ANTAL, Nagybányai táj. Olajfestmény. 35×48. (Jelzett.)	12.—
558.	TELEKI GÉZA GRÓF, Tehenek az itatónál. Olajfestmény. 22×27. (Jelzett.)	32.—
559.	TELKESSY VALÉR, Nő korsóval. Olajfestmény. 100×85. (Jelzett.)	60.—
560.	THOREN, OTTO VAN (1828—1889), Mezei munka. Olajfestmény. 85×125. (Jelzett.) . .	600.—

Pécsi Pilch Dezső

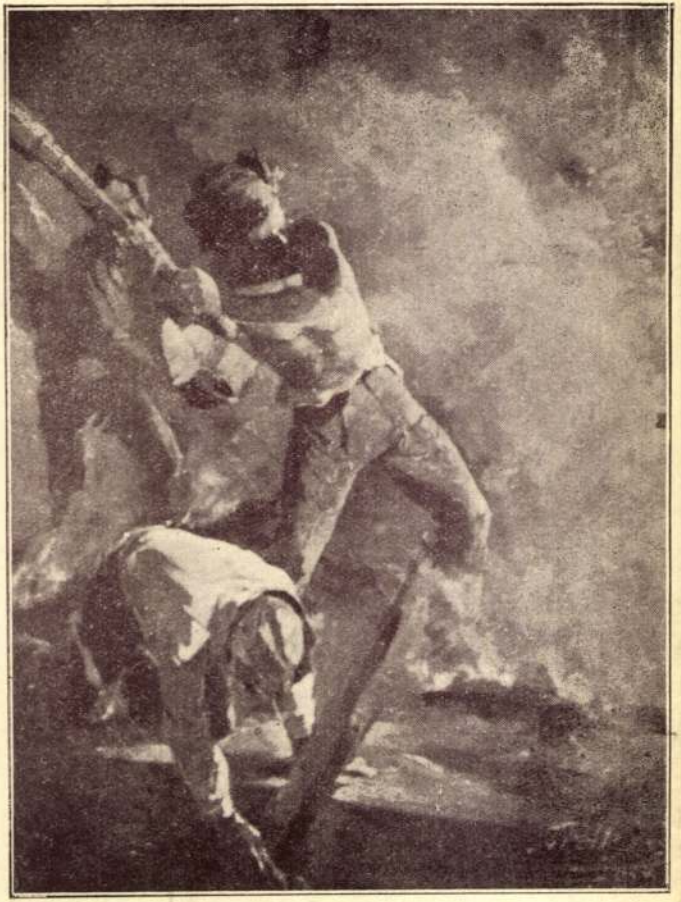

Diák tűzoltók. Pálnagy Zsigmond olajfestménye.
A Déry-múzeum négyszázéves jubiláris kiállításán
megvette a Déry-múzeum.

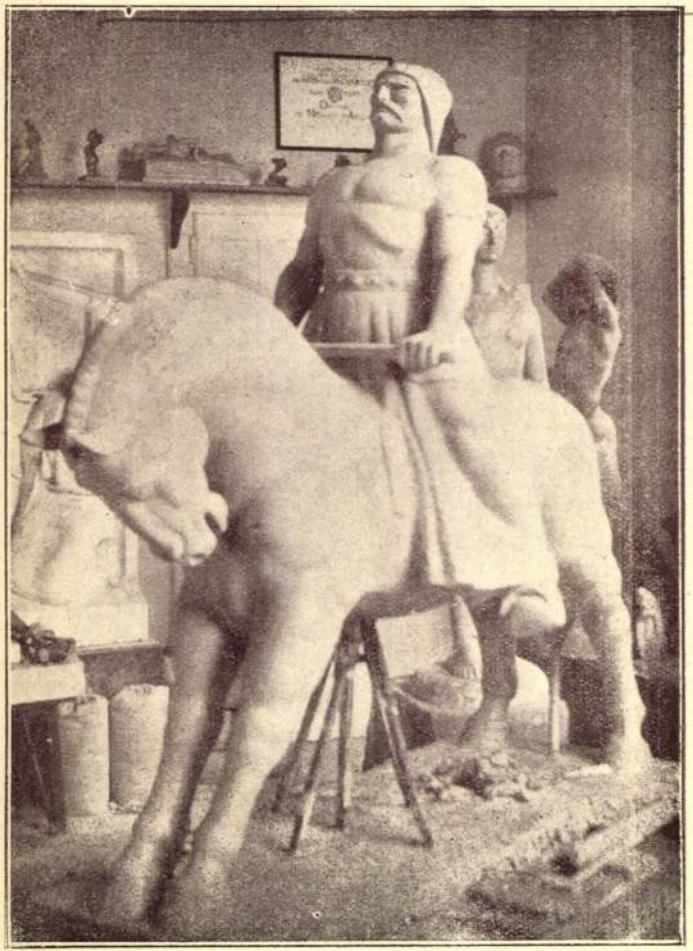

Atilla lovas szobra. Cser Károly alkotása.

Terefere. Pécsi Pilch Dezső olajfestménye. Műterem Gyüjteményes Kiállítás.

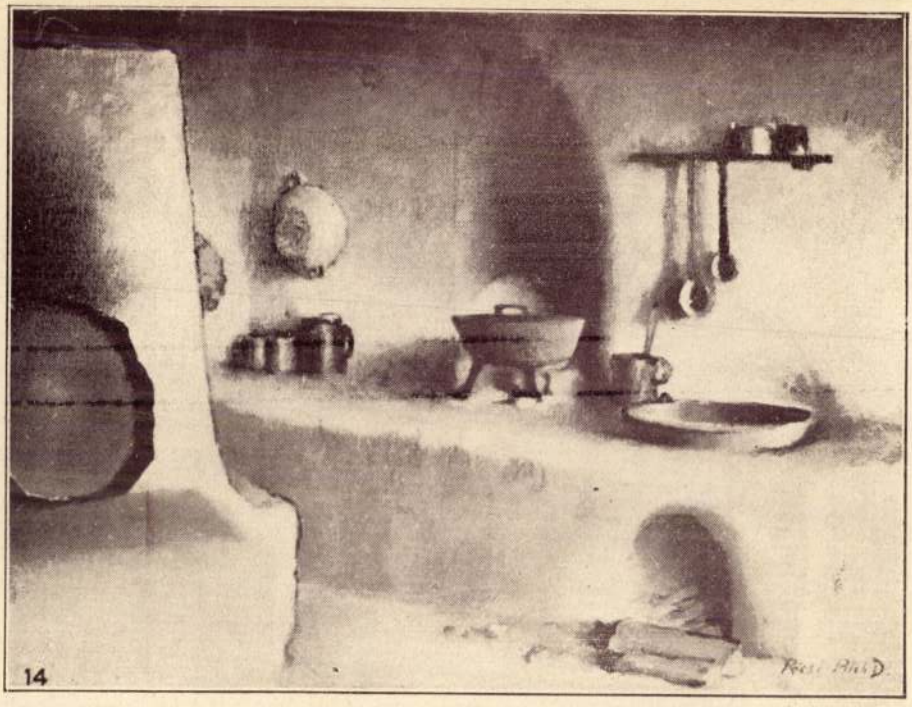

Parasztkonyha Somogyban. Pécsi Pilch Dezső olajfestménye. Műterem Gy Kiáll.

Ősz a művészetben.
(Budapest, 1941)

Pécsi Pilch Dezső K

Leány fej. Hanély László alkotása.

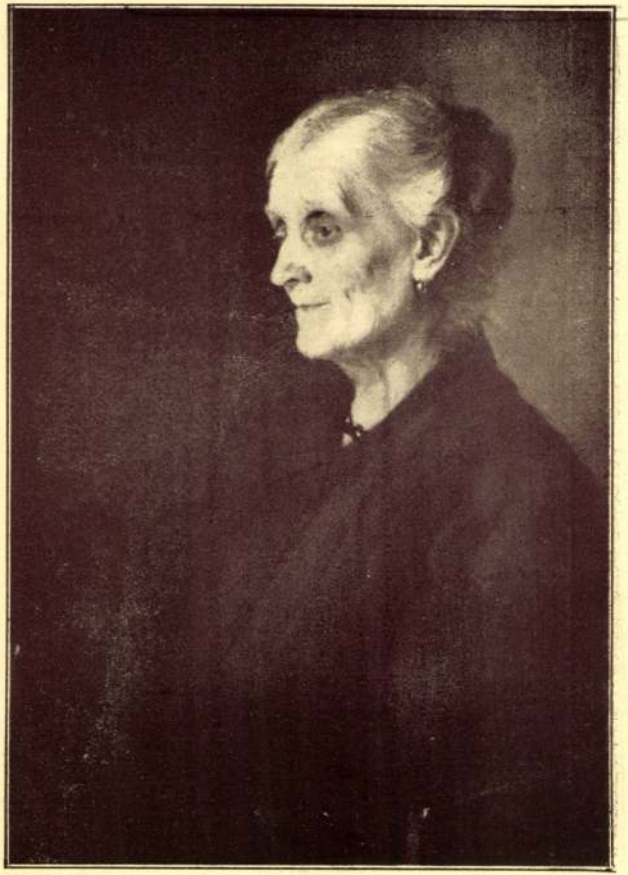

Arckép. Edvi Illés Aladárné olajfestménye.

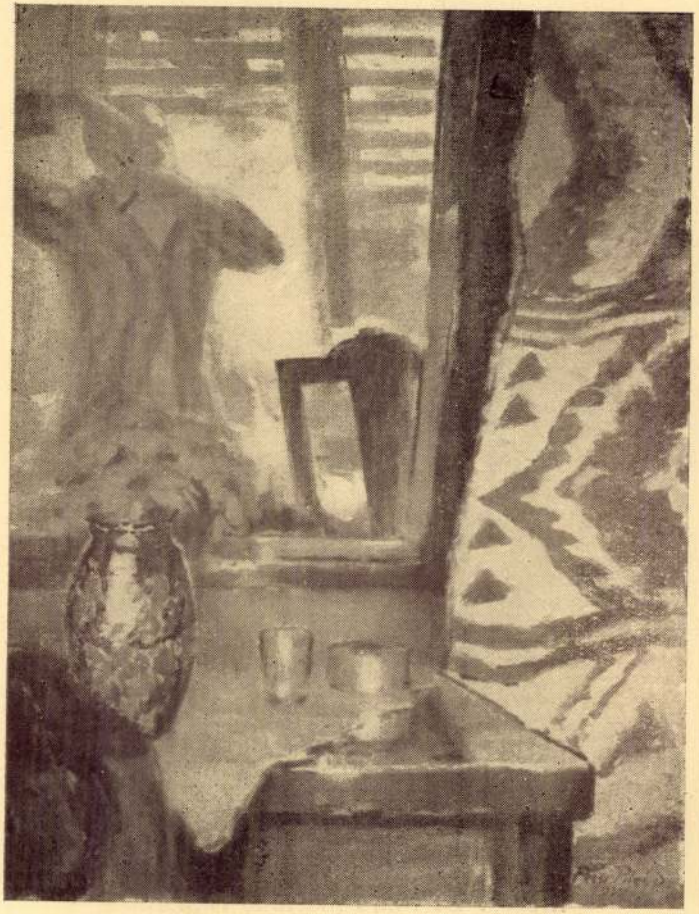

Beretválkozó férfi. Pécsi Pilch Dezső olajfestménye.
Műterem, Gyüjteményes Kiállítás.

Kézimunkázó leányka. Pécsi Pilch Dezső olajfestménye.
Műterem, Gyüjteményes Kiállítás.

Ősz a művészetben -
(Bpest, 1941)

Pécsi Pilch Dezső K

Aovabb

ERVIN RAÁB: VORFRÜHLING IM DORFE

DEZSŐ PÉCSI PILCH: STICKERIN

Svájci nagy Endre

1944.

Pécsi Tilch Dezső

Orbán Dezső: Passaui utca.

Pécsi Pilch Dezső: Kislány.

Ernst Museum kiállításai

C VI. (1929)

Munkácsy-cél kiáll.

Pécsi Pilch Dezső

festő

PÉCSI PILCH DEZSŐ: Falkép (vázlat)

Nemzeti Szalon
Une

1937
ápr. maj

Pécsi Pilch Dezső

PÉCSI PILCH DEZSŐ:
Borzsó

Nemzeti Szalon 1930
Arckép festők OKI.

Pécsi Pilch Dezső

PÉCSI PILCH DEZSŐ

Virágcsendélet — *Blumenstilleben*

Nemzeti Szalon 1928 febr

Pécsi Pilch Dezső K

BENKHARDT ÁGOST: FELHŐK A DOMB FELETT

PÉCSI-PILCH DEZSŐ: ORMÁNSÁGI MENYECSKE

A színház válságának okairól

VI. A színház látható és hallható ellenségei

Akárhogyis kerülgetjük a dolgot, egyszer még is csak szembe kell néznünk velük.

Az avatatlanok szeretnének minden bajt ezek nyakába varrni. Mozi és rádió!

Csakugyan ezek ellenségei lennének a színháznak?

Nem hiszem!

Nem tagadom, ma sok nehézséget okoznak neki, és még több anyagi kárt, de ezt mind kibirja, illetve ki kell birnia a színháznak.

Azonban nézzük meg nincs-e valami más, a dolgok mögött.

Szokásomtól eltérőleg most nem általános megállapításokról lesz szó, amelyek mindenütt érvénnyel birnak. Nem! A magyar helyzet annyira speciális, hogy éppen speciális helyzetére való tekintettel külön kell vele foglalkoznunk!

Miben áll a mozi veszedelme? Nem abban, hogy olcsóságánál fogva elvonja a nagy közönséget a színháztól! Még kevésbé abban, hogy ma már a film beszél, énekel, szóval játszik. Ez egyelőre csak az operettnek baj, mert az operettnek tényleg nagy konkurrencia a majdnem korlátlan lehetőségekkel rendelkező mozi. Vászonra varázsolja a legpazarabb dekorációkat, olyan gyors egymásutánban, amire a legpompásabban felszerelt színpad sem képes. Olyan énekeseket és táncosokat mutat be, akiket egy társulat sem tud egyidőben megfizetni. Szebbnél szebb kosztümöket hoz és ami ezenfelül marad, az az, hogy ezt a könnyű műfajt gyors változásaival elfogadhatóvá tudja tenni. Rohan az autó, defektet kap, egy pillanat és a messzeségben feltűnik a megmentő lovag, aki ép gazdag, de csúnya menyasszonyához siet. A fiatalok a motor javítása közben, — minden mókás helyzetet premier plánban mutatva, — egymásra találnak. Motoros-csónak, hegymászás, síelés, lavina omlás és ezernyi más móka ott játszódik le a szemünk előtt és közben szól a fülbemászó muzsika „Zwei Herzen..."

És itt álljunk meg egy szóra! Nem is egyre, többre!!

Mert mindez a giccs elfogadható volna, ha magyarul szólna. Ha magyarok játszanának a vásznon, ha magyarok vennék fel a felvételeket, ha magyar filmet pergetnének, ha magyarországi képeken rögzítenének meg magyar szokásokat, magyar erkölcsöket.

Ehelyett mi történik?

Ami a magyar fimgyártást illeti, arról jobb nem beszélni!

Az eddigi magyar filmek, melyet rendesen idegenek rendeztek, idegen főszereplőkkel és olyan magyar tanácsadók közreműködése mellett, akik a magyar fajtához, még a vérségre idegen németeknél is idegenebbek. „A népiesch madjar szokasch a fokoschban, a gatijaban" és a kis paraszt leány elcsábításában fejeződött ki. A kedves kis idegen primadonna ott áll egy valódi falusi kút mellett és ünneplőben (mert ez így festőibb) a gémeskútból (hadd ismerjék meg ezt is a világban!) az itatóba vizet húz. Természetesen ott a földes úr, vagy a fia, esetleg mind a kettő, akiknek a mai viszonyok között egyéb bajuk sincs, mint a kis falusi lányt elcsábítani. Mondanom sem kell, a leánynak van már falubeli legény vőlegénye (kivételesen ez vasárnap is ingben, gatyában!). A mese sok herce-hurcán át, ahol megmutatják a „tsárdát", a „guljáscht", amint duhajan ropja a „tsárdást" és hogy a jó néző el is higyje nekik, hogy ez mind eredeti figura, görbe lábú dzsesztáncosokat szerződtetnek, akik állandóan a levegőbe pisztolyoznak az ujjaikkal! A leány elcsábul. Otthon kitagadják. És mi lehet a vége, ilyen megesett falusi leánynak? Pesten (a királyi várat és a Gellérthegyet mutatják) a jólelkű kerítőnő kezeibe kerül, aki kisegíti a bajból, csak éppen szeretkezni kell a férfiakkal! A kis Juliska felnő és ott folytatja, ahol a mamája kezdte . . . Megható bárgyuság magyar szokásnak és erkölcsnek kikiáltva. Igy csak azok agyában él a magyar nő, akik a hiszékeny falusi libákat vengerkáknak adják el!

A magyar film, — fájdalom, — tehát nem konkurrencia a színháznak, mert nincs!

De . . . !

Az idegen filmekre már nem merném ezt mondani!

Nem azért, mert ők jobbat, szebbet tudnak produkálni! Nem! Hanem azért, mert akaratlanul is egy tőlünk teljesen idegen világ szokásait és erkölcseit lopják át észrevétlenül. Az amerikai filmek már egész Európában valami különösen idegen, naiv és mégis brutális humort honosítottak meg. Ma már Európában is hordanak frakkhoz revolvert! Sőt, ami az útonállást illeti, a kedves kis amerikai rabló-kalandor filmek, kiváló tanítványokra tettek szert Európában! Arról a buta cseléd romantikáról nem is beszélek, amit a mi anglomániás társaságunkban happy endnek becéznek. A film veszedelme abban áll, hogy látva tanít! Tanít pedig mind arra, amit mutat! És mivel a mai legtöbb filmben a bár életet mutatják, sőt, mint valami földi-paradicsomot mutatják, a mai élet, ha előkelőnek akar látszani, bár-életet él!

Ezek után csak természetes, hogy a nagyközönség jobban ismeri a reklámok révén az összes filmszínészt, mint saját színészeinek a legjobbjait. És ebben a munkában a sajtó készséges szolgája a mozinak. Ma már nem csak reklamirozzák a filmeket, hanem kritikát is írnak róla. Soronkint X pengő! Ezek a kritikák, ha rosszak is, még mindig jobbak, mint a legjobb színielőadás nagyon dicsérő elismerései.

A mi szempontunkból a mozinak ott van kártevő szerepe, hogy csak az első pillanatban bosszankodunk az idegen beszéden, később megértjük, sőt mulatunk rajta! Egy század se mult el, hogy a színház megkezdte hódító hadjáratát az elmagyarosodás érdekében és íme, ma észrevétlenül visszaszorítják az elfoglalt poziciókból, — ezen az erkölcsi káron kívül, meg ott is kárt tesz a mozi, hogy a tőlük származó jövedelmek mind kimennek külföldre. Ma már nem kell zenészeket sem tartani, mert a talkie a legszebb zenét szolgáltatja. Néhány jegyszedő, a fogyasztott villany ára, üzletbér és egy kis adminisztrációs költség. A reklámra fektetett horribilis összeg a közönség látogatottsága révén bőven visszatérül. A legnagyobb adó a bizottsági tagok tiszteletdija, de

Pécsi Pilch: „Leány az ablakban"

Weisz Klára: „Figurák"
(A Nemzeti Szalon kiállításáról)

ez is megtérül a vámon, mert ép ezek az urak akadályozzák meg azt, hogy a színház és a hazai művészek javára a mozikat megadóztassák.

Az igazi magyar filmgyártás és filmkultúra nemhogy ártana, de segítene a színháznak. Az idegen film pedig nem csak a színháznak árt, de az ország gazdasági helyzetének, a nemzet erkölcsének és fajiságának is!

A rádióval sincs nagyobb baja a színháznak. A prózai színházaknak egyenesen használ a rádió. Mert ha a rádióban érdekesnek hatott egy darab, a közönség igyekszik megnézni azt. Mert, akárhogy vagyunk is vele, addig míg a rádió vak, addig adós marad a színház legnagyobb értékével: a játékkal. Hiába kísérleteznek hangjátékkal, a fület egyideig becsaphatják, de a szem követeli a magáét. Mert az életben is azok a legszebb érzések, amiket a tekintet elárul.

A zenészek már érzik a rádió kárát! A hangverseny-termek gyakran üresek, ha a művész játékát rádión közvetítik. A mai kitűnő rádiótechnika mellett, már olyan kitűnő gépeket konstruáltak, amelyek alig torzítanak. A szűkös sorban élő zenekedvelő odahaza hallgatja az óhajtott művészt és a kis torzításért, kárpótolja, hogy nem került pénzbe és hogy otthon, kényelmesen pamlagára dőlve hallgathatta. A hang eljött hozzá! Ez a nagy kényelem, ez az olcsóság, ez a rádió egyetlen konkurrenciája.

Leszögezhetjük, hogy a mesterséges hang és a mesterséges mozgás adott esetben károkat okozhat a színháznak, de soha sem szüntethetik meg a vágyat a természetes hang és természetes forma keresése iránt. A csinált virág lehet élethű, illatozhat is, de mégis csak papírból vannak a szirmok és az illatjuk parfőm.

A baj magában abban az egyszerű tényben van, hogy a jövő gyermeke ezeket a mesterséges hangokat és vetített képeket természetesnek fogja érezni, csak olyan természetesnek, mint a villanyvilágítást, mely egy gombnyomásra fényt áraszt a szobában, vagy a repülőgépet, mely órák alatt hetek járóföldjét repüli át. A baj ott van, hogy a gép már belépett a szobába is, ott van az otthonunkban és akaratlanul is műhelyt teremt körülöttünk és rabszolgái leszünk távoli embereknek, akik a divat és célszerűség révén a robotból fentmaradt kis szabadidőnket is korlátozzák, amint már a német rádió reggeli tornagyakorlatai megteszik: „Felkelni. Karokat magasba lökni, egy kettő, — egy kettő..."

Gép-embert nevelnek belőlünk, akikből kiirtanak minden nemesebb érzést. A technikai civilizáció az emberiséget lassan, de biztosan falanszterhez szoktatja.

Roche d'or.

„Sofort" elintézést kérnek a festőművészek a képek kiviteli engedélyezésénél

Magyarországból az eredeti olajfestmények kivitelét törvény szabályozza. A törvény egyik végrehajtó szerve a Szépművészeti Múzeum. Eddig rendben van. Nincs azonban rendben az a hosszadalmas és káros eljárás, amellyel az engedély aláírásáig eljut az a boldog piktor, akinek az alkotását ma ki akarják vinni külföldre. Nagyon sok panasz hangzik el ezirányban. Nagyon előzékenyek, mosolygósak, kedvesek az intéző fórumok, de — hosszadalmasak. Nehéz dolog ma külföldre képet eladni. Ha egyszer-egyszer idevetődik egy külföldi műkereskedő vásárlási szándékkal: adják a kezébe azonnal a kiviteli engedélyt. Lehetőleg még abban az órában mondják ki a boldogító igent. Ne várakoztassák, ne rendeljék be ebédidőre. Eddig a Szépművészeti Múzeumban csak 12—2 között lehet az ezirányú kérvényeket benyújtani, amelyet a benyújtó csak másnap kap vissza. Erzel viszont csak másnap jelentkezhet a Nemzeti Bankban. Ugyancsak 12—2 között. Az akták száma az eljárás alatt: hat darab. Ebből négy darab esik a Szépművészeti Múzeumra és kettő a Nemzeti Bankra. Az engedély elnyerésének időtartama sikeres esetben: három nap.

Igen sulyos dolog ez a gyakorlatban. Sulyos, mert képzeljük el, hogy ha egy boldog hétfői délelőtt a külföldi vásárlóval sikerül alkut kötni a napsugaras műteremben, legjobb esetben csütörtökön perfektuálódhatik a vásár. Hosszú türelmi idő, amely alatt elpárolog a külföldi kedve a legközelebbi vásárlástól. Előfordulhat azonban — az az igen gyakori eset is, — hogy a vásárló utolsó délelőttjén veszi meg a neki tetsző képet. Ebben az esetben még három napig járhatja a hivatalokat. Ha meg nem gondolja magát és le nem mondja a vételt.

Könnyű a dolgokon segíteni, mert van rá lehetőség.
Csak ne tartson sokáig a segítség érkezése.
Lehetőleg:
Sofort.

Felkérjük

azokat a művészeket, akik

műteremkiállítást

rendeznek, hogy erről bennünket mindig idejében értesíteni szíveskedjenek.

Művész-Élet 1932. dec. 1.

A színház válságának okairól

VI. A színház látható és hallható ellenségei

Akárhogyis kerülgetjük a dolgot, egyszer még is csak szembe kell néznünk velük.

Az avatatlanok szeretnének minden bajt ezek nyakába varrni.

Mozi és rádió!

Csakugyan ezek ellenségei lennének a színháznak?

Nem hiszem!

Nem tagadom, ma sok nehézséget okoznak neki, és még több anyagi kárt, de ezt mind kibirja, illetve ki kell birnia a színháznak.

Azonban nézzük meg nincs-e valami más, a dolgok mögött.

Szokásomtól eltérőleg most nem általános megállapításokról lesz szó, amelyek mindenütt érvénnyel birnak. Nem! A magyar helyzet annyira speciális, hogy éppen speciális helyzetére való tekintettel külön kell vele foglalkoznunk!

Miben áll a mozi veszedelme? Nem abban, hogy olcsóságánál fogva elvonja a nagy közönséget a színháztól! Még kevésbé abban, hogy ma már a film beszél, énekel, szóval játszik. Ez egyelőre csak az operettnek baj, mert az operettnek tényleg nagy konkurrencia a majdnem korlátlan lehetőségekkel rendelkező mozi. Vászonra varázsolja a legpazarabb dekorációkat, olyan gyors egymásutánban, amire a legpompásabban felszerelt színpad sem képes. Olyan énekeseket és táncosokat mutat be, akiket egy társulat sem tud egyidőben megfizetni. Szebbnél szebb kosztümöket hoz és ami ezenfelül marad, az az, hogy ezt a könnyű műfajt gyors változásaival elfogadhatóvá tudja tenni. Rohan az autó, defektet kap, egy pillanat és a messzeségben feltűnik a megmentő lovag, aki ép gazdag, de csúnya menyasszonyához siet. A fiatalok a motor javítása közben, — minden mókás helyzetet premier plánban mutatva, — egymásra találnak. Motoros-csónak, hegymászás, síelés, lavina omlás és ezernyi más móka ott játszódik le a szemünk előtt és közben szól a fülbemászó muzsika „Zwei Herzen..."

És itt álljunk meg egy szóra! Nem is egyre, többre!!

Mert mindez a gicces elfogadható volna, ha magyarul szólna. Ha magyarok játszanának a vásznon, ha magyarok vennék fel a felvételeket, ha magyar filmet pergetnének, ha magyarországi képeken rögzítenének meg magyar szokásokat, magyar erkölcsöket.

Ehelyett mi történik?

Ami a magyar filmgyártást illeti, arról jobb nem beszélni!

Az eddigi magyar filmek, melyet rendesen idegenek rendeztek, idegen főszereplőkkel és olyan magyar tanácsadók közreműködése mellett, akik a magyar fajtához, még a vérségre idegen németeknél is idegenebbek. „A népiesch madjar szokasch a fokoschban, a gatijaban" és a kis paraszt leány elcsábításában fejeződött ki. A kedves kis idegen primadonna ott áll egy valódi falusi kút mellett és ünneplőben (mert ez így festőibb) a gémeskútból (hadd ismerjék meg ezt is a világban!) az itatóba vizet húz. Természetesen ott a földes úr, vagy a fia, esetleg mind a kettő, akiknek a mai viszonyok között egyéb bajuk sincs, mint a kis falusi lányt elcsábítani. Mondanom sem kell, a leánynak van már falubeli legény vőlegénye (kivételesen ez vasárnap is ingben, gatyában!). A mese sok herce-hurcán át, ahol megmutatják a „tsárdát", a „guljáscht", amint duhajan ropja a „tsárdást" és hogy a jó néző el is higyje nekik, hogy ez mind eredeti figura, görbe lábú dzsesztáncosokat szerződtetnek, akik állandóan a levegőbe pisztolyoznak az ujjaikkal! A leány elcsábul. Otthon kitagadják. És mi lehet a vége, ilyen megesett falusi leánynak? Pesten (a királyi várat és a Gellérthegyet mutatják) a jólelkű kerítőnő kezeibe kerül, aki kisegíti a bajból, csak éppen szeretkezni kell a férfiakkal! A kis Juliska felnő és ott folytatja, ahol a mamája kezdte . . . Megható bárgyuság magyar szokásnak és erkölcsnek kikiáltva. Igy csak azok agyában él a magyar nő, akik a hiszékeny falusi libákat vengerkáknak adják el!

A magyar film, — fájdalom, — tehát nem konkurrencia a színháznak, mert nincs!

De . . . !

Az idegen filmekre már nem merném ezt mondani!

Nem azért, mert ők jobbat, szebbet tudnak produkálni! Nem! Hanem azért, mert akaratlanul is egy tőlünk teljesen idegen világ szokásait és erkölcseit lopják át észrevétlenül. Az amerikai filmek már egész Európában valami különösen idegen, naiv és mégis brutális humort honosítottak meg. Ma már Európában is hordanak frakkhoz revolvert! Sőt, ami az útonállást illeti, a kedves kis amerikai rabló-kalandor filmek, kiváló tanítványokra tettek szert Európában! Arról a buta cseléd romantikáról nem is beszélek, amit a mi anglomániás társaságunkban happy endnek becéznek. A film veszedelme abban áll, hogy látva tanít! Tanít pedig mind arra, amit mutat! És mivel a mai legtöbb filmben a bár életet mutatják, sőt, mint valami földi-paradicsomot mutatják, a mai élet, ha előkelőnek akar látszani, bár-életet él!

Ezek után csak természetes, hogy a nagyközönség jobban ismeri a reklámok révén az összes filmszínészt, mint saját színészeinek a legjobbjait. És ebben a munkában a sajtó készséges szolgája a mozinak. Ma már nem csak reklamirozzák a filmeket, hanem kritikát is írnak róla. Soronkint X pengő! Ezek a kritikák, ha rosszak is, még mindig jobbak, mint a legjobb színielőadás nagyon dicsérő elismerései.

A mi szempontunkból a mozinak ott van kártevő szerepe, hogy csak az első pillanatban bosszankodunk az idegen beszéden, később megértjük, sőt mulatunk rajta! Egy század se mult el, hogy a színház megkezdte hódító hadjáratát az elmagyarosodás érdekében és íme, ma észrevétlenül visszaszorítják az elfoglalt pozíciókból, — ezen az erkölcsi káron kívül, meg ott is kárt tesz a mozi, hogy a tőlük származó jövedelmek mind kimennek külföldre. Ma már nem kell zenészeket sem tartani, mert a talkie a legszebb zenét szolgáltatja. Néhány jegyszedő, a fogyasztott villany ára, üzletbér és egy kis adminisztrációs költség. A reklámra fektetett horribilis összeg a közönség látogatottsága révén bőven visszatérül. A legnagyobb adó a bizottsági tagok tiszteletdija, de

Pécsi Pilch: „Leány az ablakban"

Weisz Klára: „Figurák"
(A Nemzeti Szalon kiállításáról)

ez is megtérül a vámon, mert ép ezek az urak akadályozzák meg azt, hogy a színház és a hazai művészek javára a mozikat megadóztassák.

Az igazi magyar filmgyártás és filmkultúra nemhogy ártana, de segítene a színháznak. Az idegen film pedig nem csak a színháznak árt, de az ország gazdasági helyzetének, a nemzet erkölcsének és fajiságának is!

A rádióval sincs nagyobb baja a színháznak. A prózai színházaknak egyenesen használ a rádió. Mert ha a rádióban érdekesnek hatott egy darab, a közönség igyekszik megnézni azt. Mert, akárhogy vagyunk is vele, addig míg a rádió vak, addig adós marad a színház legnagyobb értékével: a játékkal. Hiába kísérleteznek hangjátékkal, a fület egyideig becsaphatják, de a szem követeli a magáét. Mert az életben is azok a legszebb érzések, amiket a tekintet elárul.

A zenészek már érzik a rádió kárát! A hangverseny-termek gyakran üresek, ha a művész játékát rádión közvetítik. A mai kitűnő rádiótechnika mellett, már olyan kitűnő gépeket konstruáltak, amelyek alig torzítanak. A szűkös sorban élő zenekedvelő odahaza hallgatja az óhajtott művészt és a kis torzításért, kárpótolja, hogy nem került pénzbe és hogy otthon, kényelmesen pamlagára dőlve hallgathatta. A hang eljött hozzá! Ez a nagy kényelem, ez az olcsóság, ez a rádió egyetlen konkurrenciája.

Leszögezhetjük, hogy a mesterséges hang és a mesterséges mozgás adott esetben károkat okozhat a színháznak, de soha sem szüntethetik meg a vágyat a természetes hang és természetes forma keresése iránt. A csinált virág lehet élethű, illatozhat is, de mégis csak papírból vannak a szirmok és az illatjuk parfőm.

A baj magában abban az egyszerű tényben van, hogy a jövő gyermeke ezeket a mesterséges hangokat és vetített képeket természetesnek fogja érezni, csak olyan természetesnek, mint a villanyvilágítást, mely egy gombnyomásra fényt áraszt a szobában, vagy a repülőgépet, mely órák alatt hetek járóföldjét repüli át. A baj ott van, hogy a gép már belépett a szobába is, ott van az otthonunkban és akaratlanul is műhelyt teremt körülöttünk és rabszolgái leszünk távoli embereknek, akik a divat és célszerűség révén a robotból fentmaradt kis szabadidőnket is korlátozzák, amint már a német rádió reggeli tornagyakorlatai megteszik: „Felkelni. Karokat magasba lökni, egy kettő, — egy kettő..."

Gép-embert nevelnek belőlünk, akikből kiirtanak minden nemesebb érzést. A technikai civilizáció az emberiséget lassan, de biztosan falanszterhez szoktatja.

Roche d'or.

„Sofort" elintézést kérnek a festőművészek a képek kiviteli engedélyezésénél

Magyarországból az eredeti olajfestmények kivitelét törvény szabályozza. A törvény egyik végrehajtó szerve a Szépművészeti Múzeum. Eddig rendben van. Nincs azonban rendben az a hosszadalmas és káros eljárás, amellyel az engedély aláírásáig eljut az a boldog piktor, akinek az alkotását ma ki akarják vinni külföldre. Nagyon sok panasz hangzik el ezirányban. Nagyon előzékenyek, mosolygósak, kedvesek az intéző fórumok, de — hosszadalmasak. Nehéz dolog ma külföldre képet eladni. Ha egyszer-egyszer idevetődik egy külföldi műkereskedő vásárlási szándékkal: adják a kezébe azonnal a kiviteli engedélyt. Lehetőleg még abban az órában mondják ki a boldogító igent. Ne várakoztassák, ne rendeljék be ebédidőre. Eddig a Szépművészeti Múzeumban csak 12—2 között lehet az ezirányú kérvényeket benyújtani, amelyet a benyújtó csak másnap kap vissza. Ezzel viszont csak másnap jelentkezhet a Nemzeti Bankban. Ugyancsak 12—2 között. Az aktáknak száma az eljárás alatt: hat darab. Ebből négy darab esik a Szépművészeti Múzeumra és kettő a Nemzeti Bankra. Az engedély elnyerésének időtartama sikeres esetben: három nap.

Igen sulyos dolog ez a gyakorlatban. Sulyos, mert képzeljük el, hogy ha egy boldog hétfői délelőtt a külföldi vásárlóval sikerül alkut kötni a napsugaras műteremben, legjobb esetben csütörtökön perfektuálódhatik a vásár. Hosszú türelmi idő, amely alatt elpárolog a külföldi kedve a legközelebbi vásárlástól. Előfordulhat azonban — az az igen gyakori eset is, — hogy a vásárló utolsó délelőttjén veszi meg a neki tetsző képet. Ebben az esetben még három napig járhatja a hivatalokat. Ha meg nem gondolja magát és le nem mondja a vételt.

Könnyű a dolgokon segíteni, mert van rá lehetőség.
Csak ne tartson soká a segítség érkezése.
Lehetőleg:
Sofort.

Felkérjük

azokat a művészeket, akik

műteremkiállítást

rendeznek, hogy erről bennünket mindig idejében értesíteni szíveskedjenek.

Csoportkiállítás a Nemzeti Szalónban

A Szalón 79-ik csoportkiállításán szereplő művészek neveivel itt-ott már régebben is találkoztunk, azonban egyszerre ilyen nagy anyagot még egyikük sem mutatott be.

Az egy táborba hozott négy festőművész az egyéni látás négy változatával fogad bennünket. Ahány művész, a természetnek annyi magyarázója. A négy festő közül azonban bármelyik egyedül is jogosan reprezentálhatná a maga művészi irányát: mert egy-két sikerült képével mindegyik maradandó művészi értékűt produkált. Együttesen száznál több képpel szerepelnek.

Az összefoglaló látás és a színegyszerűsítések jellemzik *Kern Andor* munkáit, aki a nagyteremben kapott helyet. Női arcképeivel, amelyeket legtöbbször finoman stilizált, biztos szemű művésznek mutatkozott be. Képeit a halvány tónusok és az összefogott színek leegyszerűsítése jellemzik. Modora az új irányt vallja kifejező eszközének, azonban sohasem esik túlzásba és mindvégig a választékos, jó ízlés határai között marad és sohasem akar feltűnő lenni ennek a rovására. Kompozicióia végigsuhan a rohanó élet. Legkevésbbé az aktjai sikerültek, azonban mindegyiken érezhető, hogy vérbeli művész festette őket. Arcképei közül: a *párisi lány*, a *Manci* és a *Svéd lány*, kompozicióí közül: az *Építő munkások*, *Ádám Éva*, aktjai közül pedig a *Mongol nő* emelkedik ki a nagy anyagból.

A következő terem *Radnay József* festőművészé, aki évek óta rendes résztvevője a kisebb-nagyobb tárlatoknak és a neve már régen valórt jelent. A legtisztább naturalizmussal festett képei már eddig is igen keresettek. Művészi grafikónja egyre felfelé ível és egyénisége évről-évre határozottabban bontakozik ki. A legutóbbi nyarat *Kárpáthy* Jenő mester társaságában festette át, azonban ha tanult is tőle, egy képén sem lett a mester utánzója, hanem megmaradt az egyénisége mellett. Festészete muzsikális árnyalatokban gazdag, hol tüzet fogó, hol megtört aranypuhaságú, szintétikus hatásokat kiváltó. Erdei képeinek színezései jólesők és a legkellemesebb benyomást váltják ki a szemlélőből. Derüs *Tabáni uccáján* a primär színek valóságos orgiát ülnek a keresetlenségükkel. Zebegényi, dunamenti képei a legsikerültebb vásznai közé sorozhatók. Ezek közül a dömösi oldalról festett „*Duna Zebegénynél*" a legjobb. Kiválóak a *Malomárok* képei és a *Hüvösvölgyi táj* is.

Halvax Gyula kapta a másik oldaltermet. A fiatal művész mostani kiállításával a legkomolyabb értékelésre tarthat számot. A *Reggeli színkép*, *Opálos Balaton*, a *tanítás*, *Zene* és *Ica* képei igen szépek.

Bardócz Lajos, a negyedik festője a kiállításnak. Képeinek konturjai tiszta vonallátást bizonyítanak, azonban dacára, hogy tipusa a naturalista festőnek, színeivel mégis meghamisítja és túlságosan édeskéssé teszi a természetet. Rücskös képei *Fényes* Adolf negyven év előtti képeire emlékeztetnek, azonban nem oly sikerültek. Azok a képei azonban, ahol felhagy az émelygős, vastag színezéssel, még a rossz világításban is megfogják a nézőt. Ilyen a *Vörös barátok temploma*, *Vihar előtt*, *Őszi délután a Svábhegyen*, *Fácán* és a *Királyi palota*. Más festészeti modorral a művész föltétlenül nagyobb sikereknek lehetne a részese.

A tárlat szobrásza: *Rajki József*. Hatalmas őserő érzik meg művészetén és pompás tipusokat formáz agyagjából. Mindegy, hogy a *motort*, a *repülést* vagy a *trianoni békét* szimbolizálja, propagáló hatást vált ki mindegyik cserépje. Paraszt figurái közül kimagaslik a *Parasztlány*, *Ács* és a *Hívogató vőfények*.

A kitűnő szobrok mellett is igen szépen hatottak *Weiss Kláriparművésznő* gaminosan finom kerámiái.

Füleky József.

Törzsök Károly: „Bucsú"

Pécsi Pilch Dezső gyüjteményes kiállitása

A képzőművészeti kiállitások Mária Valéria uccai helyiségében nyilott meg november hó végén Pécsi Pilch Dezső festő, az Orsz. m. kir. Képzőművészeti Főiskola tanárának gyüjteményes kiállitása, bemutatva mintegy 40 fekete és színes grafikát és ugyanannyi olajfestményt.

Pécsi Pilch Dezső legelőször 1912. évben állitott ki a Mücsarnokban s állatképeivel vált ismertté. „Szürkületkor" c. művét Ferencz József király vásárolta meg a királyi vár számára 1914. évben. Művészi tevékenységét eleinte a színes naturalizmus és impresszionista felfogás jellemzi. Utóbb — bizonyára tanulmányútjai során — festészete felvilágosul s a szines, ragyogó színhatásokat keresi. Behatóan foglalkozott a magyar népművészet színes, dekoratív megnyilvánulásaival s ez erősen kihat művészi tevékenységére is. 1925. évben megalapitja az „Uj Művészek Egyesületé"-t, mely a legújabb művészi irányok szószólója s magábafoglalja a mai magyar képzőművészet értékes fiatalságának jelentékeny részét.

A most bemutatóra került kollekció rendkivül gazdag és érdekes. Az erőteljes fekete fehér grafikai anyag a rajz szuggesztiv és dekoratív erejével kiván hatni s annak dinamikai erejét lépteti előtérbe. Rendkivül finom hatásúak a temperaképek, melyek lehelletszerű átmenetekben és dekorativ felfogásban új értékeket tárnak elénk. A nagyteremben elhelyezett, mintegy negyven olajfestmény tárgya: tájkép, csendélet, alakos kompozició. Itt is első pillanatra szembeötlő a világos, színes színhatás, az erőteljes dekorativ jelleg s a finom színátmenetek festői feloldása.

Értékes kiállitás, melynek anyaga nagyszerüen dokumentálja a művész eredeti és egyre szélesebb perspektivát nyújtó művészetét. *(pp)*

Korszerü és nem csak ujszerü szinházat!

A teljes erővel indult színházi szezón első fele, a várakozásnak megfelelően — megbukott. Nem is történhetett másképp, így kellett lennie s nem is vártunk mást tőle. Szomorú elégtétel részünkre, hogy a tények így igazolnak bennünket, de el kell fogadnunk, hogy tovább demonstrálhassunk igazunk mellett.

Két kivétellel minden prózai színházban, minden darab, növidebb-hosszabb szenvedés után — kimúlt. A két kivétel: 1. *Irja hadnagy.* 2. *Fanny.*

Megingathatatlannak hitt krekkek, híres nagyágyúk buktak meg „remekműveikkel" s ez a fájdalmas start mégsem téríti észre a direktorokat, minden megy tovább a maga útján, mintha semmi sem történt volna.

figurák mozognak a színpadon. De ez sem az igazi, a teljes, a ma emberének való mai színház.

A többi? Jobb lenne róluk nem beszélni. De — sajnos — beszélni kell róluk.

Nézzünk csak körül, mi történik itt?

Agyoncsépelt, szokványos bohózatok, kabarétémák és viccek, bosszantó és lapos szerelmi háromszögek, itt-ott egy kis újszerű lébe mártva, maradi, sőt ósdi világszemlélet és sablón, sablón mindenütt.

Sehol semmi új törekvés, *semmi fantázia, semmi erő, semmi állásfoglalás.* Legfeljebb *hordószagú szólamok* és *megtévesztő giccsek.*

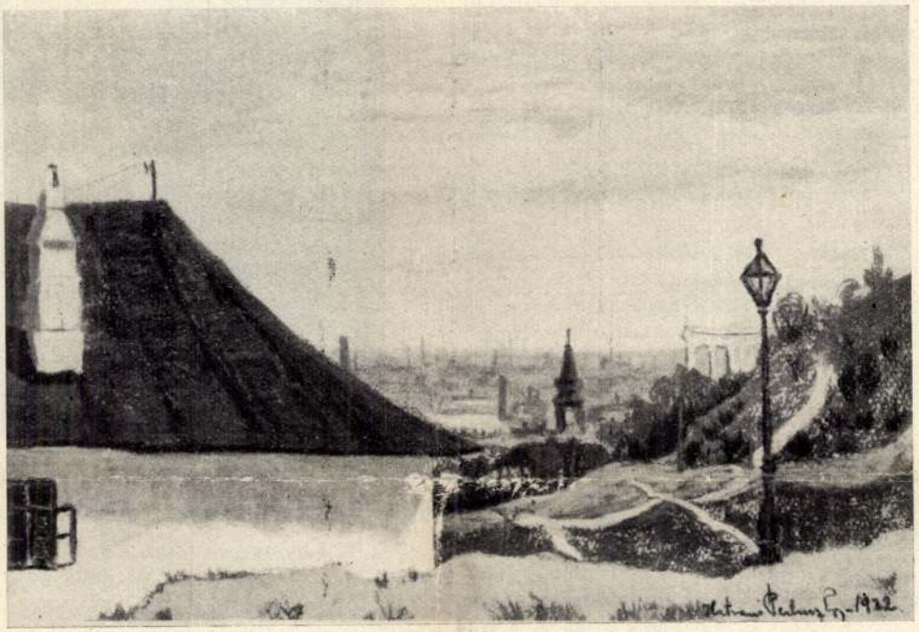

Hatvani Perlusz Gy.: Gellérthegyi részlet.

Pedig még lehetne segíteni!

Ez a célunk most, amikor ismét leszögezzük álláspontunkat s helyet adunk a közvéleménynek is, hogy több oldalról hozzászólhassanak ehhez az égetően fontos kultúrproblémához.

Hisszük és álljuk, hogy csak ez segít: korszerűt kell adni!

Elő a fiatalokkal!

Korszerű, új színházat a régi, elavult játékszín helyébe. Korszerűt, de nem *csak újszerűt.* Mert ezt a kettőt állandóan összetévesztik azok, akik azt hiszik magukról, hogy ők itt modern színházat csinálnak.

Az „Irja hadnagy" — mondják — újszerű és érdekes. Ez nem igaz. Csak kivétel a megszokott sablón alól. Ez is haladás, ennek is örülni kell, de hol vagyunk már ettől! Hol van már ez a külföldön unalomig agyoncsépelt „kék-madár"-stilus, aminek magyarvonatkozású válfaját is láttuk már *képeskönyv-kabaré* formájában. Magán a történeten, a feledésbe omlott cári Oroszország csillogó-villogó kosztüméletén, régen túlvagyunk. *Hol a korszellem, hol a korszerű színjátszás, hol a korszerű színdarab! Amiből a mai ember mai élete, társadalma, erkölcse, ereje, gyöngesége vagy betegsége kel életre a szemeink előtt?*

A „Fanny" már sokkal közelebb van ehhez. Akik látták, tudják és érzik ezt és szívesen tapsolnak a szerzőjének. Itt már élő

Nyugaton már régen megkívánják az írótól, *hogy fantáziája, álláspontja, ereje legyen. A cselekménydarabok megbuktak. A színpad katedra is: nemcsak mutatni kell a közönségnek, hanem beszélni kell hozzá.*

Korszerű színház kell!

Ezért mondjuk: *elő a fiatalokkal!*

Ahogy az örök sablónba temetkezett operett-műfaj kimúlt, úgy fog kimúlni ez a korszerűtlen, kasszasikerre ásítozó, *tétova és kapkodó prózai színjátszás is.*

Újat kell adni, nem újszerűt. És ez az új aztán *korszerű* legyen. A ma emberének ez kell, erre kíváncsi, ezért hajlandó befizetni. Ez tehát a *kasszasiker!*

Csak meg kell érteni. *És meg kell csinálni.*

De ki értse meg, ki csinálja meg a korszerű új színházat? Ki az, aki ki mer állani és elkiáltja *a régen várók tömegének:* „én megcsinálom, mert megértettem a kor szavát!"

Ha van ilyen, hallatlanul nagy sikere lesz. Mindnyájan utána megyünk hittel, bizalommal és kitartással, mert azt akarjuk, hogy *itt igazán művész-élet legyen,* ne pedig a giccsek és sablónok *vegetáló tengődése.*

Ezt akarjuk.

És hogy nem csak mi akarjuk ezt, arról hadd tegyenek most bizonyságot mások is.

Tarts ki

bajtárs! Ha kell! Fogd meg a kalapácsot, kapát, hólapátot! Fogd meg, mert a történelem gongütése elhangzott és te rövidesen elfoglalod azt a helyet, ahonnan kiszoritottak.

Fogd meg még egy kis időre.

Ha ökölbe szorul is a kezed, ha véresre harapod is az ajkad: tarts ki! Tarts ki!

Ha véresre cserzett lábbal kitartottál a hómezőkön, ha lázpirral arcodon álltad a sarat, vihart, ólomesőt: akkor most már ne gyengülj!

Tarts ki, hiszen érezned kell, hogy ez egyszer: neked hasad a hajnal.

Ne hidd el a kivülálló fogadatlan prokátoroknak, hogy a te számodra nem süt ki többé a nap.

Ne hidd el! Az elbukásod hirdetése a giccs hamvadó tüze, amely mellett pecsenyét sütnek.

Forrong a világ.

A te ügyed még nem fejeződött be!

A te kikapcsolásoddal nem is fejeződhetik be!

Értjük egymást ugye?

* * *

Néma vádló voltál.

Könyörtelen, de igazságos, mint a történelem.

Nézz körül:

nem omlik-e össze kérlelhetetlenül mindaz, ami mocsok, ami piszok a te lelketlen kiszoritásod alatt felgyülemlett?

Igy ez nem maradhatott.

Ugy-e te is érzed?

Tarts ki bajtárs!

* * *

Erőltetett a menet?

Csináltál te olyat!

*

Némán vádoltál.

És ezzel győztél.

Mindenütt ott voltál, mint izzó mementó.

A cinikus mosolyok eltorzulnak.

A fölényes hangok ijedten elakadnak.

Utban az igazságod.

Sorakozó van.

Ne mondj le, Bajtárs!

* * *

És vigyázz:

a simogatókra. Vigyázz, mert a simogatás mögött ott van az ijedt kérés: mondj le! Törődj bele a tragédiádba.

Ne mondj le!

Mihelyt megérzik erődet:

a simogatás karmolásba csap.

Ezt már tudod.

Uj téma leszel.

* * *

Temető? . . . Lemondás? . . . Beletörődés? . . .

Soha.

Köszönjétek meg szépen az ajánlatot és mivel sor került rátok, hozzátok rendbe ti ezt a vajudó világot.

Mert, ha ti fogjátok az uj sineket lerakni, kevesebb lesz a gyülölet, a szenvedés és több a szomjasan várt, megértő szeretet.

* * *

Bajtárs: Kitartás!

Folkmann Ferenc.

Ecsetvonások a Duce portréjához

Milyen az olasz kormányelnök a valóságban? Ezt kérdezik rendesen a kívülállók, akik őt csupán azokból a képekből ismerik, amelyekkel a föld kerekségén mindenfelé találkozhatunk.

Ezeknek a képeknek is megvan a maguk története, megvan a maguk poézise és prózája. És ha a tömegek képzelőereje a Duce arcát keménynek, és marconának, sőt dacosan magába zárkózottnak tartja, akkor a hiba lényegében az ábrázolásban rejlik. Akinek alkalma volt arra, hogy Mussolinivel személyesen megismerkedjék, igazat fog nekem adni, amikor azt állítom, hogy ennek a férfiúnak az arcában éppúgy tükröződik az erő és a küldetésébe vetett hit, mint a jóság és az emberiesség.

A fékezhetetlen akarat kifejezése a Duce egyetlen képmásából sem hiányzik. Abban a fényképben, amelyet az ifjú édesanyjának Lausanneból 1894. októberében küld haza, tetterőről beszél. Egy fotografia 1913-ból, mikor Mussolini a szocialista irányú „Avanti"-t vezette, ezt a kifejezést fokozott mértékben tükrözi vissza. A világháborúban Benito Mussolini, mint bersaglieri nem árul el csekélyebb elszántságot, 1919-ben, amikor a fasizmus első viharos járólépéseit végzi, mély elgondolkozás vonul be az erélyes pillantásba és Rómába való indulás után egyre nagyobb biztonság.

***

Mussolini minden sallang, minden tárgytalan, haszontalan szó esküdt ellensége. Minden időben a tett embere lévén, szorgosan kerül minden frázist, minden körülírást. Embereknek, tárgyaknak egyaránt világos pillantással néz a szemébe és mindig behatol ama kérdések velejébe, amelynek elintézését tőle várják. Milánóban dolgozószobájának ajtaján évekkel ezelőtt láttam egy kis táblát a következő szöveggel: „Ne kérdezzétek tőlem: hogyan vagyok! Ehhez semmi közötök sincsen! De az időjárásról se beszéljetek nekem! Mert azt olyan jól tudom, mint ti!" Sziklaszilárdan meg vagyok győződve azonban arról, hogy Mussolini egyetlen látogatóját sem fogadta volna azért kevésbé szeretetreméltóan, mert ezeknek az utasításoknak a betartásáról pillanatnyilag megfeledkezett. Csak az idő észszerű kihasználása teszi neki lehetővé, hogy munkapenzumát nap-nap után az utolsó tollvonásig elintézhesse. Nem ismer restanciát. Egyik látogatója, aki még száz esztendőre kívánt neki jó egészséget, hogy a gigantikus művet befejezhesse, ezt a választ kapta: *„Minthogy ez a hő óhaja nem fog teljesülni, ezért elhatároztam, hogy ugyanezt a munkát a normális élettartamon belül fogom befejezni"*. És szavának ura marad. Ezer és ezer sürgős ügy még aznap elintézést nyer. Ennek a férfiúnak azonban mégis mindig van ideje a reggeli sétalovagláshoz, ahhoz, hogy ebéd után egy negyedórácskát hegedüljön, hirtelen munkások között vagy az aggok egyik otthonában teremjen avégből, hogy a munkáról személyesen szerezzen meggyőződést vagy megkóstolja a levest. És jaj, ha a kóstolópróba nem jár a várt eredménnyel!

Pécsi Pilch: „A fedélzeten"

Egyáltalában a Duce jellemének egyik legfőbb vonása, hogy a legszigorúbb kötelességteljesítést követeli meg mindazoktól is, akiknek jó példát mutat. Esetről-esetre személyesen győződik meg arról, vajjon minden rendjén van-e. Nemrég a Palazzo Veneziában alkalmam volt a kisgazdáknak juttatott pályadíjak kiosztásánál jelen lenni. Egyszerű emberek, akik életükben először lehettek egy olyan fényes teremben, mint amilyen a Sala della Vittorio. Ekkor kinyílt Mussolini dolgozószobájának ajtaja és a földmíves egyszerű ruhájában megjelent — a Duce. Néhány szívhez szóló köszönő szó, amit minden paraszt megérthetett és azután a díjkiosztás. Ki ne gondolna itt a Duce ezen szólásmódjára: „Mindig tekintettel kell lenni arra, hogy az állam pénze mindenekfölött szent."

Giuseppe Cavaciochi olasz sajtóhivatali főnök egy, Mussoliniről szóló figyelemreméltó könyvében írja: a romagnai, a végletekig bátor, mindenekfölött becsületes és hű mindhalálig. Mussolini mint civis romanus is az ő Romagnájának a gyermeke. És az is marad, mert olyan szorosan van összekapcsolva vele, hogy szülővárosának kis hetilapját az első sortól az utolsóig hétről-hétre el szokta olvasni. Vörös irónnal írt széljegyzetek. („Jó", „Rossz", „Egészen téves", „Ezen a családon azonnal segíteni kell", „Erről az esetről a legsürgősebben pontosan kérek információt" stb.)

***

A Porta Pia előtt a Via Nomentanában áll az a majesztétikus kastély, amelyet Torlonia herceg a Ducenek szabad rendelkezésre felajánlott. Közvetlenül Róma kapui előtt és mégis a béke, a nyugalom egy szigetén. Itt él Mussolini családja körében. A szabad órák persze vajmi ritkák. A Duce nem is veszít hasztalanul időt. Mindene megvan odahaza: nagy kiterjedésű kertek, egy nyitott és egy fedett lovaglópálya, friss levegő, nyugalom és elszigeteltség. Két jóni templomocska között emelkedik az óriási kapurács. Mögötte egy egész pálmaliget, minden zöldül és illatozik. Egy dombon trónol a fejedelmi kastély, remekbe alkotott épület az empire-korszakból. A façadeon mitológiai figurák, az atriumban oszlopok. A díszteremben, mely a földszint közepét foglalja el, várja a Duce a vendégeit. Frissen, egyenes testtartással lép a látogatók elé, erőteljesen megrázza a kezüket. Ajkai körül finom mosoly. Halkan beszél. Csak amikor azt akarja, hogy nagy távolságban meghallják a szavát, akkor válik a hangja menydörgésszerűvé.

A park széles fasoraival, százados fenyőivel, kőtölgyeivel, dombjaival, völgyeivel, tavaival,szökőkutaival, lugasaival és barlangjaival nem a legnagyobb villája Rómának, azonban kiválóan alkalmas arra, hogy a Ducenek üdülésül szolgáljon. Torlonia, a bankárfejedelem, ezt a feudális székhelyet az elmult saeculum első éveiben állíttatta magának. Az első Torlonia herceg, aki egyúttal a római mecénás utolsó tipusa volt. Az a herceg, aki kiszáríttatta a fucinei tavat és szüleinek örök megemlékezésül felállíttatta azt a két hatalmas obeliszket, amely még manapság is a kastély előtt díszlik. Ez a villa aranybetűkkel van beírva Róma történetébe: 1870. szeptember 20-án, a Porta Pia elfoglalása után, idehozták a piemonti hadsereg sebesültjeit. Ma Giovanni Torlonia herceg tulajdona. Ebben a tuszkulánumban tölti a Duce minden szabadidejét.

Fligl József

Művész-Élet 1932. dec. 1.

Pécsi Pilch Dezső
festőművész

Uj Művészek Egyesül
kiállítása:

Virágsendélet

Nemzeti Ujság
1929 II 2

Pilch Dezső, Pécsi-Pilch (Pécs, 1888. jun. 15. -- Bp., 1949. jun. 16.): festő. Bp.-en, majd Münchenben végezte tanulmányait. Hazatérve Szürkületkor c. képével érte el első sikerét. Főként világos szinhatásu tájképeket és csendéleteket állitott ki a Vaszary közvetitésével átvett franciás expresszionizmus szellemében. A Képzőművészeti Főiskola tamára volt. 1932-ben önálló gyüjteményes kiállitást rendezett.

)

tója, a Műbarátok Körének vezetője. Szabad liceumi előadó stb. A török Medsidje egyik főtisztje, az olasz Korona-rend tisztje s 1913-ban a francia Officier de l'Instruction publique-al tüntették ki. Mint összekötő miniszter, a román megszállás alatt rendkivül sok magyar műkincset mentett meg. 1920 óta, a Bethlen-kormány első rekonstrukciójáig minden kabinetben kultuszállamtitkár volt. Az első nemzetgyülésen Kecskemét második kerületét képviselte és különösen kulturügyekben mondott nagyobb beszédeket. A második nemzetgyülésbe Kecskemét első kerülete választotta meg az Egységespárt programmjával. Nagy tevékenységet fejt ki mint a Turáni Társaság elnöke, a turáni rokonnépekkel való kulturális kapcsolatok kiépitése terén, valamint általában külügyi téren. A népszövetségi ligák Uniójában állandóan képviseli Magyarországot. Az Olaszországgal való kapcsolatok felvétele terén kifejtett munkásságát az olasz Korona-rend nagykeresztjével honorálták. Az uj országgyülésben a derecskei kerületet képviseli.

Peller József, ny. főjegyző. Született Besztercebányán, 1870-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd mint jegyzőgyakornok Zólyomlipcse községben kezdte meg pályafutását. Később a pestmegyei Tóalmáson segédjegyzői minőségben működött, innen pedig Dányra került. A jegyzői oklevél megszerzése után Nagyszöllősön lett segédjegyző. Utóbb ugyanebben a minőségben Budafokon működött. Itt választották 1907-ben jegyzővé, 1917-ben pedig főjegyzővé. 1927-ben nyugalomba vonult. A helyi nemzeti munkavédelmi hivatal megszervezésénél tevékenyen közremüködött, amiért elismerésben is részesült. Különböző szaklapok hasábjain számos cikke és értekezése jelent meg. Budafok társadalmi életében vezető szerepet visz.

Pénzes László, ny. Máv. főfelügyelő. Született Jászberényben, 1872-ben. Középiskoláit szülővárosában végezte, majd 1890-ben a Máv. szolgálatába lépett és mint gyakornok Jászberényben kezdte meg vasuti szolgálatát. 1891-ben elvégezte a vasuti tisztképző tanfolyamot, ezután külső forgalmi szolgálatot teljesitett Nagykárolyban, később pedig Kisvárdán, majd mint tartalékos hivatalnok az aradi üzletvezetőségnek volt beosztva. Innen Pusztapó állomásra, azután Szolnokra osztották be. 1900-ban Maglódon állomásfőnök lett, 1901-től 1910-ig, mint Szajol állomás főnöke működött. Ekkor soronkivül léptették elő és Szolnok állomás főnöki teendőivel bizták meg. Szolnokon teljesitett kiváló szolgálatainak elismeréséül főellenőrből főfelügyelővé nevezték ki. 1921-ben nyugalomba vonult. A háboru alatt, mint Szolnok állomás főnöke rendkivül nehéz körülmények között a hadsereg érdekében igen értékes szolgálatot tett. Kiváló szolgálatainak elismeréséül a koronás arany érdemkereszttel tüntették ki és számos miniszteri elismerésben részesült. Nyugalomba vonulása után Jászberényben a család régi birtokán telepedett le, ahol élénk társadalmi életet élt. Tagja a róm. kat. egyházi tanácsnak, az Urak Kongregációjának első asszisztense, az iskolaszéknek tagja. Atyja István, jászberényi földbirtokos volt.

Perczel Béla dr. *(bonyhádi)*, Tolna-Bács-Bodrog egyesitett vármegyék főispánja. Született Bonyhádon, 1884-ben. Atyja Dezső, a képviselőház nagyhirü elnöke, anyja Perczel Julia, a 48-as tábornok leánya. Középiskoláit Budapesten és Kalocsán, főiskolai tanulmányait Berlinben és Budapesten végezte. 1907-ben az államtudományok doktorává avatták. Még ugyanebben az évben mint közigazgatási gyakornok Tolnamegye szolgálatába lépett, ahol rövidesen tb. vármegyei aljegyzővé nevezték ki. 1912-ben a völgyesi járás főszolgabirájává választották. 1916-ban lemondott állásáról és a cs. és kir. 7. huszárezredhez vonult be katonai szolgálatra. 1918 novemberében leszerelt és birtokának kezelését vette át. 1927-ben a felsőház póttagjává, 1930-ban pedig a felsőház rendes tagjává választották. Később Tolna-Bács-Bodrog egyesitett vármegyék főispánjává nevezték ki. A vármegye törv. hatóságának örökös tagja.

Perecz Samu, ny. városi jogügyi tanácsos. Született Rimaszombatban, 1859-ben. Középiskoláit szülővárosában és Késmárkon, jogi tanulmányait Sárospatakon végezte. 1882-ben mint közjegyzőgyakornok kezdte meg szülővárosában működését. Egy ideig Sepsiben igazságügyi szolgálatot teljesitett, majd miután Budapesten a birói gyakorlati vizsgát letette, Rimaszombatba közjegyzőhelyettesnek nevezték ki. 1902-ben mint árvaszéki előadó a város szolgálatába lépett. Később jogügyi tanácsos lett. 1923-ban nyugalomba vonult. A helyi társadalmi és politikai életben, valamint a ref. egyház tanácsában, — itt mint

Pázmány Péter tudományegyetem jogi szakát látogatta. Előbb nagybátyja, Pecháta Antal, komáromi ügyvéd irodájában dolgozott, majd 1869-ben állami szolgálatba lépett és az igazságügyminisztériumban kezdte meg pályafutását. Ebben az időben tette le az ügyvédi vizsgát is. Szilágyi Dezső igazságügyminisztersége idején érte el a kuriai bírói méltóságot, majd a kir. Kuria tanácselnökévé nevezték ki. Ezt a díszes állását nyugalombavonulásáig betöltötte. Résztvett a Tisztviselő Kaszinó megalapitásában és annak egyideig alelnöke is volt. Több, mint négy évtizedes érdemes szolgálatainak elismeréséül a II. o. Vaskorona-renddel tüntették ki. Elhunyt 1924-ben.

Pécsi Pilch Dezső, festőművész. Született Pécsett, 1888-ban. Középiskoláit szülővárosában, művészi tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, Budapesten végezte. Több-kevesebb ideig tartózkodott Münchenben, majd Olaszországban és Párisban folytatta tanulmányait. 1912-ben a József kir. müegyetem Rauscher Lajos professzor mellett tanársegéd lett, azután rövidesen visszakerült a Képzőművészeti Főiskolára, mint h. tanár. 1918-ban végleg megvált a müegyetem rajzi tanszékétől és rendes tanár lett a Képzőművészeti Főiskolán. 1920-ban Réti István és Lyka Károly tanárokkal együtt résztvett a főiskola megreformálásában, annak modern alapokra való fektetésében. A Mücsarnokban először 1912-ben állitott ki (Öntöző kut), s főleg állatképeivel vált ismertté. Ily jellegű nevezetesebb alkotásai: Szürkület (Királyi Vár, Budapest), Sólyomvadászat (London), Huszár, Istálló (Budapest). Festészetének iránya utóbb teljesen egyéni irányt vett fel: főleg a magyar népmüvészet dekorativ és szines hatásait alkalmazza. Eme törekvéseit ujabb müvei élénken igazolják: Fontainebleau (Nürnbergi muzeum), Jégpálya, 1928 (Nervii muzeum), Place de caroussel, 1926 (Genova), Krizanthemumok, 1929 (Római kir. Galéria), Olasz táj, 1930 (Szépmüvészeti Muzeum), Leányom (Pawle kir. herceg muzeuma, Belgrád), Gellérthegy, 1931 (Budapesti fővárosi muzeum), Margitsziget, 1931 (Római áll. Galéria), Sárközi leányka, 1931 (New-York, Coll. Art. Ass.). 1923. évben megalapitja az Uj Művészek Egyesületét, az UME-t, mely számos bel- és külföldi kiállitás rendezése révén a modern művészi törekvések tolmácsolójává vált.

Péczely Béla dr. vitéz *(nemes)*, orvos, belgyógyász. Született a csongrádmegyei Kiskirályság községben, 1896-ban. Középiskoláit Szarvason végezte és a budapesti Pázmány Péter tudományegyetem orvosi karát látogatta, ahol 1927-ben orvosdoktorrá avatták. A világháboru alatt csapattiszti minőségben teljesitett szolgálatot és 27 hónapot töltött a tüzvonalban. Kitüntetései: I. és II. o. ezüst és a bronz vitézségi érmek, Károly-csapatkereszt, sebesülési érem, háborus emlékérem. 1927 óta az Erzsébet-kórház belgyógyásza. A Vitézi Rendnél: Budapest Székesfőváros IV. kerületének vitézi hadnagya. A Philadelphia Diakonissza Egylet ápolónői tanfolyamát vezeti. Képesitett iskolaorvos.

Pekár Gyula dr. *(rozsnyói)*, országgyülési képviselő. 1867-ben született, Debrecenben. Középiskoláit részben Magyarországon, részben Amerikában végezte el. Két évig a bécsi egyetem jogi fakultásának hallgatója volt, majd a budapesti tudományegyetem jogi fakultásán tanult tovább és itt szerezte meg a jogi doktorátust, 1893—1897-ig a párisi „Sorbonne College de France", az „Ecole du Louvre" és az „Ecole des Beaux Arts" hallgatója volt, ahol esztétikai, történeti és humanista tanulmányokat végzett. Ezután hosszabb tanulmányutat tett és megfordult Északamerikában, Angliában, Olaszországban, Spanyolországban, Belgiumban, Németországban, Hollandiában, a skandináv államokban, a Balkánon, Kisázsiában, Marokkóban, stb. Bírói pályára készült, de röviddel kinevezése után otthagyta a biróságot s azóta teljesen az irodalomnak él. Mint novellista, regény- és drámairó rendkivül értékes és gazdag munkásságot fejtett ki. Első könyvét 1894-ben adta ki „Dodó főhadnagy problémái" cimmel s ezt követték többi, immár közel 70 kötetre szaporodó művei. Szinműveit nagy sikerrel adták elő a főváros legelső szinházaiban. Irodalmi tevékenységének kimagasló alkotása az Uránia-genre megteremtése. Ilyirányu tizenegy darabja közül öt darabja százznál több előadást ért meg. 1901-ben a Kisfaludy Társaság tagjai közé választotta. Tagja a Magyar Tudományos Akadémiának és elnöke a Petőfi Társaságnak. A Filmtanácsnak, az Orsz. Filmipari Alapnak, a Humanisztikus Gimn. Hivei Egyesületének, a Magyar-Francia Irodalmi Társaságnak, a Külföldi Kiállitások Végrehajtó Bizottságának, az Erzsébet-szobor Országos Végrehajtó Bizottságának és a Turáni Társaságnak elnöke. Az Uránia Szinház egyik alapi-

Pilch Dezső, festő; szül. 1888 június 15-ei Pécsett.

45. Fehér őszi rózsák	olf.	64. Párisi restaurant	olf.
46. Boul. Saint Michel	„	65. Falu estefelé	„
47. Parasztkonyha	„	66. Páris	„
48. Kerti vendéglő	„	67. Józsefnap a Tabánban	„
49. Estefelé	„	68. Körhinta	„
50. Genovai kikötő	„	69. Virágcsendélet török figurával	„
51. Louxenbourgi kert	„	70. Piazzetta	„
52. Siópart	„	71. Place de Lilas	„
53. Ivó nő	„	72. Sióagárd	„
54. Párás reggel	„	73. Ivók. Magántul.	„
55. Cséplés	„	74. Pont Alexandre	„
56. Falu	„	75. Genova	„
57. Ördögorom csárda	„	76. Virágzó fa	„
58. Faluszéle	„	77. Firenze. Magántul.	„
59. Siógát	„	78. Kirándulók hajón	„
60. Quai d' Orsay	„	79. Fekvő női akt	„
61. Zugligeti nagyrét	„	80. Az olasz Rivierán	„
62. Versaille. Magtul.	„		
63. Kertésznő	„		

SZÉPMŰVÉSZETI KIÁLLITÁSOK MAGYAR MESTEREK MŰVEIBŐL

BUDAPEST, IV., MÁRIA VALÉRIA-U. 8. TELEFON: 82-1-22

A kiállitás nyitva nov. 27-től, dec. 8-ig 9—6 óra között. Ünnepnap 2 óráig.

Aba Novák Vilmos, Bernáth Aurél, Csók István, Déry Béla, Egry József, Fényes Adolf, Frank Frigyes, Glatz Oszkár, báró Hatvany Ferenc, Hubay Andor, Iványi Grünwald Béla, Kernstok Károly, Mattyasovszky Zsolnay László, Molnár C. Pál, Pécsi Pilch Dezső, Szőnyi István, Vaszary János, Vass Elemér, Vidovszky Béla.

PÉCSI PILCH DEZSŐ

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

a

Szépművészeti Kiállitások helyiségeiben

Nyitva: 1932. november 27-től december 8-ig naponta 9—6 óra között

Ünnepnap 2 óráig

PÉCSI PILCH DEZSŐ

1888. évben született Pécsett. Középiskolai tanulmányai után elvégezte a budapesti Képzőművészeti Főiskolát, majd a kir. József Műegyetemen assistens lett a rajzi tanszéken. 1912. évben visszakerült a Képzőművészeti Főiskolához ahol 1918. évben rendes tanárrá nevezték ki. Művészi tanulmányait számos külföldi tanulmányuttal szélesitette. Legelőször 1912. évben állitott ki a Műcsarnokban. Festészetét eleinte a naturalismus jellemzi, palettája utóbb szinesedik, a dekorativ hatásokat keresi. Ilynemü művei feltalálhatók számos bel- és külföldi muzeumban igy: Budapest, Milano, Róma, Nünrnberg, Belgrád, Genova, Nervi, New-York, Tokio, stb.

1. Krisanthenumok tempera
2. Dáliák, gyümölcs „
3. Tabáni udvar rajz
4. Trocadero „
5. Olvasó leányka „
6. Louxembourgi hajóárus „
7. Párisi kávéház „
8. Halottak napján tempera
9. Tükör előtt I. vázlat a szekszárdi muzeumi képemhez vizfest.
10. Pusztuló Tabán rajz
11. Horthy M. út „
12. Hegyoldal „
13. Fatanulmány „
14. Kastély tempera
15. Finale „
16. Napoleon sírja „
17. Szentháromságtér. Vázlat a római kir. Galleriában levő képemhez vizfest.
18. Rádió rajz
19. Place de Caroussel. Vázlat a a Genovai muz. képemhez vizf.
20. Jégpálya. Vázlat a Nervii muz. képemhez „
21. Firenze rajz
22. Virágbukéta tempera
23. Párisi csacsik „
24. Szőke lányka „
25. Visegrád rajz
26. Krisanthenumok. Vázlat a római kir. Galleriai képemhez tempera
27. Szigeti Spolarich „
28. Szinházi jelenet „
29. Itatás „
30. Interieur rajz
31. Váci ucca este tempera
32. Nervi. Vázlat a Szépm. Muz. képemhez „
33. Buddha kaktusszal rajz
34. Gellérthegy oldal. Vázlat a Székesfőv. Muz. képemhez tempera
35. Fontainebleau. Vázlat a Nürnbergi Muz. képemhez vizf.
36. Társalgás rajz
37. Park „
38. Virágzó kaktusz „
39. Leányka pizsamában. Vázl. a belgrádi kir. muz. képemhez vizf.
40. Istvánnapi tüzijáték tempera
41. Merengő. Vázlat a newyorki art. ass. muz. képemhez olf.
42. Ülő leányka „
43. Álló leányka „
44. Sárközi leányka „

Nemzeti Szalon 1937. ápr. máj.
Une

UJ MŰVÉSZEK EGYESÜLETE

DISZELNÖK:

VASZARY JÁNOS

ELNÖK:

PÉCSI PILCH DEZSŐ

ALELNÖK:

ANTAL JÓZSEF

IGAZGATÓ:

WOSINSZKY JÓZSEF

FŐTITKÁR:

RÉV ISTVÁN

PÉNZTÁROS:

SZACSVAY FERENC DR.

ELLENŐR:

MIHÁLTZ PÁL

A KIÁLLITÁST

ANTAL JÓZSEF, EMŐD AURÉL

ÉS

KLIE ZOLTÁN

RENDEZTE.

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

GRÓF ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖKÖK:

WEISS FÜLÖP

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

HORVAI JÁNOS

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:

LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

TITKÁRNŐ:

V. CSERESNYÉS ERNA

Pécsi Pilch Dezső

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

ELNÖK:

GRÓF ZICHY JÁNOS

TÁRSELNÖKÖK:

WEISS FÜLÖP

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK:

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

HORVAI JÁNOS

FARKAS ZOLTÁN

IGAZGATÓ:

HUBAY ANDOR

PÉNZTÁROS:

LEHEL BÉLA

FŐTITKÁR:

KÉZDI-KOVÁCS ELEMÉR

TITKÁRNŐ:

V. CSERESNYÉS ERNA

Nemzeti Szalon

1937. ápr. máj.

UJ MŰVÉSZEK EGYESÜLETE

DISZELNÖK:

VASZARY JÁNOS

ELNÖK:

PÉCSI PILCH DEZSŐ

ALELNÖK:

ANTAL JÓZSEF

IGAZGATÓ:

WOSINSZKY JÓZSEF

FŐTITKÁR:

RÉV ISTVÁN

PÉNZTÁROS:

SZACSVAY FERENC DR.

ELLENŐR:

MIHÁLTZ PÁL

A KIÁLLITÁST

ANTAL JÓZSEF, EMŐD AURÉL

ÉS

KLIE ZOLTÁN

RENDEZTE.

KÉPZŐMŰVÉSZET

Részletfizetésre is lehet müvészi képeket vásárolni

A Műcsarnok őszi tárlata és a többi eddigi kiállitás rendkivül ijesztő perspektivát mutat. *Nem lehet képet eladni.* Amikor a pénz kenyérre, szénre, tejre és villamosra kell, de még arra sem elég, akkor nagyon sötét napok várnak a magyar festőkre és szobrászokra. A konjunktura rossz, ez bizonyos, tisztán látni azonban ma még nem lehet. Nem tudhatjuk még, mit hoz a közeli jövő: javulást-e, avagy rosszabbodást.

Hogy informálódjunk, felkerestük a leghivatottabb szakértőjét a magyar képkereskedelemnek, *Solymosi* Márton műkereskedőt, akit a közönség nagyon jól ismer egyrészt szokatlanul eredeti és ötletes reklámjairól, mert Solymosi mester a szerzője a „Zsuzsi lecsusztam" és a „Mászon fel" kezdetü hirdetéseknek, de sokat szerepelt a neve a lapokban a szélhámosok, képhamisitók és az álmükereskedők elleni campagne idején is. Ennek a harcnak egyik főmozgatója Solymosi mester volt, aki a következőket mondta munkatársunknak:

Én nem félek a rossz konjunkturától, mert *nincs rossz konjunktura annak, aki dolgozik és agilis.* Persze az, aki beül az üzletébe és azt várja, hogy a sült galamb a szájába fog repülni, annak rossz a konjunktura, mert ma már a sült galambok nem igen röpködnek. Én most is sokat adok el és nyugodtan mondhatom, hogy *a magyar művészek jelentékeny részének tudok megélhetést vagy legalább is bőséges jövedelmet szerezni.* Azt is megmondom, hogy mi ennek a titka: alkalmazkodtam a közönség vásárló képességéhez, bevezettem a részletfizetést is és most, a karácsonyi vásár alkalmával

nálam már százezerkoronától kezdve — egészen ötmillió koronáig — eredeti olajfestményt lehet kapni, olyat, amelyet bármely müvelt család elhelyezhet a lakásában.

De mivel nem mindenki tud még ilyen kisebb összeget sem nélkülözni

bevezettem a részletre való eladást

és pedig olyan módon, hogy

Udvary Géza: „Rabszolganézés"
A Solymosi-szalon képeiből

Pilch Rezső: „Nyári pihenő"
A Solymosi-szalon képeiből

Az artistavizsgákon felfedeztek

egy tizenkét éves magyar tancfenoményt

Gárdos Margitka lepketáncát csodálattal nézték a vizsgáztató tanárok

A legutóbbi miniszteri intézkedések tudvalevőleg ujra régi szinvonalára és jelentőségére emelték Magyarországon is az artista-pályát. Ezeknek a hathatós és nagy körültekintéssel végrehajtott intézkedéseknek volt aztán az eredménye, hogy komoly társadalmi tényezők családtagjai is ujra jelentkeztek az artistapályára.

A vizsgák most folynak és a legutóbbi vizsgák egyikén szerepelt a tizenkét éves *Gárdos* Margit, aki az Operaházból került az artistapályára. *Gárdos* Margit a vizsgán lepke- és angol táncaival szerepelt. A vizsgaelőadás szenzációs eredménnyel járt, mert a miniszterium kiküldöttjei a legnagyobb elragadtatással nyilatkoztak a tizenkét éves kis müvésznőről. *Littkéné, Gárdos* Margit mesternője pedig egyenesen a *második Nirschy Emiliát látja a kis Margitban.* Litkének ez a véleménye pedig annál inkább sokat jelentő, mert az ő keze alól került ki az Amerikában páratlan sikert aratott *Baclanoff* és ugyancsak az ő keze alól került ki a Párizsban is csodálatot keltő *Reöck* Marika és *Dobos* Viola. Mégis Littkénének az a véleménye, hogy

ilyen széles skáláju, különleges stilusu táncosnő még nem volt a keze alatt

Ez a tizenkét éves kislány egészen uj és eredeti stilusra törekszik. Lepketánca egyenesen uj irányt jelent a táncmüvészet terén. Reméljük, hogy ez a legujabb magyar tehetség, mielőtt Budapestről külföldre kikerülne, a magyar főváros müvészetszerető publikuma előtt is be fogja mutatni a maga szenzációt jelentő művészi tehetségét.

GÁRDOS MARGITKA,
a tizenkétéves táncmüvésznő, mint lepke- és angol táncos

Kitty Hollandiában felejtett valamit...

— Elbeszélés —

Irta: **Kupcsay Felicián**

Ismeritek a mesét a kis leányról, aki a kenyérre hágott?... Hát Midás király históriáját? Akinek étele-itala arannyá változott?... De én mindezeknél meghatóbb és tanulságosabb történetet ismerek: Szappanyos Katóról. Talán még nem hallottátok.

Mikor Kata Hollandiából nemrég hazaérkezett, apja, anyja egész rokonsága szívszorongva várta a pályaudvaron. Különösen az apja sovárgott nagyon az

ő kis Katájáért... Szóhoz sem birt jutni s a zokogástól szinte fuldokolt, mikor végre karjaiba zárhatta rég nem látott gyermekét. Katám! Katukám! Aranyom! Milyen szép, milyen finom lettél! És mekkorát nőttél! Egészen megúriasodtál... Oh, csakhogy ismét a mienk vagy édes gyermekem! és csókjaival akarta elhalmozni arcát, karját, a kezét... Kata azonban, mintha restelte volna édesapja elérzékenyülését, félrebillentette a fejét, rázogatta a vállát s duzzogva motyogta: Na, apa, mit csinálsz? Nem illik.. Elég volt már a csókból... Hollandiában nem csókolóznak... Nem egészséges. Nem szokás...

— Nem egészséges?!... Nem szokás?!... Eddig nem is tudtam — sóhajtotta a Kata apja. — Oh milyen okos lettél drága kis Katám!

— Eh, ne Katázz már annyit! — fakadt ki Kata idegesen. — Többé nem vagyok Kata. Megírtam már nektek többször is, hogy én Kitty lettem. Ez az én uj nevem. — Ezen szólítsatok!... Kata, Kató paraszt, falusi nevek. Juj de utálom! Ne is halljam többet!

— Igen, igen Kittykém, — hagyta helyben az édesanyja. — Szebb, finomabb, úribb... De hol vannak a csomagjaid édesem?... Hogyan, csak ennyi az egész?! Ez a két skatulya? s csalódottan bámult gyermekére... Nézd, amott, la, azok ott, mennyit cipelnek... Egész kocsiravalót...

— Nekem tízszer annyit adtak... Be se fért a kocsiba, külön hozták, podgyászkocsiban. Hordár! Hé!... Gyorsan ki a csomagjaimat... Egy, kettő, három... Ez is, az is, amaz is... Mind az enyém! Az a két óriás skatulya is... Még amaz is, emez is... Na még egy, az utolsó, az a láda ott. Rettentő nehéz! Tele van szappannal, van vagy ötven kiló... Csupa finom, illatos szappan; gyógy- és pipere szappanok. A hollandi papámtól kaptam. Hiszen tudjátok: szappangyárosnál laktam. Rémgazdag emberek!... Jaj, le ne ejtsék valahogy.

Végre a szappanosládikó is kikerült a kocsiból, legtetejére a csomagoknak. Apja, anyja, mind köréje somfordáltak és körülszaglászták a ládikót. Ah, micsoda édes illatok! Szédítő aromák! Akárcsak valami finom vaniliatorta...

A hordárok nagyokat nyekkenve, targoncára rakták a sok hollandi szeretetadományt. A szappanládikát is a többi közé akarták dobni, de Kata gyorsan visszafogta: — Nem, ezt nem! Ezt külön viszszük... Még elemelheti valaki... Apa, hozd te, kérlek... Te vagy a legerősebb... Anya, te is segíthetsz neki.. És az apja, bár fáradt volt és gyenge, sietett eleget tenni drága Katája óhajának... Mindent megtett volna érte... Olyan szép, olyan nagy lett a kis Kata!...

Bizony beleizzadt a cipelésbe s a karjai dermedtté zsibbadtak a láda súlya alatt...

Végre otthon voltak!... A szűk, kis asztalosműhelyben aztán mindent kirakosgatott Kata. A többiek csak álltak és néztek... Senkinek sem volt szabad semmihez sem hozzányulnia... Egymásután kerültek napfényre a csomagok titkai: nehéz kakaodobozok, thea, kávé, rizs, olinocsesz, cukor, egész rakomány csokoládé, puddingporok, konzervek, kekszek, mazsola, mandula, egy kosárka banána s narancs, három nagy korong Goudasajt és aztán sok ruha, kalapok, harisnyák s négy pár új cipő... Vége-hossza nem volt a kirakodásnak. Kata büszkén mutogatta az ajándékokat: — Ezt Jungfrau van Dyk adta, ezt meg Onkel Gerard, ez a Beer-család ajándéka. Még Anna, a szakácsné is m egajándékozott: ezzel a gyönyörü bluzzal. A legújabb divat... A saját keresményéből vette... Oh, csuda jó népek laknak Hollandiában! Csuda jó emberek!

A hallgatók szeme megtelt könnyel. Ennyi jóság és szeretet igazán mesébe való. Mily boldog, mily szerencsés lehetsz te Kata, azaz Kitty, hogy olyan jó szülőkre akadtál! Hogy olyan nemes környezetben nevelődhettél odakint!

Legutoljára került a sor a szappanos ládikára... Nehezen lehetett kinyitani. Hosszu, vastag szegek tartották fogva a fedelét. A Kata apja kénytelen volt kalapácsot, feszítővasat igénybevenni. Még így is nehezen ment... Az egyik szeg véresre is hasította a kezét. A vércseppek ráfröccsentek a ládikóra is és

Legjobb pehely, gyapju és vattás paplanokat gyárt László Sándor VIII, Vas ucca 14. Telefon: József 138—92.

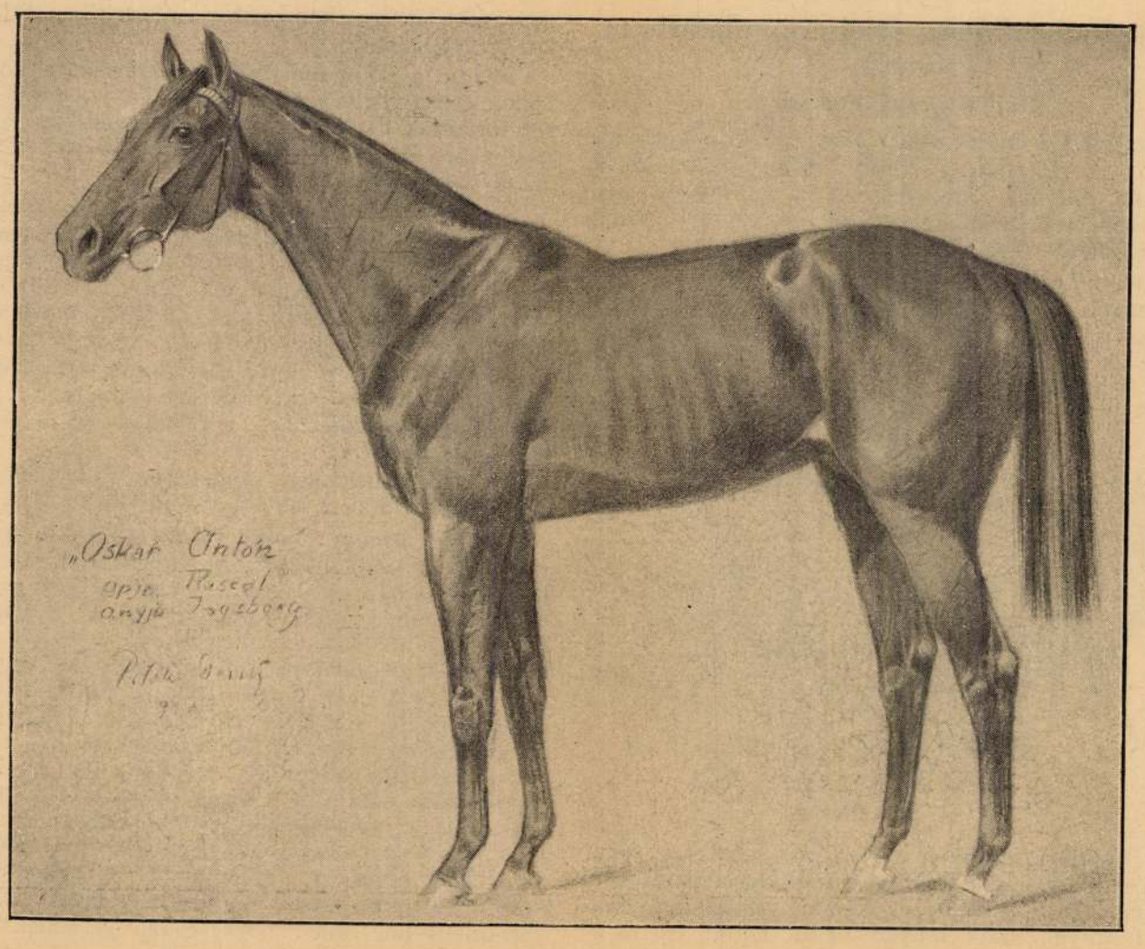

Oskar Anton, a magyar derby győztese. Pilch Dezső rajza.

a világi zenét száműzte otthonából, mint a sátán gyalázatos csábítószerét.

Amikor az öreg arról értesült, hogy a fia, hat félév után, az orvostudomány tanulásáról áttért a zeneszerzés titkainak kifürkészésére, gondolkozás nélkül kitagadta.

A fiú azonban csak nevetett az öreg úr rettentő dühén, olyan jóízűen nevetett, hogy egy régi sebhely a homlokán lángvörösen izzani kezdett.

— Jön ő még az én utcámba — mondotta. — Adják csak elő az operámat! A legorthodoxabb lelkész is tisztelettel viseltetik a csengő érvek iránt...

A zongorához ült s részleteket játszott az operájából.

S amikor keze érintése nyomán hangok törtek elő az elefántcsont billentyükből, Helga fölfigyelt s kíváncsian, nem minden zavar nélkül, a zeneszerző merész vonalú arcának nézésébe merült, amely leginkább ragadozómadár képéhez hasonlított.

A hangok egyre szenvedelmesebben kezdtek viharzani, mint az emberek, akik a boldogságukért küzdenek, elszántan, életre-halálra, szilajan. Helga felemelkedett üléséből. S amikor a szenvedélyes melódiák betetőzéseül a zeneszerző mindent megértő s mindent megbocsátó harmóniákkal befejezte azt a szerelmi történetet, amelyet hangokban elbeszélt, Helga Nuntius már ott állott a zongora mellett, ahová, maga sem tudta, hogyan került. A hangok mágikus ereje vonzotta oda, ellenállhatatlanul.

Későre járt már az idő, amikor Helga Nuntius a Bettermann-ház kapujában elbúcsúzott Richard Marschalltól.

— Mindegyikünk beszélt az életéről — mondotta — egyesegyedül házigazdánk hallgatott mélységesen az övéről. Mi a baja? Mi bántja?

— Egykor azt hitte, hogy a szerelem az életét kívánja. Kiderült azonban, hogy csak néhány napját kívánta, nem többet. Hitének áldozata lett. Amije csak volt, beleölte ebbe a hitbe. S csődbe jutott.

Helga Nuntius elgondolkozva ment fel lányszobájába.

S Bettermann mester vidám fészkének ablakából hosszan, sokáig nézte az ódon patricius házat, amelyen úrrá lett a bánat és a bú.

Folytatjuk

A falu

Szeretek a falun élni,
Boglya tövén üldögélni;
A felhőkbe belenézni,
Fecskemadárt megigézni.

Szeretem a kora reggelt,
S mikorra már a nap felkelt
A mezőre, el-kimenni,
A szabadban lenni, lenni...

Szeretem a csöndes estét,
A bíborló naplementét;
Csöndes álmot puha ágyban...
Szeretetet dalban, vágyban

Szeretem a nótás falut,
Fehér házon piros zsalut...
Furulyaszót, vadvirágot,
Álmot, — ami messzeszállott.

Radványi Sándor

Ug Idők 1924. XXX. 29. sz.

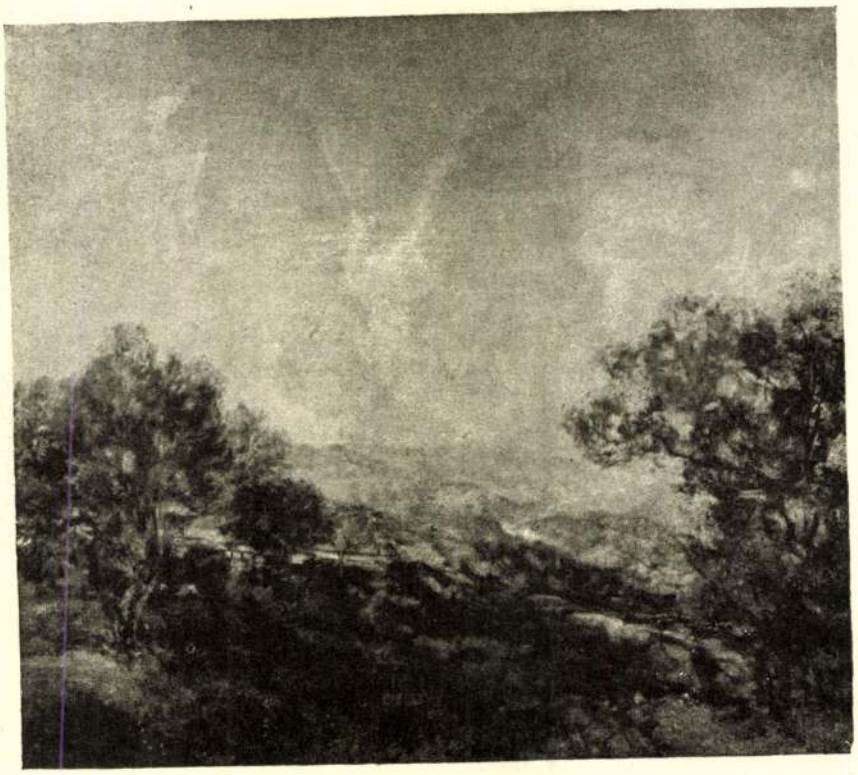

MAGYAR-MANNHEIMER GUSZTÁV OLASZ TÁJ

Béni erős, számottevő embere lesz. Ferenczy Noémi gobelinjei ugyanígy meglepetést keltő darabjai voltak a kiállításnak. Gobelinjei valóságos dicshimnuszai a munkában elmerülő lélek örömeinek, a fonal matériájával színes leányálmokat realizáltak, dekorativ megjelenés, ornamentális előadás tekintetében teljesen egyéni termékei egy gazdag képzeletnek.

*

A Szépművészeti Múzeum grafikai osztálya december 9-én nyitotta meg XXIII. kiállítását. Ezúttal angol mezzotinto-metszetek kerültek sorra, az Eszterházy-gyüjteményből valók. Százhetvenegy lapot tett közszemlére a múzeum, a főleg festői hatások, színes finomságok visszaadására fölötte alkalmas mezzotinto-technikának egész sereg klasszikus szépségű termékét. A XVIII. századnak szinte minden ismert, jeles angol metszője felvonult e mezzotinto-galériában, a mely háromnegyedrészben Reynolds festményeinek grafikai átültetését hozta elénk. Legtöbb metszettel Smitht, Dickinsont, Fischert, Watsont, Greent, Mc Ardellt, Dunkartont, Houstont reprezentálta a kiállítás, amelyet dr. Hoffmann Edith rendezett.

A Szent György czéh XXXII-ik aukciója december 17-én folyt le a czéh helyiségében. Mint rendesen, ezuttal is iparművészeti holmik voltak többségben, főleg magyar keramikai tárgyak (habáni, stomfai, bélaházi, tatai, dejki, bakabányai fayence-ok), a képek sorában láttunk egy Lawrence féle női arcképet, Walter Crane vízfestményt stb., s egy pár modern iparművészeti munkával, nagyrészt batikokkal szerepelt az aukción Kántor Kata.

A Könyves Kálmán szalonjában Márton Lajos munkáit láttuk, amelyeknek kiállítása december 22-én nyilt meg. A háromszáz lap túlnyomórészt tollal, ceruzával csinált illusztrativ rajz volt, amelyeknek egyrésze ifjusági könyvekben, folyóiratokban reprodukálódott. Márton Lajos ötletesen, könnyen, szolid tudással rajzol. Az ifjuság körében népszerűségnek örvend s ezt vidám kedélyből fakadó rajzaival ki is érdemli.

A «császári és királyi sajtóhadiszállás» kiállítása február 4-én nyilt meg a Nemzeti Szalon termeiben. A kiállításon a következő magyar

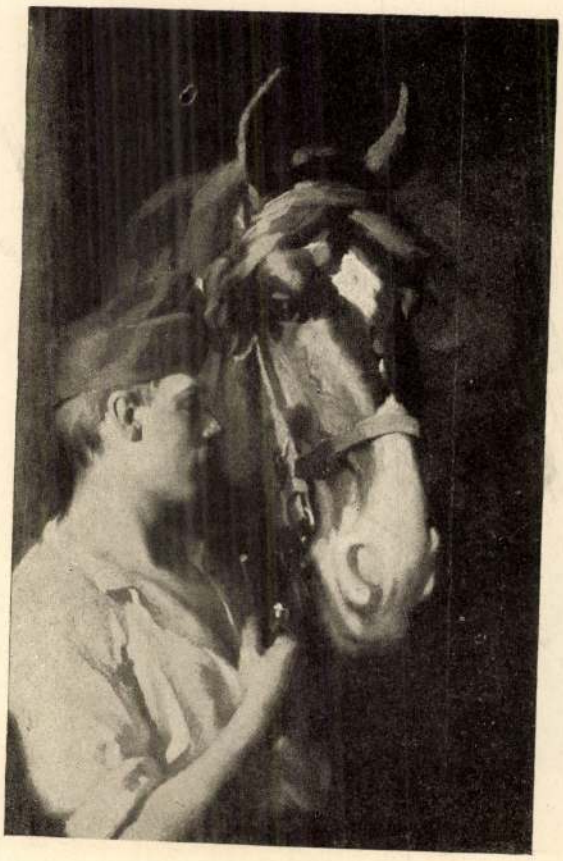

PILCH DEZSŐ — PIHENŐ JÓ BARÁTOK

művészek vettek részt: Baranszky László, Basch Andor, Bató József, Csáktornyai Zoltán, Déry Béla, Divéky József, Farkas István, Frank Frigyes, Halász Hradil Elemér, Hermann Lipót, Horvay János, Juszkó Béla, Kandó László, Kálmán Péter, Kemény Kálmán, Kisfaludi Strobl Zsigmond, Kubinyi Sándor, Maróti Géza, Márton Ferenc, báró Mednyánszky László, Márffy Ödön, Muzsinszki Nagy Endre, Pogány Gyula, Sidló Ferenc, Vadász Miklós, Vaszary János, Vidovszky Béla, Zádor István, osztrák részről a következő művészek: Adams John Quincy, Oskar Alxander, Ferdinand Andri, Alfred Basel, Hugo Bouvard, Max Bucherer, Leo Delitz, Jehuda Epstein, Karl Fahringer, Jakob Glasner, M. Glatz, Ferdinand Gold, Victor Hammer, Ludvig Hesshaimer, Josef Heu, Albert Janesch, Vladimir Jarocki, Josef Jost, Julius Alberst Kann, Anton Karlinski, Luigi Kasimir, Hugo Klein, Alois Kolb, Rudolf Konopa, Ferdinand Kruis, Max Kurzveil, Oskar Larsen, Oskar Laske, Vitold Leonhard, Berthold Löffler, A Merkel, Ferdinand Pamberger, Fridrich Pautsch, Alexander Pock, Ludwig Karl Prinz, Osvald Roux, Nikolaus Schattenstein, Robert Schiff, Leo Schneider, Ferdinand Staeger, K. Ludwig Strauch, Karl Starrer, Franz Thiele, Hermann Troggler, Fr. Hans Wacha, Hans Wieland, Karl Ziegler.

Az előszóból, melyet lovag Hoen Miksa, a sajtóhadiszállás parancsnoka írt a katalógusba, helyénvalónak tartjuk az alábbi sorok közlését: «A Nemzeti Szalon e háború folyamán immár másodízben teszi lehetővé a sajtóhadiszállás művészes csoportjának, hogy hadikiállítással lépjen Budapest székesfőváros közönsége elé. Az első kiállítás, meg a mostani közt eseményekben gazdag esztendő telt el, ezalatt az év alatt a sajtóhadiszállás művészei is igen szorgalmasak voltak. A hadiesemények új országok határát nyitották meg a művészek munkájának s ők beleélték magukat új, nem könnyű feladatuk sajátosságaiba. Ebben az esztendőben a sajtóhadiszállás igyekezett idehaza és külföldön mennél szélesebb körökkel megismertetni azokat a műveket, amelyek a mi derék, vitéz harcosaink életét és jeles vezérek alakját örökítik meg jövendő korok számára. Hadiképkiállítást rendeztünk Grácban, Bécsben, Zágrábban, Salzburgban, Innsbruckban, Prágában, Berlinben, Stuttgartban, Zürichben, Bernben és Baselben. Jelenleg is Bregenzben, Bozenben és Reichenbergben van hadiképkiállítás. Minden kiállítás az egész, már igen nagyra növekedett anyagnak csak igen kis részét tartalmazza. A képek kiállításánál azonban a zsüri azt az elvet követi, hogy valamennyi hadszintér képviselve legyen és a művészcsoport minden egyes tagja legalább egy művével szerepeljen. Oly háború képei, amelyben mindenkinek drága rokonai és barátai vannak, mindenhol érdeklődésre számíthatnak; és ezt az érdeklődést fokozni kell annak, hogy a hadiképkiállításon a monarchia két államának annyi és oly különböző művészeti irányokhoz tartozó művésze találkozik, bajtársian közreműködve a nagy háború megörökítésének feladatában. Az érdeklődés nem is maradt el sehol. Különösen Svájcban méltatták fenntartás nélkül művészetünket, jelesül azt az előkelő vonását, hogy a háború és minden ellenségeskedés dacára sem alacsonyodik

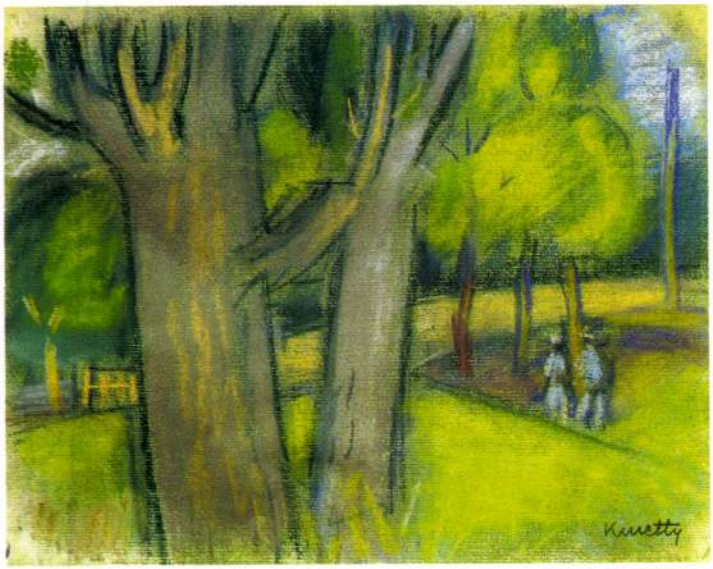

7

7 ▪ KMETTY JÁNOS (1889–1975)

Parkban

24 x 30,5 cm
Pasztell, karton
Jelezve jobbra lent: Kmetty

Kikiáltási ár: 180 000 Ft

8

8 ▪ HALÁPY JÁNOS (1893–1960)

Balaton

50 x 60 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Halápy

Kikiáltási ár: 180 000 Ft

9

9 ▪ MÁRFFY ÖDÖN (1878–1959)

Táj

28 x 38,5 cm
Akvarell, papír
Jelezve jobbra lent:
Márffy Ödön

Kikiáltási ár: 80 000 Ft

10 ▪ EGRY JÓZSEF (1883–1951)

Hazafelé a domboldalon, 1914

50 x 71 cm
Olaj, karton
Jelezve balra lent:
Egry József 914

Kikiáltási ár: 2 000 000 Ft

5

5 ▪ PÉCSI PILCH DEZSŐ (1888–1949)

Firenze látképe (Giardino Boboli)

31 x 40 cm
Olaj, karton
Jelezve jobbra lent: Pécsi Pilch D
Jelezve balra lent: Giardino Boboli 1928

Kikiáltási ár: 90 000 Ft

6

6 ▪ MOLNÁR C. PÁL (1894–1981)

Itáliai táj harangtoronnyal

9,3 x 12,3 cm
Tempera, papír
Jelezve balra lent: MCP

Kikiáltási ár: 90 000 Ft

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1937 január 24-iki számához (4.)

Pécsi Pilch Dezső: „BOZSÓ"
A Műcsarnok téli tárlatáról

Juliana holland trónörökösnő és férje nászuton Krynicén, Dél-Lengyelország híres téli sportheiyén

Mussolini és Göring a római találkozón

„Escorial", a Madrid közelében fekvő királyi palota, a világ egyik legnagyobb építészeti mestermüve, lissaboni hiradás szerint áldozatául esett a spanyol polgárháborunak

Pécsi Pilch Dezső: Krizanthémumok.

Pécsi Pilch Dezső

Perlmutter Izsák: Fiatal anya.

14

Pállya Celesztin rajza.

Pécsi Pilch Dezső: Olasz táj.

Páris Erzsi: Akvarell.

Pécsi Pilch Dezső: Bozsó.

PILCH DEZSŐ: A SIÓ PARTJÁN

Pilch Derso

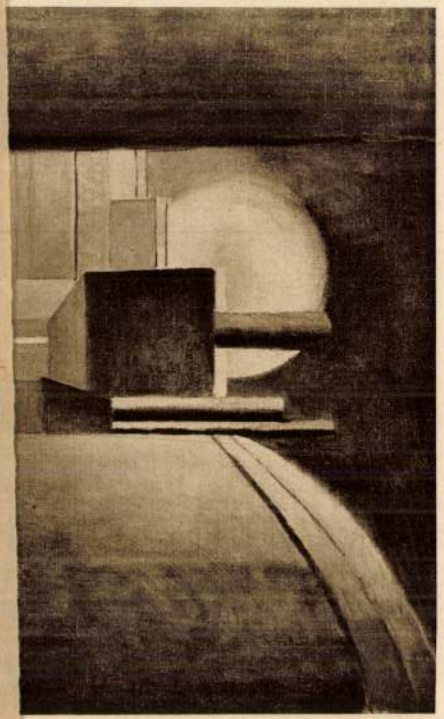

A hiszterikáról

írta dr. Feldmann Sándor

Egy tizenkilenc éves fiatal, rendes polgári családból származó leány, többheti tisztes udvarlás után enged az ifju rábeszélésének és erdei sétára indul vele. Ez többször megismétlődik. Egy alkalommal a vágyakozó fiatalember a leányt megcsókolja. A leány másnap már émelygésről, hányingerről és gyomorfájdalmakról panaszkodik. A fiatalembernek is panaszkodik, de ennek dacára további sétákra indul vele. De a csókok most már ritkábban esnek, bár a szerelmes ifjut a leány „betegsége" nem zavarja, ellenben a leánynak a csókjátékokhoz nincs már kedve, mert émelygés bántja és ez figyelmét leköti.

A ravaszkodó humor azonnal hajlandó az ifju rovására nyilait kiröpiteni, midön ama gyanujának ad kifejezést, hogy a leány az ifjutól bizonyára undort kapott és a csókon gyomrát rontotta el. Az ok és okozat közötti összefüggés machanizmusát a humorban elrejtett guny eltalálta: a csók és az émelygés között bizonyára igen erős összefüggés van. A leány azonban nem tud arról, hogy a fiatalember, vagy annak csókja, ellenére volna. Hiszen ugy nem volna értelme annak, hogy ismételten sétákba bocsátkozzék vele. Maga a szenvedő alany *erre* az összefüggésre gondol legkevésbé és ha vele ezt közlik, ugy annak érvényességét, legalább is magára vonatkozólag, nem ismeri el.

A csók a szerelmi nexusnak bevezető akkordja. A „kezdő" leány lelke nem tekinti izolált játéknak, feltétlenül ugy kell lennie — hacsak tudatlanul is —, hogy az átélt szenzáció a szájzónán tulterjed és a nemi egyéniségben mélyebb barázdát szánt. A csók *talán* még megengedett, de a tovaterjedő szenzáció engedélyezése — melyre pedig az ösztön kényszeriteni szeretné — *biztosan* nem. Ez az erkölcsi Én ellenállásával találkozik.

Az ösztönkivánság, a tudattól elfojtva, mint idegen test él az egyéniségben. Általános törvény, hogy ugy a testi, mint a lelki életben, idegen — megemésztetlen — anyag nem maradhat. Annak el kell távolodnia. De milyen uton? A testnek idegen anyag a különböző alkalmas utakon távozik el, de mit csináljon a bennrekedt vágyattartalmazó gondolat? Annak természetes levezető utja volna, megfelelő erkölcsi engedélyezés esetén, a kielégités, vagy a cenzura engedélye hiján, a vágynak tudatba engedése és annak feldolgozása, kritikai elintézése, elutasitás esetén, a kielégitetlenség *tudatos* elszenvedése, illetve szociális (munka, szórakozás, öndresszura, stb.) levezetése, átszublimálása.

Egészséges leányok igy is teszik. Ha kedvük is volna az ilyen szerelmi bevezető játékhoz, mint a csók, akkor — ha erkölcsileg megengedhetetlennek találják — nem is jutnak odáig és nem mennek el udvarlóikkal magános sétákra. És ha mégis elmegy — mivel nagyon vágyódik erre —, akkor tudatosan gondol rá és érzi is, hogy mit követett el. Egyszóval: *tettével tudatosan nexusban marad.*

Nem igy a mi kislányunk. Nála: a tett és tudat között az összeköttetés megszakad, *nem akar* a tettével és annak erkölcsi következményeivel foglalkozni és a tettel kapcsolatos erkölcsi gondolatsor levezetetlen és elintézetlen marad. Igy válik benne az elfojtott vágyat képviselő gondolat idegen és lelket zavaró testté.

Az idegen lelki testet ki kell lökni. És erre célra a lélek testi reflexmechanizmust vesz igénybe, *kölcsönkéri* a testtől az eltávolitáshoz szükséges eszközt: a hányást. Orvosi diagnózis: hisztériás hányás.

A háboru alatt egyik katona ujját fegyvergolyó surolja és azt megsebesiti. Vérzik, bekötözik, kezelik. A seb begyógyult és kissé mélyebbre nyuló heg marad vissza. Az ujj mozgathatósága igy némi akadályba ütközik. Ezen nem csodálkozik a felülvizsgáló orvos, akinek a katona további sorsáról — frontszolgálat vagy szolgálatképtelenség — döntenie kell. De a megsebesült katona nemcsak azt az egy ujját nem tudja mozgatni, hanem elvesztette uralmát az egész kar felett: megbénult.

A sanda gyanu feléled: szimulál, el

Pécsi Pilch Dezső

az Ujság vasárnapja 1928. 23. 7.

PÉCSI PILCH DEZSŐ

Magas, arisztokratikus külsejü, finom ur. Inkább miniszteri tisztviselőnek néznéd, mint müvésznek.

Hét éven keresztül volt a Képzőmüvészeti Főiskola főtitkára. A hivatali munka megölője a müvésznek, aki inkább álmodni akar, mint aktákat rendezni. Most vált meg főtitkári állásától és ezentul csak tanára lesz a főiskolának. A legfiatalabb tanára. Pécsi Pilch Dezső korán érvényesült. Már 23 éves korában helyettes tanára a Képzőmüvészeti Főiskolának.

Legelőször 1912-ben állitott ki a Mücsarnokban. Képeiből a királyi vár és az állam is vásárolt. A legujabb müvészi csoportosulásnak, az UME-nek, amely *Vaszary* János nevét irta lobogójára, ügyvezető elnöke.

Szerény, csendes ember Pécsi Pilch Dezső, aki most tért haza hosszabb külföldi tanulmányutjáról, tapasztalatokban bőven gazdagodva és friss élményekkel, amelyeket a legujabb külföldi müvészi törekvések tanulmányozása közben szerzett.

Pécsi Pilch Dezső elbeszéli, hogy tanulmányutja során sehol sem talált olyan intézetet, amely szélesebb látkörü, átfogóbb és mélyebb oktatást nyujtana a müvészifjuságnak, mint a budapesti Képzőmüvészeti Főiskola. Sehol nem modernebb a vezetés, mint nálunk.

— Mostani tanulmányutamon — mondotta Pécsi Pilch Dezső — kiegészitettem anyagomat, amelyet a közeljövőben közreadva, könyvalakban fog megjelenni. A könyv szemet fog adni arról, hogy *milyen is volt az emberi test az emberiség különböző századaiban: a neandervölgyi Vénustól kezdve egészen a Champs Elysee-i modern női szépségig.*

— Külföldön a müvészet terén nagy események várhatók: A mostani velencei, a párisi Palais de Bois-beli kiállitások, a modernül átrendezett állami muzeumok, — köztük a pompás zürichi Kunsthaus — arról tanuskodnak, hogy az *uj müvészet mindenütt előretör.* Az bizonyos, hogy az uj törekvések mindenben: üvegben, szőnyegben, fában, nagyszerüen érvényesülnek.

Pécsi Pilch Dezső, most, hogy megvált a Főiskola főtitkári székétől, erejét két részre osztja meg: tanit, az ifjuságba plántálja mindazokat az értékes tapasztalatokat, amelyeket szerzett és — tanult, müvészi egyéniségét mélyiti és érleli a nagy feladatok felé...

PÁRISI LEVÉL

KIÁLLÍTÁSOK AZ ESZTENDŐ FORDULÁSAKOR

Mint mindig, az esztendő fordulásakor is van néhány erősen beharangozott kiállítás Párisban, amelyet illendő meglátogatni. Ilyen a Salon de l'École Française a Grand Palaisban, amelyet, mint az 1934-es esztendő első kiállítását nagy ünnepélyességgel és a hivatalos Franciaország jelenlétében nyitottak meg. Pedig a kiállítás nem valami túlságosan érdekes, újat aligha hoz, a szabványos, évtizedek óta látható képek vannak itt. S mintha talán a dilettantizmus is felütötte volna fejét! S úgy is van. A kiállításnak valódi érdekessége az, hogy a kiállítók sorában operaénekes és városi tanácsos és vidéki polgármester foglal helyet.

Ugyanígy vagyunk a Journal kiállítótermében és a Montmartre festőinek néhány alkalmi kiállításán. Akik itt kiállítanak, azok foglalkozás szerint mind festők és szobrászok, de csupa régi játék, amit előttünk játszanak. Alig is érti meg az ember, miért nem mutatkozik az esztendő fordulásakor a valódi modern francia művészet, amelynek nem kisebb mestere van, mint Picasso.

Többre megyünk tehát, ha a multat keressük és meglátogatjuk a kétszázesztendős Hubert Róbert jubileumi emlékkiállítását. Itt nem csalódhatik senki és ez a kiállítás tanulságos és emlékeztető. Hubert Róbertről közönségünk aligha tudhat valami sokat, pedig a XVIII. század nagy francia festői, mint Watteau, Chardin, La Tour és Fragonard mellett tiszteletreméltó művészegyénisége a festészet történetének. Érdekes korban érdekes életet élő érdekes egyéniség. Atyja szabad párisi polgár, ki főurak szolgálatában áll. Minden vágya, hogy fia pap — ha lehet — főpap legyen, de a fiui akarat erősebb és az arisztokrata jóakarók Rómába juttatják az Accademia di Franciába. S amikor az ifju átlépi az Örök Város küszöbét, egyszerre megcsapja az archeológikus nagy mámor, mi a lelkeket ott éppen fogva tartja. XIV. Benedek pápa éppen akkor nyitja meg a Capitolium múzeumát és nyomában járnak a bíborosok, akik palotájukban kiállítják a villájukban folytatott ásatások eredményeit. S a művészek az archeologusok nyomában járnak és

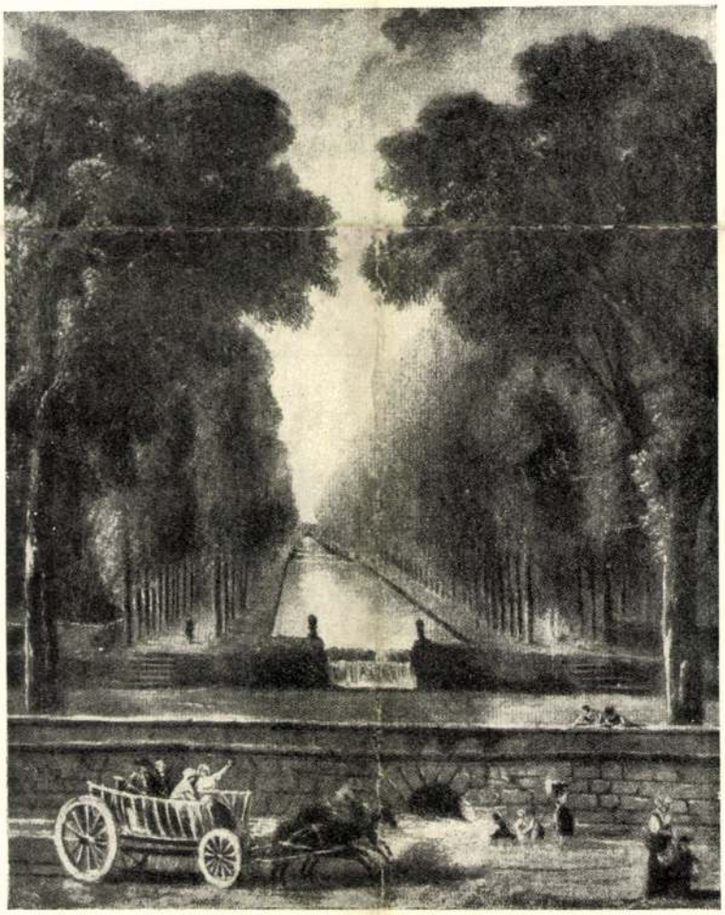

Hubert Róbert: Fasor
A párisi 200 éves emlékkiállításról

megállnak egy-egy kettétört oszlop és kapufél és torz voltában is nagyszerű, antik szobor előtt és a holt kövek egyszerre elevenednek meg előttük és tárják meg rég letünt idők és életek szépségeit. S az ifjú Hubert Róbert is együttjár a mesterekkel és hagyja, hogy Pannini, a pittore dei ruderi, a romok festője kézenfogja és vezesse művészi pályáján. Így lesz ez az érdekes egyéniség a peintre des ruines, a francia romok-festője, néha közelebb Pannini erősen dekorativ hajlandóságához, néha távolabb, ám mindenkor másképpen, ahogy a francia vére sugalmazza. Mert a romok szépsége, a letünt világ egymaga még nem elégíti ki és igényli az eleven életet, ezért nincs képe, amelyen ott ne volna *az élő ember*, a játszó gyermek, serénykedő nők, korsóttartó leány és valahogy a jelen a multtal olyan szépen halkan egybeboronálódik. Hubert Róbert ugyanis egészen harmonikus lélek, élete végéig nagyon derüs és kifogyhatatlan mosolyú és életének minden válságát, küzdelmét könnyedén feloldja lelkének megrendíthetetlen harmoniájában.

Amikor sok-sok esztendő multán mint divatos festő visszatért szülővárosába, megérti, hogy akkor lesz korszerü, ha meg-megnézi, mit festegetnek a németalföldiek, mert a párisiak egyre szívesebben álltak meg Teniers, Terburg Metsu, Dow és azok honfitársainak képei előtt. S nemcsak nézi, ám tanul is tőlük. A szabad párisi polgár fiának arisztokratikus, nagyúri hajlamai vannak, szereti a dús életet, ezért akar mindvégig divatos maradni és sok pénzt keresni. S akkor egyszerre látjuk, mint egyezteti össze nagyon harmonikusan a romokat a hollandus tájszemlélettel és mint kezdenek a romok egyszerre csak elmaradozni és végül a tájkép önmagáért él. Ám ez a tájkép még sem németalföldi, Hubert Róbert minden divathajhászása mellett is erősebb művészi egyéniség szolgai utánzáshoz.

S amint változik Páris kedve és divatja, úgy választ új, meg új tárgyat magának a művész. Így lesz a kertek festőmestere is és éppen ezért a királyi kegy, amely őt udvari kertészigazgatóvá emeli. S ugyancsak így lesz az aktualitások festői megörökítője is és ott van, amikor az Opera lángokban áll és amikor a Bastillet lerombolják, nemkülönben, amikor Saint-Denis örök nyugalomban hitt királysirjait bontják fel forradalmi kezek és ott van, amikor a genfi polgár kitett hamvainak hódol Páris a Tuilleriákban. S vele van mindenkor ecsetje is és vászna, hogy minden aktualitásnak elkészíthesse festészeti fotografiáját. Mert ekkor már nem a romok, a sötét hollandi tájak és a díszes francia kertek a divatosak, ekkor már lázas, új hangok rikoltanak a paloták alatt és hamarosan felállítják a mindent elnémító tákolmányt — a guillotinet.

Hubert Róbert, a divatos festő, az udvaronc és nagyurak kegyeltje is gyanus a forradalom szemében és többi halálraítélt, tragikussorsu társa mellé kerül a börtönbe. A lélek harmoniája és a derü azonban itt sem hagy ki belőle és ő fakaszt mosolyt a dermedt ajkakra a halál árnyékában. S talán ez a harmonia és derü az, mi megmenti az életét és a második esztendő thermidor 9-én feltárul előtte börtöne ajtaja. S újra divatos és elismert és a konzul Bonaparte fontos művészi megbizatásokkal is ellátja. Aztán császár korában a művészeknek el kell hagyniok a Louvret. Hubert Róbert is elhagyja dicsősége színterét és örök derüjében megnyugszik végzetében, hogy elöregedett és nem ragyogja be már a császár nagy napja és lassan-lassan hagyja el ereje, hogy követhesse a divatot és szolgálja szeretett párisi népének művészi igényeit. Azt állítják, hogy mosoly volt az ajkán, amikor 1808-ban elszállt belőle a lélek.

Hubert Róbert nem a mai értelemben vett közönséget kiszolgáló festő. Annak a közönségnek ugyanis magas művészi követelményei voltak és a művésztől, kinek szolgálatait elfogadta, nagyon sokat, elsősorban tehetséget kívánt. S ez Hubert Róbertben megvolt.

Foto Révész

Pécsi Pilch Dezső: Álarcos bucsujárás Mohácson
Az Ume kiállításáról

Képzőművészet
1934.

Pécsi Pilch Dezső

Magyarság Utja
Lap: .....
Megjelent: 1942 SZEP. 24.

Jelentéktelen apróság

Pilch Dezső festőművészről

Minden kis műkereskedés vagy képkeretező kirakatában ott éktelenkedik egy-két díszpéldánya a Pilch-féle „tintapiktúrának". Érthető tehát, ha kíváncsiság gyötri az embert, hogy megtudakolja ennek a a töménytelen „műremeknek" az eredetét.

Sokáig eredménytelenül kutattam, csodálva gombamódra szaporodó remekeket, s tisztelve az ezt szaporító Pécsi-Pilch Dezső festőművész „kollégám" szorgalmát. De csalódtam. Hosszú fáradtságos keresés után megtudtam, hogy ezek a remekek a nagyipar más termékeihez hasonlóan tömegcikkek.

Egy igen kedves barátom fedte fel előttem a leplet. Ugyanis Pilch festőművész úr, a nagy gonddal és lelkismerettel elkészített matricát sokszorosíttatja s végül saját kezüleg márkázza. Ennek az esetnek titokban kellene ugyan maradnia, de indiszkrét barátom, annakidején, mint Réti mester növendéke, a sokszorosított példányokat mesterével korrigáltatta az osztály nagy derültsége közepette. Sőt még azt is világgá kürtölte, hogy munkájáért járó honoráriumot még a mai napig sem kapta meg.

Nem olyan nagyjelentőségű az eset, hogy érdemesebb lenne vele hosszasabban foglalkozni. Mindezt csak azért hoztam nyilvánosságra, hogy megkíméljek mindenkit a hozzám hasonló kíváncsiság gyötrelmeitől. Különben pedig, azon nem ütközhet meg senki, hogy a Pilch festmények tömegcikkek. Tömegcikk a Schmoll paszta, a Globusz konzerv, sőt a Guttmann-féle elszakíthatatlan nadrág is, de hogy nem lenne mindez közhasznú érték, azt felelősséggel senki se meri tagadni.

Karay Gyula.

18. Erdő mélyén	(140×100)	2000 P
19. Gyerekek a Duna felett	(80×60)	800 P
20. Anyaság	(70×100)	1200 P
21. Dunai tájkép	(100×70)	1200 P
22. Hazafelé a legelőről	(100×70)	1200 P
23. Pihenés	(140×100)	2000 P
24. Falu fölött	(90×80)	1000 P
25. Tájkép I.	(100×70)	1200 P
26. Tájkép II.	(100×70)	1200 P
27. Vásárból	(50×40)	400 P
28. Dolgoznak	(80×60)	800 P

*

A felvételeket Petrás István készítette.

77659 — ATHENAEUM

Felelős kiadó : Fränkel József.

Péchy - Pilch Rezső

Az UME kiállítása. A szépművészeti kiállítások helyiségeiben az *Uj Művészek Egyesülete* érdekes gyüjteményt mutat be tagjaitól. Az *UME*, mely harcosan, tele aktivitással indult el a képzőművészeti életbe, csodálatos módon lehalkult már. Alig-alig hallani róluk valamit és ez a kiállitás se fogja meghozni az elmult esztendők nagy vitáit, elismeréseit és szidásait. Az *UME*-tagok most már egészen jól viselkednek s ugylátszik nem keresik se a hirt, se a népszerüséget, főleg a vitákat nem. A kiállitás rendesen van összeállitva, de anélkül, hogy rajta lenne az *UME* harci bélyege. Ezuttal is a régebbiek vezetnek, igy *Péchy-Pilch* Rezső, *Frank* Frigyes, *Klie* Zoltán, az ügyes szobrász *Sáár* Erzsébet, a tehetséges *Róna* Emmi, *Wosinszki* József és egy dekorativságra törekvő fiatal festőnő, *Bélaváry* Aliz.

Mindkét kiállitás vasárnap délelőtt nyilik meg.

M. 934. T. 28.

HIREK

Április 4. — Csütörtök — Izidor

— **Áprilisi időjárás.** A bolondosnak mondott április az időjárás terén ez évbn úgy látszik nagyon is hűségesen ragaszkodik a nevéhez toldott jelzőhöz. Naponta többször is változik. Pécs város lakossága ma reggel valóságos viharra ébredt. Délben derült napsütéses, igazi tavasz hitegette az emberiséget 14 fokos melegben. Délután 4 óra tájban azonban már ismét ólomszürke fellegek uralták az eget, a hőmérő 6—7 fokra süllyedt és esett a hó. Az áprilisi hó ugyan elolvadt az aszfalton és nem igen adott alkalmat arra, hogy benne megmosakodván asszonyaink, lányaink még szebbek legyenek, de a Mecsek útjain megmaradt és bizonyságot tesz arról, hogy a tél még mindig nem búcsuzott el tőlünk véglegesen.

— **Feltámadási ünnepély a pécsi ügyészség fogházában.** A pécsi szociális misszió ezévben is igen szép feltámadási ünnepséget rendezett az ügyészség fogházában. Az ünnepélyen a szociális misszió tagjain kívül a református egyház és az izraelita jótékony nőegylet is képviseltette magát. Az ünnepély befejeztével a fogház lakóit ajándékozta meg a misszió. A fogház misszió céljaira újabban adakoztak: Wortmann Antal hentes 25 drb. hurkát, Graumann Gusztáv 10 karika nyári szalámit, Keresztes Vince 10 kg. hurkát, Köves Gusztáv 2 kg. cukrot, Zápor József 1 kg. cukrot, Neumann tejvállalat 40 liter tejet. Ezenkívül a Kött kertészet virágokat küldött a fogház kápolna oltárára, Moll Károly pék pedig ingyen dolgozott fel és sütött meg 200 darab kalácsot. Ezekért az ajándékokért a nemes szívű adakozóknak ezúton is hálás köszönetet mond a fogházmissiző vezetője.

— **Egy előkelő házaspár halála Temesváron.** Mélyen megrendítő kettős haláleset történt Temesváron. A halál egy napon ragadta el az élők sorából Suhay Ervin nyugalmazott huszárezredesi és feleségét. Temesvár társadalmának két kima-

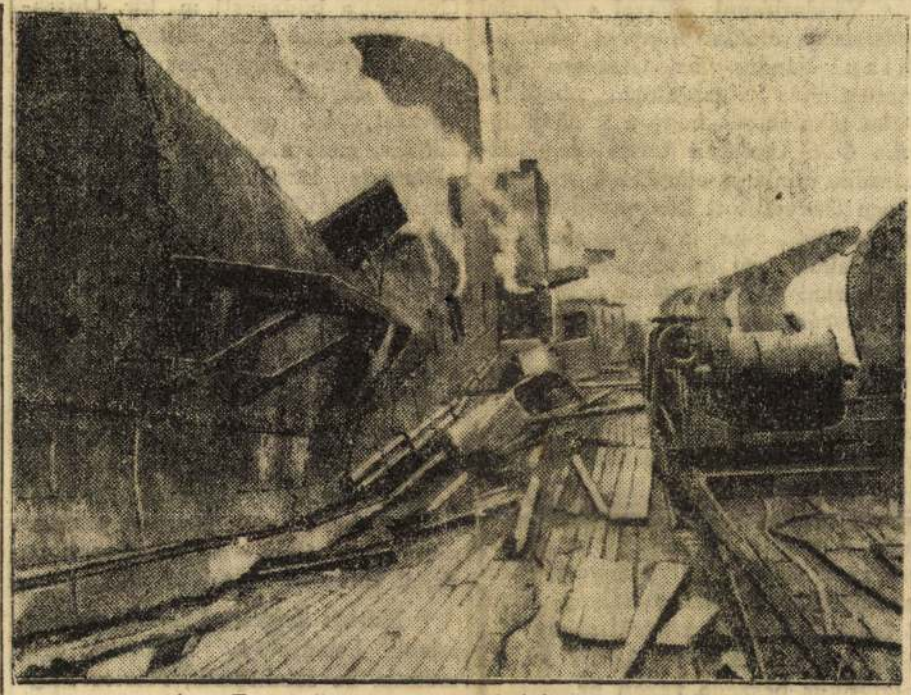

Az „Europa" óceángőzös fedélzete lángokban.

— **Megérkeztek az Operaház művészei.** Ma este Pécsre érkeztek az Operaház művészei, akik pénteken és szombaton a Faustban gyönyörködtetni fogják Pécs színházlátogató közönségét. Itt vannak Medák Sári, aki még egyelőre, a Városi színház nagyjövőjű énekesnője, továbbá Losonczy György és Somló József az Operaház művészei és már meg is kezdték a próbákat. A Faust pénteki előadásának különleges érdekességet ad még az a körülmény is, hogy Radnai Miklós, az Operaház igazgatója is meghallgatja a pécsi operaelőadást, mert ettől tette függővé Medák Sárinak az Operaházhoz való szerződtetését. A pécsi közönségnek tehát feltétlenül nagy műélvezetben lesz része.

— **A pécsi ügyvédi kamara köréből.** Nyiraty Dezső dr. bajai ügyvédet elhalálozása folytán a pécsi ügyvédi kamara névjegyzékéből törölte és irodagondnokul Fülöp István dr. bajai ügyvédet rendelte ki.

— **Gyenge volt a pécsi husvéti vásár.** Az április havi országos pécsi vásárt husvét utáni kedden tartották meg. A vásár a kedvezőtlen időjárás miatt nagyon gyengén sikerült. Felhajtottak 1192 lovat, 620 szarvasmarhát, 155 borjut, 518 sertést, 16 birkát és 10 kecskét. A felhajtott állatok közül eladtak 200 lovat, 14 bikát, 7 ökröt, 74 tinót, 76 tehenet, 25 üszőt, 73 borjut, 6 kecskét valamint 221 sertést. [illegible]közül tehát

— **Csaló trafikosnő.** A főkapitányságon ma letartóztatták özv. Bónis Tiborné 38 éves trafikosnőt, aki Eidelesz Oszkárné segítségével közel 10 embernek tett társulati igéretet és tőlük egyenkint 1000—3000 pengőt vettek fel. Ily módon 20.000 pengőt harácsolt össze, majd megszöktek. Bónis Tibornét ma sikerült Budapesten elfogni, társát keresik.

— **Egy pécsi munkás balesete.** Horváth Antal Béla-utca 9. szám alatt lakó bőrgyári munkás ma délelőtt, amint a mángorló gépen dolgozott, véletlenül megsértette a balkezét. Az ügyben megindult a vizsgálat.

Művészet

)-(**Pécsi Pilch Dezső a genovai magyar kiállítás elnöke.** Mai számunkban már hirüladtuk, hogy nagy érdeklődés mellett nyilott meg az első genovai magyar képzőművészeti kiállítás. A kiállítás Péccsel is vonatkozásban áll, amennyiben elnöke, Pécsi Pilch Dezső a kiváló festőművész, aki hosszabb beszédben üdvözölte a megjelent olasz előkelőséget.

Fej-, váll- és ágyékrheumánál, idegfájásoknál, csípőszaggatásnál és zsábánál a természetes Ferenc József keserüvíz rendkivül hasznos háziszer, mely kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kitisztítja. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanúsítják, hogy a valódi **Ferenc József** víz gyors és biztos hatású, kitünő gyomor- és béltisztító szer. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Irodalom

** **Uj szépirodalmi folyóirat.** Március hó végén új szépirodalmi folyóirat jelent meg Budapesten Magyar Világ címmel. Lázár István iró, a Petőfi Társaság tagja szerkesztésében. Az új folyóirat, hézagpótló feladatot fog teljesiteni, mert művészi irányával összeköti a régi és új irodalmi törekvéseket. A Magyar Világ munkatársai, akik közül elég Áprily Lajos, Bónyi Adorján, Dánielné Lengyel Laura, Erdélyi József, Glatz Károly, Harsányi Zsolt, Hegedüs Lóránt, Juhász Gyula, Komáromi János, Kosztolányi Dezső, Krudy Gyula, Mécs László, Móra Ferenc, Móricz Zsigmond, Oláh Gábor, Pásztor József, Pekár Gyula, P. Gulácsy Irén, Porzsolt Kálmán, Schöpflin Aladár, Szikra, Tersánszky J. Jenő nevét megemlíteni, garanciát nyújtanak arra, hogy az új folyóirat Lázár István avatott vezetése mellett, komoly értékü és igazán nívós orgánum lesz, mely teljes mértékben meg fog felelni kitüzött céljának. Az új szépirodalmi folyóirat, illusztris munkatársi gárdája mellett, a tehetséges új magyar írók munkáinak is bő teret nyújt és szivesen támogatja a kezdő fiatalokat. A Magyar Világ egyelőre minden hó 1-én és 15-én jelenik meg nagyalakú formában, finom papiron és szép illusztrációkkal. Kapható április 1-től kezdve minden pályaudvaron és nagyobb lapárusitónál. Egyes szám ára 1 pengő. Előfizetési díj: negyedévre 5 pengő, félévre 9 pengő és egész évre 17 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VIII., Rákóczi-út 13.

* **Havassy Mimi vendégfellépte.** A színház igazgatósága szerződtetés céljából hívta meg vendégszereplésre Havassy Mimit a miskolci színház primadonnáját, aki ma este mutatkozott be a pécsieknek a hangulatos Régi nyár operettben. Havassy Mimi szőke haju, kissé molett termetü, és bájos megjelenésü. Játéka finomra csiszolt, temperamentumos és nagyon ügyesen táncol. Ugy látszik azonban, hogy a mecseki levegö megártott a hangjának, mert berekedt és igy ebböl a szempontból ezuttal alig mondhatunk róla kritikát. Abból azonban, amit hallottunk, megállapíthatjuk, hogy kellemes hangú és ha nem is nagy terjedelmü, ez mindenesetre nem lesz akadálya pécsi szerződtetésének. Gazdag ruhatárral jött Pécsre, ahonnét bizonyára a várt sikerrel távozik. Kár, hogy nagyon kevesen voltak a színházban. Azok azonban akik ott voltak zajos tapsokkal kisérték a müvésznö bemutatkozását. (sz. g.)

* **Várady Lajos búcsufellépte.** Kedden este az Ida regényében búcsuzott el a pécsi közönségtől Várady Lajos, a budapesti Vigszínház kitünö müvésze, akit Vértes Lajos helyettesitésére engedett le Pécsre igazgatósága. A tehetséges, megnyerö modorú fiatal müvész Az utolsó Verebély lány, a Tüzek az éjszakában, En és a hugom, Heidelbergi diákélet, Párisi divat és az Ida regénye cimü darabokban aratott nagy sikereket és úgyszólván máról-holnapra a közönség kedvence lett. A tegnapi búcsufelléptén meleg szeretettel ünnepelték és ajándékokkal halmozták el, mig pécsi kollégái babérkoszorúval tették emlékezetessé pécsi szereplését.

* **Vándorlásunk.** Ezzel a címmel másfélszáz oldalas könyvet adott ki Alapi Nándor, az Országos Kamaraszinház igazgatója abból a ritka alkalomból, hogy a szinház április 4-én Györben tartja meg kétezredik jubiláris előadását. Az izlésesen összeállitott könyv érdekes ismertetését adja a Kamaraszinház megalakulásáról és vándorlásáról és történelmi összefoglalását adja a magyarországi staggione társulatok müködésének. Az eredeti bemutatók nagy sikerének felidézésére, a kultuszminiszter előszava, a színészegyesület és a törvényhatóságok üdvözlö átiratai teszik teljessé a kötetet, amelyet Alapi Nándor meleg szivvel ajánlott fel a magyar sajtónak. A kétezredik győri előadáson Körös Andor pályadijnyertes kamarajátéka, a Szürke hályog cimü 3 felvonásos szinmü kerül szinre. Az előadást Pünkösti Andor iró és esztétikus beszéde vezeti be.

A színházi iroda közleményei:

* **Havassy Mimi és Solthy György együttes felléptével** csütörtökön este a Mersz-e Märy kerül szinre. Havassy Mimi, a miskolciak primadonnája első fellépésével máris igazolta, hogy az ország legjobb primadonnái közül való, akinek szinpadi megjelenése megnyerően bájos, játéka elragadó, ruhái káprázatosak. A Mersz-e Märy főszerepében Solthy György, a Király Szinház kitünö müvészével együtt fognak brillirozni. A darab egyébként premier kiosztásban megy.

* **Faust Opera, a m. kir. Operaház müvészeinek fellépésével.** Nagy eseménye lesz színházunknak a pénteki és szombat esti Faust operaelőadás. Hosszú évek óta nem került ilyen tökéletes szépségében vidéki szinpadokon előadásra opera, mint Gounodnak ez az örökszépségü müve. Somló József, Medák Sári, Losonczy György, a budapesti m. kir. Operaház müvészei és Solthy György éneklik az opera főszerepeit. Az igazgatóságtól nagy áldozatokat követel az operaelőadások beállitása, mert a szólómüvészek honoráriumain kivül a megerősitett és bővitett énekkar külön járuléka igen tetemes összegre rugnak. Bizonyosra vesszük, hogy a pécsi igen magas zenei kultúrával biró közönség a legnagyobb érdeklödéssel fogja honorálni a színház e kimagasló produkcióját, annál is inkább, mert tökéletes müélvezetben részesül.

* **Palatinus rózsája,** az idény ragyogó szépségü magyar operettújdonsága vasárnap délután mérsékelt helyárakkal kerül szinre a premier szereposztásában, a főszerepekben Erkel Gaby és Solthy Györgygyel.

* **Móricz Zsigmond zenés vigjátékának bemutatója.** Vasárnap este mutatja be színházunk, Móricz Zsigmondnak a magyar népélet zengzetes szavú költöjének tökéletes irodalmi szépségü alkotását, a Nem élhetek muzsikaszó nélkül cimü zenés vigjátékot. Móricz Zsigmond, az illusztris szerző értesitette Fodor Oszkár igazgatót, hogy darabjának első vidéki bemutatóján, a pécsi előadáson személyesen a legnagyobb örömmel vesz részt. Meg van róla győződve, hogy a pécsi müvészegyüttes, melynek jóhire országos, olyan előadást produkál, amely cseppet sem marad a fővárosi előadás mögött. Természetes, hogy a darabra Fodor Oszkár vezetése alatt különös gonddal és szeretettel készül az együttes. A főszerepeket Solthy György, Rózsa Bözsi, Vass Irma, Ladomerszky Margit, Orbán Viola, Rácz Erzsi, Vincze Emmi, Nádassy Mici, Bánky Róbert, Károlyi Vilmos, Bihary Nándor, Egry Berta, Eörsy Mária, Kottlár Zoltán, Zelenay József játszák.

* **A Nem élhetek muzsikaszó nélkül** vasárnap esti bemutatója bérletszünetben, a hétfö, kedd, szerda, csütörtök esti előadások bérletben kerülnek szinre.

* **A bérlök jegyeit** a Faust opera előadásaira csütörtökön déli 12 óráig fenntartja a színház pénztára.

Színházi hetimüsor:

Csütörtök: **Havassy Mimi felléptével Mersz-e Märy?**

Péntek: A m. kir. Opera tagjai és Solthy György felléptével **Faust,** opera.

Szombat: A m. kir. Opera tagjainak és Solthy György felléptével **Faust,** opera.

Vasárnap délután 3 órakor mérsékelt helyárakkal **Palatinus rózsája.**

Vasárnap este: **Nem élhetek muzsikaszó nélkül,** Móricz Zsigmond zenés szinjátékának bemutatója a szerző személyes jelenlétében.

Hétfö: **Nem élhetek muzsikaszó nélkül.**

Kedd: **Nem élhetek muzsikaszó nélkül.**

Szerda: **Nem élhetek muzsikaszó nélkül.**

Csütörtök: **Nem élhetek muzsikaszó nélkül.**

□ **A baranyavármegyei gazdasági egyesület** faiskolájában szerda és szombati napokon van gyümölcsfaeladás.

REGÉNY

LEMONDÁS

Irta: T. HALLÓSY MÁRTA

(25)

Forradalom! Mi az? Az első érzése afölötti öröm volt, hogy az anyjának nincs semmi baja és az agya csak azután fogadta

meg a szembelévő házak ablakait és Zsuzsa a ködben messziről jövő, halk dörgést hallott. A keble elszorult és valami hideg borzadályt érzett. Igaz lenne? Kijebb lépett, félve, óvakodva és amint fordult egyet az épület szögleténél, egyszerre megvolt fejtve a különös, röt fény oka. Egy közeljben lévő katonai tábor faházai égtek, magasra csapódó lángokkal. A távoli dörgés, pedig, fegyverek szakadatlan zajától származott, melybe itt-ott a géppuska gyors kattogása vegyült.

Tatárfalván még [illegible]ndig úgy éltek, mint a mesebeli szigeten: [illegible]ndben elzárkózva és [illegible]át mint hihetetlen [illegible]gonosz valóság.

[illegible]dt fel a fiatal leány[illegible]kiáltása

rágra esett a választása és reszkető kézzel emelte fel, de Ágnes szokatlanul erőteljes hangja megállitotta munkájában.

— Megálljon! Mit csinál? — kérdezte ez a csengő női hang és Zsuzsa csodálkozva nézett az anyjára. — Talán azt hiszitek, hogy elmegyek innen és az első, távoli puskalövésre, itt hagyom ezt a házat, melynek megőrzését kötelességemmé tették, gyermekemnek és az ő gyermekeinek számára? Óh nem! Én bevárom, hogy ki lesz az első vakmerő, ki beteszi lábát az ös Komjáthy ház küszöbén, melyen keresztül évszázadok óta csak jóság áradt ki a népre. Akinek kevés a hite, az elkárhozik! — mondotta büszkén, és

Pécsi Pilch Dezső
festőművész

A genovai magyar kiállitás kinos ügyei

Genovában, mint megirtuk, magyar művészeti kiállitás nyilt meg az elmult napokban. A genovai sajtószemelvények kedvező itéletet mondanak a kiállitásról, még sem hallgathatók el azok a panaszok, amelyek egy sor kiváló művészünk részéről hangzanak el a kiállitás ellen.

A kiállitás eredetileg az *UME* művészcsoport bemutatkozójának indult. Az *UME*-nak jóformán csupa fiatal művész a tagja, nagyrészt Vaszary János tanitványai. A csoport a maga egészében egy lehetősen zárt egység: egységes tudniillik abban, hogy a legmodernebb irányzatok képviselője. Mint ilyen természetesen nem lett volna jogosult a magyar művészet *egészének* külföldi képviselésére. A közoktatásügyi minisztérium épp ezért vonakodott a kiállitást a maga patronátusa alá fogadni s erre csupán akkor mutatott hajlandóságot, mikor az UME elnöke, *Pécsi-Pilch Dezső* festőművész a kiállitási anyagnak kiegészitését és kikerekitését megigérte. Ezután történt, hogy Klebelsberg gróf miniszter megengedte, hogy mint védnököt szerepeltessék a genovai kiállitással kapcsolatosan.

A kiállitás megnyitása óta nagy a felháborodás legtekintélyesebb művészeink körében. Utólag értesülnek arról, hogy az ő müveik közül is szerepelnek festmények a kiállitáson. A szóbanforgó müvek az ő *megkérdezésük nélkül*, sőt olyik esetben a *tilalmuk ellenére* került ki Genovába. Egy fővárosi mükereskedő szolgáltatta erre a célra az anyagot. Az első művész, aki genovai önkényes szerepeltetése ellen nyilvánosan tiltakozott, *Rudnay* Gyula volt. Más igen előkelő művészeink csak arra való tekintettel várnak tiltakozásukkal, hogy a kiállitás külföldön van s nem akarják, hogy

Ujság.
1929 X. 14.

17.

Utalvány-szám...../BI.....ügyosztály.

Fizetési uta

a botrány a külföldet is foglalkoztassa. De el vannak szánva reá, hogy a kiállítás szervezőjét felelősségre vonják elfárasztásért. Az a fogásuk ugyanis, hogy a művészre nézve nem mellékes, hogyan képviselik külföldön. S nem járja az, hogy érdemes, nagymultu (és nagyjelenü) művészek munkáit staffázsul használják egészen fiatal művészek bemutatkozásához.

.....i államvasutak főpénztára által

Pengő

.....fillérről kiállítandó

Budapesten, 192.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv

Pécsi Pilch Dezső festőművész

Magyarország
1929 III. 17

* **A génuai magyar kiállítás védnökei.** A magyar képzőművészet, mely Trianon óta sikeres külföldi kiállítások révén igen hatékony propagandát fejt ki a magyar ügy érdekében, a minap megnyilt rendkivüli sikerü nürnbergi kiállitás után, most Északitáliában fogja hirdetni a magyar müvészet európai szinvonalát. Több felsőolaszországi város, igy Genua városa is vendégül látja a magyar müvészetet. Az olaszok rendkivüli szeretettel karolták fel a kiálitás ügyét s mig egyrészről *Durini di Monza* gróf nagykövet, *Broccardi* podeszta a fővédnök s C. E. *Oppo*, a Sindicato Nacionale Fascista degli Artisti elnöke, Comm. *Baratino*, a Sindicato Ligure Fascista degli Artisti elnöke, továbbá Avv. Giorgo del *Vecchio*, a római egyetem rektora, Arn *Grosso*, a Palazzo Rosso igazgatója, Proff. Avv. Gino *Antoni* stb. a védnökei, magyar részről *Klebelsberg* Kuno gróf kultuszminiszter a fővédnök s *Andrássy* Sándor gróf, *Semsey* Andor gróf, *Kornfeld* Móric báró, *Kertész* K. Róbert államtitkár, *Éber* Antal, *Bartha* Károly, *Glück* Frigyes, *Ernst* Lajos s számosan a védnökei. A kiállitást *Pécsi* Pilch Dezső képzőművészeti főiskolai tanár rendezi s előreláthatóan husvétkor nyilik meg.

alvány.

.....nak. címe:.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

.....

.....ér'

[redacted]

[redacted] fizetendő.

...bélyeg.....nyugta.....bevonandó.

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

— **A szavazó igazolványokat kikézbesitik.** Vasárnap járt le a szavazó igazolványok átvételére kitüzött határidő. Minthogy több mint 6000 választó nem vette át szavazó igazolványát, a város tanácsa elhatározta, hogy azokat kikézbesiti a késedelmeseknek. A kerületi választási elnökök egyébként a napokban hirdetményt bocsátanak ki, amelyben közlik, hogy aki a választói névjegyzékben fel van véve, akkor is köteles szavazni, ha szavazó igazolványnak nincs birtokában.

— **Országos vásár Pécsett.** A ma tartott országos vásár állatforgalma sokkal nagyobb volt, mint az ez évben tartott vásároké. Miután a kormány betiltotta az állatkivitelt, a kereslet nagyon megcsappant, amely körülmény valamelyest leszoritotta az árakat. Egyedül a marhavásár forgalma volt élénk, mert az uradalmak nagyobb vásárlásokat bonyolitottak le saját céljaikra. A marhaárak minősége szerint 40—105 korona között váltakoztak élő sulyban. Kövér sertés egyáltalában nem volt a vásárban. Sovány sertést igen sokat hajtottak fel, de vevő kevés akadt. Az árak 70—100 korona közt váltakoztak élősulyban. A fél éves, háromnegyed éves süldő párját 2000—6000 koronáért kinálták. Legnagyobb volt a felhajtás lovakban, de alig cserélt egy kettő gazdát. A kirakodó vásár élénk volt, vevő azonban nagyon kevés volt, mert az árak csak nem megfizethetetlenek voltak.

— **Magánvizsgák a városi polgári leányiskolában.** A városi polgári leányiskolában a magánvizsgák junius 23., 24. és 26-án lesznek mindenkor reggel 8 órakor irásbelivel kezdődnek, melyet 10 órai kezdettel követ a szóbeli, ez délután 3 órakor folytatódik. A csoportositás megtudható az igazgatói irodában.

— **Halálozás.** Farkas Ferenc a Pannonia sörgyár főgépésze ma reggel fél 4 órakor 61 éves korában meghalt Pécsett. Temetése május 30-án délután 5 órakor lesz a Petőfi-utca 15. szám alól. Az engesztelő szentmise lelkiüdvéért májius 31-én reggel 8 órakor lesz a ferenciek templomában. Az elhunyat neje, született Judt Gizella, leánya, férjezett Alkusz Jánosné, valamint a Hagyik és az Eperjesi családok gyászolják.

Özvegy szentmihályuri Horváth Károlyné született Horváth Julianna ma hajnali 2 órakor, 68 éves korában meghalt Pécsett. Temetése május 31-én délután fél öt órakor lesz a központi temető halottas házából a református egyház szertartásai szerint. Az elhunyat leánya Horváth Irén, férjezett Vass Dezsőné és veje Vass Dezső posta és távirda titkár gyászolják.

— **Az épitési anyagokat nem szabad az utcán felhalmozni.** A legutóbb megejtett épitési szemlék alkalmával a hatóság azt tapasztalta, hogy az épiteni szándékozók sok helyen nem a telekre, hanem az uttestre halmozzák fel az épitkezéshez szükséges anyagokat. Mielőtt a város hatósága a kihágási eljárást megindituná, előbb ez uton hivja fel az épittetőket, hogy a kocsiutról és járdákról sürgősen szállittassák telkükre az ott felhalmozott épitési anyagokat ugy, hogy azok a közlekedést ne akadályozzák. Ellenkező esetben meg fogják inditani az kihágási eljárást.

— **Átirat a városhoz a kegyszerek árusitásáról.** Sopronvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyülési határozatából kifolyólag felirt a miniszterelnökhöz és a kereskedelmi miniszterhez, intézkedjék, hogy a keresztény vallásos szertartási és vallásos kegyelet tárgyát képező cikkeket csak keresztény kereskedők árusithassák. A határozatot Sopronmegye Pécs városának is megküldte hasonló tárgyu határozat hozatala céljából. A ma érkezett átirattal a tanács javaslata alapján a törvényhatósági bizottság fog majd foglalkozni

— **Épitkezések Mohácson.** A háboru óta pangó épitőipar ujabban fellendül Mohácson, amennyiben több nagyszabásu épitkezésre kértek engedélyt. Igy Czigler József üvegkereskedő nagy emeletes raktárépületet épit a Nádor-utcában. Alt Gyula bőrgyáros 10—12 millió befektetéssel nagyszabásu iparvállalattá fejleszti telepét. A Weiller és Lévai-cég mostani üzlete helyén emeletes áruházat épit 3 millió befektetéssel. A Dunagőzhajózási társaság és a Magyar Folyam Tengerhajózási Társaság a közel jövőben nagy hajóállomást épitenek.

— **A pécsi szőlővidék állapota kedvező.** A pécsi szőlészeti és borászati felügyelőség jelentése szerint a pécsi és baranyai kerületben kedvezők a terméskilátások. Ezzel szemben Tolna megyében igen gyenge a szőlők fejlődése.

— **A keresztény nemzeti egyesülés pártjának** intéző és végrehajtó bizottsága május 30-án, kedden este fél 8 órakor fontos ügyben ülést tart. Minden tag feltétlen megjelenését kérik.

— **Ajándék a polgári leányiskolának.** A városi polgári leányiskola gyönyörü szép ajándékot kapott Mertha Alajos gyógyszerésztől. Az integer Magyarország közepébe illesztett magyar hiszekegy ragyog le a képről. A kép Weber Ernő tanár müvészi kezét dicséri. Az önzetlen, nemes szivvel küldött ajándék egy jelentős értékkel gazdagitotta a városi polgári leányiskolát.

— **Egy diák szökése.** Hillebrand Elek a bonyhádi főgimnázium VI. osztályos növendéke a napokban megszökött és a nyomozás eddigi adatai szerint Pécs felé vette utját. A kis diák, akit kalandos természetünek ismertek, Szerbiába akar átmenni. Az államrendőrség körözö levelet adott ki ellene. Hillebrand Elek 16—17 év körüli, magas termetü, szőke és esőköpenyt hord.

— **Előállitás az államrendőrségen.** Ma hajnalban előállitották az államrendőrségen Budács Ferenc 26 éves állitólagos épitészeti müvezetőt, aki az Irányi Dániel-téren a gyalogjárón feküdt. Mikor a rendőr igazolásra szólitotta fel, gorombáskodni kezdett. Az államrendőrség Budácsot igazolás után elbocsátotta de folyamatba tette ellene az eljárást.

— **A budapesti szerb főkonzul.** A belügyminiszternek ma Pécsre érkezett leirata szerint a miniszertanács tudomásul vette, hogy a szerb-horvá-szlovén királyi kormány Zivkovitch Trajánt magyarországi főkonzullá nevezte ki.

— **A budapesti áru mintavásár.** A folyó évi junius hó 17—26-ig tartandó XIII. Budapesti Áruminta-vásárra a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur korlátolt számban féláru kedvezményes vasuti jegyet engedélyezett. Minthogy azonban minden egyes vásárlátogató részére e kedvezmény igénybevételéhez névre szóló igazolvány állitandó ki, a pécsi kereskedelmi és iparkamara felhivja kerületének kereskedőit és iparosait, hogy akik ezt a féláru jegykedvezményt igénybevenni szándékoznak, ebbeli igényüket legkésőbb junius 8-ig a kamaránál akár szóbelileg akár levélben jelentsék be, hogy a kamara a szükséglendő vasuti igazolványok beszerzése és névre való kiállitása iránt idejekorán intézkedhessék. A vasuti jegykedvezményre csak kereskedők és iparosok tarthatnak igényt s annak idején a kamara a vidékieknek kiállitott vasuti igazolványokat a jegykiállitási illeték és portóköltség felszámitásával utánvéttel fogja szétküldeni. Az elszállásolásról való gondoskodást a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal vállalta magára. Munkájának megkönnyitése céljából azonban igen fontos volna, ha a szállásra igényt tartók utazási szándékukról illetve Budapestre érkezésük idejéről már indulásuk előtt 8—10 nappal korábban értesitést küldenének az Idegenforgalmi Hivatal cimére (Budapest, IV. Uarisköz 1.) A vásárról szóló tájékoztatót a portóköltség beküldése esetén a kamara szives készséggel elküldi az érdeklődők cimére.

— **Százezer koronás lopás Bátaszéken.** Forgács Lajosné budapesti lakos Bajáról Dombóvárra utazott a napokban. Utközben Bátaszéken kiszállt a vonatból ennivalót vásárolni. Közben valaki kilopta a zsebéből piros szinü erszényét amelyben százezer korona és több kötvény volt. A károsult 20 ezer korona jutalmat tüzött ki a tolvaj nyomravezetőjének.

— **A kutyák megrendszabályozása.** A gyakori ebmarásokra való tekintettel a város közigazgatási rendészeti ügyosztálya felhivja az ebtartó gazdákat, hogy a szabályrendelet értelmében állataikat az utcára csak szájkosárral ellátva engedjék ki. Ezenfelül a nagyobb kutyákat csak pórázon szabad vezetni. Aki a figyelmeztetésnek nem engedelmeskedik, kihágást követ el, amelyért felelősségre vonják.

— **Gazdátlanul kóborló állatok.** Találtak egy tarka tehenet, jobb oldalán V betüvel, az Irányi Dániel-téren két darab háromnegyed éves fehérszőrü sertést és még május 10-én két szamarat, amelyek Rácváros felől szöktek Pécsre. Az állatokat a városi majorban őrzik. Igazolt tulajdonosuk nyolc nap alatt jelentkezzék értük az államrendőrségen, mert különben az állatokat elárverezik.

— **Talált tárgyak.** Találtak május 27-én a Majláth-téri piacon egy dupla fedelü ezüst órát és a Pécsváradi országuton egy fekete szinü férfi kalapot. Igazolt tulajdonosuk átveheti az államrendőrségen, II. emelet 58. ajtószám alatt.

Ujabb intézkedések a pécsi választásoknál

Pécs, máj. 29. — Günther Mihály dr. az I. és Nick Alajos dr. a II. kerület választási elnökei hirdetményt bocsájtottak ki, amely ben közlik a választókat érdeklő ujabb intézkedéseket.

Igy a választói rendelet szerint választójogát csak az gyakorolhatja, aki a névjegyzékbe fel van véve. A kormány pótrendelete ezt kiegészitette a következőkkel: Azt a választót, aki a szavazatszedő küldöttség előtt a kir. közjegyző tanusitványával igazolja, hogy az 1918. évre érvényes országgyülési képviselőválasztói névjegyzékbe az 1918. évre felvétetett és helyben lakása, helyhatósági bizonyitvánnyal igazoltatik, — amennyiben nála kizáró ok nem forog fenn — szavazásra kell bocsátani akkor is, ha az 1922—1923. évre érvényes választói névjegyzékbe felvéve nincsen.

Ezt a rendelkezést azal hozzák köztudomásra, hogy a folyó évi nemzetgyülési képviselőválasztásra Pécsett összeállitott névjegyzékből kimaradt ilyen választók, ha Pécset lakásukat — amennyiben az nem köztudomásu — polgármesteri bizonyitvánnyal és a Pécsre érvényes volt 1918. évi országgyülési képviselő választói névjegyzékbe történt felvételüket kir. közjegyzői tanusitvánnyal igazolják, annak a pécsi választókerületnek annál a szavazóküldöttségénél, amelynek körzetében laknak, leszavazhatnak. Emlitett igazolásuk a választási jegyzőkönyvhöz leendő csatolása végett a szavazatszedő küldöttségnél marad.

A polgármester a választók névjegyzékébe felvett minden választónak oly igazolványt (Szavazóigazolvány) állittatott ki, amely a választói névjegyzék megfelelő sorszámát, a választó nevét, polgári állását vagy foglalkozását és lakását feltünteti. Ez az igazolvány a személyazonosság igazolásának megkönnyitésére és a választási eljárás gyorsitására szolgál. Bár az igazolvány hiánya sem a szavazóhelyiségben való megjelenésnek, sem a szavazásnak nem akadálya, a mondottakra való tekintettel mégis mindenkinek ajánlják, hogy szavazóigazolványát okvetlenül vigye magával a szavazásra. Minthogy pedig a választójogot mindenki csak személyesen gyakorolhatja, a szavazóigazolványt másnak szavazás céljából átadni tilos.

Közhirré teszik még, hogy a Pécs I. és II. választókerületeinek választási bizottságai által kibocsájtott hirdetmény a következőkben megváltozott:

Az I. választókerületben a II. szavazatszedő küldöttség helyettes elnöke Károlyi Emil épitész helyett Biró Jenő ügyvéd.

A VI. szavazatszedő küldöttség helyettes elnöke Czapek Ödön dohánygyári igazgató helyett Gombos Ede dr. ügyvéd.

A II. választókerületben a IX. szavazatszedő küldöttség helyettes elnöke Bőbel Miklós dr. törvényszéki jegyző helyett Vajda Ferenc hentesmester.

Továbbá a XIII. szavazatszedő küldöttség helyisége nem az Ágota utcai rendőrlaktanya udvari emeleti része lesz, hanem az Ágoston utcai elemi iskola épületében a kaputól balra földszint I. tanterem.

Csók István

a pécsi művésztelep hivatásáról

Pécs, máj. 29. — Egy hónap mulva művészektől lesz népes Pécs városa. Az az akció, amely az országos képzőművészeti főiskola nyári telepét Pécs városa részére igyekezett lekötni a többi versengő város elől, eredményre vezetett. Mintahogy azt már megirtuk, a művészkólonia pécsi elhelyezésére már megtörténtek az összes előmunkálatok. Ma már tárt karok várják a művészeket.

Csók István a nagynevü festőművész, aki maga is lejön Pécsre az alább közölt levélben művészi kézzel nyit perspektivát a pécsi művésztelepnek. Az értékes levelet Csók István a pécsi mübarátok körnek elnökéhez irta és ekként szól:

— Midön igy elkésve küldöm e sorokat, szives elnézésüket kérem. Valami pozitiv eredményről is akartam beszámolni, ez az ok. Legelőször is azonban engedtessék meg nekem, hogy pár szóban hálás köszönetemnek adjak kifejezést ugy magam, mint művésztársaim s azon növendékek nevében, kik oly szerencsések vagyunk birni Pécs városa müszerető közönsége bizalmának e brilliáns jeleit, melyek folytán módunkban lesz — remélhetőleg maradandó becsü müvek alkotására, valamint müvészi tanulmányok intenziv folytatására is.

— Hála Pilch Dezső kollégám fáradhatatlan tevékenységének, már arról is irhatok, hogy Pécs város, illetve a „Pécsi Mübarátok Köre"-nek áldozatkészsége végeredményben a legfényesebb reménységekre jogosit. Igaz, legragyogóbb neveink s a Szinyei társaság csak vendégképen helyezte kilátásba ez idényre eljövetelét. De a tulajdonképeni cél tán nem is az, hogy őket megszokott miliőjökből kizökkentsük, mint inkább, hogy a jövő reménységeinek adjunk alkalmat tehetségük legintenzivebb fejleszthetésére.

— Már most örvendetesen jelenthetem, a legjobb uton vagyunk egy olyan kis művészgárda összehozásában, melynek tagjai ugy Vaszary mint Réti mesterek és az én iskolám legjava növendékeiből kerülnek együvé. E választottak csoportja a gárda, mely alapját fogja képezni a pécsi művészkolóniának.

— E kolóniának én magasztos célt szántam! Megvallom, e cél nélkül nem vállaltam volna a művésztelep vezetését, sőt magát a főiskolai professzorságot sem. E cél már több, mint husz év óta lebeg előttem — elérhetetlenül. Most már tudom, egy ember még Michel Angelo geniejével sem válthatná valóra e célt soha. Ehhez generációk öntudatos munkája szükséges. Gyönyörü feladat, mélto rááldozni az egész életet! A pécsi művészgárda választottjainak lesz hivatása apostolaivá lenni a jövő magyar művészet nemzeti irányban való fejlesztésének, ime, ez a nagy, ez a szent cél lebeg szemeim előtt!

— Pécs városa gyönyörü miliőjében, magától, menten minden zavaró, külföldi káros befolyástól kell kinyilni ifju művészeink ragyogó lelkében e csodás, illatos virágnak. Magja bár ott szunyadt sok nagy művészünk lelkében rejtve, de, hogy kinyiljon, uj generációkra van szükség. Nehéz feladat, de meg kell oldani! E nélkül a nagy világversenyben nem fogjuk megállni helyünket. Művészeink nagyok, dicsők, voltak is, lesznek is, de művészetünk?

— Nehéz feladat! Folytonosan külföldi példák, sőt legutóbb izléstelenségek és ocsmány szertelenségek hatása alatt annyira megromlott ifjuságunk lelki egyensulya, hogy a két év alatt mióta tanárai vagyunk a főiskolának, Réti, Vaszary, Glatz, Benkhard abban merült ki csaknem összes törekvésünk, hogy az ifjuságot a helyes utra vezessük vissza. És ez teljes mértékben sikerült is. Szomoru akkord — mialatt a főiskola ujonnan szerződtetett tanárai, élükön Lyka Károly fáradságot nem ismerő lánglelkével az ifjuság megmentésén fáradozott — épen azok, akiknek gyöngesége folytán jutott az iskola lejtőre, azok segitségével, akik Richelieu szavaként „mérészségükhöz mérték érdemeiket", a legqualifikálhatlanabb támadásokkal igyekeztek lehetetlenné tenni törekvéseinket. Tán nem is kellett volna ezekre kitérnem. De tettem azért, hogy eloszlassak minden kételyt, mely netalán itt-ott a lelkek mélyén szunnyad egyik másik fővárosi lap közleményei folytán.

— Pünkösdöt követő kedden Lyka és Pilch barátaimmal együtt Pécsre érkezem. Ez alkalmat fel fogom használni, hogy személyesen is kifejezzem mindannyiunk nevében mélységes hálámat és köszönetemet mindazoknak, akiket illet. Egyuttal a teljes programmot is közösen megbeszélhetjük.

— Segitsen rá bennünket a jó Isten, hogy édes hazánk javára az ige testté váljék.

Csók István.

Pécs város közönségének müvészeti érzéke lehetővé fogja tenni, hogy a fejlödő generáció teljes mértékben bonthassa ki a magyar müvszet szépségeit.

Ezüst bulla avatás

az ágostontéri elemi leányiskolában

Pécs, máj. 29. — A honleányi szeretet ünnepét ülte vasárnap d. e. az ágostontéri el. leányiskola. Ünnepe volt e nap az iskola tanulóinak, melyen édes hazánk dicső multjáról, a szent Kárpátok által övezett és az Adriáig lenyuló nagy Magyarországról hangzottak el a dicsőség lelket felemelő szavai. De gyászünnepe is mert a babérkoszoru mellett ott voltak a fájó tövisek is, melyek oly mélységes fájdalommal találtak sziven minden igaz magyart.

Az ünnepélyt a szokásos vasárnapi szentmise előzte meg. Mise után a tanulók a Sörház-u. iskola egyik tantermébe vonultak, ahol a Himnusz eléneklése után Nehrebeczky Ilona, az intézet igazgatónője jellemezte az ő közismert kedves, a tanuló leánykák szivét oly varázsszerüen lebilincselni tudó finom modorával a nap jelentőségét. A közszeretetben álló igazgatónő bensőséges közvetlenséggel elhangzott szavai, melyek a honleányi szeretet tárgyát képező ezüst-bulla, a borostyánnal övezett Nagymagyarország és a tövissel kijelölt Csonkaország térképe előtt hangzottak el, elsősorban büszke önérzettel töltötték el a nagy multra való visszaemlékezéssel a gyermeki lelkeket, tövisek mellett elhaladva, nem vigasztalhatatlan lemondással, hanem hittel, reményteljes bizalommal és egy szebb jövendő érzésével árasztották el a jelenvoltakat.

„Ima" c. költeményt Schönfeld Anna V. a) o. t. szavalta el igen ügyes betanulással. „Tavaszra várunk", „Szőke Tisza" c. nemzeti dalokat az intézet énekkara adta elő kedvesen. Krisz Mária VI. a) o. t. „Üzenet" c. költemény elszavalásával gyönyörködtette a jelenvoltakat. „Nyugodt a tó", „Piroshajnal, „Fehér álom" c. hazafias énekeket bájos kedvességgel Minker Gizi és Hosszu Ilona VI. b) o. tanulók énekelték el. „Magyarország töviskoszorus térképe előtt" könnyet fakasztó megható melegséggel Körösztös Etelka VI. b) o. t. szavalta. A fényesen sikerült és a jelenvoltakra oly mély benyomást gyakorolt ünnepélyt Hiszekegy Istenben c. nemzeti dal hangjai zárták be.

Az intézet tulajdonát képező és kegyelettel őrizendő ezüst bullájának főőrévé Derlik Paula tanitónő kéretett fel és évenként felváltva 2—2 VI. o. tanuló. Jelen évben Papp Mária VI. a) és Körösztös Etelka VI. b) o. tanulók. A felejthetetlen ünnepély rendezésében kiváló érdeme volt Kokas Ilona és Cserta Margit tanitónőknek. Az ünnepélyen jelen voltak: Szieberth Róbert az áll. el. isk. felügy. igazgatója, Mátyus István ágostontéri áll. el. isk. igazgató testületének több tagjával. V.

Amerika a szinpadi jogot ujra felujitja

Páris, máj. 29. — Newyorki jelentés szerint a szenátus felhatalmazta Hardingot, hogy kiadatási és szerzői jogra vonatkozó uj szerződést kössön Magyarországgal illetőleg inditsa meg a háboru előtti szerződéseket. Ezzel teljesedésbe megy a magyar szinpadi szerzők többször hangoztatott kivánsága is.

—

Csicserin találkozik D'Annunzióval

Zürich, máj. 29. — A Messaggero jelentése szerint Csicserin Gardennába utazott, ahol D'Annunzióval tanácskozni fog.

Minisztertanács

Budapest, máj. 29. — Ma délután 5 órakor minisztertanács lesz. A rendkivüli minisztertanácsot Bethlen hivta egybe. Az anyagáról nem kerültek ki részletek. Hir szerint a választási jelentéseken kivül a lakásrendeletet is tárgyalják.

—

Románia nem enged be nyomtatványt Magyarországból

Bukarest, máj. 29. — A Dácia jelentése szerint a román kormány elhatározta, hogy Magyarországból semmiféle nyomtatványt nem enged Romániába. Ez a tilalom nemcsak ujságokra, hanem könyvekre is vonatkozik.

HIREK

— **A felső kereskedelmi iskola érettségi biztosa.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg a folyó évben tartandó érettségi vizsgálatra a pécsi községi fiu és női felső kereskedelmi iskolához Günther Mihály pécsi kereskedelmi és iparkamarai titkárt küldötte ki miniszteri biztosi minőségben. A soproni kereskedelmi fiuiskolához Benisch Artur küldötte ki hasonló minőségben a miniszter.

— **Ki hát a pénzügyigazgatóság vezetője?** Megirtuk, hogy Kovács Zoltán miniszteri tanácsos pénzügyigazgató, a pénzügyminisztériumtól nyolc heti betegszabadságot kapott és erre az időre Lukács Károly főtanácsost bizták meg a pénzügyigazgatóság vezetésével. Azt is megirtuk, hogy Kovács Zoltán két heti távollét után csütörtökön váratlanul megjelent Pécsett és ismét átvette a pénzügyigazgatóság vezetését Lukács Károly főanácsostól, aki másnap betegszabadságra ment. Ez történt csütörtökön. Másnap Kovács Zoltán miniszteri tanácsos visszatelefonáltatta Lukács Károly főtanácsost, hogy ismét vegye át a vezetést, mert őt a pénzügyminisztériumba rendelték kihallgatásra. Most ismét Lukács Károly főtanácsos vezeti a pénzügyigazgatóság ügyeit. Ez a kapkodás természetesen sok szóbeszédre ad alkalmat s a visszatérés hire meglehetősen deprimálóan hatott Pécs társadalmára. A pénzügyigazgatóság vezetésének személyi kérdését legfőbb ideje volna megoldani.

Hivatalosan a következőket közlik: Kovács Zoltán a pécsi pénzügyigazgatóság vezetésével megbizva volt miniszteri tanácsos, aki néhány nap előtt több függő ügy elintézés célejából Pécsre érkezett, tegnap Budapestre, ujabb rendeltetési helyére távozott. A pécsi pénzügyigazgaóságot továbbra is Lukács Károly főtanácsos vezeti.

— **Készpénzváltság a tisztviselők természetbeli ellátása helyett.** A kormány rendeletet adott ki a közszolgálatban álló tisztviselők és egyéb alkalmazottak kedvezményes ellátásáról. A rendelkezés értelmében a kedvezményes áru élelmiszer ellátást julius elsejétől kezdve nem kaphatják meg természetben az ellátatlanoknak tekintendő tisztviselők, például azok, akiknek legalább hét hold földbirtokuk van. Ezek a természetbeni élelmiszer ellátás helyett készpénz váltságot kapnak s ennek összegét három hónaponként a pénzügyminiszter állapitja meg a közélelmezési miniszterrel egyetértően.

— **Kihágási itélet.** Az államrendőrség Ropoli János napszámost botrányos részegség miatt 500 korona pénzbüntetésre itélte, a melyet nyomban három napi elzárásra változtattak át. Érdekes, hogy Ropolit most büntették meg hatodszor az államrendőrségen, a bevanulás óta, még pedig négyszer botrányos részegségért, egyszer engedély nélküli koldulásért és egyszer munkakerülésért.

— **Mielőtt** ruhaszükségletét fedezné, ne mulassza el posztó és ruharaktáramat megtekinteni. **Páll Ödön Pécs, Széchenyi-tér 18.**

NAPI HIREK

Ébresztő óra

Ki hitte volna, hogy a háboru fellendítheti az ébresztő óra békességes iparát is? Hogy a fegyvertől a bakancsig és a repülőgéptől a cipőzsinórig minden ipart fellendit, azt régóta tudjuk, de mi köze a háborunak az ébresztő óra konjunktúrájához és megforditva? Pedig oly egyszerü a magyarázat. Londonban — mert ott tört ki hirtelen ez a furcsa konjunktura — százezerszám vásárolják az ébresztő órát azok a férjek, akiknek feleségei a gyerekekkel vidékre költöztek. Eddig a feleség költögette őket reggelente, most majd a vekker, dehát ez a kettő nem ugyanaz.

De mennyire nem ugyanaz, — most majd a londoni férjek is megtudják, ha eddig nem tudták volna. Nem amiatt a merőben érzelmi különbség miatt, amely a feleség gyengéd „kelj fel, szivecském"-je és az ébresztő óra gyengédtelen „ki az ágyból, lusta fráter"-je között fennáll, hanem mert a vekker csak egyszer ébreszt, aztán maga is tovább alszik, de a szegény feleség addig ismétli ezt a műveletet, amig a férj hajlandónak nem mutatkozik feltápászkodni. Ez pedig nem könnyü művelet és nem is megy valami gyorsan, egy-egy különösen sulyos esetben valóságos türelemjáték, amely sokkal nagyobb kitartást igényel egy keresztrejtvénynél, de majdnem olyan unalmas lehet.

Az ébresztő órát a meggyőződéses alvó és megrögzött továbbalvó egyszerüen lesöpri az éjjeliszekrényről, de a feleség nem hagyja magát lesöpörni. Az ébresztő óra sértődötten elhallgat, de az ébresztő feleség nem hajlandó megsértődni és állhatatosan kitart azon a nehéz poszton, ahova sorsa állitotta. Az ébresztő órának hiába könyörögsz azért a bizonyos „még öt percért", nem veszi tudomásul, de a vekker feleség már eleve ugy számitja ki az ébresztési időt, hogy ez a bizonyos „még öt perc" benne legyen, sőt nem is egyszer: háromszor.

No most majd megtanulják a londoni férjek! Annyi késés, mint most egy ideig lesz, nyilván még sohasem volt a hivatalokban. A feleségek pedig, vidéki számüzetésükben, elégedetten mosolyognak: nem mondhatja majd az a gazember, hogy nem hiányoztam neki . . . (—thy)

— **Elkészült a pápa uj lakosztálya a Vatikánban.** *Vatikánvárosból* jelentik: XII. Pius pápa uj lakosztálya a Vatikánban teljesen elkészült. Első eset, hogy ilyen egyszerü és szinte minden disz nélkül való lakást rendeztetett be magának a katolikus egyház feje a Vatikánban. A pápai lakosztály mindössze három kicsiny, a lehető legnagyobb egyszerüséggel berendezett szobából áll, hatalmas könyvtárral, mert a pápa kedvenc könyveit mindig magánál akarja tartani. A lakosztály szobáiban a fehér szin az uralkodó, a bútorok simák és egyszerüek. Mindössze egy-két értékes kép s néhány kis szobor szolgál diszitésül.

— **Kinevezés.** A miniszterelnök *Jakabffy Károlyt*, a postatakarékpénztár vezérigazgatóját és dr. *Mossonyi Sándor* egyetemi tanárt a Nemzeti Önállósitási Alap tanácstagjává nevezte ki.

— **A budapesti egyiptomi ügyvivő.** A kormányzó Mohamed Soliman El Houta Bey budapesti egyiptomi ügyvivőnek főkonzuli minőségében való működéséhez az engedélyt megadta.

— **A jugoszláv miniszterelnök megtekintette a belgrádi vásár magyar pavillonját.** Belgrádból jelentik: *Cvetkovics* miniszterelnök meglátogatta a belgrádi nemzetközi vásárt és ennek során a magyar pavillonba is ellátogatott. Itt *Riemer Oszkár*, a külkereskedelmi hivatal képviselője fogadta. A miniszterelnök a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozott a magyar pavillonban kiállitott tárgyakról és megizlelte a tokaji bort.

— **Bergson 81 éves.** Toursból jelentik: Henri Bergsont, a világhirü filozófust melegen ünnepelték 81-ik születésnapja alkalmából.

— **A Magyar Külügyi Társaság** kedden Kenéz Béla elnökletével tisztujitó közgyülést tartott. *Eöttevényi Olivér* ügyvezető elnök számolt be a társaság hároméves tevékenységéről. Elnökké ismét *Kenéz Bélát*, ügyvezető elnökké *Eöttevényi Olivért* választották meg.

— **Feloszlatta a belügyminiszter a VI. kerületi frontharcos főcsoportot.** Néhány hónap előtt a belügyminiszter az Országos Frontharcos Szövetség VI. ker. főcsoportjának működését felfüggesztette. A vizsgálat eredményeként a főcsoportot a belügyminiszter most feloszlatta. A miniszter megállapitása szerint a főcsoport több tekintetben alapszabályellenes működést fejtett ki, mert szembe helyezkedett a központ alapszabályszerü utasitásaival, politikai tevékenységet fejtett ki és meg nem engedett céljai eléréséhez titkosan kezelt pénzadományokat gyüjtött.

— **Románia idei tengeritermése** kb. 55 millió mázsa, amiből körülbelül 15 millió mázsa jut kiviteli célokra. A romániai illetékes tényezők azzal számolnak, hogy a tengerentuli verseny elmaradásával a tengeri értékesitése kiváló eredménnyel fog járni: máris nagy igények jelentkeztek Németország, Svájc, Görög- és Olaszország részéről.

Éles birálat a szélsőjobboldali mozgalomról

Politikai körökben feltünést keltett, hogy a „Magyar Ujság" cimü szélsőjobboldali irányu lap vezércikkében „a szélsőjobboldali mozgalom kátyubajutásának" okairól és jelenségeiről ir. „A szabadság kérdését igen lelkiismeretlenül kezelte a szélsőjobboldal egy része", — mondja a cikk, majd a nyilas képviselők parlamenti működésének birálata után befejező soraiban többek között ezeket irja: „A tömegek csak a világpolitikai események hatása alatt ébredtek rá arra, hogy egy ország milyen könnyen lehet idegen étvágyak zsákmánya. Magyar köntösben, magyar jelszavak alatt, hazafias frázisok puffogtatásával bizony nagyon sok esetben dolgoztak azok, akik idegen érdekeket képviseltek."

— **A főváros pénzügyi bizottságában** a költségvetés vitája során *Salamon Géza* tanácsnok közölte, hogy a jövő évi költségvetésben az ideiglenes kórházi személyzet helyzetének javitására 120.000 pengőt irányzott elő a polgármester, továbbá, hogy *a közkórházi orvosok a jövőben bejuthatnak az V. fizetési fokozatba. Némethy Károly* tanácsnok helyesnek tartja azt a gondolatot, hogy a semleges államok idegenforgalmi kongresszust tartsanak. Erre a célra a magyar főváros igen alkalmas lenne. Ami a Budai Szinkört illeti, ennek *felépitése nem a főváros feladata, de ha megfelelő magánvállalkozó akad, a főváros támogatni fogja. A gellérthegyi kioszkot addig nem bontják le, amig megfelelő vállalkozó az uj kioszk felépitésére nem akad.* A jánoshegyi kioszk ellen nincs panasz, az üzemet mindenesetre ellenőrzés alatt fogják tartani. *Felkay Ferenc* tanácsnok hangsulyozta, hogy *a főváros szigoruan ellenőrizteti a munkidőre és a munkabérekre vonatkozó rendelkezéseket. Közölte továbbá, hogy a nemzetközi vásárokat a jövőben is megrendezik és pedig a régi helyen, a városligeti Iparcsarnokban. A továbbiak során bejelentette, hogy amennyiben a zsidótörvény miatt szükséges különböző igazoltatások határideje rövidnek bizonyul, a polgármester közben fog járni a határidő meghosszabbitása érdekében.* A bizottság ezután elfogadta a különböző közüzemek költségvetéseit.

— **Az Americana uj commendatora.** Dr. Serédi Jusztinián hercegprimás dr. *Kemenes Illés* tanker. főigazgatót kinevezte az Americana Nagyrendjének Commendatorává.

— **Az elveszett tarsoly.** Az egyik magasrangu állami tisztviselőnél ünnepi vacsorára gyült össze a család több barátja, jóismerőse. A vacsora után a társaság szétoszlott; voltak, akik nagy hévvel vitatkoztak a mai időszerü kérdésekről, mások leültek kártyázni. Ezek közt volt egy szépasszony is, aki játék közben egyszerre ijedten kiáltott fel:

— Jaj, hol van a retikülöm?

Izgatottan felugrott, visszament a terembe, ahol vacsoráztak, kereste a szalonban, mindenütt, de a retikül nem került elő. A házigazdát természetesen nagyon bántotta az eset. Majd igy szólt:

— Tisztelt hölgyeim és uraim! Valaki megtréfálta a társaság egyik kedves tagját és elrejtette a kis táskáját, amelyben nemcsak készpénz, de értékes ékszerek is voltak. Én most eloltom a villanyt és erősen hiszem, hogy mire ismét kivilágosodik, a kis táska az asztalon lesz.

Általános helyeslés kisérte a szavakat. A házigazda azután eloltotta a csillárt, néhány pillanatig várt, azután ismét világosság lett. Mindenki az asztalra nézett, de az üres volt.

Kellemetlen, kényelmetlen érzés vett erőt mindenkin. A kárvallott izgatottan panaszkodott a házigazdának. Az vigasztalta, csitította vendégét. Majd hirtelen a következőket mondotta:

— Hölgyeim és uraim. Most hallottam, hogy a kis táskában egy kis arany karkötő óra is volt, amelynek ébresztő szerkezetét tulajdonosa 9 órára állitotta be, hogy figyelmeztesse őt a hazamenetelre. Három perc mulva 9 óra lesz. Ismét eloltom a csillárt.

Mikor néhány perc mulva világosság támadt, a kis tarsoly az asztalon feküdt.

— **A gróf Zichy-család levéltára.** Gróf Zichy Kázmér, gróf Zichy Béla Rezső, gróf Zichy István, gróf Zichy János, özv. gróf Zichy Aladárné, Mészáros István mint kiskoru gróf Zichy József Nándor gyámja a zichi és vásonkeői gróf Zichy-családnak Zsélyen őrzött levéltárát az Országos Levéltárnak örökletétként átadta. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ezért a tudományos kutatás szempontjából nagyjelentőségü áldozatkészségért köszönetét fejezte ki.

— **A magyar királyi honvéd Ludovika Akadémia II. főcsoportja** (Hidegkuti-ut 23., Hüvösvölgy) elnevezését felsőbb rendelkezés folytán október 1-vel Magyar Királyi „Bólyai János" Honvéd Müszaki Akadémiára változtatták meg.

— **Levél a harctérről.** Az egyik francia lapban olvastuk a következő derüs kis történetet.

Egy ismert párisi színészt behivták katonának és azonnal a nyugati harctérre vitték. Fiatal felesége kétségbe volt esve, mert alig néhány hónapos házasok voltak. Csak természetes: az asszonyka nagyon a lelkére kötötte férjének, hogy irjon gyakran és sokat. Egy hétig nem érkezett a férjtől semmi. Még csak egy sor se. Végre azonban bekopogtatott a postás. Az asszonyka türelmetlenül bontotta fel a levelet és a következőket olvasta:

— Mélyen tisztelt nagyságos asszonyom. A férje nagyon szereti. Ezt sokat hangoztatta levelében. Minthogy azonban sokat fecsegett és pedig oly dolgokról, amikről nem kellett volna, levelét kénytelenek voltunk leragasztani. A cenzura.

A férje leveléből csak annyit olvashatott: Drága, egyetlen, szeretett asszonykám. Ami azután a megszólitás után következett, az egy fehér lappal gondosan le volt ragasztva.

— **Pécsi-Pilch Dezső kiállitása a Műteremben.** A mai gondterhes napokban meg kell becsülnünk azt a sok derüt, amelyet a Kossuth Lajos-utcai kiállitási termekben láttunk. A tavaszt és a fiatalságot hirdeti a művész, akiről alig hinnők el, hogy doyen a tanárok közt a Képzőművészeti Főiskolán. Falu és város, parasztvilág és mondaine-társaság, budapesti részletek és pusztai hangulatok engedelmesen tárulnak elénk Pécsi-Pilch vásznain, hogy leheletszerü, szinte tündéri szinpompával gyönyörködtessék a szemlélőt. Mind e modernség mellett a művésznek megvan a kapcsolata a régi magyar hagyományokkal is. A kiállitás vasárnap délben nyilt meg nagyszámu előkelő közönség jelenlétében. (s. l.)

— **Protestáns helyőrségi templom.** A honvédség protestáns tagjai számára a Vérmező északi részén protestáns helyőrségi templom épül. A főváros városrendezési ügyosztálya az épitkezésre kiszemelt területet megfelelően szabályozni fogja. A templom épitésére vonatkozó tervpályázat a közeljövőben kiirásra kerül.

— **A postavezérigazgatóság közli,** hogy a német közigazgatás alatt álló elfoglalt lengyel területekre egyelőre csak közönséges és ajánlott levélpostai küldemények továbbithatók.

Elfogtak egy Budapestre szökött nemzetközi tolvajt

Egy detektivfelügyelő az Erzsébet-körut és Rákóczi-ut sarkán a villamosmegállónál jólöltözött középkoru férfit vett gyanuba, mert az arcát ismerősnek találta. Bekisérte a főkapitányságra, ahol az előállitott férfi *franciául kezdett beszélni* és azt állitotta, hogy iratait szállodai lakásán hagyta. Csakhamar persze kiderült, hogy a szállóban nem ismerik. *Stenke Ottó* külföldi kereskedőnek mondotta magát, de ezt nem hitték el neki és minthogy a gyanu mind erősebbé vált ellene, *ujjlenyomatot vettek a kezéről.*

Csakhamar meg is találták a bünügyi nyilvántartóban ujjlenyomatát, amelyet néhány nappal előbb a *zürichi* rendőrigazgatóság küldött meg sokszorositott arcképével együtt. Megállapitották, hogy az előállitott egyén *Stenke Ottó* nemzetközi zsebtolvaj, akit a svájci rendőrség köröz. Megmotozásakor *három hamis utlevelet* találtak nála. Ezután bevallotta, hogy Európa nagyobb városaiban követett el tolvajlásokat. Letartóztatták és értesitették elfogatásáról a zürichi rendőrséget.

Álarcosbál

Irta W. P. Nichols

Mallock James fáradtan állt fel az iróasztal mellől. Odakinn tavaszi verőfény, idebenn az unalmas levelek garmadája. Husz levelet hozott a mai posta, valamennyi tele hódolattal, szerelemmel. Egyik sem jött az ő cimére, de valamennyire neki kellett a nagy regényiró nevében felelni. Ráadásul még három kéziratot is el kellett olvasnia, amit a gazdája, Carter William azzal az utasitással adott át, hogy részletes birálattal kell a szerzőknek visszaküldeni, mert különben a tehetségtelen szerzők nagybefolyásu pártfogói megsértődnek.

Belépett az öreg inas:

— Egy fiatal hölgy szeretne Mr. Carterrel beszélni és nem akarja elhinni, hogy nincs Londonban.

— Nem érdekel. Küldje el.

— De azt mondja, hogy mindenáron beszélnie kell a *„mesterrel."* Nem hiszi el, hogy nincs otthon. Azt mondja, hogy ez a szokásos kifogás, de addig nem tágit, amig a gazdám nem fogadja.

Mallock bosszusan nézett az inasra, aki ravaszul mosolyogva megjegyezte:

— Nagyon szép, elegáns fiatal hölgy.

Mallock egy percnyi gondolkodás után igy szólt:

— Engedje be.

— Mester — igy kezdte a szép, fiatal lány — bocsásson meg, hogy ilyen tolakodó vagyok, de életkérdés, hogy magával beszéljek.

— De én . . . — kezdte Mallock —, nem vagyok Carter, a titkára vagyok.

A szép lány nevetve felelte:

— Engem nem téveszthet meg. Sokkal jobban ismerem a regényeiből, mintsem ezt velem el tudná acélszürke szem, hullámos haj . . . Maga Carter William.

— Biztos benne?

— A legteljesebben!

— Ha ennyire biztos a dolgában, ne beszéljünk többet erről, tessék, foglaljon helyet és mondja el, hogy mivel szolgálhatok.

— Mindenekelőtt meg akartam ismerni a nagy irót, akinek az irásai annyi gyönyörüséget okoztak nekem. És önző cél is vezetett. Elhoztam a regényem kéziratát. Tegyen boldoggá . . . olvassa el és mondja meg nekem róla a véleményét.

Finom bőrkötésbe öltöztetett kéziratot nyujtott át. Mallock átvette és mosolyogva mondta:

— Aligha tévedek, ha azt hiszem, hogy egy harmadik indoka is volt a látogatásának: ugy-e, szivesen venné, ha a kiadómnak ajánlanám a regényét?

— Ezt nem mertem kérni, de, ha érdemesnek tartaná erre . . .

— A könyvet, vagy a szerzőt . . . ?

A lány elpirult, mosolygott és hallgatott. Mallock felnyitotta a kéziratot és néhány sort elolvasott:

— Jól indul — jegyezte meg —, mint látom, Lady Keely Anny. Keely tengernagy rokona?

— A lánya vagyok.

— Ez a név is jó ajánló levél. El fogom olvasni a könyvet és holnapután ilyenkor, ha meglátogat, megmondom a véleményemet . . . a könyvről . . . mert a szerzőről már most is tudnék nyilatkozni.

Mint jó barátok váltak el. Két nappal később a szerzőnő eljött a nagy mester kritikáját megtudni. Mosolyogva üdvözölték egymást.

— Mester, remegve várom az itéletét, — mondta a lány.

— Elolvastam . . . a regény jó. Gratulálok. Természetesen még sok bizonytalanságot látok benne, de ez a kezdettel együttjár. A meseszövése biztos, az alakok élnek és érdekesek. Sok benne az eredetiség. Ajánlani fogom a kiadómnak.

A lány némán hallgatta a birálatot. Amikor Mallock elhallgatott, szemmelláthatóan ideges lett és zavartan nézett szembe Mallockkal:

— Lady Anny — kérdezte Mallock —, valami bántja? — Nincs észrevétele a megjegyzéseimre?

— Egy vallomással tartozom — felelte a lány és lángvörös arccal hozzátette:

— Én nem vagyok Lady Keely Anny, a szerzőnő, hanem az unokatestvére. Anny végtelenül félénk természetü lány, nem mert magához eljönni s igy én vállalkoztam arra, hogy az ő nevét használom . . . az ügy érdekében. Ugy-e Mester, most megvet engem? Megbocsát?

Mallock megfogta a lány kezét és igy felelt:

— Megbocsátok, mert ha maga nem a szerző, viszont én nem vagyok Carter William, hanem a titkára. Ha még most sem hinné el, fogadjunk.

Ami ezután történt, az már nem tartozik az irodalomtörténetbe.

TEGNAP ÉS MA

A flotta

Könyvében, melyet Londonról irt, mondja Paul Morand, hogy az angol házakban mindegyre szidolozzák, fényesitik, dörzsölik a réztárgyakat, — az ajtó kopogtatóját, a hallból az emeleti szobákba vezető belső lépcső rézrúdját, a kancsókat a pohárszéken, — ugyanazzal a mozdulattal és szorgalommal, ahogy a hajókon szüntelenül tisztogatják bőrrel és ronggyal, a korlátokat, rudakat, légtároló kürtőket. Ez a mozdulat a tengerész mozdulata. Minden angol tengerész, akkor is, ha nem járt soha a tengeren, — ami kevéssé valószinü, — akkor is, ha nem szolgált soha őfelsége hajóin. Minden angol házban ugy élnek kissé, mintha valamilyen hajón élnének. S maga a sziget, Anglia, nem egészen pontosan az a szárazföld, ahogy mi, a kontinens leányai és fiai, ismerjük a *terra firma*-t.

Sokszor gondoltam erre Londonban. Az ember megy a szeles londoni utcán, hallgatja a kintorna szavát, nézi azutcai festőket, akik VII. Edvárdot és korát rajzolják, szines krétákkal, a járdakövekre, bámészkodik a kirakatok előtt, s közben azt a finom remegést érzi, amilyent csak a nagy hajók fedélzetén érezni. Mintha csakugyan hajó lenne Anglia, óriás hajó, a végtelen tengerek között. Az angol ember életérzését a tenger szabja meg, mindent a tengeren keresztül lát és érez. Talán ezért szabadságszerető. Talán ezért olyan félelmesen fegyelmezett. (Nincsen szolgálat a világon, melynek fegyelme hasonló lenne a hadihajók fegyelméhez.) Talán ezért olyan csendes, messzire néző. Minden angol, akkor is, ha egy buta moziban ül, vagy szaldakontista és számokat ir egy papirlapra, örökké messze néz kissé, hunyoritva. Igy csak azok néznek, akik évszázadokon át megszokták, hogy mindig messzebb lássanak, mint az orruk elé, igy csak azok néznek, akik sokat és feszülten figyeltek a ködben, az éjszakában. Anglia fölött más az ég, mint a kontinens fölött, felhősebb, nyugtalanabb, tengeribb. Ezért érzi az idegen Londonban, amely egyszerre kikötő és világváros, egyszerre dokk és kapcsolat füszerrel, rézzel, gummival és arannyal, s ugyanakkor beláthatatlan tömeg ház és ember: ezért érzi, hogy hajóra tévedt; s csakugyan, minduntalan hallja a londoni éjszakában a nagy hajók tülkjeinek bőgését. Ezért érzi azt a finom remegést a járda, a talaj, a kőzet alatt, mintha a mélyben motor dolgozna valahol, s mintha a magasban vitorlák feszülnének. S ahogy nálunk azt mondják: „Istenem, már félegy, mennem kell!" — ugy mondják a londoni találkán az ismerős hajótülök bőgésére a lányok: „Istenem, ez az északindiai hajó, most indul, mennem kell!" Mert itt a tenger minden.

A flotta az angol ember számára az, ami nekünk a Hortobágy, Arany János, Erdély, Szent István és Vörösmarty egyszerre. A tenger minden és a flotta uralkodik a tengeren. Most, mikor az angol flottát torpedózzák és bombázzák a németek, most, mikor — az angol történelemben Fülöp armadájának sikertelen támadása óta először, — komoly veszélyek fenyegetik az angol hajóhadat, most, mikor minden nap meggyászolnak az angolok egy kereskedelmi hajót, de néha egy Royal Oak-ot vagy Courageous-t is, nehéz elképzelni, mit érez ez a nép, s milyen módon hajlandó felelni e támadásokra? Mert a flotta az élet, a flotta az angolok számára az élet igazi, titkos, rejtett értelme. Ha megkérdezel egy angolt, miben bizik, nem hivatkozik az ágyukra, a repülőgépekre, az aranyra, a dominiumokra, csak ezt feleli: „A flotta."

Van egy elmélet, hogy az angolok nem egészen pontosan emberek; ezt az elméletet a franciák találták fel. Nem egészen pontosan, nem kontinentális értelemben emberek az angolok: mások a reflexeik, máskép felelnek az értelem és az indulat parancsaira. Ha egy angol nagyon mérges, egészen csendesen beszél. Amig egy angol kiabálni kezd, egy francia már el is felejtette a sértést. Most csendesek az angolok. A flottáról van szó. Csendesek, kezüket homlokuk elé emelik, az égre néznek, figyelnek.

Márai Sándor.

Szovjet-Oroszországból is hazatelepitik a németeket

Moszkva, okt. 17. (NTI) **A németek áttelepitésével kapcsolatos kérdések megbeszélésére német kormányküldöttség érkezett Moszkvába.**

Megérkezett a „diplomata vonat" Varsóba

A volt varsói diplomata testület tagjai három napon át Varsó romjai között
Varsó nyolcvan százalékban elpusztult — Romokban hever a varsói magyar követség épülete is

Varsó, okt. 17. A német külügyminisztérium ugynevezett *„diplomata vonata"* megérkezett Varsóba. A német kormány ugyanis lehetővé tette a volt varsói diplomata-testület tagjainak, hogy három napra felkereshessék Varsót. A berlini Friedrichstrasse-állomásról inditották utnak a tizenkét kocsiból álló szerelvényt. A gyorsvonatnak a kalauzkocsin kivül két étkezőkocsija, két élelmiszert és italt szállitó, továbbá hét hálókocsija van. Magyar részről *Erdélyi József*, a volt varsói magyar követség irodaigazgatója érkezett a *„diplomata vonattal"* Varsóba.

A *„diplomata vonat"* utasai irásbelileg kötelezik magukat, hogy varsói tartózkodásuk alkalmával csak a *„diplomata vonaton"* étkeznek és csak a vonat ivókészletéből isznak. A varsói vizvezetéki központot és három fő vizelosztó állomását ugyanis a bombázás alkalmával telitalálat érte, ugyhogy a varsói viz jelenleg tisztasági szempontból nem megbizható. A romok között még most is sok halott hever, több helyen közel a megrongált vizvezetékekhez, másrészt — ha szórványosan is —, de tifusz- és kolera-esetek is adódtak Varsó területén, a hatóságok tehát mindent elkövetnek, hogy elsősorban a varsói vizet mentsék meg az esetleges fertőzéstől.

Varsó képe általában nagyon elszomoritó. Német hivatalos felbecsülés szerint a volt lengyel főváros nyolcvan százalékban elpusztult. A romoknak kellő eltakaritása — emberi erőben, gépekben, pénzben, időben — olyan munkát és erőfeszitést kiván, hogy *ezzel a munkával és erővel egy uj lengyel fővárost lehetne felépiteni.*

Azt, hogy kik voltak jelen a varsói harcok idején és hogy kik menekültek el, *senki sem tudja.* Igy természetesen ma még az eltüntek számáról sem lehet fogalmat alkotni. Egy bizonyos, hogy *a lakossági katasztert elégett, valamennyi elöljáróság épülete elpusztult, a varsói polgárság irattárai megsemmisültek.* A barakkokban és a különböző épségben maradt nagyobb épületekben szükségkórházakat rendeztek be. A *„diplomata-vonat"* varsói érkezésének napján *nyolcvanezer* sulyos sebesültet tartottak nyilván a német hatóságok. A német hatóságok óriási munkát végeznek, hogy a sebesültek ápolásához elég orvos legyen kéznél és hogy megfelelő mennyiségü kötszer és gyógyszer álljon rendelkezésre. Természetesen még jó pár nap eltelik, mig a varsói egészségügyi szolgálatot megfelelően ki lehet épiteni. Nagy szükség volna a *Nemzetközi Vöröskereszt* segitő mozgalmára is, miután Varsó területén nagy az inség. Az időjárás is rosszra fordult, hideg van és sokat esik az eső. A lakosságnak az a része, amely nem sérült meg, vagy csak kisebb sebesülést szenvedett, a legszükségesebb élelmiszerekkel is alig rendelkezik. *Naponta mintegy hatszázezer élelmiszeradagot osztanak szét a szükölködők között.* A megfelelő ivóviz pótlására a németek eddig *harminc* uj kutat furtak és helyeztek üzembe.

A követségi épületek közül is több elpusztult vagy erősen megrongálódott. Az *angol* és a *holland* követség épülete sértetlen. Az *olasz* követség palotájának homlokzatáról egy bomba leszakitotta azt az erkélyt, amelyen állva 1939 februárjában gróf *Ciano* olasz külügyminiszter fogadta a lengyel közönség üdvözlését. A *német* követség egy kőhalmaz. *Von Moltke* német követ a legszebb követségi palota felett rendelkezett Varsóban. A német követség épületét a lengyelek romboltak le. A követség hires gobelineinek, gyönyörü festményeinek egy-egy foszlányát a romok között itt-ott még fel lehet lelni. Romokban hever a *magyar*, az *amerikai* és a *francia* követség épülete is.

Varsó nem az előzetes légibombázás alatt, hanem akkor pusztult el, amikor a németek ötnapos offenzivát folytattak a város bevételéért és a varsói lengyel katonai parancsnok a lakosság egy részének segitségével védte a várost. *A német tüzérség nehéz ágyui ugyanis sokkal több kárt okoztak, mint a repülők bombái.*

Honvéd repülőakadémia nyilik meg Kassán

Az akadémia a kormányzó nevét kapta kitüntetésül
November 5-én lesz az ünnepélyes megnyitás

A világháboru elején a volt osztrák-magyar légierőknél a magyarság igen kis számban volt képviselve. Ennek ellenére az alig 13 század erejü légierőnél *mindjobban és jobban érvényesült a magyar vitézség és elszántság.* A háboru végén az osztrák-magyar repülőknek *több mint egyharmada magyar volt.* A repülőtiszteknek juttatott vaskoronarend kitüntetések 49 százalékát, az altiszteknek adományozott arany vitézségi érmek 43 százalékát magyar repülők kapták. A 318 repülő hősi halott közül 44 százalék volt magyar.

A trianoni béke után szó sem lehetett magyar hadirepülésről, csak 1935-ben kezdte meg a szombathelyi, majd a szegedi repülőtér a kiképzést. Az ellenőrzés megszünése után fokozott mértékben megindult a tartalékos repülő kiképzés is. Az első tartalékos tiszt a kormányzó fia, *Horthy István* miniszteri tanácsos lett. A trianoni Magyarország megnagyobbodása után *1938-ban rendelte el a kormányzó az önálló magyar légierő megszervezését.*

Mivel a légierő a leggyorsabban fejlődő fegyvernem, a repülőtiszteknek elméletben és gyakorlatban ismerniök kell a legujabb gépeket. A repülőtiszt-kiképzés csak akkor lehet eredményes, ha teljesen és kizárólag a repülés szolgálatában áll. Ezt a célt valósitja meg a Kassán november 5-én felavatásra kerülő repülőakadémia. A honvédelmi minisztérium Kassa város felszabadulása után *a légierők rendelkezésére bocsátotta a volt kassai hadapródiskola épületét és a volt kassai katonai repülőteret.* A helyiségeket renoválták, modernizálták és október 15-én már meg is kezdődött a tanitás.

A most felavatásra kerülő akadémia *a kormányzó nevét kapta kitüntetésül és hivatalos neve: „M. kir. Honvéd Horthy Miklós Repülőakadémia" lesz.* Az akadémia ünnepélyes megnyitására *kilátásba helyezte megjelenését a kormányzó is.*

Vita a nagybirtok szerepéről a földjavaslat tárgyalásánál

A képviselőház kedden folytatta a földbirtokpolitikai javaslat tárgyalását. **Csizmadia András** (MÉP) azt fejtegette, hogy nemzeti érdek a parasztság földbirtokhoz juttatása. Tapasztalatai alapján állitja, hogy a magyar nép hive a *kisbérleti* rendszernek.

Nagy Ferenc (kisg.) nem tartja a javaslatot megfelelőnek. A történelmi nagybirtokos osztály érdemeit tárgyilagosan el kell ismerni, még sem lehet az áldozatok meghozatalát kizárólag a nagybirtokos osztályra bizni. Hunyadi Ferenc szerint nem jóraváló magyar ember az, aki nem ragaszkodik végsőkig a földjéhez. Ez igaz, de az sem rendes parasztember, aki nem álmodja minden nap a maga talpa alá azt a kicsi földet, amely hiányzik neki. A törvényjavaslatnak *keményebb kézzel kell nyulnia a nagybirtokhoz.* A paraszttársadalom készen áll arra, hogy átvegye a föld egy részét. A kormány részéről az előkészület hiányát főként abban látja, hogy nem találták meg a *pénzügyi fedezetet.* Egészséges *kisbirtokra* van szükség és nem *kishaszonbérletekre.* Kérte a kormányt, akadályozza meg, hogy *egyes politikai pártok agitációs célból összeiróiveket terjesszenek a falvakban.* Mai formájában nem fogadja el a javaslatot.

A magyaroroszok kivánsága

Demkó Mihály (kárpátaljai) a magyarorosz népnek azt a kivánságát tolmácsolta, hogy egyenlő elbánásban részesüljön és a magyarországi földkérdés rendezésébe a Kárpátalját is vonják be. A magyarorosz nép husz éven át a leghűségesebb nemzetisége volt Magyarországnak. Foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy a Dunamedencében a magyar nemzetnek el kell foglalnia az őt megillető helyet. Ezen a területen az a nép ragadja magához a vezetést, amely helyesen oldja meg a földkérdést. A javaslatot elfogadta s reméli, hogy a bizottsági tárgyaláson kiszélesitik a javaslat kereteit. Végül hangsulyozta, hogy a magyarorosz nép, mint évszázadokon át, most is teljesen szolidáris a magyar nemzettel.

Csoór Lajos (Népakarat-párt) szerint a javaslat lényegesen javult ugyan, de mai formájában sem fogadhatja el azt. Több határozati javaslatot terjesztett elő; többek közt azt kivánja, hogy a vállalati ingatlanok a külföldiekével hasonló elbánásban reszesüljenek.

Gesztelyi Nagy László (MÉP) azt fejtegette, hogy az utolsó évtizedek törvényalkotásai között a nemzet élete szempontjából alig volt fontosabb javaslat a földbirtokpolitikai javaslatnál, amely évtizedekre, esetleg évszázadokra hivatott eldönteni, hogy merre vezet a nemzet utja. Ha a föld a nemzeté, a kormánynak kötelessége gondoskodni arról, hogy mindenki a nemzet érdekében hasznositsa a földet.

Mennyi nagybirtok marad?

Vásáry István (kisg.) nem fogadja el a javaslatot, mert az indokolásban kitüzött cél elérésére nem tartja azt alkalmasnak. A nemzet érdeke, hogy azokat juttassák földhöz, akik eddig föld nélkül teljesitették rendeltetésüket. Kifogásolta, hogy a javaslatból hiányzik *a lebonyolitás pénzügyi megvilágitása.* Nem ellensége a nagybirtoküzemnek, de nem tartja megengedhetőnek az 5—20 ezer holdas birtokokat. A javaslat törvényerőre emelkedése után 46 ötezer holdon felüli és 97 olyan, amely 2700 holdnál nagyobb. A birtokososztálynak, amelynek érdemeit elismeri, be kell látnia, hogy amikor százezrek és százezrek földbirtok nélkül töltötték be rendeltetésüket, ők is teljesithetik nemzeti szolgálatukat, ha háromezer holdon felüli birtokaik nem is maradnak meg.

Szerdán folytatják a vitát. Délben 12-kor az interpellációkra térnek át; 12 interpellációt jegyeztek be.

A kinaiak Csangce vidékén visszaverték a japánok támadását

Csungking, okt. 17. A kinai Central News-iroda azt jelenti, hogy Sanzi tartomány délkeleti részén Csangce-vidékén a kinaiak véres csatában visszaverték a japánok támadását. A japánok nemrég 7000 gyalogos, 15.000 lovas, 75 hegyi és tábori löveg, valamint több mint 130 páncélkocsiból álló erősitést kaptak és mintegy 20 gépből álló repülőraj támogatásával inditották meg támadásukat. A kinaiak ellentámadással megtörték a japánok előrenyomulását és általános visszavonulásra kényszeritették őket. A japán halottak száma közel tizezer.

HÍREK

NAPIREND

PÉNTEK, 1944 január 28. — Római kat.: Ml. Péter. — Protestáns: Károly. — Izraelita: Sóvát 3. — Középeurópai időszámitás szerint Budapesten a Nap kel 7 óra 17 perckor, nyugszik 16 óra 37 perckor; a Hold kel 8 óra 34 perckor, nyugszik 19 óra 05 perckor.

— AZ ELSÖTÉTITÉS az ország egész területén este 20 órától reggel 4 óráig tart.

Laci

Laci tizenkétesztendős korában került a nagyvállalathoz — kifutónak. Reggeltől késő délutánig szakadatlanul lótott-futott; postára küldték, csomagot és számlát kézbesített, a tisztviselőknek parizert és szemlyét hozott. És időközben tanult. Ha volt egy kis megállása, behuzódott az altiszti szoba sarkába: nem ponyvaregényeket falt, hanem helyesirási gyakorlatokat végzett, verseket magolt a polgári iskolások olvasókönyvéből és számtant tanult. Nagy titokban a polgári iskola elvégzésére készült. A dolog azonban, Laci szerencséjére, kitudódott; a vállalat hozzájárult tanulmányi költségeihez és Laci kétesztendei szorgalmas tanulás után polgári iskolai bizonyítványt szerzett.

Ekkor már huszesztendős volt. A kifutóból altiszt lett, ezentul már ő továbbitotta a rendelkezéseket a kis kifutóknak, hogy Székely kisasszonynak sülttököt a sarki árustól, Vágó cégvezető urnak parafás cigarettahüvelyt, de gyorsan, mert Székely kisasszony éhes, Vágó cégvezető ur már szeretne cigarettára gyujtani. Ujra következtek következtek és Laciról az a közfelfogás alakult ki a vállalatnál, hogy a legértelmesebb altiszt valamennyi között; szolgálatkész, jómodoru, talpraesett. Laci elégedett és vidám fiatalember volt, a tisztviselőnők is szivesen vették kisebb bizalmaskodásait, a cégvezető urak is hébe-hóba megtisztelték parolájukkal.

Kitört a háboru. Laci életében fordulat következett be. Egy nap örömmel ujságolta nekünk, hogy a vállalatnál rövidesen átminősitik tisztviselővé. Beszélt a nagy munkaerőszükségletről, a hadigazdálkodásra való áttérésről, hangsulyozta, hogy nem véletlen az ő szerencséje, mert általános tisztviselőhiány mutatkozik. A hiányt pedig a termelés zavartalan menete érdekében friss erőkkel kell pótolni. Laci tele volt lelkesedéssel, mellyel láthatóan szorongását is igyekezett leplezni, mert nem olyan egyszerű dolog ám, ha valaki máról-holnapra az előszobából irodahelyiségbe kerül, a munkaköpenyt pedig könyökvédővel kell felcserélnie.

Hónapokig nem találkoztunk Lacival. Valamelyik nap felkeresett bennünket. Lesoványodott, kedvetlen és zavart volt. Hamarosan rátért magánlátogatása céljára. Panaszkodni jött. Féléve már tisztviselő a vállalatnál, a pestkörnyéki gyártelepen és azóta nem leli a helyét az emberek között. Régi barátai, akik közül kiemelkedett, elhuzódtak tőle, uj barátokat pedig nem tud szerezni. Tisztviselőtársai, akik ismerik a multját, ha kollegiálisak is vele munkaidő alatt, a magánéletben semmibe sem veszik, még mindig a kifutót látják benne. Tanácsot kért, mitévő legyen?

Laci esete nem egyedülálló. Egy feltörekvő és részben már feltört réteg áll a társadalommal szemben. Ez a réteg küzd a polgárjogáért és lépten-nyomon előitéletekbe ütközött. Sokszáz és száz Laci nem találja helyét; két világ malomkövei között morzsolódik. Amelyet elhagytak, ahhoz már nem térhetnek többé vissza, uj környezetük még nem fogadja be őket. A harc makacsul folyik mindkét oldalon. Kimenetele nem kétséges; a friss anyag idővel le fogja dönteni a megmerevedett válaszfalakat. Csak az a kérdés, megtisztulva kerül-e ki az ember ebből a küzdelemből. Ismerünk szomoru példákat az életünkből, melyek azt bizonyitják, hogy gyakran a rabszolgákból lettek a legkiméletlenebb rabszolgatartók.

F. Rácz Kálmán

— Bonecos Miklós államtitkár látogatása a hadigondozó bizottságoknál. Vitéz *Bonczos* Miklós dr. igazságügyi államtitkár, az Országos Hadigondozó Hatóság elnöke és vitéz *Máthé* Kálmán altábornagy, alelnök a hatóság osztályvezetőinek kiséretében az elmult napokban meglátogatta a székesfőváros valamennyi kerületi elöljárósága, továbbá a pestvármegyei központi és budakörnyéki járási főszolgabiról hivatalok mellett működő hadigondozó bizottságokat. Az Országos Hadigondozó Hatóság elnöke és alelnöke, valamint osztályvezetői a bizottságok elnökeivel és a járási hadigondozó tisztekkel folytattak megbeszélést és megállapitották azokat a tennivalókat, melyek az ügymenet egyszerüsitése és a járadékmegállapitások gyorsitása érdekében szükségesek.

— Jókai Mór „prófétai realizmusáról." *Győry* Elemér dunántuli református püspök, az ötvenéves pápai Jókai Kör most megválasztott elnöke érdekes nézőpontokat tárt fel, amelyek alkalmasak arra, hogy a nagy mesemondó időszerű megértéséhez hozzájáruljanak. Jókai világa felett — mondotta a püspök — ott szállidos egy nagy prófétagondolat, a jónak és igaznak végső diadalról. Sokáig ugy olvasták Jókai regényeit, mint valami mesekönyvet, de a magyar sziv kétévtizedes keserű rabságban megtanult Jókaival zokogni, amikor Karamakánt megszólaltatta. Jókai Mór akkor irta regényei legjavát, amikor nemzetünk történelmének egyik sivatagos utvonalán reménytelenül állott. *Irásaiban van valami, ami több a szórakoztató olvasménynál: valami az örökkévalóságból.* Jókai nem mesemondó csupán, hanem *prófétálelek:* a magyarság vigasztaló, erősitő prófétája.

— Csecsotka Károly temetése. A farkasréti temetőben örök nyugalomra helyezték Csecsotka Károly kormányfőtanácsost, a kiváló szlovák irót és lapszerkesztőt, Arany, Petőfi, Jókai, Mikszáth fordiróját, a külügyminisztérium nyug. sajtóelőadóját. A ravatalnál nagy számban jelentek meg az elhunyt barátai és tisztelői. Az evangelikus egyházi szertartás után Podhradszky György dr., a Slovenské Noviny főszerkesztője mondott magyar és szlovák nyelven gyászbeszédet, melyben többek között rámutatott arra, hogy Csecsotka Károly, amikor oly nagy szellemi értékekkel ajándékozta meg szlovák népét, egyuttal a magyar hazának is mindig hü fia maradt s a magyar-szlovák megértés és testvériség bajnoka volt.

— Felvétel a Müvészeti Anatómiára. A Müvészeti Anatómiára az 1943—44. tanév második félévére január 28-tól február 5-ig tartanak a felvételek. Bővebb felvilágositás nyerhető: Müvészeti Anatómia (elmélet: Pécsi-Pilch Dezső, gyakorlat: Koren István) a kir. magyar Pázmány Péter Tudományegyetem anatómiai és tájbonctani intézetében naponta délután 5—7-ig.

— Steinach nyolcvanhárom éves. Bernből jelentik, hogy Steinach tanár, megfiatalitó mütéteiről és a terméketlenség ellen folytatott küzdelmeiről is ismert hormonspecialista, a bécsi egyetem egykor hires tanára, a Genfi-tó melletti Territetben most ülte meg nyolcvanharmadik születésenapját.

— Irodalmi ünnep Finnországban. Március második felében egész Finnországban megünneplik Minna Canth finn irónő születésének századik évfordulóját. Az ünnepségek rendezésével a Finn Nők Szövetségét bizták meg. A századik évforduló alkalmából a finn posta emlékbélyeget hoz forgalomba. A szinházak az ünnepség napjain Minna-darabokat játszanak. Minna Canth a drámairodalomban alkotott legtöbbet, de novellakötetei is jelentek meg. Összegyüjtött müvei halála után tizenkilenc évvel, 1918-ban jelentek meg.

— Bünbánatot ébresztő kép kerül az óvóhelyekre. A Magyar Kurir jelenti: Az Actio Catholica országos elnöksége elhatározta, hogy az ország összes légoltalmi óvóhelyét müvészi kivitelü bünbánatot ébresztő falragaszszal látja el, amelynek aljára a tökéletes bánatot felkeltő fohászt nyomtatják rá. Az áhitatot ébresztő plakát megfestésével Légrády Sándor festőművészt bizták meg. Az Actio Catholica körülbelül a Nagyhéten küldi szét a bünbánatot ébresztő falragaszokat a légoltalmi óvóhelyek számára.

VIZÁLLÁS

A Duna alacsony vizállással végig apad. Csütörtöki vizállás: Schärding 210 cm 10%, Passau 384 cm 15%, Struden 233 cm 17%, Krems 227 cm 17%, Bécs 210 cm 18%, pénteken 210 cm 18%, Pozsony 258 cm 20%, Gönyü 180 cm 21%, Komárom 190 cm 20% Esztergom 160 cm 21%, Budapest 221 cm 22%, pénteken 218 cm 22%, Paks 210 cm 20%, Baja 238 cm 22%, Mohács 314 cm 22%, Bezdán 354 cm 22%, Gombos 282 cm 24%, Palánka 268 cm 26%, Ujvidék 341 cm 28%. — A Tisza Tekeháza—Vásárosnamény és Szolnok—Csongrád között árad, máshol apad, igen alacsony vizállásu. A Tisza jege Vásárosnaménynál áll, Szolnoknál gyengén zajlik. — A Balaton Siófoknál 73 cm 62%. — A Velencei-tó Agárdnál 150 cm 67%.

— Házasság. Bonyhai *Hegedüs* Béla és *Hargittay* Veronika házasságot kötöttek. (Minden külön értesités helyett.)

Sziller Katalin és *Ruttka* László dr. szolgabiró január 30-án, vasárnap délután öt órakor tartják esküvőjüket az ipolysági római katolikus plébániatemplomban.

MIRE A FALEVELEK LEHULLANAK

— Adomány. Gárdos I-né, Budapest, 8.— pengőt adományozott a munkaszolgálatosok javára.

— Milyen pályára lép az ifjuság? Az illetékeseket és a nagyközönséget is állandóan foglalkoztatja az a kérdés, hogy milyen pályákra menjen az ifjuság. Az elmult években sok szó esett arról, hogy az ifjuságot a gyakorlati, szabad pályák felé kell irányitani. Két debreceni középiskola az elmult évben végzett 143 tanulója közül 139-ről tudta megállapitani, hogy milyen pályára léptek. E szerint a kisebb töredék, 57 volt tanuló ment továbbtanulni egyetemre és főiskolára, mig az érettségizettek több mint kétharmada már elhelyezkedett. A 82 elhelyezkedett növendékből mintegy 60 százalék talált szabad pályán elhelyezkedést, s csak 40 százalékuk állt a vasut, posta, pénzintézetek, stb. szolgálatába. Ez az adat is azt mutatja, hogy fiatalságunk felfogása örvendetesen megváltozott s állandóan növekedőben van kereskedelmi érzéke, vállalkozó kedve, a szabad pályához szükséges önbizalma, bátorsága. *(MTI)*

— Május 8-án kezdődik az orvoshét Balatonfüreden. Ebben az évben május 8-tól május 13-ig rendezik a balatonfüredi orvoshetet, most már huszadszor. Professzorok, orvostudósok tartanak előadásokat az ország minden részéből összegyülő orvosok előtt. Jelentkezni lehet a balatonfüredi fürdőigazgatóságnál részvételre.

— Pályázat a Vöröskereszt munkájának érzékeltetésére. A Magyar Vöröskereszt szerkesztősége pályázatot hirdet közlésre alkalmas fényképfelvételekre, amelyek a magyar Vöröskereszt munkáját érzékeltetik. A pályázatra fényképmásolatot is kell küldeni, a kép mérete mellékes. A beküldött képeket vissza nem küldik. A pályázat első dija 200 pengő, második dij 100 pengő, ezenkivül még négy darab felvételt dijaznak 50—50 pengővel. A dijat nem nyert fényképek közléséért a szokásos honoráriumot téritik. Pályázatot hirdet egy vöröskeresztes vonatkozásu esemény lirására is, két-három oldalnyi terjedelemben, lehetőleg képekkel illusztrálva, hogy az a Magyar Vöröskeresztben leközölhető legyen. Itt is 200 pengő az első dij, második dij 100 pengő s további négy dijat adnak ki, 50—50 pengősöket. A pályázat határideje február 15-ike. A pályázaton mindenki részt vehet.

MINDENNAPI LEXIKON

BOLIVIA, az államcsiny óta ismét sokat emlegetett délamerikai köztársaság, 1,355.000 négyzetkilométerny területével majdnem ötször akkora, mint Nagy-Magyarország, de lakóinak száma alig valamivel több 3 milliónál. Egész területe a forró égövbe tartozik, de csak siksági részének éghajlata forró. Legsürübben lakott, legegészségesebb és legértékesebb része a délnyugati rész, melyet Bolivia — az egykori spanyol Felső-Peru — területén az Andok legszélesebb és legmagasabb része ágaz be s fölláncukkal a Puna nevü, ásvanyi kincsekben: ezüstben, ónban, aranyban, sóban és bóraxban gazdag magas medencét fogják körül. A magas hegyeket állandóan hó boritja. A sikföldön legjelentékenyebb termelés a chinafa, mely a kinint, s a koka-cserje, mely a kokaint szolgáltatja. Nevét az ország Bolivar Simonról, a szabadsághősről vette, aki 1825-ben elnöke is volt. Bolivia minden nagysága mellett teljesen szárazföldi állam, tengerpartja nincs, ezt a Chilével vivott, de elvesztett háboruja után volt kénytelen győztes ellenfelének átengedni. Hogy a tengerparthoz mégis kijáratot szerezzen, birtokába akarta venni a Gran Chacót. Ezért keveredett háboruba 1933-ban Paraguay állammal, de 1935-ben ezt a háboruját is elvesztette. Lakosságának több mint fele, 54 százalék, indiai, 32 százaléka keverék. A vezető réteg a régi spanyol gyarmatosok utódaiból alakult ki.

*

HARRIMAN W. AVERELL, a Moszkvában Molotovval tárgyaló amerikai nagykövet, nagyszabásu üzletember, Roosevelt bizalmi embere. Atyjától, az amerikai vasutkirálytól, a családdal együtt százmillió dollárt örökölt. A világháboru után nagy gyáripari telepek részvénytöbbségét szerezte meg Felső-Sziléziában, köztük az Egyesült Bismarck-kohót s a Király- és Laurakohót, a szovjet kormánytól pedig megszerezte a kaukázusi mangánérctelep kiaknázásának jogát. Elnöke az amerikai repülőgépgyári tröszt igazgatóságának s ellenőrzi a Lend and Lease-törvény alapján Angliába irányitott hadianyagszállitásokat. 1941 szeptemberében elnöke volt a moszkvai hármas (orosz, angol és amerikai) konferenciára küldött amerikai delegációnak. Ötvenhárom éves.

— Fürdőügyi muzeum létesül Budapesten. A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság január 25-én *Karafiáth* Jenő m. kir. titkos tanácsos elnöklésével teljes ülést tartott, amelyen az elnök megnyitójában köszönetet mondott a Nemzetközi Fürdőügyi Szövetség szlovákiai tanácskozásain résztvett magyar kiküldötteknek, akik eredményes munkásságukkal ujabb hasznos szolgálatot tettek a nemzetközi fürdőügynek. Rámutatott továbbá *a legujabb budapesti gyógyvizü népfürdők nagy fontosságára,* majd kiemelte a létesitendő *fürdőügyi muzeum* és a Bizottság által inditandó széleskörü orvosi propaganda rendkivüli jelentőségét. *Pöltzel* Jenő, *Szviezsényi* Zoltán, valamint *Groó* Béla bizottsági tagok felszólalása után *Breit* Vince főtitkár ismertette a megoldásra váró összes időszerü kérdéseket.

Fajalmák

hibátlan, elálló Jonatán, Aranyranett, London-Pepin és Börkormos uradalmi fajalmákból vegyesen btto 17½ kg, csak 69 P, apróbb almákból 39 P. Postán utánvéttel szállitjuk. Csomagolás dijtalan. Budapesten házhoz küldjük. Telefonon is megrendelhető

FENYVES Budapest, Kálvin-tér 7

— A korszerü utépités. Az Országos Nemzeti Club legutóbbi vitaestjén, miután az elnöklő *Karafiáth* Jenő dr. a kegyelet szavaival emlékezett meg Viski *Illés* József egyetemi tanár elhunytáról, *Farkas* Elemér tartott nagy érdeklődéssel kisért előadást a korszerü utépités gazdasági jelentőségéről. A kérdés történeti megvilágitása után adatok segitségével ismertette a német modern utépitési rendszert, a Todt-organizációt és azt a gazdasági előnyt, amit a tervezett 7000 kilométeres autóstrada jelent Németországnak. Ismertette az előadó azokat a terveket is, amelyek az angolszász és az északi államokban kivitelre várnak és amelyeknek az a célja, hogy Londont összekössék Kalkuttával. A tervezett uton kilenc nap alatt lehet eljutni Angliából Indiába. A tetszéssel fogadott előadást követő vitában *Varga* József ny. miniszter és *Markos* Olivér kereskedelmi államtitkár vett részt.

— Halott férfi a szeméttelepen. A maglódiuti szeméttelepen a guberálók 35—40 év körüli férfi holttestére bukkantak. A rendőri bizottság a halott zsebében semmiféle iratot nem talált, kilétét még nem tudják.

MIRE A FALEVELEK LEHULLANAK

— Kállay Ubul előadása. A Magyar Néprajzi Társaság felolvasó ülésén *Kállay* Ubul, a MABI elnök-vezérigazgatója érdekes előadást tartott, amelyben megállapitotta, hogy *az ugor müvelődésben két élesen elkülöníthető elemet kell megkülönböztetni,* amely különbség azután e népek szociológiai szervezetében is felelhető. Az egyik elem az északi, vagy arktikus ősmüvelődés, amelynek egyik legjellegzetesebb képviselői a finn-ugorokkal nyelvileg közel rokon szamojédok. Szociológiai szervezetük atyajogu, vallásuk *egyistenimádás,* amelyhez bizonyos fokig még *naptisztelet* is járul. A másik elem egy délről jött anyajogu müvelődés, amelynek ma legtöbb képviselői az ugynevezett *paleoszibériaiak* (korjákok, stb.) Vallásuk jellegzetessége *a föld, vagy halál szellemének messzemenő tisztelete.*

— Izraelita istentiszteletek. A pesti izr. hitközség templomaiban: Péntek este 4.30, szombat reggel 7, este 5.25 órakor. — A budai izr. hitközség templomaiban: Péntek este 4.45, szombat reggel 7, este 5.20 órakor

ELŐADÁSOK

A *Magyar Tudományos Akadémia* január 31-én, hétfőn délután 5 órakor összesülést tart, amelyen *Csiki* Ernő levelező tag olvas fel „Horváth Géza t. tag emlékezete" cimen.

A *Magyar Statisztikai Társaság* február 1-én, kedden délután 5 órakor a Magyar Tudományos Akadémia heti üléstermében tartandó ülésén *Barsy* Gyula dr. rendes tag „Magyarország 1941-ik évi halandósági táblája" cimen tartja meg székfoglaló előadását. Az előadást megelőzően *Gidófalvy* Elemér dr. bemutatja „a vármegyei önkormányzatok költségvetési statisztikája" cimen kutatásainak eredményét.

A *Magyar Mérnök- és Epitészegylet* közgazdasági és szociálpolitikai szakosztálya február 3-án, csütörtökön délután 6 órakor ülést tart. Az ülésen *Papp* Ferenc „A magyar mérnök müködése és annak határai" cimen tart előadást.

A budai református egyház előadássorozatában szerdán este *Kanyar* József dr. tartott előadást „Magyar gondok — magyar reménységek" cimen. Az előadás után *Haypál* Béla lelkész bibliát magyarázott.

A *Szepesi Szövetség* február 6-án, vasárnap délután 5 órakor a Gellért-szálló nagytermében rendezi meg *Gyapjasné Gábriel* Berta szepesi iró szerzői estjét. Vendégeket szivesen látnak.

A *Szent István Bajtársi Szövetség* vezetője *Zeöke* Pál dr. előadást tartott „A kis nemzetek" cimmel. Előadásában megvilágitotta a dunamenti népek egymásra utaltságát, különös tekintettel a magyar-lengyel barátságra. Az előadást vita követte.

MIRE MIT VÁSÁROLHATUNK MA?

HUS

Január 29-étől érvényes „B. 22" sz. szelvényre borju, marha, vagy lóhust, vagy bármely husféleségéből készült kolbászárut, a „B. 23." számu szelvényre lóhust, vagy lóhusból készült kolbászárut lehet kiszolgáltatni. Az „A. 21.", „B. 24. és 25" számu szelvények nem válthatók be.

A közélelmezési ügyosztály ismét felhivja a közönség figyelmét arra, hogy nyulhust jegy nélkül, tetszés szerinti mennyiségben vásárolhat.

TEJFEL

Vadnyulat vásárló fogyasztóknak a kereskedők *4 deci tejfelről szóló utalványt adnak.*

VAJ

A közellátási szelvényiv III. számu szelvényének bevonása mellett *5 deka vaj* kerül kiszolgáltatásra február 1. és 10. között. A szelvényeket a lakáshoz közeleső tejkimérő-üzletben kell január 26. és február 5 között leadni. Erről az üzletek elismervényt adnak és egyben közlik, hogy mikor kerül sor az arra járó vajmennyiség kiszolgáltatására.

TOJÁS

Az uj rózsaszinü közellátási szelvényiv 4. sz. szelvényére egy drb tojás kapható 20—30-ig.

BAB

A közellátási jegy „A" szelvényére 17—31-ike között fél kilogramm babot szolgáltatnak ki.

PAPRIKA

A közellátási szelvényiv „U" szelvényére január hónapra két dekagramm füszerpaprika (tört, poralaku piros paprika) vásárolható.

Jól öltözködik? Takarékosan öltözködik?
LUXUSTEXTILTÖLI VI., TERÉZ-KÖRUT 18

PETRÓLEUM

Világitásra felhasználható petróleum a 2. sz. szelvényre 15—31-ike között 1 liter.

TÜZIFA

A tüzelőanyag-szükségutalványok uj 5. és 6. számu szelvényeit január 16-tól kezdve osztják a kerületi elöljáróságok. A tüzifautalvány egy-egy szelvényére 25 kg tüzifa, a szénutalvány egy-egy szelvényére 20 kg szén szolgáltatható ki. A szénutalványon lévő tüzifaszelvényre ezenkivül 40 kg tüzifa vásárolható alágyujtási célra.

A szelvények február 29-ig válthatók be.

EGYETEMI LEVELEK

INTERVJU

Kedves Olvasó, szokatlan intervjuról van szó; elindultunk, hogy kifürkésszük a kollégákat. Az intervju-alany: Egyetemi Ifjuság. Tárgya: életük tömény kivonata. Az intervju hangulata könnyü és kedélyes, mindenki szivesen és *állandóan* nyilatkozik.

Reggel a villamoson, az egyetemre menet verődünk össze. Gémberedett ujjaink szoritják az aktatáskát, L. kollégina időnként hevesen szipákol. Élénken fecsegünk.

Egyik mérnökhallgató kolléga radirgumit akart tegnap vásárolni. „Póttal" kínálták. A büffében „nápolyit" árulnak, nem vásároljuk. A laboratóriumban megcsappantak a külföldi vegyszerek, az üveglombikokkal, eprouvettákkal féltő gonddal kell bánni, a vegyszerekkel morzsányira takarékoskodni. A fizikai mérőeszközöket alig adják kezünkbe, csupa pótolhatatlan holmi. Az index fedele egyszerü keménypapirból készült, nem vászonból, mint a felsőéveseké. Takarékoskodni kell.

Mütalppal a cipőnkön, müebédekkel a gyomrunkban, müérett gesztusokkal a viselkedésünkben: — látnivaló, hogy háborus fiatalság vagyunk. Nagyon meggondolt, zárkózott és óvatos társaság ez. Gyorsan kitanulta, a mütalppal óvatosan kell járkálnunk, müméltóságunkra még sokkal jobban vigyázunk. Általában senki sem politizál. Bár vannak köztünk nagy „politikusok". Ők *állitólag értik* a dolgot. Mi bámuljuk őket.

*

T. kollégánk a pápa szózatáról beszél. Ömlik belőle a szó meg a cigarettafüst. T. kolléga lelkes hivő. Általában is meglepően vallásosak vagyunk.

De kevés szó esik a vallásról. Olyan kollégával, aki vallási vivódásairól beszélt volna, ezideig itt nem találkoztunk. A legélénkebb vallási tárgyu beszélgetésünk a napokban esett. A laboratóriumban álltunk a kémlőcsövek felett, mikor valaki Du Gard vallásbölcseleti regényét említette. Többen olvasták a könyvet, percekig élénken vitáztunk felette, de meglepő békés hangon. (Közben rendithetetlenül melegitettük az eprouvetták tartalmát.) Amikor épp élénkülni látszott a hangulat, valaki csendesen megjegyezte: — Más látószögből nézzük a dolgot, nem kaphatunk róla egyforma képet. — Percnyi csend után egy másik barátunk hozzáfüzte: — Sőt, ugylátszik, ez a látószögeltolódás nem is helyezkedés kérdése, a szemünkben, az idegpályáinkban kell legyen a különbség. — Rögtön ezután valaki igen megmérgesedett:

— Csapadék még mindig nem akar mutatkozni!

Mindenki ujra a kémlőcsöveket figyeli, gyötri és repeszti. Éles kanyarral a kémiára terelődik a szó.

*

Pénzünk nincs! Ugy nagyjában mindannyian szegények és könnyelmüek vagyunk. Van ugyan köztünk elenyésző számban tisztességteremtő kapitalista-csemete is, meg lóverseny-vitéz. De ők inkább a mezei-hallgatók rendjébe tartoznak. Ezekről az a rege járja, hogy főlös huszpengősök, három télikabát, esetleg motorbicikli felett rendelkeznek. Tény, hogy nyikkanás nélkül fizetik a teljes tandijat (250 aranypengőt), svájci aranykarórát hordanak és játszi könnyed eleganciával öntik le jóddal fehér köpenyüket. Nem utolsó sorban 10 cm. átmérőjü csoda Jonathán-almákat esznek tizóraira. Szemérmesen viselik vagyonukat és lehetőleg kevés feltünéssel az emlitett három télikabátot. Kevés vizet zavarnak. (Ezt a „gazdagoktól" el is várjuk.)

A többség azonban kitartóan és szünet nélkül szegény. Minden számottevő vagyonunkat tudományos könyvekbe öljük. A megmaradó roncsokat nagystilüen husz szimfóniába, vagy ha már elkerülhetetlen, tü cérnába fekteljük, a kereslet-kinálat, termelés-szükséglet pillanatnyi döntő törvényei szerint, de minden jövedelmezőségi kilátás nélkül.

Véleményünk a pénzről, gyakran hallható. Durban, mollban, a legkülönbözőbb hangszereken: törvényes fizetési eszköz, értékmérő és csereeszköz, de — *sajnos nincs! Kár, hogy nincs. Jó volna, ha volna. Biztos lesz. Mi az, hogy lesz!*

*

Terveink, álmaink bőven vannak. Félévvégi szünetben itt üldögélünk a könyvtár lépcsőjének párkányán. Várjuk a kikért könyveket. Majdnem minden értelmiségi foglalkozás képviselve van köztünk: akad itt jogász, közgazdász, medikus, mérnök, bölcsész. Csoportokba verődve, csendben beszélgetünk. Nagyokat szippantunk a cigarettából, sürü puha füstből világitanak ki az arcok. A jövőnket tárgyaljuk. Jót ebédeltünk, a könyvtárban jó meleg van — általában nagyon jól érezzük magunkat. Szinte káprázik a szemünk, ahogyan a jövőt nézzük.

D. kolléga medikus. Ahogy teheti, megnősül (viharos helyeslés), vidéken él majd, sok gyereket, kertet, állatokat akar. Szaklapokat járat, lesz egy kis autója, évenként pár hetet tanulmányuton tölt. És sok szép egészséges falusi népet akar maga köré. *Persze*, az állam fizeti majd az orvost, nem kell honoráriummal bibelődni... telik könyvre, gyerekre, rádióra, utazásra. *Persze!*

Z. kolléga fizikus. Egyszerüen tanulni akar.

— És ha végeztél az egyetemmel?

— Akkor kezdek igazán tanulni.

— És később?

— Később is!

Csökönyösen kitart emellett: tanulni akar. Nem remél uj és csodálatos felfedezéseket. (Bár az is megeshetik, jegyzi meg szerényen.) Z. kolléga egyszerüen a megismerésre éhezik. Fanatikusan cseng a hangja, ahogy a világmindenség csodájáról beszél. A rendről az atomtól a kozmoszig, a gyönyörü szabályos Törvényről. Egész életén át fürkészni akarja és csodálni. *Persze*, a társadalom lehetővé teszi minden tudósnak a kutatást: lesz pénz, meg laboratórium, meg asszisztens, meg anyag. *Ez már csak természetes!*

I. kolléga, a kedves jogász szociológiával szeret foglalkozni. Édesapja asztalos. Maga nyolc testvérével gyerekkora óta saját gyomrán, bőrén, legsajátabb egyéniségén keresztül tapasztalja ki valamennyi századok szociális kinját. Két ügyes, kopottkörmü, kedves munkáskeze igazi asztaloskéz. Bütykökkel és párnákkal az illő helyeken: itt a fürész, ott a gyalu törte, horzsolta. Amikor gondolkodva, lassu szóval magyaráz, sugárzik belőle az intelligencia, a tehetség. Ő a legkészebb ember köztünk, majdnem felnőtt. Szociális terveiben szerény és józan, de eltökélt és ellentmondást nem türő. A falut akarja vigyázni, meg a faluból nagyvárosba kerülő fiatalokat. A társadalom órák alatt belátja majd (hiszen már ezidáig is belátta), hogy a kollégának igazsága van, nyujtják neki versengve az anyagi meg erkölcsi eszközöket, ez már csak triviális. *Persze* I. kolléga olyan pozicióba kerül, ahonnan figyelheti, lendítheti az övéi sorsát. Ez aztán igazán *magától értetődik!*

U. kollegina tanárnő lesz. Szipor-kázik a csodálatos tervektől. Jobb, okosabb, egészségesebb gyerekeket lát tágas, világos, jólberendezett iskolákat. „Test"-eket akar készíteni, szaklapokba fog dolgozni, pedagógiai kutatásokat végez majd, szinte szétveti az ambició. És végeredményben olyan egyszerü minden. U. kollegina egészséges, fiatal, tele van jóakarattal és tettvággyal, idővel minden megvalósul, minden sikerül, szép az élet.

Aztán itt van a mezőgazda-kolléga kertgazdálkodási terveivel, telivértenyésztési vágyálmával. Meg a közgazda barátunk az országot behálózó termelési és fogyasztási szövetkezeteivel. Meg az építész-kollégina mántelen kislakásával, meg a többi sorra.

*

Idővel feltétlenül kihajitanak bennünket innen, annyira belemeleged tük az eszmecserébe. Ám most valaki váratlanul közénkcsördit: háboruutáni dekonjunktura, társadalmi közöny, protekció-kasztrend szer, értelmiségi proletáriátus... Nézzetek körül!

Nagyon elhallgatunk ám! Hiszen amugyis igen kiábrándult ifjuság ez, sokat látott és tapasztalt eddig is. De nagylelkü és csodaváró, hiszen ifjuság. Bizony elment a kedvünk a locsogástól. Mi lesz velünk, mi lesz belőlünk!

Már rég megkaptuk a könyveket, lassan a hazamenésre is elszánjuk magunkat. Leugrunk a korlátról, leporoljuk egymás kabátjáról a rákenődött falat. Szétszéledünk a vizgyöngyöktől csillogó ködbe. Csendben lépkedünk. Az ilyen baráti kupaktanács után sok minden jut az ember eszébe.

De otthon, a kollégiumban, a meleg lámpafényben, szerelmes gyengédséggel belelapozunk a magunkkal hozott könyvbe, simogatjuk, ahogyan forgatjuk. A vacsora sok és jó ma este, el nem fogyó étvággyal gyömöszöljük magunkba a jó meleg ennivalót. Harsány örömmel falunk.

Később az ágyak melletti székeken sorakozik a féltő, becéző gonddal szétteritett ruhaféle. Egy kolléga almát szed elő: hosszas és megerőltető geometriai számitások után zsilettel hét egyenlő részre vágjuk, ez a desszert. Azután lassan elcsendesedik a társaság.

Mikor elalszanak, olyan az arcuk, mint a jó, kicsi gyerekeké.

Ennyi volna ez az intervju, Olvasó. (Okulásul mindenkinek, akit illet — mondanánk még —, ha ez nem volna tulságosan illetlen és szerénytelen.)

(figyelő)

Kultuszminiszteri rendelet az 1943/44. iskolai év első felének befejezéséről

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter elrendelte, hogy a középiskolákban, középfoku iskolákban és szakiskolákban az 1943—44. iskolai év első fele az 1944 február 29. napjáig tart. Ezekben az iskolákban az első félévi bizonyitványt 1944 február 29. napjának utolsó tanitási óráján kell kiosztani. Február első napján vagy március első napján szünetnapot tartani nem szabad. Ezek a rendelkezések nem vonatkoznak az ipari szakiskolákra, valamint a népiskolákra, ezekben az iskolákban az iskolai év első fele változatlanul január 31. napjával végződik. Az első fél év meghosszabbitása az iskolai rendtartásokban megállapitott egyéb határnapokat nem érinti.

A jövő péntekre összehivták a 42-es bizottságot

A parlament két Háza a napokban választotta meg a 42-es bizottság tagjait, miután a régi bizottság mandátuma lejárt. Az uj 42-es bizottság a jövő hét péntekjén, február 4-én délelőtt tiz órakor tartja alakuló ülését, amelyre a felsőház és a képviselőház elnöke közös egyetértésben kiadott meghivóval hivta meg a tagokat.

Az ülés tárgysorozatán szerepel: a 42 tagu országos bizottság két elnökének, két helyettes elnökének, két jegyzőjének és két előadójának megválasztása; a kormány rendelete az ügynöki arcképes igazolókönyv szabályozásának kiegészitéséről; az ebtartásra vonatkozó, valamint az állati gümőkor leküzdésével kapcsolatos egyes rendelkezések módositásáról; a hősi halottak örököseinek illetékkedvezményéről; a részvénytársaságok és szövetkezetek 1943. évi junius 30. napja után záródó üzletéve eredményének felhasználásáról; a számolólapok illetékéről; végül a félbemaradt épitkezések befejezésének biztositásáról.

Klubnap a kormánypártban

A kormánypártban csütörtök este klubnap volt, amelyen a párt törvényhozói nagy számban vettek részt. Megjelent a klubnapon *Kállay* Miklós miniszterelnök vezetésével a kormány több tagja is. A miniszterelnök hosszabb időt töltött a pártban és a jelen volt törvényhozókkal elbeszélgetett az aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről.

Beszédes számok a székesfőváros társadalompolitikai tevékenységéről

A Pedagógiai Szeminárium disztermét zsufolásig megtöltő közönség előtt a fenti cim alatt rendkivül érdekes, vetitett képekkel tarkitott előadást tartott *Csanády* Gusztáv dr., a főváros szociálpolitikai osztályának kitünő vezetője.

A magyar főváros — mondotta bevezetőjében az előadó — 1942-ben *harmincкétmillió pengőt* áldozott szociálpolitikai célokra. Mire használta fel a város ezt a tekintélyes összeget? — erről szólt a beszámolószámba menő előadás, amelynek érdekesebb megállapitásait az alábbiakban ismertetjük:

A főváros 1941 óta egymaga látja el a *„Budapest székesfőváros anya-, csecsemő- és kisdedvédelmi intézet"*-et, amelybe szervesen illeszkedik bele a *védőnők* szociális munkája. Ennek a széles térre terjedő munkának a támogatására szolgál a *házassági tanácsadó és jogvédő iroda*, azután a *gróf Apponyi Albert anya- és csecsemőotthon*. Szólott a tanácsnok *a vándorkelengye* akcióról is, amely egy év alatt hatezernél több babakelengyét kölcsönzött ki s ezzel a fővárosban megszületett csecsemőknek *közel a felét* látta el a szükséges holmival. A fővárosi *csecsemőotthonok* naponta 250, a *napközi kisdedotthonok* pedig 220 kisgyermeket gondoznak egész napon át. 1942-ben a polgármester felállitotta a *Gyermek- és Ifjuságvédelmi Hivatalt*, amelynek feladatkörébe tartozik a hatéven felüli gyermekek és fiatalkoruak általános szociális gondozása. Beszélt azután a *gyermeküdültetési akcióról* és a főváros által fenntartott *árvaházakról*, amelyekre évi 900.000 pengőt fordit a város. A *tanoncotthonokról* szólva rámutatott ezeknek nemzetvédelmi szerepére. *A kislakásos bérházak és telepek* létesitésével is a társadalom segitségére siet a főváros, amely — többek között — arról is gondoskodik, hogy a *családfők részére munkaalkalmat* biztositson. Vázolta még *a kerületi elöljáróságok kiterjedt szociális munkáját* és megemlékezett a *szeretetotthonokról is*, amelyeknek fenntartására kereken 2,300.000 pengőt fordított a főváros. Érdekes előadása végén felhivta a figyelmet arra a tényre, hogy *a menhelyek* ma már nemcsak a magános hajléktalanokat fogadják be, hanem a szegények és az öreg házaspárok ellátásáról és elhelyezéséről is gondoskodnak.

A közönség, amelynek soraiban ott volt *Homonnay* Tivadar dr. főpolgármester, *Bódy* László dr. alpolgármester, *Petry* Pál nyug. államtitkár, *Kádár* Levente államtitkár, a főváros tanácsnoki kara és sokan mások, *Csanády* Gusztávot tartalmas és mély szociális érzékről tanuskodó előadása nyomán meleg és megérdemelt ünneplésben részesitette.

A legjobb barát
egy jó könyv az
UJSÁG
könyvtárából!

A honvédség köszönete a Magyar Vöröskeresztnek

Vitéz Lakatos Géza vezérezredes a következő átiratot intézte a Magyar Vöröskereszt elnökéhez:

Jóleső örömmel értesitem, hogy a vezetése alatt álló Magyar Vöröskereszt által küldött karácsonyi szeretetcsomagok a szentestén minden honvédhez eljutottak. A Magyar Vöröskereszt áldozatkész ajándéka melegebbé és bensőségesebbé tette az otthontól távollévő honvédeink karácsonyi ünnepét. Az a szerető gondoskodás, amely a Magyar Vöröskereszt részéről most már ismételten kifejezésre jut, szorosabbá teszi kapcsolatainkat az otthonmaradottakkal.

A sok fáradsággal járó munkáért ugy a magam, mint valamennyi honvéd nevében hálás köszönetemet fejezem ki és kérem Nagyméltóságodat, hogy e köszönetemet a Magyar Vöröskereszt tudomására hozni méltóztassék. Pitrolffy Szabó Béla dr. orvos-századosnak a karácsonyi szeretetcsomagok elosztása terén kifejtett buzgó szolgálatáért ezuton mondok köszönetet. *(MTI)*

Ujabb természeti katasztrófák Argentinában

Buenos Aires, január 27. *(NST)* Egyre ujabb természeti katasztrófák követik a legutóbbi sulyos földrengést, amely eltüntette a föld színéről San Juan tartományi fővárost. Rio Gallerostól mintegy 25 kilométerre délnyugatra működésbe lépett egy régen kialudtnak hitt vulkán s az egész környéken heves földlökéseket éreznek. Salta tartományban a Medio-folyó kilépett medréből és messze területeket elárasztott. Egyes vidékek teljesen el vannak zárva a külvilágtól.

Pénteken nyilik meg a Benczur-kiállitás

Január 28-án, pénteken déli 1 órakor nyilik meg az Országos Magyar Szépművészeti Muzeumban a Benczur Gyula születésének 100. évfordulója alkalmából rendezett emlékkiállitás. A kiállitást *Szinyei Merse* Jenő kultuszminiszter megbizásából *Csánky* Dénes, a Szépművészeti Muzeum főigazgatója rendezte. Két nagy teremben összesen 59 Benczur-kép szerepel az emlékkiállitáson, nemcsak a Szépművészeti Muzeum tulajdonában levő képek, hanem a többi közgyüjtemények és a magánosok birtokában levő kiemelkedő Benczur-alkotások is. A Szépművészeti Muzeum a kiállitásra nyomtatott katalógust is adott ki, amelynek előszavát *Wlassics* Gyula báró államtitkár irta, s amely *Csánky* Dénes összefoglaló tanulmányát is közli Benczur Gyula művészetéről.

A svájci magyar követ látogatása a Vöröskeresztnél

Bern, január 27 (Magyar Távirati Iroda.) Bakach-Bessenyey György báró svájci magyar követ látogatást tett a Vöröskereszt nemzetközi bizottságánál, valamint a Vöröskereszt ligájánál. Kiséretében volt Kövér Gusztáv dr., a magyar kormány kiküldötte a Nemzetközi Vöröskeresztnél és Vladar Ervin követségi tanácsos, genfi magyar főkonzul. A magyar követet a nemzetközi bizottság tagjai jelenlétében Max Huber tanár, a bizottság elnöke, a hágai állandó nemzetközi törvényszék volt elnöke, a Vöröskereszt Ligában pedig Rouget gróf főtitkár fogadta. A magyar követ megtekintette a Vöröskereszt dolgozóhelyiségeit, valamint raktárát, ahonnan a szeretetadományokat szétküldik a hadifoglyok és az inséget szenvedő országok polgári lakossága részére. (MTI)

Háboru után áthelyezik a greenwichi csillagvizsgálót

Stockholm, január 27. (Magyar Távirati Iroda) A Dagens Nyheter londoni értesülése szerint Londonban elhatározták, hogy a greenwichi csillagvizsgálót a háboru után távolabbra helyezik Londontól. Mikor a csillagvizsgálót 1675-ben felállitották, távolsága Londontól elég nagy volt, a főváros azonban azóta annyira közelébe terjeszkedett, hogy az erős világitás, a kémények füstje és a felhőképződés London felett komolyan megnehezíti a csillagvizsgáló munkálatait.

A kultuszminiszter a magyar művészképzés szellemi irányvonaláról

Az Országos m. kir. Képzőművészeti Főiskola hétfőn délelőtt tartotta évadnyitó ünnepi közgyűlését. A közgyűlésen megjelent és nagy beszédet mondott *Szinyei Merse* Jenő titkos tanácsos, vallás- és közoktatásügyi miniszter.

Pilch Dezső ezidei rektor megnyitója után *Szinyei Merse* Jenő kultuszminiszter állott fel szólásra és nagy beszéd kíséretében átadta a rektornak a kormányzó által adományozott rektori díszjelvényeket.

— Az elmúlt két évtized magyar művészetének fejlődésében mind a főiskola, mind pedig a külföldi intézetek igen szép és elismerésreméltó eredményekkel dicsekedhetnek. Mint a magyar művelődés őrének, kötelességem, hogy elismerésemnek itt is kifejezést adjak, de kötelességemnek érzem ugyanakkor azt is, hogy az új idők korszerű követelményeire rámutassak.

— Vajudik körülöttünk a világ és ennek a vajudásnak mi, magyarok is eszmélkező, vérüket áldozó részesei vagyunk.

— Teljes hittel hisszük, hogy ebből a gigantikus, az egész emberiséget megmozgató és átható küzdelemből megtisztulva és újjászületve lép majd ki az emberi nem s igazi, keresztény voltában bontakozik ki az új, egészséges Európa és benne a magyar élet.

— A kibontakozáshoz és újjászületéshez azonban *nem elegendő a fegyverek harcbavetése* és nem elegendő a véráldozat sem, ha nem követi majd a lelkekben dúló harc győzelmes befejezése, *a lélek, az emberi szellem megtisztulása.* Mi, magyarok, sem elégedhetünk meg azzal, hogy fegyvereink harcbavetésével és vérünk áldozásával kivesszük részünket ebből a küzdelemből. Miként fegyveres és gazdasági erőinket, akként szellemi energiánkat is a legnagyobb mértékben kell fejlesztenünk és latbavetnünk eme egyetemes emberi cél érdekében.

— Az emberi szellem fejlődésében a legnagyobb mozgató erők mindenkor azok az alkotó tényezők voltak, amelyek *egyetemes értékeket* tudtak létrehozni, de minden igazi alkotóerő csak a faji tulajdonságokkal együtt s csak a nemzeti hagyományokon keresztül válhatik egyetemes emberi értékké. Éppen azért nemcsak önmagunkkal, hanem az egész emberiséggel szemben is legszentebb kötelességünk, hogy a lehető legteljesebb mértékben segítsük elő a magyar szellem nemzeti hagyományainak az érvényesülését és a faji géniusz kiteljesedését.

— Itt, a magyar művészet otthonában, különösképpen kell hangsúlyoznom, hogy ezt *elsősorban a magyar művészet jövendő fejlődése számára kell biztosítanunk.*

— Az újabb művészet története eléggé szakadozott ütemű, lázas fellángolások, fellobbanó újrakezdések sorozata. Ennek legsúlyosabb okát abban látom, hogy nem volt olyan intézményünk, amely koronként összefogta és átadta volna a hagyományokat következő nemzedékeknek, illetve korszakoknak. Amíg pedig ez meg nem történik, addig születhetnek magvetőképességű magyar művészek és párjukat ritkító művészi alkotások, de mindaddig egységes magyar művészi fejlődésről, egységes magyar művészi közízlésről s a művészetnek a közszellemet formáló hatalmas szerepéről — amire pedig hivatott — nem beszélhetünk.

— Úgy látom tehát, hogy a Képzőművészeti Főiskolának elsőrendű feladata, hogy a magyar művészet, különösképpen a festészet és a szobrászat régibb és közelmultbeli hagyományait összegezve és a soron következő nemzedékekre az újabb hagyományokkal gazdagodva, átörökítse. Egyáltalán nem kívánom azt, hogy a főiskola bezárja kapuit az új, külföldi áramlatok előtt, de hangsúlyoznom kell: ezek befogadása és értékelése *nem elsőrendű feladata.* Egyébként is ezt a célt szolgálják művészképzésünkben a külföldi Collegium Hungaricumok. Ezek az intézmények jók s nemcsak fenntartásuk, de továbbfejlesztésük is fölötte kívánatos.

— A magyar művészképzésnek inkább arra kell több gondot fordítania, hogy ifjú művészeink magyarságukban teljesen felvértezve kerüljenek a külföld művészeti központjaiba. Csak így biztosíthatjuk, hogy nem ragadják el őket az új áramlatok s különösen a mi korunkban oly divatos művészi hitvallások. Ezért is fontos, hogy az eddiginél fokozottabb mértékben mélyítsük el a művészifjúságban a nemzeti hagyományoknak, magyar történelemnek és irodalomnak, különösképpen a hazai földnek és tájaknak, valamint a nép műveltségének, művészetének, költészetének, zenéjének, táncainak a megismerését, alkotó lelkébe való felszívódását.

— Távolról sem gondolok azonban például a népművészet motívumainak a felhasználására, másolására. Ez éppúgy tévutakra vezetne, mint a külföldi hatások szolgai átvétele és utánzása. A lényeg az, hogy fiatal művészeink teljenek meg lényeges és gyökeres hazai élményekkel. Ilyen módon majd a művészet nagyszerű nyelvén megfogalmazzák *az eredeti magyar szépségeszményt.* Hozzá kell tennem, hogy művészetünk európai jelentősége is akkor szökik majd csúcspontjára, ha európai színvonalú, de eredeti magyar világképet tud kifejezni. Elengedhetetlen azért, hogy ifjú művészeink mennél több időt tölthessenek a nép körében, a néphagyományokban és táji szépségekben gazdag vidékeken.

— Meggyőződésem, hogy a jövő magyar művészet csakis ezen az úton tisztulhat meg és születhetik újjá. Egyedül ezen az úton érheti el a minden ízében magyar és mégis európai színvonalat.

— Éppen ezért gondoskodni kívánok arról, hogy olyan intézmények létesüljenek, amelyek alkalmasak e feladatok megoldására. Szükségesnek tartom mindenekelőtt a főiskola keretében már régen működő művésztelepek megreformálását és megfelelő átszervezését. Ezzel párhuzamosan gondoskodni kívánok majd a belföldi tudományos kutató ösztöndíjakhoz hasonló újabb belföldi művészeti ösztöndíjak létesítéséről. Ifjú művészeink járják be az országot, szívják magukba a magyar tájak szépségeit s gazdagodjék lelkük a nép tiszta érzelemvilágában.

— Az így felvértezett és az egyéni fejlődés útján elindult ifjú művészeket azután bátran küldhetjük a külföld fővárosaiba, még a legforrongóbb szellemi központokba is. Ezek a fiatal művészek már kellő kritikával rendelkezve tanulhatnak majd tovább és fejlődhetnek.

Pilch Dezső rektor meghatott szavakkal mondott köszönetet a főiskolát ért legmagasabb kitüntetésért.

Pilch Dezső rektor beszámolt a főiskola multévi munkásságáról, majd üdvözölte Rudnay Gyula festőművész főiskolai tanárt, aki a velencei nemzetközi képzőművészeti kiállításon díjcserélő elismerést kapott. Utána kiosztotta az 1941/42. évi főiskolai kitüntető érmeket, amelyeket *Kákonyi* István, *Bánya*y Ödön és *Bereczky* László kaptak meg. Végül *Kontuly* Béla és *Fáy* Aladár főiskolai tanárok tartottak székfoglaló beszédet. (MOT.)

Varga és Antal miniszterek beszéltek a soproni magyarság kettős ünnepén

Sopronból jelenti a *Magyar Távirati Iroda:* Fényes ünnepség keretében avatták fel szombaton este a *Magyar Művelődés Házát.*

Először a Soproni Magyar Szövetség tartott díszközgyűlést. *Höggészy* Pál főispán elnöki megnyitó beszédében rámutatott arra, hogy a Soproni Magyar Szövetség szerezte meg a régi kaszinóépületet a Magyar Művelődés Háza céljaira, hogy abban hajlékot adjon a nemzeti kultúrának. Utána *Kamenszky* Árpád polgármester mondott beszédet, majd báró *Wlassics* Gyula államtitkár a vallás- és közoktatásügyi miniszter nevében üdvözölte a Soproni Magyar Szövetséget. Beszédében rámutatott arra az előkelő ranghelyre, amelyet Sopron a legkulturáltabb magyar városok között elfoglal. Nemcsak az iskolákban — mondotta a többi között —, hanem az iskolán kívül is minden rendű és rangú nemzetnevelőtől ugyanannak az egy főszempontnak töretlen érvényesülését kívánjuk s ez: a valláserkölcsi és nemzeti alapon nyugvó, egészséges magyar világszemlélet kialakítása.

A díszközgyűlésen a Soproni Magyar Szövetség tiszteleti tagjaiul választotta herceg *Esterházy* Pált, *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminisztert, *Varga* József kereskedelem- és iparügyi minisztert, *Antal* István nemzetvédelmi propagandaminisztert, *Pataky* Tibor és *Zsindely* Ferenc miniszterelnökségi államtitkárokat és *Ulleín-Reviczky* Antal rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert, sajtófőnököt.

Varga miniszter a magyar hivatásról

A díszközgyűlést műsoros est követte. Ennek keretében *Varga* József miniszter, Sopron város országgyűlési képviselője mondott ünnepi beszédet.

A miniszter örömmel üdvözölte Sopron város polgárait abból az alkalomból, hogy hazafias áldozatkészségük révén meg tudták valósítani a Magyar Művelődés Házát, hogy otthont adjanak minden olyan törekvésnek, amelylyel a magyar nép legszélesebb rétegei számára növelni lehet a jövő szempontjából a legfontosabbat: *a magyar hivatás átérzését.*

— Tudom — folytatta beszédét a miniszter —, hogy a széles magyar népi rétegeknek otthona is lesz ez a ház. *Olyan idők következnek ránk, amikor nemcsak az intelligenciának lesz szüksége a magyar hivatás átérzésére, hanem a legkisebb magyarnak is* s ezt a hivatásérzést csak folytonos képzéssel lehet úgy kimunkálni, hogy az élet viharait el tudjuk viselni.

A miniszter ezután rámutatott arra, hogy *a magyar politikai bölcseség, a magyar fegyelem és a magyar szervezőképesség volt az a három tényező,* amellyel őseink itt, a Kárpátok medencéjében államot tudtak teremteni s azt a történelem viharai közepette is fenn tudták tartani. A magyarság méltón lehet büszke arra, hogy ezer esztendeje Európában van. A honfoglalók politikai érzékére és bölcseségére vall az a tény, hogy már maga a hazát alapító őslakosság áttért a keresztény vallásra, mert tudta, hogy *sorsa Európa sorsával van összekötve.* Ugyancsak a magyar bölcseség, a magyar szervező erő volt az, amely az országot a tatárjárás után helyreállította. Igaz, hogy a mi saját véreinkből fakadt királyaink *ehhez a nemzetépítő munkához külföldről idegeneket hívtak be,* akik a magyarsággal valóságos testvéri együttérzésben fogtak hozzá a munkához. A magyar nép Árpádházi királyaink alatt is politikai bölcseségről tett tanuságot s a későbbiek folyamán is állandóan a Nyugattal tartott. *A magyarság azonban mindig a saját ízlése, a saját felfogása szerint csatlakozott a Nyugathoz,* ugyanakkor, amikor elválaszthatatlan volt tőle ezeréves történelme folyamán. A középkor végén, *Mátyás király idejében, minden beszivárgott, behívott idegen elem ellenére, magyar többségű volt az ország s csontja velejéig magyar.* De abban a hosszú harcban, amelyben a török ellen védte a Nyugatot, *magyar fajtájú lakosságának több, mint felét elvesztette,* míg a Nyugat ezalatt nyugalomban fejlődni tudott. S amikor az óriási vérveszteséget *a császári hatalom megint csak idegenek betelepítésével ellensúlyozta, a magyarság ősi erejét ezzel sem sikerült* megtörni, mert megmaradt magyarnak, európainak, nyugatinak.

— Ha *mi olyan módon vagyunk most magyarok, ahogyan őseink voltak, nem érhet bennünket baj.* Őseink soha nem voltak imperialisták, most sem vagyunk azok. De ebben a vérzivatarban, amely körülöttünk dúl, *imperialistáknak kell lennünk annyiban, hogy véghetetlenül szeretnünk kell saját fajtánkat.* A magyarságnak különös sajátsága, hogy idegen népek között, akiket testvérül fogadott, *élni tudott magyarul és meg tudott maradni magyarnak.* Hogy ezt a jövőben is minél jobban meg tudja tenni, sok ilyen Magyar Művelődés Házára volna szükség, amelyben *az ország legjobbjai nagy néprétegeket öntudatosítsanak és felvértezzenek a küzdelemre,* amelyet — bármilyen kemény lesz és bármennyi ideig tart — megvívunk, mert ez nemcsak a mi érdekünk, hanem egész Európáé is.

Varga József miniszter beszédét gyakran szakította félbe a taps.

Antal István a magyar—német kérdésről

Varga József és Antal István miniszterek, valamint báró Wlassics Gyula államtitkár vasárnap délelőtt résztvettek a soproni magyar ifjúság seregszemléjén. A színház előtti téren több mint tízezer főnyi tömeg jelenlétében búcsúztatták a besorozott leventéket, majd a soproni lányok felszalagozták a besorozottakat. A soproni magyar ifjúság seregszemléjének befejezéseként az ifjúság díszmenetben elvonult a Hűségzászló előtt.

Varga József és *Antal* István miniszterek ezután megjelentek a magyar élet pártja kibővített párthelyiségének felavatási ünnepségén. *Höggészy* Pál főispán megnyitó beszéde után *Antal* István nemzetvédelmi propagandaminiszter *Kállay* Miklós miniszterelnöknek, a MÉP vezérének s vitéz *Lukács* Béla tárcanélküli miniszternek, a MÉP országos elnökének üdvözletét tolmácsolta.

Ezután a magyar élet pártja sopronmegyei nagyválasztmánya tartott ülést a Magyar Művelődés Háza dísztermében. A választmányi ülésen először *Varga* József miniszter, Sopron város országgyűlési képviselője, mondott beszédet. A miniszter beszédében főleg gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Az anyaggazdálkodás problémájával kapcsolatban hangoztatta, *nem lát olyan jelenséget, amely aggodalomra adna okot s bízik abban, hogy az anyaggazdálkodás terén a helyzet nem fog lényegesen romlani még akkor sem, ha tovább tart a háború,* sőt az anyaggazdálkodás egyes szektoraiban még javulás várható. Rámutatott arra, mennyire fontos, hogy már a háborúban előrevessük a szemünket a várható békegazdálkodásra s amennyire az anyag- és munkaerőgazdálkodás megengedi, *még a háború alatt építsünk olyan üzemeket, amelyek a békegazdálkodást is nagy mértékben előmozdítják. Gacs* János, a sopronmegyei lajstromon megválasztott képviselő mondott még beszámolót, majd *Antal* István nemzetvédelmi propagandaminiszter mondott nagyszabású beszédet.

Antal István miniszter azzal kezdte beszédét, hogy 1934-ben Gömbös Gyula a soproni színház erkélyéről elsőnek tett hitet a tengelypolitika mellett. A *„tengely" fogalma Sopronban született meg Gömbös Gyula ajkán* és Sopronból indult el arra a nagy pályafutásra, amelyet ma az európai, sőt a világpolitikában betölt.

— Sopron — folytatta a miniszter — egyébként is *szimbolum* a magyar politika és a magyar közélet számára: *a magyar—német sorsközösség szimboluma.* Amint Sopronban találkoznak az Alpesek végső nyúlványai a Kis Magyar Alföld síkságával, *úgy Sopronban érintkezik a magyar lelkiség a német lelkiséggel.* A magyar—német sorsközösség nem diplomáciai akták mélyén született. Ez a sorsközösség és együttműködés a történelmi erők és a történelmi szükségesség gyümölcse, amely túl az érdekek vonalán, a közös múlt, a közös küzdelmek és a közös érzések termékeny talajából hivatott életre. A magyar és a német katonák a Volga mellett e történelmi sorsközösség jegyében ontják vérüket. Nekünk idehaza is meg kell találnunk a legteljesebb magyar—német testvéri és bajtársi együttműködés lehetőségét.

— Ez az együttműködés történelmi és exisztenciális szükségesség — folytatta beszédét Antal István miniszter. — *Mindkét népnek túlsok az ellensége és túlsok az igazsága,* amellyel és amelyért küzdenie kell, vétenénk tehát létünk közös parancsa ellen, ha éberségünknek és erőnknek minden cseppjét nem a közös ellenség leküzdésére és a közös győzelem kivívására használnók fel. A magyar politikai, diplomáciai és katonai vezetés ezt az életparancsot már hosszú-hosszú idő óta gyakorolja. De ez nem elég, *ugyanezek a szándékok és hajlandóság kell, hogy áthassák mindkét nép lelkét és érzésvilágát.* A magyar népet a németség akkor is ott találta a maga oldalán s ezentúl is ott fogja találni, mert *a magyar nép sohasem volt konjunktúrabarát:* barátja és fegyvertársa mellett nemcsak akkor tart ki, ha süt a nap a fejünk felett, *de akkor is, hogyha nehéz vihar veri házunk tájét.*

A miniszter ezután részletesen szólt katonai erőnk fokozásának szükségességéről, a társadalmi belső arcvonal megerősítéséről, a közellátási kérdésekről és az időszerű szociális problémákról.

— A hadviselés terhei mellett fokozott szociális igényeket kielégíteni csak a nemzeti termelés és a nemzeti munkateljesítmény magasabb színvonala mellett lehetséges — mondotta.

Részletesen szólt a miniszter az időszerű legfontosabb faji problémákról is. Figyelmeztette hallgatóit arra, hogy *a magyar faji kérdést nem meríti ki a zsidóprobléma:* fontos ága ugyan annak, de mégsem az teljesen. A zsidókérdés megoldása terén is hatalmas eredményekre hivatkozhatunk s *ez eredmények csak fokozódni fognak, ha majd végrehajtjuk azokat a rendszabályokat, amelyeket a miniszterelnök a minap az ország közvéleményének bejelentett.* Tudomásul kell azonban vennünk, hogy a zsidó szellemiség kiküszöbölése a legfőbb cél és *a zsidókérdés egyáltalán nincs megoldva azzal, ha zsidó vállalati vezetők helyébe keresztény vállalati vezetőket teszünk,* de azok ugyanolyan zsidó szellemben folytatják munkájukat, mint zsidó elődeik.

— A magyar faji probléma lényege — folytatta a miniszter — pozitívumokban rejlik: *minden eszközzel erősíteni népünk belső feszítőerőit,* egészségét, jólétét s erkölcsi és szellemi energiáit és megizmosítani azokat a gyökérszálakat, amelyekkel nemzetfenntartó magyar népünk a magyar földbe kapaszkodik. *Ez a legfontosabb faji célkitűzés.*

A miniszter azzal fejezte be szavait, hogy ma nem játszhatik szerepet a pártpolitika a magyar életben, mert a pártpolitika csak szétválasztaná az összetartozó magyarokat. Ha megkérdeznék, hogy ma milyen politikát kell követni és milyen világnézetet kell hirdetni minden magyar embernek, csak azt tudná válaszolni, hogy *a megmaradásnak, a magyar erősödésnek és a magyar beteljesedésnek politikáját s ügyünk győzelmre juttatásának világnézetét.* Ma csupán ez a politika és ez a világnézet lehetséges számunkra.

Antal István beszédét igen gyakran szakította félbe tetszésnyilvánítás.

Varga József és Antal István miniszterek vasárnap délután visszatértek a fővárosba.

Gaal Gaszton halálának 10. évfordulóján Tildy Zoltán emlékbeszédet mondott Balatonbogláron

A kisgazdapárt minden esztendőben gyászünnepséget rendez Gaal Gasztonnak, alapítójának és első elnökének emlékére Balatonbogláron. Vasárnap, a tizedik évfordulón a párt sok képviselőtagja és küldöttje zarándokolt a boglári sírhoz, hogy lerójja kegyeletét. *Tildy* Zoltán, a kisgazdapárt ügyvezető alelnöke vezetésével ott volt az ünnepélyen *Szentiványi* Lajos, *Bajcsy-Zsilinszky* Endre, *Nagy* Ferenc, *B. Szabó* István, *Csorba* János és *Varga* Béla kisgazdapárti országgyűlési képviselők. Részt vett a megemlékezésen *Meixner* Dezső, Gaal Gaszton egykori kerületének, a lengyeltóti kerületnek kormánypárti képviselője. Sokan jöttek el a párt küldöttjei közül és küldöttséggel képviseltette magát sok kisgazdapárti szervezeten kívül a lengyeltóti kerület minden községe.

Varga Béla országgyűlési képviselő, balatonboglári plébános mondott szentmisét, majd a résztvevők a balatonboglári hegyre vonultak, ahol a Gaal-család kriptája van. Verőfényes őszi időben a budapesti vendégek, a vidéki küldöttségek és Balatonboglár népe előtt mondotta el Tildy Zoltán emlékbeszédét:

— Ezekben a lázas, hányatott esztendőkben egyre világosabban látjuk: mennyit veszített, *mit veszített Gaal Gaszton korai halálában a magyar nép,* mit veszített az ország. Ki kell mondanunk azt a meggyőződésünket, hogyha Gaal Gaszton életben marad, *másképpen fejlődött volna a magyar politika útja.* Gaal Gaszton erős és tiszta egyénisége, óriási közéleti és erkölcsi tekintélye irányt szabott volna a nemzet életében.

— Mit tett volna Gaal Gaszton az elmúlott tíz év alatt, mi volna az álláspontja ma? Világos feleletet adnak ezekre a kérdésekre Gaal Gaszton emberi arcának vonásai, lelkületének belő tulajdonságai.

— Ami elsősorban jellemezte őt, *az lángoló, tiszta és teljes magyarsága volt.* Neki valóban testvére volt a magyar paraszt. Egész életében hirdette, hogy a magyar gazdaság alapja a föld, a nemzeti élet fundamentuma a föld népe: lelke egész erejével, szenvedélyes meggyőződéssel védte éppen ezért a földet és a föld népét.

— Gaal Gaszton gazdag lelkében az egész nemzet ügyét hordozta és éppen ő volt az, akiben és akin keresztül a nehéz sorssal küzködő parasztság újra bízni kezdett és hinni tudott az értelmiségi rétegeknek, azoknak, amelyek Gaal Gasztonnal együtt őszinte szívvel közeledtek hozzá.

— Magyar jellemvonás volt *ha-*

BIOLAX
2 drb ára 18 fillér
10 drb ára 85 fillér
20 drb ára 132 fillér
a jó hashajtó

Bélyegesek!
Vasárnaponként délelőtt a
BAGATELLE KÁVÉHÁZBAN,
Károly király-út 21 találkozunk

Keresk. rész.-társaság
értékes iparigazolványokkal és előkelő, modern
bérházzal eladó
Írásbeli megkereséseket továbbít „Előnyös üzlet I" jeligével Leopold Gyula hirdetővállalat, Erzsébet-kt 39

Bőrtalpú utalványmentes
FÉRFI LUXUSCIPŐK
saját készítmény, készen és mérték után
CSÁKÁNY-nál IV. Piarista-u. 8 (Váci-utca sarok)

kártalan igazságszeretete is. Nem bírta elviselni az igazságtalanságot.

— Magyar vonás lovagias úri jelleme.

— *Gyengébbet nem bántott, üzöttet soha nem üldözött volna,* kemény volt, határozott és harcban kérlelhetetlen, de gyengéd és melegszívű a védtelennel es elhagyatottal szemben.

— Gaal Gaszton egész életén ragyogó fénnyel ég *puritán erkölcsiségének* bélyege. Keveset beszélt kötelességről, áldozatról, amellyel a köznek tartozunk, de egész élete mégis önfeledt, magát áldozó tiszta szolgálat volt. *Egyetlen mondatot ki nem mondott népszerűség kedvéért,* egyetlen gondolatot el nem hallgatott pillanatnyi előnyökért vagy könnyebbségekért. Keményen állott helyet igazságai mellett, de nem gyűlölködött, nem harcolt személyek ellen. Ki ne emlékeznék arra, hogy mennyi becsüléssel említette közöttünk, nagy harcok idején is annak a férfiúnak nevét, akinek pedig több okból, főleg gazdasági kérdések miatt, politikai ellenfele lett, de akit égő magyarságáért, tehetségéért, tudásáért és tiszta jelleméért a nemzet nagy értékének tartott: *Bethlen* Istvánét.

— Nem voltak soha jelszavai.

— Az egész világon végigszántó válság bennünket nem kímélt és szinte gazdasági élet-halálharcba kergette a föld népét. *A nép lelkében összegyűlt keserűséget Gaal Gaszton egyetlen szavával lángragyujthatta volna.* Ha valamivel lelke és egész egyénisége *teljesen szembenállott, az a forradalmi gondolat és a forradalmi módszerek* voltak. Bujtogató meg nem maradhatott közelében.

— Talán legszembetűnőbb vonása jellemének megalkuvást nem ismerő kemény férfiassága. Egész életén keresztül soha nem történt meg vele, hogy meggyőződéséből valamit is elalkudott volna.

— Szorosan hozzátartozott jelleméhez, életének lényege volt az, amit soha nem mutogatott a világnak: lélekben átélt, szemérmes, igazi *kereszténysége.*

— Ezekkel a jellemvonásokkal hol vezetne most Gaal Gaszton útja: mindenki megfelelhet reá.

— Nekünk ennél a sírboltnál, ezen a tízéves évfordulón egy a kötelességünk: ebben a világot rázó viharban Gaal Gaszton jellemvonásaival lenni magyarnak.

— Jej lenne nekünk, ha Gaal Gaszton emlékét idézve, neki újra hűséget fogadva más jót keresnénk, mint az ország javát. Ha nem tudnánk felülemelkedni kicsiny dolgokon, ha apró és múló problémák foglalnának el, ha nem tágulna ki előttünk a szemhatár s nem élnénk a legnagyobb célért, amiért a földön élhetünk, *szabad, független, erős és boldog Magyarországért.*

— Ezek az idők megmérnek bennünket. Megmérik Gaal Gaszton ittmaradt pártját.

Az emlékbeszédet meghatva hallgatta a sokszázfőnyi közönség. Ezután a politikusok levonultak a kriptába, ahol *Szentiványi* Lajos képviselő, a kisgazdapárt igazgatója helyezte el a párt koszorúját.

A felsőház ülése

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A felsőház október 27-én, kedden délelőtt tizenegy órakor ülést tart. Az ülés napirendjén az országgyülés felsőházáról szóló 1926:XXII. t.-c. módosításáról és kiegészítéséről, valamint a visszacsatolt területekkel kapcsolatban a felsőház tervezetére vonatkozóan szükséges átmeneti rendelkezésekről szóló törvényjavaslat szerepel.

Játék-, háztartási
és **sportáru** szakmában nagy jártassággal bíró
szakembert
új üzlet felépítéséhez keresek. Ajánlatok „Keresztény" jeligére **Haasenstein és Vogler Rt.** hirdetőirodához (V., Dorottya-utca 8. sz.) intézendők.

Jurcsek Béla a gabona- és zsírbeszolgáltatás új rendjéről

Jurcsek Béla közellátásügyi államtitkár vasárnap a rádióban előadást tartott a közellátás új rendjéről.

— Közellátásunk zavartalansága érdekében — mondotta — az elmúlt években különféle módon igyekeztek a szükségleteket biztosítani, amelyek a megfelelő eredményeket a különben is elemi csapások által sujtott országban eléggé nem hozták meg, sőt sok esetben — amit, mint gazda, magam is érzek — *a termelés zavartalan folytonosságát akadályozták,* mert a termelő gazda csak később és utólagosan tudta meg, hogy termésének mekkora részét kell gazdasági üzeméből kiadnia.

— A jövőben közellátásunkat sokkal biztosabb alapra kell helyezni. E biztos alap *a megfelelő mennyiségű termelés és a termelés eredményeinek mindenkit egyenlő mértékben kötelező piacrahozatala.* Nyugodtan kell hagyni minden termelést előmozdító tényezőt a mezőgazdasággal foglalkozók gazdasági szükségleteinek érintetlenül hagyásával, viszont a feleslegeket szervesen oly módon és oly mennyiségben kell elosztani, hogy minden ellátatlan rendes megélhetése biztosítva legyen. Ezért *a magyar föld minden birtokosa termeményeiből oly mennyiségeket* hoz a piacra, amelyek összmennyiségben elsősorban az ország összes szükségleteit biztosítják. E feladat teljesítését tőle a nemzet közössége joggal el is várja. Az egyenlő elbírálás megvalósítása céljából a rendszer alapjául a kataszteri tiszta jövedelem becslését kell felhasználnunk, bár tudom, hogy némely esetben ez kiigazításra szorul, a *kiigazításra azonban meg is lesz a lehetőség.*

A kataszteri tiszta jövedelem után kiszámított kötelezettségeket egy összegben lehet megállapítani és azt búzaértékben meghatározni. Ez azt jelenti, hogy *minden gazdálkodónak lesz egy bizonyos búzakilogrammban megállapított beszolgáltatási kötelezettsége,* amelynek egy meghatározott részét természetben kenyérgabonában kell megtermelnie, mert a kenyér pótolhatatlanul szükséges. Például ha minden kataszteri hold szántóföld minden egyes aranykorona tiszta jövedelme után 10 kg kenyérmag piacra hozatala lesz kötelező az 1943. évi termésből, ez lehet búza vagy rozs, azokon a vidékeken, ahol azt étkezési célra felhasználják kukorica, árpa vagy zab és ez a mennyiség a legmagasabb kataszteri tiszta jövedelmi osztályozás esetén sem emelkednék 200 kg-nál többre kat. holdanként. Ez alól a természetbeni beszolgáltatás alól csak azok a gazdaságok kaphatnak oly mértékű mentesítést, mint már az előző évben is, amelyek hagyma vagy fűszerpaprika kiterjedt termelésével foglalkoztak. Egybevetve az összes szántóterületet és az ország teljes kataszteri tiszta jövedelmét, az így számított kenyérgabonamennyiség az, amelyre feltétlenül szükség van, másrészt ilyen mennyiségű kenyérgabona mindig forgalomba került, sőt forgalomban lényegesen több is volt a mezőgazdaság kínálata. Természetes, hogy *elemi csapások esetén az előírt kötelezettség teljesítésétől megfelelő engedménynek van helye.* Emellett a módszer mellett a mezőgazdasági munkával foglalkozó megkaphatja természetbeni gabonajárandóságát s anélkül, hogy felhasználásában korlátozva volna, mindenki úgy oszthatja be keresményét, ahogyan akarja.

A másik pótolhatatlan élelmiszerünk *a zsír,* amelynek mennyiségét a kenyérgabonához hasonlóan *a szántóföld kataszteri tiszta jövedelme szerint lehet megállapítanunk.* Itt nagyobb szabadsága lehet a termelőnek, mert maga választhatja ki, hogy zsírt, hízott sertést, esetleg hízott baromfit, vagy olajosmagot akar-e a közfogyasztás céljára piacra hozni. A fennmaradó búzaérték részt a neki és gazdaságának leginkább megfelelő terményekben vagy állati termékekben állíthatja a gazda elő. Megvalósítható az is, hogy ipari szempontokból különösen fontos növények termelése szerződéses alapon történjék nagyobb területeken. Az egyes gazdát érintő összes búzaértékben minden, a hízott szarvasmarhától kezdve különféle állatok és állati termékek, sertés, baromfi, tojás, toll, tej és tejtermék, gabonafélék, ipari növények, szálastakarmányok és magvak hozhatók piacra búzaértékben meghatározott átszámítási kulcs szerint.

— Az eladott áruk ellenértékét *készpénzben mindenki azonnal megkapja,* aki azonban többet hoz piacra a tőle megkívánt mennyiségnél, évvégi elszámoláskor *a vételáron felül többlet termeléséért még magas árjutalomban is részesül.* Ugyanakkor *büntetés kell hogy sujtsa azokat a termelőket, akik kötelességüknek eleget nem tesznek* és ezáltal a nemzeti erőkifejezését veszélyeztetik.

— Most, hogy végre a vetés országszerte befejezést nyerhet, e helyről kívánok minden magyar gazdához szólni és felhívni figyelmét arra, hogy őszi vetését jó munkával és megfelelő területen végezze el. Tájékoztatásul közlöm, hogy például 20 katasztrális hold szántóról, ha annak kataszteri tiszta jövedelme holdanként 10 aranykorona, a jövő esztendőben — számításaink szerint — 20 mázsa búzát vagy rozsot kell feltétlenül a közfogyasztás céljaira piacra hoznia, tekintet nélkül arra, hogy összes szántóföldjét mivel hasznosítja.

— A mezőgazdasági munkával foglalkozó törpebirtokosok beszolgáltatandó búzaszükségletüket természetben megkeresendő munkabérükből is fedezhetik anélkül, hogy saját földjükön kizárólag gabonát kellene termelniök. Ezzel a módszerrel a magyar gazdaközönséget egyszer s mindenkorra meg lehet menteni a zaklatásoktól.

— Az elmult évek katasztrófális termése, a különféle beszolgáltatási rendszerek nehézkességei és a termelést zavaró hatásai, továbbá mind a termelő, mind a fogyasztóközönségnek fegyelmezetlen meg nem értése következtében *még egy elég nehéz tél van előttünk.* Azonban az új termésig nagyobb nehézség nélkül meg fogunk élni.

Bécsi lapok Kállay Miklós miniszterelnök beszédéről

Bécsből jelenti a *Magyar Távirati Iroda:*

A bécsi vasárnapi lapok foglalkoznak *Kállay* Miklós miniszterelnök legutóbbi beszédével, amely a pártértekezleten hangzott el.

A *Neues Wiener Tagblatt* tudósításában ezzel kapcsolatban kiemeli Magyarország szívós háborús munkáját és igaz hűségét. A lap ezután rámutat azokra a „drákói intézkedésekre", amelyek a zsidósággal szemben előkészületben vannak.

A *Völkischer Beobachter* Kállay Miklós miniszterelnök beszédét ilyen címmel látta el: „Magyarország megingathatatlan hűsége." Szövetségeseihez — mondja a lap — Magyarországot változatlanul hűséges magatartás kapcsolja. A lap ezután kiemeli a zsidóellenes intézkedéseket.

A miniszterelnök beszéde a német sajtóban

Berlinből jelenti a *Magyar Távirati Iroda:*

A német sajtó nagy figyelmet szentel *Kállay* Miklós miniszterelnök legutóbbi beszédének. A lapok különösen a magyar külpolitikáról mondottakat emelik ki. Hangsúlyozzák, hogy a magyar külpolitika alapvető elveihez tartozik a megingathatatlan hűség és a becsülettel való kitartás a szövetségesek oldalán.

A miniszterelnöknek a zsidókérdéssel kapcsolatban tett kijelentései is nagy figyelmet keltettek. A lapok kiemelik a zsidó nagybirtokok kisajátításával kapcsolatban tett kijelentéseket és idézik a miniszterelnöknek azt a mondatát, nem hajlandó tovább tűrni, hogy a zsidóság még tovább mérgezze a magyar életet és bomlasztó munkát végezzen.

A *Deutsche Allgemeine Zeitung* ismerteti *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter kijelentéseit a hadmentességi adóról, továbbá zsidó vagyonnal és nagybirtokkal kapcsolatban bejelentett intézkedéseket.

A *Berliner Börsenzeitung* „Magyarország belső rendje" címmel Kállay Miklós miniszterelnök különböző beszédeiből vett idézetekkel összeállítást közöl a magyar kormány kül- és belpolitikai célkitűzéseiről. A lap rámutat arra, hogy Kállay Miklós miniszterelnök az ősz folyamán a magyar politikai életet élénk mozgásba hozta. A miniszterelnök beszédei során sok olyan kijelentést tett, amelyek megvilágítják programját és olyan gondolatokat fejtett ki, amelyek a magyar politikai életben és a magyar sajtóban élénk visszhangot keltettek és amelyeknek részletei nyilván továbbra is foglalkoztatni fogják a magyar közvéleményt.

Megkezdték a belügyi tárca költségvetésének bizottsági tárgyalását

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A képviselőház pénzügyi bizottsága *Szabó* Gusztáv elnökletével hétfőn délelőtt 10 órakor ülést tartott. Miután a pénzügyi bizottság helyettes elnöki tisztsége *Krudy* Ferencnek a képviselőház alelnökévé történt megválasztása folytán megüresedett, mindenekelőtt új helyettes elnököt választottak. A bizottság egyhangúlag *Sipeki Balás* Károlyt választotta meg helyettes elnökévé. Ezután a pénzügyi bizottság Szabó Gusztáv elnöklésével megállapította a költségvetés tárgyalásának tárcánkénti sorrendjét, majd nyomban összeült a pénzügyi, közigazgatási és társadalompolitikai együttes bizottság, hogy megkezdje a belügyi tárca költségvetésének tárgyalását.

Hunyady-Buzás Endre részletesen ismertette a költségvetés egyes tételeit, amelyek felett igen élénk vita indult meg.

A bizottság délután 2 órakor a vitát félbeszakította és folytatását délután 5 órára tűzte ki. A délutáni ülés elején vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter fog válaszolni az eddig elhangzott felszólalásokra.

A felsőház közjogi bizottságának ülése

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: A felsőház közjogi bizottsága hétfőn délelőtt tizenegy órakor *Balogh* Jenő elnöklete alatt a felsőház I. számú bizottsági termében ülést tartott. A bizottság báró *Kaas* Albert előadásában letárgyalta az országgyülés felsőházáról szóló 1926:XXII. t.-c. módosításáról és kiegészítéséről, valamint a visszacsatolt területekkel kapcsolatban a felsőház szervezetére vonatkozóan szükséges átmeneti rendelkezésekről szóló törvényjavaslatot. Az ülésen a kormány részéről vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és *Zsindely* Ferenc miniszterelnökségi államtitkár volt jelen. A bizottság *általánosságban egyhangúan* elfogadta a törvényjavaslatot. Felszólalt *Bíró* Zoltán, *Pesthy* Pál, báró *Prónay* György és gróf *Bethlen* István. Foglalkozott a bizottság *Pröhle* Károly felsőházi tag írásban benyujtott indítványával is. A részletes tárgyalás során vitéz Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter kimerítően válaszolt a felszólalásokra, majd a bizottság *egy-két kisebb szövegezési módosításon kívül új 9. szakasz beiktatásával* — amely a visszacsatolt területrészek lakosainak állampolgárságára és a főrendi választók adóbeszámításának vonatkozik — *részeiben is elfogadta* a törvényjavaslatot és a plénumban báró Kaas Albertet bízta meg a törvényjavaslat előadásával.

Hírek a megszállt Keletről

Nikolajevben a városi tanács megszervezésének egyéves évfordulója alkalmából a város német közigazgatási biztosa, dr. Otto ünnepélyes keretek között adta át a polgármesteri hivatalt Polzunov orosz mérnöknek. Beszédében dr Otto hangsúlyozta, hogy a német hatóságok teljes bizalommal átruházzák e fontos hivatalt a helyi lakókra, abban a reményben, hogy eleget tesznek kötelességüknek. Miután Nikolajevet a német és szövetséges csapatok megszállták, Polzunov mérnök volt az, aki a városban maradt szakembereket megszervezte, hogy az elvonuló szovjet csapatok által hátrahagyott romokon az újjáépítés munkáját megkezdjék.

★

A juzovkai német mezőgazdasági hatóságok Németországból 45 vasúti kocsival mezőgazdasági gépeket és felszerelést kaptak. A küldemény egyebek közt 2400 páros ekéből és 2250 kultivátorból áll, melyeket a juzovkai terület mezőgazdasági munkálatainál helyeznek üzembe.

★

A fehéroroszországi Gomelj város a háború következtében igen sokat szenvedett. Az elvonuló szovjet csapatok különösen a város központjában végeztek nagy romboló munkát. A városban jelenleg 54.208 lakos van, közülük 25.000 férfi. Ezideig 23 különféle iparvállalatot, három fürdőt, egy pékműhelyt, huszonöt üzletet, hat éttermet és vendéglőt újjáépítettek, illetve üzembe helyeztek. Ezenkívül igen sok új magánvállalat nyílt meg, étkezdék, borbély-, lakatos-, cipészműhelyek és más kisipari vállalkozások. A városban két piac van, ahol élénk kereskedelem folyik a megengedett kereteken belül. A városnak a háború előtt kereken százötvenezer lakosa volt.

★

Orelben szeptemberben két elemi iskola nyílt meg. Az iskolaépületek nulók szülei segédkeztek. A régi tanrendbehozásánál, bútorral és felszereléssel való ellátásánál a tankönyveket átvizsgálták, helyesbítették és az új idők szellemének megfelelő oktatást vezettek be. Az iskolában a gyermekek reggelit kapnak, egyelőre tejet vagy túrót vagy teát. A közeljövőben megszervezik a gyermekeknek meleg étellel való ellátását is. Az iskolai év megkezdése előtt a tanítók kéthetes politikai átképző tanfolyamon vettek részt. Az új rendszer különösen a testnevelésre fordít nagy gondot.

BRILIÁNS ARANY EZÜST
vétele és eladása VARJAS Károly-körút 22 udvarban Tel.: 139-236

Német lap Magyarországnak a háborúba való beilleszkedéséről

Berlinből jelenti a *TP:*

A *Frankfurter Zeitung* Budapestről keltezett fejtegetéseket közöl „Magyarországnak a háborúba való beilleszkedéséről". A cikkben rámutatnak, hogy a békéből a háborús életre való áttérés Magyarország lakossága szempontjából alig észrevehetően ment végbe. Csupán az vehette volna észre a különbséget, aki hirtelen és átmenet nélkül toppant volna a háborúelőtti Budapest életéből a háborús Budapest forgatagába. Magyarország vezető államférfiai a nyilvánosság előtt ismételten rámutattak ennek a háborúnak jelentőségére, mint amely küzdelem a magyar nép közvetlen érdekeiért és életkérdéseiért folyik, ha az ország határaitól a kilométerek ezreire is vívjuk meg. Arról a hatásról, amelyet a háború a magyar gazdasági életre és közelátásra gyakorol, a jelentés rámutat azokra a korlátozásokra, amelyek a háztartásokra nem annyira az élelmiszerek hiánya következtében, mint inkább az árak növekedése miatt hárultak. Az üzérkedések elleni küzdelemben a kormány helyzete nem volt könnyű mány helyzete nem volt könnyű. „A gazdasági korlátozások területén éppen úgy, mint minden más tehernél, miket a háború hoz magával, a legfontosabb, hogy mindenki meg legyen győződve kikerülhetetlenségükről és szükségességükről." A fejezi be fejtegetését a lap —, mert mindenkinek tudatában kell lennie annak, hogy a ránk rótt teherrel szükséges hozzájárulást teljesít az állam és a nép javára. A magyar kormány, amely Magyarország jólfelfogott érdekében határozza meg állásfoglalásait, teljes joggal mondhatja, hogy nem követel semmi olyat népétől, ami nem volna szükséges és hogy a magyar népnek ott kell lennie a győzelem gyümölcseiben, úgy amint a háború áldozataiban ott volt."

Magyarországi szlovák hírek

Dr. Em. *Böhm* szerint a szlovák könyvnek az a hivatása, hogy reámutasson a nép igazi gyökereire. A könyv az öntudatosodás legjobb eszköze. A lélek nyugalmának és biztonságának támaszt kell a szlovák könyvben találnia A könyv és a szlovák betű szó emlékezteti a nemzetet önmagára és önmaga iránti kötelességeire. A szlovák könyv szerepéről csak ihletetten beszélhetünk. Ezer évvel ezelőtt *Cyrill és Method* hozták el az írást és a betűt ennek a népnek, mely azonban csak nagysokára, Bernolák és Hollv korszakában, a 19. század küszöbén érkezett el az irodalmi öntudatosodás állomásaihoz A szlovák könyv kard, mellvel az ősök hadakoztak A könyv által mutatták meg az elődök életrevalóságukat. A szlovák könyv és szó tartott ameg a szlovák jelleget és egységet. A szlovák könyv és könyvkereskedés kassai helyzete a szlovák kitartás és a helyes út bizonyítéka.

„Ifjú művészeink teljenek meg gyökeres hazai élményekkel"

Szinyei Merse kultuszminiszter a Képzőművészeti Főiskola megnyitásán bejelentette a művészképzés reformját

Az Országos Képzőművészeti Főiskola ma délelőtt tartotta évadnyitó ünnepi ülését, amelyen megjelent *Szinyei Merse* Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Fáy* István államtitkár, vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök, lovag *Ybl* Ervin miniszteri tanácsos, a székesfőváros képviseletében *Némethy* Károly tanácsnok, a fővárosi egyetemek, hatóságok és kulturális egyesületek kiküldöttei.

Pilch Dezső ezidei rektor megnyitója után Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter mondott nagy beszédet.

A kultuszminiszter méltatta a főiskola 70 éves multját és teljes elismerését fejezte ki az intézet alapítóinak és vezetőinek. Majd rámutatott *az új idők korszerű követelményeire* és hangoztatta, hogy nemcsak önmagunkkal, hanem az egész emberiséggel szemben is legszentebb kötelességünk, hogy a lehető legteljesebb mértékben segítsük elő *a magyar szellem nemzeti hagyományainak az érvényesülését és a faji géniusz kiteljesedését.*

Az eredeti magyar szépségeszmény

— Itt a magyar művészet otthonában különösképpen kell hangsúlyoznom, — mondotta többet között a kultuszminiszter — hogy ezt elsősorban a magyar művészet jövendő fejlődése számára kell biztosítanunk.

— Úgy látom, hogy a Képzőművészeti Főiskolának elsőrendű feladata, hogy *a magyar művészet, különösképpen a festészet és szobrászat régibb és közelmultbeli hagyományait összegezve és a soron következő nemzedékekre az újabb hagyományokkal gazdagodva, átörökítse.* Egyáltalán nem kívánom azt, hogy a főiskola bezárja kapuit az új külföldi áramlatok előtt, de hangsúlyoznom kell: ezek befogadása és értékelése *nem elsőrendű feladat.*

— A magyar művészképzésnek inkább arra kell több gondot fordítania, hogy *ifjú művészeink magyarságukban teljesen felvértezve kerüljenek a külföld művészeti központjaiba.* Csak így biztosíthatjuk, hogy nem ragadják el őket az új áramlatok.

— Ezért is fontos, hogy *az eddiginél fokozottabb mértékben* mélyítsük el a művészifjúságban a nemzeti hagyományoknak, magyar történelemnek és irodalomnak, *különösképpen a hazai földnek és tájaknak, valamint a nép műveltségének, művészetének, költészetének, zenéjének, táncainak a megismerését,* alkotó lelkébe való felszívódását.

— Távolról sem gondolok azonban a népművészet motívumainak a felhasználására, másolására. *Ez épp úgy tévutakra vezetne, mint a külföldi hatások szolgai átvétele és utánzása.* A lényeg az, hogy fiatal művészeink teljenek meg *lényeges és gyökeres hazai élményekkel.* Ilyenmódon majd a művészet nagyszerű nyelvén megfogalmazzák *az eredeti magyar szépségeszményt.*

— Művészetünk európai jelentősége is akkor szökik majd csúcspontjára, ha *európai színvonalú, de eredeti világképet tud kifejezni.* Elengedhetetlen azért, hogy *ifjú művészeink mennél több időt tölthessenek a nép kösében,* a néphagyományokban és táji szépségekben gazdag vidékeken.

Új intézmények

— Gondoskodni kívánok arról, hogy olyan *intézmények létesüljenek,* amelyek alkalmasak e feladatok megoldására. Szükségesnek tartom mindenekelőtt a főiskola keretében már régen működő *művésztelepek megreformálását és megfelelő átszervezését.*

— Ezzel párhuzamosan gondoskodni kívánok majd a belföldi tudományos kutató ösztöndíjakhoz hasonló *újabb belföldi művészeti ösztöndíjak létesítéséről.* Ifjú művészeink járják be az országot, szívják magukba a magyar tájak szépségeit s gazdagodjék lelkük a nép tiszta érzelemvilágában.

— Az így felvértezett és az egyéni fejlődés útján elindult ifjú művészeket azután bátran küldhetjük a külföld fővárosaiba, még a legforrongóbb szellemű központokba is. Ennek a művésznevelési programnak a megvalósítása rengeteg fáradságot, az állam és társadalom részéről pedig egyaránt sok áldozatot kíván. De bizton vallhatjuk, hogy megéri, mert *a magyar művészet saját újjászületésén,* felemelkedésén túl hívebben és hiánytalanabbul teljesítheti kötelességét a hazával és az emberiséggel szemben.

Szinyei Merse Jenő miniszter ezután *megnyitotta* a Képzőművészeti Főiskola 71. tanévét és átnyujtotta a főiskola Rector Magnificusának *a Kormányzó Úr által adományozott rektori díszjelvényeket.*

Pilch Dezső meghatottan köszönte meg a főiskolát ért magas kitüntetést és az Isten áldását kérte a Kormányzó Urra, hogy hazánkat jobb és boldogabb Nagy-Magyarország felé vezethesse. A rektor szavait állva hallgatta végig a közönség, és hosszasan, melegen ünnepelte a kormányzót.

Pilch Dezső rektor még beszámolt a főiskola multévi munkásságáról, üdvözölte *Rudnay* Gyula főiskolai tanárt, aki a velencei nemzetközi képzőművészeti kiállításon dicsérő elismerést kapott. Utána kiosztotta az 1941/42. évi főiskolai kitüntető érmeket, amelyeket *Kákonyi* Iván, *Bányay* Ödön és *Bereczky* László kaptak. Végül *Kontuly* Béla és *Fáy* Aladár főiskolai tanárok tartottak székfoglaló beszédet.

Tíz napig tartanak a költségvetés bizottsági tárgyalásai

A képviselőház *hétfőn* kezdte meg a költségvetés részletes bizottsági tárgyalását. *Tíz órakor ült össze* a pénzügyi, közgazdasági és társadalompolitikai bizottság *Szabó* Gusztáv elnöklésével. A kormány részéről az ülésen megjelentek *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter, *Reményi-Schneller* Lajos pénzügyminiszter, *Gergelffy* András és *Zsindely* Ferenc államtitkárok.

A *Krudy* Ferencnek a Ház alelnökévé való választásával megüresedett helyettes elnöki tisztségre a bizottság *Sipeki Balás Károlyt* választotta meg, majd megállapították, hogy a belügyi tárca költségvetse után a *kultusz-*, ezután pedig a *földmívelésügyi* tárca költségvetését fogják tárgyalni.

Megválasztották a belügyi tárca előadójává *Hunyadi-Buzás* Endrét, helyettes előadójává *Szabó* Gyulát. Az előadó ismertette a tárca költségvetését, amelyhez *a következők szóltak hozzá:* Mester Miklós, Benkő Géza, Malasits Géza, Fenczik István, Csoór Lajos, Laky Dezső, gróf Teleki Béla, Szabó Zolán, Czerman Antal, Rátz Kálmán, Sipeki Balás Károly, Temesváry Imre, Bentz Zoltán, Maróthy Károly, Nagy László és vitéz Téglássy Béla.

A bizottság ülése 2 óra után ért véget. A tanácskozásokat *délután* folytatják. A délutáni ülés elején *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter részletesen válaszol a felszólalásokra.

Kedden a *felsőház* plenáris ülésén tárgyalják a belügyminiszter felsőházi javaslatát. Bizonyosra vehető, hogy *ez a javaslat hamarosan átkerül a képviselőházhoz.* A Ház tudvalevően csütörtökön tart formális ülést és valószínű, hogy már a pénteki ülés napirendjére kitűzik a felsőházi javaslatot.

Ennek *a javaslatnak képviselőházi vitája a jelek szerint áthúzódik a jövő hétre is.* A pénzügyi bizottság költségvetési tárgyalásai körülbelül *tíz napig* tartanak.

Küldöttség hozza Egerből Kállay miniszterelnök mandátumát

Kállay Miklós miniszterelnököt — tudvalevően — egyhangú mandátummal tisztelte meg az egri választókerület közönsége. A miniszterelnök mandátumát *30 tagú küldöttség hozza fel Egerből* a fővárosba és itt a miniszterelnökségen adják át ünnepélyes külsőségek között a kormányelnöknek.

Tűdőgyulladást kapott a dán király

Kopenhága, október 26. *(Német Távirati Iroda.)* A király állapotában a szombaton 19 órakor beállott *komoly rosszabbodást* injekciókkal való kezelés után éjfél táján *javulás* követte, amely egész éjszaka tartott. A király hőmérséklete reggel 39.1 volt. A lázzal együtt *könnyebb tüdőgyulladás* lépett fel.

Kopenhága, október 26. *(Német Távirati Iroda)* A dán király állapotáról *hétfő reggel* az alábbi közleményt adták ki:

A király *meglehetősen nyugtalanul* töltötte az éjszakát. Hétfőn reggel közérzete megint valamennyire kielégítő volt és *úgy látszik, hogy jobb erőben van.* Hőmérséklet 38.5, érverés 70, szabályos. *(MTI)*

A kitüntetett Kodály Zoltán a Gallyatetőn

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Kodály* Zoltánnak, a Zeneművészeti Főiskola rendes tanárának a magyar zeneművészet szolgálatában szerzett kimagasló érdemei elismeréséül a Magyar Érdemrend középkeresztjét adományozta a csillaggal.

A mester ma — svájci és németországi művészkörútja előtt — *őszi pihenőre a Gallyatetőre utazott.*

A felsőház közjogi bizottsága elfogadta a felsőházi javaslatot

A felsőház közjogi bizottsága ma délelőtt *Balogh* Jenő elnöklésével ülést tartott. Báró *Kaas* Alber előadásában tárgyalták a felsőházi törvényjavaslatot, amelyet a bizottság általánosságban egyhangúan elfogadott.

A részletes tárgyalás során vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter kimerítően válaszolt a felszólalásokra, majd a bizottság egy-két kisebb szövegezési módosításon kívül új 9. szakasz beiktatásával — amely a visszacsatolt területrészek lakosainak állampolgárságára és a főrendi választók adószámítására vonatkozik — részleteiben is elfogadta a javaslatot.

A felsőház holnap délelőtt 11 órakor ülést tart. Napirendjén a felsőházi javaslat szerepel, báró *Kaas* Albert lesz az előadó.

Tisztújítás a mérnöki kamarában

A Budapesti Mérnöki Kamara október 24-én, szombaton megkezdte tisztújító választásait és azokat ma, hétfőn folytatja. A szavazás délután négy órakor kezdődik a kamara *Szalay*-utca 4. szám alatti székházában és az elsötétítést megelőzően félórával ér véget.

Meghalt Gothard Zsigmond nyugalmazott kultuszállamtitkár

Homoródalmási *Gothard* Zsigmond, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium h. államtitkára vasárnap, október 25-én 76 éves korában elhúnyt. Halálát özvegye, született szekcsői *Herczegh* Ella és fia, ifj. homoródalmási *Gothard* Zsigmond iparügyi miniszteri osztálytanácsos gyászolja.

Az elhúnyt 1922-ig vezette a kultuszminisztérium oktatásügyi főosztályát nagy szakértelemmel és szeretettel. Halálát az egész magyar társadalom őszinte részvéttel vette tudomásul.

Bőrtalpú és utaluánymentes férfi luxuscipők
saját készítmény, készen és mérték után.
Csákány-nál IV., Piarista-u. 8 (Váci-u. sarok.)

4 új magyar könyvsiker

DANTE

Az elsötétítés kezdete ma az egész országban 20.30 órakor és reggel 5 óráig tart

Meghalt báró Inkey Pál felsőházi tag

Pallini báró *Inkey* Pál felsőházi tag hosszas szenvedés után vasárnap hajnalban elhúnyt. Beszentelése október 27-én, kedden délelőtt 11 órakor lesz a farkasréti temető halottasházában, ahonnét *Iharosba* szállítják és ott csütörtökön délelőtt 11 órakor helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

BALLON és viharkabát
meleg hálózsák és pehelymellény
MÁRTON és SZÁSZ
Gróf Teleki Pál (Bálvány)-utca 3.

MEGBIZHATÓ SZŰCS
vitéz KÉRY GYULA
IX., RÁDAY-UTCA 14
BUNDÁK SZŐRMÉK

Részletfizetésre
Bútor és Textil Ker Rt., Liszt Ferenc-tér 5.

HÖRCSÖG BUNDÁK
DÁN F. szűcsnél, Bécsi-utca 5

Epedás fotelágy 88 P-től
recamié .... 188 P-től
a készítőnél, Nagymező-utca 27, Kárpitos

Nedvességtől védi „Wagner"-féle talpimpregnaló!
Mercantilchemia.

BRILLIÁNS, ARANY
és ezüstért legtöbbet fizet. Zálogból kiváltom.
Baross Ékszerház Grósz **Baross-utca 83.** Tel.: 140-969

Lakásában aludhat
közvetlen a féregmentesítés után.
Ujrendszerű gázzal tökéletesen irtunk. (Nem cián)
Tóta Pál Révay-utca 25. (az Opera mellett) T: **120-829**
Takarítást, ablaktisztítást is vállalunk

Cipőfestés művészies, garanciával
Belvárosi Cipőkellék IV., Kecskeméti-utca 3.

DAIMON légvédelmi lámpák
megérkeztek. Ismét kaphatók:
EISNER LAJOS
II., Bem József-utca 10.

Telefonáljon a leggyorsabb taxigépírónőnek! Telefon: 226-136

Luxuskivitelű
lakások irodák üzletek
azonnalra kiadók. Felvilágosítás délelőtt 11—1-ig a helyszínen. Madách Imre-út 12.

Búzaértékben fogják meghatározni a gazdák termésbeszolgáltatási kötelezettségét

Jurcsek Béla államtitkár rádióelőadásából

Jurcsek Béla államtitkár érdekes előadást tartott a rádióban *a közellátás új rendjéről.* Rámutatott arra, hogy *magunknak kell megtermelnünk az összes szükséges mezőgazdasági terményeket és termékeket, valamint iparunk nyersanyagait és lehető behozatalunk csereértékeit,* hogy a hadiszükségletek kielégítése mellett is elviselhetővé tegyük életünket. A jövőben közellátásunkat sokkal biztosabb alapra kell helyezni. *E biztos alap a megfelelő mennyiségű termelés és a termelés eredményének mindenkit egyenlő mértékben kötelező piacra hozatala.*

— Olyan időálló termelési, értékesítési és elosztási rendet kell tehát megvalósítanunk, amely nemcsak a háborús, de az ezt követő időben is megfeleljen a nemzet érdekeinek. A terv végrehajtását abban látom, hogy *a magyar föld minden birtokosa olyan mennyiséget hoz a piacra, amelyek összmennyiségben elsősorban az ország összes szükségletét biztosítják.*

Az egyenlő elbírálás céljából a rendszer alapjául *a kataszteri tiszta jövedelem becslését fogják felhasználni.* A kataszteri tiszta jövedelem után kiszámított kötelezettségeket egy összegben lehet megállapitani és azt *búzaértékben* meghatározni. Ez azt jelenti, hogy *minden gazdálkodónak lesz egy bizonyos búzakilogramban megállapitott beszolgáltatási kötelezettsége.*

A zsírbeszolgáltatási kötelezettséget is a szántóföld kataszeri tiszta jövedelme után lehet megállapitani. Itt a termelőnek nagyobb szabadsága lehet, mert *maga választja ki, hogy zsírt, hízott sertést, esetleg hízott baromfit, vagy olajosmagot akar-e a közfogyasztás céljára piacra hozni.*

Az eladott áruk ellenértékét készpénzben mindenki azonnal megkapja, *aki azonban a tőle megkívánt mennyiségnél többet hoz piacra, az évvégi elszámoláskor a vételáron felül többtermeléséért még magas árjutalomban is részesül.* Felhívta a gazdákat, hogy őszi vetését mindenki jó munkával és megfelelő területen végezze el. Tájékoztatásul közölte, hogy *a jövő évben 20 katasztrális szántóról körülbelül 20 mázsa búzát, vagy rozsot kell feltétlenül a közfogyasztás céljára a piacra hoznia a termelőnek.*

Előadása végén hangoztatta, hogy ezzel a módszerrel a magyar gazdaközönséget egyszersmindenkorra meg lehet menteni a zaklatástól, a fogyasztó közönség pedig a tervezet végrehajtásától szükségletének állandóan szabályozott kielégitését és biztosítását várhatja.

Halálos ítélet Székesfehérvárott

Székesfehérvár, október 26. A székesfehérvári törvényszék rögtönítélő tanácsa ma tárgyalta *Lezsapka* Ferenc bünügyét, aki 19-én éjjel az elsötétítés alatt Székesfehérvárott betöréses lopást követett el. Ezt követő harmadik napon a rendőrség elfogta. A rögtönítélő bíróság előtt a vádlott bevallotta a betörést, azonban azt állította, hogy tettét már az elsötétítés befejezése után, a *hajnali szürkületben* követte el. A tanuk ezzel szemben azt bizonyították, hogy az elsötétítés ideje alatt követte el a bűntényt. A tanács *Lezsapka* Ferencet bűnösnek mondotta ki az elsötétítés ideje alatt elkövetett betöréses lopás bűntettében és ezért *kötéláltali halálra ítélte.* Az elítélt kegyelemért folyamodott, a bíróság ítélet kihirdetése után *kegyelmi tanáccsá* alakult át.

Benedek László egyetemi tanár tudományos előadása Stockholmban

Stockholmból jelentik: A Karolinska Institutet, Európa egyik legelőkelőbb tudományos testülete *meghivta Benedek László budapesti egyetemi tanárt,* az ismert ideggyógyászt, hogy a svéd fővárosban kutatási köréből orvosok és tudósok részére *tudományos előadást* tartson. *Benedek* professzor a közeljövőben eleget tesz a meghívásnak.

Az Egyesült Női Tábor téli munkája

Az *Egyesült Női Tábor* budapesti központja vidéki csoportjaival együtt most a téli szociális problémák megoldásával foglalkozik. A rászoruló gyermekek téli felruházása, a Vöröskereszt munkásságába való intenzív bekapcsolódás, a nyári napközi otthonok előmunkálatainak megejtése, valamint az időszerű gazdasági és közellátási kérdések foglalkoztatják a Tábor szakosztályait és tagjait. Az egyes csoportok nemcsak munkával adóznak, de anyagi áldozatokat is készséggel hoznak. Igy többek közt a bajtársi csoport 500 P-t ajánlott fel a katonák téli ruhasegélye javára, a hajduszoboszlói tagozat pedig tollat ajánlott fel fronton küzdő honvédeink téli felruházására. Hogy a tollat hogyan lehet alkalmazni az egyes ruhadarabok elkészítésénél, arra nézve az Egyesült Női Tábor háziipari szakosztálya (IV., Eskü-út 6. sz.) minden érdeklődőnek 20 filléres bélyeg ellenében elküld egy útmutatót.

LÓSPORT

VIRILISNEK NEM LESZ SOK A 60 MÉTER?

A keddi ügetőversenyek főszáma a 4800 pengővel dijazott 2200 méteres *Nemzetközi verseny,* amelybe 14 nemzetközi ügető indulását jelentették be. A versenynek *Virilis* a favoritja. Felmerül azonban a kérdés, hogy az egyébként ismét formába lendülő kitűnő ötévesnek nem lesz-e sok a 60 méter, amelyet az előtte indulóknak le kell adnia. Az élről induló *Robaj, Fraknó, Balaton Express,* valamint a 40 méterrel előnyösebb felállításhoz jutott *Ráró* nehéz feladat elé állítják.

Jó mezőny lesz együtt a 3400 pengős *Pávia lánya-díjban,* ahol ugyancsak nemzetközi ügetők startolnak. Itt *Harmatban* és *Dudásban* bíznak leginkább.

Kiemelkedik még a programból a két részben lefutásra kerülő 31-es alapú hendikep, ahol szintén jóképességű lovak versenyeznek.

Jelöltjeink a keddi ügetőre:

I. Kyra—Ördög—Érces. II. Zsuzsanna—Uri muri—Csillám. III. Kőszeg—Extra—Ezresbankó. IV. Gyertyán—Durcás—Lucifer. V. Virilis—Fraknó—Ráró. VI. Elmarad. VII. Harmat—Dudás—Cili. VIII. Sunyi—Nebojsa—Angyalka. IX. Gyöngy—Ila—Ursus. X. Alraune—Ali baba—Allant. XI. Cabala—Gergely—Pamuki Betyár.

Hétfői és keddi rádióműsor

HÉTFŐ:

BUDAPEST I.: **17.05** A háborús vitaminellátás jelentősége **17.20** Kétzongorás jazzműsor. **17.40** Erdélyi képek. **18.00** Cigányzene. **18.40** Akiket mindig szívesen hallgatunk. **18.50** Hirek. **19.05** Szalonötös. **19.55** Sennyei Vera verseket mond. **20.10** Az Operaház zenekara **21.40** Hirek. **22.10** Magyar nóták. **23.10** Régi idők operettjeiből. **23.45** Hirek.

KEDD:

BUDAPEST I.: **5.40** Üzen az otthon. **6.40** Ébresztő. Torna. Hirek. Közlemények. Reggeli zene. **10.00** Hirek. **10.15** Szórakoztató zene. **11.10** Nemzetközi vizjelzőszolgálat. **11.15** Kamarazene. **11.40** Divattudósítás. **12.00** Harangszó. Fohász. Himnusz. **12.10** A Budapest honvéd őrzászlóalj zenekara. **12.40** Hirek. **13.20** Időjelzés, vizállásjelentés. **13.30** Honvédeink üzennek. **14.00** Tánczene. **14.30** Hirek. **14.45** Műsorismertetés. **15.00** Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. **15.20** Szalonzene. **15.50** Élet az erdőben. **16.20** Hirek német, román, szlovák és ruszin nyelven. **16.45** Időjelzés, hirek. **17.05** Honvédeink nótát kérnek. **18.05** Mussolini elindul Rómába. A Marcia su Roma húszéves évfordulóján. **18.25** Élőszóval üzennek honvédeink. **18.50** Hirek. **19.05** Rádiózenekar. **20.00** Ahol gyermek voltam. Gulácsy Irén szegedi emlékei. **20.20** Beszkárt-zenekar **20.40** Utólagos felár felszámításának lehetősége a közszállitási vállalkozásoknál. **21.20** Karafiáth Jenő verseiből ad elő. **21.40** Hirek. **22.10** Tánczene. **23.00** Zongora. **23.30** Hanglemezek. **23.45** Hirek.

Október 27-én és 31-én délután 2 órakor ügetőversenyek

A hadigondozottak napja volt vasárnap

A kormány mindent megtesz a hadigondozottakért. A kormány törekvéseit támogató munkásságba belekapcsolódott az egyház is: október 25-ikét, vasárnapot arra szentelte, hogy híveinek figyelmét felhívja a katonákra és a hadigondozottakra. A hazai keresztény egyházak szerte az országban istentiszteletek keretén belül figyelmeztették a hivőket arra, *ne feledkezzenek meg a katonákról, valamint a hadbavonultak hozzátartozóinak és a hadigondozottaknak istápolásáról.*

A keresztény egyházak megtartották a hadigondozottak napját Budapesten, Szegeden, Kolozsvárott, Debrecenben, Győrben, Pécsett és az ország többi városaiban. A templomokban mindenütt megjelentek a honvédség és a hatóságok képviselői. Az egyházközségek műsoros estéket és délutánokat rendeztek, amelyek jövedelmét a megindított gyüjtések eredményével együtt felajánlják a hadigondozottaknak.

MAGYARORSZÁG KISKIRAKATA

1943-as **RÁDIÓK**
GRAMOFONOK, ZENEGÉPEK és alkatrészei nagy választékban. Részletre is.
MAULIS-tól
IX., Ráday-utca **11.** Telefon: **186-203**

BALLON-s
eső- és viharkabát
Valenta Győző V., Nádor-utca 13

Irodabútor olcsón részletre is
LAKÁSBÚTOR Klauzál-u. 26

Mókus-, hörcsög-, sakál- stb. és
PERZSA-BUNDÁK
szépek, olcsón SZEMERE szűcsnél, Erzsébet-körút 26.
MÁSODIK EMELETEN.

Óvóhelyi pad 2 m-es, asztal 2 m-es, ajtó és ablak stb.
Eötvös-utca 1. Telefon: **425-811.**

BUNDÁK
perzsa, perzsaláb, bundá régi áron
PILÁT szűcsnél, Ferenc-körút **32** II. em.

Csillárt VOGEL-től.
IV., Károly körút 28 (Városháza), VIII., Mária Terézia-tér 1.

1, 2, 3 szoba-hallos és garszon lakások
dec.—jan. bekölt. kiadók,
CSALOGÁNY-U. 12
helyszínen 3—5-ig, 120-503 számú telelfofon 10—1-ig.
Gräfler, Podmaniczky-utca 27.

Mária Terézia kovácsolt vas, biedermeier,
stil és modern csillárok nagy választékban BUGYI csillárszalón, VI., Teréz-körút 17. Telefon: 121-847.

Friss vágott baromfi csirke, pulyka, gyöngytyúk
állandóan kapható. ***Hajós, Ó-u. 2***

Jó karban levő zongora
jutányosan eladó. Megtekinthető: Villamos és Hév. alkalmazottak Országos Nemzeti Szövetsége, Budapest, IX., Üllői-út 66, I/2. Telefon: 339-931.

A DIPLOMÁCIAI HARCTÉRRŐL

Spanyol kormányzó Gibraltár mellett

A spanyol kormány katonai kormányzót nevezett ki a gibraltári angol támaszponttal határos kerület élére. Nem új intézkedésről van szó, csak réginek felújításáról: ez a terület 1800 óta mindig katonai igazgatás alatt állott s azt csak a köztársasági kormány szüntette meg. Madridban azzal indokolják ezt az intézkedést, hogy arra a csempészés megakadályozása érdekében van szükség. Régebben az angol katonai megszállás ellenrendszabálya volt ez a helyzet: ha a spanyolok Gibraltárt „tüskének" nevezték, úgy ez a katonai határőrvidék a krónikus gyulladás volt, mely a seb körül keletkezett. Ezt a tüskét 1704 augusztusában szúrták a spanyol testbe: Rooke angol tengernagy hajói öt órán át lőtték a spanyolerődöt, mire a nyolcvan főnyi védőrség megadta magát. Az érdekes ma, hogy a spanyol örökösödési háboruban, mely az alkalmat erre megadta, Anglia a német Habsburgok mellett állott s a Habsburg trónkövetelő nevében szállotta meg a nevezetes erődöt. Az éle ennek a lépésnek Franciaország ellen irányult: a Bourban királyjelölt trónrajutása akkora befolyást biztosított volna Franciaországnak spanyol földön, hogy azt Anglia minden eszközzel megakarta akadályozni. A viaskodás tulajdonképpen Anglia és Spanyolország között folyt — Spanyolország fölött. Ez a helyzet ma éppen az ellenkezőjére fordult. Ma Anglia, e sziklavár birtokában, nemcsak a maga földközitengeri és indiai érdekeit védi, hanem éppenúgy, talán még jobban, Franciaország hatalmi helyzetét a Földközitengeren. A fölrajzi helyzetek döntő szerepét mi sem mutatja jobban, mint az, hogy ma éppenúgy folyik a küzdelem a spanyol befolyásért, barátság vagy hatalom árán, mint ezelőtt 235 esztendővel. Csupán a vetélytársakban történt változás, meg abban, hogy a küzdőtéren új versenyző jelentkezett: maga Spanyolország.

Az erdélyi magyarok és az állampolgársági törvény

Az a rendelet-törvény, mellyel a közelmult napokban a román kormány a függőben tartott állampolgárságokat rendezte, ismételten foglalkoztatta a magyar nyilvánosságot. A kérdés meg is érdemel minden figyelmet: sokezer erdélyi magyar életének egyik legfontosabb problémájáról van szó. Hosszú a története ennek a kérdésnek, idestova huszéves. A legfájdalmasabb magyar nappal, a trianoni béke aláírásának napjával kezdődik ez a történet. A trianoni szerződés 61. szakasza úgy intézkedik, hogy mindazok a magyarok, kiknek a békekötés napján a szóbanforgó területeken illetőségük volt, avagy pedig állandó lakhellyel rendelkeztek, minden formaság nélkül román állampolgárokká váltak. Ugyanezt az elvet mondta ki a kisebbségi egyezmény 3. szakasza is s azt kiterjesztette az összes nemzetiségekre. Az 1924-ben meghozott román állampolgársági törvény azonban nem tartotta be ezt a rendelkezést. Nem írta össze hivatalból mindazokat, akikre ez a rendelkezés vonatkozott, hanem az állampolgárságot jelentkezéshez, tehát formaságokhoz kötötte. Erről a rendelkezésről igen sokan, köztük nagy számban románok is, tudomást sem szereztek és így az állampolgársági listákból kimaradtak. Amíg azonban a román nemzetiségű polgárok ezt a mulasztást minden nehézség nélkül utóbb pótolhatták, a nemzetiségek számára sok utánjárással és költséggel egybekötött külön eljárásokat írtak elő. Ámbár maga ez a különbségtétel is ellenkezik a jogegyenlőség elvével, mely mind a békeszerződésnek, mind pedig a kisebbségi egyezménynek első alaptétele, ez az út sem vezetett célhoz. A kérvényeket egyszerűen nem intézték el. Közben egész nemzedékek nőttek fel, eleget tettek minden állampolgári kötelességnek, katonáskodtak és adót fizettek, állampolgári jogokat azonban nem gyakorolhattak. A legújabb törvény-rendelet most alkalmat kínál e kérdés megoldására. Ezt a kormány felelős tényezői az erdélyi magyar népközösség vezetőinek még akkor megígérték, mikor önkéntesen csatlakoztak az ujjászületési mozgalomhoz. Törvények és rendeletek eddig is voltak, melyek a megoldást lehetővé tették. Minden azon mulik, hogy azokat miképpen hajtják végre. A helyzet az új törvény után is ugyanaz marad. Mielőtt tehát ítéletet mondanánk, meg kell várnunk a módot és a szellemet, főként azonban a gyorsaságot és mértéket, ahogyan azt végre fogják hajtani.

Világháborus hőseink

Az 1916 augusztus 20-ára hajló éjjel Emmerling József, a 315. honvédezred zászlósa szakaszával egy orosz állás felderítésére ment ki. A legnagyobb elővigyázat dacára az oroszok észrevették a szakasz közeledését. Tüzelésbe fogtak. Az orosz golyók okozta sebesülésektől a honvédek nyugtalankodni kezdtek. A válságot azonban a hős zászlós eloszlatta azzal, hogy pár buzdító szó után embereit rohamra vezette. Közben egy orosz golyó leterítette, de még utolsó szavaival is küzdelemre hívta fel honvédeit. Az arany vitézségi érem már csak koporsóját díszíthette.

1914 augusztus 21-én Majthényi István báró, a marosvásárhelyi 9-es honvédhuszárok századosa, felderítés közben századával egy orosz üteg oldalába került. Azonnal megrohamozta az üteget, s előbb legázolta a lövegfödözetet, majd a kezelő legénységre támadt. A huszárok rövidesen levágták, vagy harcképtelenné tették az orosz tüzéreket. Majthényi maga tette az egyik ágyút harcképtelenné. Ez a vitéz tiszt megkapta a Vaskorona-rendet. Sajnos, nem érhette meg a világháború végét. 1916-ban hősi halált halt.

Ugyancsak augusztus 21-én történt, hogy Mátéfi Zsigmond 9-es honvédhuszár az oroszok által bekerített szakaszparancsnokot megmentette azzal, hogy odaugratott és súlyos kardcsapásokkal részben levágta, részben megkergette az orosz lovasokat. Közben maga is két súlyos sebet kapott. Hősiességéért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

1914 augusztus 23-án kezdődött az oroszok ellen vivott első nagy győzelmes csatánk: a kraszniki csata. Ebben a magyar csapatok közül a pozsonyi hadtest: a 14. és 33. közös, valamint a 37. honvédhadosztály vett részt. A csata augusztus 25-én, az orosz 4. hadsereg általános visszavonulásával ért véget.

Három nappal később, augusztus 26-án kezdődött a 6 napig tartó komarowi csata. Ebben a magyar csapatok közül a kassai hadtest (a 15. és 27. közös, valamint a 39. honvédhadosztály), azután a 41. honvédhadosztály vett részt. Komarownál is győzedelmesen harcoltunk. A csata az orosz 5. hadsereg vereségével ért véget. Az oroszok 10.000 foglyot és 150 ágyút hagytak győzelmes csapataink kezén.

Ugyancsak augusztus 26-án, Kelet-Galiciában Kónya András brassói 2. ezredbeli őrmestert szakaszával a zászlóalj oldalvéde gyanánt küldték ki. Ekkor történt, hogy Kónya a zászlóalj oldala felé előnyomult nagyobb orosz csapatot két oldalról igen ügyesen intézett támadással megfutamította. Kónya közben megsebesült, de azért a harcot végigküzdötte. Hősiességéért és ügyes vezetéséért megkapta az arany vitézségi érmet.

A háború meggyorsítása

Ma a hadielmélet a csapatmozgásnak minden eszközzel való gyorsítását követeli. A haditudósok ugyanis a hadművelet sokszoros meggyorsításában látják az egyetlen biztos eszközt a régi idegölő, erőt és időt pazarló állásharc elkerülésére.

Már ki is alakult a jövő háborújának szabványos lefolyását illető elmélet. Ime!

A határterületen egymással szembenálló csapatok felveszik az érintkezést (lövöldöznek egymásra), miközben az első nagy csapást a légiflották iparkodnak egymásra mérni. Ennél a támadás célja főképpen az ellenséges repülőterek, alamint olyan műtárgyak megsemmisítése lesz, amelyek az ellenfél mozgósításának síma lebonyolítására nézve fontosak. A nagy városok, illetve a polgári lakosság ellen valószínűleg egyik fél sem fog támadást intézni, nehogy szétforgácsolja erejét és ezenfelül nehogy megtorlásra adjon alkalmat. Az ellenségeskedésnek ebben az időszakában megkezdődnek a búvárnaszádok portyázásai is.

Ezután következnék a gyors csapatoknak bombázó repülőgépek kísérete mellett végrehajtott támadása. Csak ezek a motorizált és páncélozott csapatok (hadosztályok) képesek az ellenség megerődített, de a légitámadástól megfelelően megpuhított határövén keresztültörni. Ha a szabványos gyaloghadosztályok próbálkoznának ezzel a feladattal, feltétlenül hosszadalmas állásharcba torkolna a vállalkozás, már csak azért is, mert a világháború óta a védelem megerősödött, tehát a támadás megnehezedett. Ha pedig már 1914-ben, pár hónapi hadakozás után megmerevedtek az arcvonalak, úgy ez az eset hasonló harci eljárás alkalmazása mellett ma már pár hét után bekövetkeznék.

Ezzel szemben áll a másik — legújabban az angol Liddel Hart által részletesen megírt — felfogás. Ez így foglalható össze: a védelem megerősödésének kihasználása, tehát a kiterjedt erődítésekre támaszkodó védekezés útján kell a gazdasági erőben szegényebb, de éppen ezért a gyors győzelemre törekedő ellenséget állásharcra bírni,

Mindkét tábornak igaza van, mikor olyan hadviselési eljárást keres, amely neki kedvez. Keres, de kérdés, hogy talál-e? Hogy adott esetben melyik eljárás válik be, azt nem tudhatjuk. Egyelőre — a világháború, valamint a későbbi háborúk tapasztalatai alapján — minden okunk megvan annak feltételezésére, hogy az ügyesen védekező ellenfél képes a háborút állásharccá elposványosítani. De azt sem vonhatjuk kétségbe, hogy teljesen lehetetlen volna korszerű gyors hadosztályokkal, elszánt vezetés mellett, az ellenség megerődített határövén meglepően keresztülrobogni.

Ha ugyanis arra gondolunk, hogy 1914 augusztusában békeállományú német csapatoknak sikerült minden elmélet ellenére, előzetes bombázás nélkül, a megfelelően megerődített és „biztonsági" védőrséggel ellátott Lüttich várát megrohanással elfoglalni; holott a németek a meglepetés előnyéről lemondtak, mikor Belgiumot 48 órával előbb német csapatok átengedésére szólították fel, úgy ma sem mondhatjuk lehetetlennek hasonló eset megismétlődését, különösen ha sikerül a vállalkozást valóban meglepően végrehajtani.

Régen elképzelhetetlen volt valamilyen vár megtámadása (bombázása), mielőtt a várőrség a megadásra vonatkozó szabványos felszólítást vissza nem utasította. Az újabb időkben kiment a divatból minden humánus hadviselési szokás. Ma például elképzelhető, hogy az egyik állam a másikat valamilyen diplomáciai fogással (vagy egészen nyersen) félrevezeti, hogy elaltassa figyelmét és ezen az úton csökkentse utóbbi megerődített határöve védőrségének éberségét s így teremtsen hadverő előfeltételeket a megrohanás sikeréhez. A „becsapás" ma már helyet foglal a diplomáciai eszközök között.

Különben is a hadtörténelemben már ismételten előfordult, hogy bevehetetlennek tartott várak egyetlen rohamra elestek, mert a támadás megtalálta a módját annak, hogy miként ejtse hatalmába. Ragyogó példa erre a magyar hadtörténelemből, hogy Pálffy Miklós milyen ügyesen alkalmazott csellel (meglepő várkapu robbantással) ragadta el a töröktől 1597-ben Tata és 1598-ban Győr várát

Nem állítjuk, de nem is tagadjuk, hogy talán már megvan a Maginot-vonal megnyitására szolgáló kulcs is. Elvégre is egyetlen erődítés sem örökéletü. Valamilyen módon elavulttá válik. Így elavulhat, mert minden ereje mellett sem tud megbirkózni valamilyen új támadó eljárással.

Julier Ferenc

Csak 1 darab
minden vevőnknek!

NŐI GUMI Esőköpeny
divatszínekben
GARANTÁLT VÍZÁLLÓ
Csak: 3.90
FENYVES ÁRUHÁZ
A KÁLVIN TÉREN

Dezséri Bachó László: Gyöngyös város 1843/49-ben

Dezséri Bachó Lászlónak most jelent meg a negyedik könyve Gyöngyös történetéről. Az ismertnevű, kitűnő író ezúttal az 1848/49-es esztendők eseményeivel foglalkozik, ismerteti a forradalom és a szabadságharc hatását Gyöngyösre, a lakosság magatartását, küzdelmeit és szenvedéseit e súlyos időkben. A magyar történelemnek egyik legizgalmasabb fejezete a 48-as szabadságharc — minden, ami ebben az időben történt, visszhangra talál a magyar szivekben. E korról olvasva, együtt lelkesedünk a szabadságra vágyó nemzettel, résztveszünk rendkívüli erőfeszítéseiben, bámuljuk a felemelő áldozatkészség példáit és keserűséggel bíráljuk azokat, akik nem tudtak az önzetlen, mindenre kész hazafiak álláspontjára felemelkedni. *Dezséri Bachó László ennek a kornak lelkét vetíti elénk Gyöngyös városáról írott könyvében.* Elénk tárul az öröm, amely a gyöngyösi lakosságot is elfogja, amikor meghallja, hogy *„kisütött a szabadság napja"*. Előttünk menetelnek az első nemzetőrök s látjuk, mint kezdődik meg Gyöngyösön is az átalakulás, az új rend bevezetése. A rendkívüli idők azonban rendkívüli követeléseket támasztanak s így nem csoda, hogy zökkenők, hibák, csalódások is következnek be. Később, amikor a magyar honvédség és az osztrák-orosz ármádia között megkezdődnek a harcok, súlyos időket él át a gyöngyösi nép. A hadműveletek során az ellenséges csapatok többízben is bevonulnak a városba, élelmezést, takarmányt, szállást, kórházi ellátást, stb. követelve. Nagy elkeseredést kelt a lakosságban, amikor a császári sereg megbízottja 50.000 forint sarcot vet ki a városra. Érdekes és jellemző, hogy ekkor a jómódú gyöngyösi zsidóság *nem ajánlott fel kölcsönt a szorongatott városnak,* ellenben amikor Haynau jókora hadisarcot rótt ki a pesti zsidóságra, a gyöngyösi izraeliták *3375 forinttal siettek hitsorsosaik segitségére.* Jellemző az is, hogy amikor 1848 őszén a galiciai orosz betörés hírére Gyöngyösnek sürgősen 500 nemzetőrt kellett kiállítania, *mindössze két zsidó jelentkezett önként, a többi mindenféle címeken felmentést kért.* Ezzel szemben büszkén jegyzi fel az író, hogy *a gyöngyösi honvédek a szabadságharc folyamán elismerésreméltó bátorsággal álltak helyt és szereztek becsületet a magyar vitézségnek.* A fővezér a megye fiaiból alakult 26-os zászlóalj *zászlajára érdemjelet tűzött, mert „minden egyes vitéz keblére nem tűzhetett."* *Dezséri Bachó* Lászlónak a forráskutató gondosságával és pompás magyar nyelvezettel megírt történelmi munkája őszinte érdeklődésre tarthat számot az olvasóközönség körében.

B. I.

Előkelő keresztény
belvárosi órásüzlet keres
jómegjelenésű, intelligens, 30—35 év körüli
keresztény fiatalembert,
aki szakmai jártassága mellett, vevők kiszolgálásában és órák eladásában megfelelő gyakorlattal rendelkezik. Munkakörébe tartozna az áruraktár és a javítások kezelése és általában — a főnök távollétében — az üzletvezetői szerep betöltése.
Nyelv- és szaktudás természetesen különös előnyt és kivételes javadalmazást biztosít. Fényképes ajánlatok igénymegjelöléssel, referenciákkal „Az ország első szaküzlete" jeligére Haasenstein és Vogler R. t. hirdető irodához, V., Dorottya-utca 8. intézendők.

Boncz Miklós államtitkár mondja a magyar anyák napján az ünnepi beszédet

Vitéz nagybányai Horthy Miklósné fővédnöksége, Anna főhercegasszony védnöksége, vitéz Imrédy Béláné országos elnöksége alatt működő magyar anyák nemzetvédő bizottsága 1928-ban tartotta meg első kitüntetési és jutalmazási ünnepségét, államépítő Szent István király napján, augusztus 20-án. Nem véletlen, hogy a bizottság ezt a napot választotta ki a sokgyermekes anyák ünnepélyére, amikor a nemzet hálával és tiszteletadással gondol azokra az érdemes, derék, legtöbb-gyermekes anyákra, akik nemcsak életet adtak, hanem áldozattal, odaadással, hűséggel gondozták és nevelték gyermekeiket. A magyar anyák nemzetvédő bizottsága ezeknek az anyáknak tiszteletére rendezi az ünnepséget a mai napon, Szent István ünnepén, a budapesti Ujvárosházán.

A fővárosban — ezenkívül — még 19 Stefánia-körzetben, az egész ország területén pedig 390 községben és városban, *közel kétezer anya kapja meg kitüntetését és jutalmazását.* Az ünnepség, a budapesti Ujvárosháza közgyülési termében, vasárnap délután 5 órakor kezdődik. A megnyitóbeszédet a bizottság védnöke: Anna főhercegasszony, az ünnepi beszédet *Bonczos* Miklós államtitkár mondja. A budapesti Rádió „Budapest II." állomásán helyszini közvetítést ad az ünnepségről.

— **Elindult a nemzeti munkaközpont tanulmányi csoportja Németországba.** Szombaton délután négy órakor indult el Németországba a nemzeti munkaközpont „Becsüld meg a munkát" szabadidő-szervezetének 200 tagú tanulmányi csoportja. A Keleti-pályudvar feldiszített csarnokában felsorakoztak a csoport magyarruhás tagjai, majd megérkezett vitéz Marton Béla, a nemzeti munkaközpont elnöke, Simkó Elemér főispán, Bánó Iván, Forster György, Lénárt János, Mester Miklós, Szakács Pál és vitéz Várady László országgyülési képviselők, akik elkisérik a csoportot Németországba. A külügyminisztérium képviseletében Böszörményi László osztályfőnök, a német követség részéről Alexander Prinz zu Solms Braumfels, a főváros képviseletében Huszty Károly tanácsnok jelent meg. Az előkelőségek megérkezése után megkezdődött a bucsuztatási ünnepség. Elsőnek Böszörményi László mondott beszédet és hangsulyozta, hogy a nemzeti munkaközpont katonái magyar ügyet szolgálnak itthon és a külföldön egyaránt. Huszthy Károly tanácsnok buzdító szavai után vitéz Marton Béla szólt a tanulmányi csoporthoz és kifejezte azt a reményét, hogy amint a munkaközpont tagjai az elmult években újból és újból meghódították az olasz társadalom szivét az olaszországi tanulmányutakon, ugyanolyan eredményt fognak mostani útjukon, a baráti német nemzetnél is elérni.

— **Rendkivüli utazási kedvezmények a nemzetközi balatoni sporthétre.** Augusztus 22-től kezdve féláru menetkedvezmény lép életbe a Máv vonalain a nemzetközi balatoni sporthét alkalmából Balatonfüredre, Siófokra és Tihanyba utazók számára. Ez a menetdijkedvezmény az Ibusz által külön erre a célra kibocsátott, 3.— pengős kedvezményes jegyfüzet formájában vehető igénybe, a kedvezményes jegyfüzetben foglalt Máv-igazolvány alapján. A sporthét látogatói lakóhelyük állomásától, vagy bármely belépő, határállomástól Balatonfüredig, Siófokig, vagy Tihanyig és vissza, a fenti helyek bármelyikétől az eredeti kiinduló állomásig élvezik az 50 százalékos menetdijkedvezményt. A kedvezmény az odautazásra augusztus 22-ének 0.00 órájától szeptember 10 12.00 órájáig, a visszautazásra pedig 1939 augusztus 26-ának 12.00 órájától szeptember 15 24.00 órájáig érvényes. A 3.— pengős kedvezményes jegyfüzet ezenkívül egy díjmentes utazást tesz lehetővé a balatoni hajózási r.-t. hajóin, Balatonfüred, Tihany és Siófok állomások között, vagy viszont, továbbá díjmentes belépőjegyeket a sportversenyekre, kiállításokra, ünnepségekre, egy utalványt a balatonfüredi borhéten a balatonfüredi gazdakör által felállított sátorban kiszolgáltatandó étvágyfalatra és borkóstolóra, végül egy díjmentes, két személyre szóló strandjegyet Balatonfüreden és Siófokon, tartalmaz. A sporthétre Budapestről és vidékről Siófokra és Balatonfüredre filléres vonatok fognak közlekedni. Felvilágositással szolgálnak az Ibusz Máv menetjegyiroda összes budapesti és vidéki irodái.

Magyarság Napihírek

— **Egyetemi nyilvános rendkivüli tanári kinevezések.** A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére a debreceni Tisza István-tudományegyetemen: Széll Kálmán dr. gyakorló gimnáziumi rendes tanár, egyetemi magántanárt a bölcsészettudományi karon az elméleti fizikai tanszékre egyetemi nyilvános rendkivüli tanárrá; a pécsi Erzsébet tudományegyetemen: Oriás Nándor dr. egyetemi nyilvános rendkivüli tanári címmel felruházott egri érseki jogakadémiai tanárt a jog- és államtudományi karon a római jogi tanszékre egyetemi nyilvános rendkivüli tanárrá kinevezte.

— **Gidró Bonifác tanügyi főtanácsos.** A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére Gidró Bonifác komáromi Szent Benedek-rendi katolikus gimnáziumi igazgatónak a tanügyi főtanácsos, gimnáziumi igazgatói címet adományozta.

— **Kormányzói elismerés.** A kormányzó a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy Pilch Dezsőnek, az országos képzőművészeti főiskola rendes tanárának és Ferenczy József dr.-nak, az országos képzőművészeti főiskola főtitkárának a magyar képzőművészet fejlesztése érdekében kifejtett eredményes munkásságukkal szerzett érdemeikért; továbbá az 1938. évi székesfehérvári tanügyi kiállítás sikeres rendezése körül kifejtett munkásságukért Fejes Zsigmond tanügyi főtanácsos, gimnáziumi igazgatói címmel felruházott református gimnáziumi igazgatónak újbóli elismerését és Fedóra D. Sándor dr. tanügyi titkárnak elismerését tudtul adják.

— **Evangélikus egyházmegyei közgyülés.** A békési evangélikus egyházmegye Csorvás on tartotta évi rendes közgyülését Kovács Andor esperes és Lányi Márton dr. egyházmegyei felügyelő elnöklésével. A gyámintézeti istentiszteleten Keve Lajos nagymágócsi lelkész hirdette az Igét. A több, mint száz közgyülési képviselőből alakult gyülés nagy érdeklődéssel hallgatta az egyházmegyei felügyelő megnyitóbeszédét a szociális kérdésről és az esperes beszámolóját a gyülekezetek életéről. Egyházmegyei ügyésszé választotta a közgyülés Németh Lajos orosházi ügyvédet, missziói egyházzá nyilvánította Orosháza—Rákóczi-telepet ifj. Rimár Jenő lelkész vezetésével.

— **Kanonoki installációk a székesfehérvári bazilikában.** A székesfehérvári bazilikában szombaton délelőtt 9 órakor ünnepélyes keretek között folyt le az előléptetett és most kinevezett kanonokok beikatása. A beiktatás szertartását Scheirich Antal nagyprépost, püspöki helytartó végezte, aki Potyondy Imrét az éneklő-kanonoki, Csucs Istvánt pedig az őrkanonoki stallumba iktatta be, akik ezzel elnyerték az apostoli protonotáriusi rangot, amellyel tudvalévően az elmult jubileumi esztendőben tüntette ki XI. Pius pápa az ősi káptalan négy első kanonokját. Ennek megtörténte után a püspöki helytartó beiktatta stallumaikba a megyéspüspök által legutóbb kinevezett Kisteleki István és Hajós József mesterkanonokokat. Mindegyik dignitárius beiktatását a kórus a szokásos „Vivat!"-tal kisérte. Befejezésül Hajós József szemináriumi rektor, az ifjabb mesterkanonok Te Deumos szentmisét celebrált a bazilika főoltáránál.

Hadnagyavatás a Ludovikán

Szent István napjának reggelén a Ludovika Akadémián a magyar honvédtisztikar legfrissebb utánpótlása, az új hadnagyok esküsznek fel a legfelsőbb Hadúrnak. Ez a lélekemelő ünnepség minden évben büszke örömet jelent nekünk, repeső szivvel figyeljük a délceg, ifjú gárda dübörgő díszlépését, a vezényszóra kirántott kardok bátor csillogását, egy új nemzedék elindulását a katonai pályán, amelyet az ősök vitézsége, kötelességtudása, önfeláldozása ragyogóvá, mintaképpé tett az egész világ előtt.

A ludovikások idei avatása, ha lehet, minden eddiginél magasztosabb és felemelőbb. Az új hadnagyok már a megnagyobbodott Magyarország katonái és néhány hónappal ezelőtt ott meneteltek Kassa lobogódiszes, virággal telehintett főutcáján, a legfelsőbb Hadúr után. Bajtársaik, akik ez év januárjában kerültek ki az akadémiáról, már résztvettek a tőlünk elrabolt országrészek visszaszerzésében, harcoltak a hazáért, vitézül verekedtek és közülük háromnak, ilyen fiatalon, a hadiékitményes kitüntetés a kormányzó elismerésének jelvénye díszíti a mellét.

És azoknak sorában, akik Szent István napján szent esküt tesznek a magyar lobogó előtt, délcegen ott áll majd egy ifjú hadnagy, Gömbös Gyula, felejthetetlen emlékü nagy miniszterelnökünk édes fia. Minő atyai büszkeséggel tekinthet le ő a magyar mennyország aranyos felhőiből, amikor ifjabb Gömbös Gyula mondja az esküt, tesz fogadalmat a magyar hazának, amelyért idősebb Gömbös Gyula a katonai és polgári erények teljes latbavetésével utolsó leheletéig küzdött...

A történelmi idő emberi nagyságot, katonai vitézséget követel. Boldogan, büszkén köszöntjük az új hadnagyokat, akik ezt a történelmi kötelezettséget vállalták, üdvözöljük őket és sok sikert kivánunk nekik — Nagymagyarország feltámadására, nagyobb dicsőségére!

— **Az Isaszeg vidéki reformátusok emlékünnepe István király napján.** Az isaszegi református fiókegyház a környékbeli gyülekezetek, községek, tanyák, puszták reformátusságát gyülekezeti találkozóra hívja István király napjára. A délelőtt tíz órakor tartandó ünnepi istentiszteleten Igét hirdet Péter János budapesti diakonisszaintézeti lelkész. Az isaszegi csata emlékművénél beszédet mond Farkas Sándor rákoscsabai református igazgatótanító. A délutáni ünnepélyen „A református sajtó népi szolgálata" címmel Péter János a Keresztyén család szerkesztője „A szentistváni gondolat és a református magyarság" címmel pedig Halmi János dr. gyömrői lelkész, teológiai m. tanár tart előadást.

— **Elfogták a Wesselényi-utcai kasszafúrás egyik tettesét.** Néhány nappal ezelőtt — mint az Uj Magyarság jelentette — kifosztották Gergely Simon kézimunkakereskedő Wesselényi-utcai lakását. A betörők megfúrták a páncélszekrényt, amelyből több mint huszezer pengő értékü készpénzt és ékszert vittek el. Feltünt, hogy a kézimunkakereskedő háztartási alkalmazottja, Farkas Andrásné született Szabó Margit a kasszafúrás után nyomban eltünt. A rendőrség köröző levele alapján Farkas Andrásnét szombaton reggel Nyíregyházán elfogták. Vallomása nyomán a detektivek a tolvaj cselédleány rejtekhelyén megtalálták az értékes ékszereket és az ellopott pénz egy részét.

x **A kereskedelmi iparkamara nyugdijintézetének** Krisztina-körút 143 sz. alatti épülő bérpalotájában november elsejére kétszoba hallos és egyszoba garzonlakások kiadók.

— **A szegedi Rothermere-egyesület ülése.** A szegedi Rothermere-otthon-egyesület Halász Pál dr. püspöki tanácsos elnöklésével tartotta jubiláris közgyülését. Szücs József titkár és vitéz Kovásznay Mihály pénztáros beszámolója után az egybegyültek lelkesen ünnepelték Tukats Sándor dr. főispánt és Pálfy József polgármestert, akiket az egyesület védnökeivé választottak. Halász Pál dr. plébános tábori vecsernyét és ünnepélyes Te Deumot tartott, majd az egyházi szertartás után az egyesület tagjai és vendégei közös vacsorán gyültek össze.

— **Honvéd cserkésztiszti tábor a hárshegyi cserkészparkban.** A magyar cserkészszövetség augusztus 18-tól 27-ig tartja a hárshegyi cserkészparkban idei HÖK- (honvédcserkész örsvezetői kar) kiképző táborát. A tiszti kiképző-táborban a cserkésztisztek közül mintegy négyszázan vesznek részt és minden térre kiterjedő kiképzést nyernek. A tábor ünnepélyes megnyitását a hárshegyi parkban lévő országzászló előtt tartották. Az ünnepség után tábortüzet gyujtottak, amelynél vitéz Temessy Győző dr. társelnök lelkes beszédben üdvözölte az cserkésztiszteket. A tábor szavalókórusa és katonadalok után a Ludovika Akadémia egyik hallgatója tárogatón kuruc nótákat adott elő.

— **Nagyfokú kedvetlenség és a munkától való iszonyodás esetén** igyekezzünk mindenekelőtt bélürülésünket és gyomoremésztésünket reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József" keserüvizzel elrendezni. Kérdezze meg orvosát!

Az angol királyné ujból divatba hozta Amerikában a napernyőt

Newyorkból jelentik: Amerikában újból visszatért a női napernyő divatja. Ez a fordulat arra vezethető vissza, hogy az angol királyné amerikai útja alkalmával napernyővel védte arcát a tüző napsugarak ellen. Az amerikai elegáns fürdőhelyeken most százan és százan viselnek napernyőt, amelyek tarka szinei a legnagyobb változatosságot mutatják. Kedvelt szin „a londoni köd" szine. A királyné egy másik irányban is befolyásolta az amerikai női divatot; ruháin ugyanis ékkövekkel kirakott melltűt viselt, amit az amerikai nők most szintén utánoznak.

BALATONI JELENTÉS

A Balaton vizének hőfoka szombaton reggel Keszthelyen 20, Bogláron 21, Balatonfüreden 23, Siófokon 20, Kenesén 19 fok volt.

PATKÁNY MÁSZOTT AZ ANTENNA KAPCSOLÓTÁBLÁJÁRA

Kairóból jelentik: Az egyiptomi rádió műsorának kisugárzása a napokban hirtelen megakadt és csak hosszabb szünet után folytatódott. A zavart az okozta, hogy Abu Zaabalban — az egyik közvetitő állomáson — egy patkány mászott a fő kapcsolótáblára. Az állatot az áram természetesen rögtön megölte, de ugyanakkor az állomás berendezése is megrongálódott.

INDIÁBAN IS GÉPESITIK A LOVASEZREDEKET

Bombayból jelentik: Indiában már szintén rátértek a hadsereg egyes egységeinek gépesitésére. Elsőnek két lovasezredet szemeltek ki erre a célra. A hindu lovasok a begyakorlás során rendkivül nagy ügyességet és alkalmazkodóképességet mutattak. A páncélkocsikkal és könnyű csatakocsikkal felszerelt ezredek az északnyugati határon fognak szolgálatot teljesiteni, ahol a hegylakók sokszor adnak dolgot a katonaságnak.

ŐSI KÁRTYÁK

A Nilus mentén folyó ásatások egyik legérdekesebb lelete: egy csomag kártya! A régiek is buzgón hódolhattak a kártyázás szenvedélyének, amely eredetileg minden mellékiz nélkül „nemes szenvedély" lehetett. Tudott dolog, hogy eredetileg harci játék volt, amely leleményességet követelt, nem úgy, mint a későbbi primitiv szerencsejátékok. A most felszinre került kártyacsomag 24 papirusz-lemezből áll, rajta ábrák és pontok vehetők ki. Hogy mimódon játszottak vele, azt egyelőre nem tudták megállapitani. A képek bonyolultságából következtethető, hogy nem lehetet sokkal egyszerübb, mint például a bridzs.

GAEL NYELVÜ ISKOLAT LÉTESITETTEK UJ SKÓCIÁBAN

Ottawából jelentik: Az Uj Skóciához tartozó Cape Breton szigetén mai napig is igen sok leszármazottja él az egykori skót felvidéki kivándorlóknak és ezek jórészt most is az ősi gael nyelvet beszélik. A sziget egyik városában, St. Ann-ban, most középiskolát létesitettek, amelynek oktatási nyelve a gael nyelv. Az egész világon ez az első gael iskola. Rendeltetése az, hogy fenntartsa a kiveszőben lévő ősi nyelvet és gondoskodjék a szigetlakóknak óhazai ősi kulturájának és szokásainak fenntartásáról. Az iskolát Angus L. MacDonald Uj Skócia miniszterelnöke avatta fel, aki maga is skót származású. Ugyanakkor nyitották meg az iskola mellett létesitett múzeumot, amely a gael kulturára vonatkozó iratokat és tárgyakat foglalja magában.

A volt 7/41 honvédtüzérezred alakulatai Szent István-napján délután 1 órakor társasebéddel egybekötött bajtársi összejövetelt tartanak (a Thököly-út 29, Aréna-út sarok) Schulcz Ferenc vendéglőjében. E találkozón megbeszélik a Veszprémben felállitandó ezredemlékmü ügyét is. Minden bajtárs feltétlen megjelenését kérik.

Ahol élő és holt testrészeket tanulmányoznak képzőművészek...

Uj tanfolyam nyilt az Anatómiai Intézetben

A Törvényszéki Orvostani Intézet mögött a ferencvárosi Tüzoltó-utcában áll az *Anatómiai Épület*. Vasárnap délelőtt üresek folyosói és tantermei. Csak az első emeleten lévő kis boncteremben folyik most is a munka.

Hatalmas tölgyfaajtón nyitunk be a terembe. Kissé szokatlan látvány fogad. Két középtermetü csontváz áll a terem közepén elhelyezett márvány boncasztal mellett. Komoly, méltóságteljes tekintettel fogadják a belépőt. A helyiség mindkét oldalán mennyezetig érő üvegszekrényben *különböző emberi csontok pihennek csendben egymás mellett.*

Koren István tanár segédjével az egyik asztalon éppen koponyákat válogat fajták szerint.

A szombaton megindult uj művészeti anatómiai előadássorozat felől érdeklődünk, melyet *Pécsi Pilch* Dezső festőművész, képzőművészeti főiskolai tanár vezetett be, amely létrejöttét *Kiss* Ferenc dr. orvosprofesszor közreműködésének köszönheti.

— Én csak a gyakorlati részt mutatom be, — válaszolja kérdésünkre *Koren* István.

— Mik a célkitüzései ennek az uj tanfolyamnak? — érdeklődünk tovább — s közben kivánesian tekintünk szét a különös teremben.

— Ennek a tanfolyamnak életrehivásában az a szempont vezetett bennünket, hogy *segédkezet nyujtsunk azoknak a művészeknek, akik a század elején elterjedt szürrealista képzőművészeti irányzatok helyett még most is a reális művészi ábrázolás hivei.* Ahhoz pedig, hogy valaki ezen a téren remekművet alkothasson, kétségtelenül tisztában kell lennie a csontok és izmok mozgásával, illetve azzal, hogy egyes testrészek, végtagok mozgása által az emberi test milyen elváltozáson megy keresztül.

A görög szobrászat és Leonardo da Vinci

— Gyakran adódik egy-egy olyan mozdulat ábrázolásának szükségessége, ahol az hosszabb időre be nem állitható. Például *lebegő alakoknál*, ahol a rövididejü megfigyelést az anatómiai tudás jelentékenyen segiti, támogatja. A vágtató ló, a gyermek mozgása, ahol a mozdulatok egyáltalában be nem állithatók, ugyancsak anatómiai tudásunk nyujt kivezető utat.

— Eme egyszerü eseteken kivül gyakran találkozunk müalkotásoknál sajnálatos fajbeli tévedésekkel, bántó anakronizmusokkal, melyek némi *anatómiai, aránytani vagy faji ismeretek révén könnyen elkerülhetők lettek volna.*

— De hiszen a görög képzőművészeknek nem voltak anatómiai ismereteik, mégis kitünő szobrokat faragtak! — vetjük közbe.

— Ez igaz, de megfigyelhetjük, hogy egy két remekmütől, a „Diszkoszvető" és „Laokon" szobrától eltekintve a görögök inkább nagyszerü *statikus szobrokkal érték el legnagyobb sikereiket.*

— Már a renaissance művészei *Leonardo da Vinci*-vel az élükön komoly anatómiai tudást árulnak el. *Leonardo* egyébként is tizenhárom kötetnyi anatómiai rajzot hagyott ránk s *Della Torre* orvos-segédjével együtt kutatta az emberi test rejtelmeit.

— A most alakult tanfolyam menynyiben segiti a müvészeket?

— Iskoláinkban eddig a testábrázolás modelek és sik ábrarajzok segitségével történt. E tanfolyam hallgatósága — amely a főiskolai hallgatóságon kivül *nagyobbrészt már kész művészekből adódik* —, saját szemével láthatja az emberi test különböző részeit, annak izom- és csontrendszerét.

Mozgó csontvázak

— Az Intézet laboratóriumában sikerült *olyan preparált csontvázakat és csontszerkezeteket előállitani emberi csontokból, amelyek évtizedek után is megtartják eredeti természetes mozgásukat.* Ezeken a preparátumokon, továbbá a formalinban konzervált emberi testrészeken tanulja meg a hallgatóság, hogy az izmok és csontok mozgása által milyen külső elváltozások történnek az emberi test felületén.

— Ezután következik a mozdulatok természetbeni bemutatása. A model mindig azt a testrészt, illetve annak mozgását mutatja be, amelyről éppen szó van. A hallgatóság rajzain szines irónnal berajzolja a csontok és izmok elváltozását. A korrigálás magán a modelen történik és pedig ugy, hogy *szemöldök festékkel kipontozzuk a szóbanforgó végtagokon az izmok és csontok elhelyeződését.*

Az előadóteremből most a *„muzeumba"* megyünk. *Koren* István tanár, itt egymásután nyitja ki a szekrényeket és mutatja meg a preparált emberi csontokat. Kivesz egy emberi kart, amelyet a lapocka csonttól egészen a körmökig barnaszinü zselatinszerü anyag von be. *Csodálatos hüséggel mutatja be rajta az egyes kéz- és karmozdulatokat.* Majd két emberi láb kerül elő a medencecsontokkal.

— Igy jár az ember — mutatja — s közben a csontváz egyik lábát előbbre helyezi, a másikat utána, — Letérdepelni pedig csak igy tudunk — mutatja be ezután a csontvázzal. Kisértetiesen pontosan mozognak az évtizedes csontok.

Majd emberi koponyákkal teli szekrény elé érünk. Alig *lutojás nagyságu csecsemőkoponyától a legkülönbözőbb abnormis koponyaalkatig,* mindent megtalálunk itt. Végül egy koporsószerü téglalap-alaku vasmedencéhez érünk.

— Ez a *„tumba"* — magyarázza. Itt vannak formalinban a szétboncolt emberi végtagok, amelyekről a bőrfelületet eltávolitottuk.

Megmutatja, majd ismét lezárja a „koporsó" fedelét, megtörli kezét és pipára gyujt. Hiába, ő ezt már megszokhatta. Nekünk mindenesetre elég volt és sietve elbucsuzunk a nagyjövőjü müvészeti anatómustól.

(—kas—)

Mikor és hol született Ujházi Ede?

Az *Ujság* 1944 január 30. számában megemlékezést közöl Ujházi Edéről centenáriuma alkalmából, mert a cikk szerint a nagy mester 1844 január 28-án született Debrecenben. Ez életrajzi adatokból kettőt, t. i. az évet és a helyet okvetlenül helyre kell igazitanom.

Egy már két évvel ezelőtt irt cikkemben, amely 1942 január 11. és 18-án „Utazás egy családfa körül" cimen jelent meg a *Debrecen*-ben, a kollégiumi levél, bár hiteles adataira támaszkodva, kétségtelenül kimutattam, hogy Ujházi Ede nem 1844-ben és nem Debrecenben született.

Az eredetiben megőrzött iskolai anyakönyv szerint ugyanis Ujházi Ede 1850—55-ig volt a gimnáziumnak I—V. osztályu tanulója, s eközben életkora az egymást követő osztályoknak megfelelően 9—14 évesnek van jelezve; igy 1841-ben, legjobb esetben 1842 elején születhetett, amint hogy tanulótársai is vele egykoruak, részben idősebbek voltak, tehát olyanok, akik inkább 1841 előtt, mint után születtek. De születéshelye sem volt Debrecen, nemcsak azért, mert az iskolai anyakönyv a III. osztálytól kezdve kecskeméti születésünek mondja, hanem azért sem, mert atyja, Ujházi Bernát, később Károly, városi sebészorvos, 1841-ben nem lakott, nem is lakhatott Debrecen városának belterületén.

Debrecen, 1944 február.

Kazlos Albert

SZINHÁZ

Hogyan lesz egy szinigazgatóból sifutó bajnok?

avagy

Fényes Szabolcs borsai kalandos versenyzése

Történt pedig, hogy hősünk Fényes Szabolcs igazgató ur szinházában oly nagy közönségsikerrel futott az operett, ezenkivül még komponálnivaló zene sem akadt, hogy elhatározta, megvalósitja végre szive vágyát: összecsomagol és elutazik a hófödte csucsok közé egy kis sitanulásra. Nosza, összevásárolta a felszerelést és mikor minden együtt volt, elindult Borsára. Itt természetesen érdeklődéssel fogadták Fényest, különösen nagyot nőtt szemükben az igazgató tekintélye, mikor meglátták a remek sifelszerelést.

— Siel is az igazgató ur? — kérdezte tőle a szálloda vezetője.

— Hogyne! — vágta rá nagy önérzettel az ilyképpen meginterjuvolt alany, magában pedig rettegve gondolt arra a pillanatra, mikor kiderül, hogy nem is annyira „hogyne", hanem „sőt"...

Az éjszaka azután kitünő ötletet adott. Hiába, Fényes Szabolcs mindig leleményes volt. Alig pitymallott, mikor nagycsendesen kiosont és vállára vetve a léceket, egy elhagyott szelid lejtőn felcsatolta azokat, majd nekiindult az ismeretlen veszélyekkel telt utnak. Csuszkált, ide, csuszkált oda, többször végzett „kénszerleszállást", mig végre elérte, hogy egytagban ötven métert siklott végig a havon.

A gyakorlás egész délelőtt tartott. Mikor azután számtalan „tapasztalattal" és izomlázzal sulyosbitva befutott a szállodába, kellemetlen kéréssel fogadta őt az üzletvezető:

— Kérem — mondotta udvariasan — örömmel látjuk, hogy igazgató ur már hajnalban hódolt a siclés nemes sportjának és egész délelőtt egyedül száguldozott a hegyekben. Kérem — folytatta Fényes Szabolcs nagy megdöbbenésére — itt most sok kezdő van, akik részére „kocaversenyt" rendezünk. Szeretnénk, ha ön is indulna, hadd lássák a fiatalok, hogyan kell sielni.

Mit lehet ilyenkor tenni?

— Jó — mondta Fényes Szabolcs megadással — indulok.

Közben arra gondolt, majd csak jön holnapig, a verseny napjáig egy égi csoda, mondjuk huszfokos meleg formájában, amely zugó patakokká olvasztja a szép fehér tavat.

De nem jött. A verseny azonban igen. Fényes Szabolcs volt az ötödik induló. Szakszerüen starthoz állt és mint régi sportemberhez illik, még éles kiáltást is hallatott:

— Halihóóó! Halihóóó!!!!

Majd usgyi... a következő pillanatban a nagy lendületben levő igazgató, ugyis mint komponista, ugy vágódott a hóra, hogy még a hegyek is visszhangoztak.

— Sebaj! — mondta bánatosan Fényes, mikor széjjelválasztotta összejuszálódott sijét, lábát és botjait s ujból nekilódult.

— Izé! — csodálkozott — mi ez? — mikor egy hókupac kellős közepébe esett fejjel előre. Nem tudta, mitevő legyen a továbbiakban, miközben mélán vakarta le fejéről a rárakodott hóréteget. Gondolta, tovább siel. Rá akart állni ujból a lábára, ámde a sors beleszólt. Fényes Szabolcsnak mindkét bokája megrándult, cipőnagyságura dagadt és borzasztóan fájt. Nem lehetett egyebet tenni, hordágyon vitték vissza a szállodába.

Ott már várta az üzletvezető résztvevő arccal:

— Borzasztóan sajnálom, hogy igazgató ur ilyen gyenge versenyre nevezett be és igy érte a baj. Hiába, régi versenyzőnek csak nagy versenyen szabad indulni.

— Bizony, bizony — helyeselt Fényes Szabolcs és a mennyezetet nézte.

Hogy ne szakadjon a fejére...

A Wiener Sängerknaben hangversenyei

A világhirü bécsi fiu-kórus, a *Wiener Sängerknaben* énekkara, gyakori és mindig szivesen látott vendége a magyar fővárosnak is. Két nap alatt három koncerten is szerepeltek a kitünően betanitott csengőhangu gyermekénekesek. Az első esten az *Actio Catholica* rendezésében a Magyar Művelődés Házában *Schubert*-programmot állitott össze az együttes kiváló karnagya, Prof. *Grossmann* Ferdinánd. A kórus-számok és szólók mellett az est második részében „Schubert vidám csinyjei" cimen a nagy zeneköltő kompozicióiból kedves kis operát állitott össze Franck *Krieg* és azt a tehetséges gyermekek a hallgatóság sürü tetszésnyilvánitásai között adták elő. Külön elismerés *Grönemann* Alfréd zongorakiséretének és a dalszólókat éneklő feltünően talentumos fiucskának.

* **„Automath oh!" a Revüpalotában.** A *Revüpalota* péntek este ½7 órakor mutatja be uj műsorát *„Automath oh!"* cimmel. A revü szövegét *Siliga Halász* Rudolf irta, mig a remek diszleteket *Bercsényi* Tibor tervezte. Az uj műsor sztárja ezuttal is *Déry* Sári, mellette jelentős szerephez jutott *Szondy* Biri, *Rév* Erzsi, *Kazal* László és *Fodor* Artur. Az akrobatikus részben olasz komikus artisták, egy kinai akrobata csoport, Angela és Anthony, Yvonne Lamar és más külföldi érdekesség lép fel. A revü zenéjét *Heinemann* Sándor és *Buttola* Ede szerzette.

* **Növendékek operai estje.** A Zeneművészeti Főiskola operai tanfolyamának növendékei a Zeneakadémia kamaratermében tartották félévi nyilvános vizsgájukat öt operarészletben. Ádám Jenő tanár-karnagy vezényelésével, Maleczky Oszkár tanár rendezésével, Érsek Mária korrepetitor zongorakiséretével. A szereplők közül többen feltüntek értékes hangjukkal és tehetségükkel. Kiemeljük Palánkai Klára, Tiszai Magda, Hübner Lilian, Tóvizy Irén, Bónis Klára és Mindszenti Ödön dr. produkcióját.

* **Korunk zeneköltői.** Már az első koncert alkalmával megdicsérték a fiatal *Róbert* György karmester elhatározását, hogy a modern muzsika szerzeményeinek négy estéből álló hangversenysorozatot rendez. Ritkán hallott és nálunk eddig még elő nem adott kompozicióikat ismerhet meg a közönség szélesebb rétege. A második est iránt megnyilvánuló érdeklődés igazolja a hasznos vállalkozást. Ha a kivitel még nincs is mindig arányban az ambicióval. *Róbert* György tehetsége, tájékozottsága, stilusérzéke a *Budapesti Szimfónikus Zenekar* élén most is sikeresen birkózott meg igényes feladatával. *Bartók* „Két kép"-e (op. 10.), *Stravinsky* Petruska szvitje, *Honegger* Pacific-je mellett budapesti premierje volt: *Ibert* Saxophonconcertino (*Beider* Béla szólójával, *Hindemith* Gyász-zene (mélyhegedüszóló: *Garai* György) cimü szerzeményeinek és *Ravel* Don Quijotedalainak (*Korék* Endre művészi énekével, *Madarassy* Albert zongorakiséretével). A Petruska-szvit zongoraszólójáért *Szemere* György, fuvolaszólójáért *Brunovszky* József érdemel elismerést.

Zenevilág

Bécs város idei Schubert-díját Uray Lajos zeneszerző nyerte. A bécsi polgármester táviratban közölte a harctéren katonai szolgálatot teljesitő komponistával a zsüri döntését.

Rátkai Márta zongoraművésznő, aki már hosszabb ideje nem szerepelt, Fagó György vezénylete alatt a Budapesti Hangverseny Zenekar február 29-iki estjén ismét bemutatkozik a közönségnek.

A genfi Collegium Hungaricum rendezésében a winterthuri vonósnégyes nagy sikerrel adta elő Bartók Béla negyedik vonósnégyesét.

A „Magyar dal" folyóirat februári száma Molnár Jenő Antal, Sztaricsky Zoltán, Lázsy János és Raics István irásait közli.

Uj műsor a Komédia Orfeumban

A *Komédia Orfeum* szerdán este mutatta be uj műsorát, amelyről csak dicsérően emlékezhetünk meg. Ez a kicsiny varieté — saját műfajának keretein belül — valóban elismerésreméltó munkát végez: szereplői ügyesek és tehetségesek, görljei csinosak és mutatósak, bohózatszövegei ötletesek és mulatságosak, artistaszámai pedig világvárosiak és érdekfeszitők. A most bemutatott *Hetye-petye* cimü uj műsorban legjobban természetesen ezuttal is *Türk* Berta, a Komédia sztárja tetszett, aki Mistinguettet is megszégyenitő örök fiatalságával ma is elbüvöli közönségét. Igen kedves és mulatságos volt *Hlatky* Edit, *Barna* Anci és *Misoga* László, valamint a Revüpalotából átszerződtetett *Óváry* Tibor, kitünően énekelnek a *Szentgyörgyi-nővérek*, produkciójuk értékét azonban egy mikrofonnal még emelni lehetne. Az artistaszámok közül legjobban tetszett *Deddy*, a humoros zsonglőr és a *4 Theron's* lélekzetelállitó kerékpáros-mutatványa.

* **Az OMIKE Művészakció műsora.** Szombaton, 5-én *Pap* Károly szinműve, *Mózes* (fél 7). Vasárnap, 6-án délután *Vera vagy Veronika?* (fél 3); aznap este *Téli kabaré* (fél 7), az esti előadásra minden hely foglalt. Hétfőn, 7-én *Figaro lakodalma* (6 órakor), minden hely foglalt. Kedden, 8-án *Anyaszív* (fél 7). Szerdán, 9-én (O/3) *Faust* (háromnegyed 6), minden hely foglalt. Csütörtökön, 10-én *Téli kabaré* (fél 7). Szombaton, 12-én először és vasárnap, 13-án este *Molnár* Ferenc vigjátéka: *Delia* (fél 7) (*Rosty* Magda, *Simon* Zsuzsa, *Nagy* György, *Mányai* Lajos, *Peti* Sándor, *Gonda* József, *Sik* Rezső, *Szabó* Dezső dr., *Gellei* Ottó). Rendező *Nagy* György. Mindkét előadásra minden hely foglalt. Vasárnap, 13-án délelőtt *Édes mostoha* (gyermekelőadás) (fél 11); aznap délután *Békebeli béke* (fél 3).

* **Diákpályázatot hirdet a rádió.** A rádió igazgatósága érdekes irodalmi pályázattal kedveskedik hüséges diákhallgatóinak a diákhirek keretében: A pályázat kettős: 1. Egy-egy általánosan még nem ismert történelmi esemény, monda, epizód feldolgozása városomról, falumról vagy megyémről. 2. Városom, falum vagy vármegyém nagy magyarjai és azok közül ki az én eszményem? Az első 5—5 helyezett értékes könyvjutalomban részesül, azonkivül a két első helyezett maga olvashatja fel pályamunkáját a rádióban. Ha az első dij nyertese vidéki tanuló, a rádió viseli az utazás és egynapos budapesti tartózkodás költségeit. A pályázat részleteit és feltételeit február 10-én, csütörtökön délután 3 órakor közlik a „diákhirek" keretében.

Csak röviden...

Ellentétek játéka cimmel február 13-án, vasárnap délelőtt 11 órakor versekel és jeleneteket ad elő *Bánky* Zsuzsa és *Gerő* Ilona a *Vajda János Társaságban*. Az előadást *József* Jolán vezeti be.

HANGVERSENYEK

MA: LIONTAS DALESTJE, Z. 7.

*

Komikusok Parádéja

Vasárnap délután ½4. Z. Vaszary Piri, Latabár K., Kiss Manyi, Rózsahegyi, Türk Berta, Kóváry, Rácz Vali, Pécsi Öregdiákok, Ursula, Don Alfonso, Kazal László, Vágóné Margit, Szendrő József. 3 órás pazar műsorral. Jegyek 111—111, Zeneakadémián és jegyirodák.

*

Ma Beethoven est

Közr.: Dohnányi, Rösler. V. ¾7. (Mestermüv. bérl. VI.)

Holnap Strauss est Filharmónikusokkal

Vez.: Ferencsik. V. ¾7.

SZINHAZAK MUSORA

OPERA: Aida (½6).
NEMZETI SZINHÁZ: Naplóltok (½7).
NEMZETI KAMARASZINHÁZ: Fatornyok (½7).
MŰVELŐDÉS HÁZA: Légy jó mindhalálig (½3). Ifjusági előadás.
MADÁCH SZINHÁZ: Első Anna és Harmadik Károly (½7).
VIGSZINHÁZ: A mi kis városunk (½7).
PESTI SZINHÁZ: Fecske és denevér (½7).
ANDRASSY SZINHÁZ: Kabaré (½7).
UJ MAGYAR SZINHÁZ: Az első (½7).
FŐVÁROSI OPERETTSZINHÁZ: A királynő csókja (6).
VIDÁM SZINHÁZ: Ballépés jobbra (½7).
OMIKE (Goldmark-terem): Nincs előadás.
REVÜPALOTA: Automath oh! (½7).
KOMÉDIA ORFEUM: Hetye-petye (½7).

KÖZGAZDASÁGI UJSÁG

A textilkereskedő büntetőjogilag felelős az általa árusitott textilcikkek pontos árszámitásáért

A közellátásügyi miniszter a keddi hivatalos lapban közzétett rendeletével a textiláruk árszabályozását és az árak számitását egészen uj alapokra fektette. A rendelkezés lényege az, hogy megfelelő korlátozások mellett a jövőben büntetőjogi felelőssége tudatában maga a kereskedő állapitja meg az általa forgalomba hozandó textiláruk legmagasabb fogyasztói eladási árát. Erre az eddigi ármegállapitó rendszerrel szemben nagyjelentőségü változtatásra, értesülésünk szerint, azért került sor, mert a korábbi árszabályozó rendeletek sokasága miatt az előirások utvesztőiben a kereskedők nem tudták magukat kismerni és adott esetben arra hivatkoztak, hogy legjobb tudomásuk szerint szabályszerüen jártak el.

Az uj rendelet pontosan meghatározza, hogyan kell a kereskedőnek a legmagasabb eladási árat kiszámitani. Ez az ár nem haladhatja meg a beszerzési, illetve előállitási önköltség és a rendeletben árukategóriánkint feltüntetett brutto haszonkulcs együttes összegét. Többi között a kereskedő számitja ki a belföldi fogyasztói ár nélkül beszerzett bármilyen nyersanyagból készült 50 cm-nél szélesebb szövetek, szövetkendők, selyem, müselyem, pamut, hernyóselyem, len-kenderanyagok (ponyva kivét.), damasztáruk, csipkeszövetek, bársonyok, szövött, nyomott, festett fej-, váll- és zsebkendők, szőnyegek, butorszövetek, függönyök, paplanselymek, divány- és ágyteritők, viaszosvásznak, ágybetétek, kárpitosanyagok, harisnyák, kesztyük, hurkolt felsőruházati cikkek, jersey és egyéb kötszövött méteráruk, rövidáruk, gombok, huzárak, konfekcionált női, férfi, gyermek felső- és alsóruhák, mindenfajta fehérnemü, kalapok, tompok, sapkák, konfekcionált háztartási cikkek, kész papianok, kézimunkák, diszgallérok, ernyők, csecsemőkelengyék stb. eladási árát.

Egyes cikkeknél egységenként — tehát nem százalékban — kifejezett legnagyobb felszámitható haszonösszeget állapitottak meg; igy például a különböző fonalaknál a kg-ként felszámitható fix haszonösszeget. Például tiszta gyapju, legalább 130 cm széles szövetnél (négyzetméterenként 400 grammig) a nagykereskedő haszon cimén 10, a kiskereskedő legfeljebb 25 pengőt számithat fel. Ugyanilyen fix haszonösszeg érvényesül lakberendezési textiláruknál, szörme- és prémbélés nélküli női, férfi és gyermekruháknál, kabátoknál, férfi ingeknél, alsónemüeknél, női kombinéknál stb.

Érdekes rendelkezés, hogy partiárut vásárolni csak külön engedéllyel szabad. Szigoruan előirja a rendelet, hogy a legpontosabban kiszámitott eladási árat minden árun fel kell tüntetni, ugyhogy méterárunál az egész vég minden háromméteres szakaszán legyen egy árjelző tábla, amennyiben más maradandó módon az ár nincs az árun feltüntetve. A harisnyán a talprészen, női harisnyán a szár felső részén kell az árjelzést elhelyezni. Kesztyüknél préseléssel vagy bélyegzéssel kell az árat feltüntetni, ingeknél a nyaknál, egyéb árun rányomással vagy szalagcimkével. A cimkéken álló számjegyek és betük között hézag nem lehet. Az ármegjelölésnek olyannak kell lennie, hogy azt az áruról nyomtalanul ne lehessen eltávolitani. A kereskedő az ellenőrzés céljából köteles összes beszerzési számláit megfelelő módon csoportositva és időrendben összegyüjtve, a számla keltét követő tizedik naptári év végéig megőrizni és ellenőrzésnél bemutatni, mert csak igy állapitható meg, hogy az eladási árat jól és pontosan számitotta-e ki.

A találmányi szabadalmakról szóló törvény tervezete a gyáripari érdekképviselet előtt

A találmányi szabadalmakról szóló törvény és a használati minták oltalmára vonatkozó magyar törvények és jogszabályok nagy részben elévültek és ezért az illetékes tényezők elhatározták, hogy *a törvényt korszerüsitik*. A tervezetet megküldték az összes érdekképviseleteknek, igy a Gyáriparosok Országos Szövetségének is, ahol egy széleskörü szakbizottság már többizben foglalkozott a tervezettel. Tekintettel arra, hogy igen nagy horderejü és az ipar fejlődésével összefüggő kérdésekről van szó, a bizottság ugy találta, hogy tekintettel a háborus viszonyokra, *a rendelettervezet tárgyalása nem időszerü*. Illetékesek azonban azt a kivánságukat fejezték ki, hogy a tervezetet tárgyalják le, mert ugy az iparügyi minisztérium, mint a Szabadalmi Bíróság érdeklődéssel várja a gyáripar véleményét. A GyOSz vezetősége ezért ugy határozott, hogy folytatja a törvénytervezet érdemleges tárgyalását s e célból február 8-ára ülésre hivták össze a bizottságot. Elhatározták, hogy ezentul hetenkint egyszer, folytatólagos üléseken teljesen letárgyalják a szabadalmi törvény tervezetét.

A textilipar átmenetgazdasági tervei

A Textilgyárosok Országos Egyesületének *átmenetgazdasági bizottsága* megkezdte a háboruutáni tervek felvázolását. Megoldandó elsősorban az a kérdés, hogy a magyar textilipar milyen méretü megrendelésekkel tudná a hazai iparvállalatok foglalkoztatását előmozditani. A második feladatkör azoknak az intézkedéseknek a javaslatbahozása, amelyek *magának a textiliparnak a zavartalan foglalkoztatását tennék lehetővé*. Itt elsősorban arról van szó, hogy milyen mértékben sikerül a textilvállalatoknak az átmenetgazdaság idejére nyersanyagokat, fütőanyagokat és szakmunkásokat biztositani.

A BIZTOSITÁSTUDOMÁNYI TÁRSULAT KOLOZSVÁRI VÁNDORGYÜLÉSE. A nagysikerü ujvidéki vándorgyülés után a Magyar Biztositástudományi Társulat idei második vándorgyülését február 10-én Kolozsvárott rendezi délután 5 órai kezdettel a Mátyás Király Diákház nagytermében. A vándorgyülés Kolozsvár tudományos és társadalmi életének kimagasló eseménye lesz. Tárgysorozatán *Kovrig* Béla dr. egyetemi ny. r. tanár, a Ferenc József Tudományegyetem prorektorának „A biztositás társadalomátalakitó ereje"; *Fóris* László dr. miniszteri tanácsosnak „Biztositási egyesületek és egyesületek a biztositásban" és vitéz *Násfay* Zoltán dr., a Gazdák Biztositó Szövetkezete igazgatójának „Birtokpolitika és életbiztositás" cimü előadása szerepel. A fővárosból a magyarországi tudományos és gyakorlati biztositási élet számos vezető egyénisége utazik Kolozsvárra, hogy résztvegyen a nagy érdeklődéssel várt vándorgyülésen.

Fokozzák a gyantagyüjtést

A fenyőgyanta gyüjtését egy 1942-ben megjelent rendelet szabályozza, amelyet azonban a gyantatermelés fokozásához füződő fontos, nemzetgazdasági érdekek szemelőtt tartásával, időközben többször kiegészitettek és módositottak. A földmivelésügyi miniszter legujabb rendeletével *kötelezően előirta* a fenyőgyantagyüjtést olyan erdei és feketefenyő-erdőségekben is, amelyeknek *vágásterülete eléri a megállapitott törmértéket*. A fenyőgyantát ezekben az erdőségekben az ötéven belül kitermelésre kerülő faállományból a fenyőtörzsek csapolása és kaparása utján kell összegyüjteni.

Az eredményes gyantagyüjtésnek eddig akadálya volt *az árkérdés rendezetlensége*. Most a közellátási miniszter ezt a problémát is megoldotta és legujabb rendeletével *szabályozta a tiszta nyers kapart gyanta árát* s egyben uj tő és átvételi árat is megállapitott. A Gyanta Központ az erdőbirtokosnak netto kg-ként 40 fillér tőárat köteles fizetni. Ha a gyüjtést az erdőbirtokos saját üzemében végzi, a Gyanta Központ vagonbarakva kg-ként 2.22 pengőt fizet, sulyveszteség cimén pedig az átvételi ár 10%-át.

A MANGALICAÁLLOMÁNY VÉRFRISSITÉSE. Bánffy Dániel földmivelésügyi miniszter a köztenyésztésben lévő mangalicaállomány vérfrissitése és minőségi szinvonalának emelése érdekében az előző években jól bevált mangalica-tenyészkanakció lebonyolitását ujból elrendelte. Az akció a mult év végén kezdődött meg és 1944. év április 30-ig befejeződik. Kiosztásra kerül 3000 mangalica-tenyészkan.

Érdekes külföldi gazdasági hirek

Az izmiri dohánypiacon a legjobb dohányáruk ára kg-ként 190—220 piaszter közt alakult ki (kivételesen 250). A legnagyobb vásárlók az USA és török magáncégek voltak. — Az Amerikai Egyesült Államok, portugál lapjelentés szerint, *nem szállitanak nyersfilmet egyetlen európai államnak sem, beleértve Portugáliát és Angliát is.* — Zágrábban német-horvát gazdasági tárgyalások indultak, amelyek az árucserére és az árak alakulására vonatkoznak. — A két legnagyobb francia szállitóvállalat a Societe de Transport Region Parisienne és a Compagnie Nationale de Transports Automobiles fuzionáltak és az előbbi alaptőkéjét 60 millióról 90 millió frankra emelte. — *Svájc szabályozta az étkezési olaj forgalmát* s eszerint az olcsóbb külföldi olajokat a drágább belföldivel kell keverni, hogy árkiegyenlitéssel mérsékeljék a belföldi termelés magasabb költségeit. — *Brazilia a kávé árát ujból emeli*, noha 1936 óta már 200%-kal fokozta. *Az uj árak amerikai fontonként, pörkölve Ia minőség 39, gyengébb minőség 24 dollár.* USA-ban ebben az évben egymillió zsák brazil kávét akarnak elhelyezni. — *Chileben kőolajforrásokra bukkantak.* — Spanyolországban az amerikai olajszállitások megszüntetése miatt februárban a magángépkocsik már nem kapnak benzint.

RÉZGÁLICOT KAPNAK A GYÜMÖLCSTERMELŐK. A földmivelésügyi kormány ezidén is biztositotta a gyümölcstermelők részére szükséges minimális rézgálic-mennyiséget, ami csak utalványok ellenében lesz vásárolható és az utalványokat a Gyümölcstermelők Országos Egyesülete február második felében küldi szét a községi elöljáróságokhoz, illetve azokhoz a hegyközségekhez, amelyek az elmult évben is kiosztották a rézgálic-utalványokat.

SZABÁLYOZTÁK A BUDAPESTI NYERSBŐRKERESKEDŐK KVÓTARÉSZESEDÉSÉT. Az iparügyi miniszter ujból szabályozta a budapesti piacon működő nyersbőrkereskedők kvótaarányát. E szerint a MÁSz és a magánosok termeléséből a 12 jogositott nyersbőrkereskedő-cég közül 11 egyenként 7.8 százalék, a 12-ik cég pedig 6.4 százalék arányban részesedik. A Községi Lóhusüzem és a Községi Élelmiszer Árusitó Üzem által kitermelt bőröket 10 cég veszi át egyenlő arányban. A sertésvágóhidon kitermelt összes sertésbőrt egyedül a Magyar Husiparosok Szövetkezete értékesitheti. A Köztisztviselők Szövetkezete által kitermelt bőröket, továbbá a vágóhidi borjubőröket három cég között osztották fel.

KECSKEMÉT VÁROS BUZAKÖTVÉNY-JEGYZÉSE. Kecskemét város elhatározta, hogy 20.000 pengő értékü buzakötvényt jegyez. Elhatározta még a közgyülés, hogy a miniszterelnök hitvesének „Adjunk apát a hadiárvának" mozgalom támogatására megszavazott hatezer pengőt tizenötezer pengőre emeli fel.

HOGYAN GAZDÁLKODJUNK AZ ÉPITŐANYAGOKKAL? A Magyar Mérnök- és Épitészegylet február 7-én, hétfőn délután hat órakor felolvasó ülést rendez, amelyen Szörényi Reischl Gusztáv dr. miniszteri főmérnök tart előadást „Hogyan gazdálkodjunk az épitőanyagokkal?" cimmel.

PÉNZ ÉS TŐKE

Külföldi tőzsdék

LONDON (csütörtöki zárlat). Brit. Consols 79.625, Convers. Loan 105.375, Brit. War. Loan 103 13/16, Brit. Fund. Loan 113.625, Brit. Victory Loan 112, Rio Tinto 16 3/4, De Beers Def. 16 3/4, Rand Mines 150, Anglo Irani. 109.375, Burmah Oil 79.375, Mexican Eagle 10 3/4, Shell Transport 3 13/16, Br. Aluminium 47 1/2, Brit. Amer. Tobacco 5 1/2, Electric Musical 27.625, Imperial Chemical 37.875, Imperial Tobacco 7 27/32, Lever Brothers 1 27/32, Vickers 18, Woolworth 58.

NEWYORK (csütörtöki zárlat), Baltimore 7 1/4, Newyork Central 17 1/2, Pennsylv. Railroad 28.125, Allied Chemical 142 1/2, Amer. Smelt. 37 1/4, Am. Teleph. 157, Am. Tobacco 63 1/4, Anaconda Copper 24.875, Bethlehem Steel 60 1/4, Chrysler Corp. 79 1/2, Gener. El. 35.625, Gen. Motors 52.625, Intern. Teleph. 13.875, Radio Corp. 9 3/4, Shell Union 25 1/2, Standard Oil 35.125, U. S. Rubber 41.375, U. S. Steel 52.625, Westinghouse Electr. 95, Woolworth Comp. 39 1/4.

Valuták és devizák

A MAGYAR NEMZETI BANK HIVATALOS ÁRFOLYAMAI:

VALUTÁK: Szlovák korona (csak 20 koronás és annál kisebb cimlet) 11.45—11.75, svájci frank 79.60—80.60, svéd korona (csak 50 koronás és annál kisebb cimlet) 81.70—82.70. lei (érme kiv.) 2.60—2.70.

DEVIZÁK: Amsterdam 180.07 1/2—181.40, Belgrád 6.78 1/2—6.83 1/2, Berlin 135.70—136.70, Pozsony 11.64—11.78, Brüsszel 54.28—54.68, Bukarest 2.75—2.82, Istanbul 268.68 1/2—270.66 1/2, Kopenhága 70.84—71.36, Madrid 32.00—32.24, Oslo 77.10—77.67, Páris (Vichy) 6.78 1/2—6.83 1/2, Prága 13.57—13.67, Szófia 4.14—4.17, Stockholm 82.00—82.80, Zürich 79.80-80.60, Helsinki 6.87—6.93, Zágráb 6.79—6.83.

Amsterdam, Belgrád, Brüsszel és Oslo átutalások a magyar-német devizakompenzáció keretében történnek, kivéve azokat a régi tartozásokat és követeléseket, amelyeknek elszámolásáról külön rendelkezések intézkednek.

Külföldi zárlatok

ZÜRICH. Páris 6.22 1/2, London 17.32, Newyork 430.—, Brüsszel 69.25, Madrid 39.75, Amsterdam 229.37 1/2, Berlin 172.55, Lisszabon 17.63, Stockholm 102.66, Oslo 98.62 1/2, Koppenhága 90.37 1/2, Szófia 5.37 1/2, Prága 17.25, Zágráb 8.75, Istanbul 3.50, Bukarest 2.37 1/2, Helsinki 8.75, Buenos Aires 95 3/4, Pozsony 15.—.

ÉRTÉKPIAC

A csütörtöki értéktőzsdén a következő árfolyamokat jegyezték:

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Hitelbank	136.5	—	136.5
Magy. Bank	96.5	—	96.5
Leszámitoló	98.—	—	98.—
Nemzeti B.	432.—	432	432.—
MOKTÁR	75.75	75.75	75.75
Első M. B.	1966.—	—	1966.—
Első Bp. gm.	55.—	—	55.—
Hungária	108.—	—	108.—
Bauxit	772.5	—	772.5
Beocsini	55.—	—	55.—
Borsodi szén	44.—	—	44.—
Szentlőrinci	—	—	26.25
Cementia	303.—	—	303.—
Drasche	71.—	—	71.—
Magnezit	934.—	—	934.—
Aszfalt	19.—	—	19.—
Kőszén	1626.—	—	1626.—
Nagybátonyi	85.—	—	85.—
Salgó	129.—	—	129.—
Urikányi	65.4	—	65.4
Fővárosi	14.8	—	14.8
Pallas	10.6	—	10.6
Fegyver	165.—	165	165.—
Ganz	77.—	77—77.25	77.—
Rima	347.3	347.3	347.3
Hofherr	46.5	46.5	46.5
Ausztria	89.—	—	89.—
Duna-Száva	12.5	—	12.5
Georgia	65.5	—	65.5
Goldberger	159.—	—	159.—
Magy. kend.	74.1	—	74.1
Pamutipar	126.25	—	126.25
Szeg. kend.	311.75	—	311.75
Keleti-Murányi	—	—	141.5
Gummi	—	—	136.25
Pálfalvi	50.5	—	50.5

Államadóssági kötvények, zálogleveleK:

Kényszerkölcsön 88.—. 1941. évi nyereménykölcsön (96.—) 96.— 96.—. 1942. évi 3%-os törlesztéses kötvény (52.—) 52.— 52.—. 1914. évi föv. (607.5) 607.5. Buzakötvény (40.—) 40.— 40.—.

ÁRUPIAC

Gabonatőzsde

A csütörtöki gabonatőzsdén a magpiac forgalma rendkivül csekély volt és csupán néhány kisebb tétel cserélt gazdát.

TÉNYLEGES KÖTÉSEK. Kukoricaszár: 100 q 14.75 pengő, Kisalf. — Dióbél: 15 q 24 pengő, Bpest.

SPORT

Szerdai labdarugó eredmények

Szerdán minden csapatunk komoly tréningmérkőzéssel készült a tavaszi idénynyitásra, sőt a müsorban válogatott mérkőzést is találhattunk.

A budapesti honvédválogatott látogatott el Kecskemétre, ahol a KAC csapatával mérkőzött és azt 8:0 (3:0) arányban legyőzte. A katonalabdarugók igen nagy sikert arattak Kecskeméten.

A budapesti barátságos mérkőzések közül a legnagyobb érdeklődés a Vasas—WSC-mérkőzést kisérte, melyet a Vasas 5:1 (4:0) arányban nyert meg. A békeutcai pályán 4000 néző jelent meg, akik tanui lehettek a csapat fokozatos javulásának.

Az Ujpest a MÁVAG csapatát látta vendégül, melyet 4:1 (2:1) arányban győzött le. A lila-fehérek biztatóan mozogtak.

A többi eredmények: Csepel FC—Lónyai-utcai gimnázium 11:0, Elektromos—Futura 15:4, Ferencváros—FTC 2:2, Szegedi honvédkisérleti válogatott—Szeged AK 1:0 (1:0), Szabadkai VAK—Debreceni VSC 3:3, DIMÁVAG—Miskolci VSC 9:2. Szabadkai VAK—Debreceni VSC 3:3.

Kettős müsor vasárnap a Béke-utcában

Vasárnap délután a Vasasok kettős müsort bonyolitanak le a Béke-utcában. Délután 1 órai kezdettel a Vasas B. csapata játszik a BLK-val, 3/43 órakor pedig a Vasas—Csepeli MOVE-mérkőzés kerül sorra.

Vasárnap kezdődnek a hivatásos ökölvivó mérkőzések

A csapatbajnokság lezajlása után a hivatásos ökölvivók veszik át birodalmukat a Sportcsarnokban. Vasárnap a *Szigeti—Farkas*-mérkőzés 10 menetes lesz. Ezen eldől, vajjon *Szigeti* eddigi eredményei reálisak voltak-e. Igen érdekesnek igérkezik még a *Deli—Bellini*-összecsapás is, melyen az olasz igyekszik bizonyitani, hogy *Szigetitől* elszenvedett veresége csak muló indiszpozició volt. A mérkőzés délelőtt 11 órakor kezdődik.

Birkózó csapatbajnokság

Szombat este 1/27 órakor kezdődik Magyarország birkózó csapatbajnoksága a Sportcsarnokban. Első napon a *Debreceni VSC—WMTK* és *Kecskeméti TE—B. Vasutas*-mérkőzések kerülnek sorra. Az első napon tehát a vidék legerősebb csapatai vonulnak fel, hogy „betörést" kiséreljenek meg a *főváros* vezető csapatai ellen.

LÓSPORT

Ügetőversenyek. A szerdai ünnepnapon tartotta februári mitingjének megnyitó napját a Magyar Ügető Egyesület. Idősebb Bernrieder József emlékét örökitette meg a nap főversenye. A róla elnevezett dijat *Fontos* nyerte meg 1 p 28.6 másodperces kilométeridőt ügetve. *Csatár* és *Fraknó* lettek a helyezettek. A favorit, *Ivadék*, sulyos hibába esett az utolsó félkörben és ezzel minden esélyét elvesztette.

Az egyes futamok részletes eredménye:

I futam: 1. Budamér (Váradi). 2. Boróka (Marschall). 3. Ékes (Hajszter). Fm.: Bogáncs, Pallós II., Gladiátor, Ércesu., Csángó, Virginian Girl, Kármentő, Ádám, Kriszta, Monika, Dáridó, Pepec. Tot.: 10:79; 20, 11, 17. Befutó: 142 és 171.

II. futam: 1. Eger II. (Marschall). 2. Felvidék (Hévizy). 3. Cimbora (Burinyi). Fm.: Judit, Jaj Liza, Mandula T., Iparos, Zoli. Tot.: 01:103; 23, 32, 48. Befutó: 856 és 1126.

III. futam: 1. Szerda (Marschall). 2. Bázis (Hévizy). 3. Bravou (Vári). Fm.: Kyra, Pozsony II., Siker, Csicskás, Hon G., Pam. Hilda. Azért is. Tot.: 10:127; 20, 35, 44. Befutó: 341 és 654.

IV. futam: 1. Victoria (Zwillinger). 2. Bella (Marschall). 3. Zivatar D. (Fischer). Fm.: Zarándok, Apród of Pamuk, Torpedó, Loge, Félénk, Little Tich. Tot.: 10:62; 21, 18, 25. B befutó: 229 és 436.

V. futam: 1. Pamuki legény (Jónás Fr.). 2. Zepperl (Festetich gróf). 3. Urpéter (Vári). Fm.: Keleve, S. Pista, Fuss, Éltes, Móricz S., Dancsi, Farsang. Tot.: 10:54; 18, 20, 24. Befutó: 123 és 274.

VI. futam: 1. Fontos (Maszár I.). 2. Csatár (Zwillinger). Fm.: G. H. Robinson, Fraknó, Ivadék, Apropénz. Tot.: 10:89; 66, 27. Befutó: 505.

VII. futam: 1. Jutka (Jónás Fr.). 2. Mausi H (Marschall). 3. Ila (Jónás). Fm.: Tündérleány III., Trencsén, Álom, Ösvény, Masanszky, Dömötör, Lantos, Mesés, Tibor, Elimár D., Sirius. Tot.: 10:55; 17, 20, 14. Befutó: 230 és 84.

VIII. futam: 1. Cabala (Nerhaft). 2. Pamuki Barnalány (Simkó). 3. Várva-várt (Zwillinger). Fm.: Előre, Huba, Gergely, Humor, Ferike W., Igéret, Gyöngyös, Hunyad. Tot.: 10:20; 12, 15, 12. Befutó: 50 és 39.

IX. futam: 1. Ámor (Hévizy). 2. Arad (Marschall). 3. Dinom-Dánom (Reimer). Fm.: Erces, Rézangyal, Porno, Domoszló, Zsandár T., Vera, Dévaj, Edith D., Dolfy, Villám. Tot.: 10:26; 18, 19, 117. Befutó: 77 és 446.

Nevezések a koratavaszi lovaregyleti versenyekre. Hatalmas nevezéseket adtak le a Magyar Lovaregylet évadnyitó nagyobb versenyeire. A Pestmegyei handicapre 51, az Áprilisi handicapre 40, a Káposztásmegyeridijra 50, a Háromévesek nagy handicapjére pedig tömegmezőnyt, 71 telivért neveztek. A Pestmegyei handicapre nevezett lovak terheit február 8-án teszi közzé a Magyar Lovaregylet.

A szerkesztésért és kiadásért
Dr. BAGYÓ JÁNOS
felelős
KIADÓTULAJDONOS:
AZ UJSÁG RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ALAPITOTTA:
Dr. ÁGAI BÉLA

K I Á L L Í T Á S O K

A Művészeti Hetek és a Képzőművészeti és Kerámiai Kiállítás megnyitása Pécsett. A Művészeti Hetek megnyitását *Zsolnay* Vilmos, a Zsolnay-kerámiagyár nagynevű megalapítója és *Mattyasovszky-Zsolnay* László, a fiatalon elhúnyt, tehetséges fiatal festőművész sírjának a megkoszorúzása vezette be. A Zsolnay-Mauzoleumban a megkoszorúzáson megjelentek a Művészeti Hetek megnyitására Pécsre érkezett budapesti szereplő és kiállító művészek, akiknek nevében *Ugron* Gábor v. b. t. t., az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke mondott beszédet.

A Művészeti Hetek első nagy eseménye és egyben ünnepélyes megnyitása a pécsi Nemzeti Színházban 4-én este tartott *Irodalmi Est* volt, amelyen *Harsányi* Zsolt, Pécs városának ismert író fia mondott meleghangú ünnepi beszédet. Az Irodalmi Est keretében több kiváló budapesti író- és előadóművész mellett nagy esemény volt a nemrég hazatért erdélyi íróknak első itteni szereplése. Az Irodalmi Esten, s a megnyitó ünnepségek további során *Hóman* Bálint kultuszminiszter képviseletében dr. vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök a művészeti ügyosztály főnöke, Budapest polgármestere képviseletében pedig *Felkay* Ferenc tanácsnok jelent meg. Jelen volt *Virágh* Ferenc megyéspüspök, *Ugron* Gábor, *Tihamér* Lajos miniszteri tanácsos, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács igazgatója, *Gaul* Károly miniszteri tanácsos az iparügyi miniszter képviseletében, dr. *Blaskovich* Iván és *Nikolics* Mihály főispánok, *Gorondi Novák* László és *Horváth* László altábornagyok, dr. *Tóth* Zsigmond egyetemi rektor, *Fischer* Béla felsőházi tag, *Dömötör* János tábornok, dr. *Say* Géza miniszteri osztálytanácsos, dr. *Esztergár* Lajos polgármester, dr. vitéz *Zádor* Imre városi főjegyző, továbbá az ország, s különösen a Dunántúl számos más egyházi, katonai és polgári előkelősége.

Az Irodalmi Estet a Mecsek-szállóban a Pécs városa által a vendégek tiszteletére felajánlott estebéd követte. Pécs város közönsége nevében *Eszetrgár* Lajos polgármester üdvözölte a városba érkezett vendégeket, méltatva a művészetek jelentőségét a nemzet szellemi- és közéletében. Beszédére *Ugron* Gábor válaszolt, s hirdette a magyar művészet magyarságát, rámutatva gazdag multjára, s kifejezve annak jövőjébe vetett hitét.

Vasárnap, január 5-én d. e. 11 órakor nagyszámú közönség jelenlétében dr. vitéz *Haász* Aladár a kultuszminiszter nevében megnyitotta a kiállítást. Hangoztatta, hogy „csonka lenne az a kultúra, ahol csak a fővárosnak lenne művészete és művészetszerető közönsége. Egészséges művészeti élet, átfogó nemzeti művelődés csakis akkor virulhat fel, ha a legmagasabb műveltség, a szép iránti lelkesedés egyformán hat át minden művelt polgárt, minden egyes város falai között.

A Művészeti Heteken szerzett tapasztalatok, ezeknek a Heteknek a sikerei bizonyították, hogy ahol azok lefolytak, mindenütt szorosabb kapcsolat épült ki a művészeti élet magasabb rendű intézményei és tényezői között; bebizonyosodott, hogy a művelődés után a legnyomasztóbb viszonyok között is melegen sóvárgó magyar közönség lelki talaja mindenütt hálásan fogadja be a Művészeti Hetek szellemi virágmagvait és hogy ezekből a magvakból mindenütt gazdagodott már is a magyar kultúra virágoskertje." Kiemelte, hogy Pécs városa „ősidők óta egyik legdíszesebb bástyája volt a magyar művelődésnek. A virágzó római kultúra után a középkor Quinque Ecclesiae-je épúgy kultúrát látott itt, mint a későbbi idők Pécse. Kevés európai város dicsekedhetik azzal, hogy már Nagy Lajos király idejében egyeteme volt. Ez a nemes város sok más magyar várossal együtt keserves időket élt át a századok folyamán, sebeket kapott és sebeket osztott, nehéz életküzdelemben, de míg egyik kezében kardott tartott és forgatott, a másikkal mindig épített és szépített. Pécs városának minden köve alatt, talajának minden rétegében megtalálhatók a magas kultúra mélyből felfelé törő gyökerei. A város ékességét, a székesegyházat, a magyar művészet legnagyszerűbb kezei díszítették, nemes vonalú házak beszélnek Pécs lakosságának mindenkori magas kultúrigényéről". Utalt arra, hogy a kiállításnak milyen jelentős része „a kerámiai gyüjtemény, amely történelmi visszapillantást ad a magyar agyagipar fejlődésére a XVI. századtól kezdve. Mindent, amit a Dunántúl eddig e téren termelt, természetesen nem lehet bemutatni, de a magyar kerámiának az újabb fejlődését is szemléltetik azáltal, hogy a művészeti szempontokat mindig szem előtt tartott, két európai hírű porcellángyárunk, a pécsi Zsolnay-gyár és a herendi gyár válogatott darabjai és Gorka Géza kerámikusunknak külföldön is nagy sikert elért alkotásai kerülnek bemutatásra. E kerámiai gyüjtemény első lépése annak a tervnek a megvalósításához, hogy a közeljövőben Budapesten egy nagy, minden összefogó kerámiai kiállítás mutassa be művészetünknek ezt a már sok sikert elért ágát és jelölje meg az arra hivatottak előtt a jövő fejlődés-útját." Beszédét azzal fejezte be, hogy meg van arról győződve, hogy ha valahol, úgy Pécsett meleg fogadtatásban részesülnek a Művészeti Hetek, mert a Dunántúl déli metropólisában „a magyar nemzeti művelődés nagyszerű változatú orgonájának minden sípja bátran megszólalhat, mert rezonál reá az ősi kultúrájú pécsi lélek." Beszéde után *Komjáti* Gyula grafikus művész és dr. *Romhányi* Gyula, a kiváló fiatal művészettörténész vezette végig a kiállításon a közönséget. A Pécsi Művészeti Hetek jelentőségéről, valamint a kiállítás anyagáról lapunk más helyén megemlékeztünk már, de meg kell említenünk még ezzel kapcsolatban, hogy január 15-én *Romhányi* Gyula, aki lapunknak is egyik belső dolgozótársa, szakszerű előadást tartott a „Régi és mai agyagipar"-ról.

Végezetül pedig be kell számolnunk arról, hogy a művészeti hetek és a kiállítások létrehozása és megrendezése körül dr. vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök, *Csánky* Dénes, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, *Ugron* Gábor v. b. t. t. és *Esztergár* Lajos pécsi polgármester mellett dr. *Say* Géza miniszteri osztálytanácsosnak, *Tihamér* Lajos, a Tanács igazgatójának, vitéz *Zádor* Imre pécsi főjegyzőnek, *Szablya* János kormányfőtanácsosnak, *Richter* Aladár iparművésznek, dr. *Romhányi* Gyulának, dr. *Vörös* Márton pécsvárosi főlevéltárosnak és *Krehnyay* Edének, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács titkárának vannak kiváló érdemei. KRÓNIKÁS

Szép eredményekkel zárult a "Magyar Művészetért" kiállítás. A főméltóságú asszony védnöksége alatt a Műcsarnokban rendezett „Magyar Művészetért" kiállítás, amely 12-én zárult, az idén is a legszebb anyagi és erkölcsi sikerrel végződött. A tárlat művészeti rendezését *Ugron* Gábor, az irodalmi és művészeti tanács elnöke vezetése alatt működő bizottság végezte. Ez a bizottság összesen 1883 alkotást bírált

felül, amelyek közül 663-at sorolt be a kiállítás anyagába. A kiállításon először vettek részt Északerdély és Keletmagyarország képzőművészei. Ugyancsal Ugron Gábor elnöklésével vásárlóbizottságot is alakítottak. A bírálóbizottságot, a hivatalos képviselők mellett csak művészekből állították össze, a vásárlóbizottság tagjai pedig többnyire műpártolók voltak. Ez a bizottság bírálta felül a mozgalom keretében az arra érdemesnek talált képzőművészeti alkotásokat s a kiállított művekből összesen 225 művet vásárolt meg. A székesfőváros 25 alkotást vásárolt, magánosoknak 10 képet adtak el. Ezek közül *Esterházy* Pál herceg ötöt vásárolt. Az eladott művekért a magyar művészek összesen 150.000 pengőt kaptak. A kiállításnak 60.000 fizető látogatója volt.

A kiállítás megrendezésének fáradságos munkájában igen fontos szerepet töltött be *Karg* Györgyné báróné, *Pongrácz* Jenőné grófné, *Karátson* Antal ny. miniszteri tanácsos és *Urbán* Pál báró földbirtokos.

Igen nagy sikere volt a kiállítással kapcsolatos bélyegakciónak is. A kiállítás alkalmából kiadott bélyegeket ugyanis rengetegen vásárolták meg s ezek a vásárlók valamennyien megtekintették a kiállítást.

A mozgalom keretében alakult vásárlóbizottság elhatározta, hogy az általa megvásárolt alkotásokat egy vándorkiállítás formájában a vidéki városokban is bemutatja. A vándorkiállításon ismét meg lehet vásárolni a képeket s a bizottság az egyes képekért kapott összegből ugyanattól a művésztől vásárol újabb képet, mint akinek művét a vándorkiállításon eladták.

Mozgástanulmányok a Képzőművészeti Főiskolán. Az a tény, hogy a figurális természettanulmány minden festői és szobrászi tudásnak és alkotásnak az alapja, gyakorlatilag már a régifajta művésziskoláknak is megszabta oktatási menetét. Többé-kevésbbé az élő modell utáni munka volt az oktatás főfeladata és nem másért, minthogy a kezdő rajzoló megtanulja, milyenek az emberi formák, miként vannak felépítve, milyeneknek látszanak, vagyis, hogy látszatukról való objektív tudomását képes legyen optikailag közölni.

A természet utáni tanulmánynak a célja és jelentősége azonban nemcsak ez; ez is ugyan, de művészileg nem főleg ez. Az élő modell utáni tanulmány ugyanis nem puszta lerajzolási, lefestési gyakorlat, tehát másolórajzi művelet, hanem a látványunk minél teljesebb befogadása, átélése. A természettanulmány élmény, mely a fiatal, kezdő művészben kevéssé tudatos, csak ködlő, vagy esetleg tudattalan is lehet. Többnyire külső tényezőre, irányítóra, rávezetőre, de nevezzük a nevén: a tanárra hárul a feladat, hogy ezt benne tudatossá tegye, hogy késszé tegye őt a látvány minél maradéktalanabb befogadására és megfigyelő munkáját egy bizonyos belső segítéssel irányítsa, hogy azután látási élményét kifejezésre is tudja juttatni. A művészi természettanulmány ugyanis a látvány benső és teljes megragadására s egyúttal kifejezésére törekszik. A kezdő, a tanuló művész azonban még alig képes a látvány teljes megragadására. Ha van is egyszerre való meglátása a modellről, tartalmasan kifejezni ezt még nem tudja, mert nincs meg még a készsége erre, nem tud ehhez eléggé festeni, rajzolni vagy mintázni. Előbb tehát a kifejezés eszközeit fogja keresni és ezek megszerzésére fog törekedni, amihez pedig a természettanulmány révén juthat.

A természettanulmány lehet alacsonyabb fokú, lehet egyszerűen a természeti látvány felé forduló szemlélő tevékenység, ami inkább értelmi természetű lelki működésből fakad s az ilyen szemléletélményről való őszinte beszámolás a művészet legősibb, legegyszerűbb megnyilatkozása. A természettanulmány ezen a fokon a megfigyelés önkénytelenül adódó kényszere alatt áll, mert a kezdő művész kénytelen a látványt részletről-részletre elemezni, hogy a látvány képét rajzában vagy festményében kialakíthassa. Ám ilyen megfigyeléssel, a részletek elemző egymásra vonatkoztatása, összehasonlítása alapján kialakított festmény vagy rajz bármennyire is kifejezéstelen lesz a megfigyelés helyessége, a modell képének hű megjelenítése szempontjából, csupán magyarázó optikai közlés marad a látvány tárgyi milyenségéről, — a művészi alkotástól bizony távol fog állani. Viszont azon a magasabb fokon, amikor a részleteket boncolgató megfigyelés kényszerítő erejét helyesen irányított szemléleti mód és gyakorlat útján már lerázta magáról, a természettanulmány a látványnak egyszerre való megragadására törekedhetik. Itt nyer azután módot az alkotás arra, hogy a tanulmányokat a tulajdonképeni alkotás felé kiteljesítse, amikor a tanulmány öncélúságát megszüntetve az alkotás, a tanulmányfestés helyett a képfestés területére vezesse át a fiatal művészt.

A mi képzőművészeti főiskolánk művészeti oktatásának gerincét képezik az elmondottak. Gyakorlatilag pedig az egyedül lehetséges módon oldja meg: egyes természeti látványok előtt és ezekre közvetlenül hivatkozva. Az alakrajzi és mintázási órákon keresztül a természettanulmányok minden fajtáját és fokozatát nyujtja s bő alkalomsorozatot ad arra, hogy a természettel állandó és benső érintkezésben maradva kifejlessze művészi látásuknak azt a finom képességét, melyet értelmi munkával, szerkesztő elemzéssel, betanulással pótolni nem lehet. Mintegy két éve az alakrajzi órákon folyó természettanulmányok mellé, melyeken általában mozdulatranra beállított élő modellek után történik az oktatás, tantervébe az állat- és főként az emberi mozgások külön tanulmányozását is beiktatta. Az újonnan felvett tárgy jelentősége sokak előtt talán éppen természetében domborodik ki, abban, hogy a növendék-művészeket az állati és emberi mozgások helyes megfigyelésére és ábrázolására szoktatja. Ennél azonban sokkal mélyebb művészetlényegi jelentősége és szerepe van. A mozgás modell által nyújtott mindig tűnőfélben levő természeti látvány ugyanis nem válhatik hosszabb szemlélő tevékenység, részletről-részletre haladó elemző megfigyelés tárgyává. Nincs lehetőség arra, hogy a rövid időközökben váltakozó látási élmény szerkesztő munka útján nyerjen megragadást és azután kivetítést. Helyes szemléleti mód és gyakorlat mellett a látványnak nagy egységben, egészében való megragadására és befogadására vezet rá, a festői megjelenítésben pedig a részletek elhagyására, arra, hogy csak egyes elemei emeltessenek ki a látványnak, az élmény kifejezésében feleslegesek pedig elhagyassanak. Mindennek értelme — a lehetősége is — azonban csak akkor van már, amikor a tanuló művész az alakrajzi órákon már eléggé kimélyítette szemléletét és kifejezési eszközeit legalább is jórészben bírja. A tünékeny, egyre váltakozó látvány „átértésére" nincs idő és kifejezésre is alkalmas befogadására csak erre kiművelt befogadó lelkiség képes. A főiskola tehát helyesen a III. és IV. évfolyambeli hallgatói számára állította be a tárgyat. A közel két éven át kísérletképen előadott tárgy hallgatóinak munkáiból I. emeleti dísztermében kiállítást rendezett a főiskola. Ha valamikor, most állítható leginkább, hogy a kiállított munkák (természetesen főként vázlatok) frissek és lendületesek. *Pécsi-Pilch* Dezső festőművész, főisk. r. tanár, akinek kezdeményezésére történt az új tárgy beállítása, a két év alatt nagy eredménnyel kifejlesztett mozgástanulmányok eredményeiről beszámolónk bemutatott anyagot több csoportra osztotta: Mozgások hosszabb cselekménnyel. A mozgástanulmányok alkalmazása. Véletlenszerűségek. Ütemszerűen ismétlődő mozgások. Azután: Alakrajz. Állatmozgások. A kiállított növendék-munkák szerzőinek nevei közül megemlítjük Azbej Imre, Cziráki Lajos és Móczár Károly neveit.

Dénes

Képzőművészet 1941.

Mi az nekik?

A plutokraták mostanában
— Vadul cikkezve erről-arról —
Mind többet s merészebben írnak
Az elfoglalandó Dakarról.

Igen, új orvtámadás készül,
De nékik ezt már fel se rójjuk,
Eggyel több botrány? Eh mit! Van már
Épp elég — dakarnivalójuk.

Bényi Kálmán

— Vitéz Horthy István-utca és alapítvány Szegeden. Szeged város törvényhatósági bizottsága elhatározta, hogy a Takaréktér-utcát vitéz nagybányai Horthy Istvánról nevezi el. Kimondotta továbbá a város közgyűlése, hogy vitéz nagybányai Horthy István néven 20.000 pengős alapítványt létesít, amelynek évi kamatait, 1200 pengőt, szegénysorsú gyermekek között osztják fel olyképpen, hogy 500 pengőt szegénysorsú vitézi városmányosoknak további tanításra, 700 pengőt pedig a Horthy Miklós tudományegyetem szegénysorsú diákjainak jutalmazására fordítanak.

— Ilyenek a honvédek. *Mint Pécsről jelentik, Molnár Lajos tartalékos őrmester, amíg katonai szolgálatot teljesít, illetményeit az 1941-ben a keleti fronton hősi halált halt bajtársai gyermekeinek ajánlotta fel, hogy — mint írja — ezzel a csekély összeggel is segítsen letörölni az árván maradt magyar gyermekek könnyeit.*

— Román-bolgár áttelepítési tárgyalások. Bukarestből jelentik: Tárgyalások indultak meg Románia és Bulgária között nagyobbarányú lakosságcsere ügyében. Az új áttelepítési akció keretében körülbelül 320.000 bolgár tér vissza Bulgáriába, közülük 300.000 Besszarábiából, a többi 20.000 pedig a Bánátból és Románia más részeiből. Ezzel szemben néhányezer román áttelepítésére kerül sor, főleg a Vidin körüli dunai partvidékről.

— Rooseveltné Amerika nemhivatalos követe. Amszterdamból jelentik: A schenectadyi rádió szerint Rooseveltnét az Egyesült Államok nemhivatalos angliai nagykövetnőjének lehet mondani.

CSILLÁRT VOGEL-től, IV. Károly-körút 28 (Városháza), VIII., Mária Terézia-tér 1.

— Száz franciaországi zsidóvállalat került újabban ellenőrzés alá. Vichyből jelentik: Mint a francia hivatalos közlöny közli, újból száz zsidóvállalatot helyeztek ellenőrzés alá.

— Aljechin—Junge—Bogoljobov a főkormányzósági sakkverseny eredménye. Krakóból jelentik: A nagynémet sakkszövetség főkormányzósági sakkversenye végetért. Junge megnyerte két utolsó játszmáját és ezzel biztosította magának a második helyet. Bogoljobov egyik játszmáját elvesztette, a másikban pedig csak döntetlent ért el és így meg kellett elégednie a harmadik hellyel. Az éljátékosok végeredménye a következő: Aljechin 7.5, Junge (Hamburg) 6.5, Bogoljobov (Varsó) 6, Keller (Drezda) és Saemisch (Berlin) 5.5. Az ünnepélyes díjkiosztást díszvacsora követte. A szépségdíjakat Aljechin, Junge és Kuhnerth nyerték.

ELADÓ egy fekete perzsabunda magánkézből. Érdeklődni lehet 35-34-57 telefonszámon délelőtt ½9—½11-ig.

— Felavatták Urmánczy Nándor margitszigeti emlékpadját. Vasárnap délelőtt bensőséges ünnepség keretében felavatták azt az emlékpadot, amelyet a közmunkák tanácsának támogatásával az erdélyi férfiak egyesülete emelt a Trianon utáni irredentamozgalmak alapítójának, Urmánczy Nándor volt országgyűlési képviselőnek emlékezetére. Az emlékpadot Siklódy Ferenc által készített köoszlop egészíti ki Urmánczy Nándor domborművű képével és munkásságának egyes jeleneteivel. Többszázan gyülekeztek az ünnepségre, amelyen Sándor László nyugalmazott főkapitány mondott avatóbeszédet, majd Kalmár Elek főigazgató, Dániel Áron sajtókamarai főügyész, Fall Endre, a revíziós liga igazgatója és Cselényi Pál képviselő mondott beszédet, azután megkoszorúzták az emlékpadot.

— Tisztújítás a mérnöki kamarában. A budapesti mérnöki kamara szombaton megkezdte tisztújító választásait és azokat október 26-án, hétfőn folytatta.

Házasság

Bánsági Klára és bessenyői *Bessenyő* Árpád m. kir. páncélos őrnagy október 31-én, szombaton délután félhét órakor tartják esküvőjüket a belvárosi főplébániatemplomban.

Tichy Klára és *Gádi* Gejza m. kir. százados október 25-én tartották eljegyzésüket.

Napi hirek

Öt letartóztatás szappannal, rézgálliccal, kávéval, kakaóval és borssal üzött feketeforgalomért

A budapesti közellátási rendőrség állandóan figyelemmel kíséri az úgynevezett feketepiacot. Ennek során rájöttek arra, hogy *a Thököly-út külső részén van a forrása a rézgálliccal, kávéval, kakaóval, borssal, gyertyával, szappannal és étolajjal üzött feketeforgalomnak.* A nyomozók rájöttek arra is, hogy a feketepiac árutulajdonosai rendkívül óvatos emberek, akik ügynökök, pincérek és különböző olyan foglalkozást üző emberek útján bonyolítják le üzleteiket, akik bizalommal közeledhetnek a jópénzü vevőhöz. Ezeket az egyéneket kezdték tehát megfigyelni, így többek között a *Metropol*-szálló borbélyát is, *Orbán* Jánost. A detektív mint vidéki földbirtokos jelent meg a borbélyműhelyben és borotválkozás közben *panaszkodni kezdett, hogy nem tud rézgállichoz jutni. Orbán* János ekkor felajánlotta, hogy *a kilónkénti 1.80 pengős maximált ár helyett 12 pengőért bármilyen mennyiségü rézgálicot tud szállítani.* A szőlőbirtokosnak maszkirozott detektív szinleg belement az üzletbe és ekkor *Orbán* János elvitte őt *Thököly-út 131/b* szám alá, ahol *Acs* Kálmánnak és *Mohai Szabó* Andor dr.-nak csemege- és gyarmatárunagykereskedése, illetve export-import irodája van.

Amíg a nagystílü zugüzletet nyélbeütötték, megjelentek a többi detektívek és a tettenérés alapján nyomban házkutatást tartottak, amelynek során kiderült, hogy *Acs* Kálmán és *Mohai Szabó* Andor *nemcsak rézgállicoal folytatott ilyen lelkiismeretlen visszaélést, hanem ezenkívül kávéval, kakaóval, borssal, gyertyával, szappannal és egyéb cikkekkel is zugban kereskedtek.* A detektívek a rendes áruraktár mellett megtalálták a titkos áruraktárt, ahol *22 mázsa rézgálicot, 5 mázsa borsot, 25 mázsa szappant, több mázsa étolajat, kakaót, szemeskávét és viaszgyertyát találtak.* Ezeket a zárolt árukat a háttérben dolgozó *Lakatos Löwi József* és *Csillag Stern* Jenő zsidó ügynökök hajtották fel, akik tulajdonképpen *értelmi szerzői voltak az egész nagyszabású zugforgalomnak. Naponta többezer pengő jogosulatlan hasznon osztozkodtak meg* a bünszövetkezet tagjai és a felhajtó ügynökök. *Lakatos Löwi József* és *Csillag Stern* Jenő foglalkozásnélküli zsidó ügynököket, *Orbán* János felhajtót, valamint *Acs* Kálmánt és *Mohai Szabó* Andor dr.-t a gazdasági rendőrség letartóztatásba helyezte.

— Az új kalocsai érseket november 22-én iktatják be. Móri Glattfelder Gyula pápai trónálló, kinevezett kalocsai érseket november 22-én, vasárnap délelőtt a kalocsai főszékesegyházban ünnepélyes formák között iktatják be az ősi érseki székbe. Glattfelder Gyula érsek az előre megállapított program szerint november 20-án hagyja el Szegedet, ahonnan Kalocsára hajtat. A város határában ünnepélyes formák között fogadják, majd a beiktatási ünnepség 22-én délelőtt a főszékesegyházban zajlik le.

— Száznegyven nő letette a honvédelmi munkaszolgálati esküt. Vasárnap délelőtt Szentendrén ünnepélyes keretek között letette az esküt 140, önkéntes honvédelmi munkára jelentkezett nő. Budapestről primor Dálnoki Veress Julianna, vitéz Csathó Béláné és Blaskovichné Nadányi Olga vett részt a szentendrei városházán lezajlott ünnepségen. A Himnusz elhangzása után a jelentkezők letették az esküt.

— Kivirágzott a cseresznyefa Vas megyében. *A vasmegyei Ostffyasszonyfa községben Balázs József kertjében kivirágzott a cseresznyefa és most valósággal tavaszi virágzásban pompázik. Sárvárott a szilvafákon jelentkeznek a virágok.*

— Kitüntetés. A kormányzó úr őfőméltósága október 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával a szovjet elleni hadműveletek alkalmából az ellenség előtt tanusított vitéz és önfeláldozó magatartásáért Solymossy András dr. tartalékos orvos-zászlósank dicsérő elismerését adományozta a hadiszalagon és a kardokkal.

— Chilét és Argentinát kizárták az északamerikai szállításokból. Buenos-Airesből jelentik: Az Egyesült Államok kereskedelmi minisztériuma tervezetet között, amelynek értelmében a délamerikai köztársaságokat új gépek szállításával támogatják. Erre a célra kétmilliárd dollárt bocsátanak rendelkezésre. Sem Chilébe, sem Argentinába azonban nem szabad gépeket szállítani.

— Felszentelték a komáromi helyőrségi templomot. Komáromban vasárnap szentelte fel Haász István dr. tábori püspök a restaurált helyőrségi templomot katonai és polgári előkelőségek s a hadtestparancsnokság képviselőjének jelenlétében. A restaurálás költségeit túlnyomórészben a honvédelmi minisztérium, részben Komárom városa viselte.

— A tenger fenekére kerültek az Angliában levő amerikai katonák karácsonyi csomagjai. Amszterdamból jelentik: Az angol hírszolgálat közlése szerint egy teherhajó elsüllyesztése következtében az Angliában levő amerikai csapatok számára küldött karácsonyi csomagok első szállítmánya elpusztult 4986 zsákkal.

— A jegyzőegyesület elnökségének ülése. A községi jegyzők országos egyesületének elnöksége Koncz János dr. csepeli főjegyző elnöklésével ülést tartott, amelyen az önkormányzati tisztviselők kinevezéséről szóló, már letárgyalt törvényjavaslattal foglalkozott s örömmel állapította meg, hogy a kinevezési rendszer bevezetését a kormányzat csak átmeneti kényszerü intézkedésnek tartja. Ezután az ülés a jegyzők javadalmazásának kérdését tárgyalta, majd tudomásulvette, hogy az anyakönyvi díjak fele részének átengedésével létesített segélyalapból 396 jegyzőgyermek részesült tanulmányi segélyben.

— Meghalt Inkey Pál báró felsőházi tag. Pallini Inkey Pál báró felsőházi tag, hosszas szenvedés után vasárnap hajnalban elhunyt. Beszentelése október 27-én, kedden délelőtt 11 órakor lesz a farkasréti temető halottasházában, ahonnét Iharosba szállítják és ott csütörtökön délelőtt 11 órakor helyezik örök nyugalomra a családi sírboltban.

— Angliában betiltották az amerikai Paramount hangos hiradót. A londoni Daily Erpress feltünéstkeltő jelentése szerint az illetékes hatóságok egész Angliában betiltották az amerikai Paramount hangos hiradót. A lap jelentése szerint a betiltásra azért került sor, mert a hiradó Nyugatafrikáról szóló bizonyos filmszalagokat nem mutatott be az angol filmcenzurának. A lap úgy tudja, hogy amerikai részről már megtörtént a tiltakozás a szövetséges sajtószabadságra való hivatkozással.

— A ciszterci-rend 800 éves jubileuma. A szentgotthárdi ciszterci apátság plébániatemplomában egyházi ünnepség keretében ülte meg a ciszterci rend magyarországi letelepedésének 800-ik évfordulóját. A szentmise után a városka vezetősége tisztelgett Kapossy Endre dr. perjelnél és szerencsekívánatait fejezte ki a rendnek.

— Egy dikicsművész jubileuma. *A német kézművesek szervezetének vezetője, mint Berlinből közlik, a minap bensőséges ünnep keretében nyujtott át elismerő díszoklevelet egy König Lipót nevü falusi cipészmesternek, abból az alkalomból, hogy az öreg most tölti be cipészkedésének hatvanadik esztendejét. A meghatott jubiláns elmerengve nézte a szép kitüntetést és az ünneplésére összegyült szaktársak népes csapatát. Alkalmasint elborongott munkás, hatvan esztendején is, amelyek során vagy 6000 lábbelit idézett elő, nem kis számban tyukszembirtokos rendelőinek kényes ízlését kielégítve. A derék öreg, aki már közeljár a nyolcvanhoz, az ünnepség csitultával ismét munkaszékére telepedett. Jó munkát, Lipót bácsi!*

— Ötven esztendeje építette a Máv a zágrábi főpályaudvart. Zágrábból jelentik: A horvát államvasutak most készülnek megünnepelni annak félszázados évfordulóját, hogy a magyar államvasutak 1892-ben felépítették Zágráb főpályaudvarát, amely abban az időben Európa egyik legszebb pályaudvari épülete volt. Ugyanekkor megünneplik 80-ik évfordulóját annak, hogy a déli vaspályatársaság 1862-ben megindította az első vonatközlekedést a sziszek—zágráb—steinbrücki vonalon.

— Jótékonyság napja a budapesti temetőkben. A vakokat gyámolító országos egyesület, a nyomorék gyermekek országos otthona, a szociális missziótársulat, a felekezeti patronázsegyesületek, a szociális testvérek társasága és a katolikus háziasszonyok országos szövetsége a legkülönbözőbb sorscsapásokkal sujtott, elhagyatott, inséget szenvedő pártfogoltjaik téli felsegélyezésére október 31-én és november 1-én a budapesti temetőkben együttes gyüjtőnapot rendeznek. A jótékonyság napja urnáit, gyüjtőperselyeit és körleveleit a könyörületes szivü emberbarátok adakozó jóindulatába ajánljuk.

PRO PATRIA

Sólyom Károly tartalékos zászlós, tanító szeptember 12-én a donmenti harcokban hősi halált halt. Lelkiüdvért az engesztelő szentmiseáldozatot november 4-én délelőtt 10 órakor a szilágysomlyói plébániatemplomban mutatják be.

Priczel Vilmos tartalékos zászlós, banktisztviselő 28 éves korában szeptember 10-én a donmenti harcokban hősi halált halt. Lelkiüdvéért az engesztelő szentmiseáldozatot október 29-én reggel ¼8 órakor a kunszentmiklósi plébániatemplomban mutatják be.

Palánszky János tartalékos tüzérzászlós 22 éves korában, szeptember 10-én, a szovjetfronton hősi halált halt.

Hornyacsek Tibor páncéltörő hadapródőrmester, a debreceni első takarékpénztár tisztviselője 23 éves korában szeptember 9-én a szovjetfronton hősi halált halt.

Kislapási *Juhász* Benedek karpaszományos őrvezető 34 éves korában szeptember 9-én a szovjetfronton hősi halált halt.

— Ullein-Reviczky Antal dr. előadása vezeti be a külügyi társaság Balkán-bizottságának előadássorozatát. A magyar külügyi társaság Balkán-bizottsága őszi előadássorozatát csütörtökön, okt. 29-én délután hat órakor nyitják meg az országgyülési múzeum előadótermében. A megnyitó előadást Ullein-Reviczky Antal dr. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, sajtófőnök, egyetemi rk. tanár tartja „Magyar-török kapcsolatok" címmel. Utána Hadrovics László dr. egyetemi m. tanár tart előadást „A mai magyar Horvátország eszmei alapjai" címmel. Az előadást pontosan hat órakor kezdik, bejárat a parlament XVII. számú kapuján, a Tisza-szobornál.

— Ünnepélyesen fogadta Cegléd városa új helyőrségét. Cegléd város közönsége lelkes ünnepség keretében fogadta új helyőrségét. A lélekemelő ünnepség a Hősökszobra előtt zajlott le. A város nevében Sárkány Gyula dr. polgármester köszöntötte az új alakulatot. Az alakulat parancsnoka megköszönte az ünneplést, majd koszorút helyezett el a Hősök-szobrának talapzatán. Az ünnepség végén az új helyőrség díszszázada díszmenetben vonult el a hősi emlékmű és a közönség előtt.

HALOTTAK NAPJARA
koszoruk, csokrok
ízléses kivitelben, olcsó árakon
Lobr Irma utóda udvari szállító cégnél, II., Fő-utca 8. Tel.: 353-787.

— Az ifjúsági vöröskereszt kérelme. A magyar ifjúsági vöröskereszt az alábbi kéréssel fordul a magyar ifjúsághoz: „Indulnak a magyar vöröskeresztből a szeretetcsomagok a harctérre. Magyar ifjúság! Első elemistától a nagy diákig kérő szóval fordulunk hozzátok. Adjátok Ti is ezekhez a csomagokhoz szívetek szeretetét. Nem kérünk nagy dolgokat, azt, amit adtok, elküldi a magyar vöröskereszt gondos szeretetettel. Mi csak azt kérjük, hogy egy-egy szerető szívü párosros levelet irjatok az ismeretlen honvédnek, tegyetek mellé egy szál karácsonyfagyertyát és valami kisterjedelmü ízléses, magyaros ajándékot, amelyből megérzi szent karácsony estéjén a magyar honvéd, hogy itthon szeretik, féltik, örömet akarnak neki szerezni s hogy sok-sok száz kilométerre hazájától nem hiába harcol értünk. A kis ajándékokat (pl. karácsonyi gyertya, érmék, képek, arany-dió, cukorka, levélpapír, varrókészlet, zsebkés, cigaretta, pipa, zsebtükör), levelet mellékelve küldjétek be kísérő jegyzékkel iskolánként együttesen a magyar vöröskereszt szeretetcsomagraktárába, Budapest, VII., Bezerédy-utca 16. sz. legkésőbb november 10-ig, hogy a harctérre induló csomagokba bekerüljenek. Honvédeink öröme a ti örömötök is lesz."

FIGYELEM! A téli elsötétitésre
ne dobja ki pénzét, míg meg nem nézi a Mihály Géza-féle biztonsági keretes elsötétitő eljárást. Az ablakokat lemérjük és felszereljük. Szab. védve. Budapest, VIII., Baross-u. 41. Mária-u. 36. Telefon: 13-63-22. Vidéki körzetek megszerezhetők.

Csapatzászlóavatás és hősi emlékműleleplezés a budapesti tüzoltóknál

Vasárnap délelőtt a Kun-utcai tüzoltószékházban felavatták a tüzoltók csapatzászlaját és leleplezték az udvarban felállított hősi emlékművet, *Siklódy* Lőrinc szobrászművész sikerült alkotását. Az ünnepségen jelen volt *Tomcsányi* Kálmán titkos tanácsos, államtitkár, *Kerner* Géza vezérőrnagy a honvédelmi miniszter, *Justhy* Emil altábornagy a vezérkari főnök képviseletében; vitéz *Fábry* Dániel nyugalmazott altábornagy, *Feilitzsch* Berthold báró titkos tanácsos, *Folyovich* József és *Osváth* László miniszteri osztályfőnök, *Homonnay* Tivadar főpolgármester, *Elássy* Sándor főkapitány, *Szendy* Károly polgármester, vitéz *Major* Jenő vezérőrnagy, *Szöllössy* Alfréd miniszteri tanácsos, *Bódy* László és *Morvay* Endre alpolgármester és *Szepesváry* Pál tanácsnok. Küldöttséggel képviseltették magukat az önkéntes tüzoltótestületek, a mentők és a honvédség; megjelent egy német tiszti küldöttség is. Magyarország kormányzóját vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter képviselte, akinél vitéz *Kiss* Lajos tüzoltófőparancsnok jelentkezett, majd a kormányzó képviselője a Himnusz hangjai mellett elvonult a kivonult három tüzoltózászlóalj előtt. Mind a zászlóavatás, mind a hősi szoborleleplezés ünnepi szónoka *Szendy* Károly polgármester volt, aki a zászlóavatáson a tüzoltókat az élet és vagyon katonáinak nevezte. *Dévényi* Tihamér katolikus tábori lelkész, majd *Rédey* Károly református tábori főlelkész mondott utána avatóbeszédet, *Kiss* Lajos főparancsnok pedig felhívást intézett a csapatokhoz. A tüzoltók ezután esküt tettek az új zászlóra. A hősi szoborleleplezésen mondott bezédében *a polgármester méltatta a tüzoltók haláltmegvető bátorságát*, majd leleplezték a szobrot, amelyet a kormányzót képviselő vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter és a megjelent hatósági vezetők megkoszorúztak. A kegyeletes ünnepség után a kivonult csapatok díszmenetben vonultak el a kormányzó képviselője előtt.

— **Krisztus király ünnepe.** A Jézus Szíve-szövetség vasárnap délután a kongregációs otthonban Krisztus király-ünnepet rendezett. Az Angolkisasszonyok leánygimnáziumának énekkara szerepelt a műsoron, majd Napholcz Pál jézustársasági tartományfőnök mondott ünnepi beszédet „Krisztus és a mai idők" címen. A pápai és a nemzeti Himnusz eléneklésével fejeződött be a szép ünnepség.

— **A Turul-szövetség vizi leventeparancsnokságának propagandabélyegei.** A Turul-szövetség vizileventeparancsnoksága a közeljövőben érdekes propaganda levélzáró bélyegeket ad ki. A bélyegeket Járó István tiszteletbeli dominusz tervei után Beczkó Gábor iparművész készíti. A gyüjtők nagy érdeklődéssel várják a bélyegsorozatot, amely a vizileventeparancsnokságnál, Berlini-tér 3, előjegyezhető.

— **A pesterzsébeti gimnázium zászlóavatása.** Megható ünnepség keretében szentelték fel a pestszenterzsébeti állami Kossuth Lajos-gimnázium új zászlaját. A zászlót Rákóczy János tanár buzgólkodására a VIII. osztály tanulói ajánlották fel az intézetnek. A zászlószentelési ünnepélyre egybegyült Pestszenterzsébet városának közönsége, élén a város vezetőségével. A zászlóanyai tisztet Romy Arisztidné dr.-né, a polgármester felesége töltötte be. A zászlóavató beszédet Eltető Ödön gimnáziumi igazgató mondotta. Az ifjúság énekszámai és szavalatai egészítették ki az ünnepség kereteit. Az első zászlószegeket az intézet és a város hősi halottainak emlékére verték be az elesettek családjainak megbizottai.

Halálozás

Homoródalmási *Gothard* Zsigmond, a vallás- és közoktatásügyi minisztérium h. államtitkára, vasárnap, október 25-én 76 éves korában elhúnyt. Halálát özvegye, született szekcsői *Herczegh* Ella és fia, ifj. homoródalmási *Gothard* Zsigmond iparügyi miniszteri osztálytanácsos gyászolja.

Tyuskai és bilkei *Pap* Gyula, Tolna vármegye ny. árvaszéki elnöke 85 éves korában hirtelen meghalt. Halálát a tyuskai és bilkei *Pap-*, erdődi *Szentkereszty-*, nemes *Végh-*, nemes *Hunyadi-*, szakonyi *Szakonyi-*, *Boreányi-*, nemes *Parragh* és a kozmafalvi *Zsiday*-család tagjai gyászolják.

Ujfalussy Sándor, Tolna vármegye ny. főjegyzője, tartalékos honvédfőhadnagy, több hadi kitüntetés tulajdonosa, 67 éves korában meghalt.

Kovács Lajos brassói unitárius lelkész, esperes, egyházi tanácsos Brassóban meghalt. A délerdélyi magyarság és egyháza hű őrét veszítette el benne, aki a brassói unitárius templomot nehéz küzdelmek között építtette fel.

Zsakó Andor dr. ny. királyi törvényszéki bíró, unitárius egyházi tanácsos, életének 64-ik évében Budapesten elhúnyt. Halálát özvegyén és fián kívül a *Zsakó-*, *Grátz-*, *Mikó-* és *Jancsó*-család gyászolja.

Nemes *Koós* Sándorné, szül. *Schlaffer* Kornélia, nyug. főszolgabíró özvegye 90 éves korában október 22-én a mosonmegyei Rajkán elhúnyt. Október 24-én temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Gadányi Józsefné, szül. *Vaszary* Katalin, nyug. székesfővárosi tanácsnok özvegye 84 éves korában október 21-én Budapesten elhúnyt. Október 23-án Drégelypalánkon temették a római katolikus egyház szertartása szerint.

Adám Sándorné, szül. *Abrahám* Kornélia nyug. polgáriiskolai igazgató, a háborús emlékérem tulajdonosa október 23-án elhúnyt.

Szinház, Film, Müvészet

Szinyei-Merse Jenő kultuszminiszter a művésztelepek megreformálását és uj ösztöndijak létesitését jelentette be

A képzőművészeti főiskola hétfőn délelőtt tartotta évadnyitó, ünnepi közgyűlését, amelyen megjelent és nagy beszédet mondott *Szinyei Merse* Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter is. Az előkelő közönség soraiban ott volt *Fáy* István államtitkár, vitéz *Haász* Aladár dr. miniszteri osztályfőnök, *Ybl* Ervin lovag miniszteri tanácsos, a székesfőváros képviseletében *Némethy* Károly tanácsnok.

Pilch Dezső ezidei rektor megnyitója után *Szinyei Merse* Jenő kultuszminiszter emelkedett szólásra és többek között ezeket mondotta:

— A főiskola — mondotta a miniszter többek között — hetvenéves multja alatt elismerésre méltó fejlődésen ment keresztül. *Eötvös* József báró kultuszminiszter annakidején azzal az elgondolással hívta életre, hogy a *magyar művészképzés* őrhelye legyen. A körülmények folytán az iskola az első években nem minden tekintetben tudott megfelelni feladatának. Tehetséges fiatal művészeink nagy része minden különösebb hazai előképzés nélkül külföldre sietett tanulni. *Az igazi művészképzés e falak között 1905-ben kezdődött, amikor Szinyei-Merse Pállal és Ferenczy Károllyal az akkor legkorszerűbb művészi szellem vonult be az akadémiára.*

— A mostani szervezetnek, valamint a külföldi Collegium Hungaricumoknak megteremtésében a legkorszerűbb elvek és elgondolások vezették alkotóikat, amelyek figyelemreméltó eredményekre vezettek. *Mint a magyar művelődés őrének, kötelességem, hogy a mult iránti elismerésemnek kifejezést adjak, de kötelességemnek érzem ugyanakkor azt is, hogy az új idők korszerű követelményeire rámutassak.*

— Teljes hittel hisszük, hogy az egész emberiséget megmozgató, gigantikus küzdelemből megtisztulva és újjászületve lép majd ki az emberi nem s igazi, keresztény voltában bontakozik ki az új, egészséges európai és benne a magyar élet. Mi magyarok nem elégedhetünk meg azzal, hogy vérünk áldozásával kivesszük részünket ebből a küzdelemből. Szellemi energiánkat is ki kell fejlesztenünk és latbavetnünk az egyetemes emberi cél érdekében. *Minden igazi alkotóerő csak a faji tulajdonságokkal együtt s a nemzeti hagyományokon keresztül válhatik egyetemes emberi értékké.* Éppen ezért az emberiséggel szemben is kötelességünk, hogy a legteljesebb mértékben segítsük elő *a magyar szellem nemzeti hagyományainak érvényesülését és a faji géniusz kiteljesedését.*

— Itt, a magyar művészet otthonában különösképpen kell hangsúlyoznom, hogy ezt az elvet a magyar művészet jövendő fejlődése számára biztosítanom kell. A magyar művészképzés azt a célt tartsa szem előtt, hogy *ifjú művészeink magyarságukban teljesen felvértezve kerüljenek a külföld művészeti központjaiba.* Csak így biztosíthatjuk, hogy nem ragadják el őket az új áramlatok. Éppen ezért fokozottabb mértékben mélyítsük el ifjúságunkban a hazai földnek és tájaknak, valamint a nép műveltségének, művészetének, költészetének és zenéjének megismerését és alkotó lelkébe való felszívódását. Távolról sem gondolok azonban például a népművészet motivumainak szolgai másolására. Ez épp úgy tévutakra vezetne, mint a külföldi hatások szolgai átvétele és utánzása. A lényeg az, *hogy fiatal művészeink teljenek meg lényeges és gyökeres hazai élményekkel,* mert csak ilyen módon fogalmazhatják majd meg a művészet nagyszerű nyelvén az eredeti magyar szépségeszményt. Művészetünk európai jelentősége akkor szökik majd csúcspontjára, ha európai színvonalú, de eredeti magyar világképet tud majd kifejezni. Elengedhetetlen tehát, hogy ifjú művészeink minél több időt tölthessenek a nép körében, a néphagyományokban és táji szépségekben gazdag vidékeken.

— Gondoskodni kívánok arról, hogy olyan intézmények létesüljenek, amelyek alkalmasak e feladatok megoldására. Szükségesnek tartom ezért a *művésztelepek megreformálását s gondoskodni kívánok újabb művészeti ösztöndijak létesítéséről.* A jól felvértezett és az egyéni fejlődés útján helyes irányba terelt ifjú művészeket azután bátran küldhetjük a legforrongóbb szellemű külföldi központokba, mert ezek már kellő kritikával rendelkezve fejlődhetnek tovább. Ennek a művésznevelési programnak a megvalósítása sok fáradságot, az állam és a társadalom részéről pedig sok áldozatot kíván. De bizton vallhatjuk, hogy megéri, mert a magyar művészet saját újjászületésén felül hiánytalanabbul teljesítheti kötelességét a hazával és az emberiséggel szemben. Amidőn a főiskola 71-ik tanévét megnyitom és munkájához sok sikert kívánok, átnyujtom a főiskola rector-magnificusának a kormányzó úr által kegyesen adományozott rektori díszjelvényeket.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Pilch* Dezső rektor meghatott szavakkal mondott köszönetet a főiskolát ért legmagasabb kitüntetésért. Felejthetetlen napja ez a főiskolának — mondotta a rektor —, amely megalapítása óta eltelt harmincöt év után *Szinyei Merse Pál működése alatt főiskolai rangra emeltetett* és amely újabb harmincöt év után Szinyei Merse Jenő miniszterssége alatt *oly kiváltságokhoz jutott, amelyek az egyetem kiváltságai.* A rektor szavait a jelenlevő közönség állva hallgatta végig és hosszantartó tapsszal és éljenzéssel ünnepelte a kormányzót.

Pilch Dezső rektor beszámolt még a főiskola multévi munkásságáról, üdvözölte *Rudnay* Gyula főiskolai tanárt, aki a velencei nemzetközi képzőművészeti kiállításon dicsérő elismerést kapott. Utána kiosztotta az 1941/42. évi főiskolai kitüntető érmeket, amelyeket *Kákonyi* István, *Bányay* Ödön és *Bereczky* László kaptak. Végül *Kontuly* Béla és *Fáy* Aladár főiskolai tanárok tartottak székfoglaló beszédet.

Két fővárosban egyszerre mutatják be az első magyar-bolgár filmet

Szerdán a Corvin és Szittya, csütörtökön pedig az Uránia-filmszínház mutatja be az „Alkalom" című magyar filmújdonságot, amelynek bolgár változata ugyanebben az időben kerül a szófiai moziközönség elé. Zalatban Karády Katalin játssza s rajta kivül Szilassy László, Somlay Arthur, Csortos Gyula, Pethes Ferenc, Bilicsi Tivadar, Somogyi Nusi és Szemere Vera kapták a nagyobb szerepeket. Mindkét változatot Rodriguez

béri Horváth János filmje egy tragikus asszonysorsot perget le előttünk, olyan asszonyét, akit a megnemértés kikergetett a nagyvilágba s egy furcsa véletlen végzetes helyzetbe sorodja. Ezt a szerepet a magyar változatban Endre rendezte s azokhoz a kísérőzenét Fényes Szabolcs írta. A közönség fokozott érdeklődéssel várja ezt a filmet, amely a Bulgáriával való kulturális kapcsolatok kimélyítésének egyik állomását jelenti.

A rendőrhatóság a jövőben nem védi a zeneszerzők szövetkezetének dijigényeit

Az *Uj Magyarság* ismételten foglalkozott *a magyar szövegírók, zeneszerzők és zeneműkiadók szövetkezetének* kérdéskomplexumával, amelynek egyik lényeges része a szövetkezet által behajtott s a zeneszerzőknek *a szövetkezet által megállapított pontozási rend szerint kifizetett tiszteletdíja ügye,* másik fejezete pedig a tömörülés *elképesztően túlnyomó zsidó többsége,* amely így a hivatalosan behajtott tiszteletdíjakat a többség által megszabott pontozás alapján túlnyomó részükben *ennek a zsidó többségnek fizeti ki.*

Legutóbb egyik jobboldali folyóiratunk hozta nyilvánosságra a szövetkezet névsorát, amelyből az is kiderül, hogy *számos Amerikában élő emigráns zsidó élvez Budapesten, családtagjai vagy megbizottai útján ma is jogdijat,* elsősorban a keresztény vendéglátó és szórakoztató üzemek kifizetett díjaiból. A szövetkezet díjigényeit abban a kellemes védettségben hajthatta be, hogy a zeneszámok nyilvános előadását a rendőrhatóság csak úgy engedélyezhette, *ha annak jogát a szövetkezettől előzetesen megszerezték.* A jobboldali sajtó állásfoglalásai és leleplezései nyomán az érdeklődés előterébe került a helyzet visszássága, amelynek *most részben véget vet az illetékes szervek intézkedése,* a Magyar Távirati Iroda alábbi közlése szerint:

„A belügyminiszter 1924. évi 163.809. számú rendelete értelmében színpadon kívül zenével kapcsolatos nyilvános előadásra *a rendőrhatóság csak abban az esetben adhat engedélyt,* ha a folyamodó igazolja, hogy a zeneműnyilvános előadási jogát a magyar szövegírók, zeneszerzők és zeneműkiadók szövetkezetétől *megszerezte.* Az 1926-ban kiadott 128.582. számú belügyminiszteri rendelet még azt is kötelességévé teszi a rendőrhatóságnak, hogy az engedélyt kérő és az említett szövetkezet között a zenejogdíj tekintetében felmerülő nézeteltérés esetén is közreműködjék. Mint a *Magyar Távirati Iroda* jelenti, a belügyminiszter most annak megállapítása után, hogy *az említett magánjogi követelések tekintetében az idézett rendeletekben a rendőrhatóságra ruházott tevékenység és közreműködés nem közigazgatási hatáskörbe eső feladat,* az említett két rendeletet *hatályon kívül helyezte.* Ez a rendelkezés természetesen *nem érinti* a törvényes jogszabályokban biztosított *zenei jogdijnak, mint magánjogi igénynek magánjogi uton* leendő érvényesítését."

Kodály Zoltán kormányzói kitüntetése

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Kodály* Zoltánnak, az országos Liszt Ferenc zeneművészeti főiskola rendes tanárának a magyar zeneművészet szolgálatában szerzett kimagasló érdemei elismeréséül *a Magyar Érdemrend középkeresztjét a csillaggal* adományozta.

Tító Schipa

egyetlen ária- és dalestje holnap Vigadó ½7. Harmonia rendezés. Néhány jegy. Mai Wagner-est halasztva.

— **Sziniakadémiai előadás a Nemzeti Színházban.** Gerhard Hauptmann most tölti be 80-ik életévét. Az ünnepi alkalomból a színművészeti akadémia bemutatta a nagy író egyik legjellegzetesebb művét, a „Hannelé"-t. A kétrészes misztériumjáték a növendékekre valóban nem mindennapi feladatot rótt, így kétszeres dicsérettel emlékezünk meg szép teljesítményükről. A címszerepben a kellemes hangú, szépen beszélő Gyimesi Pálma nyujtott megkapóan rokonszenves alakítást. A népes együttesből kívüle különösen Sebők Margit, Balogh Katalin, Kosztolányi Broniszláv, Joó László, Bicskei Károly és Pajtás Eszter érdemel elismerést. A stilusosan egységbe fogott előadást Abonyi Géza rendezte.

Pécsi-Pilch Dezsö

Katol.Szemle.1931.I.295-301.l.

Pécsi-Pilch Dezsö festö.

Katol.Szemle.1931.I.128-35.l.

Pécsi Pilch Rezső festő

Pesti Hirlap. 1932. jan. 3. 14

Vaszary János kilenc új képe és
az MME kiállítása a Tamás
galériában

Péchy-Pilch festö.

Katol.Szemle.1944.218-220.l.

Pécsi-Pilch festö.

Katol.Szemle.1942.181-82.l.

Pécsi Pilch Dezső

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 28. n. 109. l.

Erdélyi árpád: A Műterem kiállítási.

Pécsi-Pilch Dersö

Szabad Nép 1955, IV. 19.-6. l.

Pécsi-Pilch Dezső

Szerepelt a Munkácsy-céh kiáll.-án.

N.U.935.III.31.

Pécsi Pilch

festőművész

Munkácsy-ősn kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

Pilch Dezső, Pécsi-Pilch festő

Magyar Életrajzi Lexikon

Pesi Pilch Derso

Gigei menyanzony
a. kepe repr.

Független Kritika
1936-4. sz.

19

Kat. Gy., Prot.
Prot. Gyárfás

CSÜTÖRTÖK

20

Kat. Úrnapja
Prot. Rafael

PÉNTEK

21

Kat. G. Alajos
Prot. Alajos

SZOMBAT

22

Kat. Paulin pk.
Prot. Paulina

Pécsi-Pilch

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban szerepel.

PÓM. 929. X. 6.

Pécsi-Pilch Dezső

Magyar Vízfestők és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban "Fonó leány"-a szerepelt.

PH. 929. X. 6.

Pécsi Pilch Dezső
festőművész

— A pécsi Nemzeti Kaszinó nyári helyiségében érdekes kiállítást rendez Pécsi Pilch Dezső festőművész, a Képzőművészeti Főiskola kitünő tanára, aki a szombati vernisszázson mutatja be a baranyamegyei népviseletekről festett képeit.

Nemzeti Ujság
1934 X.17

Nemzeti Szalon

Dán grafikusok kiállítása

1934. X.26 – XI.

Meghívó: jött

Katalógus: tiszt. pld.

Pécsi Pilch Dezső

tevepelt a KUT és MME közös tárlatán

M. 1932. XI. 6

Pénzes Pilch Dezső

A Képzőművészeti Főiskola tanára

Magyarság 1937 III. 21.

Pécsi-Pilch Dezső

Nemzeti Szalonban a Magyar Akvarell- és Pasztell festők Egyesületének kiállításán neve szerepelt.

PN. 930. XII. 14.

Pécsi-Pilch Dezső

Akvarellisták és pasztellfestők kiállításain a Nemzeti Szalonban neve szerepelt.

N4.930 XII.14

Pécsi "Vilch Dezső"

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításain a Nemzeti Szalonban vett szerepelt.

EK. 930. XII. 14.

utalvány.

.....*nak, címe:*.....

(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

által.....

.....*ért*

[redacted]

[redacted]

[redacted] *fizetendő.*

.....*bélyeg*.....*nyugta*.....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

	Bevétel	Kiadás
	Pengő	Pengő

Budapest.

Péchy Pilch Dezső

"Mohácsi sokica" c. műve a Munkácsy-céh kiáll.-án.

P.H.935.III.31.

Pécsi Pilch Dezső

Szerepelt a KUT és UME közös tárlatán

PH. 1932. XI. 6.

Pècsi-Pilch Dezsö

Mücsarnok öszi tárlatain a vize és pasztell-festök körött szerepelt.

NU. 929. X.5.

Pécsi-Pilch

Műcsarnok őszi tárlatain a Magyar Aquarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain szerepelt.

MH. 929. X. 6.

Pécsi Pilch

Falképterve nekrepelar UME VII.

Kiállításán a Nemzeti Szalonban

Magyarság 1937 IV. 25

Pécsi Pilch Dezső

Skiáleitást rendezett Szentendrén

Est. 1939. X. 14.

Pécsi - Pilch Dezső

Szerepelt a vartói magyar kiállításon

NU 1939. V. 2.

Pécsi-Pilch Dezső

Pécsi-Pilch Dezső kiállítása

Gazdag — jórészt 1939-ben festett — gyüjteményes anyagot mutat be a Kossuth Lajos uccai *Műterem Pécsi-Pilch* Dezső újabb müveiből. A fölényes technikájú és a modern élet művészi követelményeivel lépést tartani tudó festő friss szemmel nézi témáit. A magyar falusi élet típusai, a hangulatos paraszt-enteriőrök egész sora bizonyítja *Pécsi-Pilch* új témakörének szerencsés választását. A puha, laza színfoltokból álló friss tájképek, kedves párizsi uccaképek, finom portrék Pécsi-Pilch érett idejének szép alkotásai.

M. O. 1939. X. 14.

M. O. 1939. X. 14.

Pécsi Pilch Dezső
festőművész

— **Az olasz király vásárlása a genovai magyar képzőművészeti kiállításon.** Az olasz király a genovai magyar képzőművészeti kiállításon megvásárolta *Pécsi-Pilch Dezső* krizantenum virágcsendéletét ábrázoló olajfestményét magánmuzeuma számára. Ez a vásárlás méltó elismerése a genovai magyar kiállítás sikerének s jelentőségének.

Pesti Hirlap
1929 IV. 27

Pécsi Pilch Dezső
festőművész

* **Genova város aranyérme.** Genatore *Broccardi* polgármester *Pécsi Pilch* Dezső festőművészt, a genovai magas képzőművészeti kiállitás elnökét, a kiállitás bezárása alkalmával Genova város aranyérmével tüntette ki.

Magyarság
1929 V.3.

Pécsi-Pilch Dezső
Astőmnivéz

Uj Művészek Egyesülete kiállítása - Clarus - enkrán-
dában - képeivel szerepel. —

Megyaverség
1928 XII. 30

pécsi Pilch Dezső
tstörmüvész

Müzubersi magyar Képzőmüvészeti kiállítás-
világos alapon, dekorativ pellegű képei szépen i elsz-
kednek a magyar anyagba s főképp magyaros pelle-
gűknél fogva s könnyed müvészi előadásuk révén
pelentős sikert érdemeltek ki –

Magyarság
1929 III 6

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Erdélyi Á.: A "Müterem" kiállitásai. Müvészet 1939.29.sz. 1o9.1.

Pécsi Pilch Dezső

Magyarország Főméltóságú Kormányzója Jalsoviczky **Károly** államtitkárnak nyugalombavonulása alkalmával, érdemekben gazdag, több évtizedes munkásságáért a II. osztályú érdemrendet a csillaggal, ~~Glatz Oszkár~~ főiskolai ny. tanárnak, Szövetségünk társelnökének és **Réthy István** főiskolai ny. tanárnak a művészeti oktatás terén szerzett érdemeik elismeréséül a Magyar Érdemrend Középkeresztjét, **Szentgyörgyvári Gyenes Lajos** tanárművésznek, a Szövetség igazgatójának, a képzőművészek szociális és gazdasági ügyeinek szolgálatában hosszú idők óta kifejtett munkássága elismeréséül a m. kir. kormányfőtanácsosi címet, **Pécsi-Pilch Dezső** főiskolai tanárnak és ~~Ferenczy Józsefnek~~, a Képzőművészeti Főiskola főtitkárának a Signum Laudist, **Richter Aladár** iparművésznek, az Iparművészek Egyesülete ügyvezető elnökének az iparművészet fejlesztése terén szerzett érdemei elismeréséül a Magyar Érdemrend Tiszti Keresztjét adományozta.

Képzőm. Közlöny

1939. 2. 7.

Pécsi Pilch

Munkácsy-céh I. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Mo. 929. X. 20.

Pécsi Pilch

Falkép terve megjelent az UME VII. kiáhításán a Nemzeti Szalonban

Magyarország 1937 IV. 25

Pécsi - Pilat

festőművész

Munkácsy-céh kiállításon - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

8 órai Ujság
1933.III.19.

Pécsi Pilch Dezső

Alkotásával szerepel a "Szépművészeti Kiállitások Magyar Mesterek Müveiből" c. kiállitáson

Értesitő, 1933. dec. 12.

Pécsi Pilch Dezső

Szerepel a műcsarnok téli
kárlatán

Esti Kurir, 1938 II. 9

Pécsi Pilch

festőművész

Harmadik nemzeti képzőművészeti kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1930.III.[illegible]4.

Pécsi Pilch Dezső

P. H. 934. XI. 6.

— **Képzőművészeti kiállitások a vidéken.** Sassy Attila festőművész gyüjteményes kiállitását *Miskolcon*, a Korona-szálló dísztermében vasárnap délelőtt nyitotta meg ünnepélyesen dr. *Halmay Béla* helyettes polgármester, a közönség nagy érdeklődése mellett. — *Pécsi Pilch Dezső* festőművész, a képzőművészeti főiskola tanára Szombathelyen, a Kulturház nagytermében kiállitást rendezett. A tolna-baranyai népviseletet pompázatos szinekkel bemutató kiállitást Szombathely kulturközönségének jelenlétében és annak nevében dr. *Ujváry Ede* polgármester nyitotta meg.

P. H. 934. XI. 6.

Pécsi Pilch Perső

Műve nevezel a Munkácsy-
féle Ernst Museumban
rendszett kiállításán.

E. K. 934. v. 15.
N. U. 934. v. 13.

Pécsi Pilch Dersö festö

karepel „A nö a mivénetben"
c. kiállitáson a Műcsarnokban

Lyság 1936 X. 24

Pécsi Pilch Dezső

Az UME elnöke; Falképe szerepel az UME VII. kiállításán a Nemzeti Szalonban

Lipág 1937 IV. 28

Pécsi Pilch Dezső

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban színes farka "Leányka"-ja szerepelt.

PH. 929. X. 20.

Pévsi Pilch Dezső festő

~~[illegible]~~ kerepel az UME jubiláris kiállításán a Nemzeti Szalonban

Pesti Hirlap 1937 IV. 25

Pécsi Pilch Dezső

Kerepes az UME kiállításán
a Nemzeti Szalonban

Pesti Napló 1937 IV. 25

Pécsi Pilch Dezső

Falkép triptichonja nekrepel az UME kiállításána Nemzeti Szalonban

Nemzeti Csjság 1937 IV. 25

Pécsi Pilch Dezső

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

EK. 930.IV.27.

Pécsi-Pilch Dezső

Új Művészek Egyesületének kiállításán szerepelt.

M.930.IV.27.

Pécsi-Pilch

Műveivel részt vasz az Arcképfestők kiállitásán, melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek.

M.H. 93e.X.19.

Pécsi Pilch Rezső?

UME éves közgyűlésén a Nemzeti Szalonban ügyvezető elnöknek választották meg.

PH. 929. VI. 26.

Pécsi Pilch Dezső

festőművész

Munkácsy-cáh kiállítása - Ernst Museumban - kénével szerepel. Keramikus hatású virágcsendélete.

Pesti Hirlap
1933.III.19.

Pécsi-Pilch Dezső

[illegible]

[illegible] szerepel. Festett vázlatai inkább ultra-rajzok.

[illegible]
1930.VI.9.

Pécsi Pilch Dezső

festőművész

Munkácsy-téri kiállításon - az Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Esti Kurír
193[illegible].VI.9.

Pécsi Pilch Dezső

Szerepelt a Finggiban megmgélt magyar kiállításon.

NU 1939. VIII. 20.

Pécsi-Pilch Dezső

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban csendéletekkel, városrészletekkel, tájképekkel szerepelt.

PN.930.N.27.

Pécsi Pilch Dezső

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban világos hőmuu képeivel "Fényreklámok", "Fekvő női akt", "Lelátás a Gellérthegyről" szerepelt.

PH.930.IV.29.

Pécsi Pilch Dezső

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban "Fényreklámok" c. vásznával szerepelt.

BH. 930. IV. 27.

Péchi?–Pilch Dezső

Magyar Akvarell és Pasztellfestők kiállításán a Műcsarnokban szerepelt.

NU.934.III.H.

Pécsi-Pilch Dezső

Magyar arcképfestők és az Akvarel- és Pasztellfestők kiállításain a Műcsarnokban szerepelt.

MO.934.III.4.

Pilch Dezső

Szerepelt a Munkácsy-céh szegedi kiállításán.

PH. 1930. X. 21.

Pilch Dezső

A Képzőműv. Főiskola tanára

Cegléd 1937 III. 20.

— **Pécsi-Pilch Dezső pécsi kiállitása.** Pécsről telefonozza tudósitónk: Ma nyilt meg a Nemzeti Kaszinó épületében Pécsi-Pilch Dezsőnek, a Képzőművészeti Főiskola tanárának és az UME művészcsoport jeles vezetőjének gyüjteményes kiállitása. A megnyitás valóságos társadalmi eseménnyé nőtte ki magát. Résztvett rajta a főispánnal az élén a vármegye minden előkelősége. Hosszabb délmagyarországi tanulmányutjának eredményét mutatta be a kiállitáson a müvész. Hónapokig járta Baranya falvait és tanulmányozta bennük a népviseletet. A kiállitás 40 képe a mohácsi, sellyei, ormánsági, csökölyi nép tarka viseletét örökiti meg a Pilch Dezső művészetét jellemző szinörömös módon és a művész laza, foltos festői előadásában. A kiállitás április 5-ig lesz nyitva.

Kisáq 937. IV. 2

Péchi Pilch Rezső

festőművész

Magyar-olasz kiállitás - Művész-Otthonban Rákóczi ut.72 sz.a. - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1929.VI.5.

Péchy Pilch Dersö

„Borsó" i tépe szerepel a
hűsarnok téli tárlatán

(emlitve)

Magyarság 1937 I. 31

Pécsi Pilcz Dezső

festőművész

Nemzetközi képkiállítás - Rákóczi út 72 sz.a.s volt Földmüvelésügyi Muzeum helyén - képével szerepel.

Magyarság
1939.VI.5.

Pécsi - Pilch Dezső

Kiákít

8 ön. 1942. IV. 16.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 1
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a

Pévsi Pilch

Kerepel az UME Tárlatán a Nemzeti Szalonban tőrfénelmi képével

Magyar Hirlap 1937 IV.25

Pécsi Pilch Dezső

Magyar akvarell és pasztellfestők kiállításán a Nemzeti Szalonban "Ülő" meztelen"-jével szerepelt.

PH. 930. XII. 14.

Pécsi Pilch Dezső"

Szerepelt a Munkácsy-ék szegedi ki-
állításán.

NM. 1930. X. 21.

Pécsi Pilch Dezső festő

kezepel a bécsi Künstlerhaus magyar kiállításán

Lyság 1937 III. 6.

Pérsi Rilch Dezső

Tapasztalati látszatban tanít a Képőmű. Főiskolán

Nemzeti Cyság 1937 III. 20.

Pécsi Pilch Dezső

Szerepelt a Munkácsy-cik szepedi ki-
állításán.

EK 1930 X - 22

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

az alábbi bizottság tagjának jelölték ki

Megalakult a Vaszary János festészeti alapitvány bizottsága. Uj Magyarság 1944. márc. 3.

Péeri Pilch Dezső

Kiallit

Mo. 1942. II. 5.

. . . . . .

. . . . . .

ok: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

müveivel: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

on: . . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Pécsi-Rikh Dezső

Kiállít

Ek. 1932. IV. 24.

Péesi Pilch Dezső

Kiakít

NÚ. 1932. I. 5.

Pécsi Pilch Dezső

Kiállít

PH. 1932 I. 3.

Pécsi Pilch Dezső

Kiállít

Est 1932 I. 3.

Pécsi-Pilch Dezső

Kiállít

MO. 1932. I. 3.

Pécsi Pilch Dezső

Kiállít

EK. 1932. I. 1.

Pécsi - Pilch Dezső

Kiállít

PH. 1932. IV. 24.

Pécsy Pilch Dezső

Kiállít

Ui Or. 1942. XI. 17.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gyö
Megrendelés esetén az összeg MNB 149
ciós Központ számlaszámára utalandó.
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból "A
mely a terület építészeti állagának a tör

Mü

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

Signum Laudist kapott

Képzőm. Közlöny 1939. 2. sz.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső főiskolai tanár

A Signum Laudist adományozta a kormányzó.

Képzőm.Közlöny, 1939. 2.sz.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Pilch Dezső: Vaszary János. Az Orsz. M. kir. Képzőművészeti Főisk. Evk. 1937/38-1938/39. 49-59.l.

Pécsi-Pilch Dezső

Nagykőrösön lesz az VME első vidéki kiállítása. Az Ujművészek Egyesületének tagja.

Nemzeti Ujság, 1928. jún. 3.

Pécsi Pilch Dezső

résztvett a kiállításon.

Szépművészeti kiállítás. - (Márna Valéria u. 8.)
N. U. 932. VIII. 12.

Pécsi Pilch Dezső

Nemzeti Szalon első magyar reprezentatív csendélet kiállításán képével szerepelt.

NM 932.II.21

Pécsi Pilch Dezső

— **Az UME kiállitásán vásárolt a főváros.** Az *Uj Művészek Egyesületének* most zárult jubiláris kiállitásán a Budapest székesfőváros muzeuma megvásárolta *Pécsi Pilch* Dezső „*Gellérthegy*“ cimü festményét.

N.U. 931. II. 22

NU. 931. II. 22.

Pécsi Pilch Dezső

Nemzeti Szalonban a modern
fiatalok UME kiállításán neve szerepelt

Est 931. II. 1.

Pécsi-Pilch Dezső"

Műcsarnok kiállításain: "Nyolcvan eszlendő magyar képzőművészete" neve szerepelt.

PH. 932. II. 20.

Pécsi-Pilch Rezső

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán neve szerepelt.

M.932.II.21.

Pécsi-Pilch

Műve szerepelt a Soproni Képzőm.Kör gyüjteményes kiáll.-án.

Ujság, 931.IV.21.
N.U. 931.IV.21.

Pécsi - Pilch Dezső

Emlék egyik kiállító.

Nyári kiállítás.

Est. 932. VIII. 14.

Frau Ida Bolz
Bonndorf Hotel Post

Pécsi-Pilch Dezső

csendéletei tesik teljessé a vép anyagot.

(–r.): Csoportkiállítás.

M.O. 932.VIII.14.

Ecce - Mater Dei

Gloria Patri Genitori Ingenito, et Filio unigenito,

Pécsi Pilch Dezső

Szerepelt a nemzeti Kiállításon.

PfL 1933. IV. 20.

Pécsi Pilch Dezső

— **Állami vásárlás az UME kiállitásán.** Az Uj Müvészek Egyesületének kiállitásán az állam megvásárolta *Pécsi Pilch* Dezső „Nervi" cimü festményét. Pécsi Pilch Dezső, a Képzőmüvészeti Főiskola fiatal tanára, kinek képei külföldön a nürnbergi, genovai, nervi-i állami muzeumokban s a római királyi muzeumban vannak.

NU.930.V.4.

Pécsi-Pilch Dezső

UME második kiállítását a Nemzeti Szalonban szerepelt.

MO.930.IV.27.

Pécsi Pilch Dezső

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban festményeivel szerepel

Ujság 930. IV. 27.

Pécsi-Pilch Dezső

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.XI.12.

Pécsi-Pilch

Testőművész

Munkácsy-céh kiállitása - képével vesz részt.

Pesti Napló
1930.XI.9.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

résztvett a Fiuggi fürdőhelyen rendezett kiállitáson

Magyar festőművészek kiáll. Olaszországban.
Pesti Hirlap 1939. aug. 23.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

A főiskola jeles tanára ujabb müveiből gyüjtm. kiáll.-t rendeztek a Müteremben.

Erdélyi Árpád: A "Müterem" Kiállitásai.

Művészet 1939. 29.sz. 109.l.

MDK

Pécsi-Pilch Jenő főisk.tanár

Az Orszg.M.Kir.Képzőm.Főisk.felsőbb évfolyamok hallgatóinak rajzaiból kiáll.Állat és mozgástanulmányok kerültek itt bemutatásra.Vázlatok, amelyek az emberi és állati test helyzetváltozásának egy-egy mozzanatát rögzitik.A mozgás müvészi érzékeltetésének oktatását P.vezette be.

Cikk:"Mozgástanulmányok kiáll.

Pest 1940.dec.4.8.o.

MDK

Pécsi Pilch Dezső festő, képzőm.főisk.tanára

Nyitotta meg a pécsi Vigadóban a nagy magyar mesterek kiállitását.

Cikk: Müvészet, zene.

Dunántul 1930.okt.31. 7.o.

MDK

Pécsi Pilch Dezső festő

Főisk.r.tanár vezette be a mozgástanulmányok fejlesztését.

Cikk:Kiállitások.

Szépmüvészet 1941.46.old.

MDK

Pécsi Pilch Dezső festőművész

A Müteremben rendez kiállitást ujabban készült munkáiból.

/k-f./: Két kiállitás.

Az Est 1939.okt.14. 8.o.

M.D.K.

Pécsi Pilch Rezső

Festőművész megbizást kapott Győr városától, hogy örökitse meg Győr visszavételét a törökök-től.

Győr városa megfesteti Győr visszavételét a tö-
rököktől.

Városok Lapja 1930. ápr.1. 170.old.

Pécsi Pilch Dezső akvarell-festő

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Műcsarnokban sokáig-tartó tipusokkal szerepelt.

PH. 934. III. H.

Pécsi Pilis Dezső

„Himző parasztlány" i mű-ve szerepel a XXI. valencei biennálén

Neuveti lipág 1938 VI. 19

Pécsi Pilch Dezső

— **Csoportkiállítás.** A *Szépművészeti Kiállítások* Mária Valéria uccai termeiben 20 művész kiállítása nyílik meg: tizenhét festő és három szobrász mutatja be műveit. Néhány régóta beérkezett művész (*Pécsi Pilch* Dezső, *Frank* Frigyes, *Klie* Zoltán) mellett főleg fiatalok szerepelnek. Két-három kép vagy szobor képviseli az egyes művészeket és így nehéz tiszta áttekintést kapni egyéniségükről és irányukról. Sok modern tendencia és hatás érezhető a kiállításon. Látunk dekoratív, hindu képekre emlékeztető festményeket, (*Bélaváry* Alice) és *Egry* gazdag fényörvényeinek hatását juttatják eszünkbe *Friml* Géza érdekes képei, melyek különben az egész kiállítás legerősebb pontját jelentik. Elismerést érdemelnek *Schaar* Erzsébet finom portrészobrai, továbbá a tehetséges *D. Róna* Emmi, *Vosinszky József* és *K. Róna* Klára festményei. *(b.)*

Est 934. I. 28

Est 934. I. 28

Pécsi Pilch Dezső"

UME kiállításán a Mária Valéria utcában szerepelt.

Pécsi Pilch Dezső a másik, aki szintén ujat hoz, mert abban a teoretikus előadási formakeresésben, amelyet a fehéres szürke, eleinte hideg, később megszinesedően meleg tónusban, igen jelentékeny tökéletességre vitt, kezd közeledni az abszolut naturához. Nagy, ugrásszerü haladás mutatkozik ez ujabb alkotásánál.

EK 934. T. 31.

Pecs Pilch Dezso
UMF Bibliotheca Publica Medica
Exemplar Bibliothecae
Bibliotheca

Pécsi Pilch Dezső

UME kiállításán a Mária Valéria utcában farsangi jelenetével szerepelt.

PH. 934. T. 28

Pécsi Pilch Dezső

Magyar Akvarell és Pasztellfestők Egyesületének kiállításain a Mű-csarnokban neve szerepelt.

BH.1934.III.4.

MDK

Pécsi Pilch Dezső festőművész

Festészetének iránya utóbb főleg a magyar népművészet dekorativ és szines hatásait alkalmazza. Eme törekvéseit ujabb müvei igazolják:
Fontainebleau /Nürnbergi muzeum/,
Jégpálya, 1928./Nervii muzeum/,
Place de caroussel, 1926 /Genova/,
Krizanthemumok, 1929 /Római kir. Galéria/,
Olasz táj, 1930 /Szépmüvészeti Muzeum/

RátStr.859.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

1920-ban Réti István és Lyka Károly tanárokkal együtt résztvett a főiskola megreformálásában. 1912-ben állitott ki a Mücsarnokban először, "Öntöző kut", s főleg állatképeivel vált ismertté. Nevezetesebb alkotásai:
Szürkület /Királyi Vár, Bpest./
Sólyomvadászat /London/
Huszár, Istálló /Budapest/

RátStr. 859.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső festőművész

Müvei:
Leányom /Pawle kir.herceg muzeuma,Belgrád/,
Gellérthegy,1931 /Budapest főv.muz./
Margitsziget,1931 /Római áll.Galéria/,
Sárközi leányka, 1931 /New-York,Coll.Art.Ass/
1923-ban megalapitja az Uj Művészek Egyesületét, az UME-t,

RátStr.859.l.

Pécsi Pilch Dezső

is szerepel műveivel.

Százkilenc magy. képzőmův. vesz részt a Venezias kiállitason.

N. U. 932. XX III. 27.

Pécsi - Pilch Dezső

egy képét közli az Illustrazione Italiana
meleghangu kritikája keretében.

Óriási sikere volt a milanói magyar
kiállitásának.

N. U. 931. XII. 4.

Pécsi Pilch Dezső

Nemzeti Szalonban az UME kiállításán genuai látképével szerepelt.

BH.931.II.1.

Pécsi – Pilch Dezső.

tanár

Tanítványainak rajzai szerepelnek a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Ujság, 1928. Máj. 20.

Pechy-Pilch Dezső"
festő"

Kiállít az „Alkotás Művészház" első kiállításán.

N. U. 1942. XI. 19.

gróf Almássy-Teleki Éva művészeti intézete

Budapest, VI. Nagymező-utca 8.

Pécsi Pilch Dezső festő

Részt vesz Tripoliszban, a szindikátusok palotájának nagytermében rendezett magyar festészeti kiállitáson.

N.U.1939.VI.17.

Pàcsi-Pilch Dezsö

A II. nemzeti képzömüvészeti kiállításon a Mücsarnokban szerepelt.

PN. 934. IV. 29.

Pécsi - Filcs Dezső

A B. mester képzőművészeti kiállítás
a Műcsarnokban megnyílt.

Pfo. 3th. 10.29.

Pécsi-Pilch Desső

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

NM 1933. IV. 20.

Pécsi - Pilch Jenő

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Az Est
1933.III.19.

Pécsi Pilch

Festőművész

Munkácsy-céh kiállításán - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Magyar Hírlap
1933.III.19.

Péri Pilch Dezső

festőművész

Munkácsy-cáh kiállitása - Ernst Múzeumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1933.III.23.

Pécsi Pilch Dezső

U.M.E. évi közgyülésén a Nemzeti Szalonban megválasztották ügyvezető elnöknek.

NU·929.VI·23

Pécsi Pilch Dezső

Részt vesz a Magyar Arcképfestők Társasága kiállitásán

N.U.930.X.21.

Pécsi Pilch Dezső

Művével részt vett a Nemzeti Szalonban rendezett Arcképkiállításon.

U. 93e. XI. 19.

Pécsi Pilch Dezső

Részt vesz a Magyar Arcképfestők kiállitásán a Nemzeti Szalonban

B.H.93e.X.19.

pécsi Pilch, Dezső festőművész

— **A genovai magyar kiállitás védnökei.** A magyar képzőmüvészet, mely Trianon óta sikeres külföldi kiállitások révén igen hatékony propagandát fejt ki a magyar ügy érdekében, a minap megnyilt rendkivüli sikerü nürnbergi kiállitás után most Észak-Itáliában fogja hirdetni a magyar müvészet európai szinvonalát. Több felsőolaszországi város, igy Genova városa vendégül látja a magyar müvészetet. Az olaszok rendkivüli szeretettel karolták fel a kiállitás ügyét s mig egyrészről *Durini di Monza* gróf nagykövet, *A. Broccardi* podesta a fővédnök s *C. E. Oppo*, a Sindicato Nacionale Fascista degli Artisti elnöke, Comm. *Colasanti Arduino*, Róma, Comm. *Baratino*, a Sindicato Ligure Fascista degli Artisti elnöke, továbbá *Avv. Giorgo del Vecchio*, a római egyetem rektora, *Arn Grosso*, a Palazzo Rosso igazgatója, Proff. *Avv. Gino Antoni* stb. a védnökei, a magyar részről *Klebelsberg* Kunó gróf kultuszminiszter a fővédnök, s *Andrássy* Sándor gróf, *Semsey* Andor gróf, *Kornfeld* Móric báró, *Kertész* K. Róbert államtitkár, *Éber* Antal, *Magyar* Pál, *Bartha* Károly, *Gluck* Frigyes, *Ernst* Lajos s számosan a védnökei. A kiállitást pécsi *Pilch* Dezső képzőmüvészeti főiskolai tanár rendezi s előreláthatólag husvétkor nyilik meg.

Nemzeti Újság
1929 III. 17

alvány.

.....*nak. címe:*.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

.....

.....*ér*

[redacted]

[redacted]

[redacted]*fizetendő.*

...*bélyeg*.....*nyugta*.....*bevonandó.*

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás

Pécsi Pilch Dezső

Nemzeti Szalonban az UME harmadik kiállításán neve szerepel.

MO.931-II.1.

Pécsi Pilch Dezső

Nemzeti Szalon harmadik UME kiállításán tájaival szerepelt.

M.931.II.1.

Pécsi Pilch Dezső

Nemzeti Szalon UME kiállításán képével szerepelt.

NU-931. II-1.

Pécsi-Pilch Dezső

Nemzeti Szalon UME kiállításán neve szerepelt.

PN.931.II.1.

Pécsi-Pilch (Rezsők)[2].

Nemzeti Szalon UME kiállítá-
sán vásznaival szerepelt.

U.N. 931.II.1.

pécsi Pilch Dezső

Nemzeti Szalon UME kiállításán színes tájképeivel szerepelt.

8.Ö.4.931.II.1.

MDK

Péchy Pilch ,festö

" szép szinü csendélettel vett részt a kiállitáson".

R.Gsörédi Ilona:"A magyar művészetért" mozgalom nagy kiállitása. Műcsarnok. Uj Magyarság. 1943 máj.16. 13.1.

Pécsi Pillér
festő

M.D.K

Méltatás.

Pogány Ö. Gábor: Aba Novák Vilmos emlékkiállítása
Művészet, 1962. október – 20 lap

MDk.

Pécsi Prich Dezső festőművész.

Római magyar festőművész kiállitás.

Magyar Honvéd. Dátum nélk. ujs.

Pécsi Pilch Dezső

* **Pécsi Pilch Dezső kiállítása.** Most nyilt meg *Pécsi Pilch* Dezső festőművész, főiskolai tanár gyüjteményes kiállítása a Mária Valéria-utca 8. szám alatti képzőművészeti szalonban. Régebbi és ujabb munkái sorakoznak itt fel, mintegy bemutatva, önvallomásként, egész művészeti felfogását és egyéni munkásságát. A megnyitáson jelen voltak *Petri* Pál és *Kertész* K. Róbert államtitkárok, *Ugron* Gábor, a Képzőművészeti Tanács elnöke, *Gerevich* Tibor, a rémai Kollégium igazgatója, *Tihamér* Lajos, a Képzőművészeti Tanács előadója. A főváros részéről *Némethy* Kálmán tanácsnok, *Csánky* Dénes igazgató és *Pacher* Béla dr. tanácsi fogalmazó jelent meg.

M. XI. 30.

Pécsi Pilch Dezső

P. H. 932. XI. 27.

— **Pécsi Pilch Dezső kiállítása.** Nem valami korszakalkotó egyéniség, de igen kellemes festő *Pécsi Pilch Dezső*, akinek gyüjteményes kiállítását a Mária Valéria-utcai kiállítócsarnokban látjuk. Igazi eklektikus művész: Ripp-Rónai, Vaszary, Csók nyomai éppugy kielemezhetők belőle, mint Henry Mattisse egy-egy villanása, de — mint a legtöbb eklektikus — izléses és kulturált. Minden művészi szándéka kimerül abban, hogy azt, amit lát, a legfrissebben és legtetszetősebben dolgozza fel festői élménnyé és ez sikerül is neki és egész kiállítása csupa üde szin, vibráló mozgalmasság jólesö fürdője fáradt szemeknek. Különösen Piazzetta, Genova, Genovai kikötő, Luxembourg-kert cimü olajfestményei, Krizantémek és Nervi cimü temperái szépek. *(f. j.)*

P. H. 932. XI. 27

Pécsi Pilch Dezső

— **(Pécsi-Pilch Dezső kiállítása.)** A Mária Valéria uccai kiállítóhelyiségben ho nap nyilik meg *Pécsi-Pilch* Dezső gyüjteményes kiállítása. Pécsi-Pilch nem a problémák embere, szereti a könnyedet, a kellemeset, tekintete gyorsan siklik végig a színek és fények kaleidoszkópján. Úgy lát, mint Csók és úgy fest, mint Vaszary: de amellett egyéniség, aki öntudatosan fejleszti ki és ellenőrzi önmagát. Gyors ecsetjének munkáiból egy kitünően válogatott kollekciót mutat be, amelynek látása véges végig zavartalan öröm. *(G.)*

N.O. 932 XI/27

N.O. 932. XI. 27.

Pécsi Pilch Dezső

MDK

Kalocsai leány

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

Pécsi Pilch Dezső

— **Pécsi Pilch Dezső gyüjteményes kiállitása.** A Szépművészeti Kiállitások Mária Valéria-utca 8. sz. alatti helyiségeiben *Pécsi Pilch* Dezső nagysikerü gyüjteményes kiállitása december hó 8-án csütörtökön délben zárul. Utána *Hatvany* Ferenc báró és *Vass* Elemér együttes kiállitása következik.

N. U. 932 XII.8.

Pécsi Pilch Dezső

— **Pécsi Pilch Dezső kiállítása.** A szépművészeti kiállítások Mária Valéria uccai helyiségében holnap nyílik meg *Pécsi Pilch Dezső* festőművész műveinek kiállítása. Pécsi Pilch gyüjteménye — főként az utolsó két év terméso — azt sejteti, hogy stílusa változások előtt áll. Régebbi műveit úgy témaválasztás, mint forma és főleg színkezelés szempontjából *Csók István* hatása jellemezte; most színei tompábbakká váltak és az a benyomásunk, hogy művészete átmeneti periódusban van és keresi egyéni kifejezési eszközeit. Pécsi Pilch most nagyobb kompozíciókat és kis városképeket állít ki, amelyek mellett érdekesek még ecsettel készült tintarajzai. *(—r.)*

Est 932 XI. 27.

Péczy Pilch Rezső.

A Munkáczy-Cék első kiállításán műve szerepelt.

Nemzeti Ujság, 1928. Nov. 11.

Pécsi Pilch Dezső

MDK

Farsang Mohácson

Mucsarnok 1938 Téli tárlat

Pécsi Pilch Dezső
festő

MAGYARSÁG

BUDAPEST, 1923 OKTÓBER 18.

Pécsi-Pilch Dezső kiállítása a Műteremben. Vasárnap délben ünnepélyesen nyilt meg a magas nivót jelentő kiállítás, amelyen megjelent *Ugron* Gábor dr. v. b. t. t., a Képzőművészeti Tanács elnöke, *Tihamér* Lajos dr. miniszteri tanácsos, *Say* Géza dr. *Jeszenszky* Sándor dr., *Moravek* dr., *Mészáros* dr., a kultuszminisztérium részéről, az Iparművészeti Társulatot *Szablya* János, a Főiskolát *Megyer Mayer* Antal prorektor, *Varga* Nándor, *Baranszky*, *Aba Novák* Vilmos, *Benkhardt* és *Burghardt* Rezső tanárok képviselték. *Simonyi* Semadám dr. volt miniszterelnök, *Czigler* Gusztáv tábornok s úgy a művésztársadalom, mint a műbarátok igen sok reprezentánsa volt jelen, kiket a kiállítóművész és *Kató* Kálmán igazgató kalauzolt.

SZÍVESEN LÁTJA TAGJAI SORÁBAN

ÉVI TAGDÍJ 20, ILLETVE 10 P

FELVILÁGOSÍTÁSSAL SZOLGÁL A TITKÁRI HIVATAL
(HŐSÖK-TERE, MŰCSARNOK)

Légrády Testvérek R. T. nyomdai műintézete, Budapest. (Igazgató: Kertész Árpád.)

Pécsi Pilch Dezső

— **Állami vásárlás az UME kiállitásán.** Az Uj Művészek Egyesületének kiállitásán az állam megvásárolta *Pécsi Pilch Dezsőnek*, a Képzőművészeti Főiskola tanárának „Nervi" c. festményét a Szépművészeti Muzeum modern galériája számára.

PH V/6. 930.

PH-930.V.6.

Pécsi Pilch Dezső K

A Kormányzó Úr Ő Főméltósága az Orsz. m. kir. Képzőművészeti Főiskola tanári létszámában *Andreetti Károly* r. tanárt az V. f. o.-ba, *Burghard Rezső* r. tanárt a VI. f. o.-ba kinevezte, továbbá *Pécsi Pilch Dezső* r. tanárnak az V. f. o. jellegét adományozta.

Az Orsz. m. kir. Képzőművészeti Főiskola rektorául *Pécsi Pilch Dezső* r. tanárt, prorektorául *Vargha Nándor Lajos* rendes tanárt választották meg az 1941—42. és 1942—43. akadémiai évekre.

Szépművészet
1941. 258. l

Pécsi Pilch Dezső.

Az Új Művészek Egyesülete állandó kiállítóhelyiségében képei kiállítására kerültek.

Magyarság, 1928. Nov. 29.

Pécsi Pilch Dezső.

Az „U M E" állandó kiállítóhelyiségében
francia reminiszenciáit állította ki. (emlités).

Magyarság. 1928. Nov. 30.

Pécsi Pilch Dezső K

MAGYARSÁG

BUDAPEST. 1933 OKTÓBER 18.

Pécsi-Pilch Dezső kiállítása a Műteremben. Vasárnap délben ünnepélyesen nyílt meg a magas nivót jelentő kiállítás, amelyen megjelent *Ugron* Gábor dr., v. b. t. t., a Képzőművészeti Tanács elnöke, *Tihamér* Lajos dr. miniszteri tanácsos, *Say* Géza dr. *Jeszenszky* Sándor dr., *Moravek* dr., *Mészáros* dr., a kultuszminisztérium részéről, az Iparművészeti Társulatot *Szablya* János, a Főiskolát *Megyer Mayer* Antal prorektor, *Varga* Nándor, *Baranszky*, *Aba Novák* Vilmos, *Benkhardt* és *Burghardt* Rezső tanárok képviselték. *Simonyi* Semadám dr. volt miniszterelnök, *Czigler* Gusztáv tábornok s úgy a művésztársadalom, mint a műbarátok igen sok reprezentánsa volt jelen, kiket a kiállítóművész és *Kató* Kálmán igazgató kalauzolt.

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

BUDAPEST, HŐSÖKTERE, MŰCSARNOK

A

TAVASZI TÁRLAT KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

Pécsi Pilch Dezső

* (Pécsi Pilch Dezső kiállítása.) Pécsi Pilch Dezső rendkívül ügyes, zseniálisnak ható technikát fejlesztett ki maga számára. Sötétkék, vízfestékszerű színnel a fehér vászonra fölvázolja a lefestendő motívumot és a körvonalakat azután kitölti színekkel. Ügyel azonban arra, hogy a körvonal ne legyen határozott, csak ott érvényesüljön, ahol az impresszió, a kép érthetősége ezt megkívánja. A színek vékonyan lepik be a vásznat, mely mindenütt, mint a kép legvilágosabb akcentusa, belejátszik a festmény hatásába. Ezáltal igen könnyedek, levegősen vibrálóak a képei. Viszont tagadhatatlan az is, hogy festményei a színes rajzokra emlékeztetnek. Egyszínű képei, melyeken csak a körvonalak kékjét használja, ezt igen jól érzékeltetik. Ezek között néhány kiváló lapot találunk. Színes képein viszont Vaszary és Csók István befolyása is meglátszik. Az 54. számú képe a legfinomabb, szinte francia parfümös színimpresszió. Pécsi Pilch stilizálás nélküli modernségét még azok is követni tudják, akik előtt minden más, újszerű megnyilatkozás értékei zárva maradnak. A gyüjtemény a szépművészeti kiállítások Mária Valéria-utcai helyiségeiben látható. *(Y. E.)*

B.H. 932 XI. 22

B. H 932 XI. 27

Pécsi Pilch Dezső

— **Pécsi-Pilch Dezső kollektív kiállítása.** A Szépművészeti Kiállítások Mária Valéria uccai szalónjában vasárnap nyílik meg *Pécsi-Pilch* Dezső festőművész kollektív kiállítása. A kiállított anyag rendkívül egységes s igen kedvező nívót mutat. Pécsi-Pilchet elsősorban a valóság színfoltelemei és kontúrt kínáló vonalai érdeklik, épúgy, mint *Csókot* vagy *Vaszaryt*, akik bizonyára hatottak is rá, de akiknek varázsa alól ma már csaknem teljesen felszabadult, önálló megnyilatkozáshoz juttatva saját egyéniségét. Világos, lilakék-ezüst tónusú képei a festői előadás fölényes biztonságáról és szinte franciás elegánciájáról tanuskodnak. Különösen szépek mozgalmas városrészletei, — *Louxembourg-kertje* e nemben talán a legértékesebb darab — kisebb-nagyobb figurálisai és ecsettel rajzolt, dekoratív hatású csendéletei és tájképei. A tehetség frissesége és újat kereső nyugtalansága jellemzi az egész válogatott kollekciót, amely legelőnyösebb oldaláról mutatja be Pécsi-Pilch Dezső lehiggadt művészetét. —*ie*

P. N 932 XI. 27.

Pécsi Pilch Dezső

— **Pécsi Pilch Dezső gyüjteményes képkiállitásának megnyitása.** Ünnepélyes keretek között nyilott meg Pécsi Pilch Dezső gyüjteményes kiállitása a Szépmüvészeti Kiállitások Mária Valéria-utca 8. szám alatti helyiségeiben vasárnap. Jelen voltak a kultuszminisztérium részéről *Petri Pál, Kertész K. Róbert* államtitkárok, *Ugron Gábor* ny. belügyminiszter, a Képzőmüvészeti Tanács elnöke, gróf *Andrássy Mihály* felsőházi tag, *Némethy Kálmán* fővárosi tanácsnok, *Csánky Dénes* igazgató, *Gerevich Tibor*, a római Kollegium igazgatója, *Tihamér Lajos*, a Képzőmüvészeti Tanács előadója, az olasz követség részéről *Antonio Widmar* és a müvészvilág kitünőségei közül még számosan.

P. H. 932 XI. 29.

Pécsi Pilch Dezső

N.U. 932 XI. 29.

— **Pécsi Pilch Dezső gyüjteményes képkiállításának megnyitása.** Ünnepélyes keretek között nyilott meg Pécsi *Pilch* Dezső gyüjteményes kiállítása a Szépmüvészeti Kiállítások Mária Valéria-utca 8. szám alatti helyiségeiben vasárnap délelőtt. Jelen voltak a kultuszkormány részéről *Petri* Pál, *Kertész* K. Róbert államtitkárok, *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter, a Képzőmüvészeti Tanács elnöke, *Gerevich* Tibor, a római kollegium igazgatója, *Tihamér* Lajos, a Képzőmüvészeti Tanács előadója. Az olasz kir. követséget Antonio *Widman*, a jugoszláv kir. követséget Albert *Bosidar*, a csehszlovák követséget *Straka* Antal sajtóattasé képviselte. A székesfőváros részéről *Némethy* Kálmán tanácselnök, *Csánky* Dénes igazgató, *Pacher* Béla dr. tanácsi fogalmazó jelent meg. A zsufolásig megtelt kiállításon a müvásár is élénken megindult.

N. U. 932 XI. 29.

Pécsi-Pilch.

Nemzeti Szalon kiállításán
szerepelt.

PH. 932. II. 23

Péchi Pilch

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

P ou. 932. II. 23.

Pécsi Pilch Desső

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

NM 1931. II. 22.

Pécsi – Pilch Géza"

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki

kiállításán.

PN 1931. II. 22.

Pécsi Pilch Dezső

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH 1931. II. 22.

Pécsi Pitch Dezső

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki ki-
állításán.

EK 1931. II. 24.

Pécsi Pilch Dezső.

Az Uj Művészek egyesületének bécsi kiállításán – a Künstlerbund Hagen termeiben – művei szerepeltek. A bécsi N. W. Agenblatt emlékezik meg munkáiról.

Magyarság, 1928. jan. 18.

Pécsi-Pilch Dezső.

Nagyobb kollekcióval fog szerepelni az UME bécsi kiállításán.

Magyarság, 1927. dec. 2.

Pécsi Pilch Dezső.

Az VME első kiállítását Bécsben rendezte, melyen műve szerepelt.

Nemzeti Újság, 1928. jan. 14.

Pécsi Pilch Dezső.

az VME törzstagja

Az VME bécsi kiállítása alkalmából az osztrák vezető művészek egyesülete: a Hagenbund, egyhangulag külföldi levelezőtagul választotta.

Magyarság, 1928. febr. 1.

Pécsi Pilch Dezső.

Az VME még a mult héten útnak indította Bécsbe kiállítási anyagát, melyet Vaszary János és Déry Bélával máris elrendeztek.

Pesti Napló, 1928. jan. 1.

Pécsi-Pilch Dezső

az VME tanítványa

Az VME pécsi kiállítása alkalmából az osztrák Hagelmond külföldi levelező tagjául választotta.

Nemzeti Újság, 1928. jan. 31.

Pécsi Pilch Dezső.

Az UME az elmúlt héten útnak indította Bécsbe kiállítási anyagát s azt Vaszary János- és Déry Béláral már elvendezték.

Magyarság 1927. dec. 31.

Pécsi Pilch

Nemzeti Szalón vendégek-kiállításán szerepelt.

PH.932.II.21.

Pécsi Pilch

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

Pesti Napló 932. II. 21.

Pécsi-Pilch Dezső

Nemzeti Szalón emlékkiállításán szerepelt.

Esti Kurir 932.11.21.

Pécsi Pilch Dezső

Nemzeti Szalon csendéletkiállításán szerepelt.

Est. 932. II. 21.

Pécsi Pilch Dezső festő

Műcsarnokban a nagy magyar kiállításon neve szerepelt.

EK. 932. II. 21.

Pécsi Pilch Dezső

Tripolisban a szindikátusok palotájának nagytermében rendezett magyar festészeti kiállítás résztvevője.

Uj Magyarság 1939. VI.

Pécsi-Pilch Dénes.

A Nemzeti Szalonban rendezett UME kiállításán művei szerepelnek.

Pesti Hírlap, 1928. febr. 19.

Pécsi Pilch Dénes.

a Nemzeti Szalonban rendezett UME első budapesti kiállításán „Virágvára", „Párisa" és több festménye szerepel. (említve.)

Magyarság, 1928. febr. 19.

Pécsi Pilch Dezső.

Az UME választmánya a Nemzeti Szalonban lévő kiállítása alkalmával döntött a díjak odaítélésében, a művész kikapcsolásával, ki versenyen kívül vesz részt a kiállításon.

Nemzeti Ujság, 1928. febr. 26.

Pécsi - Pilch Dezső.

Az UME választmánya a Nemzeti Szalonban lévő kiállításán díjak odaitélésében döntött, a műrész kikapcsolásával ki versenyen kívül vesz részt a kiállításon.

Magyarság, 1928. febr. 26.

Pécsi-Pilch

Részt vesz a Műcsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

Pécsi-Pilch Dezső

Részt vesz a Mücsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

Nemzeti Usjág 1935.III.24.

Pécsi Pilch Dezső.

A Nemzeti Szalonban az UME bemutatkozó kiállításán művével szerepelnek.

Az Est, 1928. febr. 19.

Péczi Pilch Dezső

Kiállít

Győr. 1942. IV. 11.

örgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

49.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

'Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Pécsi-Pikk Dezső

Kiállít

M.O. 1936. III. 22.

Pécsi-Pilch Dezső

Kiállít

Ét 1936. III. 22.

Pési-Pilch Dezső

Kiállít

P.N. 1936. III. 22.

Pécsi-Pilch Derső

Kiállít

Ujvár 1936 III. 21.

Pécsi - Pilch Dezső

Kiállít

N. Ú. 1936. III. 22.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Művei a Nemzeti Szalonban rend. új művészek kiállitásán.

Szomory Dezső: Az új művészek kiállitása a Nemzeti Szalonban.

Az Est, 1937.ápr.25. 12.1.

Tárgy: Díjak kiosztása

Művek a Nemzeti Szalonban vagy új művészek kiállítása.

Szomszédos: Az új művészek kiállítása a Nemzeti Szalonban.

Az Est, 1927. ápr. 25. 12. l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Művével résztvett a Nemzeti Szalon "Magyar Nép" cimmel rend.III.kiáll.-án.

/-sly./:"Magyarország a képzőművészetben"

Esti Kurir 1940.febr.20.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Képzőművészet 1932. 52. sz. 153.l.

Pécsi Pilch Dezső festőm. MDK
képzőm. főisk. tanár.

A kiállításon négy pécsi festő szerepel egy-egy kollekcióval. Ő az egyik. Valamennyien a legujabb törekvésü festők.

Pécsi festők a genuai képzőmüvészeti kiállitáson. Dunántul. 1929. ápr. 6. 6. l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Az 1941-42. akadémiai év emerikánás kitüntetettjei. Nemzeti Ujság 2/ 1941. dec. 7.

MDK

Pécsi-Pilch Dezsö, festöm.
pécsi f.müv. UMÉ alapitó ill. törzstag

A Hagenbund , a vezetömüvészek egyesülete Bécsben, külf. levelezö tagul választotta.

Pécsi müvészek sikere Ausztriában.
Dunántul. 1928. febr.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Képzőművészet 1929. 24. sz. 214.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö ,festöm.
Képzöm.Föisk.tanár.

Gyüjteményes kiállitását a Müterem helyiségei
ben rendezte meg. Egyéni fölfogásu képeit tenzet
tös szineikkel,hatásos tárgyválasztásukkal lát-
hattuk. De mintha festöjük egyénisége sulytalan
sulytalan lenne.

Pécsi Pilch Dezsö gyüjt.kiáll.-a.
Müterem.
Magyarság.1939.okt.15. 11.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

érdekes felfogásu müvekkel szerepel.

a "Progresszív" müvészetet képviseli.

Baranski E.László: ?
Képzömüvészet.1929. 24.sz. 214.l.

Pécsi Pilch Dezsö, festöm. MDK

müveivel szerepel a kiállitók között.

Az uj müvészek egyesületének kiáll. -a /a Nemz.Szal.-b Uj Magyarság. 1942.ápr.11.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

egy finom, rutinos figurális képecskével szerepel.

R.Szörédi Ilona: Az uj müvészek egyesületének kiáll. -a.
Uj Magyarság.1940.március 31. 15.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

1930-ban nyilt meg az UME bpesti második kiállitása a Nemzeti Szalonban. A Szépművészeti Múzeum megvásárolta Pécsi Pilch Dezső "Nervi" c. művét.

Cikk: Az UME, az Uj Művészek Egyesülete.

RátStr, 91, 92.lap

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

1929-ben Genovában a Palazzo Rossoban megnyilt magyar kiál.-on ezüstérmet nyert. Genova város aranyérmével is Pécsi-Pilch Dezső lett kitüntetve. A nervii muzeum megvásárolta "Jégpálya" c. művét, a genovai muzeum "Place de Caroussel" c. képét, az olasz király "Chrisanthemumok" c. festményét az olasz Galéria számara.

CiKK: Az UME, az Uj Művészek Egyesülete.
RátStr. 91, 92.lap

MDK

Pécsi Pilch

1929.febr.-i Nürnbergben "a mai magyar művészet kiállitásá"-n, a nürnbergi muzeum részére megvásárolták Pécsi Pilch "Fontainebleau" c. képét.

Cikk: Az UME, az Uj Művészek Egyesülete.

RátStr. 91, 92.lap

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

-rp-:"A magyar művészetért" kiállítása. Magyarország 1940. dec. 14. 6.l.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

-io.: Téli tárlat a Műcsarnokban. Pesti Napló 1939. jan. 31.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Freskója a sikondai templomban.

Cikk: dr. Molnár Ernő irása.

Magy.Épitőművészet, 1941. 12.sz. 395.lap

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

foglalta el a lelépö rektor helyet a Képzöm. Foiskolában. A városligeti Jáki-kápolnában tartott Veni Cancti után ünnepélyes ülés volt. A lelépö rektor Sidló Ferenc. -Kiosztották a multévi kitüntetö emlékérmeket.

A Képzömüv.Föiskó tanévnyitó ünnepe.
Magyar Nemzet. 1941.okt.21. 7.1.

MMK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

a beszentelés után bucsuztatót mondott Vaszary János koporsója felett., az UME nevében.

Vaszary János, temetése.
Pesti Hirlap. 1939.ápr. 25.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső

A Képzőm.Főiskola tanévmegnyitása. Szépmüvészet 1942. 268.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső, festőm.

egyetlen kiállitott kis képéről:
Teknősbéka.
meg kell emlékezni. Puha derüje franciás finomságot áraszt.

Vaszary János emlékkiállitás.
Uj Művészek Egyesülete. _Magyar Kulturszenle. 194c
4.sz. 98-loo.l.,

M.D.K.

Pécsi Pilch Dezső

"Bozsó" c. festményének repr.-ját hozza a lap a Téli Tárlatról.

/Kritika cimét nem lehet megállapitani, mert a lap hiányos./

Szinházi Élet. Bp. 1937. jan. 31.-febr. 6.
XXVII. évf. 6. sz. 68. lap

MDK

Pécsi-Pich Dezső

Kertben, of.

Az Ungvári Művészeti Hetek. Szépmüvészet
1941. 18o.l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Herczeg G.: Vaszary János és az - Ume kiállitás a Hagen-szövetségben./Bécsi levelek/. Ujság 1928. jan. 15. 6.l.

MDK

Herczseg

Pécsi-Pilch Dezső
festőművész

*** Az olasz király vásárlása a genovai magyar képzőművészeti kiállításon.** Az olasz király a genovai magyar képzőművészeti kiállításon megvásárolta *Pécsi-Pilch* Dezső krizantémum virágcsendéletét ábrázoló olajfestményét magánmuzeuma számára. A magas helyről jütt kitüntetés, mely Itáliában magyar művészt ért s e réven a magyar képzőművészetet is, legméltóbb elismerése a genovai magyar kiállitás sikerének s rendkivüli jelentőségének. *Pécsi-Pilch* Dezső, a Képzőművészeti Főiskola tanára, fiatal korában, mint impresszionista festő, állatképeivel lett ismertté. Ily jellegü képei a királyi vár s a magyar arisztokrácia birtokában vannak. Élénk részt vett a háboru után a Képzőművészeti Főiskola megteremtésében. A főiskola adminisztrációjának gondjától felszabadulván, szabad idejét teljesen müvészi kialakulására forditotta. A közelmultban nagyobb kollekcióval sikeresen szerepelt Nürnbergben és Genovában s mindkét város muzeuma vásárolt tőle. Genovában ezüstérmet is nyert.

Magyarság
1929 10 27

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Képzőművészet, 19[illegible] 1952. VI. 48.s. 67. l.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső tanár

b-r: Képzőműv.főisk. nyolcévi tárlata,
Magyarság, 1937. márc. 21. 23. l.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

O: Látogatás az Orsz.képkultura müv.telepén.
Művész-Elet 1953. 12-13.sz. 2.l.

Pécsi Pilch Dezső

MDK

festő

Az UME kiállitása.
Budapesti Hirlap 1936. márc. 22.

Pécsi Pilch Dezső MDK

Leány az ablakban. repr.

Müvész Élet 1932.dec.1.3-4.o.

MDK

Pécsi-Pilch Dezső festőművész

Értékes anyaggal szerepelt az Uj Művészek Egyesülete kiállitásán a Nemzeti Szalonban.

Cikk: Dijat nyert pécsi festőművészek.

Dunántul 1928.febr.28. 6.o.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

A Müteremben rednz.kiáll.ünnepélyes megnyitása.

Cikk: Pécsi-Pilch Dezső kiállitása a Müteremben.

Magyarság 1938.okt.18.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

A Kormányzó Ur, Pécsi Pilch Dezső r.tanárnak az V.f.o. jellegét adományozta.
Az Orsz.Képzőm.Főisk. rektoráúl Pécsi Pilch Dezső r.tanárt választották meg az 1841-42. és 1942-43. akadémiai évekre.

Szépmüvészet 1941. 258.l.

MDK

Péchi-Pilch Dezsö, festöm.

710. Park. Olf. 100x70 J.l.j.

711. Fonó leány. Szinezett körajz. 49x35

Árv. Csarn. 1932. I.rk.sz. 33.l.

61. sz. márc.

MDK

Pécsi Pilch Dezső

"Terefere"c.olajfestm repr.
"Parasztkonyha Somogyban" c.olajfestmény repr.

Müterem gyüjtm.kiáll.
Ősz a müvészetben. /Bpest,1941./

MDK

Pécsi Pilch Dezső

Velencei Biennale 1932. 310.1.

MDK

Pécsi Pilch Dezsö, festöm.

mint táj vagy városlátási problémájában, halvány fehérkonturos tónussal igyekszik a szinek összességét ezerszinü öszivirágainál is érvényesiteni.

Beresz Mihály: ..magyar festök csendélet kiállitása. Képzömüvészet. 1932. 48.sz. 67.l.

MDK.

Pécsi Pilch Dezső.

Tripoliszi magyar festészeti kiállitás.

Pesti Napló. 1939. jun.17.

MDK

MDK.

Pécsi Plich Dezső festőművész.
Müterem Gyüjteményes Kiállitás
"Terefere" /:kép:/

Ősz a müvészetben /:Bpest,1941.:/

MDK

Pécsi Rich Dezső. festőművész.

Tripoliszi magyar festészeti kiállitás

Magyarország, 1939. junius 17. 7.1.

Pécsi Pilch Dezső MDK

festő Signum Laudist kapott

Kitüntetések.
Képzőm. Közlöny 1939. 2.sz.

Pécsi Pilch Dezső MDK

festő

A Magyar Képzőművészek Országos Szövetségének Kzgyülése. Esti Kurir 1940. jun. 11.

Pilch Dezső

PILCH DEZSŐ,
festőművész, okl. középisk. rajzi szakos tanár. Rendes tanárrá kineveztetett 1918. évi febr. 13. A Főiskolán tanit 1911. szeptember óta.

Képzm. Főisk. Evk

1936/37. 64 l.

Maszlagy szerint van
még:

Esztergom (191 szám)
Sz. Péter tér (192. szám)
Colosseum 197
Constantin-baz 198

Rényi
23 l.

PILCH *Dezső (Pécsi-Pilch)*, festő, * Pécs 1888 jún. 15. Tanulmányait Budapesten és Münchenben végezte s hazatelepedve Szürkületkor c. képével keltett figyelmet. Figurális és tájképei mellett főleg csendéleteivel keltett figyelmet. Festői modora világos, színes, posztimpresszionisztikus. Kollektív kiállítása volt 1932-ben, különben többnyire az UME keretében állít ki, amely egyesületnek törzstagja s annak vezetésében elejétől fogva nagy szerepet játszott. Tanára és főtitkára a képzőművűvészeti főiskolának.

K-Gy II. 30/1

645.

kiemelkedő oszlop tetejéa négy, babérkoszorú-
alak áll szárnyakkal s fejök felett ragyogó
iut az alsó talapzaton vezénylő" ~~box~~ tiszte-
kon s a földön itt ott törött ágyúrészletek, go-

ezze, méretei 67.8: 52.5 Gm.
eklyemuzeumból. 107/95. № 190.

107/95: 190.

Pilch Dezső

DUNA

HIREK

— Zichy Gyula gróf megyés püspök és Wurster nagyprépost arcképe. Pécs egyik elökelő pénzintézete, mely alapitását és virágzását nem csekély mértékben gróf Zichy Gyula dr. megyés püspökünknek és Wurster József dr. dr. nagyprépostnak köszönheti. elhatározta hálájának és nagyrabecsülésének jeléül, hogy Pilch Dezső festőművésszel, a képzőművészeti főiskola tanárával, városunk szülöttével megfesteti arcképét. Elismeréssel kell adóznunk e gondolatért s meg vagyunk győződve, hogy Pilch Dezső, kinek müvészi tudását nem egy pécsi arckép bizonyitja, a reábizott szép és atisztikus feladatot a várakozáshoz mérten fogja megoldani.

Dunántúl 1923 nov. 8.

-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-.-

PSYCHO

ABRAHAM,K. PSYCHOANALYTISCHE STUD
-"- VERSUCH einer Entwicklungs
Grund d.Psychoanalyse.1924
BACHLER,K. AUGUST STRINDBERG. 19
BERICHT ÜBER DIE FORTSCHRITTE
Jahren 1914-1919. 1921
BERNFELD,S. VOM GEMEINSCHAFTSLEBE
Jugendforschung. 1922. Geb
-"- VOM DICHTERISCHEN Schaffen
-"- SYSYPHOS oder die Grenzen
BONAPARTE ÜBER DIE SYMBOLIK der
BRUNSWICK,R. EIN NACHTRAG zu Freu
'Neurose"
DERI,M. NATUROBJEKT u. Menschenw
ECKSTEIN,F. FLUCHT in das unendli
1931
FERENCZI,S. HYSTERIE und Pathone
FERENCZI-RANK. ENTWICKLUNGSZIELE
FERENCZI,S. VERSUCH EINER GENITAL
FREUD,Sigm. VORLESUNGEN ZUR EINFÜ
Leinen.1933 -Das klassisch
Theorie und Praxis.
-"- KLEINERE SCHRIFTEN.- Zur P
Teufelsneurose im 17.Jh. P
152 Seiten.Gebunden
GIESE PSYCHOANALYTISCHE PSYCHOTH
GRABER,Dr. DIE SCHWARZE SPINNE.
Jeremias Gotthelfs Novelle
-"- DIE AMBIVALENZ DES KINDES
FORTSCHRITTE DER SEXUALWISSENSCHA
Dr.W.Stekel. 4 Grossoktavb

Pécsi Pilch Dezső
festőművész

— **Megnyilt a genovai magyar képzőművészeti kiállítás.** Rendkivüli nagy érdeklődés közben nyilt meg szombat délután az olasz és magyar hivatalos funkcionáriusok és előkelő meghivott közönség jelenlétében az első genovai magyar képzőművészeti kiállitás. Ott voltak többek közt: *A. Porro* prefektor, *N. Broccardi* podesta, Marchese *Negretto Cambiaso*, *Armando Barabino*, *De Barbieri*, a Ligusticai Akadémia rektora, *Mario Maria Martini* költő, *O. Grosso*, a Szépművészeti Muzeum igazgatója, továbbá *Provensale Endre*, *Burger József* magyar konzulok, *Pécsi Pilch Dezső*, a kiállitás elnöke és előkelő magyar közönség. A kiállitást *Broccardi* polgármester nyitotta meg *Pécsi Pilch Dezső* üdvözlő szavai után. A polgármester beszédében örömének adott kifejezést, hogy Genova városában üdvözölheti a magyarság kiváló művészeinek alkotásait, amely nemzettel oly bensőséges baráti kapcsolat áll fenn. Az elhangzott szavakra *Burger* magyar konzul válaszolt, meleg szavakban megköszönte a magyarok nevében azt a kedves fogadtatást, melyben a magyar képzőművészet Genova város vezetősége és előkelő közönsége részéről részesült. A kiállitás a közönség részére husvét vasárnapjától kezdve nyilott meg s annak látogatottságát bizonyára nagymértékben fogja emelni az olasz kormány részéről a kiállitásra utazó közönségnek nyujtott 30 százalék utazási jegykedvezmény is.

Pesti Hirlap
1929 IV. 3

Utalvány-szám...../Bi.....ügyosztály.

Fizetési uta

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára által.....

.....

Pengő

azaz

A.....*Pengő*.....*fillérről kiállítandó*.....

.....

.....

Budapesten, 192.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

PÉCSI PILCH DEZSŐ

Velencei Biennale 1930. 164.1.

Pécsi Pilch Dezső
festőművész

— Megnyilt a genovai magyar képzőművészeti kiállítás. Rendkivül nagy érdeklődés mellett nyilt meg szombat délután az olasz és a magyar hivatalos funkcionáriusok s előkelő meghivott közönség jelenlétében az első genovai magyar képzőművészeti kiállitás. Jelen voltak többek között: A *Porro* prefektus, N. *Broccardi* podesta, Marchese Negretti *Cambiaso*, Armando *Barabino*, *De Barbieri*, a ligusticai Akadémia rektora, Mario Maria *Martini* költő, O. *Grosso*, a Szépmüvészeti Muzeum igazgatója, továbbá *Provenzale* Endre, *Burger* József magyar konzulok, pécsi *Pilch* Dezső, a kiállitás elnöke és mások. A kiállitást Broccardi polgármester nyitotta meg pécsi Pilch Dezső üdvözlő szavai után. A polgármester beszédében örömének adott kifejezést, hogy Genova városában üdvözölheti ama nemzet kiváló művészeinek alkotását, mely

Uj Hennedik
1929 IV. 3

nemzettel oly bensőséges baráti kapcsolat áll fenn. Az elhangzott szavakra *Burger* magyar konzul válaszolt, melegszavakban megköszönte azt a szives fogadtatást, melyben a magyar képzőművészetet Genova város vezetősége és előkelő közönsége részesitette. A kiállitás a nagyközönség részére husvét vasárnapjától kezdve nyilott meg s annak látogatottságát bizonyára nagy mértékben fogja emelni az olasz kormány részéről a kiállitására utazó közönségnek nyujtott 30 százalék utazási jegykedvezmény is.

Kiadás után

Pécsi Pilch Dezső festő

** **Az UME az Országos Képzőművészeti Tanácsban.** Az Uj Művészek Egyesülete (UME), amely a magyar képzőművészeti egyesületek sorában az ujabb müvészeti irányokat képviseli, hivatalos képviseletet nyert az Országos Képzőművészeti Tanácsban azáltal, hogy a közoktatásügyi miniszter Pécsi Pilch Dezső festőművész, a Képzőművészeti Főiskola tanárának a tanácsba való delegálását jóváhagyólag tudomásul vette.

Ujság
1932. febr. 21.

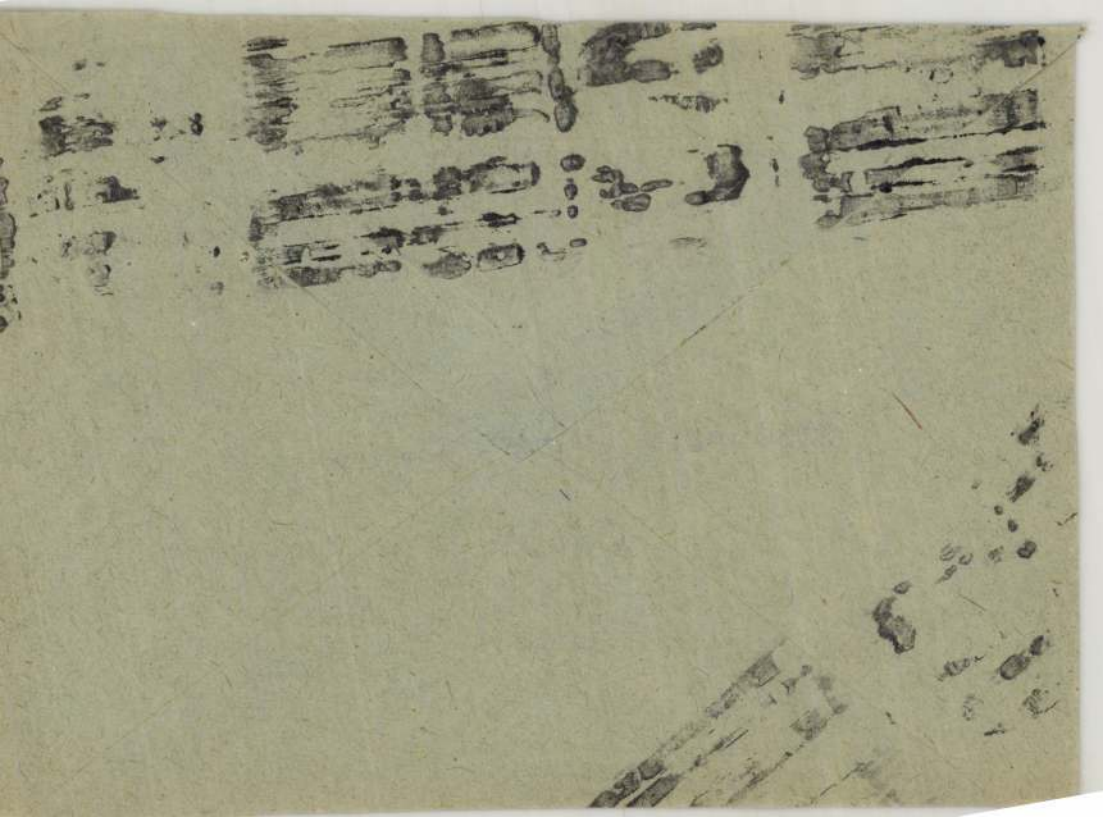

pécsi Pilch Dezső festőművész

Magyarság 1929 IV. 3

* **Megnyílt a genuai magyar képzőművészeti kiállítás.** Rendkivüli nagy érdeklődés mellett nyilt meg az olasz és magyar hivatalos funkcionáriusok s előkelő meghivott közönség jelenlétében az első genuai magyar képzőművészeti kiállitás. Jelenvolt többek közt: A. *Porro* prefektor, N. *Broccardi* podeszta, Marchese *Negretto Cambiaso*, Armando *Barabino*, De *Barbieri*, a Ligusticai Akademia rektora, Mario Maria *Martini* költő, O. *Grosso*, a Szépmüvészeti Muzeum igazgatója, *Provenzale* Endre, *Burger* József magyar konzulok, pécsi *Pilch* Dezső, a kiállitás elnöke. A kiállitást *Broccardi* polgármester nyitotta meg. Beszédében örömének adott kifejezést, hogy a város üdvözölheti ama nemzet kiváló müvészeinek alkotásait, mely nemzettel oly bensőséges baráti kapcsolat áll fenn. Az elhangzott szavakra *Burger* magyar konzul meleg szavakban megköszönte a magyarok nevében azt a kedves fogadtatást, melyben a magyar képzőművészet Genua város vezetősége és előkelő közönsége részéről részesült. A kiállitás a nagyközönség részére husvét vasárnapjától kezdve nyilott meg s annak látogatottságát bizonyára nagymértékben fogja emelni az olasz kormány részéről a kiállitásra utazó közönségnek nyujtott 30 százalékos utazási jegykedvezmény is.

Fizetési uta

.....

a magyar királyi államvasutak főpénztára által

.....

Pengő

azaz

A ..... Pengő ..... fillérről kiállítandó .....

.....

.....

Budapesten, 192 .....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv lap-száma	Számlázás

Pécsi Pilch Dersö

festő

az alábbi pályázaton

III. díjat nyert.

Váci Hirlap

1944. ápr. 29.

(A szécsényházi freskopályázat.)

A m. kir. vallás és közoktatás
42469 sz.a. kelt s az orsovai m.kir.
ének mása:

Utasitom az adóhi
polna folyó évi fentartási a
Keresztesy Lajos kir. fővám
gyelőjének hivatalos nyugtat
mellett fizessen ki és a fer
számoljon el.

A másolat hiteléül:

Pécsi Pilch Dezső

erod

Budapesti Hirlap

1917. máj. 5. (Cj: Uj templom a fővárosban.)

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
271-1908.
Érkezett: aprilis 30

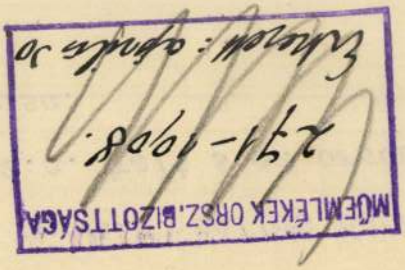

Pécsi Pilch Dezső

a sikondai templom
falképei

l.

Szépmüvészet
1942.265.l.

Pácsi-Pilch Dezső

BHL.93H.T.28

BH. 934. I. 28

Pécsi-Pilch Dezső

* (Csoportkiállítás.) Az Uj Művészek Egyesülete ezúttal redukált keretben rendezi tárlatát a Szépművészeti Kiállítások Mária Valéria-utcai helyiségeiben. Vezetőjük Pécsi-Pilch Dezső festőművész, akinek Csók Istvánra emlékeztető, könnyed festői modorában a raffináltság bájjal párosul. Friml Géza látományai a kiállítás legfejlettebb darabjai közé tartoznak. A formák csak jelezve vannak a vásznon, mindent a színek összefolyó harmóniái fejeznek ki. „Erkély" című képén az alak vörös színfoltja azonban nem kielégítő. Mihaltz Pál képei közül a sárka-kék harmoniájú tájat, Klie Zoltáné közül pedig egy Renoir stílusára valló rózsaszínű leányarcképet kell kiemelnünk. Krocsák Emil brutális víziói kezdenek tisztulni, de még tovább kell fejlődnie, hogy megnyugtató eredményeket érjen el. A kitűnő technikával rendelkező Frank Frigyes most a primitivitásban tetszeleg, egyelőre ez a modor azonban nem hoz babért számára. Emőd Aurél jól megkonstruált olasz templomképe a kiállítás legbefejezettebb, legérettebb darabja. Kövesházi Kalmár Elza két faplasztikát is küldött, melyek közül különösen a körtáncot ábrázoló szobrocska megkapó a mozgás érdekesen megfogalmazott, stílusos kifejezésével. A kiállításon Gábor Jenő és Rozgonyi László szerepelnek még figyelemreméltó alkotásokkal. Továbbá Schaar Erzsébet szobrásznő jellemző férfifejjel. (Y. E.)

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

BUDAPEST, HŐSÖKTERE, MŰCSARNOK

AZ

ŐSZI TÁRLAT KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1939 október 17

ESTI KURIR

Pécsi Pilch Dezső festő

A «*Műterem*» Kossuth Lajos-utcai termeiben végre gyüjteményes kiállitás keretében számol be *Pécsi Pilch* Dezső festő az éveken át kutatott s végre megtalált, művészi kifejezésformáról, amelyhez az elindulás zárt akadémikussága után a művész eljutott. A fehér szín minden színt magába foglaló tömbjéből lassan fejtette le a harmóniát nem zavaró halványkék, majd a sárga színárnyalatokat s ezek keverödtek zöldes tónussá, mig ma már egységes lágy és meleg színezésü előadásformájában érett ki a művész kutató munkája. Ez a színterület kitünően bírja a pasztellfinomságú színek bármelyikét s *Pécsi Pilch* Dezső művészete a költői árnyalatok finom, egészen egyéni formájában adhatja elő észleleteit, anélkül, hogy meg kellett volna tagadnia a tárgyilagos formulát és szigorú törvényeit. Az igazi művészi fejlödés, a célbaérés bizonysága ez a kiállitás, amely *Pécsi Pilch* Dezső művészetét a magyar alkotóművészet élvonalába helyezi. Csak két képét emeljük ki a többi érdemes munkából: a 15. sz. tájképet és a 14. sz., falusi konyhát ábrázoló festményt. Mind a kettő múzeális érték. *(b. m.)*

STOSSGEBET

DANIEL BERZSENYI

Gott, den des Weisen Feuergeist nie erreicht,
Dem nur die Seele ahnend entgegenbangt :
Dein Wesen leuchtet wie die Sonne,
Zu der den Blick wir nicht dürfen senden.

Der hohe Himmel, Äthers Urane viel,
Herkreisend um Dich, durch festen Spruch gebannt ;
Die unsichtbaren Würmer alle
Wunder sind sie Deiner Meisterhände.

Du riefst der Arten Tausende wach im All,
Hervor aus dem Nichts und es vermag Dein Blick
Zertrümmern und erbauen Welten,
Weisen den Strömen der Zeit die Wege.

ban rakja fel az alakot, végül szinek-
kel dolgozik. Hajnal Jánosnak, Balogh
Andrásnak, Páldy Gy-nek, Papp Iván-
nak, Ákos Gy-nek, Cziráki L.-nek és
Azbej Imrének hívják a legügyesebb
rajzok készitőit. Nevükkel hihetőleg
lesz még találkozásunk. *(e. a.)*

Ujság. 1940. dec. 4

Pécsi Pilch Dezső

— **Mozdulatrögzítő rajzoktatás.** A Képzőművészeti Főiskola disztermében érdekes kiállítás nyílt meg. *Pécsi Pilch* Dezső, a főiskola tanára, bemutatja rajta jeles tanítványainak munkáin a mozdulat tanulmányozására és annak rajzban való megragadására szolgáló pedagógiai módszerét. A művészeti iskolákban a növendékek általában az egyhelyben álló, ülő, vagy fekvő, egyszóval a mozdulatlan modellon tanulmányozzák az emberi alakot és formaváltozásait. Ahhoz azonban, hogy a majdani művész az emberi és állati alakkal szabadon tudjon bánni, hogy elképzeléseibe zökkenéstelenül és hiánytalanul bele tudja illeszteni, szükséges, hogy az emberi és állati alakot mozgása közben is jól ismerje. Ezt a célt kívánja szolgálni Pécsi-Pilch Dezső módszere, amelynek az a lényege, hogy mozgó modellt rajzoltat növendékeivel. A helyét változtató modellt a gyorsan járó ceruza, kréta, vagy toll vázolva kénytelen követni, vagyis a leglényegesebbre szoritkozva. Az ilyen gyakorlat arra is jó, hogy a fiatal művész szemét rászoktatja a lényegesnek hirtelen ítélettel való felismerésére. A tehetséges fiatal növendékek vázlatainak hosszu során mutatja be módszerének különböző fokozatait Pécsi-Pilch Dezső. Az első fokon rítmikusan mozgó alakok mozdulatváltozásait rögziti meg a növendék, táncoló női alakok, az ügető és vágtató ló, a futó kutya mozgását. A következő fok a huzamos cselekvényü mozgás követése. A fürdés hez vetkőződő, vagy a fürdő után öltözködő emberalak mozdulatsorozatá nak megragadása. A harmadik fok a mozgástanulmányok felhasználása és kompozició keretében alkalmazása. Az előadás módjában is fokozatos haladás érvényesül. Eleinte a növendék

Winter, Schnee und Sommer, Tau . . .
Alles eitel, leere Schau!

Unsre Erd' ein Ameishaufen,
Ist ein Eintags-Phänomen,
Und der Blitze Donnerlaufen :
Bienensummen, Irrwischwehn,
Der Geschichte Flügelschwingen

— **Pécsi-Pilch Dezső gyüjteményes kiállítása.** Egy művészlélek szemérme és demonstrálódik abban, hogy *Pécsi-Pilch* Dezső közel két évtizednyi várakozás után csak most jelentkezik régen esedékes gyüjteményes kiállításával. A zavartalan belső érésnek, a valóban átélt meditációknak logikus következménye, hogy ez a javarészt ujabb művekből álló gyüjtemény harmonikus egység, jellemző önarckép, nem zabolátlan szeszélyes tavasza, hanem termő nyara az alkotásnak. *Pécsi-Pilch* Dezső nem konfliktusokból szüri le az alkotás emócióit, nem keserü haraggal és nem drámai hangsullyal szemléli a környező világot, hanem szinte derüvel merül el a formák, szinek és fények világának élvezetében. Ez a panteista szemlélet nem szenved sugártörést a képek visszatükröződésében sem, az egész kollekció optimizmuson sugárzik. Pécsi-Pilch technikája is fokozza ezt a hatást, palettája világos, lazurosan felrakott szineit szinte levegővel keveri a vásznon, képeit ezüstlően lebegő tónusfátyollal burkolja. Az 1932-ben készült képeken azonban már a fehér klaviatura mellett a fekete billentyükön is játszik teltebb szineket, mélyebb tónusokat keres. Kompozicióban kötetlenebb, kifejezésben markánsabb. Ezek a képek azt szuggerálják, hogy ez az igazán mai *Pécsi-Pilch*, és hogy ennél nem áll meg, mintahogy nem állt meg a kiélt naturalizmusnál és az ortodox impresszionizmusnál sem, és igy jutott el a telivér festőiségig.

A kiállitás a „*Szépművészeti kiállitások*“ Mária Valéria-utcai helyiségében kitünő rendezésben vasárnap nyilik meg.

(m. v.)

— **Van-e haladás a történelemben?** Erről a témáról tartott előadást a Cobden-szövetség szemináriumában dr. *Kecskeméti* György, a Pester Lloyd felelős szerkesztője, nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében. Az előadó abból az összefüggésből indult ki, mely egyfelől a haladás eszméje, másfelől a parlamenti demokrácia intézménye között áll fenn. Mindkettő a racionálizmus, az értelem vezérlő hivatásába vetett hit alapján áll, míg az ellenkező felfogás, mely lényegét tekintve utópisztikus, a vér, az ösztön vagy az akarat erőit akarja az értelem helyébe ültetni. A jelenkor legfontosabb kérdése az, hogy az emberi társadalom végrehajtsa-e ezt a frontváltozást. Kétségtelen, hogy a haladás gondolatát és a vele összefüggő demokratikus intézményeket számos kudarc érte különösen a háború óta, de nagyon megfontolandó, hogy a helyes út az értelem detronizálása és az irracionális ösztön-elv uralkodóvá tétele-e. Az előadó annak a véleményének adott kifejezést, hogy az ösztönre alapított irracionális politikai rendszerek a valóságban nem hozzák meg az ösztönök kielégülését, s az utópiák általában nem teljesülnek, tehát nem kárpótolják híveiket a szabadságról és értelemről való lemondásért. Mindamellett nem lehet azt sem állítani, hogy a parlamenti demokrácia hibátlanul működött. Fő hibája az a passzivitás volt, mellyel a haladást rábízta a többségek befolyásolatlan, automatikus döntésére. Ezért nem tudott megbirkózni súlyosabb válságokkal. Hogy e hiba kiküszöbölhető legyen, ahhoz elsősorban az *elitek kiválasztásának* problémáját kell megoldani. Az előadást a közönség figyelemmel hallgatta és élénk tetszéssel fogadta.

— **Eldőlt a Horthy Miklós emlékműpályázat.** A Boráros téri híd budai hídfőjénél állítják fel *a Horthy Miklós tengerészeti emlékművet.* Az emlékműbizottság pénteken zárt ülésen döntött a pályázatról. *Az első díjat Bócza* József, *Kislégi Nagy* István és *Boldogfalvi Farkas* Sándor pályaműve nyerte. A pályamű világítótornyot ábrázol, oldalán hajórommal, amelyen szárnyas angyal áll. *A második díjat Miskolczy* László építész és *Petry* Lajos szobrász terve kapta. A *harmadik* díjat *Kollár* Gyula építésznek és *Kallós* Elek szobrásznak adták. Ezenkívül *hat pályaművet megvásárolt* a bírálóbizottság. A 45 pályázó között szerepelt *Kisfaludi Strobl* Zsigmond *Szentgyörgyi* István, *Falus* E'ek, *Kallós* Ede, *Maróthy* Géza, *Ligeti* Miklós, *Sarolta* Frigyes, *Hofman* Béla. A zsűri művésztagjai *nem osztották a bizottság többségének döntését, a szakértő tagok azonban a kisebbséget képviselték.*

— **Halálugrás a második emeletről.** Péntek délután félháromkor a Nádor utca 13. számú ház másodikemeleti folyosójáról *az udvarra vetette magát* egy 60 év körüli munkás, aki a mentőkocsiban *meghalt.* Zsebében csak egy cédulát találtak, amelyen ez volt: »*Nagy István*«. Holttestét a boncteni intézetbe szállították.

— **Szanálnak két nagy pénzintézetet Csehszlovákiában.** *Prágából* jelentik: A Német Takarékpénztárak Központi Bankja és a Karlsbadi Egyesületi Bank fedezetlen adóssága 570 millió, míg kielégítésre csak 297 millió áll rendelkezésre, úgyhogy a hányad 52 százalékos. A csőd elkerülése végett a pénzügyminisztérium és a belügyminisztérium olyan javaslatot tesz, amelynél a kielégítés 70 százalék volna. Minden hitelező annyi névértékű ilyen papírt kapna, amennyi a követelése. E segítő központ létesítésére a köztársaság valamennyi takarékpénztára, tehát a németek is, *betétjei 5 százalékának megfelelő összeggel járul hozzá.*

— **Maniu »kormányozható betegségei«.** *Bukarestből* jelentik: *Maniu* Gyula állítólagos gyengélkedése miatt nem vett részt az egyesülési ünnepségeken. A *Porunca Vremi* furcsának találja Maniu »*kormányozható megbetegedéseit*« és ezeket írja: »Maniu Gyula ismét megbetegedett s nem vehetett részt az egyesülési ünnepségeken. Lássuk csak, milyen betegségekben szenved Maniu. Január 24-én, a moldovai egyesülés napján, *májbajban* szenved; május 10-én *mirigydaganatban*; június 8-án, amikor a restauráció ünnepélye van, *sárgaságot* kap, december elsején pedig *szürkületi vakság* lepi el. Szegény Maniu, ebből is látszik, hogy egész korhadt már a betegségektől.«

— **Ma lesz ítélet a győri panamaperben.** *Győrből* jelentik: A Szombathelyi—Győri Kátránygyár és Útépítő Rt. bűnperének pénteki tárgyalási napján sor került a *perbeszédekre.* Az ügyészség néhány vádpontot *elejtett. Hartmann* Katalinnal szemben *az összes vádpontokat elejtették,* mire a törvényszék vele szemben az eljárást *megszüntette.* Ítéletet szombat délelőtt 11 órakor hirdetnek.

— **A Cionista Szövetség nyilatkozata.** A *Pesti Napló* a rendőrség félhivatalos jelentése alapján beszámolt arról, hogy a főkapitányság kiskorú fiatalemberekből álló kommunista szervezkedést leplezett le. Ezzel kapcsolatban a Magyar Cionista Szövetség elnöksége közli, hogy ifjúsági tagozatai között Somer Hacair néven csoport *nem működik* és — tudomásuk szerint — *az ifjúsági tagozatokba kommunista ifjúsági elemek nem furakodtak be.* A cionista mozgalom távol áll minden politikától.

jó üveg CHMURA Ferenciek tere 2

Karácsonyra mindenkinek szebb lesz a lakása, ha ágyterítőjét vagy függönyét nálam vásárolja
LŐWY ARTHUR csak Király ucca 15
90 cm Tüllterítő, hímzéssel ..... 5.50 150/250 cm Gitterszerű függöny kézi filével 5.90
Dupla ágypárna csipkeszövetből, hímzéssel ... 12.—

Parlamenti képviseletet követelnek a Kereskedők

(Saját tudósítónkól.) A Fővárosi Kereskedők Egyesülete ülésén *Dán* Leó elnöki megnyitó beszédében a kereskedő társadalom ragaszkodó hódolatát fejezte ki *Horthy* Miklós kormányzó külföldi útja és hazaérkezése alkalmából. Majd a kereskedő társadalom nevében az általános titkos választói jog ankétja alkalmából foglalkozott az elhúnyt Gömbös miniszterelnök politikai hagyatékának ama részével, mely *az érdekképviseletek részére parlamenti delegáltak küldésével tenné lehetővé,* hogy jelentékeny foglalkozási ágak parlamenti képviselet nélkül ne maradjanak, mint most is, amikor *Sándor* Pál halálával a kereskedelem jutott parlamenti árvaságra. A kereskedők egyhangú lelkes megnyilatkozása közepette *parlamenti képviseletet követelt az érdekképviseletek* részére.

A főtitkár ismertette a FÖVKE felterjesztését, melyben a kereskedelmi és ipari minisztertől kéri, hogy az új ipartörvény vonatkozó szakaszának szerezzen érvényt a megnyitás küszöbén álló új áruházzal szemben. Jelentette továbbá, hogy sok fogyasztó panaszkodik az ellen, hogy a rendőrség tűri az egyre jobban elszaporodó *hónaljkereskedők* tiltott házalását, kik rémmesékkel szédítve el a közönséget, selejtes árukat drágán sóznak a nyakukba.

BÁLI ÉJSZAKÁK

A rövid farsangra való tekintettel a bálrendezőségek lázasan dolgoznak a siker érdekében. Javában folyik a háziasszonyok felkérése, meghívók szétküldése, ismerkedési teák rendezése és majd mindegyik rendezőség egy-egy eredeti ötlettel akarja gazdagítani a bál programját. Mert ma már nem elég az, hogy táncolni lehet a bálon, valami újszerűséggel kell vonzóbbá, érdekesebbé tenni. A báli naptár pedig egyre bővül és a kilátások szerint *a farsang minden szombatján legalább 15—20 bál között választhat a bálozó fiatalság.* Legújabban a következő estélyekről kaptunk hírt:

A Foederatio Stephanea Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Szent István Bajtársi Szövetsége tízéves fennállása alkalmából még a megszokott fényes külsőségeknél is nagyobb pompával rendezi meg a **Szent István bált,** melynek színhelye január 9-én az Országos Kaszinó lesz. A vezető háziasszonyi szerepet gróf *Zichy* Jánosné vállalta. A rendezőgárda élén ifj. *Pallavicini* György őrgróf, dr. *Lossonczy* Elemér, *Diener* Gábor és *Dalma* Pál állanak. Báliroda: IV., Királyi Pál u. 7. I. Telefon: 1—859—74.

A Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete és az Erdélyi Férfiak Egyesülete december 5-én 9 órai kezdettel az egyesület termeiben (Rákóczi út 15. II.) Miklós-estet rendez. Meghívóigénylés: d. e. 1—340—85, d. u. 1—342—88.

December 7-én rendezik a második **Medikus-teát** a Hungária-szállóban. Az estély jövedelme az Orvostanhallgatók Segítő Egyesülete javára szolgál. A rendezőbizottság dr. *Benedek* László egyetemi tanár védnöksége alatt, *Dögl* Tibor és ifj. *Takáts* István főrendezők vezetésével működik. Báliroda: Üllői út 26. Telefon: 1—312—78.

A Vívó és Atletikai Club január 9-én a Vigadóban tartja bálját. — **A Happy Ten Társaság** december 5-én este 9 órai kezdettel a Magyar Tőzsdepalota termeiben (Vigadó tér 3.) rendezi hagyományos Mikulás-estélyét. — **Az Ulrich Sport Club** december 6-án a Szent Gellért szállóban d. u. 5 órai kezdettel zártkörű Mikulás teadélutánt rendez. A tánc esti tíz óráig tart.

A Magyar Cipőkereskedők Országos Egyesülete január 9-én a Gellért-szálló termeiben rendezi a hagyományos **Cipősbált,** melynek fővédnökségét *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter vállalta. Meghívók: Király u. 82. Telefon: 1—130—19. — **A Józsefvárosi Izr. Szeretet Nőegylet** január 16-án a Goldmark-teremben (Wesselényi u. 7.) jótékonycélú bált rendez.

— **A kúria új bizonyításra utasította a táblát az Imperial bűnügyében.** Az Imperial olajszállítási bűnügyében a kúria *Loyczell*-tanácsa csütörtökön délelőtt tartotta meg a fellebbviteli tárgyalást, majd pénteken *végzést* hozott, amelyben *megsemmisítette a tábla ítéletét.* A tábla az ügy vádlottait, *Salgó* Imre vezérigazgatót, *Komlós* Hugó vegyészmérnököt, *Józsa* Imre és *Kiss* András előmunkásokat *bizonyíték hiányában felmentette.* A kúria *új bizonyítási eljárásra* utasította a táblát és pontosan megjelölte azokat a kérdéseket, amelyeket a táblának tisztáznia kell.

— **Werner Géza Kázmért,** a Philips propagandafőnökét a berlini nemzetközi reklámkongresszuson a Kontinentális Reklámszövetség igazgatósági tagjává választották.

Karácsonyra alkalmi vételek
márkás gramofónok ..... P 30 tól
márkás rádiók ..... P 35-től
kev. használt lemezek ..... P 1-től
„Hanglény", Andrássy út 2. sz.

— **Lammers államtitkár előadása a német köztisztviselők kiképzéséről.** Dr *Lammers* Henrik államtitkár, a birodalmi kancellári hivatal főnöke pénteken délután a Pázmány Péter tudományegyetemen előadást tartott a német köztisztviselők továbbképzéséről és a német közigazgatási akadémiákról. A meghívott előkelő hallgatóság soraiban ott voltak: *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Kozma* Miklós belügyminiszter, *Imrédy* Béla, a Nemzeti Bank elnöke, *Paky* Endre, a közigazgatási bíróság elnöke, *Mackensen* budapesti német követ, a követség tagjainak élén, bárciházi *Bárczy* István, *Tahy* László, *Szily* Kálmán, *Tasnádi Nagy* András, *Mikecz* Ödön, *Tomcsányi* Vilmos Pál, *Johan* Béla államtitkárok, *Osvald* István, a kúria elnöke, vitéz *Marosy* Ferenc, a külügyminisztériumi sajtóosztály vezetője, *Szendy* Károly polgármester, vitéz *Moór* Gyula, *Balás* Károly, *Kuncz* Ödön, *Eckhart* Ferenc, *Vladár* Gábor, *Széll* József és még sokan mások a magyar jogászvilág kiválóságai közül. *Magyary* Zoltán egyetemi tanár üdvözölte Lammers dr.-t és a megjelent előkelőségeket. *Lammers* államtitkár bevezető szavaiban kiemelte a magyar és a német nép között a világháborúban oly szorossá vált sorsközösséget, amely még ma is összefűzi Németországot és Magyarországot, s rámutatott a Magyarország és a német birodalom közötti szoros kulturális kapcsolatokra. Az előadó ezután ismertette a német tisztviselők és hatósági közegek képzésének menetét. A tisztviselők kiképzése általános előkészítő képzéssel kezdődik, folytatódik a szakképzéssel és *azt követi a már végzett tisztviselő önkéntes továbbképzése.* A mai Németországban — mondotta Lammers államtitkár — különösen nagyfontosságú ez a továbbképzés, hogy a mult tisztviselőit, amilyenekből ma még a német tisztviselők nagyrésze áll, a lelki átképzés tökéletesítésével az új Németország öntudatos előharcosaivá tegyük. *Kánya* Kálmán külügyminiszter pénteken este félkilenckor a Nemzeti Kaszinóban estebédet adott *Lammers* német államtitkár tiszteletére. Az estebéden az államtitkáron, feleségén, leányán és szárnysegédén kívül a magyar jogászvilág kimagasló személyiségei vettek részt.

— **A mulatóhelyeken szabad couvert-díjat felszámítani.** Két héttel ezelőtt a budapesti mulatóhelytulajdonosok küldöttségileg a rendőrségen jártak és a főkapitánytól azt kérték, hogy *ne adjon ki több mulatóhely-engedélyt,* mert a fővárosban húsz mulatóhely működik, sokkal több, mint bármelyik nagyvárosban. Kérték azt is, hogy engedjék meg couvert felszámítását és azt is, hogy a mulatóhelyek tagjai a műsor után a helyiségben maradhassanak és a vendégek asztalánál helyet foglaljanak. A főkapitány pénteken *a kéréseket teljesítette,* csak arra hívta fel a mulatóhelyek tulajdonosait, hogy tartsák szem előtt a közerkölcsiséget és a rendészeti szempontokat.

— **Ankét a munkásvédelmi intézményekről Budafokon.** Szerdán a Népegészségügyi és Munkásvédelmi Szövetség ankétot tartott Budafokon *a munkásjóléti intézményekről. Czermann* Antal országgyűlési képviselő rámutatott a munkásjóléti intézmények fontosságára, majd *Szántó* Menyhért igazgató ismertette az intézmények történelmi fejlődését. Megállapította, hogy a kertes munkáslakótelep intézménye *először Magyarországon létesült 1886-ban,* az Állami Gépgyár diósgyőri telepén.

— **A vasárnap egyházi zenéje.** A bazilikában 10-kor Palestrina: Marcell pápa miséje. — A belvárosi templomban Palestrina: Missa brevis-e. — A koronázó templomban Rheinberger: G-dur (a capella) miséje. — A vártemplomból 11-kor éneket továbbít a rádió. — A terézvárosi templomban 10 kor Pompeo Canneiari: A-moll (a capella) miséje. — A tabáni templomban 10-kor Schweitzer: F-dur miséje. — A budai ferences templomban Hofmayer: Esz-dur (a capella) miséje. — A Magna Domina (Regnum) templomban ½11-kor Halmos László: Hála-miséje. — A ferdinándtéri templomban 10-kor Rheinberger: G-dur (a capella) miséje. Fél 12-kor szólónégyes és Kerényi Médi énekel. — A görögkatolikus magyar templomban 10 kor Szvoboda K.: Dicsőség Neked Uram-miséje. Fél 12-kor Király Sándor énekel. — A pálosok templomában 9-kor a De Angelis gregorián mise. Fél 12-kor Böbl Ernő: Adventi miséje a szerző vezényletével.

— **Beküldött hírek.** *Szombat. Előadás.* A Jogászegyletben H. H. *Lammers:* »A nemzeti szocialista eszme és annak megvalósítása a III. Birodalomban« (Szemere u. 10.), 6 órakor. — *Különfélék.* A Mármarosvármegyeiek Egyesülete szombaton 6 órakor felolvasóestet tart. (Géza u. 4.)

vasut autó, tank
mozi stb. -J 5ª árjegyzék ingyen. CHMURA, IV., Ferenciek tere 2. szám.

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Pénteken minden választójogi felszólaló a titkos mellett döntött. Ez a titkos már rövidesen nyilvános lesz.

Egy szovjetkövet szerint az orosz-német háború már folyik is. Egyelőre nagyon óvatosan: mindkét állítólagos hadviselő fél a spanyolokat pusztítja.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Párizsban rosszul mennek a mulatók.« »Ez magától értetődő. Miért járjanak az emberek mulatóba, amikor a parlamentben majdnem mindennap van egy kis cirkusz.«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon az új események miatt már elfelejtették Angliában a szép magyar futballversenyeket?«

A nap hőse: az új repülőtér, amelyet nemsokára felépítenek. A főváros több bizottsága tárgyalta már az ügyet és remélhetőleg repülőbizottságok is fognak vele foglalkozni.

Numerus clausus lépett életbe a mulatónegyedben. Húsz mulató működik Budapesten és többet nem is engedélyeznek. Vigyázni fognak, nehogy a jókedvű polgárok túlzásba vigyék a mulatást.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Az angol nép akarja, a kormány ellenzi a király házasságát.« »Ezen még tud segíteni az uralkodó. Uj kormányt nevez ki az angol népből.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **Grigorcea volt budapesti román követ bemutatja a kormányzónak visszahívó levelét.** *Bukarestből* jelentik: *Grigorcea* volt budapesti román követ *Magyarországra utazott*, hogy bemutassa a kormányzónak *visszahívó levelét*. Grigorcea december 15-én *Londonba utazik*, hogy átvegye a londoni román követség vezetését. Vele együtt utazik Londonba Ghica *Costiescu* követ is, akit a propagandaosztály vezetésével bíztak meg.

— **Mussolini köszönete Herczeg Ferencnek, a Revíziós Liga elnökének** Milánói beszéde után a Magyar Revíziós Liga nevében *Herczeg* Ferenc országos elnök táviratban üdvözölte Mussolinit. Az üdvözlést a Duce a következő levélben köszönte meg: »Kegyelmes Uram! Van szerencsém értesíteni, hogy az olasz miniszterelnök úr őnagyméltósága megbízott engem azzal, hogy köszönetét tolmácsoljam Önnek a Magyar Revíziós Ligának vele szemben kifejezésre juttatott fölemelő érzelmeiért, amelyet nagyon magasra értékel. Fogadja Nagyméltóságod legmélyebb tiszteletem kifejezését. *Baldoni*, Olaszország ügyvivője.«

— **Tanítói kinevezések.** A pécsi püspök *Szántó* Mihály faddi, *Kerekes* Géza görcsönyi és csiki, *Székely* Gyula dunaföldvári római kat. tanítókat igazgatótanítókká, *Szigvárt* Józsefet és *Bachmann* Mihályt dunakömlődi, *Cukor* Antalt szentkatalni, *Ványi* Gábort és *Kálmán* Miklós dunaföldvári, *Klár* Mártont pedig megyefai tanítóvá nevezte ki.

— **December 8-án tartja zászlóbontó ünnepét a Kálvin János Társaság.** A legutóbb megalakult *Kálvin János Társaság*, amelynek célja Kálvin vallási és szellemi örökségének ápolása, december 8-án este 6 órakor tartja *zászlóbontó ünnepségét* a református teológiai akadémián. A megnyitó beszédet *Csekey* Sándor alelnök mondja, az elnöki programbeszédet *Sebestyén* Jenő. Az ülés Ravasz László püspök zárószavaival ér véget.

— **Leleplezik Dókus Ernő emléktábláját.** December 9-én leplezik le *Dókus* Ernő és felesége *emléktábláját*. A református egyház néhány évvel ezelőtt elhúnyt világi elnöke tiszteletére rendezendő ünnepségen *Farkas* István püspök imádkozik és *Farkasfalvi Farkas* Géza főgondnok mond emlékbeszédet.

— **Beiratások a debreceni egyetemre.** *Debrecenből* jelentik: *Az egyetemi beiratások* a tanév második félévére január 7-től 22-ig tartanak. Akik először iratkoznak be, folyamodványukat december 15-ike és 31-ike között nyujtsák be a megfelelő kari dékánhoz A kérvényhez mellékelni kell: születési, érettségi, erkölcsi bizonyítványt és a szülő foglalkozásáról, vagyoni helyzetéről, lakóhelyéről szóló közhatósági bizonyítványt.

Kétszámjegyű riadótelefónt kér a főkapitányság

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi időben több helyről hangzott el panasz, hogy nehéz a rendőrséggel telefónon beszélni.

A főkapitányságnak két, hatjegyű telefónszáma van, s amikor a telefónközpontban nagy a forgalom, néha előfordul, hogy 10—15 percig is eltart, amíg valaki valamelyik rendőrtiszttel kapcsolást kap. Különösen kellemetlen volt ez a Váci-uccai ékszerlopás és az Angol-Magyar Bankban történt 20.000 pengős lopás idején, amikor a feljelentők két óra hosszat próbáltak telefónon vagy személyesen valakit találni, aki a nyomozást megindítsa. A főkapitány, hogy véget vessen ezeknek a kellemelenségeknek, beadványt intézett a postavezérigazgatósághoz, olyan telefónállomást kér, amely a mentőkéhez és a tűzoltókéhoz hasonlóan *két számjegyű* és ha ezt a számot valaki letárcsázza, a nyilvános telefónkészülék a bedobott *20 fillérest visszaadja*, mivel a bejelentés közérdekű.

A főkapitányságon azzal a tervvel foglalkoznak, hogy *külön központot* állítanak fel a sürgős bejelentésekre, ahol a nyomozást azonnal meg kell indítani és ez a külön telefónközpont kapja meg a kétjegyű telefónszámot, amely *06 vagy 07* lesz.

A rendőrség most várja a posta válaszát és ha a vezérigazgatóság hozzájárul, *azonnal megszervezik a rendőrség riadótelefónját.*

— **Az Iparművészeti Társulat karácsonyi vásárja.** Mint harmincöt év óta minden esztendőben, az idén is megrendezte *karácsonyi vásárját* az Iparművészeti Társulat, üllői úti székházának nagycsarnokában. Ezek az évenként megismétlődő vásárok nemcsak a finomult magyar ízlés, hanem a fejlődő művesség és egyre kulturáltabb szaktudás bemutatói is. Az idei talán méginkább, mint a tavalyi. A hangsúly ugyan most is a régi, becsületes szellemre, a szolidságra esik iparművészetünkben, de ma már érezhetőleg nem a díszítés a főcél. Sokkal inkább a formaadás, a szerkesztés nemessége. A magyar iparművészet külföldi sikereit is elsősorban ennek köszönheti. Mint elődei, az idei vásár ugyancsak az ízlésterjesztés és művészeti nevelés szolgálatában áll. Ezt a célt fokozott mértékben emeli ki most az építészetileg tervezett, gondosan összeállított installációs anyag. A »tálalás« époly szép, mint maga a feltálalt anyag. A kiállítási bizottság elnöke: *Lakatos* Artúr, a kiváló művész- és iparművésztanár — ifj. *Payer* József építőiparművésszel együtt — elismerésre méltó munkát végzett a rendezés körül. De nem marad mögöttük *Farnadi* Frigyes sem, a fiatal építőiparművész gárda egyik legtehetségesebb tagja, aki a karácsony hangulatát árasztó, pompás installációt igazán szerencsés invencióval tervezte meg. Ebben a kellemes környezetben kitűnően érvényesülnek a kisebb-nagyobb műtárgyak, textiliák, kerámiák, fa- és ötvösmunkák, amelyek itt hozzájuk méltó »kirakatba« kerültek. A kiállítást kiváltkép a kerámia, a szőnyeg és a csipke dominálja. Itt vannak legfrissebb műveikkel legjobb kerámikusaink, köztük olyan mesterek, mint *Gorka*, Gábor, *Kovács* Margit, *Molnár* Kálmán, továbbá *Endrő* Margit, *Kende* Judith, *Ohmann* Béla, *Rahmer* Mária és *Zilzer* Hajnalka. Külön kiemelkedő értékei a gazdag textilcsoportnak *Lakatos* tanár remek, magyar motívumú és *Pekáry* figurális díszítésű, eredeti szőnyegei, azonkívül a világhírű Pannonia- és halasi csipkék. A herendi és Zsolnay-porcellánok mellett feltűnnek *Hamvas* Magda dolgai, *Johann* Hugó üvegei, *Pérelyné Tóth* Lili, *König* Károly és *Teván* Margit ötvösmunkái, dr. *Szerelemhegyi* Jenőné artisztikus babái, *Payer* Margit és *Töttösy* Ella bőrtárgyai, végül *Deli* Anna pompás színezésű, érdekes famunkái. *Vadász* Endre néhány finom grafikája teszi teljessé a gazdag karácsonyi vásárt. —*i.*

*

Az Iparművészeti Társulat karácsonyi iparművészeti gyar Iparművészeti Társulat karácsonyi iparművészeti és háziipari kiállítását az Iparművészeti Múzeumban pénteken délután nyitotta meg *József Ferenc* főhercegA megnyitó ünnepélyen nagyszámú és előkelő közönség vett részt. A minisztériumok képviselőin kívül ott volt *Ugron* Gábor, báró *Szalay* Gábor, *Zombori Moldován* Béla, az iparművészeti iskola igazgatója és még sokan mások. *József Ferenc* főherceget és *Anna* főhercegasszonyt *Szablya* János kormányfőtanácsos, a Társulat ügyvezető alelnöke üdvözölte, majd *József Ferenc* főherceg mondott ünnepi beszédet. Kifejtette, hogy a mostani nehéz időkben minden művészi igaz és őszinte alkotás egyszersmind tiltakozás az elnyomatás ellen. Helyesli, hogy a magyar iparművészek már most készülnek a Szent István-évre, mert akkor sok külföldi fogja fölkeresni Magyarországot s a külföldieknek a legszebbet, a legjobbat kell nyujtani, hogy elvigyék a magyar művészet és iparművészet hírét. A megnyitóbeszéd után a főherceg s a főhercegasszony a Társulat elnökségének vezetésével sorrajárta a kiállítási termeket. *A karácsonyi színekben zöldelő nagyteremben színpompás magyaros textilholmik voltak, hímzések, csipkék, szőnyegek, ruhák, majd a kerámia következett, üvegfestmények, faszobrok, fémmunkák, magyaros babák.* Az egész karácsonyi vásár területének *Lakatos* Artúr és *Pekáry* István szép magyaros szőnyegei adtak alaphangulatot. A főhercegi pár legteljesebb elismerését fejezti ki a látottak felett.

JÓ A VILÁGÍTÁS, ha CSILLÁRT METEOR CSILLÁRGYÁRBAN

rásáról.

Éjjeli szekrény lámpa P 4.20
3+1-lángú csillár ..... P 16.—
3+1-lángú csillár fakombinációval ..... P 19.80
Villamos vasaló (kis fogyasztás) P 6.50

nikkel- és fakombináció.

célszerű karácsonyi ajándékok

Legnagyobb választék Részletre is!

Üzletek
Podmaniczky ucca 27. Pécs
Váci ucca 2. Miskolc
József körút 44. Győr
Vámház körút 11. Szeged
Erzsébet körút 13. Debrecen
Margit krt 50. (lerakat) Gyöngyös
(lerakat)

Kérje most megjelent árjegyzékünket!

RADIOT IS METEOR-nál

— **A kormányzó névnapján protestáns katonai istentisztelet lesz.** *Horthy kormányzó névnapján*, vasárnap, 6-án reggel 9 órakor *protestáns katonai istentisztelet* lesz a magyarországi református k székházának zsinati termében. A prédikációt *Soltész* Elemér tábori püspök mondja.

— **Hubay Andor festőművész kiállítása.** *Hubay* Andor festőművész kiállítása december 6-án délelőtt 11 órakor nyílik meg a Fränkl-szalónban. (Mária Valéria ucca 8.)

— **Meghalt Pétery Aladár.** Ötvenhatéves korában az Uj Szent János kórház belgyógyászati osztályán *meghalt vitéz Pétery* Aladár, az *Ügyvédi Kamara* tizenöt éven át volt főpénztárosa. Pétery Aladár néhány év óta a *Hirlapirók Országos Nyugdijintézetének ügyésze* is volt. Az elhúnytban az evangélikus egyház is értékes munkását gyászolja. Az Egyetemes Egyháznál világi jegyzői tisztet viselt s az Országos Bethlen Gábor Szövetség szociális szakosztályának elnöke volt. Vasárnap délután 3 órakor a kerepesiúti temető halottasházából temetik.

— **Wedgwood Benn előadást tart Budapesten.** Az angol király védnöksége alatt nemregiben megalakult *British Counciel* című testület, amelynek célja az angol műveltség kapcsolatainak világszerte való ápolása, a gróf *Bethlen* István elnöklete alatt álló *Society of the Hungarian Quarterly*-vel kooperálva, decemberben kiküldi Magyarországra W. *Wedgwood Benn* volt indiai államtitkárt. Wedgwood Benn december 18-án az Országház delegációs termében előadást tart »*A brit államközösség eszméje*« címmel. Wedgwood Benn feleségével négy napot tölt Budapesten s ő nyitja meg a *Times* által a Nemzeti Szalónban rendezendő *fényképkiállítást* is.

— **Elütött az autó Pestszentlőrincen egy kerékpáros kifutófiút.** *Kiss* Mátyás 18 éves pestszentlőrinci kifutófiú pének este kerékpárján csomagot szállított a Földváry uccába. Amikor az Üllői útról bekanyarodott, a BE 474. rendszámú személyautó hátulról elütötte. A szerencsétlen fiú kerékpárostul *egy ház falának repült*. A mentők *combtöréssel és súlyos belső zúzódásokkal* szállították a Szent István-kórházba. A rendőrség megindította az ügyben a vizsgálatot.

— **A sok hashajtó** közül biztos, enyhe, olcsó az orvosok által ajánlott Artin-dragée.

— **Összeesett és meghalt egy ismeretlen férfi Csepelen.** Péntek délután Csepelen a Rákóczi út és az Óvoda ucca sarkán *összeesett egy 65—70 év körüli ismeretlen férfi*. A kihívott mentők már csak a *beállott halált* tudták megállapitani. A rendőrség vizsgálatot indított annak megállapitására, hogy ki a halott.

— **A felvidéki magyar iskolák súlyos sérelmei.** *Prágából* jelentik: Gróf *Esterházy* János magyarpárti képviselő a költségvetési vita során a képviselőházban ismertette a felvidéki magyar iskolák helyzetét. Elmondotta, hogy Macsolán a két tantermes magyar iskola egyik termében cseh tanító tanít 35 gyermeket, a másikban *két magyar tanító 124 magyar diákot*. Az ipolykéri magyar iskolát tavaly *megszüntették. Hiába kér magyar iskolát Macháza, Sirák, Pályin. Nincs magyar iskola Nagyborsán, Csépen, Makrancon s Gyertyánligeten. Tótmegyeren 123 magyar gyerek nem kap magyar iskolát. Petrasek* Ágoston képviselő a vita során kijelentette, hogy az állam 53 millió koronával tartozik a felvidéknek csak kórházi járulék címén és 20 millióval ki nem utalt pótadókért.

— **Halálozás.** *Moser* Sándor e hónap 4-én életének 84. évében meghalt. Temetése 6-án, vasárnap délelőtt ¼12-kor lesz a rákoskeresztúri temető halottasházából

Dr. dapsai *Dapsy* Viktor nyug. fővárosi tisztiorvos csütörtökön elhúnyt. Ma délután 3 órakor temetik a kerepesiúti temetőben.

Özv. *Benkő* Józsefné szül. Lusztig Gizella december 2-án Jászberényben rövid szenvedés után elhúnyt. ket a dohányuccai templomban.

Székrekedés? DARMOL a kedvelt és bevált hashajtó

FOGALOM

a közönség körében az a tisztaság, és előzékeny kiszolgálás melyet

20% engedmény

adása mellett nyujtunk ezen lap előfizetőinek

legolcsóbban

nálunk étkezhet, mert olcsó árainkból külön kedvezményképpen (egy pengő ötven filléres menüt kivéve.)

10% engedményt adunk.

S E M M I

költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk a KELETI PÁLYAUDVARRAL. Magyaros vendégszeretettel várjuk családi szállodánkba.

PARK NAGYSZÁLLODA,

Budapest, VIII., Baross-tér 10. Szemben a Keleti Pályaudvar érkezési oldalával.

Köszönetnyilvánitás.

Mindazon barátaink és ismerőseinknek, kik drága halottunk elvesztése feletti gyászunkban személyesen vagy levélben fejezték ki szomoruságunkban való részvételüket, ezuton fogadják hálás köszönetünket.

A gyászoló **Mezey család.**

MA

gyenge kirántani való

csikóhús

és friss lóhús kapható

Matiovics Náci

lóhúsosarnokában,

Szigeti országut 13. sz.

Műszaki üzlet

fix és jutalékra keres

akvizitőröket

Ajánlatokat „Rádió 8096“ jelige alatt a kiadóhivatal továbbit.

Uj ház,

28 évig adómentes, elő-, 2 szobás lakással, kerttel a Zsolnay-gyár felett, 7000 P-ért. - Ugyanott 1×3 és 1×2 szobás, nagy kerttel 9500 P-ért. Az egyetemnél 2×2 és 2×1 szoba-konyhás magasföldszintes massziv épület 14500 P-ért kedvező fizetési feltételekkel sürgősen **eladók.** Eladja **VIGH,** Perczel-utca 28. szám. 8091

ZONGORA,

kimondottan rövid, kereszthúros, keveset használt, készpénzért megvételre kerestetik. Ajánlatok ármegjelöléssel 8097. számra a kiadóba küldendők.

Értesitem

a nagyérdemü közönséget, hogy nov. 1-től kezdve **I. Ferenc József nt 18. szám alatti EXCELSIOR szálló épületében**

fiók étkezdét nyitok

hol izletes házikoszt 80 f.-től 1·60 pengőig kapható.

Abonenseket házon kivül is elfogadok. Kérem a nagyérdemü közönség szives pártfogását VÉGH FERENCNÉ

Szigeti országut 13.

Értesitès!

November hó 1-én, szombaton disznótoros vacsora lesz.

Értesitem a nagyérdemü közönséget, jóbarátainkat és volt nagyrabecsült vendégeinket, hogy a **Siklósi-u. 20/1. alatt** saját házunkban levő volt

„Kék Flaskó“ vendéglőt

nov. 1-től ujra átveszem és azt a régi szolid, polgári alapon, saját kezelésem alatt **tovább vezetem** Kiváló tisztelettel **LEISZ JÁNOSNÉ VENDÉGLŐS.**

Pécs szab. kir. város polgármesteréto.l

Versenytárgyalási hirdetés.

Pécs szab. kir. város polgármestere kormányhatósági jóváhagyástól függően — nyilvános versenytárgyalást hirdet a város nyugati részén fektetendő cca 5000 fm. 250 mm. b. Ø kőagyagcsőből és a város keleti részén fektetendő cca 8400 fm. 250 mm. b. Ø kőagyagcsőből és 740 fm. 30/45 cm. belvilágú tojásszelvényü betoncsőből való

utcai közcsatornahálózat összes munkálatainak létesitésére.

Az ajánlat „Pécs szab. kir. város vízvezetéki és csatorna üzemének Pécs, Ajánlat csatornázási munkálatokra“ felirattal látandó el.

Az ajánlatok Pécs szab. kir. város mérnöki hivatalában f. évi december hó 3-án (szerdán) délelőtt 11 óráig kell benyujtani, ugyanezen időpontig kell a Közszállítási Szabályzat szerinti bánatpénzt letenni. A hivatalos letéti nyugtát az ajánlathoz kell csatolni. Az ajánlatok ugyanezen nap délelőtt 11 óra 30 perckor fognak felbontatni, mikor is az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A feltételek, tervek, rajzok, különösen pedig a m. kir. Népjóléti és Munkaügyi Miniszterium által kibocsájtott részletes és általános csatornázási feltételek a Pécs városi vízvezetéki és csatorna üzemnél tekinthetők meg, ugyanitt szerezhetők be az ajánlati ürlapok, munkacsoportonkint 1.— P. áron.

Ajánlatokat az anyagok szállítására és a munka elvégzésére különkülön is lehet tenni, valamint különkülön tehető ajánlat a keleti és nyugati városrész munkálataira is.

Azon ajánlattevők, akik a hivatallal üzleti összeköttetésben még nem állottak, tartoznak szállitóképességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalati telepük szerint tartoznak.

Azon ajánlattevők, akik a munkálatok teljesitéséhez törvényes képesitéssel, illetve jogositvánnyal nem birnak, kötelesek ajánlatukban képesitéssel biró megbizottat megnevezni.

Pécs, 1930. évi október hó 30-án.

Nendtvich Andor s. k. polgármester.

Komfortos, szép, utcai, emeleti

5szobáslakás

Mária utca 43. sz. alatt kiadó. Érdeklődni lehet a házmesternél. 8062

Ne várja a rossz időt, javittassa meg hó és sárcipőjét gumiköpenyét

az **Első gőz és villany vulkanizálónál** Felsőmalom-u. 18. (Parkmozival szemben.)

Központi fekvésü, különbejáratu

UTCAI SZOBA

november 1-re kiadó. Apáca-u. 3.

Intelligens, németül is perfekt beszélő

urileány 1—2 gyermek mellé

nevelőnőnek

elmenne helyben. Megkereséseket „Gyermekszerető november 1.“ jelígére a kiadóhivatalba kér. 6796

Németh György kir. ibir. végrehajtó Szentlőrinc.

Pk. 2884/1930. sz. 767/1930. vhsz.

Árverési hirdetmény.

Közhirré teszem, hogy dr. Narancsik József ügyvéd által képviselt Maracsik Ferenc végrehajtató részére 162 P követelés és jár. erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás foganatositásakor végrehajtást szenvedőnél lefoglalt 2085 P-re becsült ingóságokra a szentlőrinci kir. járásbiróság Pk. 2884/1930. sz. végzése folytán az árverést elrendelem annak a kielégitésére jogosult alap és felülfoglaltatók követlése erejéig, mégis azzal, hogy 180 pengő fizetve lett, alperes lakásán Bakonya községben leendő megtartására határidőül 1930. évi november hó 10. napján d. u. ½4 óráját tüzöm ki, mikor a bíróilag lefoglalt bútorokat, lakásberendezést, hordókat, üszőt, tinót, sertést, búzát és egyéb ingóságokat a legtöbbet igérőnek készpénzfizetés mellett becsáron alul is eladom. Felhivom mindazokat, kik befolyandó vételárból a végrehajtató követelését megelőző kielégitéshez jogot tartanak, igényüket az árverés megkezdéséig nálam irásban, vagy szóban jelentsék be.

Szentlőrinc, 1930. évi okt. hó 20-án.

Németh György kir. bir. végrehajtó.

Ház részletfizetésre!

István-utca 25. sz. 6000 P-ért, 2000 P-vel átvehető. Szigeti-országut 128. sz. 14000 P-ért. Továbbá a város minden részén családi, bér- és üzletházak nagy számban eladásra előjegyezve. — BENCE ing. iroda, Rákóczi-ut 40. (Ferenc József fürdőnél.)

Arca bájos lesz! ha

ÉDEN CRÉM PUDER ÉS SZAPPANNAL ápolja.

Főraktár: „ÉDEN“ drogeria, cégtulajdonos Edenhoffer Gyula

Pécs, Király-utca 18. szám, (Szinház mellett.)

Értesités!

A nagyérdemü közönséget ezennel tisztelettel értesitem, hogy fénykép mütermemet,

Kazinczy-utca 2. sz. félemelet (Király-u. sarok) helyeztem át,

hol továbbra is, még fokozottabb törekvéssel kitünő fényképfelvételek és müvészies kidolgozásu nagyitások, fekete sépia és szines, kivitelben, olcsó árakért készülnek.

A nagyérdemü közönség további szives pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

FODOR FOTÓSZALON.

Előleg nélkül,

8 havi részletfizetésre

beszerezhetők az összes őszi és téli ruházati cikkek. Fizetés kezdete dec 1.

TRIBON ruházati rt.

pécsi vezérkéviseleténél,

Báthory-utca 15. Telefon 16—24.

Olcsó tégla

Törmeléktégla kocsiszám, (nagyobb részt féltégla) és bontásból nyert **nagyméretü prima tégla** nagyobb mennyiségben **olcsón kapható**

Sörház-utca 6. szám alatt. 8094

VESZEK férfi, fiu ruhát a legmagasabb árban

Meghivásra házhoz megyek! Frankfurter Ármin,

Hal-tér sarok, Rákóczi-uti bejárat. Tel. 470.

Naponta friss liba.

Libahús P 1.40-től, máj nyers dkg.-ja 5 fill.-től, máj sült dkg.-jt 10 fill.-től, tepertő és sült kapható. **Reiner A. utóda** Irgalmasok-u. 10. Tel. 7—79.

Csemegevaj 10 dkg 30 fillér.

Kiadó

műhelynek, vagy raktárnak alkalmas

helyiség.

Siklósi-u. 4. Bővebbet a lakatos műhelyben

ABONENSEKET kitünő

házikosztra

elfogadnak **Kovács** étkezdében, Deák-utca 6. szám.

Hónapos szobák

olcsón kaphatók a

PANNONIA szállóban

Központi fütés, hideg meleg folyóviz.

Egy szoba konyhás

lakás azonnalra kiadó

Érdeklődni lehet: Alsódunántuli Tejiparnál, Pécs, Zsolnay Vilmos-u. 22. Tel. 13-58.

A felsősétatér közelében — gyönyörü kilátással — egy száraz, egészséges, kitünő karban levő, esetleg két családra is megosztható öt szoba és egyéb mellékhelyiségekkel biró

emeletes családi ház

átvehető lakással, jutányos árban és kedvező fizetési feltételekkel eladó, esetleg ráfizetéssel egy kisebb házért el is cserélhető. Cim a kiadóhivatalban.

Előkelő közönség jelenlétében nyitották meg a nagy magyar mesterek képkiállítását a Vigadóban

Pécs, okt. 30. — Ünnepélyes keretek között ma délután 5 órakor nyitották meg a Vigadóban a nagy magyar mesterek képkiállítását. A megnyitón Pécs város legelőkelőbb közönsége adott egymásnak találkozót, ott láttuk Igaz Béla dr. felsőházi tag, prelátus kanonokot, Félix Antal dr. táblai tanácselnököt, Fischer Béla alispánt, Pekár Mihály felsőházi tag, egyetemi tanárt, Sebestyén Károly gyárvárosi adminisztrátort, Angyal Béla dr. kir. közjegyzőt, Török Lajos rendőrfőtanácsost, Vörös Mihály dr. városi tanácsnokot, Lovász Pál dr-t, a társadalombiztosító pécsi igazgatóját, Kürschner Emánuel városi zeneiskolai igazgatót, Fejes György dr. múzeumi igazgatót. a pécsi képzőművészeket és a kiállítás iránt érdeklődőket nagy számban.

Az egybegyülteket Pécsi-Pilch Dezső festőművész, a képzőművészeti főiskola tanára köszöntötte, vázolta a tárlat célját és a város támogatását kérte. A polgármester nevében Vörös Mihály dr. tanácsnok válaszolt és megnyitotta a kiállítást.

A közönség ezután gyönyörűséggel nézte végig Csók István, Iványi-Grünwald Béla, Rudnay Gyula, Márk Lajos, Pécsi-Pilch Dezső, Glatz Oszkár, Éber Sándor és Gábor Jenő szebbnél-szebb alkotásait, amelyekről részletesen már mai számunkban szóltunk, de a legszebb kritikai elismerés is kevés ennek a művészi értéknek gazdag kiállításának méltóképen való ismertetésére. A kiállított festmények közül különösen kívánatos volna, ha Csók mester egyik képét nem engednék el Pécsről. A pécsi múzeumból viszont nem hiányozhat Pécs szülöttjének, Pécsi Pilch Dezsőnek egy-egy alkotása.

A tárlatot még a megnyitás előtt, ma délben megtekintette Virág Ferenc megyéspüspök, Gebauer Miklós dr. apát, püspöki irodaigazgató kíséretében és Bozóky Géza dr., az egyetem rektora, Visy László dr. ny. főispán és még sokan mások.

Sillay Béla
szkókói és bálicsi sajáttermésű
új borainak eladása.
Literje **90** fillér. **Lánc-utca 16.**

Színházi hetiműsor:

Péntek: **Krétakör.**

Szombat: **Délután 3 órakor olcsó helyárakkal: Takáts Alice.**

Szombat este: **Viktória.**

Vasárnap délután 3 órakor olcsó helyárakkal: **Tábornok.**

Vasárnap este 9 órakor: **Mit susog a fehér akác.**

Hétfő: **Az uj földesúr, bemutató.**

Jó bizonyítvánnyal rendelkező
mindenes leány
Babos Lajos Irányi Dániel-tér 3/2. sz. alatti étkezdéjében november 1-ére felvétetik.

A Pécs-Baranya leszerződtette a miskolci Ardayt, aki a Bástya ellen fog bemutatkozni

Horváth, a Nemzeti csatára a próbajátékon nem vált be

Pécs, okt. 30. — Akárcsak Pécsett, úgy Szegeden is nagy érdeklődéssel várják a Bástya és Pécs-Baranya vasárnapi bajnoki mérkőzését. Mindkét csapat játékosai szorgalmasan készülnek erre a meccsre, miután a pontokra egyaránt szükségük van. Szegeden ma délután volt tréning, amelynek tanulságai alapján azonnal össze is állították a szegedi tizenegyet, akik Pécsett a piros-fekete színeket képviselni fogják.

A Bástya összeállítása a következő lesz:

Beneda — Schmidt, Emmerling — Fehér, Tóth, Riesz — Hernádi, Wahl, Possák, Szedlacsik, Korányi II.

A szegedi csapat összeállítása a legjobb, amellyel a Bástya ma rendelkezik. Kittl momentán olyan rossz formában van, hogy szerepeltetésétől el kell tekinteni, Schwarcz pedig Temesvárra távozott. Nem marad tehát más hátra, mint Wahl előrehozása a halfsorból és Hernádinak jobbszélre állítása.

A Pécs-Baranya hasonlóan, ma délután tartott tréninget. Partnere egy PAC játékosokból és a Baranya tartalékokból álló kombinált csapat volt. A Baranya kapus nélkül, a kombinált viszont Jandalával, Teszlerrel, Halassal, Lászlóval és Borssal megerősítve állt fel.

Győzött a Pécs-Baranya 4:2 arányban.

A mozgalmas tréningnek számos nézője volt, akik a két új játékos bemutatkozására voltak kíváncsiak.

Horváth, a Nemzeti játékosa nem vált be, annál sikeresebben szerepelt Arday, akivel a publikum és a vezetőség egyaránt meg volt elégedve. A miskolci csatárt még ma el is szerződtetik, hogy vasárnap már résztvehessen a Bástya elleni mérkőzésen.

Iváncsics helyére Teszlert és Borsot próbálták ki. Az összehasonlításból a formábajött Bors került ki győztesként s így ő foglalja el a beteg Iváncsics helyét.

A vasárnapi csapatösszeállítás a jelenlegi tervek szerint a következő lesz:

Jandala — Bors, Krebsz — Palkó, Somogyi, Foór — Kovács, Arday, Kautzky, Halas, Kocsis.

A tréning egyik meglepetése Halas jó játéka volt a balösszekötőben. Ha még valamivel erélyesebb lesz, úgy a vasárnapi siker nem lehet kétes.

A fenti csapaton csak az esetben történik változás, ha a folyamatban levő tárgyalások új játékosok leszerződtetése céljából sikerrel járnak.

A mérkőzés vasárnap délután 2 órakor kezdődik a PAC—PEAC Tüzér utcai sporttelepen.

(:) **A PSC Eszéken.** A PSC első csapata szombaton Eszéken szerepel a Gradjanszki ellen. Az intéző felkéri az alanti játékosokat, akik a csapattal utaznak, hogy felszerelésüket a mai tréningen vegyék át és az utazás megbeszélése céljából ma este 7 órakor tornateremben (Fürdő utca) pontosan jelenjenek meg. Bisvurm, Fischer, Müller, Schlégl, Sándor, Szikszay, Salamon, Nagy, Tóth, Ferencfy, Vigh és Hradek.

(:) **A Pécsi SC** felkéri az alant felsorolt játékosokat, hogy ma este 7 órakor a kegyeleti staféta, pontos beosztása és megbeszélése céljából a tornateremben jelenjenek meg: Atlasz, Gombor, Blumenstock, Diamant, Pelőcz, Schlésinger, Schnee, Cigler, Fégér, Lang, Simon, Schender József, Benceleitner I.

(:) **Kettős szövetségi díjmérkőzés** lesz a vásártéri sporttelepen vasárnap délelőtt fél 9 órakor a PAC—Huszas, fél 11 órakor a PSC—PKAC mérkőzések kerülnek eldöntésre 20 és 40 filléres belépődíjak mellett.

(:) **Bíróküldés november 2-ra:** Bácska—BSC. Bíró: Lang. Hb.: Goldberger, Maros, BTSE—Szek. Turul. Bíró: Csik. Hb.: Vuity. DVAC—D. Voge. Bíró: Hebrony. Hb.: Grün. KAC—DGHTPAC. Bíró: Zakál. Hb.: Simon. KTSE—PEAC. Bíró: Lovag. PEAC II.—PSC II. Bíró: Világosi. Hb.: Frontich. PAC II.—Huszas FC. Bíró: Atlasz. Hb.: Erdélyi. PSC ifj.—PAC ifj. Bíró: Balogh. DVAC ifj.—PVSK ifj. Bíró: Egerszegi. Pécs-Baranya—Bástya. Hb.: Deák, Rosenfeld E.

□ **Fokozott érdeklődés mutatkozik a külföld részéről a magyar borpiacon.** A G. H. jelenti: Az olasz és francia bortermés mennyiségi és minőségi hanyatlása kezdi fokozni a külföld keresletét a magyar piacon. Legutóbb 900 hl. must ment ki Svájcba. A lajosmizsei vasút mentén fekvő szőlőkben svájci, a gyöngyösi borvidéken osztrák, a dunántúlon pedig francia borbevásárlók jártak. Átlag 20 százalékkal jobb árat fizettek mint a helyi árak.

□ **November 5-én Belgrádban tartanak a dunai államok agrártanácskozást.** Az európai és Európán kívüli termelő országok mezőgazdasági krizisének enyhítése érdekében úgyszólván az egyik konferencia követi a másikat. Sinaya után Bukarestben, majd Varsóban és Genfben voltak tanácskozások, míg november 5-én Belgrádban fognak összegyülni a dunai államok delegáltjai. Hír szerint a római mezőgazdasági intézet a gabonaválság előidéző okainak kiküszöbölésére a világ gabonatermelő országainak konferenciáját javasolja.

Bpest, okt. 30. — Valuták és devizák: Amsterdam 229.70—230.40, h. f. 229.55—230.55, Belgrád 10.10.5—13.5, d. 10.03—11, Berlin 135.90—136.30, n. m. 135.75—136.35, Brüsszel 79.50—75, b. 79.40—80, Bukarest 3.38½—40½, L. 3.36—40, Koppenhága 152.60—153.00, d. k. 152.40—153.00, London 27.70.5—78.5, a. f. 27.70—85, Madrid 63.50—65.50, p. ——, Milanó 29.84.5—94.5, L. 29.70—30.00, Newyork 570.30—571.00, d. 571.00—573.60, Oslo 152.60—153.00, n. k. 152.40—153.00, Páris 22.38—45, f. f. 22.30—60, Prága 16.91½—96½, cs. k. 16.84—96, Szófia 4.12—16, L. 4.12—18, Stockholm 153.10—50, s. k. 153.00—60, Varsó 63.90—64.10, l. z. 63.70—64.10, Wien 80.36.5—63.5, o. sh. 80.25—65, Zürich 110.72.5—111.02.5, s. f. 111.65—111.15.

Értéktőzsde: A tegnapi külföldi záróárfolyamok hatása alatt a mai tőzsde nyitása csendes volt, inkább lefelé menő irányzattal. A kontremin is igyekezett az árfolyamokra nyomást gyakorolni, hogy fedezési vásárlásait az olcsó áron bonyolíthassa le. Később azonban külföldi vételi megbizások és magasabb berlini jelentések nyomán az irányzat megszilárdult, az árfolyamok zárlatig emelkedő tendenciát mutattak. A forgalom mérsékelt keretek között mozgott. A befektetési papírok piacán az árfolyamok teljesen változatlanok.

A valuták és devizák piacán a kínálat volt ismét túlsúlyban, a közeledő ultimóra való tekintettel az árfolyamok változatlanok maradtak.

A határidős piacon az irányzat gyengébb, a forgalom csekély. Búza márc. 15.90, z. 15.90—91, máj. 16.06—05, z. 16.05—06, Rozs márc. 9.10, z. 9.10—11, Tengeri máj 12.49—43—36—38, z. 12.37—39.

Terménytőzsde: A mai terménytőzsdén az irányzat gyengébb, a forgalom közepes. Búza 77-es tv. 14.50—15.25, ft. 14.35—55, fm. dt. pv. b. 14.35—50, jászs. 14.35—60, 78-as tv. 14.65—15.40, ft. 14.50—70, fm. dt. pv. b. 14.50—65, jászs. 14.50—75, 79-es tv. 14.80—15.65, fm. dt. pv. b. 14.65—80, jászs. 14.65—28, 80-as tv. 14.90—15.85, ft. 14.80—95, fm. dt. pv. b. 14.75—90, jászs. 14.80—15.00, 81-es tv. 14.90—16.05, ft. 14.80—15.10, fm. dt. pv. b. 14.75—15.00, jászs 14.80—15.15, Rozs pv. és e. 7.95—95, Tengeri tt. e. 14.50—70, Búzakorpa 7.20—30. A készárupiacon az irányzat ma gyengébb volt. Búza 5—10, rozs 5, tengeri 10—20 fillérrel olcsóbbodott. Barátságos volt a korpa, melynek ára 10 fillérrel magasabb. A különféle terményeken piacán lucerna volt valamivel gyengébb, az I-a lencse keresett volt. A forgalom kenyérmagvakban közepes nivón mozgott.

Zürich, okt. 30. — Zárlat: Páris 20.20½, London 25.02⅝, Newyork 515.10, Brüsszel 71.82.5, Milanó 26.97, Madrid 57.80, Amsterdam 207.45, Berlin 122.73, Wien 72.67, Szófia 3.73, Prága 15.27.5, Varsó 57.75, Budapest 90.20, Belgrád 9.12¾, Bukarest 3.06.

FELELŐS SZERKESZTŐ: LINDER ERNŐ
KIADJA A DUNÁNTÚL KÖNYVKIADÓ ÉS NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.
NYOMATOTT A DUNÁNTÚL R. T.-NÁL.

Budapesti Hírlap 1937 IV. 25

Pécsi Pilch Dezső

Az UME kiállítása a Nemzeti Szalonban

Az *Új Művészek Egyesületének* mostani kiállítása a Nemzeti Szalonban ezuttal nem éri el a Társaság rendes bemutatkozásainak művészi szintjét. Nem találunk a kiállított művekben olyan stílussajátosságokat sem, amelyek megokolnák az UME különállását. *Pécsi Pilch Dezső* nagy falképtriptichonja halvány tónusokban festett temperakompozició, melynek sikerült részletei is vannak. *Emőd* Aurél lágy, szürkés-kékes-zöldes olajképeiben sokszor kompoziciós törekvések észlelhetők, máskor viszont majdnem visszazökken a helyi színekkel dolgozó, régebbi naturalizmusba. Olajképei között egy külvárosi utca és egy női fej legstílusosabb, illetőleg legőszintébb alkotása, vízfestményei sorában viszont igen finom és közvetlen alkotásokkal találkozunk.

Frank Frigyes művészete szintén átmeneti állapotban van. A művész teljesen szakított régi, kitünő technikájával és most lazán, föloldottan, vékonyan, halvány tónusokban keni a vászonra színeit. Rálátásos tájképei delikát színlátásra vallanak. Szellemesek vízfestményei, de ebben a technikában *Kirchner* Jenő alkotásai is finomak, őszinték. *Klie* Zoltán vörös és rőt színakkordokkal teli, úgynevezett dinamikus kompozicíókat állított ki. Sokszor azonban a lobogás, a mozgalmasság, az erő, amelyet kifejezni akar, másodkézből való. Somhegyi pusztát ábrázoló tájképe a legharmónikusabb alkotása. *Hangai Szabó* Miklós dekoratív vásznai Ripp-Rónai József legszínesebb stílusának hatását mutatják. *Miháltz* Pál paszteljei között néhány sikerült alkotást láthatunk. Talán az egész kiállítás legművészibb és legérettebb munkái *Gáborjáni Szabó* Kálmán fametszetei. *Kántor* Andor világos színű dekoratív tájképét és *Gábor* Jenő néhány művét említhetjük még föl.

Kerényi Jenő kolosszális szobra, a *Halászmester* bárgyú kifejezésével, testhez tapadó karjaival, egymásba folyó, sommás formáival maga is óriási halra emlékeztet. *Kövesházi Kálmar* Elza művészi munkáit, *Boda* Gábor stílusos műveit, köztük különösen a síkba vetített, keleti jellegű *Kardtáncot* és *Seemann* András

1937 IV. 25

A Békésszentandrási Keleti Szönyegipar M. Kir. Állami Bérlemény által készitett

prima torontáli szőnyeg 15·50

négyzetmétere most

KLEIN ODÖN IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 2. SZÁM

Cimre kérem ügyelni! (Városház-u. sarok.)

— (Fegyveraukció az Árverési Csarnok-

Pécsi Pilch Dezső

A „MŰTEREM" KIÁLLITÁSAI

Idei kiállítássorozatát a „Műterem" felsőszudi Szudy Nándor festő gyüjteményes kiállításával kezdte el. Szudy sokoldalu festő, aki kerüli a realitást és úgy olajfestményei, mint akvarelljei és színes ceruzarajzaiban mindig a Gondolatnak adja az első helyet. Realisztikusak csupán a portréi és vivirágcsendéletei de ezek is egy érett festő munkái. Ezt a kiállítást Molnár József építőművész tervei egészítették ki. Ezek egy gondolkodó és a modern építészettel teljesen tiszában lévő építész alkotásai.

E biztató kezdet után, a Pécsi Pilch Dezső ujabb műveiből rendeztek gyüjteményes kiállítást, amelyről már bővebben kell beszámolni. Annál is inkább, mert annak a rendkívül képzett művésznek, aki egyébbként főiskolánk jeles tanára is, meglehetős hűvös sajtója volt. Nem a mi feladatunk ennek okait kutatni, de e helyütt ismételten meg kell állapítanunk, hogy napilapjaink ujabban nagyon elhanyagolják a képzőművészeti rovatot. Tudjuk, hogy a változott viszonyok mellett nem tarthatnak lépést a kiállitó művészek munkái szabatos ismertetésével, de még a legrosszabb viszonyok között is ennek a sokat nyomorgó szakmának nagyobb figyelmet illetve teret kellene szentelni. Pécsi Pilch lirai festő, aki bár a külföldi tájakat és a magyar vidéket alaposan ismeri, mégis Budapest szerelmese. Témái sokszor nem éppen eredetiek, de a mód, ahogyan megoldja feladatait mindig festői és ezért hálásak a tanítványai, de hálás lehet a főváros műértő közönsége is. Igen nagy értékűnek tartjuk állattanulmányait, mert hiszen ezen a területen igen sok kivánni valót hagy hátra a mai művészgárda oevreje.

Kató Kálmán igazgató ezúttal külön dicséretet érdemel, mert gondosan kiválogatja a legjobb művészeket és megismerteti a közönséget azokkal is akik a vidéken elkallódnának. *Erdélyi Árpád.*

Művészet 1939. 29. 7. 109. o.

HIREK

Egyes szám ára 10 fillér

Előfizetési ár:
Egy hónapra .... 3 pengő
Három hónapra .. 7 pengő

Október 14.

1914. *Rendületlen kitartásukkal és vitézségükkel tűntek ki ezen és a következő napon a Szambor környéki Felsztinnél a volt budapesti 1. honvéd gyalogezred két derék altisztje: Beér Oszkár törzsőrmester és Méri József őrmester. Mindketten, mint szakaszparancsnokok, az oroszok igen heves, túlerőben bővelkedő s mindkét oldalról átkaroló két nappali és három éjjeli támadásának szakaszukkal sikeresen és rettenhetetlenül ellenállottak s hiven kitartottak akkor is, midőn századuk jobb- és balszárnyán a saját csapatok már visszavonultak és őket az ellenség három oldalról körülfogta. Hogy a támadások meghiusultak, jó részben az ő érdemüknek, bátor, példát mutató vitézségüknek tudható be, amennyiben átérezve a hely és a harchelyzet fontosságát, minden testi-lelki erejüket és tudásukat latba vetették. Ezen alkalommal 50 hadifogoly, 2 leszerelt géppuska, nagyszámú halott és sebesült volt az oroszok vesztesége. Mindketten a nagy ezüst vitézségi érmet kapták.*

— **Ileana főhercegnőnek leánya született.** *Bukarestből* jelentik: *Ileana* főhercegnőnek a branei királyi kastélyban leánygyermeke született.

— **Hősi emlékművet avatnak Karcagon.** *Karcagról* jelenti tudósítónk: A világháborúban hősi halált halt karcagi katonák emlékművét vasárnap délelőtt avatják fel a városháza előtti téren. Az avatóbeszédet vitéz *Lipcsey* Márton ny. tábornok, országgyülési képviselő mondja. A hősi emlékművet *Gáldy* Gyula budapesti szobrászművész készítette.

— **Levél Bohémországból.** A bolondériáiról közismert fiatal színész az este a művészkávéházban elmesélte, hogy

»beleesett« a horgászatba. Vasárnaponkint elmegyen a bánhidai centrále derítő tójának partjára, hogy versenyt halásszon. Most vasárnap vele volt az öreg filmigazgató, akinek a látszat szerint őrületes szerencséje volt. Amiközben a fiatal színész »snejderhal«-nagyságú fikarcot sem fogott, a nagy direktor egymás után böngészte ki a nagy vízből a félkarnál hosszabb potykákat. Valamennyit visszahajította a vízbe. Végül is megkérdezte a balszerencse nélkül szükölködő igazgatót a színész:

— Mért hajítja vissza direktor úr ezeket az óriáspontyokat?

— Nem használhatom őket.

— ???

— Garszónember vagyok. A villanytepsin 25 centiméternél nagyobb halat nem tudok kisütni. *(n)*

— **Eltünt egy miskolci főpincér.** Egy háromgyermekes családanya, *Ungár* Miklósné, aki Miskolcon a Szent István-utca 34. számú házban lakik, levélben arra kérte meg szerkesztőségünket, közöljük: *eltünt a férje.* Még szeptember 1-én ment el a miskolci lakásról azzal, hogy fizetőpincérnek megy Diósgyőrbe. *Ide nem érkezett, azóta nyomaveszett* és a rendőri nyomozás sem járt eredménnyel. A kétségbeesett asszony *három gyermekével itt áll a tél előtt,* arra kéri a jóindulatú embereket, hogy segítsenek megtalálni férjét, akinek adatai a következők: *Ungár Magyar* Miklós Miksa, született *Korlát* községben, 46 éves, fizetőpincér, vagy ügynök, 160 cm magas, testes, arca hosszas, pirospozsgás, haja ősz, jobbválla kissé lelóg, nyugodt tekintetű. Fekete ruhában távozott hazulról.

KÉT KIÁLLÍTÁS

Tíz esztendővel ezelőtt egy kis csapat festőművész ült a szentendrei vicinálisra, hogy a dunamenti kedves Szentendrére utazzék. Azóta művésztelepet alapítottak. *Réti* István professzor szakavatott művészi vezetése alatt fejlődött ki a festőművészeknek ez a csoportja, amely most *jubiláris kiállítás* keretében mutatja be munkásságát. A *Nemzeti Szalon* termeiben gazdag anyaggal vonul fel a gárda. *Barcsay* Jenő olajfestményei tetszetősek. *Jeges* Ernő temperái, különösen a »Szentendrei napsütés« és »A Balaton Balatonfürednél« egy lelkes festő meglátásait mutatják. *Kántor* Andor fényproblémákat old meg »Szentendrei utca« és »Boglyák« című festményeiben. Nagyon finom *Deli* Antal »Szentendre« című képe.

Bánovszky Miklós cezannei csendélete, *Heintz* Henrik kitünő rajztudással készített grafikái, *Péchyné Rónay* Kynga »Papsziget ősszel« és »Japán Duna« című képei, *Onódy* Béla és *Bánáti Sverák* József értéket jelentenek a szentendrei csoportban. Igen eredeti és művészi *Paizs Goebel* Jenő »Naplemente előtt« című olajfestménye és »Csendélet« című temperája, amely utóbbi *határozott fejlődés* a festő javára. Természetesen — mint minden ilyen csoportkiállításon — több a selejtes anyag is.

A Műteremben *Pécsi Pilch* Dezső festőművész rendez kiállítást újabban készült munkáiból. Fölényes tudású, jó technikájú művész, aki ezúttal is igen szép festményekkel és rajzokkal szerepel. **(k—f)**

— **Szibériában kánikula van.** *Moszkvából* jelentik: Nyugat-Szibériában és Szovjet-Közép-Ázsiában most *perzselő meleg uralkodik.* Taskendben pénteken *30 fokot mutatott a hőmérő.* Az emberek ismét *egészen könnyű nyári ruhában járnak.* Ily nagy meleg ebben az idszakban ezeken a vidékeken a legnagyobb ritkaság.

— **Házasság.** *Lemberger* Anna és *Vértes* Gyula, a Brown és Szunyog cég cégvezetője, október 15-én 11 órakor tartják eskövőjüket a pávauteai templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Ems Vera (Hollandia) és *Weil* László (Anglia) jegyesek.

Ullmann Piroska és *Klein* László vasárnap, október 15-én déli 1 órakor tartják esküvőjüket a Csáky-utcai izr. templomban.

Ábisch Helénkét Rahóról eljegyezte *Rothmann* Lajos Büdszentmihályról. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Nászutasoknak** *Hotel Kikelet, Pécs.*

— **A zsidók egyenjogúsítására és külön jogrend alá helyezésére vonatkozó jogszabályok.** *Tóth* László törvényszéki bíró és *Ribáry* Géza ügyvéd e címen megjelent munkája joggal tarthat számot a legszélesebb érdeklődésre. A szerzők rideg tárgyilagossággal ismertetik párhuzamosan a zsidók egyenjogúsítására és külön jogrend alá helyezésére vonatkozó jogszabályokat és minden szükséges magyarázatát nyujtják a zsidótörvénynek, amelyet 570. gyakran egész tanulmánynak beillő, magyarázó jegyzettel kommentálnak. A Hungária könyvkiadó kiadásában megjelent 600 oldalas könyvet 8 pengős áron *Az Est* könyvkereskedése (VII., Erzsébet-körút 18—20.) árusítja

— **Bajtársi találkozó.** A volt m. kir. besztercebányai 16. honvéd és népfelkelő gyalogezred tiszti bajtársai legközelebbi összejövetelüket Budapesten e hó 16-án a *Pannonia* kávéház külön termében (VIII., *Rákóczi*-út 5.) délután 6 órai kezdettel tartják meg.

— **Összeütközött a skót expressz: sok halott és sebesült.** *Londonból* jelentik: *Bletchley* vasútállomáson a skót expresszvonat belefutott egy másik vonatba. Több ember meghalt és sok megsebesült. Az állomás váróterme teljesen elpusztult.

Express hirdetések

Alsónadrág? Gutmann-sarok

Körönd szanatórium diétás konyhája
kis adag diétás ..... P 1.70
kis adag normál ..... P 1.50
Benczur-utca 4. Telefon 112-382

Cianoz olcsón jótállással **Somló** okl. mérnök
Király-utca 99. Telefon: 137-405

Egry József gyönyörű festményei
(9 darab, között 2 pastell) eladók. VII., Klauzál-u. 26. Házfelügyelő. Ugyanitt még 40 nagyon szép kép kapható. Vasárnap 10—2-ig, hétfőn 10—4-ig

Antikstílű bútorok, keleti szőnyegek
Berényi, Hunyadi János-út 3.

Perzsa és nutriabunda sürgősen eladó. Érdeklődni lehet telefon: 186-759, délelőtt 8—10-ig.

Üzletmegszűnés
folytán legmodernebb fűszer- és csemegeüzletberendezés komplettül felszerelve egyben vagy részletekben nagyon olcsón eladó. Mely áll: gyorsmérlegek, sonkavágógép, National-kassza, végig üvegezett pultokkal, hozzávaló fiókos állványokkal, jégszekrény, kávétartályok, mák-, dió-, kávédaráló stb. berendezési tárgyak. Rákóczi-út 47

Perzsabunda
olcsón eladó. Klotild-utca 3, III. 1

Rákóczi-útnál háromemeletes, harmincötezret jövedelmező
bérház eladó
vagy »Életjáradékra« átadó jeligére kiadóba

Jó állapotban lévő
perzsabunda
igen olcsón eladó. Délelőtt 10—1-ig. Dohány-utca 1c, IV. emelet 3

Mészáros és baromfiüzlet
átadó. Berendezés esetleg eladó. Schwartz mészáros, V., Szabadság-tér 7 sz.

3 szoba-hallos
elegáns lakás azonnalra kiadó. Bővebbet Szent István-körút 8, házfelügyelőnél

2 drb monumentális
MUKÖSIREMLÉK
olcsó áron eladó. A telep áthelyezése folytán mükösiremlékek, mozaik, cement, csempe, mettlachi és keramit lapok olcsó
KIÁRUSITÁSA
Budapest, XIII., Dráva-u. 5. (15-ös vill. megálló), Pannonia-u. sarok. T. 290-808

Alig használt komplett **kozmetikai felszerelés, fotelok, írógép** eladó. »Váltóáramú« főkiadóba

Kvarclámpa hannaui állványos igen jó egyenáramú eladó. Tel.: 119-489. Szent István-körút 4. III. 1.

Komfortos lakás
3 utcai, 1 udvari, szép kilátással, kiadó novemberre. Pozsonyi-út 4. sz. Telefon 380-300

Szilbunda
teljesen új állapotban, bőhátú, kényszerből, minden elfogadható árban sürgősen eladó. VII., István-út 9, I. emelet 6.

Városi bunda
perzsaláb, sielbunda, kékróka, ezüstróka olcsón eladók. Eötvös-utca 30, II. 14.

Pestioldalon keresek azonnalra egy- vagy kétszobás fűtéses
lakást „Lelépéssel" jelige főkiadóba. 3135

Két nagy, szépen
bútorozott szoba
fürdőszoba-, konyhahasználattal, esetleg ellátással kertes villában, kisgyermekes családnak is kiadó. Garázs, német társalgás. I. kerület, Széher-út 9. szám.

Kényelmesen lakhat az
ESPLANADE NAGYSZÁLLÓBAN
III., Zsigmond király-útja 38—40 (Budán a Lukácsfürdővel szemben.)
Hideg-meleg folyóvíz.
Előnyös havi bérletek.
Telefon 157-299, 351-735 és 351-738.

Ágytoll-pehely
sz. foszlott tollat P 2.— ért, fehér foszlott libatollat P 3.50 egy jobb minőséget 4.50 pengőért szállít 5-kilós csomagokban bérmentve, utánvéttel Rosner Gyula ágytollüzeme, Kiskunfélegyháza

Győrfi penzió
V., Harmincad-utca 3. Rendkívül mérsékelt árak. Havi bérletben nagy engedmény

Keresztény
irodai munkaerő
mérlegképes könyvelő esetleg nyugdíjas felvetetik. Ajánlatokat kérjük »Mérlegképes« jeligére a kiadóba.

Kifogástalan **nerzbunda** és **perzsabunda** eladó. Megtekinthető hétig (vasárnap is) Tátra-utca 15/B. földszint kettő.

Feloszlott lakásokból eladók:
nyolcszobás lakás összes berendezései:
francia háló, angol reneszánsz, Schmiedtféle főuri ebédlő, úriszoba, különleges perzsaszőnyegek, cseresznyefa kombinált szoba, porcellánok, díszágyhuzatok stb. eladók. Bajza-u. 44, I. Nagyné. Tel.: 124-933

Pesti és pestkörnyéki **ingatlanra** bármilyen kölcsönt kaphat igen olcsón. Megbízottam: 123-233.

Szalongarnitúra és lámpák eladók
Pozsonyi-út 9, negyedik emelet 2.

Elveszett
fekete RAKOTTSZOKNYA
Deák-tértől Erzsébet-téren keresztül Nádor-utca 19. közti úton. Szegény tanulóleány vesztette el és neki kell megvenni. Becsületes megtaláló szíveskedjék eljuttatni Károly-körút 26. IV. 74. Tausz

Boárosihídnál **földszintes bérház,** XIII. előljáróságnál 3 kis bérháztelek, kelenföldi pályaudvarnál két iker villatelek nagyon sürgősen, olcsón eladó. Schwartz, Szabadság-tér 7. Mészárosüzlet.

Luxus appartement
állandóra vagy átmenetileg. — TELEFON: 310-660

Bérházat
százezer körül, átvehető huszonötezer körüli tehernel **vennék** Részletes ajánlatok »Ház« jeligére Blockner, Városház-u. 10.

3-szobás hallos
I. emeleti erkélyes LAKÁS etázsfűtéssel, melegvizzel KIADÓ novemberre. Wekerle Sándor-utca 19. sz.

Keresünk
szénbányát, szénterületet
megvétel vagy társulás céljából. Ajánlatok »Magas kalória« jeligére Haasenstein és Vogler r. t.-hoz, Dorottya-u. 8.

Vadászbérlet. Kb. 800 holdas országútmenti erdőnek kizárólagos vadászati bérlete új bérlőlakkal újévtől bérbeadó. Közelebbi cím megtudható Haasenstein és Vogler r.-t.-nél V., Dorottya-u. 8.

Háromszobás komfortos
villalakást keresek
Ajánlatokat »Szép kert« jeligére Tenzer hirdetőjébe, Szervita-tér 8

Modern eleganciával berendezett
szoba légfűtéssel
melegvizes fürdőbenyílóval garszonnak, haviberbe. Návay L.-u. 5. II. 3. 128-230

Nagyon jó **pianino sürgősen eladó**
II., Pálffy-tér 1. I. emelet 15.

ELADÓK bányaüzem leszereléséből:
2 drb Cornwall gőzkazán cca 90 m² tűzfelülettel
Aknatorony 13 méter
Iker-szállítógőzgép Breitfeld-Danek gym., 100 HP telj.
Füstszívóberendezés, mely áll 1 drb vaskémény 16 m, 2 drb szívóhuzam ventillátor, 2 drb All. Svenska villanymotor, valamint egyéb tárgyak. Telefon: 117-217

Veszünk 1-1 esztergapadot,
2000-2500 mm csúcshosszal és
gyorsfúrógépet,
25-30 mm átmérővel. Használt, jó állapotban levő is lehet. Első Magyar Nemez-, Posztó- és Fezgyár rt., Kőszeg

Kvarclámpa kölcsönzés MIKRON Tel. 184-243

Húszezer készpénzzel budai adómentes **villát keresek** jó közlekedéssel. Tulajdonosoktól »3—4 szoba« jeligére a főkiadóba.

Vennék
American Heating
vagy Unio kályhát. Tel.: 124-685.

Eladók bányaüzem leszereléséből:
2 drb villamos réselőgép ütő-fúró, Siemens gym., 210/120 V
Bányacsillék 50 mm nyomtávra
Világítóberendezés Breda-rendszerű 3 m³ telj. valamint csövek, szivattyúk, motorok és egyéb tárgyak. Tel. 117-217

Prága Lády
Prága Bäby kitünő állapotban olcsón eladók. Rózsa-utca 51. sz.

Perzsaszőnyeg-zálogcédulát
magas áron veszek. Megkeresés 3—4 között. Telefon: 135-710

Csinos fiatal **önálló kereső nő**
(izr.) házasság céljából megismerkedna feltétlenül intelligens úriemberrel 30—38-ig. Társaságbeli hölgy közreműködését jól honorálnók. »Finom!elkü« jeligére Patak hirdetőirodába, Vilmos császár-út 29.

Biedermeier háló és szalongarnitúra
eladó. Kisfaludy-utca 5, II. emelet 1

Fűszer-, csemege- és vegyeskereskedés keres szerényebb tőkével egyedül is működni képes társat. Ajánlatok »Régi iparigazolvány« jeligére a kiadóba

ELŐADÓTERMET
keres hetenkint egy estére 200-250 befogadóképességgel, ruhatárral belterületen Művészek, írók és Kutatók Szövetkezete, IV. kerület, Kristóf-tér 2. I. emelet 1. Tel. 182-576. (Ármegjelölés szükséges!)

Mérlegképes könyvelő állást változtatna.
»Őskeresztény 31« jeligére a kiadóba

BÉRHÁZ
még 25 évig teljes adómentes, közp. fűtéssel, jó helyen, Rt. alapon netto 7½ %-ra eladó. Csak komoly, közvetlen ajánlatok »270.000 P« jeligére Leopold Cornél hirdetőjébe, Teréz-körút 3

Kisszábhegyi-út 14/c, háromszoba-hallos
villa 270 ölön, adómentes eladó. Tasnádi, d. e. 2-ig. Telefon: 152-259. 3143

2 esetleg 3 szoba hallos modern, elsőrangú kivitelű, adómentes
öröklakást lehetőleg Budán vételre keresek. Ajánlatokat »30.000 P-ig« jeligére főkiadóba.

Angolt, spanyolt, olaszt, németet jutányosan tanít külföldön élt fiatalember. Telefon: 142-715, 2—4-ig. 3144

Eladó Debrecenben legkedveltebb utcában masszív, emeletes, gyönyörű **bérpalota,** legprímább karban, lenyves parkra nyíló teraszokkal, üzlethelyiségekkel. Ajánlatot »Prima 999« jeligére a lap kiadóhivatalába.

SPORT

Ismét nehéz feladat előtt áll a három nagycsapat

— *Az Est tudósítójától* —

A jövő héten mégegyszer megszakítja egy válogatott mérkőzés — Románia ellen — *a futballbajnokság* mérkőzéseinek sorozatát. A második fejezet vasárnap jut el második félidejéhez. Az első félidő elég sok meglepetést hozott, *vajjon folytatódnak-e vasárnap is ezek a meglepetések?*

A héten a legtöbbet beszéltek a *Gamma—Hungária* lágymányosi mérkőzéséről. *Játszik-e Toldi a Gammában?* — ez volt a kérdés. Annyi bizonyos, hogy *a Gamma Toldi nélkül is nagyon megerősödött*, miután leszerződtették *Korányi II.-t, Sütő* pedig régi helyén játszik. *A Gamma a Lágymányoson mindenkire veszélyes*, az Elektromosoktól is elvett egy pontot, *a Hungáriának tényleg vissza kellett tenni Dudást a csatársorába*, hogy reménye lehessen a Gamma legyőzésére.

Az *Ujpest* a szintén élcsoporthoz tartozó *Kispesttel* találkozik, ezúttal Ujpesten. Az Ujpest *már teljesebben* áll fel, mint a mult héten, de *még mindig nem egész teljesen. Joós* csatasorba állítása mindenesetre erősödést jelent, játszani fog már *Szalay* is. Igy már jobb lesz a fedezetsor. *A Kispest kemény ellenfél*, különösen, ha csatársora olyan formában lesz, mint a mult héten volt. Védelme mindig kiváló.

A *Ferencváros* a *Szürketaxival* mérkőzik, amely *a mult héten vett el a Hungáriától egy pontot.* Ehhez mindenesetre a Hungária rossz játékára volt szükség. *A Ferencvárosnak is jobban kell játszania, mint a mult héten*, hogy hasonló sorsra ne jusson.

A *Hungária*-úton a *Nemzeti* játszik a *Törekvéssel*. Ez lesz talán *a nap legnyiltabb játéka.* A Nemzeti »franciái« már összeszoktak s talán *a Törekvés is gólképesebb lesz*, mint a mult héten volt.

Három mérkőzés lesz ezen a héten vidéken: Szegeden Kassa csapatát ünnepélyesen fogják fogadni, ennek ellenére sem fogja sajnálni Szeged csapata néhány góllal hazaküldeni, *Szombathelyen* a *Haladás* le fogja győzni a *Bocskait*, ellenben *Szolnokon* nagy csata lesz a hazai közönség által buzdított *MAV* és az *Elektromosok* csapata között.

A korai sötétedésre való tekintettel *valamennyi mérkőzés háromnegyedhárom órakor kezdődik.*

A kecseszkecsken birkózóbajnokság

— *Az Est tudósítójától* —

Már évek óta a »görög-római« versenyek helyett a *szabadstilusú birkózóbajnokságok* kerültek a birkózósport iránt érdeklődő közönség szeretetébe. Igy van ez a profiknál, de igy van ez az amatőröknél is.

A Birkózó Szövetség legutóbb a *Budapest bajnokságokat* rendezte meg szabadstilusban, most vasárnap pedig *a magyar bajnokságok* következnek. A két gyors egymásutánban megrendezett verseny arra volt jó, hogy *hamar revansot vegyenek vagy igyekezzenek venni a legyőzött nagyságok.* Ezek sorában pedig nem kisebb nevek vannak, mint *Lőrincz* Márton olimpiai bajnok, *Tasnádi* József Európa-bajnok, *Palotás* József olimpiai harmadik helyezett, *Rihetzky* európabajnoki helyezett. Különösen érdekesek lesznek a *Lőrincz—Tóth I., Bóbis—Palotás* és *Rihetzky—Tárányi* mérkőzések.

A bajnoki versenyen *58 birkózó* indulhat. Az előmérkőzéseket vasárnap már *reggel megkezdik*, a döntőkre pedig *délután öt óra* tájban kerül sor a Fővárosi Nagycirkuszban.

AZ UTOLSÓ SZÖVETSÉGI ATLÉTIKAI VERSENYT vasárnap rendezi a MASz a Margitszigeten, amelyen néhány érdekes küzdelem lesz, elsősorban a futószámokban, diszkosz- és gerelyvetésben.

—•—

REKORDKÖZÖNSÉGE LESZ A NÉPLIGETI KERÉKPÁRVERSENYNEK, mert a MKSz a magyar 100 kilométeres »országúti« bajnokságot a népligeti Nagykörben rendezi meg és azt teljesen díjtalanul tekinthetik meg a járókelők is.

—•—

ÚJ HÖLGYÚSZÓ VILÁGREKORDOT állított fel a braziliai Marie Lenk, aki 400 métert 6 p 15.8 mp alatt úszta mellen, ez az idő fél másodperccel jobb a dán Sörensen kisasszony eddigi rekordjánál.

BEAC főiskolai stadion
(XI., Lágymányos)
Október 15-én, vasárnap délután 3 órai kezdettel
Gamma—Hungária
I. o. Nemzeti Bajnoki labdarúgó mérkőzés
Jegyei elővételben AZ EST-nél

Magyar-német bokszolók „hadimérkőzése"

— *Az Est tudósítójától* —

A világháború sportemlékei újulnak fel most, amikor *a háborús Németország egymásután küldi hozzánk »hadi csapatait«. A labdarúgók* még teljes összeállításban tudtak lejönni, a *kerékpárosok* otthon mérköztek, ellenben az *ökölvivók* most olyan csapatot küldtek, amelynek *egyetlen egy tagja sem volt még Budapesten*, de nem is ismeretes az ökölvivó világban.

Ökölvivóink a mult évben és az idén sem dicsekedhetnek sikerekkel, sőt időnként »katasztrofális« vereségeket szenvedtek, többek között, sőt leginkább *a németektől.*

Hogy mi ennek a dekadenciának az oka, azt most nem kutatjuk. Tény az, hogy most elmondhatjuk: *»Most vagy soha«.* Ökölvivóinknak most van alkalmuk legyőzni a németeket. *Hogy éz sikerül-e, — még az ismeretlen német hadicsapat ellen is, az kérdéses*, mert bizony ökölvivóink nevelése és előkészítése körül *nagyon sok a hiba*, nem szólva a *fegyelemről*, amely rendkívüli módon meglazult közöttük.

A német hadicsapat mérkőzése *ma este* kerül sorra a *Fővárosi Nagycirkuszban.*

LÓSPORT

Búcsúzunk a pesti pályától

A Lovaregylet kettős hétvégi versenynapján búcsút veszünk az idei esztendőben a pesti pályától. Ma, a *Hatvani-díj*, vasárnap a 16.000 pengővel díjazott *Lovaregyleti díj* kerül eldöntésre s ezzel a két eseménnyel úgyszólván be is fejeződik az igazi galoppidény. A jövő héttől kezdve *Megyeren* tartanak még egyideig versenyeket. Ez azonban hiába, mégsem az a sport, amit a pesti gyepen láthatunk. *Megyer* szép, kedves, hangulatos, de a lósport igazi nagy eseményei *Pesten* kerülnek eldöntésre. Ennek pedig ma és holnap délután vége szakad. Használjuk ki ezt a két napot...

A *Hatvani*-díj 1600 méteres távolságán kétévesek ütköznek meg egymással. Az indulók közül a *Lesvári*-ménes *Trissotinja* lesz favorit. A *Simson-mén* ideje egyetlen futása alkalmával oly stílusban győzött, hogy az után ítélve kétségkívül évjáratának legjobbjai közé kell sorolni. Amellett úgy származása, mint külleme után ítélve állóképes telivérnek ígérkezik, nyugodtan feltételezhetjük tehát, hogy nála a *Hatvani*-díj mérföldes távja nem okoz akadályokat. A vetélytársak közül *Földesúr* és *Patkó Bandi* jöhetnek a nyilvános formák alapján első sorban számításba.

A *Lovaregyleti díj* az idény utolsó nagy klasszikus versenye. A startnál ismét ott látjuk legjobb idős lovunkat, *Cabalát.* A *Schiffer*-ló ellen a nyilvános formák alapján vajmi nehéz állást foglalni. *Cabala* elvitathatatlanul kiváló telivér, amellett jó teherbíró, a hosszú távolság sem képez nála ütközőpontot, tehát minden előfeltétele megvan annak, hogy a *Lovaregyleti díjból* is győztesként kerüljön ki. Túlságosan könnyű helyzete ugyan nincs.

Eltekintve attól, hogy az ellenfelek nagyrésze — hála a sorozatos rossz szereplésnek — tekintélyes súlyengedményben részesül, ne felejtsük el, hogy 64½ kilós teher a felázott, sáros pályán, 3200 méteren keresztül, meglehetősen nyomja ám a telivér hátát. Nem kell túlságosan sok fantázia ahhoz, hogy arra gondoljunk, hogy akár az 50 kg-os súlyt nyergébe kapott *Cadorna*, akár *Nemes* vagy *Henricus*, nem utolsó sorban pedig *Vinko H.* a nagy súly miatt esetleg az elfáradó *Cabala* előtt végezzenek.

A kettős versenynap kísérő számai méltó keretet adnak a két nagy díjnak. Az idény végének megfelelően a *kétévesek versenyeiben* találjuk a legtöbb indulót. A szombati hendikepben 19, a vasárnapiban 18 résztvevő indulására számítunk.

Tipjeink:

(Szombaton): I. Ary—Torino—Mitugrálsz, II. Dugó—Nordwind, III. Trissotin—Földesúr—Patkó Bandi, IV. Magdalena—Marczi—Herodot, V. Siber—Fanny Elssler—Albusz, VI. Rummy—Schejbal lov.—Babvirág. (Vasárnap): I. Freudenau—Garam—Tecla, II. Issekutz id.—Nowhere, III. Cabala—Cadorna—Nemes, IV. Csongor—Léha—Komika, V. Rejtvény—Samaritanus—Farandole, VI. Zimankó—Kongó—Primus.

Felhívjuk a figyelmet

DUGÓ a papírszámítás szerint is első esély. Amellett jusson eszünkbe, hogy legutóbb *Druszát* verte meg, mely azóta ugyancsak nyert egy versenyt. **TRISSOTIN** első futásakor valósággal sétálva verte ellenfeleit. A *Simson*-mén az 1300 méteres táv utolsó 2—300 méterén jött lendületbe, tehát joggal feltételezhetjük, hogy »steher-ló« lesz. **MAGDOLNA** utolsó szereplésekor 1600 méteren lett második *Ipolyság* mögött. Azóta nem láttuk. Ezzel szemben istállótársa, *Senorita* könnyen nyert a mult versenynapon. Ez a forma *Magdalenára* mutat. **FREUDENAU** első futásakor csak *Hunczuttól* szenvedett vereséget. Ezért a »kudarcért« igazán nem kell szégyenkeznie. Most javíthat. **REJTVÉNY** hosszú sikertelen szereplés után úgylátszik az év végére talált magára. Figyeljünk rá.

A filharmonikusok barátainak estje a Fészek Klubban

— *Az Est tudósítójától* —

A Filharmóniai Társaság Barátainak Egyesülete tagjai számára október 21-én este 8 órakor a Fészek Klubban kamarazenekari hangversenyt rendez, melyen *Dohnányi* Ernő és a Filharmonikusok közreműködésével előadásra kerül *Mozart Es-dur Divertimento*-ja és *G-dur* zongoraversenye. A hangverseny után a Fészek Klub különtermében társasvacsora lesz.

Miniszteri tilalom egyes fémek felhasználásáról

— *Az Est tudósítójától* —

A hivatalos lap mai számában az iparügyi miniszternek rendelete jelent meg, amely *tiltja egyes fémeknek felhasználását.* A rendelet felsorolja azokat a cikkeket, fél- és készgyártmányokat, amelyeknek előállításához vagy javításához a megjelölt fémeket felhasználni nem szabad.

Vörösrezet és *nikkelt* többek között tilos felhasználni ablakalkatrészek, csővezetékek, fémbútorok, fogantyúk, fogasok, cég-, ház- és névtáblák, kályhaelőtétek, kirakat- és portálkeretek, rácsok, korlátok, tálcá, üstök előállításához vagy javításához. Nem szabad vörösrezet és nikkelt használni befedésre, burkolásra, foglalásra, tömítésre. A *sárgarezet* nem szabad felhasználni csengőkörték és pajzsok, ajtó- és ablakkilincsek, reliefek, vízcsapok, fürdőszobaberendezési tárgyak előállításához vagy javításához. *Ólmot és ötvözeteit* nem szabad felhasználni nehezítőbetétek, súlyok előállításához vagy javításához, *ónt és ötvözeteit* pedig palackkupakok, tubusok, üvegelzárófedelek, tubus- és dobozelzárófedelek előállításához vagy javításához. *Horganylemezt* nem szabad felhasználni tetőfedésre, falburkolásra.

A rendelet ezenkívül még számos más célra is tiltja az említett fémek felhasználását. Az iparügyi miniszter engedélye alapján a tilalom alatt álló fémeket is fel szabad használni a még el nem készült cikkek és munkálatok befejezéséhez, javításához, továbbá akkor, ha a munkálatokhoz lényeges külkereskedelmi érdekek fűződnek.

Express hirdetések

ÚJ LAKÁSBA ÚJ BÚTORT Ébnertől VIII., KARPFENSTEIN-U. 2/A

Rádióbérlet havi 5.— pengőtől UNIFON, Károly király-út 5.T. 149-607

Kényszerkölcsön kötvényeket, minden féle részvényt legmagasabban vásárol Barna Bank, Nádor-u. 26. Tel. 121-316. Értékpapírokra kölcsönt nyujtunk.

VILLA Buda központjában, 600-as parkban, 7 szoba komf. 30 éves adóm., garázs, házm. lakás, 38.000-ért eladó. Dr. Hegyi, T.: 139-683 3131

Betársulhat elsőrendű, prosperáló műszaki cég kiterjesztéséhez pengő 15.000-rel. »Komoly reflektáns« jeligére a kiadóba

Különbejáratú lehetőleg fölépcsőházi, központifűtéses **SZOBÁT keresek** Ajánlatokat ár és hely megjelölésével a kiadóba »Pontos fizető Vev« jeligére

Nagy disznótoros vacsorával ma újra megnyílik az **Üstökös vendéglő** Mátyás-tér 5. sz. alatt Kitünő konyha, elsőrendű italok. Balalajka zene, figyelmes kiszolgálás. Új vezetés!

BERHAZ Váci-u.-i korzónál, IV. em. luxuslakások, 30 éves adóm. 17.000 bér, 150.000-ért fiz. felt. eladó. Dr. Hegyi, T.: 139-683 3131

Keleti szőnyeg kettő darab privátnak eladó Megtekinthető vasárnap kivételével. Peterdi-utca 38. Gonda.

Férfikonfekció szabómester saját műhelyével, őskeresztény, keres finanszírozót engros készpénz eladásához 8—10.000 pengővel »Komoly szakma« jeligére főkiadóba.

Divatos **sealbunda muffal,** átmeneti kabát eladó. Kigyó-u. 4—6. III. 16. 3139

Ostyasütő körkemence 10 vassal eladó Leitner, Alpár-utca 6. szám. Telefon: 138-379.

Toldy Ferenc-u. 74. kis ház 10 lakóval **telek eladó** Telefon: 157-265

Nyugalom, pihenés, üdülés a Svábhegyen a Mátyás király üdülőben! Remek ellátás, kívánatra diétás konyha, luxuriőz kényelem. Utószezónárak. Nagy park, autógarázs. Mátyás király-út 7. Telefon: 165-361, 165-362

Alkalmi vétel! 6-szobás lakás elegáns berendezése sürgősen eladó Megtekinthető 10—12-ig, 3—5-ig. Bank-utca 5, portásnál

Műbútor háló, modern konyhabútor stb. eladó. Petőfi Sándor-u. 7. III. 3.

Krupp-féle **regisztráló pénztár** eladó. Horetzky, Ujpest, Szent István-tér 17. T. 494-059.

Üvegfödém négy darab 300×220 méretben, nagy teherbírással jutányosan eladó. Nádor-utca 38. »Garázs«

2 szobahallos vagy 2 nagy szobás, összkomfortos, lehetőleg közp. fűtéses **lakást keresek** november 1-re. Ajánlatokat reggel 8—10-ig tel. 166-132 vagy »Biztos lakó« jeligére a kiadóhivatalba

...S míg hallgató templomok homályába mártva
halk-titkon lobogja zsolozsma-imáját csendben
ledorongolt Jóság szelíd kis mécse:
durva, állati ösztönök kígyónyája
lopja magát már orvul csúszva-mászva
itt is, ott is — kacagva — a Bűn dalol!
— — — — — — — — — — — — — — — — — —
s részeg táncát tovább ropja rá a
lump-Herkules: vén dőzsös Babilon.,.

Kassai Nemzeti Kiállítás

A képzőművészeti élet legnagyobb eseményei közé tartozik a Kassai Nemzeti Kiállítás. Nagy jelentősége tulajdonképpen nem is ünnepélyességében nyilvánul meg, hanem abban, hogy ez a tárlat a visszacsatolt terület új művészeivel ismertet meg bennünket.

Sajnos, könyvünk már sajtó alatt állott akkor amikor a kiállítás megnyílt és így csak vázlatosan tudunk annak anyagával foglalkozni.

Ismert művészeink közül feltétlenül első helyen kell megemlíteni Edvi Illés Aladárt, kinek „Rodostói és zágoni vízfestmény sorozatá"-t a közönség nem győzte eleget szemlélni.

Szép anyaggal szerepeltek: Garai Ákos, Juszkó Béla, Kóbor Henrik, Márton Ferenc, Krusnyák Károly, Varga Ferenc, Lengyel Rheinfuss Ede, Cser Károly, Gaál Ferenc, Cs. Farkas Lőrinc, Kássa Gábor, Pállya Celesztin, Burghardt Rezső, Lux Elek, Buzi Barna, Pécsi Pilch Dezső, Csók István, Sidló Ferenc, Szlányi Lajos, Glatz Oszkár, Benkhard Ágost, Jobbágyi Gaiger Miklós, Szüle Péter, Koszta József, Istókovits Kálmán, Domján M. Ilona, Éder Gyula, Haranghy Jenő, Markup Béla, Kárpáthy Jenő, Hadzsi Olga, Cz. Hikády Erzsébet. ifj. Czene Béla, Apátfalvi Czene Béla.

A felvidéki és kárpátaljai művészek közül nagy sikert arattak: Erdélyi Béla, Halász Haradil Elemér, Pausz Ilona, Prohászka István, Ruttkay György és Váli László.

Őszi Tárlat a Műcsarnokban

Október 8-tól november 19-ig rendezte meg a Műcsarnok az Őszi Tárlatot, melynek keretében több festő- és szobrászművész mutatkozott be összegyűjtött alkotásaival. — Az első terem ismét a kegyeletes visszaemlékezésnek volt szentelve. Feszty Árpád örökértékű műveivel beírta nevét a műtörténelem lapjaira. Műveinek szemlélésénél azonban bizonyos hiányérzetünk van, mert azok az alkotások, melyek legjobban jellemzik alkotójukat, nem voltak megszerezhetők a kiállítás céljára. Így az az átmenet, mely a „Bányászszerencsétlenség" és a „Krisztus temetése" között fennáll, alig szemlélhető. — Feszty Masa patínás színskálája jól alkalmazkodik a témakörhöz, melyet feldolgoz. „Puszták nagyasszonya" kiemelkedő alkotása. Barkász Lajos valóságfestő. A természetet a legfinomabb árnyalataiban is hűen ábrázoló művészete nagy festői készséget és kvalitást reprezentál. A nívós gyűjteményből is kiemelkednek

„Havas boglyák", „Esti hangulat" és „Vadaskert" című alkotásai — A Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete kiállításán feljegyeztük Horváth József „Fürdő leány" című művét, Edvi Illés Aladár „Domboldal" című és Kássa Gábor „Kora tavasz" című művét. Diósy Antal kissé egyhangú műveivel tünik ki. Baranszky László akvarell-sorozata kvalitásos, Istókovits Kálmán sajátos meglátása adják a terem hangulatát. Halasi Horváth István pasztellfestő hangulatos tájképeket állított ki. Gyűjteményéből kiemelkedik hangulatos havas tájképe és „Velencei csatorna" című műve. Viski János széles-skálájú művész. Erőteljes ecsetkezelésével a festői meglátásnak minden lehetőségét vissza tudja adni. „Gulyásbojtár" című alkotása és „Terelés" című müve a festői készségnek és a festői meglátásnak eredményei. Szemerey Zoltán portréi Karlovszky-utánérzések. „Öregasszony" című műve a naturalizmus diadala. — Burján László szintén portrékat állított ki Feltünik „Nevető férfifeje" széles és bátor meglátásával, vitéz Rátz Jenő és Kiss Ferenc c. képei. — Basilides Barna dekoratív stílustörekvése azt a gondolatot támasztja bennünk, hogy vajjon nem lehetne-e ezen az úton megtalálni a keleti, a magyar stílust. — Néhai Rauscher Lajos grafikai művei egy sokoldalú építész- és rajzolóművész megnyilatkozásai. — Dr. Lechner Jenő műépítész építészeti tervei a modern építészetistílusnak festői megjelenítésén fáradoznak. A koronázáshoz készült interiör-tervei hatásosak. — Buzi Barna szobrai közül kitűnnek „Elsőszülők" terrakottája és „Szegénység" című szobra. — Petry Lajos nagyszámú szoborgyűjteményéből kiemelkedik „SzabóDezső"-fejes karakteres megjelenítésével. — Antal Károly szobrai közül „Női fej" és „Ülő nő" című alkotások vezetnek. ESSZI

Pécsi Pilch Dezső

Káprázatos finomságú, lendületében bátor, színeiben a pasztel legtágabb skálája, témáiban a legváltozatosabb az az anyag, amellyel Pécsi Pilch Dezső, a Főiskola tanára, gyűjteményes kiállítását a Műteremben megrendezte.

Művei, ha nem is térnek el a naturalizmostól, mégis fölülemelkednek azon. A végtelen és kifejezésben igen erős képzeletvilág félig festi, félig költi műveit, megkapó finomságú kompozíciókat, amelyek finom naivitása tulajdonképpen újszerű mélységeket rejt magában.

Feltétlenül megemlítést érdemelnek még kisméretű akvarelljei, melyek közül — értesülésünk szerint — az állam kettőt meg is vásárolt.

Özv. Lyka Döméné sz. Podmanicky Elma bárónő

ezúttal már a második akvarell kiállítást rendezi a Műteremben, A kiváló tehetségű művésznő a világ legfestőibb vidékeit bejárta és ez lehetővé tette, hogy a legváltozatosabb témákat hozza kiállítására. A trópusok egzótikus vidékei Egyiptom nilusi tájai, Róma és Spanyolország érdekes vidékeit nagy festői készséggel ismerteti meg a nézővel. Ez a kiállítása újabb kizonyítéka az akvarell kitűnő mesterének, tudásáról és széles skálájáról A „Műterem" legközelebbi kiállítása a „hét magyar művész" második kiállítása, amelynek tagjai: Varga Nándor Lajos, g. Fekete Géza, Arató Gyula, Jánosa Lajos, Duma György, gróf Teleky Ralph és Jáki Jantsi Béla. A kiállítás november 26.-án nyílik meg.

* * *

A „MŰTEREM" Kossuth Lajos utcai kiállításai már azért is a mai idők legnagyobb művészi eseményei közé tartoznak, mert úgy művészi nívó, mint változatosságuknál fogva a nagyközönség részéről a legnagyobb érdeklődésre számíthatnak. A „Műterem Kiállítások" újítása, hogy vitrinákban az iparművészek munkáit is bemutatja.

Ősz a művészetben
(Budapest 1941).

Az „Uj Művészek“ kiállitása.

Az *Uj művészek Egyesülete* ezuttal fennállásának ötödik évét ünnepli a *Nemzeti Szalon* összes termeit megtöltő műtárlattal. Ötvenegy művész állitott ki 150 művet.

Az „uj művészet“ termelése minden kulturembert érdekelhet. Vele jár ez a mai élettel, melynek élénk forrongását mindnyájan érezzük. És mivelhogy a művészet az élet tükre, e tükörképben láthatjuk azt is, mit váltott magához a magyarság [illegible] nagyvilágban eriedő művészeti

PESTI HIRLAP

A CSEPEL 103. OSZ
a világ legtökéletesebb, l
A modern technika tüneményes alkotása.
a Facsarnok-ban tartandó
Országos Magyar Gyorsva
Érdekes — tanulságos — látványos. Belé
viszontelárusító helyen kivánatra kiadatn
1168

TÖRVÉNYKEZÉS.

— **Megalakult az Országos Ügyvédi Liga.** A magyar ügyvédi kar az utóbbi évek során szomoruan tapasztalja, miként csökken tekintélye a társadalomban. Ügyvédellenes hangulatot észlelnek és ez érlelte meg az ügyvédség vezetőiben, hogy meg kell alakitani azt a szervezetet, amely az ügyvédi kar gazdasági érdekein kivül *a hivatásában eljáró ügyvédet személyében is megvédelmezi.* Ezektől az elgondolásoktól vezetve hozzáláttak az Országos Ügyvéd Liga megalakitásához. Szombaton délben a liga formálisan is megalakult. Az alakuló közgyülést dr. *Zoltán Sándor* nyug. itélőtáblai biró, ügyvéd vezette. Dr. *Bakonyi Pál* ismertette a liga célkitüzéseit, amelyek a következők: közvetlen, erélyes küzdelem a zugirászat ellen, védelem az ügyvédi munka kizsákmányolása és a tisztességtelen verseny ellen, akció az illetékelőlegezés mentesitése alól, a hivatalos eljárások gyorsitása és egyszerüsitése érdekében, végül a közmegbizatások igazságos kiosztása érdekében való állásfoglalás. Dr. Bakonyi Pál a célkitüzések ismertetése közben kifejtette, hogy a liga nem irányul a többi ügyvédegyesülés ellen, hanem azokkal karöltve kiván munkálkodni. Dr. *Vekerdy Géza* az előkészitők nevében világitotta meg a szervezkedés szükségességét. Utalt Nagy Emilnek az angol birák és ügyvédek helyzetéről tartott pénteki előadására, amelyben ismertette, hogy Angliában a legkisebb birói állásba is csak az kerülhet, aki legalább hét évig gyakorló ügyvéd volt. Nálunk minél hosszabb ideje ügyvéd valaki, annál kevésbbé van remény arra, hogy birói kinevezésben részesüljön. Ez is az ügyvédi foglalkozás lebecsülésének jele. Dr. *Mészöly Imre* ismertette a liga alapszabályait. Az alakuló közgyülés ezeket vita nélkül elfogadta. Az elnökség tagjaiul megválasztották *Bakonyi Pált, Hajdu Marcellt* és *Szőke Gyulát*, ügyvezető elnököknek *Menyhárth Gyulát* és *Vekerdy Gézát*, főtitkárnak *Rakonitz Dezsőt*, ügyészeknek *Hoda Ernőt, Katona Gábort, Sebestyén Ernőt* és *Tóth Andrást*. A megválasztottak részéről dr. *Szőke Gyula* felsőházi tag szólalt föl. Huszonöt éves ügyvédi működése során soha nem vállalt az ügyvédi közéletben szerepet, de most kénytelen rá, mert ugy látja,

Világitsa lakását, vendéglőjét,

PH. 931.ü.1
Pécsi Pilch Dezső

dolnak, hogy a tengerentúlról behozott gyapju helyett ezentúl *pótanyagból készült fuhaszövetet használjanak. Raaschou* egyetemi tanár, az ismert dán kutató évek óta kísérletezett lefölözött tejnek szövetpótanyag készítésére való alkalmazásával s most jelentést adott ki, amelyben közli, hogy kísérleteit sikeresen befejezte. Immár *semmi semmáll a jaban annak, hogy nagy mennyiségben gyártsanak úgynevezett kazein-gyapjut s ezzel csökkentsék a gyapju és gyapjufonal behozatalát.*

A gyapju- és gyapjufonalbehozatal eddig évenként 3000 tonnát tett ki Dániában, értéke nyolcmillió korona volt és az ország összbehozatalának harmadik legnagyobb tételét képezte.

ILTI

is változatlan. Ad

Pécsi Pilch Dezső

Függetlenség. 1935. X. 17.

KÉPZŐMŰVÉSZET

Uj kiállítás a Műteremben

A *Műterem* Kossuth Lajos-utcai helyiségében *Pécsi Pilch Dezső* festőművész rendezett gyüjteményes kiállitást legujabb müveiből. Néhány éve annak, hogy Pécsi Pilch festészete fordulóponthoz érkezett. Hirtelen megváltozott úgy művészi felfogása, mint festészetének módja. Szakitott a régi, sötét tónusokkal, a plasztikusan kidolgozott, naturalisztikus formákkal. Képeit apró foltokkal, könnyü, világos szinben festette. Akkor sokan gyanakvással fogadták ezt a változást, azóta azonban Pécsi Pilch minden kiállitásán újra és újra bebizonyitja, hogy mondanivalói őszintek s töretlenül halad, egyre biztosabban azon az úton, amelyen pár évvel ezelőtt elindult. A kissé modoros stilus komoly elő- [illegible] szinei egyre finomodtak, ma pedig teljesen érett, komoly és értékes müvekkel lép Pécsi Pilch a közönség elé, amely joggal köszöntheti őt, mint a könnyed, franciás kékek és ködös kékesszürkék mesterét. A kiállitást vasárnap nyitották meg.

(—ls.)

A szentendrei festők kiállítása

A Nemzeti Szalon termeiben szombaton este nyilt meg ünnepélyes formák között a szentendrei festők társaságának kiállitása.

Tiz évvel ezelőtt alakult a szentendrei müvésztelep és a mostani kiállitás a telep művészeinek legjava termését hozza az elmult évtizedből. Tizenegy művész szerepel a kiállitáson, mindnyájan a korszerü magyar müvészet egy-egy külön változatát képviselik. Együttesen most mutatják be először nagyobbszabásu kiállitás keretében müveiket.

Három termet töltenek be az olajfestmények, a kisebb teremben pedig grafikai művek, szénrajzok, vizfestmények krétarajzok és tempera-festmények szerepelnek. Barcsay Jenő, Bánáti Sverák József, Bánovszky Miklós, Deli Antal, Heintz Henrik, Jeges Ernő, Kántor Andor, Onody Béla, Paizs Goebel Jenő, Pándy Lajos, Péchyné Rónay Kynga és Rozgonyi László müveit látjuk a kiállitáson.

zetek történetét és esz-
t s a magyar és a világ-
örténetet, Lyka Károly
iglenesen, a bölcsészet-
ny. rk. tanár, a peda-
ó vezeti be a hallgató-
Alszeghy Zsolt egyet.
melyek kötelezőek s a
kötelező tárgyak is, me-
ujt a művelődésre, töb-

rt. A Főiskola azonban
nyáron se nélkülözzék
nyári telepeinek intéz-
p állt a Főiskola rendel-
ban már csak a miskolci
ek vezetője Benkhard

Pécsi Pilch Dezső

A térformák sikképpé történő átalakításánál jelentkező távlati elváltozások megfigyelését és az ezekre vonatkozó összes ismeretek elsajátítását segíti elő a tapasztalati látszattan, melyet Pécsi Pilch Dezső festőművész, okl. rajztanár ad elő. Könnyen leolvasható arányokkal bíró geometriai testcsoportok rajzolása fokozatosan bonyolódik s végül a hallgatók elméleti tudásuk alapján rekonstruálnak látszati képet megadott vetületek segítségével.

Ugyancsak Pécsi Pilch Dezső tanítja Főiskolánkon a művészi bonctant is, mely tárgy szorosan kapcsolódva az alakrajz és a szobrászat igényeihez, az emberi s részben az állati testnek formai és szerkezeti elemeit, nyugalmi és mozgó állapotban ismerteti meg a hallgatósággal. Az előadások azonban nem maradnak a puszta elméleti közlések terén, hanem az elméletből leszűrt tanulságokat a hallgatóság a gyakorlatban csontoknak és izomrendszereknek plasztikus megmintázásával, síkábrázolásoknak (esetleg élő modellről való fényképnek) reliefszerű anatómiai kifejtésével teszi teljesebbé.

Kampfőisk

Pécsi Pilch Dezső
festőművész

— **Az olasz király vásárlása a genovai magyar képzőművészeti kiállításon.** Az olasz király a genovai magyar képzőművészeti kiállításon megvásárolta *Pécsi-Pilch* Dezső krisantémum virágcsendéletét ábrázoló olajfestményét magánmuzeuma számára. Ez a kitüntetés, mely Itáliában magyar művészt ért, legméltóbb elismerése a genovai magyar kiállítás sikerének s rendkívüli jelentőségének.

Uj Idők
1929 IV. 27

Pécsi Pilch Dezső

A Margit nevű nőket kérik, hogy adományaikkal járuljanak hozzá a sikondai Szent Margit freskók költségéhez

Sikonda, július 6. *(A Pest tudósítójától.)* Pestről szép magyar vidékeinkre szokták alkalmazni a mondást, hogy jókedvében teremtette az Isten. Ilyen vidék az országos hírű Sikonda gyógyfürdő, amelynek valóban maga a természet adott gyönyörű keretet. Érdei tisztásain ezer virág, patakja partján szelid kék nefelejcs, fenyői szinte égig érnek és úgy fogják körül Sikondát, mint vert arany a drágakövet. Vize gyógyhatású, csendje idegcsillapító, pazar szépsége festő vásznára kívánkozik. Ide, a boldog emberek és boldog madarak honába épült pár évvel ezelőtt egy kis templom a természetrajongó *Szent Ferenc* tiszteletére. A templomnak külön nevezetessége, hogy szentélyét az országos nevű festőművész, *Pécsi Pilch* Dezső dekorálta *Szent Ferenc* életéből vett jelenetekkel.

Pár nap mulva a templom baloldali falát népesíti be *Szent Margit* életének főbb eseményeivel. Erre a munkára *Koch* Ede prelátus adományából 1000, más adakozók pénzével együtt 4000 pengő gyült össze. A hiányzó összeget érdekes ötlet igyekszik összehozni. A Sikondát kedvelő *Margit* nevű nőket kérik, hogy *Szent Margit* freskóinak elkészítésére 1—1 pengővel járuljanak hozzá a költségekhez. A templom jobboldali falára későbbi időben a *Szűz Mária* életéből vett mozzanatok freskói

Pest, 1942. júl. 6.

kerülnek, hogy azután a sikondai kis templom egyedülálló legyen a maga nemében.

Az Ume kiállitása

A közeledő párisi nemzetközi kiállitás parancsoló kötelességévé teszi a magyar képzőművészet frontjának kiszélesitését és minden kombattans elem fegyverbe szólitását, mert az eljövendő nemzetközi versengésben nem az emlékek és hagyományok, hanem az élő müvészetek harcán fordul meg a siker. A párisi concurson, az egyébként tiszteletreméltó konzervativ irányzatok helyett, alighanem a progresszív szellemü csoportokra vár majd az a szerep, hogy a lázálmokkal gyötört, egyensulyát kereső, belső válságokkal küzködő müvészi törekvések között megszólaltassa az uj magyar képzőművészet hangját.

Az *U. M. E.* progresszív alakulás, eltökélten szakitott a naturalizmus és impresszionizmus hagyományaival, de talán éppen a feladat átérzésének jegyében *„megszelidült"*, mérsékelten él csak a progresszivitás olyan illuzióival, amelyek nem uj szépségeket, hanem csak zavart teremnek. A vasárnap megnyiló kiállitás anyaga tulnyomó részében *„ábrázoló"* müvészet s ha itt-ott kisért is néhány absztrakt spekuláció, abban is van valami józan elem. A kiállitás összbenyomásra nagyon jó, a falakról árad a fiatalság szine, illata, lendülete, minden kép csupa mozgalmasság és elevenség, az optimizmus tavaszi hangulata elfelejtteti azokat a verejtékes küzdelmeket, amelyek a progresszív müvészetek utját kikövezték.

Az idősebb nemzedék tagjai közül *Pécsi Pilch* Dezső és *Frank* Frigyes már teljesen a maguk utját járják. *Pécsi Pilch* Dezső folklorisztikus emlékü fehérből kiinduló könnyed képei a legszebb foltjai egy-egy teremnek. *Frank* Frigyes is dekorativ, de szinskálája sokrétübb és komplikáltabb, kresendói merészségükben is tisztán csengők. *Klie* Zoltán elsőrangu komponáló tehetség, egyénisége szuggesztibilis, de még nem érte el képességei határát.

Peitler István ecsetje alatt az egyszerü tárgyak is átszellemesülnek s megtelnek az illuziók vonzó érdekességével. *Vaszkó* Ödön lefokozott szinskálája, képei, szo-

Nu. 930.IV.27.

Pécsi Pilch Dezső

Jegő abstrakt | k

A SZINHÁZAK K

LÓSPORT

Működhetnek-e a zsidó trénerek a jövő esztendőben az ügetőn?...

A meglehetősen viharos mozgalmasságú ügetőéletet mostanában érdekes kérdések hevítik. Mint ismeretes, minden esztendőben *december 15-ig kell benyujtani a jövő esztendőre szóló tréneri és hajtási engedélyek iránti kéréseket, amelyeket* — épúgy, mint a *Lovaregyletnél* — az *Ügetőverseny Egyesület is esztendőről esztendőre bírál el és évről évre ad ki.* December 15-től alig több, mint egy hét választ el s ennek megfelelően a trénerberkeket élénken foglalkoztatja a jövőesztendei működési engedélyek sorsa. Az ügetőpályán ugyanis úgy az amatőrök, mint a magán- és nyilvános trénerek között akadnak olyanok, akik — hogy is mondjuk csak? — az *1930. évi IV. tc.* alá esnek s az egyesült hajtógárda most élénk érdeklődéssel várja *Rakovszky* Iván miniszteri biztos döntését: *engedélyezi-e s ha igen, mily mértékben a zsidótörvény alá eső hajtók működését a jövőre.*

A Tréner Egyesület elnöke zsidó ősök után kutat

Az érdekes kérdés az elmult napokban érdekes fejleményt ért meg. *Ma zár* Ferenc, az ügetőtrénerek egyesületének elnöke kihallgatást kért *Rakovszky* Iván miniszteri biztostól és a maga részéről azt a kérést terjesztette elő, hogy *a miniszteri biztos a jövő esztendőre ne adjon a zsidótörvény alá eső trénereknek működési engedélyt.* Az »elnök úr« sürgős előterjesztése nem mindennapi viharokat kavart fel a trénerek között. *Maszár* Ferenc ugyanis nemcsak a »tényleges zsidókat« nyujtotta be *Rakovszky* Ivánnak, hanem olyasmit is közölt, miszerint tudomása szerint a több éven keresztül sampionhajtó *Feiser* Sándor és az ugyancsak évek óta 35—40 lovat trenirozó *Jónás* Lajos őseinek anyakönyvi okmányai körül is zavarok lennének.

Maszár Ferenc bejelentése valóságos kisebb *palotaforradalmat* idézett elő a trénerek között. *Feiser* Sándor és *Jónás* Lajos észnélküli gyorsasággal mutatták be őseiknek anyakönyvi kivonatait (melyek egyébként a legtávolabbról sem minősülnek zsidóknak), utána pedig viharos ülésen tettek szemrehányást elnöküknek, amiért ilyen »*váddal*« illette őket. Az »elnök« és választmányi tagjai között »a szoros baráti viszony« mindezideig nem állott helyre...

Százalékarány vagy numerus nullus?...

A zsidó hajtók és trénerek további működésére természetesen csak december 15-e után kaphatunk választ. Az amatőr hajtók és magántrénerek között többen vannak zsidók. Ezek azonban *saját lovaikat* hajtják s arra nézve a zsidótörvény nem intézkedik, hogy ha valaki lovat tart, azt ne hajthassa vagy trenirozhassa sajátmaga. A hivatásos trénerek között *két* zsidó van: *Zwillinger* József és *Földi* Ede. *Zwillinger* közel 25 esztendeje működik a pályán. Frontharcos. Károly-csapatkeresztje van. *Földi* Ede a fiatal generációhoz tartozik.

Rakovszky Iván az év derekán úgy nyilatkozott, hogy az ügetőtrénerek között *a törvénynek megfelelő százalékarányban vannak csak zsidók* és pillanatnyilag nem látja szükségességét különösebb intézkedésnek. Azóta azonban közel félév telt el és közeledünk a III. zsidótörvényhez...

A hajtási engedélyek megadásában vagy megtagadásában az *Ügetőverseny Egyesület*, melynek *Rakovszky* Iván mint miniszteri biztos e pillanatban teljhatalmú ura, *szuverénül* dönt. *A hajtási engedélyeket indokolás nélkül adja ki, épúgy meg is tagadhatja.* Amennyiben *Rakovszky* Iván úgy véli, hogy a jelenlegi törvényben megadott százalékarányt megtartja, *Zwillinger és Földin kívül újabb zsidó tréner nem kaphat engedélyt.* Amennyiben azonban a »*numerus nullus*« álláspontjára helyezkedik, *ellentmondás nélkül megteheti.* A kérdés mindenesetre érdekes és megértjük, ha az érdekelt trénereket különösképpen foglalkoztatja. *Magunk részéről meg vagyunk győződve arról, hogy Rakovszky Iván kétségkívül azt az utat választja, mely az ügetősportra nézve a leghelyesebb.* (p—y)

SPORT

Mit tanulhattunk Genovából Zágrábra?

Válogatott futballcsapatunk már Triesztben van és ott készül vasárnapi *zágrábi második mérkőzésére.* Ezen a mérkőzésen *Horvátország* csapata lesz az ellenfelünk, kis kivétellel az a csapat, amely most *Belgrádban 3:1 arányban vereséget szenvedett Zágráb színeiben Belgrád válogatottaitól.*

Ezt a csapatot néhány spalatói játékossal egészítik ki s már ez az erősítés is szükségessé teszi, hogy *válogatottaink ne menjenek elbizakodottan a vasárnapi küzdelembe,* nem szólva arról, hogy Zágrábban már a Ferencvárost és az Ujpestet is megtanították, — még pedig 5:1 és 4:0 arányban — hogy *nem lehet könnyen venni a horvát futballistákat.*

Mit tanulhattunk a genovai mérkőzésből?

Mi is *sikernek* könyveltük el *a genovai döntetlent,* mert külföldön még a döntetlen is sikernek számít. De nem esünk abba a hibába, amibe a sportlapok, akik *lebecsülik az 1935-ben, szintén olasz földön elért 2:2-s döntetlent,* csak azért, hogy a mostani döntetlen jelentőségét kiemelhessék. *Derekas teljesítmény* volt ez akkor is futballistáinktól, amikor még szó sem volt három hátvédes angol rendszerről s talán akkor közelebb állottak a győzelemhez, mint most. Mit kell a genovai mérkőzésből kiemelni?

1. Elsősorban azt, hogy **a három hátvéd közül csak Polgár állotta meg igazán a helyét,** aki az angol rendszerben is *ugyanazon a helyen játszik, mint játszott a magyar védelmi rendszerben.* Kitűnően fogta Piolát, miként már megtette ezt előtte Biró is, s meggyőződésünk, hogy *Biró, sőt Pákozdi is sokkal jobban játszott volna középen,* mint kint a játéktér szélén. Viszont Polgár is gyengébben játszott volna, ha őt küldték volna ki a játéktér szélére.

2. **Pákozdin és Birón is számtalanszor átment a két olasz szélső** és teremtett olyan veszélyes gólhelyzeteket, hogy *csak Csikós művészete és a szerencse* mentette meg az olasz góloktól a magyar kaput. Természetesen *Piolának is többször sikerült Polgáron átmennie* — mindenesetre kevesebbszer, mint a szélsőknek Pákozdin és Birón — s bizony Piola sikerét is végső esetben Csikósnak kellett megakadályozni.

3. Az angol háromhátvédes rendszer sikeréről, mint általában minden futballrendszer sikeréről csak akkor lehetne beszélni, ha **a védelem eredményessége mellett nem fosztaná meg a csapatot a támadósor eredményességétől.** Pluhár rádióközvetítésében azonban többször hallottuk, hogy *a magyar csapat közepén »senki földje« keletkezett* a háromhátvédes rendszer folytán s az oda került labdák elvesztek.

4. **De elszürkült Sárosi III. és Lázár játéka is.** Ők bizonyosan szigorúan betartották a nekik adott utasítást, amely úgy szólt, hogy *ne középen tartózkodjanak, hanem álljanak ki a szélre* és igyekezzenek az ellenfél összekötőit lefogni. Ez azt jelentette, hogy *sokszor hátra kellett menniök a magyar 16-osig,* úgyhogy saját csatársoruktól 40—50 méterre voltak. *Ezt a nagy távolságot csakis hosszú, magas labdákkal lehetett áthidalni* s nem adhattak a csatársornak lapos passzokat.

5. A csatársorban különösen *Sárvári* eredményességét akadályozták meg **a magas labdák,** amiket a labdával szembenálló és a levegőben különben is kitünően dolgozó olasz védők sorra elfejeltek előle. De *ha sikerült is magyar játékosnak elfogni ezeket a magas labdákat, előbb le kellett hozni a földre,* ami mindig időt és alkalmat adott az olasz védőknek a beavatkozásra.

6. A magyar összekötők, dr. *Sárosi* és *Bodola,* Pluhár kritikája szerint is a magyar csapat legjobbjai közé tartoztak, s hogy *nem lehettek eredményesek,* annak a magas labdákon kívül az is volt az oka, hogy **az olasz védők által kivédett labdákat nem volt aki visszaadja a csatároknak,** s ebben leli magyarázatát az a körülmény is, ami különösen az első félidőben jelentkezett, hogy *a szélsőket elhanyagolták.* Hátulról természetesen még középre is nehéz pontosan labdát adni, de különösen nehéz a szélsőknek, miután egyméteres hiba már azt jelenti, hogy a labda kiment a határvonalon.

7. A magyar csapat összeállításában és rendszerében jelentkező hibák mellett **a döntetlen eredmény főtényezője Csikós volt,** aki *háromszor annyi munkát végzett, mint olasz kollégája, Ferrari.* Ez pedig csak úgy volt lehetséges, hogy az olasz csapat is sokkal többet foglalkoztatta, mint a magyar csatárok az olasz kapust. *Az olasz támadások megkettőzése káros hatása a háromhátvédes rendszernek,* amely szinte magáraszívja az ellenfél támadásait. Ez a sok olasz támadás *több gólt jelentett volna,* ha Csikós nem véd ezúttal olyan csodálatosan.

8. A genovai mérkőzés legnagyobb tanulsága az, hogy **a gondosan, heteken át előkészített magyar csapat képes átvenni az ellenfél akármilyen erősre fokozott iramát is** *s a magyar csapat lendülete, gyorsasága, szívóssága és küzdőereje volt a lelkesedésén kívül az a tényező, ami a genovai döntetlent eredményezte.* Ezektől a komoly válogatott tréningektől a jövőben sem szabad a futballkapitánynak eltérnie.

Kíváncsian várjuk, hogy a *futballkapitány Zágrábra levonja-e és helyesen vonja-e le a genovai tanulságokat.* Vagy tovább kísérletezik a háromhátvédes rendszerrel, amely *eddig csak három döntetlent* eredményezett: kettőt *Budapesten,* — amit nem tekintünk sikernek — s egyet *Genovában,* amit sikernek tekintünk. A tanulságok levonása nélkül *könnyen leckét kaphatunk a zágrábi sokkal könnyebb ellenféltől is.*

Dr. Földessy János

Birkózóink szép győzelme Zágrábban

Birkózó válogatott csapatunk Zágrábban folytatta sikersorozatát. Ezúttal Horvátország birkózói ellen állottunk ki az olasz Bino Censki (Trieszt) bíráskodása mellett. Zágrábban telt ház nézte a küzdelmeket, amelyekből a magyar birkózás 5:2 arányban került ki győztesen.

A légsúlyban Bencze az 5-ik percben tussal győzte le Starvinskit, a pehelysúlyban Tóth I. Európabajnokunk nagy meglepetésre pontozással vereséget szenvedett Moguljaktól. A könnyüsúlyban Ferenc a 3-ik percben tussolta Mrkust, viszont Deluka a váltósúlyban pontozással győzött Kinizsi ellen. Ekkor 2:2 arányban állott a mérkőzés. A három legnehezebb súlyban azonban Sóvári, Kovács és Bóbis egyformán tussal győzött ellenfele, Haluzsán, Metzner és Begac ellen, a 7-ik, 3-ik és szintén a 7-ik percben, úgyhogy a végeredmény 5:2-es magyar fölényt hozott.

A versenyt a zágrábi magyar, olasz konzul is végignézte. A magyar csapatot dr. Ambrus Pál vezette. A győztes csapat kedden este érkezett haza a keleti pályaudvarra, ahol vitéz dr. Kossuth Ferenc, az MBSz elnöke és Ir. Papp László birkózókapitány fogadták.

AZ OLASZ TORNÁSZOK tegnap Kolozsvárott vendégszerepeltek a KKASE által rendezett tornaünnepélyen, míg ma este Kecskeméten tartanak bemutatót a városi színházban a magyar válogatott tornászokkal együtt.

—•—

A BBTE ÚJ SZÉKHÁZÁT szombaton este félhét órakor avatja fel a Pasaréti-úton hagyományos dísztornájával.

—•—

BUDAPEST ÖKÖLVÍVÓBAJNOKSÁGÁT vasárnap akarja a MÖSz megkezdeni, ha talál a versenyek megrendezésére alkalmas helyiséget.

—•—

A MAGYAR—HORVÁT FUTBALLMÉRKŐZÉST az olasz Scarpi fogja vezetni

Gróf Andrássy Mihály hazaérkezett németországi autós tanulmányútjáról

Adolf Hühnlein tábornok, német birodalmi vezető motorosztag-parancsnok meghívta gróf Andrássy Mihályt, a magyar automobilizmus kiváló vezetőjét, hogy nézze meg a német autósok kiképzését, a motoriskolák berendezését.

Andrássy Kozma Endrének, az ismert motorkerékpáros bajnoknak és egyik legelső motoros pedagógusunknak társaságában tette meg a tanulmányutat, amelyről most érkezett haza. Andrássy három motorsport-iskolát nézett meg. Az egyikben technikai kiképzés folyt, a másikban vezetői kiképzés, a harmadikban oktatói kiképzés. Azt állapította meg, hogy a motoros kiképzést már az ifjúságnál meg kell kezdeni, mert csak így lehet elérni a teljes tökéletességet.

Mozgástanulmányok kiállítása

Érdekes kiállítás nyilt meg kedden délután az Országos M. Kir. Képzőművészeti Főiskola dísztermében, a felsőbb évfolyamok hallgatóinak rajzaiból. Állat- és mozgás-tanulmányok kerülnek itt bemutatásra. Friss, eleven, könnyed vázlatok, amelyek az emberi és állati test helyzetváltozásának egy-egy pillanatnyi, kiragadott mozzanatát rögzítik papírra — mozgó modell után. Az előadás hangsúlya tehát elsősorban a *mozgás* művészi érzékeltetésén van.

Két év előtt *Pécsi-Pilch* Jenő főiskolai tanár vezette be ezt az azóta jól bevált rajzoktatási módszert. *Ritmikus* mozgásban lévő modelleket figyelnek meg a növendékek, a régebbi, sablonná merevedett álló, ülő vagy fekvő modellek helyett s ezeknek különböző, visszatérő vagy »véletlenszerü« mozdulatait jegyzik fel krétával, tussal, ceruzával, esetleg pár akvarell-színfoltba foglalva. Az eredmény époly meglepő, mint artisztikus. A megfigyelőkészség és ritmusérzék fejlődéséről egyformán tanuskodik. Különösen *Papp* Iván válik ki a legtehetségesebb növendékek sorából, fölényesen biztos technikájával. Mellette főkép *Hajnal* János japános előadásu állat-rajzai tünnek fel. De a többiek is igen sokat ígérnek. Igy elsősorban *Azbey* Imre, *Szőn* Jenő, a rendkívül tehetséges *Cziráki, Szikora, Keller, Balogh, Moczár, Vermes, Gonda* és *Tallós* Ilona, — jórészt *Szőnyi* és *Aba-Novák* mester tanítványai.

A kiállítás megnyitásán *J. Virág* Ilona mozgásművésznő jelmezes gótikus táncokat mutatott be, érdekesen szemléltetve az újfajta oktatás módszerét. —i.

— **Vándor Kálmán: Báthory Erzsébet.** *Vándor* Kálmán új regényében a hirhedt csejtei várúrnő alakját mintázta meg. Ügyes kézzel oszlatja el a homályt a rémtettek tömegével megvádolt érdekes asszony körül, elkísérve életét gyerekkorától az utolsó pontig, elítéltetéséig. Az analitika eszközeivel hámozza ki ebből a kettőslelkü asszonyból, mik voltak azok a tényezők, amelyek Báthory Erzsébetet a vérpad szélére vitték, mikor más körülmények között esetleg Erdély történelmének egyik legkimagaslóbb alakjává fejlődhetett volna. A regényben valóságszerüen életrekel az erdélyi udvarházak mozgalmas ideje épügy, mint a bécsi udvar zajos élete. A regény leghatásosabb fejezetei azonban azok a részek, ahol a sziklavár halálos magányában vergődő Báthory Erzsébettel találjuk magunkat szemben.

— **Pénteken bankszünnap.** A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek pénteken, december 6-án, a kormányzó úr őfőméltósága névünnepe alkalmából bankszünnapot tartanak és így e napon a pénzintézeteknél az ügyfélforgalom szünetel és valamennyi pénztár zárva lesz. A Magyar Nemzeti Bank e napon hivatalos órákat nem tart.

„KÖVETVE MIND A VÉRPADIG"

Látogatás a kispesti új vágóhídon

Amióta bicsérdista és vegetáriánus ismerőseim tábora a hústalan napok kényszerűségéből megszaporodott. a tányéromon párolgó pecsenye illata bizonyos meaculpázásra serkent. Ha az embervédelem kezd is kimenni a divatból — az állatvédelem nemes buzgósága kerekedett bennem felül.

Csakugyan, mennyi erőteljes életet kell elorozni, hogy a magunkét ráépíthessük! Egyik húsos napon, miközben finom sertéskarajt falatoztam párolt káposztával, *az az ötletem támadt, hogy megtapasztalom, milyen utat tesz meg ez a pompás és ma már ritka pecsenye, míg eljut tányéromra.*

Kapóra jött, hogy azon a napon a villamoson mögöttem ülők a kispesti új vágóhidat magasztalták. A baritonhangú így lelkesedett:

— Olvasta a »Deutsche Schlachthof Zeitung« hosszú cikkét *a kispesti vágóhídról, melyet európai vonatkozásban is az elsők közt emleget?*

A basszushangú utas így felelt rá:

— Remek! Igaz, hogy a német lap a világ első szaklapja, de a magyar húsipar sem kismiska. Az is vezet Európában.

Mialatt a villamos utasai váltogatva zengték a vágóhíd és a magyar húsipar dicsőségét, felbukkant emlékezetemben a müncheni nemzeti képtárban őrzött, *világhíres Rembrandt-festmény, egy rúdon lógó, lenyúzott véres ökörtetem.* Iszonyodtam tőle s mégis újra s újra visszatértem hozzá. Taszító és vonzó erő volt benne, akárcsak a spanyol »corridák« cirkuszaiban. Még most is fülemben zakatol a polgárháború előtti Barcelona bikaviadalán látott félszázezer néző tomboló, mámoros őrjöngése a véres aréna körül.

A villamospárbeszédet követő napon *rajztömbbel és fényképezőgéppel* kora reggel beállítottam a kispesti városházára *és* dr. *Potoczky* Károly gazdasági tanácsnokot kértem, adjon engedélyt a vágóhíd megtekintésére.

Dr. *Potoczky* Károly kerekrenyílt szemmel, de végtelen előzékenységgel, kocsijával azonnal a vágóhídra kísért. Éppen péntekre, a legforgalmasabb napra esett a látogatás s dr. *Halmágyi* Károly állatorvos, az üzem nagytekintélyű igazgatója s a tanácsnok készségesen vezettek körül.

Tetoválás a siralomház előcsarnokában

Bokszokban disznók, kecskék, borjúk, birkák nyugtalankodnak. *Egy bőrkötényes munkás 8—10 hegyes szögből álló tetováló szerszámot döf boszorkányos gyorsasággal a leölendő állat két combjába, az állat gazdájának jelét és számát.* Állítólag nem nagyon fáj az állatnak (bár nem szeretném megpróbálni). *Ez a lila stigma hát az, ami a sonkákon megbosszantja a szakácsnőket?* A tetoválás után mázsára hajtják a levágandó állatokat az adó és illeték megállapítása miatt. Innen egy bekerített, nyitott folyosón át szép kékre festett kerítéssel körülvett, fedett pavillonba gyülekeznek az áldozatok. *Potoczky* Károly mosolygással megjegyzi: *ez a siralomház.*

Innen egy csapóajtón keresztül a vágóhelyiségbe érkeznek.

Villanykábítás a halál előtt

Véres vízben gázolunk, fülem hegyezem, de a vágóhelyiségben az »elítélt« nem sikolt, nem hörög, nem ordít. Hármasával várnak a szép kövér koszák, mialatt egy dézsa sósvízben, szivaccsal felszerelt, *kertészollóformájú, két elektróddal ellátott, 60—80 voltos áramot bevezető kábítószerszámmal két fültövükön megérintik őket.* Ezzel alig érnek hozzájuk, *a hatalmas állatok hangtalanul összeesnek* s pillanatok alatt torkon szúrják őket. De ezt már igazán nem érzik. Az állat vérét gyüjtővályúban felfogják, hörgőjét villaszerű szerszámmal elzárják, hogy a 70 fokos vízzel telt forrázókádban a szennyes lé ne hatoljon be az állat tüdejébe. A hatalmas medencében, mint Styx vizén Cháron, horgasvégű vaspálcával kavargat egy munkás. *Fölkarja is elég hozzá, hogy a Bory, kispesti feltaláló által szabadalmazott fogaskerék segítségével a leforrázott állatot a kopasztópadra lapátolja.* Nem is hinné az ember, hogy *óránkint harminchat disznóval végeznek s átlagban hetenkint 500 állatot dolgoznak fel* ebben az üzemben. Dr. *Halmágyi* Károly érdekesen magyaráz:

— Az elektromos elkábítástól kezdve emberi erő alig kell a sokmázsás állatok továbbításához, mert felsővezetékű csőpályarendszer tologatja, lódítja őket a szükséges helyre. Paradoxon állításnak látszik, de *a modern vágóhidak a fogyasztásra kerülő állatvilág leghumanisztikusabb intézményei.* A régi rendszer szerint az esetlegesen ügyetlen vágás következtében félig élve felkoncolt állatok szenvedése, visítása, ordítása s az oktalan vérpazarlás elkerülhető.

Halmágyi igazgató arra is felhívja figyelmünket, hogy *egy csepp vér, szőr, vagy zsír sem vész kárba.* Földalatti aknákat mutat be, ahol még a szennyvízből is átszűrik a használható anyagot.

Szofaládétól a világbajnokságig

A kopasztópadról s mennyezeti csőpályákon várakozó horgokra került, rózsaszínűre tisztított sertések felhasításán, kibelezésén és benzinlámpával való perzselésén nagyban szorgoskodik egyik volt birkózóvilágbajnokunk, a külföldön is széltében ismert *Ferencz* Rudolf. Erőteljes. atléta alakját a birkózóporondon nem látjuk többé. Kék szemével a multba visszarévedve, melegen mosolyog:

— Én már a fiatalabb generációnak adtam át a teret. Örülök, ha taníthatom őket. Szép volt a mult, elértem mindent. Minek rontanám le ezt a sikert?

— Mi vezette a hentesmesterségre? — faggatjuk.

Ferencz Rudolf arcán kisfiús huncutkásság pajzánkodik:

— *Nagyon szerettem a szafaládét.*

Kiderül, hogy a kispesti vágóhíd vezet a bajnokok terén, mert *Ferencz* Sándor, a *budapesti és országos magyar birkózóbajnok is hosszú ideig volt itt alkalmazásban.*

A kispesti vágóhíd valóban nagyüzem, ahol *havonta 2000 juhot* vágnak, *marhát egy évben 3000 darabot, borjút 6000-ret, lovat szintén évi átlagban 1400—1500-at vágnak le.*

Mialatt a világbajnokkal beszélgetünk, egy sántikáló lovat terelnek be a vágóhídra s így kíváncsian lépek a marhák és lovak vágóhelyiségébe. Remegő orrcimpájú, keskenyhomlokú nemes állat. Ifjúkorában versenyparipa volt. Márványvályúból evett: becézgették, szépasszonyok kényeztették csemegével, nemsokára kültelki tepsikben sütik meg kolbásznak. Az igazgató érdekesen magyaráz a ló rendkívüli érzékenységéről s talán húsz másodperc sem telik bele, ami*a szemtakaró arcot a ló fejére igazítják, két erőteljes kar lendül a levegőbe s tompa taglóval homlokon ütve, eszméletlenül vonaglik szegény pára.*

Ezalatt egy tucat birkát ütnek le gumiba pólyált ólomtaglóval s már patakokban folyik vérük a vályúba, mialatt *toporzékoló, fujtató szilaj bikát terelnek be a vágóhelyiségbe. A kőpadozatba forrasztott karikához rögzítik a fejét* s pillanatok műve, míg *egy zsongló ös ütéssel a homlokába vágják a baltanyélre erősített ólomgömbből kinyúló, vagy 15 centiméter hosszú, belül üres, éles vascsövet,* mely az állat agyába hatolva, azonnali halált okoz.

Játszi könnyedséggel emelik át a gépek a tíz mázsát nyomó, elvéreztetett marhát. A feldarabolt állatok *a húspihentetőben hűlnek ki,* innen fuvarozzák el a hentesek. A véres állati tetemek közt forgolódó munkások egyike egy slágernótát zümmög, mialatt félméteres késével kettéhasítja a kétmázsás sertést, a másik fütyörészve ereszti vályúba a reflexmozgásban rángatózó farkú, letaglózott birka vérét. Furcsa, de derű és napsugár kergetőzik a kőpadlós, üvegablakos, véres csarnokokban.

A vágóhíd boszorkánykonyhájában

Dr. *Halmágyi* Károly még bemutatja a munkások mosdó-, tussoló-, fürdő- és öltözőhelyiségét, ahonnan a mindennapos vérfürdő derék munkásai a vágócsarnok alapos kitakarítása után tisztán, csinosan kerülnek ki, akár mintha cukrászdában teljesítettek volna szolgálatot. De higienia, tisztaság, rend, csend és fegyelem kapja meg a látogatót munkaközben is.

Újabban kísérletek folynak a nagyobb állatoknak szintén elektromos elkábításával kapcsolatban. Jövő évre kilátás van, hogy ez is megvalósul az új hűtőházzal együtt.

De készülődés folyik a kispesti vágóhídtól alig 300 méternyire, a tavaszra felállítandó *pestszentlőrinci* vágóhídhoz.

Halmágyi Károly igazgató csak annyi megjegyzést tesz rá:

— Nagy fába vágják a fejszét a lőrinciek, 250—300.000 pengős kiadásba, holott némi személyzetszaporítással mi is el tudnánk látni a környéket, mint ahogy most sem csupán *Kispest,* hanem *Budapest* és a környék nagyrésze is fogyasztóink közé tartozik.

A laikus számára minden laboratórium a boszorkánykonyha varázsával hat. A kispesti vágóhíd laboratóriuma és *a leg-modernebb felszerelés, szénsavas fagyasztóval felszerelt mikroton, villanycentrifugár, mikroszkóp és sok más készülék őrködik a fogyasztásra kerülő, egészséges hús felett.* Dr. *Halmágyi* Károly a tudós elmélyülésével magyaráz rák, lépfene, borsókás, gümőkóros stb. betegségek kivizsgálásának módozatairól. Szinte beleszédülök…

Azért mégis csak jó egy kicsit friss levegőre kerülni s korgó gyomorral megállni egyik belvárosi hentes kirakata előtt s álmodozni a mindennapi pecsenyéről.

Sz. Solymosy Bea

Öt budapesti Vasnap eredménye: Kétszázezer kiló ócskavas

Tizennyolc körzetben befejeződött a gyűjtés

A Fémgyüjtőhöz befutott jelentések szerint az egyes körzetekben tervszerűen és nagy ereménnyel folyik a gyüjtés. Eddig tizennyolc körzetben fejeződött be a gyüjtés, amelynek eredménye: *kétszázezer kiló fém- és vashulladék.* Ezen a héten további húsz körzet végez azokkal a háztömbökkel, amelyeket a tervek szerint fel kell keresnie. *Legnagyobb eredményt eddig a harmadik körzet érte el,* amelybe beletartozik Zugló legnagyobb része. Ez a körzet két nap alatt *öt vagón hulladékanyagot* szállított be a gyüjtőtelepekre.

Érdekes a gyüjtés tárgyi statisztikája. Több mint kétszázhetven takaréktűzhely, háromszázkilencven szélkakas és kétezer kalapács gyült össze. A gyüjtött anyag osztályozásán többszáz szakember dolgozik.

A Fémgyüjtő ismételten figyelmezteti a közönséget, hogy a gyüjtőkocsik érkezését előző napon közlik a házfelügyelővel és hogy az átvételre kizárólag a Fémgyüjtő karszalaggal és pecsétes igazolvánnyal ellátott megbizottai jogosultak, akik a gyüjtött anyag ellenértékét a helyszínen készpénzben kifizetik.

Kéri viszont a Fémgyüjtő, hogy a lakók a hulladékot a jelzett időpontra a ház udvarára szállítsák, ahol az átvétel történik.

A gyüjtés előreláthatólag még két hétig tart.

Pécs nyitja meg a vidéki nagyvárosok művészeti hetét

Pécs, december 4
(A Pest tudósítójától.)

Az *Országos Irodalmi és Művészeti Tanács* vasárnap, december 1-én a kultuszminisztériumban *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter elnökletével ülést tartott, amelyen részletesen megtárgyalták a vidéki kulturcentrumok által rendezendő művészeti hetek időrendjét és programját. Pécs közönségét vitéz dr. *Zádor* Imre, a kulturális ügyek városházi előadója képviselte. Indítványára elhatározták, hogy a vidéki nagyvárosok művészeti hetét Pécssel nyitják meg január 4-én. A részletes műsor megtárgyalására még karácsony előtt Pécsre megy vitéz *Hadsz* Aladár miniszteri osztályfőnök. Az 1941 január 4-én kezdődő kultúrhét hivatva lesz Pécs irodalmát, művészetét, s évezredes kultúráját reprezentálni. A műsor főbb pontjait *az erdélyi és dunántúli írók irodalmi estje, a képzőművészeti kiállítás, fővárosi zeneművészek hangversenye, az Operaház és a Nemzeti Színház vendégjátéka* képezik.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Hölgyek jelszava:
Szövet és selyem,
vászon és kelengye
Olcsón kapható,
ezt el ne felejtse
Klein Antal
divatházában, Bpest, VII., Király-u. 49

FONTOS!
Mindenkit érdekel, akinek pénzre van szüksége, hogy december 5-ére esik a **magyar királyi főtékonycélú állami sorsjáték** húzása, amikor kihúzásra kerül a
40.000 P-s
főnyeremény és több szép nyereményösszeg is.
A sors egy kapható az összes sorsjegyfőárusitóknál és dohánytőzsdékben

Ó, XX. század!

Vagy cilinder, vagy gázálarc

Mint a »Times« írja, az etoni főiskola diákjainak félre kell tenniök cilindereiket »for the duration«, vagyis míg a háború tart. Az ok: vagy cilindert, vagy gázálarcot lehet viselni, a kettőt azonban nem — s a gázálarc, a »Times« kifejezésével élve, »nyert egy fejhosszal«. »A mai állampolgárok általános viselete — mondja tovább a »Times« — legyőzte a megkülönböztető fejdíszt. S így az etoniak csatlakoztak a kalaptalan brigádhoz — olyan időben, mikor legalábbis egy londoni kalapos a kalap, különösen keménykalap viselését ajánlja védekezésül a lehulló üvegcserepek és egyéb szilánkok ellen.« Az etoni diákok egyelőre semmivel sem helyettesítették a hagyományos cilindert; hajadonfőtt járnak. Ha azonban beáll a téli hideg, kénytelenek lesznek valamilyen fejfedőről gondoskodni. Mint a »Times« megjegyzi, a tarka házisapka nem igen illik a zsaketthez.

Nagy téli sötétség jön

A »Daily Telegraph« azt írja, hogy világítási szakértők keményen dolgoznak a téli elsötétítés problémájának megoldásán. Télen ugyanis, amikor az éjszaka sokkal hosszabb, mint a nappal, a légoltalmi elsötétítés jóval nagyobb problémát jelent, mint nyáron. A szakértők hetenként többször is összeülnek és minden új javaslatot megvitatnak. Nemrég egy egész éjszakát töltöttek világító festékek és újfajta lámpák vizsgálatával. Repülőgépekről figyelték a hatást. Munkájuk következtében még ennek a hónapnak a végén új világítási szabályokat léptetnek életbe az elsötétítés idejére.

Angliában különben megkezdték a tompafényű zseblámpák gyártását.

Csendes horgászás a háborús Rajnán

Mint a »Daily Telegraph« jelenti Párizsból, Straszburg környékén teljes a nyugalom. Kehlnél, a Rajna hídja mellett a német horgászok nyugodtan folytatják csendes sportjukat. Magát a hidat vasbeton sorompóval zárták el a forgalom elől, éppen a közepén.

Megtört egy régi hagyomány

Az új háború egy olyan régi angol hagyományt tört meg, amelyet még a mult világháborúnak sem sikerült megtörnie. 109 év óta először marad el az új Lord Mayor ünnepélyes beiktatásának bankettje. A díszes felvonulást megtartják, a városi főtisztviselők bíbor és hermelines talárokban s gázálarcokkal jelennek meg. A bankettről azonban lemondanak, mert nem akarnak 800 kiváló közéleti embert egy tető alá gyűjteni; s hazatérésük is nehéz lenne az elsötétített éjszakában. Legutóbb 1830-ban maradt el a bankett, a reformtörvényjavaslat miatt való zavargások következtében.

MAI ÉLELMISZERÁRAK

Felhozatal. Vasúton: rakomány 55, darabáru 27, összesen 82 vagón. Rakományból: burgonya 27, káposzta 5, sütőtök 1, hagyma 5, vegyes zöldség 3, gyümölcs 13, fenyőág 1, összesen 55. Hajón: Csernátony 6, MFTR 125, összesen 131 q. Őstermelő kocsi 177, őstermelő autó 6, rendelt áru kocsi 41, rendelt áru autó 34, kertészkocsi 1, előbaromfi autó 15, vágottbaromfi autó 5, tojás kocsi 1, tojás autó 1, batyus futó 5. Előbaromfipiacon a felhozatal 254 ketrec, tojás 137 láda. Vágottbaromfipiacon a felhozatal 433 q.

A csarnokban a forgalom közepes, a felhozatal kielégítő.

A mai budapesti élelmiszerpiac fogyasztói (zárójelben nagykereskedelmi) áraj kg-ként:

Húsok és hústermékek: Marhahús, rostélyos és felsál 160—240, levesshús (fartő, tarja, szegye) 160—200, borjúhús, comb 240—300, vesés 168—180, pörkölt 180, juhhús, hátulja 140—160, eleje 116—140, sertéshús, karaj 220—270, tarja, comb 196—240, oldalas 160—170, zsírszalonna 156—160, sertéshús 158—168, sertészsír, budapesti 156.

Vad és vadhús: Szarvas 1 kg 40—400, őz 1 kg 40—500, fácán 1 drb 200—250, fenyvesmadár 1 drb 40—50.

Baromfi: Élő: tyúk 1 kg (130—140), csirke, rántanivaló 1 kg (140—170), ruca, hizott 1 kg (140—150), lúd, hizott 1 kg (135), pujka, hizott 1 kg (90—120). Vágott: tyúk 1 kg (100—160), csirke, rántanivaló 1 kg (120—240), ruca, hizott 1 kg 130—190 (120—150), lúd, hizott 1 kg 130—190 (120—145).

Tojás: Teatojás, válogatott drb 11—13, kg 200—220, ládaáru (180—200), kosáráru (185—210), hűtőházi tojás (176—180), meszestojás (160—175), főző- és aprótojás drb 9—10, kg 185—195 (175—190).

Halak: Ponty, élő 160—240, szeletelt 130—150, jegelt 100—160.

Tejtermék: Tejföl (90), teavaj, tömbben (290—300), pasztőrözött (320—330), sovány tehéntúró (36—50).

Szárazfőzelék: Bab, fehér, aprószemű (38), borsó, hántolt, feles (36—40), lencse, hazai (46—70).

Zöldségfélék: Vegyes zöldség, zöldjével (12—14), kalarábé drb (2.5—3), karfiol, hazai, levéllel (16—20), vöröshagyma, érett, makói (10—11), fokhagyma (12—16).

Káposztafélék: Fejeskáposzta (9—12), kelkáposzta (10—12), fejessaláta (2—6).

Burgonya: Gülbaba 10—11 (9.2—9.3), nyári rózsa 11—12 (9.9), kifli (16), Ella 10 (8).

Főzelékfélék: Főzeléktök (14—20), sütőtök (10), zöldpaprika, apró (14—35), töltenivaló (16—45), paradicsom, hazai (16—24), vajbab, hazai (60—70), zöldborsó, hazai (25—60), csiperkegomba (180—260), paraj, tisztított 26—36 (20—30), sóska, közönséges (24—35).

Gyümölcs: Alma, nemesfaj 36—100 (30—78), közönséges (12—30), körte, nemesfaj (28—70), közönséges 34—90 (11—28), birsalma (14—30), szilva, magvaváló 16—36 (6—20), szőlő 24—70 (16—45), dió (80—100).

Déligyümölcs: Gesztenye, külföldi (90), hazai (30—90).

Fűszer: Paprika, édesnemes, csemege (400—420), édesnemes (360—380), félédes, gulyás (320), mák kék (144—146), bors (440), szegfűbors (660), japán rizs (66—68), Karolin rizs (90—100).

Londoni devizák

London, október 14.

NewYork 4.02—4.04, Párizs 176—177, Montreal 4.43—4.47, Brüsszel 23.85—24.10, Amszterdam 7.52—7.60, Kopenhága 20.75 n. h., Milánó 78.50 n. h., Oslo 17.55—17.75, Stockholm 16.75—16.95, Lisszabon 110, Madrid 39.75 áru n. h., Belgrád 210, Athén 540, Bukarest 550 áru, Szófia 3.30, Rio de Janeiro 3.18, Buenos Aires 16.90—17.40, Tallinn 16.50 áru, Isztanbul 15 áru, Helsinki 208 áru, Riga 20.87 áru.

BÉCS: nyugodt

Bécs, október 14. (Zárójelben az előző zárlat): Kreditanstalt (262.50) 262.50, Államvasút (—) 17.25, Alpesi (16.50) 16.50, Semperit (80) 80.

Sertésvásár

A mai ferencvárosi sertésvásár összfelhajtása 652 darab. Vásári állományból angol hússertésfelhajtás 44 darab. Az irányzat változatlan.

Árak: I. uradalmi zsírsertés 116.5, I. szedett 103—106, II. 92—102, öregsertés II. 93, angol tőkesertés 98—103 fillér élősúlyban kilogramonként.

gazdasági jelentések piacok vásárok

Üzlettelenül tartott az értéktőzsde

Az üzleti forgalom mérsékelt az értéktőzsdén, de a forgalom jól tartott és az egyes értékek iránt mutatkozó érdeklődés árjavulással is jár. Néhány nap óta mindig más és más részvény iránt lobban fel a vételkedv. Előbb a Rima, majd az Urikányi, tegnap a Salgó állt a piac érdeklődésének előterében, ma a Magyar Cukorban alakult ki élénkebb üzlet, így ez a részvény 2.5 pengővel drágult. Ugyanennyivel emelkedett a Kőszén, 1.25 pengővel a Beocsini, 0.75 pengővel az Urikányi. A Bauxit 2.5, a Nasici 1.25, a Délcukor 1, a Tröszt 0.5 pengővel gyengült, a tegnapi magas árak folytán ma jelentkező kínálat 20 fillérrel lenyomta a Salgó árfolyamát.

A *kötvénypiacon* csak a fővárosi kötvényben van üzlet tartott irányzattal, változatlan árakon.

Értéktőzsdei árfolyamok

	Előző zárlat	Előfordult kötések	Zárlat
Nemzeti Bank	171.5	171.5	171.5
Első Bp. malom	11.—	12—11.2	11.25
Hungária malom	22.75	22.5	22.4
Bauxit	188.—	186.5	185.5
Beocsini	13.5	14.5—15	14.75
Borsodi szén	—	9.90—10	9.90
Szentlőrinci	—	5.50	5.50
Kohó	21.5	22	21.8
Aszfalt	6.40	6.50	6.50
Kőszén	350.5	355—352	353.—
Nagybátonyi	36.5	36.5	36.5
Salgó	37.2	36.8—37.2	37.—
Urikányi	39.—	39.75—40	39.75
Fegyver	46.5	45—46	46.5
Ganz	19.7	19.3—19.9	19.8
Acél	32.5	33—34	33.—
Győri vagón	26.—	26.5	26.5
Rima	89.—	88—89.4	89.—
Ofa	—	12.7	12.6
Nasici	79.5	79.5—78.4	78.25
Levante	—	—	0.30
Tröszt	51.5	52.4—51.25	51.—
Délcukor	96.—	94.5—95.5	95.—
Magyar cukor	87.—	87.5—91	89.5
Georgia	22.5	—	22.5
Stummer	—	48	48.—
Izzó	—	127.5—128.5	127.5
Dreher-Haggen.	167.—	—	166.—
Gschwindt	910.—	905	905.—
Gyapjúmosó	3.40	3.75	3.70
Goldberger	—	45	45.—
Magyar kender	11.—	11.9—11.7	11.8
Pamutipar	35.5	35	35.—
Óbudai	17.5	—	17.5
Chinoin	—	—	13.5
Danica	—	—	1.50
Szikra	—	200	200.—
Wander	—	—	75.—
Brassói	28.—	28.5	28.5
Gumi	59.5	58.75—59.75	59.5
Vasuti forg.	18.25	18—18.5	18.25
Telefon	9.25	—	9.75
Államadósság, kötvények, záloglevelek:			
1939. évi ptjegy	100.—	100	100.—
Népszövetségi	—	—	69.5
1910. évi főv. 4%	—	—	170.—
1914. évi főv. 4.5%	299.—	300—299	299.—
1927. évi főv. 6%	89.25	89	89.—

Országos vásárok

Október 15, vasárnap: Elek, Erdőtelek, Hódmezővásárhely, Kiskunlacháza (állatvásár), Kistelek (állatv.), Kunhegyes (állatv.), Lőrinci, Rum, Szarvas, Szeged, Ujpest.

Október 16, hétfő: Báta, Büdszentmihály, Csetény, Egyek, Erdőtelek, Győr, Garamszentgyörgy, Hódmezővásárhely, Jászszentgyörgy, Kapuvár, Katymár, Keseliget, Kiskörös, Kiskunlacháza, Kistelek, Kőszeg, Kunhegyes, Miskolc, Mohács, Nágócs, Nagybaracska, Nagydorog, Nagyberki, Nagylózs, Noszlop, Nógrád, Nyiregyháza, Ócsa, Ökörmező, Perbete, Pécsvárad, Rácalmás, Rajka, Ricse, Rum, Salgótarján (állatv.), Somogyvár, Söjtör, Szarvas, Szob, Szene, Szulok, Tápiószele, Tarján, Tatabánya (csak vm-ieknek), Técső, Tornalja, Vál (állatv.).

Október 17, kedd: Báta, Borsodnádasd, Garamszentgyörgy, Nagyberezna, Nagybörzsöny, Pécsvárad, Sellye, Salgótarján, Szíhalom, Tevel, Ujpest, Vajszló, Vál, Vári, Vásárút, Zagyvaróna.

Október 18, szerda: Beregszász, Jászkarajenő, Kassa, Nyárád, Székesfehérvár, Szalkszentmárton, Szentgotthárd, Szentlőrinc, Szőllősgyörök, Siófok, Rudabánya, Tiszabecel, Tiszaujlak.

Október 19, csütörtök: Császár, Keszthely, Tállya, Perbete, Zánka.

Október 20, péntek: Csenged, Egyed, Egyházaskozár, Hedrehely, Inke, Komádi, Németboly, Péliföldszentkereszt, Szentpétervár, Tatárszentgyörgy.

Október 21, szombat: Baranyajenő, Csanádpalota, Szentgyörgyvölgy.

Esetleges változásokért felelősséget nem vállalunk.

Maximális áron jegyzik a határidőpiacon a rozsot

Az októberi rozs névleges jegyzése is elérte a legmagasabb árhatárt, üzletet azonban ezen az áron sem köthettek, mert kínálat nincs.

Üzlettelen a készárupiac

A készárupiacon szilárd az irányzat, de üzlet a jelentéktelen kínálat miatt alig van. Búzából 1350 mázsa minőségbúzát hoztak piacra, a malmok 20.90 pengős áron vették meg. 600 mázsa idei tengeri decemberjanuári szállításra ex Budapest 17.10 pengőért kelt el mázsánként. A tiszavidéki tengeri december—januári szállításra pesti paritásban 17.25—17.30 pengő, idei szárított tengerire 19.20—19.25 pengő pénz van, a csövestengeri tiszavidéki állomáson 10.5—10.75 pengő, pesti paritásban 11.25—11.50 pengő, morzsolt tiszai tengeri 15.75— pengő. A *magpiacon* 473 mázsa lóhere és 219 mázsa lucerna kelt el. Az árak szilárdak, a lóhere 2, a lucerna 5—7 pengővel drágult.

Búza: tiszavidéki, felsőtiszai, duna-tiszaközi, fejérmegyei, dunántúli és kisalföldi 77 kg-os 19.65, 78 kg-os 20.15, 79 kg-os 20.45, 80 kg-os 20.65.

Rozs: pestvidéki 14.10—14.15, más származású 14.20—14.40.

Takarmányárpa: elsőrendű 16.60—17, középminőségű 16.30—16.50.

Sörárpa: kiváló 21—22, príma 19.50—20.50, sörárpa 19—19.50.

Zab: elsőrendű 19—19.30, középminőségű 18.80—18.90.

Tengeri: tiszántúli 19.15—19.35, egyéb áll. 19.15—19.35.

Őrlemények: korpa 13.35—13.70, 8-as liszt 15.75—16.25.

A készáruüzletben az alábbi kötések jöttek létre:

Búza: 450 mm minőségbúza 20.90, 150 mm minőségbúza 20.90, 150 mm minőségbúza 20.90, 450 mm minőségbúza 20.90, 150 mm minőségbúza 20.90 budapesti paritásban.

Tengeri: 600 mm ex Budapest dec.-jan. 17.10 budapesti paritásban.

Biborhere: 50 mm minta szerint 74.— Győr, 56 mm minta szerint 67.— Kaposvár.

Lóhere: 10 mm 90%-os 135.—, 23 mm minta szerint 137.— budapesti paritásban, 25 mm fehérbárcás 173.—, 50 mm fehérbárcás XI. 170.—, 25 mm fehérbárcás 170.—, 50 mm fehérbárcás 170.—, 50 mm fehérbárcás 170.—, 20 mm fehérbárcás 165.—, 150 mm 90%-os 135.— Budapest, 10 mm 90%-os 129.—, 60 mm minta szerint 128.— állomás, 70 mm 97%-os 175.— Budapest.

Lucerna: 10 mm 90%-os 235.—, 9 mm minta szerint 225.—, 50 mm fehérbárcás 281.—, 25 mm fehérbárcás 280.—, 15 mm 97%-os 290.—, 5 mm minta szerint 225—, 50 mm fehérbárcás XI. 225.—, 5 mm minta szerint 280.— Budapest, 5 mm minta szerint 215.— állomás, 10 mm minta szerint 225.— Békáscsaba, 20 mm fehérbárcás XI. 280.—, 15 mm 90%-os 235.— Budapest.

Magvak és hüvelyesek: Köles, fehér 27—32, vörös 24—26, repce 33.50—34, kék mák, új 128 132, borsó, Viktória, sterilizált, új 18—18.50, lencse, nagyszemű, sterilizált 36—47, középszemű, ster. 27—33, kisszemű, ster. 23—26, fehér szokványbab, dunai 30.50—31.25, dunántúli 29.25—29.75, felsőmagyarországi 29.25—29.75, gömbölyű fürjbab 33—35, hosszú 33—35, barnabab 26.50—28, tarka 26.50—28, lóheremag, nyers, arankás 124—132, bíborheremag, új 67—74, szöszösbükköny, új 41—44, csillagfürt, fehér, lapos 12.80—13.

A budapesti lisztárjegyző bizottság árjegyzései (1939 okt. 13): Búzaliszt: dara 37.60—38.60, 0gg 36.60—37.60, 0g 36.60—37.60, 0f 36.60—37.60, 2gg 35.55—36.35, 2g 35.55—36.35, 2f 35.55—36.35, 4-es 33.40—34.40, 5-ös 31.15—32.15, 6-os 26.15—28.15, 7-es 18.90—19.90. Rozsliszt: 0-ás 27.75—29.75, 0/I-es 25—26.75, I-es 19—20.75, II-es 17—18.

A mai hivatalos valuta- és devizaárfolyamok

PÉNZNEMEK	KÜLFÖLDI KIFIZETÉSEK
Angol font 15.05—15.25	Amsterd. 200.95—202.55
Belga 63.10—63.70	Athén 3.025—3.055
Dán kor. 72.80—73.60	Belgrád 7.82—7.88
Dinár 6.50—7.90	Berlin 135.70—136.70
USAdoll. 378.70—384.30	Brüsszel 63.28—63.72
Francia fr. 8.50—8.70	Bukarest 3.41—3.44
Holl. frt 200.55—202.55	Kopenhága 73.—73.60
Cseh-Morva protektorátus 7.50—11.80 (20 K-nál nagyobb címletek kivételével)	London 15.065—15.215
Szlovákia 7.50—11.80 (20 K-nál nagyobb címletek kivételével)	Madrid —.—
Kanadai doll. 340—345	Milánó 17.66—17.8864
Leu 2.60—3.45	Newyork 378.70—381.30
Leva 3.—3.60	Oslo 85.90—86.60
Lira 16.90—17.90 (500 és 1000 lirás bankjegyek kivételével)	Párizs 8.55—8.65
Német márka —.—	Prága 11.79—11.93
Norv. kor. 85.70—86.60	Szófia 4.11—4.15
Svájci fr. 84.65—85.55	Stockh. 90.30—91.—
Svéd kor. 90.10—91.—	Varsó 64.25—64.75
	Zürich 84.85—85.55
	Isztanbul 268—271

A mai zürichi árfolyamok

Zürich, október 14. *(Záróárfolyamok.)* Párizs 10.05, London 17.73, NewYork 446, Brüsszel 74.55, Milánó 22.50, Amszterdam 236.75, Berlin 178.25, Stockholm 106.25, Oslo 101.25, Koppenhága 86.

színpadra« s a Nemzeti Színház *Donna Diana* címen »újít fel«, édeskevés maradt az eredeti szelleméből. Az átdolgozó kétségkívül ügyesen versel, ötletesen rímel. De különös gondolat, hogy egy tökéletes szépségű s a színpadot századok óta diadalmasan megálló vígjáték stílusát ilyen könnyedén megtörjük, s merész finomságait, bársonyos spanyol pompáját tetszetős, olcsó csengés-bongásra, »bemondásokra«, túlzott rímekre cseréljük... Hogy »*maga d... d... dadog?*«-féle szellemességgel ajándékozzuk meg Moretot s elvegyük tőle például azt a tündöklő barokk hasonlatot, mely a kócsagnyakat az arc szépségének egéig repíti... Az ilyesmi semmiképpen sem a Nemzeti Színház hivatása. Képzeljük csak el, hogy így bánna valaki Moreto kortársának, Velasqueznek egyik legszebb alkotásával; belefestene, törölne, kaparna, mázolna benne; vajjon mit szólnánk? S a költemény talán alábbvaló, mint a festmény? Vagy képzeljük el, hogy a *Csongor és Tünde* kerülne terítékre ilyen állapotban spanyol színpadon...

Az átdolgozott darab előadása is csak mulatságos. Az átdolgozott szerep nem teszi lehetővé, hogy *Bajor* Gizi — Donna Diana — leszálljon művészetének csodádálatos mélyeire. Játéka finoman színezett, kedves és kecses. Az átdolgozásnak köszönhetjük különben az előadás egyik érdekes jelenetét: *Bajor* Gizi páratlan egyéni gráciával lejt egy spanyol táncot. *Jávor* Pál daliás szerelmes, de nem mindig tudja éreztetni a szenvedély izzását a megjátszott hűvös közöny alatt. *Uray* Tivadar azonban remekel, mint *gracioso*. Az átdolgozás ennek a tréfás-gúnyos-cselszövő szerepnek ártott legkevésbé s Uray nagyszerű stílus-érzékkel, szellemes és árnyalatos művészettel játssza. Hegyes és könnyed, mint a tőr.

A jelmezek szépek és hívek. De ha már választani kell, inkább a frakkos Hamlet...

3. Shaw Pygmalionja a Vígszínházban

Shaw ragyogó vígjátékát, mely az osztálygög rozoga alapjaira világít a szellem kacagó fényszórójával, *Horváth* Árpád kitünő rendezésében újítja fel a Vígszínház. Az előadás minden pillanatát átmelegíti, átlelkesíti a rendező művészete és tudása. Ebben a levegőben a darab egész szépsége kivirágzik.

A vígjáték középpontjában Elisa Doolittle, a külvárosi virágáruslány áll, aki egy zseniális, de feltünően rosszmodorú fiatal fonetika-tudóstói hat hónap alatt úgy megtanulja a finom beszédet és a jó modort, hogy tökéletes »hercegnővé« válik — sőt az angol középosztályban is megállhatja a helyét. Ezt a szerepet *Muráti* Lili játssza. Kiváló jellemző erővel mutatja be az irónikus átváltozást, túlzásaival és visszaeséseivel; a briliáns szerep minden fazettáját megcsillogtatja. Pompás, hús-vér figura Higgins fonetika-tanár, *Ajtay* Andor alakításában. Szinte el sem akarjuk hinni, hogy a harmadik felvonás végén megszünik élete.

A tanár anyját *Ladomerszky* Margit ezüstös finomsággal személyesíti meg. Elisa apját, a csatornatisztítózsebmetszőt egy bogaras amerikai milliomos végrendelete szintén a középosztályba juttatja. *Kőmives* Sándor ragyogó, friss színekkel festi meg változását. *Dénes* György kedvesen elegáns, mint Higgins barátja; *Orsolya* Erzsi mulatságosan csípős és érzékeny, mint Higgins házvezetőnője. *Harasztthy* Mici, *Kormos* Márta, vitéz *Benkő* Gyula és a többi szereplő stílusosan egészíti ki az együttest.

A díszletek közül különös elismerésre érdemes az első felvonás első színének esős londoni uccája.

Nagy András

Bajor Gizi hangja fogja bemondani telefonon a pontos időt

Érdekes változás következik be, valószínüleg már néhány hét mulva a telefon egyik rendkívüli szolgálatában. Ha a 13—33—51-et fogjuk tárcsázni, a *pontos időt* az érdeklődővel telefonon — *Bajor Gizi fogja közölni.*

A pontos időszolgálat telefonja egyik leggyakrabban hivott állomása volt a budapesti telefonhálózatnak. Csak fel kellett tárcsázni a számot és a központos kisasszony a kérdést be se várva udvariasan közölte a legpontosabb időt. A telefonigazgatóság már hosszabb idő óta tárgyalásokat folytat, *hogyan lehetne ezt a szolgálatot racionalizálni.* Elhatározták, hogy át fognak térni itt is az *automatára.* A pontos időt bemondó kisasszonyokat más osztályra helyezik és *automata fogja közölni a kért felvilágositást az előfizetőkkel.*

Hetek óta folynak a technikai előkészítő tárgyalások és ezzel egyidőben a tanácskozások az *automata hangját* illetőleg. A telefonigazgatóság gondoskodni akar róla, hogy ha az *élőhang* el is vész a pontos idő bemondásánál, legalább a *legszebb hang* helyettesítse. *A választás Bajor Gizi hangjára esett.* Nyomban megindultak a tanácskozások a kiváló művésznővel, aki elvállalta az érdekes szerepet.

A technikai előkészítő munkálatok már a befejezéshez közelednek, úgyhogy a jövő héten sor kerül a hang felvételére. Bajor Gizi a jövő hét elején meghivást kap, hogy jelenjen meg a telefonközpont studiójában és *mondja viaszlemezre az összes elképzelhető pontos időt.* Eleinte úgy volt, hogy *mind a huszonnégy órát és a nap ezernégyszáznegyven percét külön-külön lemezre kell mondania a művésznőnek,* később azonban sikerült egy olyan technikai eljárást találni, amellyel *egyszerüsithetik* a müveletet. A felvételnél Bajor Gizinek csak *a huszonnégy órát kell bemondani és egyszer a hatvan percet.* Érdekes technikai eljárás segitségével azután keverni fogják a két lemezt és így az automata útján Bajor Gizi a nap minden órájában és minden percében telefonhívásra közli mindenkivel a pontos időt.

Pécsi-Pilch Dezső kiállítása

Gazdag — jórészt 1939-ben festett — gyüjteményes anyagot mutat be a Kossuth Lajos uccai *Müterem Pécsi-Pilch* Dezső újabb müveiből. A fölényes technikájú és a modern élet művészi követelményeivel lépést tartani tudó festő friss szemmel nézi témáit. A magyar falusi élet típusai, a hangulatos parasztenteriőrök egész sora bizonyítja *Pécsi-Pilch* új témakörének szerencsés választását. A puha, laza színfoltokból álló friss tájképek, kedves párizsi uccaképek, finom portrék Pécsi-Pilch érett idejének szép alkotásai.

Különös kérelem

Irta: Stella Adorján

Sliák kapitány úr minden vasárnap tartott kihallgatást. Ragaszkodott a ceremóniákhoz és ha nem feküdtünk közvetlen tűzvonalban, a rohamszázad tagjai éppen olyan formalitások között járulhattak eléje, mintha kaszárnyában csücsültek volna. Az olasz fronton pihengéltünk 1917 júliusában, a tizedik és a tizenegyedik Isonzo-csaták között, Proseco mellett, amikor vasárnap délutánra rendelte maga elé a raportot. Mint ügyeletes összeirtam a jelentkezőket. Guidó rámszólt:

— Irj be engem is! Kérni szeretnék valamit az öregtől.

— Micsodát?

— Majd ha te leszel a századparancsnok, elmondom.

Miután erre a beosztásra kevés reménynyem csillant meg, nem kérdezősködtem sokat, csupán szeliden megjegyeztem:

— Kérlek, forsriftosan öltözködjél!

Délelőtt tizenegy órakor a kapitány úr szállása előtt sorakozott a kihallgatás. Jobbszárnyon a jelentkezők, középen a kérvényezők, baloldalon a beidézettek, akik rossz fát tettek a tüzre. Percnyi pontossággal lépett ki a kapitány úr.

— Repoor-ree-hhet! — üvöltöttem.

Bakanyelven azt jelenti, hogy »raport rechts schaut«, de hát rólam azt híreszteltéték a századnál, hogy jó kommandóm van és ezért kötelességemnek tartottam úgy ordítani, hogy artikulálatlan hangok jöjjenek ki a torkomból.

Őrmester úr Motoféla köszönte meg valóságos-őrmesteri kinevezését. Nagyon csodálkoztunk, hogy csak most lett »virtiklic, mert már tiz hónapja viselte ezt a magas sarzsit. Meglepődtünk, mint amikor az ember az ujságban olvassa, hogy X. úr elvette Y. asszonyt, akivel évek óta látják együtt. Mi az, ezek nem is voltak eddig megesküdve?

Zavoján szakaszvezető jelentette, hogy berukkolt szabadságról.

— No mi ujság Dobokán? — kérdezte a kapitány úr, mert ő is környékbeli volt és megdobbant a szive, ha Beszterce-Naszód vármegyéről esett szó.

— Jelentem alássan, minden rendben van. Megallett otthon a tehenem, szép kis üszőborjú született. Minden jószág egészséges. A feleségem is jól van.

— Na és verekedtél-e sokat odahaza?

Mély csend. A zugsführer csak pislogott, de nem válaszolt:

— Nem hiszem, hogy 14 napos szabadságon nem bicskáztál meg senkit! — vélte a kapitány úr.

— Jelentem alássan, csupán Tyiorán kisbíró úrnak adtam két nagyszabásu pofont a kocsmában.

— Hát azt miért?

— Nem hitte el kérem, hogy zugsführer vagyok. Azt állította a népek előtt, hogy csak felvarrtam a harmadik csillagot. Nem tudtam másképpen bizonyítani, hát alaposan feltasliztam.

A kapitány úr nem értette a dolgot, míg Zavoján meg nem magyarázta.

— Nagy verekedés lett belőle, jöttek a csendőrök, elkérték a szabadságos levelemet és így bizonyítani tudtam, hogy valóban zugsführer vagyok.

Parancsnokunk a fejét csóválta.

— Látod, milyen marha hatökör vagy? Verekedés helyett miért nem mutattad meg a szabadságlevelet a kisbírónak?

— Ez nem jutott eszembe, kapitány úr.

Szalutáltunk, továbbmentünk. Elérkeztünk a kérvényezőkhöz. Schreiber manipuláns őrmester két napi dienstfreit kért, Triesztbe akar átrándulni. Mi a csudának?

— Gőzfürdőbe szeretnék menni.

— Netene! Még jó, hogy nem bálba kérezkedik. Más dolga nincs is Triesztben!

— De igenis. Van ott egy üsmerősöm.

— Elmehet, de aztán vigyázzon. Civil nőkkel nekem ne nagyon trafikáljon!

Még máig sem tudjuk, hogy mi az a civil nő, mert hogy eráris hölgyekkel sohasem találkoztunk, az szent igaz. Nos aztán szépen elérkeztünk Guidóhoz. Ő előtte csak úgy komótosan állt a kapitány úr, kicsit mosolygott is, mint aki előre őrül a várható élvezetnek. Meg is szólalt jóviálisan:

— No mi baj van Guido?

A hadapródjelölt előirásszerüen kihúzta magát, ahogy dukál, a szemébe nézett felebbvalójának és elöljárójának, majd így szólt:

— Kapitány úr, alázattal fizetésjavitást kérek.

— Mi-cso-dáát! — érdeklődött a kapitány úr.

Tölcsért csinált a tenyeréből és a füle elé tartotta. Amióta meglőtték a fejét, gyakran panaszkodott fülzúgásra. Bizonyára rosszul hallott most is. A kihallgatás nyilegyenes sora lassan vibrálni kezdett. A nevetésre való hajlam áttörte a fegyelmet és végigbizsergett a lénián. Guidó majdnem egykedvű hangon folytatta:

— Nem tudok kijönni a lénungomból. Már tizenhat hónapja vagyok katona. Fizetésemelést kérek.

Sliák kapitány úr is küszködni kezdett a kacagási ingerrel. Már csak tekintélymentésből is aranyhidat helyezett a kérelmező lábai elé.

— Úgy érted, hogy előléptetést szeretnél!

— Dehogy is, kapitány uram! Nem vagyok én olyan vakmerő! Különben is meg vagyok elégedve a hadapródőrmesteri rangommal, pláne, hogy a bronz vitézségi érmet is megkaptam. De a fizetés nagyon kevés, kapitány úr kérem. Mint címzetes őrmester negyven fillért kapok egy napra, az tíz napra négy korona. Amíg az orosz fronton voltunk, nem mondom, meg voltam elégedve ezzel a gázsival is, de itt a Doberdón sokkal több a dolog. Rengeteget túlórázunk, kapitány úr kérem. Ezért gondoltam, ha valamit méltóztatna emelni.

Ráadásul széles gesztust is csinált a két kezével, mint egy könyvelő, aki javitást kér a főnökétől és hivatkozik a sok gyerekre. A kapitány úr nem bírta tovább. Ugy kacagott, hogy a könnyei is kicsordultak.

— Rapport abtreten! — mondotta hahotázva. — A »zum rapport«-osoknak elengedem a büntetést. Na gyertek be hozzám Guidóval!

Leültetett, megkínált szilvapálinkával és teasüteménnyel. Háromszor is belekezdett a beszédbe, de jókedvü nevetése elmosta a szavakat. Végre megszólalt jóságosan:

— Guido fiam, ha nem tudnád, a gázsikat Őfelsége állapitja meg. Legfeljebb neki volna jogában fizetésemelést adni Paunz Guidónak, talán jelentkezzél nála rapportra, bár azt hallom, hogy ilyen ilyen ügyben még egy címzetes őrmestert sem fogadott.

Barátunk mélabúsan hallgatta az elutasító választ.

— Előleget sem lehet kapni? — kérdezte reménykedve.

— Azt sem folyósithatok. De azért ne sértődj meg és főképpen nehogy felmondj nekünk, mert távozásod súlyosan megrendítené az osztrák-magyar monarchia hadseregét. Ezt mindenképpen el akarom kerülni és éppen azért ha netán magánpénztáramból valami javítást adhatnék...

Átnyujtott mindkettőnknek húsz-húsz koronát.

— Bemehettek Triesztbe egy napra. De ne nagyon dorbézoljatok!

Hátbavágott előbb engem, aztán Guidót, rangsor szerint. Barátom diadalmasan nézett rám. A legénységi barakból átszürődött a fiúk vidám vasárnapi éneke:

»Lénungot is kap a baka
Hat vasat egy napra
Nem elég a babájának
Képeslevelezőlapra.«

7 DUNÁNTÚL.
Nagyságos
Dr. Szönyi Ottó urnak
VI., Állatkert-u. 1. Szépm. muzeum Budapest

Ara 30 korona Pécs, 1923, junius 28. Csütörtök

Előfizetési ár hazhoz szállitva vagy postán:
Egy hóra . . 650 K

Egyes szám ára 4 oldalas 30, 8 oldalas 50, ha ennél több 60 korona.

Kéziratokat nem adunk vissza.

DUNÁNTÚL

Szerkesztőség:
Lyceum-utca 4, szám.
Szerkesztőség telefonja
650, szám,
Kiadóhivatal:
Lyceum-utca 4. szám
Kiadóhivatal telefonja:
222. szám.

Hirdetés dijszabás szerint.

Az első vászon

levágásának ünnepét üli meg ma egész csendben és szük körben a magyar asszonyok nemzeti szövetségének pécsi szervezete. Olyan hamar fog az olló átsiklani a kis vászondarabon, olyan csendben fog leválni az első vászondarab a gépről, hogy nem hallik el messzire. Pedig sokaknak kellene azt hallani és látni, ami ezen az ünnepen történik. Hosszu hetek csendes munkája után örömmel ünneplik meg az első siker pillanatát.

Belefáradtunk a szervezkedésbe és ünneplésbe. Meddők a lelkek minden törekvéssel szemben, a mely ünneplés elé akarja állitani őket. Annyi volt az ünnep, hogy ma csak a munkát tudjuk már becsülni és értékelni és a munka eredményeit ünnepelni. De minden eredményt, amelyet a nemzeti eszmék szolgálatában kifejtett munka ad és igér, annál nagyobb ünnepszámba veszünk.

Magyar asszonyok akarják ma bemutatni hosszu hónapok munkájának eredményét. Gépeket hozattak, anyagot szereztek be, megtanitottak szegény munkásnőket és uriasszonyokat a kéz ügyességére, hogy ennek az országnak szükségleteit magyar kezek állitsák elő. Ez volt az első gondolatuk. Ha csak néhány gép dolgozhat nap-nap után, ahány óráig munkában vannak a kis vetélők, annyi méterrel kevesebbet kell külföldről várnunk és hozatnunk. A magyar ipar diadala minden előállitott vászondarab.

A második gondolat nem ilyen magas, de melegebb és kedvesebb. Az volt a gondolatuk, hogy sok szegény anyának megkönnyitsék a küzdelmet a létért. Olyan kevésből áll ez a tudás, hogy mindenki elsajátithatja s aki birtokában van e tudásnak, könnyü munkával sokat szerezhet meg. Az volt a gondolatuk, hogy ne hat vagy tiz gép legyen a város birtokában, hanem valahol hely van, szegény munkáscsaládoknál, álljon ott egy gép s tegye feleslegessé idegen gyárak idegen portékáját.

Belefáradtunk az ünneplésbe. De ilyen ünnepet kivánunk városunknak még sokat. A magyar asszonyok nemzeti szövetsége más városokban kiállitásokat rendezett már azokból a munkákból, amelyeket alkotott. Ha a pécsi szervezet ilyen önzetlenül dolgozik tovább, mint eddig tette, akkor joga lesz nyilvánosan is ünnepelni.

Dr. T—i.

A pécsi polgári daloskör Szombathelyen

Pécs, jun. 27. — A pécsi polgári daloskör jun. 28-án, csütörtökön este fél 8 órakor utazik Szombathelyre, hogy résztvegyen az ott jun. 29. és 30-án tartandó országos dalosversenyeken. Eddig 29 dalárda nevezett be a versenyekre. A közkedvelt pécsi polgári daloskör szombathelyi szereplését nagy érdeklődés kiséri. A dalosok vasárnap este a barcsi vonattal térnek vissza.

A Kansz ülése

Budapest, jun. 27. — A Kansz vezetőségének mai ülésén elhatározták, hogy a panaszokat a kormányhoz juttatják és memorandumban felsorolt kivánalmak teljesitését kérik.

Belgrádban 4 lövést adtak le Pasicsra

A miniszterelnök sértetlen maradt

Zágráb, jun. 27. — A zágrábi sajtóiroda jelenti:

Amikor Pasics miniszterelnök ma délután elhagyta a szkupstinát, Rajics Mihály banktisztviselő négyszer rálőtt a miniszterelnökre. Egy lövés sem talált. A merénylet okát eddig nem ismerik.

Az egyik golyó **Pasics** kezét surolta. A merénylő 1897-ben született. Sok évig Magyarországon tartózkodott s azután került Belgrádba. Tettének inditó oka politikai természetü. A tett elkövetésének gondolata a magyarországi szerb nemzeti pártból indult ki.

Belgrád, jun. 27. — **Pasics** miniszterelnök merénylője elfogatásakor budapesti banktisztviselőnek mondotta magát.

Ma a zsir, holnap a feltétes főzelék és a sör, vasárnap a szikviz drágul

Pécs, jun. 27. — Ma beszámoltunk a liszt, kenyér, fa, villany, gáz és a postai tarifa drágulásáról. Az áremelkedések állandó rovata azonban, sajnos, egy napig sem maradhat üresen. Az árvizsgáló bizottságnak ma délután tartott ülésén ismét több közszükségleti cikkek árának emelésével kellett foglalkoznia. Amint már jeleztük, először is a zsir és sertéshus drágulása volt soron. A hentesek által tegnap bejelentett árakat az árvizsgáló bizottság a mai naptól kezdve tudomásul vette, tehát már 3600 K a zsir, 2600 K a sertéshus kilója.

A drágaság lavinája a holnapi nappal a következő cikkekben gördül tovább. A főzelék feltéttel általános forgalmi adóval 380, fényüzési adóval terhelt vendéglőkben 420 K. Ugyancsak a holnapi naptól kezdve drágul a sör is, mert a pénzügyminiszter a gyárakra a sör után magasabb kincstári haszonrészesedést rótt ki. Ugyan alig hihető, hogy a kincstári részesedés poharankint 32 koronára rugna. Csütörtöktől kezdve mégis ezek a sörárak a pécsi vendéglőkben:

Egy pohár világos	120 K
Egy korsó világos	200 K
Egy pohár barna sör	135 K
Egy korsó barna sör	225 K
Egy pohár pezsgősör	150 K
Egy korsó pezsgősör	250 K
Egy palack világos	250 K
Egy palack barna	300 K
Egy palack pezsgősör	360 K
1/10 l. palack pezsgősör	500 K

Végül a szódavizgyárosok és golyós pezsgő készitők beadványát tárgyalta le nagy jóindulattal az árvizsgáló bizottság. Elvégre, ha a sör is drágul, azok is drágábban oltsák a szomjuságukat, a kik szódavizet töltenek a borba. De ugyanekkor az antialkoholisták üditő italának, köznyelven a kracherlinek az árát is emelték. Julius 1-től kezdve egy üveg szódaviz 70, egy üveg golyóspezsgő 80 K.

A holnap pedig minden valószinüség szerint uj drágulásokat rejteget.

A Zrinyi Miklós reáliskola záróünnepe

Pécs, jun. 27. — Ma délután tartotta a Zrinyi Miklós m. kir. reáliskolai nevelőintézet a rossz idő dacára, jól sikerült záróünnepélyét az intézeti tornateremben. A termet zsufolásig megtöltötte az előkelő vendégsereg, amely zugó tapssal honorálta az intézeti növendékek szebbnél-szebb produkcióit.

A gazdag müsor minden száma dicséretes, szép és kitartó munka eredménye, amely biztató a jövőre. Az intézet gerinces, lelkes, magabizó ifjakat bocsát az életbe, ahol minden körülmények közötti megállják a helyüket. Öröm volt nézni azt a sok csillogó szemü fiatalembert, akik nagy ambicióval indulnak neki az életnek, a bizonytalanságnak, hogy hozzájáruljanak a megcsonkitott Magyarország ujjáépitésének nagy munkájához.

A mai ünnepélyt a Himnusz hangjai nyitották meg, amely után Zámbory Gyula VIII. o. növendék lelkes szavakkal mondott köszönetet osztálytársai és az összes növendékek nevében a tanári karnak odaadó, nemes munkájukért. Majd a tornamutatványok következtek. Szép látványt nyujtottak a svédrendszerü gyakorlatok, majd a fuvószenekar zenedarabjaira előadott botgyakorlatok, 4 növendék az amerikai, kettő pedig a japánrendszerü birkózást mutatta be. Bámulatra méltók voltak a korlátón és nyujtón bemutatott gyakorlatok. A növendékek páratlan ügyességgel dolgoztak a tornaszereken. A nehéz börasztal ugrások, az ügyességet követelő parterretorna, a szép gula alakulások mindmind kiváló szorgalom gyümölcsei. Nagy érdeklődéssel néztük a vivást, amelyet Dávid József vivótanár vezetett. A tornagyakorlatokat Toller Antal és Schlotzer Béla tornatanárok tanitották be.

A mutatványok után Kovács József intézeti igazgató magas szinvonalu beszédet mondott, amelyben további buzgó munkára hivta fel az ifjuságot. Majd kiosztotta a dijakat, amelyeket a növendékek az önképzőkörben és dalkörben végzett munkáért, valamint az idegen nyelvekben elért eredményekkel és a tornában és sportban kivivott győzelmekkel kiérdemeltek. A tudományos munkában kitünt ifjak értékes könyveket, a torna és sport győztesei nagy ezüst, 2. helyezettjei kis ezüst, a 3. helyezettjei pedig bronz érmet kaptak.

A gazdag müsort a Szózat fejezte be. A vendégek azután megszemlélték az intézet gazdagon felszerelt szertárait, amelyekhez hasonlót nem minden intézetben lehet találni. Este 9 órakor megkezdődött a tánc, amely a reggeli órákig tartott.

Hirek néhány sorban

H. államtitkári cimet kapott Gopcsa László dr. nyugalomba vonuló kultusz min. tanácsos. — **Egészségügyi** föt. cimet kapott Szentimrey Ákos dr. városi tiszti orvos. — **Igal** somogymegyei községben vasárnap leplezték le 68 hősi halott emlékszobrát és szenteltek fel két uj harangot. — **Aradon** fascista szervezkedésre szólitó plakátokat osztottak az utcákon. — **A román királyi pár** varsói tartózkodása alkalmából a lengyel köztársasági elnök a román királynak a legnagyobb rendjelet, a Virtute militária rendjelet, Pasicsnak a fehér sasrendet adományozta. — **Előrssy** Jánosné szül. dunaszekcsői és rácgörcsönyi Jagasits Erzsébet 79 éves korában meghalt. — **Bupesten** Técsy Tivadar menekült főiskolai hallgató főbelőtte magát. — **Gyékényesen** Budai János 34 éves szekszárdi illetőségü vámőr mellbe lőtte magát. Állapota sulyos. — **Jánosi** Zoltán debreceni mandátumát a nemzetgyülés biráló bizottsága megsemisitette. A Batthyányi-párt itt P. Ábrahám Dezsőt akarja jelölni. — **Módra** József 48-as honvéd 96 éves korában meghalt Bpesten. — **Bécsben** a Singerstrassen levő lakásán megfojtva találták Mainoni Katalin 74 éves özvegyasszonyt. — **Boccaccio** Dekameronja a III—V. kötetének magyar fordításait a budapesti ügyészség lefoglalta. — **Mariházy** társulatával szeptember—októberre Nagykanizsától kéri a szinházat. — **Kaposvár** elhatározta, hogy a hivatalos aktusoknál a polgármestert sárgazsinoros kékmentés hajdu kiséri. — **A kisantant** szokásos félévi tanácskozásait julius második felében Sinajában tartja meg. — **A purkersdorfi** szanatórium szinháztermében 2 géppuskát, 16 Mannlichert találtak. Mult évben a községházán találtak 150 puskát és 12 ezer töltényt. — **A newyorki** magas vasut katasztrófájánál 2 leány, 5 asszony életét vesztette, 83 megsebesült. — **Tichon** pátriarka egyik hiradás szerint kiszabadult, másik szerint meghalt a börtönben, megmérgezték. — **Massaryk** cseh köztársasági elnök, aki Algirba utazott, megbetegedett, állapota aggasztó. — **Barcelonában** ismeretlenek 2 furarost meggyilkoltak. — **Kalkuttában** a mohamedán árvaház bedőlt és 40 gyermek meghalt. — **Brooklinban** orkán pusztitott, a melynek több emberélet is áldozatul esett. — **Pármában** a fascisták által meggyilkolt diszitőmunkás temetésén véres verekedés volt. 150 embert letartóztattak. — **Időjóslás:** Változékony, szeles és hüvös idő várható. — **A zürichi esti zárlat:** Berlin 0.0036, Budapest 0.06.5. — **Batthyány** Tivadar gróf beadványt intézett a nemzetgyüléshez, amelyben vád alá helyezését kéri. — **A forgalmi adót 4%-ra fogják emelni.** — **Peckingben** a királyi palotát a tüzvész elhamvasztotta. — **Az Erzsébet nőiskolát** megszünteti a kultuszkormány. — **Benes** Párisba utazik. — **Torma** Zsiga tenorista Debrecenben meghalt. — **Vancák** János szoc. dem. képviselőt, a Népszava szerkesztőjét, a biróság egy évi börtönre itélte a Bécsben élő Farkas Antalnak a Népszavában irt Bőjti prédikáció c. cikkéért.

—

Gazdanap Mekényesen

Pécs, jun. 27. — Impozáns keretek között zajlott le a baranyavármegyei gazdasági egyesület által rendezett gazdanap Mekényesen. Emelte az ünnepély fényét az a körülmény, hogy a közigazgatás, a vitézi szék a levente egyesület, a kis és nagy gazdák mind békés harmóniában müködtek közre hogy Mekényes történetében ritka szép napot örökitsenek meg.

Amikor a gazdasági egyesület elnökségének választása Mekényes községre, Felsőbaranya e legészakibb községére esett, tulajdonképen a maga nemében páratlan szorgalmu, egyedül álló, mezőgazdasági téren nagyszerüen fejlődő községet kivánt kitüntetni. Nem is csalódott e feltevésében. Határa a gondos, a haladni akaró gazda munkás kezét dicséri, állatállománya kitünő, belsőségei pedig egyet hibától eltekintve, mintaképül állithatók oda a gazdaközönségnek.

Az ünnepségre *Stenge* Ferenc alispán, *Nagy* Jenő árvaszéki elnök, *Forray* Valér dr. főszolgabiró, a járási gazd. felügyelő, *Pallay* Rezső, *Losonczy* Richárd, a levente egyesület részéről *Valland* Gusztáv, továbbá *Nagy* Géza, *Sárdy* Andor jelentek meg, a gazd. egyesületet pedig *Szily* Tamás elnök, *Förster* Jenő g. tanácsos, *Sauerwein* Béla titkár képviselték. Mint szakértők résztvettek: *Jakabffy* Imre gazd. főfelügy., *Sziebert* Lajos, *Citrony* Jerő főreálisk. tanár, *Zsalud* Gusztáv gazd. tanár. Azonkivül ott volt a környékező községek kis és nagy gazdáinak szine java, ugyszintén a községek kiküldöttei.

A gazdanap határjárással kezdődött. Bejárták a gazdasági szakértők a határt, a szőlőket, utóbbiaknál különösen *Schindler* Henrik szőlője tünt ki a legjobban kezeltként és bora is elsőrendü. A belsőségek szemléje után a vármegyei előkelőségeket fogadták bandériummal, fehér ruhás leányokkal, felvirágozott ökörfogatokkal s számos fellobogózott kocsival.

Fogadás után ünnepi istentiszteletre gyültek egybe az ünneplők s *Büky* Jenő lelkész hazafiságtól izzó lelkes szavakkal méltatta a nap jelentőségét kiemelve, hogy a kb. 250 év előtt Hessendarmstadból ide vándorolt lakósság megtartotta fajának szorgalmát, de jó magyarrá lett, mert ugy érezte, hogy tartozik ezzel annak a hazának mely őket befogadta s uj hazát adott. Orgonán *Beckt* Henrik főkántor játszott brilánsan s nagyszerüen adta elő a Hiszekegyet a német ajku iskolásokkal.

Istentisztelet után közös ebédhez ültek a vendégek s *Büky* lelkész a kormányzóra, *Stenge* Ferenc alispán a község gazdáira, *Szily* Tamás Mekényes község lakosságára és *Förster* Jenő a kisgazdákra mondottak köszöntőt. A kormányzót és a földmivelésügyi minisztert táviratilag is üdvözölték.

Délután állatszemle következett, melyen szép állománnyal szerepeltek a gazdák és számos dijat s diszoklevelet nyertek. Megjelenésükkel emelték a gazdanap fényét a délutáni órákban gróf *Apponyi* Sándorné és *Apponyi* Antalné gyermekeikkel, kik a látottak felett legnagyobb megelégedésüknek adtak kifejezést.

Maradandó emléket hagyott a szép nap a község lakosainak lelkében s bár okulnának a többi községek is a szép példából.

A rendezéssel sokat fáradt *Henel* Sándor főjegyző, a község birája és érdemes elöljárósága.

HIREK

— **Huszéves iskolatársi találkozó.** Ma iskolatársaknak volt ismét találkozója. A pécsi ciszt. főgimnáziumban ezelőtt 20 évvel érettségizett tanulók ujitották fel szép idők emlékeit. A találkozóra tizennégyen jöttek el és délelőtt a belvárosi templomban misét hallgattak, amelyet az egyik iskolatárs, Gebauer Miklós dr. püspöki titkár mondott. Megjelentek a találkozón többek közt Szandtner Pál dr. szegedi egyetemi tanár, Lutz Miklós dr. törvényszéki biró, Gebauer Miklós dr. püspöki titkár, Köberling Nándor dr. városi aljegyző, Horváth Lajos dr. tanitóképző intézeti tanár, Gasparics Nándor plebános, Orf Béla stb. A 20 évvel ezelőtt érettségizetteknek Zalai Mihály jelenlegi zirci alperjel és apáti irodaigazgató volt az osztályfőnökük.

— **Tanárváltozás a pécsi ciszterci főgimnáziumban.** Békefi Remig dr. zirci apát Erdélyi Guidó pécsi ciszterci főgimnáziumi tanárt a lágymányosi plebániához helyezte át. Helyébe Jambrich Oszkár tanárt helyezik Pécsre, a ki eddig Zircen volt apáti jegyző.

— **A pécsi szövőtanfolyam első vászna.** A magyar asszonyok nemzeti szövetségének pécsi csoportja most fejezte be igen látogatott szövőtanfolyamát. Már az első tanfolyam kiváló gyakorlati és kulturális eredményt ért el. A tanfolyam ünnepélyes befejezése csütörtökön délután lesz, amikor a vezetőség legteljesebb részvételével leveszik a szövőszékekről az első vásznat. A gyönyörü eredményért a legteljesebb elismerés illeti meg a vezetőséget.

— **Vitézi telek elfoglalása.** Megirtuk, hogy Vitéz Vig Péter pécsi államrendőrségi őrmester a somogymegyei Lábod községben 21 évar holdas vitézi telket kapott. Vitéz Vig Péter most julius 1-en megválik az államrendőrségtől és elfoglalja vitézi telkét és gazdálkodó lesz.

— **Házasság.** Tamassa Adolf és Hohmann Bözsi Pécsbányatelepen a mai napon házasságot kötöttek.

— **A m. kir. állampénztárnál** elvesztett pénztárca megtalálója a pénzt megtarthatja, csak a tárcát és az iratokat adja le a kiadóba.

— **A pécsi müvésztelepen megkezdődik a munka.** A bálicsi gyönyörü parkban, melyet a szeminárium volt olyan szives a nyarra is átadni a telep használatára, ismét beköltözik a festészet muzsája. Nagyban folyik a rendezkedés, hogy julius 1-én a lelkes festők már odaállhassanak vásznaik elé, hogy érzéseiket meglátásaikat megörökitsék. Tegnap a telepre érkezett családjával Pilch Dezső festőmüvész, főiskolai tanár, szombaton pedig 12 növendék jön le, hogy nekilásson a zavartalan munkának. Csók mester vásznai befejezésével a közeli napokban szintén megérkezik. Lelkesedéssel gondoi a telep müködésére és már előre örül a Pécsett és vidékén eltöltendő kellemes időnek és az eredményes munkának, melyet a telep már előre garantál.

— **A kiadóhivatal** tisztelettel kéri nagyrabecsült hirdetőit, hogy a lapba szánt hirdetéseket legkésőbb előtte való nap délután 4 óráig sziveskedjenek feladni, mert később a torlódás miatt a legnagyobb jóakarattal sem tud kivánságaiknak mindig megfelelni.

— **Halálozás.** Özvegy Klein Mátyásné junius 25-én 93 éves korában meghalt Pécsett. Temetése szerdán délután 4 órakor volt a központi temető ravatalozó termeből. Kleinné régi ismerőse a pécsieknek. A város legelőkelőbb és legszolidabb vendéglőit birták bérbe. **A pécsiek és a környékbeliek** közül még sokan vannak, akik a „Frau von Klein" híres konyháját ismerik. Az elhunytat széleskörü rokonság gyászolja. Leánya, özv. Dürnbacher Mihályné, továbbá unokái Dürnbacher Mihály, Zsigmond és József, Heigl Istvánné és Sági Ernőné.

— **Kereskedelmi iskolai érettségi** bizonyitvánnyal rendelkező fiatalembereket forgalmi adó ellenőri állásra alkalmaznak. A pályázni szándékozók személyesen jelentkezzenek Városháza I. em. 33. ajtó alatt.

— **A közalkalmazottak ellátatlansági igazolványai.** A Pécsett lakó közalkalmazottak julius, augusztus és szeptember hóra szóló ellátatlansági jegyeit a kerületi élelmezési irodák junius 28-án, csütörtökön és 30-án, szombaton délután 4—7 óráig adják ki.

— **A Géza bácsi könyve még kapható.** A tantestületek és a szülők figyelmét felhivjuk arra a körülményre, hogy a legalkalmasabb és legolcsóbb vizsgai jutalom könyv a Géza bácsi könyve. Az ára 150 korona. Kapható a Dunántul könyvkereskedésében és a kiadóhivatalban.

— **A pécsi Nemzeti Casinó** ez idei első nyári estélyét szombaton, junius 30-án etse 9 órakor tartja meg a pécsi helyőrség tisztikarával való együttes rendezés mellett. Kedvezőtlen idő esetén az estély a jövő csütörtökön lesz. A kaszinótagokat és családtagjait szivesen látják. A hölgyek nyári toalettben jelennek meg.

— **Pécsi tüzértiszt sikere.** Mult szombaton és vasárnap tartották meg Keszthelyen az országos lovasversenyt. Itt a nehéz dijugratás első dijat: a honvédelmi miniszter adományozta ezüst serleget Szinkovich Pongrác tüzérfőhadnagy nyerte el Armina nevü lován.

— **Nyári ünnepély a Makárutcai óvódában.** Sikerült nyári ünnepély volt ma délután a Makárutcai óvódában. A barátságtalan, esős idő miatt az ünnepélyt nem tarthatták meg az előre feldiszitett udvarban, hanem a tornateremben. Igy is igen nagyszámu közönség hallgatta végig a bájos apróságok szavalatait, énekeit és nézte kedves játékukat. Nendtvich Vilma felügyelő igazgató igazán nagy munkát végzett, mert ilyen jól sikerült óvóda ünnepélyt már régen nem láttunk.

Ma és holnap mindenkit
Harry Liedtke
fog lebilincselni!

— **Az uj postatarifa.** A kereskedelemügyi miniszter a posta, távirda és távbeszélő dijszabásaira vonatkozó rendelete értelmében a mérsékelt tarifa julius 1-én lép életbe és főbb tételei a következők: Levél helyben 40, vidékre 80, az eredetileg tervezett 50, illetőleg 100 korona helyett. Ausztriába, Csehszlovákiába, Lengyelországba, Németországba, Oroszországba és Romániába 175, egyéb külföldi államokba 250. Levelezőlap 20—40—110—150, ajánlott dija helyben 50, vidékre 100, külföldre 250. Postautalvány dija belföldön 10.000 koronáig 100. Az elküldött összeg maximuma 500.000 korona. A csomag dijszabás mérsékelten emelkedett. A távirati szó dija belföldön 25, Ausztriába, Csehszlovákiába, Jugoszláviába és Romániába 75, Németországba és Lengyelországba 100 korona, a többi külföldi államokba pedig a dijtételek 20½-kal emelkedtek. Távbeszélő előfizetési dija egy évre Budapesten 144.000, vidéken 54.000, illetőleg 18.000 korona. Egy egyszerü beszélgetés dija Budapesten 80, vidéken 30. Ezenkivül Budapestről 15 kilométernyi távolságig 100, 25 kilométernyi távolságig 400, 50 kilométernyi távolságig 800, ezenfelül 1200 korona Budapest és Bécs között a beszélgetés dija 2800 K. A felmondás julius 16-ig bejelenthető.

— **Hajóbaleset Baja és Dunaszekcső között.** Ma éjjel Baja és Dunaszekcső közötti dunaszakaszon a DGHT. rendes menetben haladó Wien nevü személyszállító gőzösébe a hollandi vállalat Trujtje motoros csavarosa a Móric szigetnél, dacára a többszöri figyelmeztető sipolásra, teljes erővel szaladt bele. A személyszállító gőzös vezetőjének lélekjelenléte megakadályozta a katasztrófát, amely az éj sötétjében a Duna közepén borzalmas kimenetelü lett volna. Emberéletben nem esett kár.

Razzia a piacokon

A tojás darabja 125 K — Öt asszonyt állitottak elő

Pécs, jun. 27. — Az államrendőrség napok óta razziákat tart a piacokon, hogy ellenőrizze, betartják-e a maximális árakat. A razziák eredménye azt mutatja, hogy mindig akadnak lelkiismeretlenek, akik az amugy is csaknem megfizethetetlen árakkal sem elégednek meg, hanem többet kérnek. Ma ismét öt falusi asszonyt állitottak elő, mert nem tartották be az előirt árakat. Jellemző a védekezés, amellyel egyik elárusitó menteni próbálta magát. Könyöky József rendőrfogalmazó megkérdezte tőle, miért kért a cseresznye literjéért 400 koronát, mikor azt 200 koronára maximálták. Az asszony a mellette álló férfire mutatva, igy felelt:

— Ez az ur jött hozzám vásárolni. Láttam hogy jól van öltözve, azt hittem, hogy az ilyen ember meg tudja fizetni a 400 koronát is.

Az asszony védekezése derültséget keltett, mert az illető férfi Resetár detektiv volt, aki vásárlási ürüggyel akarta kipuhatolni a cseresznye árát. Az asszony pótlólag még megjegyezte, hogy ha kopottas ruháju vevő megy hozzá, annak 160 koronáért adja a cseresznyét. Ezt a védekezést természetesen nem hitték el és ugy ellene, mint négy másik társa ellen megindították az eljárást.

A piacnak ma szenzációja is volt. A tojás darabjáért 125 koronát kértek. Az államrendőrség nem léphetett közbe, mert az árvizsgáló bizottság a tojás árát szabaddá tette. Felvetődött azonban az eszme, hogy a tojás árát ismét maximálni kell, mert különben a tojást indokolatlanul, még jobban megdrágitják.

Az államrendőrség ellenőrzése mellett azonban a közönségnek is ügyelnie kellene a maximális árakra. Az árvizsgáló bizottság például a tök kilóját mától kezdődőleg 400 korona helyett 200 koronára maximálta. Ennek ellenére mégis megtörtént a Széchenyi-téri piacon, hogy az egyik-másik vevő szó nélkül kifizette a kért 400 koronát, holott szólniok kellett volna a rendőrnek, aki nyomban rákényszeritette volna az asszonyt 200 koronás ár betartására. Megemlitjük még, hogy a baromfi ára ma ismét emelkedett.

PÁLL ÖDÖN
Széchenyi-tér 18. szám. PÉCS. Földszint és első emelet.
Megérkeztek a nyári ujdonságok!
Óriási nagy szövetraktár angol- és honi gyártmányokban.
Saját készitményü kész férfi, fiu, gyermekruhák, felöltők, raglanok, fregoli kabátok, esőköppenyek, nagy választékban.
Dunántul legnagyobb férfi szabó üzeme! Szigoruan szabott szolid árak

JEGYZETEK

Hattagu uri társaság tért vissza a minap valamivel éjtél után a Tettyéről — csendben, szinte szótlanul. A Tettye-utcában az egyik ur fölzárkózásra kérte nevén szólítva azt a másikat, aki néhány lépésnyire már előbbre volt. Ez valamicskével hangosabban történt ugyan, mint ahogyan uriember rend szerint társalogni szokott, de korántsem meritette ki az éjjeli csend háboritás tárgyi tényálladékát, amiért törvényt kellene állni. A rendőr mégis jónak látta az egész társasághoz intézett figyelmeztetéssel csendet parancsolni. A „kihágáson" kapott ur beérte azzal, hogy megnézte a rendőr számát. Az egyébként teljesen jelentéktelen eseten egyszerüen napirendre lehetne térni, ha önként föl nem vetődnék az a kérdés: miért nem szabad éjnek idején a Tettye-utcában még mukkanni se, holott másutt, pl. a János- ,József- és Mária-utcában mindenki ordithat, üvöltheti, viháncolhat, ahogy csak a kedve tartja, vagy a szesz kivánja.

Megfagyasztja ereimben a vért az a rettentő katasztrófa, amely a japánok paradicsomi szigetországát temetővé tette és végpusztulással fenyegeti. A vizözön óta nem szakadt ekkora veszedelem a világra. Vajjon ráeszmélnek-e majd a Gondviselésnek erre a borzalmas intőjelére azok, akik a földteke egyéb részein készitgetnek elő katasztrófákat?

Micsoda óriási ellentéteket szöktet szembe egymással az élet! Rang Károly 71 éves, volt pécsi mészáros minden áron öngyilkossáot akar elkövetni, mert nem bir megélni. Bácskában, Topolyán pedig a mesék országába illő tort ültek Rác Manci és Fülöp Zoltán lakodalmán, hogy elég volna szegény Rang Károlynak hátralevő egész életére az a 2 marha, 5 borju, 3 sertés, 50 liba, 50 kacsa, 30 tyuk, 10 pulyka, 45 sirke, 5 mázsa liszt, 1700 tojás, 80 kiló vaj, 120 kiló szőlő, másfél mázsa cukor és 1200 liter bor, amit a boldog násznép ott elfogyasztott. Mennyire félrebillent az „egyenlőség" magasztos eszméjének legnagyobb dicsőségére az a mérleg, amelyen már annyian és annyiszor akartak egyforman mérni.

Tibullus

Meinl
csokoládé
kakaó
és praliné
elsőrendü és olcsó.

HÁZMESTER IRODASZOLGA szabad lakással és fizetéssel felvételre. Előnyben részesülnek nyugdijazott altisztek, vasutasok stb. Ajánlatok a Dunántúl a. m. hivatalába küldendők.

Közel 20 ezer baranyai terület termőképességének biztositása

Nagyszabásu ártéri munkálatok

Pécs, szept. 7. — Baranyában olyan korszakalkotó, jobb jövőt megalapozó munka folyik, amelyet alig ismernek, még kevésbbé méltányolnak. Van egy szürke cimü társulatunk, amelyről a nyilvánosság alig vesz tudomást, pedig ennek a kitüzött programmja életbevágó gazdasági jelentőséggel bir. Ez a társulat Baranya földjeit menti meg és teszi termőképessé. Mert sajnos a közöny ezen a téren is meglehetős nagy volt. A messzebbre nem tekintő s minden áldozattól megriadók egykedvüen vették, hogy földjeik vizzel elöntve, termő hozam nélkül parlagon hevernek.

17,209 hold és 767 négyszögölnyi ártéri terület van Baranyának 3 járásában, vagyis olyan csaknem meddő földek, amelyeket jóakarat, áldozatkészség elsőrendü termőföldekké varázsolhat át jelentős hasznára a tulajdonosnak, a vármegyének, sőt magának az országnak is.

A baranyai földeknek az ártéri területeknek termőképességét akarja megteremteni a Fekete, Pécsi és Egerszegi Vizlecsapoló Társulat, amely három járásra terjed ki. Ennek a társulatnak az élén, mint elnök **Stenge** Ferenc alispán áll, igazgatója **Tyószits** Sándor földbirtokos, titkára és pénztárosa **Jantay** József ny. jegyző és a lelke, a munkálatok vezetője **Bary** István oszt. tan., a kulturmérnöki hivatal főnöke.

A közel huszezer holdnyi ártéri területből 7000 kisbirtokos van érdekelve 56 községben, a szentlőrinci, pécsi és siklósi járásokban. A vármegye egyéb részeiben is vannak ártéri területek. Az érdekelt nagybirtokosok a 3 járásban a következők: **Andrássy** Mihály gróf, **Benyovszky** Móric gróf, **Benyovszky** Rezső gróf, **Biedermann** Rezső báró, **Biedermann** Elek báró, **Biedermann** Ottó lovag, **Brázay** Kálmán, **Draskovich** Iván gróf, **Esterházy** Miklós herceg, özv. **Jeszenszky** Ferencné, **Kammerer** Ferenc, **Lederer** Samu, **Nyitrai** Andor, Pécsi székeskáptalan, Papnövelde, Őrkanonokság, **Rozsnyai** Lajos, **Tyószits** Sándor, **Engel** Pál és a vallásalapitvány.

Az ármentesités költségeire a mult évben holdankint 700 K-t szavazak meg, az 1923. évre holdankint 800 K volt az ármentesitési járulék, de ez összeg a munkabérek tizennyolcszorosára való emelkedése folytán kevésnek bizonyult. Ennek folytán 1923. évre pótkivetést eszközölt a társulat és pedig holdankint még 10 kg. buza értéket, a tavaszi munkálatok folytatásához még 5 kg. buzaértéket szavaztak meg.

A Fekete, Pécsi és Egyerszegi Vizlecsapoló Társulat körzetéhez tartozó csatornák hossza 181 km. A feketeviz egyesült ágánál 11.4 km., hosszban folynak nagy munkálatok és folyó évben a Pécsi és Egerszegi csatornákon nagyobb munkálatok kivitele van tervbe véve, azonkivül a többi csatornákon nagyobb szabásu tisztogatási munkálatok.

A 3 évi szerb megszállás folytán a társulati csatornák hasznositó fejlesztése, ugy javitási munkálatai szüneteltek, a mely körülmény a társulati érdekeltek gazdasági életében is nagy károsodással járt, — a mostani alkalmat okszerüen kihasználva mindenkinek kötelessége az ujraépités munkálataiban, — ha nagyobb anyagi áldozatok árán is — teljes energiával, erős akarattal és nagy szorgalommal részt venni, hogy ezzel nem csak a társulati érdekeltek gazdasági fellendülése, hanem közvetve szegény Csonkamagyarország általános gazdasági felvirágoztatása elérhető legyen.

Tüntetés Zágrábban

Grác, szept. 7. — (MTI.) A Grazer Tagespost jelenti Zágrábból: A trónörökös születése alkalmából tegnap este az ifju nemzeti szocialisták a város utcáin hazafias tüntetést rendeztek. A tüntetőket az Iligan, a horvát szeparatista szervezet egy csoportja megtámadta. Heves dulakodásra került a sor, amelybe a rendőrség is beavatkozott. Miközben a rendőrség a verekedőket egymástól elválasztani igyekezett, a szeperatisták sorából **egy revolver** dördült el és a golyó egy rendőrtisztet talált. A tettest elfogák, de a neve még nem került nyilvánosságra.

A Rajna-vidék nem válik külön

Berlin, szept. 7. — (MTI.) A birodalmi kormány a kancellár elnökletével megbeszélést folytatott a megszállott területek képviselőivel, akik kijelentették, hogy a **passziv ellentállást ezután is teljes mértékben fenn kell tartani.** A Rajna vidékén nincsen különválási mozgalomnak semmiféle jelentősége és a rajnai lakosság visszautasitja Franciaország minden kisérletét, hogy külön államban éljen.

Pasics elhalasztotta belgrádi visszatérését

Páris, szept. 7. — Pasics szerb miniszterelnök egyelőre elhalasztotta Belgrádba való visszatérését.

Derüs sorok

A magyar buza Svájcban

Hallotta, hogy 7000 vaggon buzát adtak el Svájcnak?

— Érdekes, mi éhezünk és Svájcot élelmezik.

A vendéglőben

— Már megint iszik?

— Van okom rá. 1500 koronára emelték a bor árát.

A szegény ember kocája

— Hallatlan! Amióta drága lett a sertéshus, ez a nyavalyás koca folyton drága kukoricát akar enni büszkeségében.

Röviden, velősen

— Verrna-e nekem két részletre nadrágot?

— Igen. Az első részletnél kapja az egyik szárát, a másodiknál a másikat.

A nagy drágaság

— Csak ugy gyógyul meg, ha sok tejet iszik és minél több husételt eszik.

— Szóval, meg kell halnom.

Szőlőcam

— Parancsol főzeléket *feltétlen*?

— Feltétlenül.

Tárgyaláson

— Mit tud még felhozni a védelmére?

— Legfeljebb a furkósbotomat a folyosóról.

Mai idők

— Mit csinál maga itt?

— Nézem a járókelőket, hogyan lóbálják a kezüket.

— És ebből megél?

— Jobban, mintha dolgoznék.

Hirdetés

Gyakori tőkeemeléshez darut keres Bank r. t.

Másolat a m. kir. földmivelésügyi miniszter 26464 1923. I.-a. 2. számu eredeti rendeletéről.

HIRDETMÉNY.

Az erdőőri és vadőri szakvizsgák 1923. évi október hó 22-én s az erre következő napokon Budapesten, Miskolczon Pécsett és Szombathelyen fognak megtartatni.

Felhivatnak mindazok, akik az erdőőri, vagy vadőri szakvizsgát letenni óhajtják, hogy az ehhez szükséges engedély iránt kellően felszerelt kérvényüket 1923. évi szeptember hó 30-ig az elöl megnevezett m. kir. erdőfelügyelőségek közül annál nyujtsák be, amelynek székhelyén vizsgát tenni kivánnak.

Budapest, 1923. évi julius hó.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Másolat hiteléül:
Olvashatatlan aláirás,
irodaigazgató.

A Dunántúl könyvkereskedése
tanulót
felvesz fizetés mellett

Pilch Jenő

Szerdán kezdik meg a kedvezményes cukor kiosztását

2900 korona lesz kiló ja

Pécs, szept. 7. — A közélelmezési miniszter által a város kórházélelmezési üzeme, jóléti intézményei, továbbá hadi özvegyei, árvái, rokkantjai és közsegélyre szoruló szegény sorsu lakósai részére kiutalt kedvezményes áru cukor szétosztását szeptember 12-én kezdik és szeptember 20. napjával befejeződik.

A hadiözvegyek, árvák, rokkantak és a közsegélyre szoruló szegény sorsu városi lakósok fejenkint és családtagonkint másfél kg. kedvezményes áru cukor vásárlására jogosultak.

A cukor megvásárlásához szükséges utalványokat az élelmezési kerületi irodák szeptember 10. és 11-én, hétfőn és kedden délután 4 órától 7-ig adják ki.

Szeptember 10-én az A—L., 11-én pedig M—Z betükkel kezdődő nevek viselői kerülnek sorra.

Cukor utalványt csak azok a hadi özvegyek, árvák, rokkantak és közsegélyre szoruló szegény sorsu városi lakósok, illetőleg azok az elaggottak, munka és keresetképtelenek, továbbá kereső nélküli gyermekes özvegyek és mindezek ellátatlan családtagjai kaphatnak, akik a hatósági liszt ellátásban részesülők névjegyzékében fel vannak véve és ennek alapján az elmult gazdasági évben hatósági liszt ellátásban részesültek, illetőleg a lisztellátásra a folyó gazdasági évben igényük van.

A személy azonosságot lehetőleg okmányokkal hitelt érdemlő módon igazolni kell.

A jóléti intézmények a részükre kiadandó cukor mennyiség átvételére jogositó utalványokat szeptember 10. és 11-én a városházán, I. emelet 54. szám alatt vehetik át.

Felhivják tehát az igényjogosult hadi özvegyeket, árvákat, rokkantakat és közsegélyre szoruló szegény sorsu városi lakósokat, illetőleg az elaggottakat, munka és keresetképtelenecket, továbbá a kereső nélküli gyermekes özvegyeket, hogy cukor utalványuk átvétele végett a lakásuk területére illetékes kerületi élelmezési irodában a fentebb közölt betürend szerint szeptember hó 10-én, illetőleg 11-én a jóléti intézmények vezetőit pedig, hogy ugyenezen napon a városházán, I. emelet 54. szám alatt feltétlenül jelentkezzenek.

A belvárosban és siklósi városrészben lakók kerületi élelmezési irodája a Szepessy-utcában levő elemi fiuiskolában, a budai külvárosban, Pécsbányatelepen és a gyárvárosban lakóké az Ágostonteri népiskolában, a szigeti külvárosban lakóké pedig a Makár-utca 38. szám alatt van.

A szétosztásra kerülő cukor eladási ára kilogrammonkint 2900 korona. Kapható lesz a következő kereskedőknél: Strasszer József Szigeti országut, Zakorszky István Kórház-tár, Brucker Izsó Siklósi utca, Köves Gusztáv Széchenyi-tér Winkler József Kaposvári-utca, Varga János Sörház-utca, özv. Lelkes Károlyné Felsővámház-utca és Wolf Herman Zsolnay Vilmos-u.

Mosott rongyot

állandóan veszünk Dunántul nyomda, Pécs.

A pécsi Művésztelep bucsuja

Pécs, szept. 7. — A világ örök forgandóságában ujra pontot tett egy évszaka után, a termékeny, meleg napokat felváltotta az ősz rezignált bágyadtsága, s a vándormadarak szárnyaikat próbálgatták.

Engedtessék meg nekünk, a Művésztelep fiatalainak — irják a telep ifju művészei — hogy a nyár e magasztos halódásában visszapillantsunk az itt eltöltött harmadfél hónapra, — hogy röviden elmondhassuk, mér éltünk, mit csináltunk itt, — szeretettel, vagy gyülölettel a szivünkben távozunk-e innen a munka ujabb évébe Pestre?

Az első két kérdésre egy szó a felelet: dolgoztunk. Erről többet nem tudunk beszélni, ezt valahogy csak érezni lehet.

Junius legvégén jöttünk le, telve munkakedvvel, ambicióval, — a vággyal, hogy minél szélesebb körben ismertessük s szerettessük meg a világunkat. Igényeink nem voltak, — kultuszminisztériumtól akkori értékben elég segélyt kaptunk kilencünknek pár havi eltartására.

Dolgoztunk naiv hittel, azt hive, hogy a művészet mindenki előtt olyan szent, mint előttünk. Nem mertünk aztán egymással se beszélni róla, de a hetek, hónapok multak, — s mi valami kesernyéset kezdtünk érezni. Hallgattunk, a nyár termékenyitő lehelete letompitotta ezt az érzést, de megszüntetni egészen nem tudta, mert a közöny nem fáj, de fájt az az itt-ott megnyilvánuló lekicsinylő rosszindulat. Talán csak azért fájt, mert még fiatalok vagyunk, majd hozzászokunk az idővel . . .

Telt-mult a nyár, uj utakat kerestünk a Szép birodalmában örökös remény és csüggedés közt, — lassankint eljött a kiállításunk megnyitásának időpontja, — és ekkor elfogyott a pénzünk, az őrült tempóban haladó drágaság elértéktelenitette. Nehezen szántuk rá magunkat, de meg kellett lennünk: kérnünk kellett. Azt gondoltuk, hogy az a kis összeg, a mire szükségünk lesz hamarosan összejön. Kopogtattunk itt is, ott is. Néhol be sem eresztettek. Néhol azt mondták édes mosollyal, jöjjenek máskor. Máskor aztán nem voltak otthon. Pirult az arcunk, — nagyon utolsóknak éreztük magunkat. De csak az első csalódások pillanatában. Aztán számot vetettünk magunkkal, s rájöttünk, hogy nem is nekünk kellett volna pirulnunk.

Nem időzöm sokat e részletnél, bár le kellett irnom. Mert olyanok is voltak, akik adtak. S az adás olyan szép dolog, hogy lecsiszolja az adás módjának esetleges szépség hibáit. Nem irunk ki neveket, — de akik adtak, azok neveit nem felejtjük el, — ezuton köszönjük nekik adományaikat.

S ami a fenti kis borunkon kivül esett, az csupa derü volt. Arkádiai egyszerüségben és boldogságban éltünk, — munkánkról eléggé beszámol kiállításunk, rábizom az elbeszélő részt nem e rövidke cikkre

Csók mester nem jöhetett el közénk betegsége miatt, — köztünk volt azonban az az ember, akit tulzott szerénysége mindig a háttérben tartott, aki azonban mindenütt ott volt, ahol a telep érdekében tenni kellett, — s akinek, érdeme az, hogy az idén ismét intenziv életet adhatott a Pécsi Művésztelep. És ez az ember Pilch Dezső festőművész, képzőművészeti főiskolai főtitkár, — a kinek ezuton mond köszönetet a telep fiatalsága minden jóért amit tett.

Vannak még, akiknek köszönetet kell mondanunk, — de ezt majd megteszik hivatalos részről. Mi befejeztük mondókánkat. Nehéz szivvel bucsuzunk tehát Pécs városától egy hosszu évre, — magunkkal viszünk annyi melegséget és szeretetet, amennyi egy hosszu télen át beragyogja a munka komoly hidegségét. Ezt kivánjuk Pécs városának is a viszontlátásig.

b. b.

Házmester-irodaszolga

állásra keres a Dunántúl-nyomda nyugdijas vasutas vagy postást. — Jelentke zn Perczel-utca 42. szám alatt.

Lapkihordónőket

magas fizetéssel felvesz a **Dunántúl kiadóhivatala.**

Árverési hirdetmény.

A pécsi püspöki uradalom rácbólyi gazdaságában vasutállomás Beremend vagy Magyarbóly, f. hó 13-án, délután 5 órakor circa

162 drb. különféle nemü mangalica süldő sertés, 6 drb. különféle nemü 2 éves csikó és circa 80 métermázsa takarmány őszi-borsó vetőmag

árverésen el fog adatni.

Az árverés megkezdése előtt a sertésekre 3 millió, a csikókra 2 millió, a borsó magra 2 millió korona bánatpénz letétbe helyezendő. A sertések és csikók az árverést követő napon átveendők és az áruk kifizetendő. A borsóra nézve köflevélben történik intézkedés. Az uradalom fenntartja magának, hogy ha a beigért legmagasabb ár nem kielégitő, az eladást nem perfektuálja.

Uradalmi jószágigazgatóság.

— **A katolikus nagygyülés vendégeinek fogadtatása.** Ma este a gyorsvonattal érkeztek meg a katolikus nagygyülés vendégei Budapestről. A pályaudvaron lelkes fogadtatásban részesitették őket. Megérkeztek: Zichy János gróf v. b. t. t., nyug. miinszter, az Orsz. Kat. Szövetség elnöke, Wolkenberg Alajos prelátus, egyetemi tanár, Zsembery István dr. nyug. főispán, az Orsz. Kat. Szövetség alelnöke, Bernolák Nándor dr. ny. miniszter, Müller Antal budapesti nagyiparos, Czettler Jenő dr. egy. tanár, Borján Ferenc kat. népszövetségi titkár és Miklós Ferenc dr budapesti ügyvéd. A holnap reggeli vonattal érkeznek: Haller István nyug. miniszter, Tobler János ker. szoc. főtitkár, Hermann József dr egyet. tanársegéd, Szabó József nemzetgy. képviselő, Fekete Márton orsz. kat. szövetségi titkár.

— **Orvosi hir.** Vertán Emil dr. egészségügyi tanácsos, a pécsi közkórház kiváló sebész főorvosa szabadságra ment. Vertán dr. résztvesz a budapesti sebész kongresszuson és azután külföldre utazik, ahonnan csak október havában tér vissza Pécsre.

— **A Baross árumintavásáron** méltó feltünést kelt Welowszky Vendel a párisi akadémián oklevelet nyert szabászati szaktanár kiállitása. A népszerü Welowszky Vendel, akinek jó forgalmu angol és francia női divat terme van Pécsett egy zsenikbe készült raglánt és egy börkabátot állitott ki. Mindkét ruhadarab egyik disze a kiállitásnak.

— **A pécsi dalárda** tettyei népünnepélye szept. 9-én délután lesz. Az ünnepély rendezősége olyan hatalmas programmot állitott össze, amely minden bizonnyal sokáig emlékezetes marad mindenki számára. A honvédnapok óta nem volt Pécsett olyan nagyarányu népünnepély, mint amilyen a vasárnapi lesz. A sok-sok mulatságos játékból kiragadjuk a tombolát, amelyhez hasonló Pécsett még nem volt. Több, mint egy millió korona az értéke annak a sok hasznos, valamint disztárgynak, a mely a tombolán kisorsolásra kerül. A tombola keretében sorsolják ki az idegen valutákat is, igy négy dollárt, több dinárt, szokolt, leit, frankot stb. Aki a tőzsdén játszani akar, annak nagyszerü tippeket adnak. Természetesen nem marad el a karikadobás, a zsákfutás, lepényevés, szájbadobás és cserkészet. Este a romoknál tüneményes tüzijáték lesz, amelyet Vadnai Gyula előnyösen ismert pécsi pirotechnikus rendez. Lesz lampionos diszmenet, táncmulatság, katonazene. Rendőrök a gyümölcssátorban és a cukrászdában gondoskodnak. A dalárda házi vendéglőjében pedig friss meleg ételek és italok kaphatók. — Reméljük, hogy a pécsi közönség méltányolni fogja a dalárda szándékát, amikor az októberben megtartandó 60 éves jubileum minél impozánsabbá tétele céljából, népünnepély rendezése által akarja a szükséges anyagi eszközöket előteremteni s a Tettyén való megjelenésével is támogatja azt.

— **Uj sóárak.** A város hatósága a pénzügyigazgatósággal egyetértőleg a fuvartételek és a zsákkölcsöndijak emelkedésére való tekintettel, uj sóárakat állapitott meg. Eszerint egy kilogramm só ára a kiskereskedő és a fogyasztó közti forgalomban zacskó nélkül 14 korona 30 fillér, zacskóval együtt pedig 15 korona. Az uj sóárak szerdán, május 17-én lépnek életbe.

— **Majális Szentkuton.** A természetbarátok turistaegyesületének pécsi csoportja által Üszögben tervezett nagy majálisa a kedvezőtlen idő volta miatt, Szentkuton, május 21-én, vasárnap lesz megtartva, indulás a Pius-internátustól az I. csoport reggel 6 órakor, vezetők: Bihari és Steiner, II. csoport reggel 8 órakor, vezetők: Bobanovics és Krausz Géza, III. csoport d. u. fél 2 órakor, vezető: Pusztáky József. Kedden este fél 8 órakor vigalmi bizottsági összejövetel, csütörtök este fél 8 órakor könyvtár és pénztárórák és tagösszejövetel, vendégeket egyesületi helyiségükben (Hajó szálloda) szivesen lát a vezetőség.

— **A természetbarátok turistaegyesületének** pécsi csoportjából az épitő osztály vezetősége élén Hillebrand Győző intenziv munkával fogtak hozzá a Mecsek egyesületi utjelzések felujitásához s a következőket fejezték be: 1. szám: a Dömörkaputól Kantaváron és Mélyvölgyön át Mánfára; 4. szám: a Szaniszló pihenőtől Lapison át Orfüre: 12. sz.: Szentkutról Jakabhegyre, 17. sz.: az ürögi rét végétől Szentkutra; 24. szám: a Lapisi vadászháztól Büdöskutig. Munkában vannak: az 5-ös, 8-as, 3-as, 23-as és 21-es utjelzések, a mik a legrövidebb idő alatt fognak elkészülni. Készülőben van a kantavári forrás kiépitése.

— **Első áldozási képek** gyönyörü kivitelben érkeztek és kaphatók a Dunántul könyvkereskedésében Pécs, Széchenyi-tér 9. (Royal kávéház mellett.)

— **Távíró és távbeszélő jog.** A közel jövőben kiadásra kerül Hollő József posta és távirda igazgató szerkesztésében a Távíró és távbeszélő jog cimü 10 iv terjedelmü nyomtatott munka. A mü beszerzése nagyon ajánlatos a közönségnek a távirót és távbeszélőt gyakrabban igénybevevő része számára, főleg kereskedőknek, iparosoknak, ügyvédeknek, és vállalatoknak. A mü ára 100 korona lesz. Előjegyezni lehet kötelező aláirással ellátva irásban a távbeszélő központ osztályvezetőjénél.

— **A 48-as jótékony egyesület** május 21-én, vasárnap tartja tekepálya megnyitó ünnepélyét a Schmidt-féle vendéglőben. Ez alkalommal egy bárányt és egy gidát játszanak ki. A tekeversenyre a versenydobálások már most megkezdődnek az esti órákban. A vezetőség kéri a tagokat és az érdeklődőket, hogy a jótékonycélra való tekintettel a megnyitó ünnepélyen minél számosabban vegyenek részt.

— **Kertmegnyitó a budai katolikus körben.** A pécsbudai külvárosi katolikus kör régi szokásához hiven megalapitása évfordulóján, junius 29-én Péter és Pál napján rendezi kertmegnyitó ünnepélyét, amelyen lesz tekeverseny férfiak és nők részére, tombola igen értékes nyereményekkel. A mulatság minél élvezetesebbé tételére a vigalmi bizottság szükebb bizottságot küldött ki, amely további szórakozásokról is fog gondoskodni.

— **Gazdát cserélt baranyai halastó.** A püspöki uradalom halastava, az ugynevezett Rika a napokban gazdát cserélt és azt zárt ajánlati versenytárgyaláson Lőrinc Sándor vette meg négy és fél millió koronáért. Lőrinc Sándon a Rikán nagyszabásu halteny észtést szándékozik alapitani.

— **Az 52-ös pécsi háziezred harctéri felvételeinek** bemutatása május 18-án, csütörtökön lesz egynegyed 7 és 9 órai kezdettel a „Park-mozi"-ban. Belépőjegyek előre válthatók a Dunántul könyvkereskedésben. A jegyek egységes ára 25 korona.

— **Az SHS. állam kétszeresére emelte a magyar vizum díját.** Az SHS. állam a magyar vizum díját máj. 10-től kezdődőleg 31 dinárról 65 dinárra emelte fel.

— **Az uj városi ügyosztály első iparügyi itélete.** A város közigazgatási rendészeti ügyosztálya szombaton hozta meg iparügyi kihágási ügyben első itéletét. Egy iparossegéd ott akarta hagyni munkaadóját, mielőtt a felvett előleget ledolgozta volna. Az ügyosztály kötelezte a segédet, hogy a felvett összeget szolgálja le. Mivel azonban a segéd az előlegből fenmaradt 500 koronát ott nyomban kifizette, az ügy békésen intéződött el. A munkaadó Weisz József az 500 koronát a gyermekétkezési akció javára ajánlotta fel.

— **Előállitották az államrendőrségen.** Babos Mátyás bányászt és Glück Jánost botrányos részegség miatt előállitották az államrendőrségen és kijózanodásig őrizetbe vették őket.

— **A selyemhernyók kiosztása.** A pécsi selyemtenyésztési felügyelőség ez uton közli az érdekeltekkel, hogy a már előjegyzett selyemhernyókat május 16-án, holnap, kedden vehetik át a felvigyázónál, Kaszárnya-utca 17. szám alatt, a kapu alatt balra. A selyemhernyókért lehetőleg személyesen kell jelentkezni. A selyemtenyésztő minden doboz hernyó után ingyen kap 20 iv közönséges és 20 iv lyuggatott tenyésztő papirt. Akik a jelzett napon a hernyókat át nem veszik, igényjogosultságukat elvesztik és azokat a később jelentkezőknek osztják ki. A hernyók átvételére minden tenyésztő vigyen magával akkora dobozt, hogy abban a hernyók elhelyezhetők és elvihetők legyenek.

— **Kifosztott ékszerüzlet.** Spingaru E. és Társa eszéki ékszerkereskedő üzletét szombaton éjjle teljesen kifosztották. A kár 250 ezer dinár.

— **Burgonya a köztisztviselőknek.** A Magyar Köztisztviselők Fogyesztási Szövetkezetének pécsi kirendeltsége felkéri az összes érdekelt közalkalmazottakat (vasutasokat is), hogy mindazok, akik az 1921—22. évi kedvezményes burgonyajárandóságukat még nem vették ki, május 16 és 17-én Pécs állomáson levő III. sz. árudában feltétlenül kiváltsák, mert e határidő letelte után a burgonya akciót végleg lezárják és több burgonyát ebben a gazdasági évben már nem osztanak. Tájékoztatás végett ezuttal is közlik, hogy a burgonyát kizárólag az 1921. évi augusztus havi ellátási jegyek 20. sz. az 1921. évi szeptember havi ellátási jegyek 10., 11., 12., 13. és 14. számu szelvényére, valamint az ujonnan kiadott burgonya pótjegyekre adhatják ki. Azok, akiknek a felsorolt jegyszelvények bármelyike birtokukban volna, sziveskedjenek a fenti határidőn belül Pécs állomáson beváltani.

— **Müsoros estély Pécsváradon.** Fényes erkölcsi és anyagi eredménnyel végződő müsoros táncestély folyt le vasárnap Pécsváradon. Az estélyt a pécsváradi filharmonikus társaság rendezte a pécsi legényeglet szereplésével. A müsor este 8 órakor kezdődött a Gerner-féle vendéglő helyiségében, amelyek zsufolásig megteltek. Friesz István pécsi legényegyleti tag ügyes melodrámája után a kiváló pécsváradi dalárda énekelte el az Ima a hazáért cimü dalt kiváló precizitással, óriási hatást keltve. Friesz István és Lichtblau Ferenc tréfás előadása után Schneider József pár szép énekszámot adott elő, Lichtblau Ferenc monológot adott elő ügyesen. Lelovits Annuska és Schneider József énekduettet adott elő nagy hatással. Nagy hatást váltott ki és sok tapsot aratott Herczeg Annuska pécsváradi urileány Sir a kis harang cimü melodrámája és Hovorka Irén Sir a magyar cimü pompás szavalata. Végül a pécsi szereplők két pompás egy felvonásos szindarabot adtak elő. Müsor után tánc volt. A tiszta bevétel 28.000 koronát harangbeszerzésre fordit-ják.

— **Talált tárgyak.** Találtak egy fekete börtárcát 80 korona pénztartalommal, a szinházban egy pár fekete női keztyüt, a Ferenciek-utcájában egy ezüstnek látszó fülbevalót, a Kazinci-utcában egy fekete börtárcát 30 korona és orvosi recept tartalommal. Igazolt tulajdonosuk jelentkezzék az államrendőrségen, II. emelet 58. ajtószám alatt.

— **Meglopott bognártanonc.** Péter Elek bognártanonc feljelentést tett az államrendőrségen, hogy valaki ellopta 2000 korona értékü ezüst óráját és láncát. Az ügyben megindult a nyomozás.

— **A mohácsi polgári iskola államsegélye.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a mohácsi polgári iskola részére butorzatra 245 ezer 150, tanszerekre 65.278 és kályhákra 21.150, összesen 331 ezer 578 koronát beruházási segélyt adott.

— **Eltünt asztalos inas.** Mecsekszabolcs községből május 8-án reggel 6 órakor eltünt Márton János 17 éves asztalos inas, aki Pécsett Kovács Sámuel asztalos mesternél volt alkalmazásban. Kétségbeesett szülei kérnek mindenkit, aki róla valamit tudna, értesitse Márton Györgyöt Mecsekszabolcson vagy a rendőrséget.

— **Talált keztyü.** Az Erdélyi Otthon május 6-iki estélyén egy fél női glassé keztyüt találtak. Igazolt tulajdonosa átveheti a szerkesztőségben.

— **Egy szegény asszony,** akinek két fia hadifogságban van és leánya nagy beteg, sulyos nyomorban segélyért kiált. Lakik Rákóczi-ut 38. I. emelet.

— **Kosztümök** készen minden méretre, Löwy-cégnél, Ferenciek-utca 1. szám.

— **Még a mult héten** hirdetett rengeteg ingzefireket e héten is reklám árban tovább árusitjuk. **Párisi Áruház,** Király- és Kazinci-utca sarok. Telefon: 5-36.

— **Pécsi kalapgyár.** Legmegbizhatóbb beszerzési forrás. Dus raktár gyári árakon. Olcsó és szakszerü javitás, Király-u. (Lyceummal szemben.)

— **Női kalap ujdonságok** nagy választékban olcsón kaphatók. Nem üzletben, hanem Jókai-tér 7. Hoffmann hentes házában.

APOLLO

A budapesti Urania leghatalmasabb bünügyi ujdonsága

CIRKUSZ KING

Szenzációs amerikai bünügyi történet 4 részben. Főszerepben **Eddy Polo,** a világhirü artista.

Kedd, május 16. Utoljára!

I. rész

KUTATÁS A PETROLEUMMEZŐKÖN

10 felvonásban.

Előadások kezdete pontosan: fél 5, fél 7, háromnegyed 8 és fél 10 órakor.

A terem jéggel van hütve! — Kedvező időben az esti előadás a kertben!

Jegyelővét mind a három részre egyszerre. Hétfőn szerda és péntekre, kedden csütörtök és szombatra.

PARK-MOZI

Telefon szám: 981.

Héfőtől-péntekig, május 15-19-ig

Nincs előadás.

Ingyen megtudhatja

arany, brilliáns és ezüst ékszer tárgyainak napi értékét, **aranyat** veszek 255—480 koronáig gramját. **Brilliánsot** 6000—90.000 kor-ig karátonkint **Somogyi Imre** ékszerkereskedő Citrom-u. 8. (Főpostával szemben.) Telefon 8—18.

„GAMBRINUS" étterem és sörcsarnok kerthelyisége

a legkellemesebb szórakozóhely, **vidékiek találkozóhelye.** Kitünő konyha és fajborok, kőbányai világos és barna sör állandóan frissen csapolva. — **Naponta GYALAY FERI zenekara hangversenyez.** Figyelmes kiszolgálás. **Százalék felszámitás nincs.** — Számos látogatást kér, tisztelettel: **TÓTH EDE** vendéglős.

A keresztény ellenzék országos körutja

Apponyi és Andrássy Debrecenben

Debrecen, máj. 15. — A keresztény ellenzék vasárnap tartotta gyülését Debrecenben. A gyülés vezérszónoka Apponyi volt, akit a közönség nagy ünneplésben részesitett.

Utoljára Kossuth Lajos szobrának leleplezése alkalmával járt Debrecenben — mondotta — és amit akkor vallott, azt ma is állja.

Politikája a keresztény morálnak minden türelmetlenség nélkül való uralmán kivül a nép jogaihoz és a királyi hüséghez való tántorithatatlan ragaszkodás. IV. Károly már akkor, mikor birodalmának egyéb részeit is birta, megbarátkozott a magyar függetlenség és önálló magyar hadsereg gondolatával s elfogadta a 48-as függetlenségi párt programmját uralkodása alapjául. Ma pedig ez a jó király, aki 400 esztendő óta az első nemzeti király lett volna, meghalt és helyét egy gyermek foglalta el, kit nem szabad cserbenhagynunk.

Ezután a belügyi helyzet és a kormány politikájának birálására tért át. Amikor arról szólt, hogy a miniszterelnök többnyire nagyon helyesen beszél, de a legtöbbször másként cselekszik, Komlóssy rendőrtanácsos hozzálépett és halkan mondott neki valamit, mire Apponyi befejezte beszédét.

Andrássy Gyula ezzel kezdte beszédét:

— Nem tudom, abban a helyzetben leszek-e, hogy beszédemet be is fejezhessem, mert én is a kormány politikáját akarom kritika tárgyává tenni.

Amikor a kormány politikájának birálatánál kifogásolta, hogy a királykérdést ki kell kapcsolni és nem szabad ajkunkra venni Ottó nevét, Komlóssy rendőrtanácsos őt is félbeszakitotta:

— Elnök urat kérem, legyen szives a szónok urat figyelmeztetni, hogy Ottót ne kiáltsa ki királynak.

Andrássy erre következőkép fejezte be beszédét:

Ki kell kapcsolnom ezt a kérdést, hogy megfeleljek a rendőrtisztviselő ur kivánságának, de konstatálom, hogy nekem nem jutott eszembe, hogy kikáltsam Ottót királynak. A törvények intézkednek arról, hogy ma ki itt a király.

A gyülés után este 300 teritékes bankett volt az Arany Bikában.

Pécs és a művésztelep

Beszélgetés Pilch Dezső képzőművészeti főiskolai tanárral

Pécs, máj. 15. — A mult napokban alkalmunk volt beszélgetést folytatni az országos képzőművészeti főiskola egyik jeles tanárával, Pilch Dezsővel, aki művészi pályafutása mellett is megmaradt annak a meleg szivü embernek, aki a szeretet erős szálaival kapcsolódik Pécs városához és közönségéhez. A Pécsett létesitendő művésztelepről folytatott beszélgetés után Pilch Dezső a következőket volt szives mondani a Dunántúl olvasói részére:

— Pécs művésztelepe révén kelet és dél Münchene, Flórenze, Velencéje lesz. A város festői fekvésénél fogva, környékének mozgalmas konturjaival, népviseletével, bányatelepével, történeti emlékeivel művészkolóniának a legteljesebb mértékben arra való, sőt mondhatni páratlan. Ennek dacára alig ismert; tán zokon esik a szó, de mondhatni, hogy Pécs művészi szemüvegen át nézve még eddig nem lett soha. Pedig mennyi értékes motivum rejtőzik a régi Sopiane körül.

Hányszor néztük a Demir kapunál a ködben nehéz párában vergődve felkelő napot a kormos, dübörgő Brangwain szerü bánya panoráma felett! Vajjon a kis Mecsek rejtett zugai között nem-e Corot ihlete kisért! Tettye környéke és az alatta elterülő ghettószerü össze-visszaság még a legtüzesebb koloristát is kielégitheti. S talál-e felemelhetőbbet az átszellemült művészlélek a román architektura pompás székesegyházánál, annak meleg tónusu falai között s mennyi eszménynek lehetne megteremtője e dóm fenséges clair obscure-je?

— De tán ellenvethető, hogy ez mind lokalpatriotizmus, az beszél belőlem. Pardon, vajjon máskép nyilatkozott Anglia legnagyobb dekoratőr festője Walter Crane, vagy Schulek Frigyes?

Még egyet! Pécs ma az a város Csonkamagyarországon, ahol a legtöbb s legrégibb müemlék van s legnagyobb régi művészi kultura volt. Ily tradiciót nem tud felmutatni egy város sem. A római időktől kezdve, ó-keresztény, török-korabeli, középkori s barokk valóban becses s az eddigieknél több, sokkal több szeretetet, megbecsülést érdemlő érték rejtőzik a város falai közt. Ezeket fel kell fedezni, ismertté kell tenni, hisz akkor mikor annyit elveszitettünk, legalább becsüljük meg azt ami van!

Az a lelkes gárda, mely a város vendégszeretetét fogja élvezni a közel jövőben, el fog ámulni a sok érték között. Vajjon árt e az, ha egy-egy kiváló mükritikus szemügyre veszi Pécs egypár rejtett zugát sarkát, amit eddig a nemtörődömség, (pardon ez nem Pécsnek szól) homálya takart, és róla irni, festeni fog!

A művészkolónia pécsi programját kérésünkre röviden a következőkben foglalta össze:

A programm felvenni Pécs régi művészi kulturájának fonalát, azt tovább szőni, fejleszteni egyrészt művészi ténykedés, másrészt nevelés révén.

— A meginduló telep módot kiván nyujtani arra, hogy a tanulni vágyó s arraváló fiatalságnak munkalehetőség biztositassék, másrészt a telep belekapcsalódván a város társadalmának lüktető életébe, ott hasznos kultur munkásságot végez.

— Már látom előre, mily lelkes munka fog megindulni festők és festőnők szorgos kezei között, a kies fekvésü Mecsek alján, a festői utcarészeknél, a Tettyén és egyéb kedves helyeken.

— Mily kedves estélyek lesznek a heti felolvasások, matinék, a vetitettt képekkel illusztrált esztétikai felolvasások, no meg a bohém fiatalság „müvész ünnepélyei" sem lesznek utolsók (schimmy kizárva már előre is!) amiről mind tán hetekig fog beszélni a város. Eszembe jut München, hol az „Oktoberfest" kacagtató s felejthetetlen tréfái örökké élnek s mind-mind azt hozza magával, hogy a ma még tán idegenkedő város nem fogja elereszteni majd ősszel a munkában komoly, mulatságban ha kell végtelenül kedves művészeket s művészpalántákat.

— Még egyet. A mult hetekben átiratot kaptunk Münchentől. Hogy az ottani müvészakadémia két hónapra cserélni akar növendékeket. Ezzel az ige már is testté lett. Ezt sejtettük előre, sőt: seregleni fognak külföldiek ide!

Pilch tanár kedves nyilatkozatához csupán azt füzzük, hogy Pécs városának a művészetért mindenkor lelkesedni tudó és áldozatra kész közönsége már is lehetővé tette a nyári kolóniának Pécsett való zavartalan müködését. Szeretet várja a közeli viszontlátásra a nagy és kis művészeket!

A közalkalmazottak segélye nem hoz drágulást

Budapest, máj. 15. — Mint ismeretes, a kormány a közszolgálati alkalmazottak sanyaru helyzetének enyhitésére igen szerény mértékben felemelte azok rendkivüli segélyét és a folyósitás rövidesen meg is történik. Több oldalról megnyilvánul az az aggodalom, hogy ez az intézkedés a közalkalmazottak inséges állapotán nem segit, mert az árak ez alkalomból egész bizonyosan emelkedni fognak. Ez az aggodalom a multak tapasztalatai után indokolt ugyan, az alkalmi áremelés azonban indokolatlan volna mostanában, mert egyrészt a korona árfolyama, amely mindig változni szokott, hetek óta nem mutatott ingadozást, másrészt a juttatott segély végösszege a mai viszonyok között az állami költségvetésben nagynak valóban nem tekinthető és semmi esetre sem idéz elő papirinflációt. Ilyen körülmények között az országos központi árvizsgáló bizottság a mai árak összeirása által még fokozottabb mértékben figyeli az árak alakulását és ha a közszolgálati alkalmazottak felette szerény segélye alkalmából „alkalmi" áremelést észlel, a büntető megtorlást késedelem nélkül megindítja.

—

Wrangelt nem engedik Bulgáriába

Budapest, máj. 15. — Wrangel, akit a jugoszláv kormány felszólitott, hogy hagyja el Jugoszláviát, ma a bolgár határra érkezett. A kormány azonban nem engedte meg neki, hogy az ország területére lépjen, mert attól fél, hogy a lakosság körében tüntetésekre és zavargásokra fog okot adni.

—

A svédek a nemzetközi ujjáépitésért

Stockholm, máj. 15. — A svéd kormány javaslatot terjesztett tegnap a birodalmi gyülés elé, a melyben felhatalmazást kér arra, hogy Európa gazdasági ujjáépitésének nemzetközi munkájából 9 millió korona erejéig részt vehessen.

Az esti magánforgalom

Budapest, máj. 15. — Az esti 8 órás magánforgalomban a valutapiac szilárdan indult tartott irányzat mellett. Sokol élénk volt. Kötések: dollár 777—782.5—781, márka 277—278—277.5, osztrák korona 7.85—7.65, lei 546—550, sokol 1494—1496, dinár 1098—1112—1105. A nemesfémek piaca szilárd volt, ezüst korona 64, forint 175, ötkoronás 332.5, huszkoronás 3230—3270.

HIREK

— **Egy pécsegyházmegyei pap ezüstmiséje.** Dréher Arnold kajdacsi plébános május 7-én tartotta ezüstmiséjét. A manudoktori tisztet Fekete Ágoston tolnai prépost töltötte be. Az ezüst misén részt vett az egész község és a környékbeli intelligencia teljes számmal.

— **A belgrádi magyar követ.** A kormányzó Kolossa Ferenc rendkivüli követet és meghatalmazott minisztert a Belgrádban felállitandó magyar királyi követség vezetésével megbizta.

— **Orvosi tudományos gyülés.** Az országos orvosszövetség pécsi fiókjának tudományos szakosztálya május 18-án, csütörtökön délután 6 órakor az elmegyógyintézet nagytermében ülést tart, amelynek főtárgya érdekesebb elmebetegek bemutatása lesz gyakorlati magyarázatokkal.

— **A városi hordójelző hivatal** az állami mértékhitelesitő hivatallal teljesen egy időben hétköznaponkint délelőtt 7—1 óráig tartja hivatalos óráját. A hordójelző hivatalt a főnök betegsége ideje alatt ideiglenesen Károly Ignác vezeti.

— **A háztulajdonosok gyülése Ujpesten.** Országos háztulajdonos kongresszusra jött össze Ujpest város székházában Csonkamagyarország 22 városa. A nagygyülés Semsey kormánybiztos elnöklete alatt folyt le és azon a felszólalók, nemcsak háztulajdonosok, de lakók sőt vidékről jött városi tisztviselők is hevesen birálták a kormány lakásügyi politikáját. Mind egyértelmüleg tiltakoztak a kommunizmusra emlékeztető módszer maradványainak további fenntartása ellen és sürgősen követelték, hogy a kormány, még a választások előtt garanciális biztositékot adjon arra, hogy a háztulajdon szabadságát a legrövidebb idő alatt visszaállitja. A budapesti kiküldöttek is hozzájárultak a beterjesztett határozati javaslathoz, mely Bernolák népjóléti miniszter felmentését, a lakásügyek rendezésének a belügyi kormány hatáskörébe átutalását kivánja és a kormány lakásügyi politikáját elitéli, viszont azonban hinni akar a miniszterelnök határozott kijelentéseinek, hogy a lakáskérdést a szabad rendelkezési jog alapján rövid idő alatt szabályozza. A kongresszus, mely két napon át tartott, biztositékot kapott arra, hogy az ismertetett Bernolák-féle rendelet tervezetet a minisztertanács nem fogadja el. A nagygyülésen Pécsről Hamerli Imre és Sárkány Ármin dr. vettek részt.

— **Mielőtt** ruhaszükségletét fedezné, ne mulassza el posztó és ruharaktáramat megtekinteni. **Pálffy Ödön Pécs, Széchenyi-tér 18.**

XIV. évfolyam. szám 133. Ára 1000 korona Pécs, 1924. junius 12. Csütörtök

Előfizetési ár házhoz szállítva vagy postán
Egy hóra — — —
Egyes szán 1000, 8 old. oldalas 200 2400
Kéziratokat nem adunk vissza.

Nagyságos Dr. Szönyi Ottó urnak VI., Állatkert-u. 1. Budapest Szépm. muzeum

DUNÁNTÚL

Szerkesztőség: Lyceum-utca 4. szám.
Szerkesztőség telefonja 650. szám.
Kiadóhivatal: Lyceum-utca 4. szám
Kiadóhivatal telefonja: 222. szám.
Hirdetés dijszabás szerint.

A vámtarifa javaslatot részleteiben is elfogadták

Interpellációk

Budapest, jun. 11. — A nemzetgyülés mai ülésén folytatták a vámtarifa folytatólagos vitáját. **Sándor** Pál a vámtételek csökkentését kéri, mert szerinte az autó nem luxus cikk. Az előadó felszólalása után a szakaszt eredeti szövegében fogadták el. A 34. és 35. csoportot eredeti szövegeiben fogadja el a Ház. A 35. csoportnál az előadó javasolja a kötő és varrótük vámtételeinek mérséklését. A Ház igy határoz. A 2. 5. és 6. szakaszt a Ház változatlanul elfogadja. A 7—13. szakaszok változatlan elfogadásával a Ház a vámtarifáról szóló javaslatot részleteiben is elfogadta.

Rátérnek ezután az iparosok országos központi szövetkezeteiről szóló javaslat tárgyalására. **Tamási** József előadó kijelenti, hogy a javaslat azt célozza, hogy az állam siessen a szövetkezet támogatására. **Walkó** Lajos kereskedelemügyi miniszter kéri a javaslat elfogadását. **Reisinger** Ferenc a javaslatot nem fogadja el. Ezután rátértek az interpellációkra.

Kiss Mennyhért a nyugdijasok nyugdijának csökkentése és a vasárnapi autózás ügyében terjeszt be interpellációt. **Östör** József a bpest-sopronl vasuti közlekedés tárgyában interpellál. A kereskedelemügyi miniszter megnyugtató válasza után Östör József a győr-budapesti gyorsvonatokon történő indokolatlan zaklatások ügyét teszi szóvá.

Lendvai István a kormány távozását sürgeti. **Zsirkay** János több hadirokkant lakásügyében interpellál. **Lendvai** István másodszori interpellációjában azokat a nyugtalanitó politikai beszédeket teszi szóvá, amelyek junius 5-én hangzottak el a Budai társaskörben. Az ülés este fél 7 órakor ért véget.

Junius 28-án jelenik meg a rendelet a tisztviselők fizetésrendezéséről

Budapest, jun. 11. — A 8 Órai Ujság irja: A tisztviselők juliusi fizetését rendezendő miniszteriumi tervezet, amely junius 28-án rendelet alakjában is megjelenik, a közalkalmazottak fizetését már az aranyparitás, vagyis a békebeli fizetés alapján rendezi. A tervezet szerint legtöbb állami tisztviselő a békebeli fizetés aranyparitásának 18, a legkisebb fizetési osztályba tartozók pedig az aranyparitás 60%-át kapják meg. Az irányelv ezen megállapitásnál az volt, hogy a magasrangu tisztviselők, akiknek békében lényegesen nagyobb volt a fizetésük, most a kisebb %-át kapják, mint az alacsonyabb fizetési osztályokban levők. A tervezet szerint a miniszterelnök juliusi fizetése 600 aranykorona lesz. Ettől lefelé halad a fizetés. A XI. osztályban levők julius 1-én 74 aranykoronát kapnak. Külön helyet foglal el a köztisztviselők mozgalmában a tanárok kategóriája, akikről a rendelet külön intézkedik.

A tiranai kormány megadta magát és Olaszországba menekült

Graz, jun. 11. — A Tagespost jelenti Belgrádból: Riza Bologna belgrádi albán követ közölte, hogy **a tiránai volt kormány teljesen megadta magát, Olaszországba menekült. Valonában átmeneti kormány alakult Ban Nolival az élén. A követ végül közölte, hogy Jugoszlávia és Albánia közötti barátságos viszonyban semmiféle változás nem állott be.** (MTI.)

Mihálffy Ernő dr. a pécsi egyetem uj rektora

Pécs, jun. 11. — Az egyetemnek ma ünnepe volt, amelyet a központi épület ormán lengő nemzeti és városi lobogók is dokumentáltak. Ma volt első izben Pécsett rektorválasztás. Az egyetemi törvények értelmében évről-évre változnak a rektorok s mindig más fakultásból választatnak. Ez uttal a jogi és államtudományi karon volt a sor.

A rektorválasztásra minden kar négy-négy elektort választ, akik együttesen választják a rektort. A megválasztott elektorok Stráner Vilmos, Pröhle Károly dr., Deák János és Kovács Sándor dr. ev. hittudományi kari, Kérészy Zoltán dr., Késmárky István dr., Bozóky Géza dr. és Irtz Albert dr. jogi kari, Angyán János dr., Gorka Sándor dr., Rohrer László dr. és Zechmeister László dr. orvoskari és Weszely Ödön dr., Thienemann Tivadar dr., Birkás Géza dr. és Holub József dr. bölcsészeti kari professzorok voltak.

Délelőtt 11 órakor ült össze a rektorválasztó gyülés az idei rektor Nagy József dr. elnöklete alatt. A titkos szavazás során 15 szavazattal 1 szavazat ellenében Mihálffy Ernő dr. jogi kari nyilv. rendes tanárt választották meg az 1924-25-iki tanév rektor magnifikusszá.

Az összes karokból álló küldöttség kereste fel nyomban Mihálffy Ernő dr-t és a küldöttség vezetője Nagy József dr. szép beszéddel üdvözölte a megválasztottat és felkérte, hogy nyilatkozzék, vállalja-e az uj méltóságot.

Mihálffy Ernő dr. meghatva mondott köszönetet a megtisztelő választásért és kijelentette, hogy kötelességének ismeri az egyfelől disz, másfelől kötelezettséget jelentő állás vállalását. A küldöttség örömmel vette tudomásul az uj rektor választ.

Mihálffy Ernő dr. hosszu és tudományos tanári multra tekint vissza. Megválasztása Pécsett általános örömet kelt, mert benne a kitünő professzor mellett, a kellemes uri embert is becsül a város közönsége. Általános köztiszteletben áll. Pécsett 37 évi tanári müködése alatt a nagyszámu volt tanitványok háláját és szeretetét vivta ki. Mihálffy dr. mint reprezentáló és adminisztrativ tehetség is kiváló s általános a felfogás, hogy az ő személyében mindenképpen alkalmas ember került a pécsi egyetem rektori székébe.

A pénzügyminiszter intézkedett a pécsiek kényszerkölcsönéről

A felszólamlási bizottságok sürgősen tárgyalták le az adókivetést

Pécs, jun. 11. — Az állami kölcsönelőleg megállapitásánál a pénzügyigazgatóság azt az összeget vetette ki, amelyet az illető adófizető terhére az 1923. évi jövedelem és vagyonadó cimén jogerősen megállapitottak. Mivel azonban Pécsett az 1923. évi jövedelem és vagyonadó kivetése az állami kölcsönelőleg befizetésére vonatkozó rendelet megjelsőfokon, tehát még nem végérvénesekor még nem volt jogerős, az sen kivetett adó alapján állapitották meg a kölcsönelőleg összegét.

Pécsett ez időtájt még nemcsak az 1923. évi, hanem az ennek alapjául szolgáló 1921. évi vagyon és jövedelemadó kivetése ellen benyujtott felebbezések sem nyertek elintézést. Ezért a város törvényhatósága március 26-án megtartott közgyüléséből kifolyólag egy elfogadott inditvány kapcsán felirt a pénzügyminiszterhez és feliratában kérte, hogy a beadott felebbezéseknek soron kivül, még az állami kölcsönelőleg befizetésére megállapitott határidő lejárta előtt való elbirálására utasitsa a miniszter a pénzügyigazgatóságot.

A pénzügyminiszter válasza ma érkezett meg Pécs városához. A leirat megnyugtatásul közli, hogy a miniszter azonnal intézkedett és már április 26-án utasitotta a pécsi pénzügyigazgatóságot, hogy a pécsiek jövedelem és vagyonadója ellen beadott felebbezéseket soron kivül intézze el.

A városi közgyülés ez irányu felterjesztésének meg is lett a tényleges eredménye, amennyiben a pénzügyminiszter leirata értelmében az 1923. évi jövedelem és vagyonadó felszólamlási bizottságok április 30-án befejezték munkájukat. A pénzügyminiszter leiratát a tanács tudomásul vétel céljából a legközelebbi közgyülés elé fogja terjeszteni.

Hirek néhány sorban

A bankjegyforgalom a mult héten 36 milliárddal csökkent. — **Villám csapott** egy frankfurti labdarugó mérkőzés közönsége közé. Heten sulyosan megsebesültek. — **Három anya** a Rókus kórházban hét egészséges gyermeknek adott életet. — **Ungvárott** iskolatársi találkozójuk lesz azoknak, akik az ottani kir. kat. főgimnáziumban érettségit tettek 1899-ben. A magyarországról odarándulók a határtól és vissza az ungváriak vendégei. — **Halálos baleset érte** Heidrich Ferenc bpesti máv ellenört. — **Tiz milliót** adott Mladoniczky Ignác győri c. püspök templomépitésre. — **Megcsonkitották** a szerbek a zimonyi millenáris emlékművet. A Turul madarat eltávolitották. Hungária alakját pedig ledöntötték. — **Raskó** Teréz vidéki urileány veronállal megmérgezte magát Bpesten. — **Elmezavarában** felvágta az ereit Stern Ödön ujpesti kereskedő. — **Meghaltak:** Varju Sándor ny. alezredes Bpesten, Székely Dávid hirlapiró Bpesten, Erdős József feldebrői nyug. kántortanitó. — **Bezárták** a zágrábi egyetemet politikai rendzavarások miatt. — **Leégett** az Ural fővárosa Jekaterinburg. — **Harminc** halálos koleramegbetegedés történt Moravica községben ujvidéki jelentés szerint — **A szovjethadsereg** visszakapja a cári hadsereg egyenruháját. — **Időjóslás:** Meleg és egyelőre tulnyomoan száraz idő várható, később esővel zivatarra növekvő hajlammal. — **A zürichi** esti zárlatban Bpest 61. — **Oberhamer** Antal nemzetgyülési képviselőt választották Krakker Kálmán összeférhetetlenségi ügyében előadónak. — **A bpesti** árumintavásár igen nagy eredménnyel zárult be tegnap. A kiállításon igen sok külföldi vett részt — **A nagypéntek** kötelés megünneplése tárgyában Debrecen átiratot küdött az összes törvényhatóságnak. — **Román repülő** Derecske határában bombát dobott le. — **Meghalt** Lehr Albert a magyar nyelvtudomány egyik legnagyobb munkása. — **A szovjet monarchista** propaganda miatt a Kremlbe záratta és halálra itélte Galicin herceget..

Millerand lemondása

Páris, jun11. — Este fél 9 órakor a köztársaság elnöki hivatala a következő közleményt adta ki: A miniszterelnök a miniszterekkel ma délután az Elysée palotába ment, hogy tudomására adja az elnöknek a parlamenti eseményeket. **Millerand** elnök megköszönte Francois **Marchal** miniszterelnöknek és miniszter-társainak segitségét az alkotmány védelmében. A miniszterelnök és miniszter-társai felajánlották az elnöknek lemondásukat. **Erre Millerand azt válaszolta, hogy ő mond le tekintettel a parlament két házában történt eseményekre. Kérte a minisztereket, hogy maradjanak hivatalukban.** Szerdán minisztertanács lesz. Az elnök lemondását a szenátus holnap délutáni ülésén fogják bejelenteni.

A világkörüli repülő utja

Tokio, jun. 11. — Pelletier d' Oisy utjának utolsó szakaszát erős ködben tette meg. Tokióban óriási tömeg fogadta, amely lelkesen ünnepelte a rekordverő francia repülőt. (MTI.)

HIREK

— **Dékánválasztás a pécsi egyetem orvosi karán.** A pécsi egyetem orvosi fakultása szombaton tartott kari ülésében az 1924-25-iki tanévre ujból Pekár Mihály dr.-t, prodékánjává pedig ugyancsak ujból Entz Béla dr. rendes tanárokat választotta meg.

— **Reformátusok biliai óráit** minden csütörtökön este 6 órakor tartják az egyház gyülekezeti termében, Ferenc József ut 36. szám alatt. (Hátul az udvarban, az emeleten.) Minden érdeklődőt szivesen látnak.

— **Evang. egyházkerületi közgyülés Pécsett.** Kapi Béla ev. püspök a pécsi ev. lelkészhez intézett leiratában közli a gyülekezettel, hogy a dunántuli ev. egyházkerület ez évi rendes közgyülését Pécsett tartja augusztus 27—28. napjain. A közgyülésnek városunkban való megtartása ünnepszámba megy, mert ez alkalommal az ev. egyházkerület illusztris elnökségén, Kapi Béla püspökön és Mesterházy Ernő egyházkerületi felügyelőn kivül az egyházmegyék, tanintézetek, lelkész- tanitóegyleteknek kiváló képviselőit, 250—280 vendéget üdvözölhetnek Pécsett. Városunkban utoljára 1910-ben volt ily egyházkerületi közgyülés, amikor is Gyuráts Ferenc püspök és Véssey Sándor egyházker. felügyelő hivták össze Pécsre a közgyülést.

— **A póstás nyugdijasok ruhautalványát** a főpósta főnöksége osztja ki junius 12-től 18-ig hétköznap délelőtt 9—11 óra között 150,000, illetve 135,000 K ellenében. A junius 20-ig ki nem váltott ruhautalványért kétszeres árt kell fizetni.

Rodolph Valentino

mint kalandor az szalonszinész a Apolloban Parkmoziban

— **A köztisztviselők kedvezményes cipőjárandóságának további kiosztása.** A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének pécsi kirendeltsége értesiti a Pécsett helyben lakó közszolgálati alkalmazottakat és nyugdijasokat, hogy folyó hó 13.-án pénteken a készletnek megfelelően az F és R betükkel kezdődő nevü igényjogosultak lesznek kiszolgálva és pedig miként eddig is délelőtt csakis a vasutasok, délután pedig ugyanazon betükkel kezdődő nevü nem vasutasok. Tájékozásul közlik, hogy női cipőből csak 35 és 36 számuak, mig férficipőkből bármely számnak megfelelő cipők vannak készletükben. Értesülésük szerint a legközelebbi szállitmány egy-két napon belül szintén itt lesz, melynek kiosztásáról az érdekelteket idejekorán a szokásos módon értesiteni fogják.

— **A Dunántúl menetrendjébe** sajtóhiba csuszott be, amennyiben a Pécsről 14 óra 45 perckor induló személyvonat Budapestre érkezési ideje 22 óra 05 perc és nem 20 óra. Itt emlitjük meg, hogy a gyorsvonat nem áll meg Abaligetnél.

— **Zongoratanulók hangversenye.** Mindig esemény számban ment s ezuttal is bizonyára méltán váltja ki a közönség érdeklődését Hoffmann Kálmán tanitványainak matinéja. Hoffmann Kálmán zongoratanár most már 14 éve fennálló zongoraiskolája vasárnap, jun. 15-én d. e. fél 11 órai kezdettel tartja matinéját a belvárosi kat. kör disztermében, amely alkalomal a közkedvelt és népszerü müvésznek 20 növendéke fog szerepelni. Ezek: Molter László, Baumann Viktória, Iszovits Elvira, Seyfried Elza, Tichy Delli, Orjesek Irma, Ketterer Mária, Fein Erzsébet, Vidákovics Tercsi, Daláth Erzsébet, Neuser Margit, Klemm Rózsi, Stockinger Ilona, Sáfáry Ilona, Pap Miksa, Beck Rózsi, Pap Győző, Werle Magda, Deutsch Gyula és Gungl Frigyes. Belépőjegy ára személyenkint 5000 korona. A matinénak különös érdekességet ad, hogy az előadandó müvek mind magyar szerzők munkái.

— **A pécsegyházmegyei tanitók közgyülése.** A pécsegyházmegyei róm. kat. tanitótestület julius 8-án a pécsi kat. kör disztermében tartja rendes évi közgyülését. A tárgysorozat a következő: 1. Szent mise reggel fél 8 órakor a vártemplom népoltáránál. 2. 8 órakor a módszertani szakosztály ülése. 3. 8 órakor a közgyülés ünnepélyes megnyitása. a) A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesitése. b) A mai közgyülés jegyzőkönyvének hitelesitésére két tag kijelölése, c) Állásfoglalás a felekezeti iskolák községesitése ellen. Előadó: Szentkirályi Ede, gerdei rk. ig. tanitó, d) Titkári jelentés, e) Az uj püspöki tanterv reviziójának irányeszméi. Előadó: Számpl Pál, tanitóképzőintézeti tanár, f) Az uj püspöki tanterv gyakorlati követelményei. Előadó: Ruzsinszky József bakócai rk. ig. tanitó. g) Főpénztáros jelentése, h) Számvizsgáló bizottság jelentése és a fölmentvény megadása, i) Az 1924. évi költségvetés és előirányzat. j) Pályatételek, k) Inditványok, melyek 8 nappal a közgyülés előtt a titkár cimére Báter János, tanitóképzőintézeti tanár Pécs, Gizella-u. 5. küldendő. A választmány határozata értelmében névre szóló meghivókat nem adnak ki.

— **A hadirokkantak, özvegyek és árvák lisztje.** Az állam által a hadirokkanatk, hadiözvegyek és hadiárvák részére kiutalt kedvezményes liszt árát a kormány legutóbbi rendelete tetemesen felemelte. A kormányrendelet értelmében a város tanácsa legutóbbi ülésén ezért kénytelen volt a lisztárakat megváltoztatni. A junius hóra kiosztandó lisztmennyiségek uj árai tehát a következők. A kenyérliszt kilója 2800, a főzőliszté 3900, a finom liszté 5100 korona.

— **Családi ünnep.** Egy tősgyökeres régi pécsi család ül holnap kedves családi ünnepet, Pilch Antal nyug. kuriai biró 80-ik születésnapját. A ritka családi ünnep azért is nevezetes Pécsett, mert a 80 éves jubiláns atyja néhai Pilch Alajos is egykor Pécsett megyei törvényszéki biró volt. Fia szintén atyja pályájára lépett. Először ügyvéd, majd szintén megyei törvényszéki biró, majd a királyi biróságok felállitása után ő is kir. törvényszéki biró lett. A királyi itélőtáblák felállitásakor táblabiróvá minősitették át és a háboru kitörésekor mint kuriai biró vonult nyugalomba és Budapestre költözött. A kedves családi ünnepre összejön hat gyermeke névszerint Jenő ezredes hadbiró Budapestről, Ernő sásdi kir. járásbirósági alelnök, Andor pécsi müépitész, Dezső budapesti képzőmüvészeti akademiai tanár, festőmüvész, valamint két leánya Aranka és Gosztonyi Gyula ny. kuriai biró neje. A család létszámát hat kedves unoka teszi teljessé. Az örömnapon Komócsy István kanonok a család régi barátja mond hálaadó szentmisét reggel 9 órakor a székesegyház Corpus Christi kápolnájában.

— **A leányklub** pénteken junius 13-án délután fél 6 órakor taggyülést tart a szokott helyen, amelyre az összes tagok pontos megjelenését kérik.

— **Csendélet a pécs-bátaszéki vasuti vonalon.** Kedélyes eseten mulatott szombaton délután a Bátaszék felé iparkodó utazóközönség. A vonat Szebény és Véménd állomások között hirtelen megállt a nyilt pályán. Az utasok ijedten tódultak az ablakokhoz, de mindössze azt látták, hogy a mozdony fütője lélekszakadva szalad viszszafelé a sinek között. Csak körülbelül negyed órai várakozás után derült ki, miért volt a nagy hajcihő. Az történt, hogy a fütő szénlapátja lecsuszott a mozdonyról és a fütő utána szaladt megkeresni. Senki nem boszankodott a várakozás miatt. Mindenki leszállt és mezei virágot szedett a pályatest mellett huzódó buzavetés között.

— **A tüdőbajosokért való gyüjtés** közlése alkalmából kimaradt a közleményből, hogy a pécsi Stefánia-fiók részéről részt vettek a gyüjtésben: Maitán Adorné, Truka Miklósné, dr. Visy Imréné, Mantuano Jenőné, Haksch Emilia, Nehrebeczky Ilona és Zsabokorszky Ilma.

— **Jótékonyság.** Velovszky Vendel női szabó a részére megállapitott szakértői dijat 15.000 koronát a Matessa árvaháznak, ugyancsak N. N. bélyegmegváltás cimén száz koronát adományozott a Dunántúl utján. Itt emlitjük meg, hogy Vicha Józsefné a Paduai szent Antalnak, nem mint tévesen közöltük ezer, hanem tizezer koronát adományozott.

— **Husz milliónál több felülfizetés folyt be a rendőrnapon.** A junius 1-én, a Tettyén tartott rendőrnap alkalmából eddig 20 millió 22.000 korona felülfizetés folyt be. Felülfizettek:

Pécsi Takarékpénztár (Visnya) 5 millió, Grosz Imre 1 millió, Grói Zichy Gyula, Jicinszky dr. (DGT.), Negele Ferenc, Kondói Kiss Jenő 500.000—500.000, Mosonyi Dénes dr., Erdélyi István (Industria), Dobresics Fülöp dr., Mazaly József 250.000—250.000, Pécsbaranyai takarékpénztár, Mattyasovszky Zsolnay Tibor Egy Király utcai névtelen, Varga Lajos dr., Róth Sándor, Feri bátyánk, Márovits Endre 200.000—200.000, Komócsy István 150.000, Sándor Károly 140.000, Üv. tisztikara 110.000, Pécsi székesegyházi uradalom, Poszek Géza, Fenyvesi József, Förster Jenő, Benkő József, Futura, Juszt Szilárd, Tauszig Ernő, Deutsch Zsigmond dr. Gosztonyi Gyula, Nyitrai és Fábián, Páll Ödön, Madarász József, Fővárosi napilapok Fnyvesi utján, özv. Schlögl Ferencné, 8. honv. gy. e. tisztikara, Alussa Dimitrievics, Sándor Nándor, Littke Jenő, Bolgár Tivadar, Breuer József és Miksa, Hamerli József, Ransburger Royal kávéház, Velzer Gyula, Park mozi, Helyőrségi tisztikar, Fischer Ferenc Virághalmi Aladár, Grubánovics Ákos, Biedermann Elek, Dunántuli bank, Biró József, Tiffenbacher Ferenc, Ábrahám Gyula, Popől Gyula, Fabos János, Nádor szálloda, Frankó Zoltán dr., özv. Erreth Lajosné, Gerő Imre, Griffaton Miklós, Wéber gyógyszertár, Solymár László, Schutz József, Tamessa Adolf 100.000—100.000, Romeisz György, Salgó Imre 90—90.000, Püig. tisztviselői kara 87.000, Menczl Dezső, Kaposvári rkapitányság tisztikara 80—80.0000, Weszely Ödön dr. és Nagy József dr. 75.000, Dföldvári rkapitányság 70.000, Krausz Dávid 60.000, Winkler József 60.000, Major József dr., Müllherr Ferenc, Neumann Sándor, Laufer Ármin, özv. Dempf Imréné, Szuly János, Ebert Rudolf, Fonay Lajos, Kerling János Komatovins István, Tarr Béla dr., Magay Pál dr., Schrey Elemér, Ruzsinszky Béla, Sudás Istvánné, StarkLajos, özv. Scholcz Gyuláné, Bernhardt György, Mautner Ödön Steiner N., Rácvárosi gőztéglagyár, Kümmelberg Mihály, Hamerli Imre, Harmos Árpád dr., Schmidt János, Radócsay Imre, Kemény József, N. N., Keresztény János, Gyenes Miksa Fodor Leó dr., Aut Keresztény, Zelmsz Gyula, Jeckl Ferenc, Friedrich Sándor, Friedrich Oszkár, Schmidt Miklós, Ozanits N., Makay István, özv. Gilicze Istvánné, Török Géza 50—50.000, Csendőr ker. parság tisztikara 50.000, Horthy Béla 40.000, Veigl N. 40.000, Félix Antal és 3 társa, Vágó Sándor, Géczi József, Pintér János, Gartner Károly, Müller Jenő, Világosi N. Zakovszky István, N. N., Jobszt József, Névtelen, Kovács József, Somlovics József 50—30.000, Szapát József dr., Mautner Zsigmond, Késmárky István dr., Fogt Valdemár, Vitéz Somkuthy Károly, Szigriszt Lajos, Rozsnyai Olga, Ptacsek Viktor, Szamp Ádám, Volkmann Ferenc, Kolárits Ferenc, Kenedi Géza, Schwartz Ignác, Ketterer Lajos, Feniczy Ignác dr., Osvald Imre, Schmidt Miklós dr., Subert N. 25—25.000, Vedrger Ferenc, Rauch János, Klie Lajos, Brogl Béla, Gadó Ignác, Tamás János Mindel N., Krausz Dávid, N N., Mészáros Erek, Barsy József, N. N., Névtelen 20—20.000, Hánn István 12.300, Sebestyén L. dr. 15.000, Spitzer Béni, Nyiredi János, Hanuy Ferenc dr., Bácsmegyey Jenő, Gyulai Lajos, Szentay Zsigmond, Kemény N. Hat Névtelen 10—10.000, Ludvigh N. Hat Névtelen 5000—5000 koronát.

— **A bonyhádi ker. ifjusági önképző és testnevelő egylet** junius 14-én Bonyhádon a Zucker-szálló összes helyiségeiben felszerelési alapja javára müsoros kedélyes estét rendez. Az egylet tagjain kivül közremüködnek Herger Boriska, Märcz Mariska és Rieger Bözsike, valamint Lovik Kálmán és Boross György

— **Eljegyzés.** Kardos Etuska és Kalmár Ernő irodafőmester jegyesek..

— **Nyári mulatság Pécsváradon.** Nagyszabásu nyári mulatság lesz junius 15-én Pécsváradon, a Ginterféle vendéglő kerthelyiségeiben. A mulatságot az ottani önkéntes tüzoltó testület rendezi saját alapja javára. A mulatságot délután 3 órakor a városház téren tartandó diszgyakorlat vezeti be. A délutáni időkre gazdag programm fogja szórakoztatni a közönséget. Este tüzijáték lesz.

— **Névmagyarositás.** A belügyminiszter megengedte hogy Bana János vajszlói kőmüves, valamint Lajos és János nevü kiskoru gyermekei családi nevüket Rozsnyai-ra változtassák át.

— **Nyolc napi elzárás botrány okozásért.** Bakó György kóborcigány tegnap a Fehér Farkas vendéglő előtt nagy botrányt okozott. A rendőr előállitotta. Ma a rendőri büntető biró Bakót nyolc napi elzárásra és 30,000 korona pénzbüntetésre itélte.

— **Betörtek a Klimó utcai trafikba.** A Klimó utca 23. szám alatt levő trafikba az elmult éjjel ismeretlen tettesek betörtek. A trafik tulajdonosa, a Radonay utca 3. szám alatt lakó Tóbiás Jánosné elmondotta, hogy tegnap este negyed 9 órakor üzletzárás előtt egymás után három fiatal ember állitott be hozzá. Cigarettát vásároltak, gyanusan körülnéztek, azután távoztak. Hazafelé menet, a három fiatalembert még ott látta a trafik körül ólálkodni. Minden jel arra vall, hogy ez a három fiatalember követte el a betörést álkulcs segitségével. A betörők mindössze 180.000 korona kárt okoztak Tóbiásnénak. Az ügyben megindult a vizsgálat.

— **Anyakönyvi hirek.** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Maticsek Károlyné sz. Bertalovics Anna rk. 49 éves, Filipovics József rk. 70 éves posta és távirda főigazgató, Schmiedt Ilona rk. 10 hónapos, Horváth József rk. 50 éves cipészmester, Kálmán Edéné sz. Bus Julianna rk. 46 éves, Süveges Anna rk. 80 éves, Beck József rk. 63 éves gazdasági cseléd Homokszentgyörgy.

— **Férfi és női fehérnemü,** divaternyők, női, férfi és gyermek harisnyák. Kötött kabát és jumper óriási választékban. **Olcsó árak.** Telefon 657. **Schwarcz és Kálmán** áruháza Pécs Ferenciek-u. **Ojtógummi nagyban és kicsinyben.** (6598)

— **Gyermekkocsik,** székek és sportkocsik, **Berndorfi alpacca evőeszköz.** Utazóbörönk és retikül. Olcsó árak. Telefon 657. Schwarcz és Kálmán áruháza Pécs Ferenciek-u. 2. sz. Ojtógummi nagyban és kicsinyben. Ugyanitt egy jó házból való fiu fizetéssel tanoncnak felvételik. (6598)

— **I-a burgonya** most is legjobban a „Mecsek" szövetkezet árudáiban szerezhető be. (6597)

— **Fehér vászon, antilop, lack, tennisz** és torna cipők, szandálok, footboll, tennisz labdák és ütők (rakett), sport cikkek nagy választékban. Olcsó árak. **Telefon 657.) Schwarcz és Kálmán áruház Pécs, Ferenciek-u. 2. sz. Ojtógummi nagyban és kicsinyben.** (6598)

— **Jó bornak nem kell cégér,** mondja Auth Keresztély füszer és csemege kereskedő Ferenciek-u. 15. Telefon 257. Okvetlen kóstolja meg.

— **Poloskát petéivel együtt kizáró** szag kiirtani csak a Löcherer Cimex cinnel lehet. Ára olcsó, hatása biztos, kezelése egyszerü, minden tisztitható vele. Főraktár: **Wéber gyógyszertár, Vámos dr. drogéria és Szigeti gyógyszertár.** (5243)

— **Modern grenadin ruhák,** a hazai posi ruhaipar sikerült példányai, szép választékban **Lőwy Testvéreknél** Ferenciek-u. 1. (6280)

Orvtámadás a Kispiricsizma-uton

Hátba szurtak egy bányamunkást

Pécs, jun. 16. — Rejtélyes orvtámadás történt szombaton éjjel a Kispiricsizma uton. Berki József 37 éves bányamunkás a feleségével mozielőadáson volt a városban és azután hazafelé indultak az Ulmann telepen levő lakásukra. Utközben betértek egy vendéglőbe, ahol elfogyasztottak egy liter bort. Tovább menet, a sötét után még eddig ismeretlen tettesek hátulról hátba szurták Berki Józsefet, aki nyomban összeesett. A mentők beszállitották a közkórházba.

Részletesen kihallgatni még ezideig nem sikerült Berki Józsefet, **mert igen sulyosan megsérül.** Annyi azonban már bizonyos, hogy orvtámadás történt és hogy az orvtámadók elmenekültek. Széleskörü nyomozás folyik a kézrekeritésükre.

Az eset kapcsán az a hir terjedt el a városban, hogy sztrájkoló bányászok három bányászt szurtak meg, akik meg is haltak. Természetes, hogy ezek a hirek nem felelnek meg a valóságnak.

Áller Képes Családi Lapok

legujabb **9.** száma megjelent és **már kapható**

a DUNANTÚL kiadóhivatalában, könyvkereskedésében és elárusitó kioszkjaiban. Ára 6000 K.

Trico-selymek minden szinben, ágygarnitúrák, zefirek, férfi- és női szövetek, chiffonok, vásznak, perzsaszönyegek a legnagyobb választékban, a legjutányosabban kaphatók a „BÉKA"-BOLTBAN.

felül, amelyek közül 663-at sorolt be a kiállítás anyagába. A kiállításon először vettek részt Északerdély és Keletmagyarország képzőművészei. Ugyancsal Ugron Gábor elnöklésével vásárlóbizottságot is alakítottak. A bírálóbizottságot, a hivatalos képviselők mellett csak művészekből állították össze, a vásárlóbizottság tagjai pedig többnyire műpártolók voltak. Ez a bizottság bírálta felül a mozgalom keretében az arra érdemesnek talált képzőművészeti alkotásokat s a kiállított művekből összesen 225 művet vásárolt meg. A székesfőváros 25 alkotást vásárolt, magánosoknak 10 képet adtak el. Ezek közül *Esterházy* Pál herceg ötöt vásárolt. Az eladott művekért a magyar művészek összesen 150.000 pengőt kaptak. A kiállításnak 60.000 fizető látogatója volt.

A kiállítás megrendezésének fáradságos munkájában igen fontos szerepet töltött be *Karg* Györgyné báróné, *Pongrácz* Jenőné grófné, *Karátson* Antal ny. miniszteri tanácsos és *Urbán* Pál báró földbirtokos.

Igen nagy sikere volt a kiállítással kapcsolatos bélyegakciónak is. A kiállítás alkalmából kiadott bélyegeket ugyanis rengetegen vásárolták meg s ezek a vásárlók valamennyien megtekintették a kiállítást.

A mozgalom keretében alakult vásárlóbizottság elhatározta, hogy az általa megvásárolt alkotásokat egy vándorkiállítás formájában a vidéki városokban is bemutatja. A vándorkiállításon ismét meg lehet vásárolni a képeket s a bizottság az egyes képekért kapott összegből ugyanattól a művésztől vásárol újabb képet, mint akinek művét a vándorkiállításon eladták.

Mozgástanulmányok a Képzőművészeti Főiskolán. Az a tény, hogy a figurális természettanulmány minden festői és szobrászi tudásnak és alkotásnak az alapja, gyakorlatilag már a régifajta művésziskoláknak is megszabta oktatási menetét. Többé-kevésbbé az élő modell utáni munka volt az oktatás főfeladata és nem másért, minthogy a kezdő rajzoló megtanulja, milyenek az emberi formák, miként vannak felépítve, milyeneknek látszanak, vagyis, hogy látszatukról való objektív tudomását képes legyen optikailag közölni.

A természet utáni tanulmánynak a célja és jelentősége azonban nemcsak ez; ez is ugyan, de művészileg nem főleg ez. Az élő modell utáni tanulmány ugyanis nem puszta lerajzolási, lefestési gyakorlat, tehát másolórajzi művelet, hanem a látványunk minél teljesebb befogadása, átélése. A természettanulmány élmény, mely a fiatal, kezdő művészben kevéssé tudatos, csak ködlő, vagy esetleg tudattalan is lehet. Többnyire külső tényezőre, irányítóra, rávezetőre, de nevezzük a nevén: a tanárra hárul a feladat, hogy ezt benne tudatossá tegye, hogy késszé tegye őt a látvány minél maradéktalanabb befogadására és megfigyelő munkáját egy bizonyos belső segítéssel irányítsa, hogy azután látási élményét kifejezésre is tudja juttatni. A művészi természettanulmány ugyanis a látvány benső és teljes megragadására s egyúttal kifejezésére törekszik. A kezdő, a tanuló művész azonban még alig képes a látvány teljes megragadására. Ha van is egyszerre való meglátása a modellről, tartalmasan kifejezni ezt még nem tudja, mert nincs meg még a készsége erre, nem tud ehhez eléggé festeni, rajzolni vagy mintázni. Előbb tehát a kifejezés eszközeit fogja keresni és ezek megszerzésére fog törekedni, amihez pedig a természettanulmány révén juthat.

A természettanulmány lehet alacsonyabb fokú, lehet egyszerűen a természeti látvány felé forduló szemlélő tevékenység, ami inkább értelmi természetű lelki működésből fakad s az ilyen szemléletélményről való őszinte beszámolás a művészet legősibb, legegyszerűbb megnyilatkozása. A természettanulmány ezen a fokon a megfigyelés önkénytelenül adódó kényszere alatt áll, mert a kezdő művész kénytelen a látványt részletről-részletre elemezni, hogy a látvány képét rajzában vagy festményében kialakíthassa. Ám ilyen megfigyeléssel, a részletek elemző egymásra vonatkoztatása, összehasonlítása alapján kialakított festmény vagy rajz bármennyire is kifejezéstelen lesz a megfigyelés helyessége, a modell képének hű megjelenítése szempontjából, csupán magyarázó optikai közlés marad a látvány tárgyi milyenségéről, — a művészi alkotástól bizony távol fog állani. Viszont azon a magasabb fokon, amikor a részleteket boncolgató megfigyelés kényszerítő erejét helyesen irányított szemléleti mód és gyakorlat útján már lerázta magáról, a természettanulmány a látványnak egyszerre való megragadására törekedhetik. Itt nyer azután módot az alkotás arra, hogy a tanulmányokat a tulajdonképeni alkotás felé kiteljesítse, amikor a tanulmány öncélúságát megszüntetve az alkotás, a tanulmányfestés helyett a képfestés területére vezesse át a fiatal művészt.

A mi képzőművészeti főiskolánk művészeti oktatásának gerincét képezik az elmondottak. Gyakorlatilag pedig az egyedül lehetséges módon oldja meg: egyes természeti látványok előtt és ezekre közvetlenül hivatkozva. Az alakrajzi és mintázási órákon keresztül a természettanulmányok minden fajtáját és fokozatát nyujtja s bő alkalomsorozatot ad arra, hogy a természettel állandó és benső érintkezésben maradva kifejlessze művészi látásuknak azt a finom képességét, melyet értelmi munkával, szerkesztő elemzéssel, betanulással pótolni nem lehet. Mintegy két éve az alakrajzi órákon folyó természettanulmányok mellé, melyeken általában mozdulatranra beállított élő modellek után történik az oktatás, tantervébe az állat- és főként az emberi mozgások külön tanulmányozását is beiktatta. Az újonnan felvett tárgy jelentősége sokak előtt talán éppen természetében domborodik ki, abban, hogy a növendék-művészeket az állati és emberi mozgások helyes megfigyelésére és ábrázolására szoktatja. Ennél azonban sokkal mélyebb művészetlényegi jelentősége és szerepe van. A mozgás modell által nyújtott mindig tűnőfélben levő természeti látvány ugyanis nem válhatik hosszabb szemlélő tevékenység, részletről-részletre haladó elemző megfigyelés tárgyává. Nincs lehetőség arra, hogy a rövid időközökben váltakozó látási élmény szerkesztő munka útján nyerjen megragadást és azután kivetítést. Helyes szemléleti mód és gyakorlat mellett a látványnak nagy egységben, egészében való megragadására és befogadására vezet rá, a festői megjelenítésben pedig a részletek elhagyására, arra, hogy csak egyes elemei emeltessenek ki a látványnak, az élmény kifejezésében feleslegesek pedig elhagyassanak. Mindennek értelme — a lehetősége is — azonban csak akkor van már, amikor a tanuló művész az alakrajzi órákon már eléggé kimélyítette szemléletét és kifejezési eszközeit legalább is jórészben bírja. A tünékeny, egyre váltakozó látvány „átértésére" nincs idő és kifejezésre is alkalmas befogadására csak erre kimüvelt befogadó lelkiség képes. A főiskola tehát helyesen a III. és IV. évfolyambeli hallgatói számára állította be a tárgyat. A közel két éven át kísérletképen előadott tárgy hallgatóinak munkáiból I. emeleti dísztermében kiállítást rendezett a főiskola. Ha valamikor, most állítható leginkább, hogy a kiállított munkák (természetesen főként vázlatok) frissek és lendületesek. *Pécsi-Pilch* Dezső festőművész, főisk. r. tanár, akinek kezdeményezésére történt az új tárgy beállítása, a két év alatt nagy eredménnyel kifejlesztett mozgástanulmányok eredményeiről beszámolónk bemutatott anyagot több csoportra osztotta: Mozgások hosszabb cselekménnyel. A mozgástanulmányok alkalmazása. Véletlenszerűségek. Ütemszerűen ismétlődő mozgások. Azután: Alakrajz. Állatmozgások. A kiállított növendék-munkák szerzőinek nevei közül megemlítjük Aabej Imre, Cziráki Lajos és Móczár Károly neveit.

Dénes

Szépművészet 1941.

K I Á L L Í T Á S O K

A Művészeti Hetek és a Képzőművészeti és Kerámiai Kiállítás megnyitása Pécsett. A Művészeti Hetek megnyitását *Zsolnay* Vilmos, a Zsolnay-kerámiagyár nagynevű megalapítója és *Mattyasovszky-Zsolnay* László, a fiatalon elhúnyt, tehetséges fiatal festőművész sírjának a megkoszorúzása vezette be. A Zsolnay-Mauzoleumban a megkoszorúzáson megjelentek a Művészeti Hetek megnyitására Pécsre érkezett budapesti szereplő és kiállító művészek, akiknek nevében *Ugron* Gábor v. b. t. t., az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács elnöke mondott beszédet.

A Művészeti Hetek első nagy eseménye és egyben ünnepélyes megnyítása a pécsi Nemzeti Színházban 4-én este tartott *Irodalmi Est* volt, amelyen *Harsányi* Zsolt, Pécs városának ismert író fia mondott meleghangú ünnepi beszédet. Az Irodalmi Est keretében több kiváló budapesti író- és előadóművész mellett nagy esemény volt a nemrég hazatért erdélyi íróknak első itteni szereplése. Az Irodalmi Esten, s a megnyitó ünnepségek további során *Hóman* Bálint kultuszminiszter képviseletében dr. vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök a művészeti ügyosztály főnöke, Budapest polgármestere képviseletében pedig *Felkay* Ferenc tanácsnok jelent meg. Jelen volt *Virágh* Ferenc megyéspüspök, *Ugron* Gábor, *Tihamér* Lajos miniszteri tanácsos, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács igazgatója, *Gaul* Károly miniszteri tanácsos az iparügyi miniszter képviseletében, dr. *Blaskovich* Iván és *Nikolics* Mihály főispánok, *Gorondi Novák* László és *Horváth* László altábornagyok, dr. *Tóth* Zsigmond egyetemi rektor, *Fischer* Béla felsőházi tag, *Dömötör* János tábornok, dr. *Say* Géza miniszteri osztálytanácsos, dr. *Esztergár* Lajos polgármester, dr. vitéz *Zádor* Imre városi főjegyző, továbbá az ország, s különösen a Dunántúl számos más egyházi, katonai és polgári előkelősége.

Az Irodalmi Estet a Mecsek-szállóban a Pécs városa által a vendégek tiszteletére felajánlott estebéd követte. Pécs város közönsége nevében *Eszetrgár* Lajos polgármester üdvözölte a városba érkezett vendégeket, méltatva a művészetek jelentőségét a nemzet szellemi- és közéletében. Beszédére *Ugron* Gábor válaszolt, s hirdette a magyar művészet magyarságát, rámutatva gazdag multjára, s kifejezve annak jövőjébe vetett hitét.

Vasárnap, január 5-én d. e. 11 órakor nagyszámú közönség jelenlétében dr. vitéz *Haász* Aladár a kultuszminiszter nevében megnyitotta a kiállítást. Hangoztatta, hogy „csonka lenne az a kultúra, ahol csak a fővárosnak lenne művészete és művészetszerető közönsége. Egészséges művészeti élet, átfogó nemzeti művelődés csakis akkor virulhat fel, ha a legmagasabb műveltség, a szép iránti lelkesedés egyformán hat át minden művelt polgárt, minden egyes város falai között.

A Művészeti Heteken szerzett tapasztalatok, ezeknek a Heteknek a sikerei bizonyították, hogy ahol azok lefolytak, mindenütt szorosabb kapcsolat épült ki a művészeti élet magasabb rendű intézményei és tényezői között; bebizonyosodott, hogy a művelődés után a legnyomasztóbb viszonyok között is melegen sóvárgó magyar közönség lelki talaja mindenütt hálásan fogadja be a Művészeti Hetek szellemi virágmagvait és hogy ezekből a magvakból mindenütt gazdagodott már is a magyar kultúra virágoskertje.“ Kiemelte, hogy Pécs városa „ősidők óta egyik legdíszesebb bástyája volt a magyar művelődésnek. A virágzó római kultúra után a középkor Quinque Ecclesiae-je épúgy kultúrát látott itt, mint a későbbi idők Pécse. Kevés európai város dicsekedhetik azzal, hogy már Nagy Lajos király idejében egyeteme volt. Ez a nemes város sok más magyar várossal együtt keserves időket élt át a századok folyamán, sebeket kapott és sebeket osztott, nehéz életküzdelemben, de míg egyik kezében kardott tartott és forgatott, a másikkal mindig épített és szépített. Pécs városának minden köve alatt, talajának minden rétegében megtalálhatók a magas kultúra mélyből felfelé törő gyökerei. A város ékességét, a székesegyházat, a magyar művészet legnagyszerűbb kezei díszítették, nemes vonalú házak beszélnek Pécs lakosságának mindenkori magas kultúrigényéről“. Utalt arra, hogy a kiállításnak milyen jelentős része „a kerámiai gyüjtemény, amely történelmi visszapillantást ad a magyar agyagipar fejlődésére a XVI. századtól kezdve. Mindent, amit a Dunántúl eddig e téren termelt, természetesen nem lehet bemutatni, de a magyar kerámiának az újabb fejlődését is szemléltetik azáltal, hogy a művészeti szempontokat mindig szem előtt tartott, két európai hírű porcellángyárunk, a pécsi Zsolnay-gyár és a herendi gyár válogatott darabjai és Gorka Géza kerámikusunknak külföldön is nagy sikert elért alkotásai kerülnek bemutatásra. E kerámiai gyüjtemény első lépése annak a tervnek a megvalósításához, hogy a közeljövőben Budapesten egy nagy, minden összefogó kerámiai kiállítás mutassa be művészetünknek ezt a már sok sikert elért ágát és jelölje meg az arra hivatottak előtt a jövő fejlődés-útját.“ Beszédét azzal fejezte be, hogy meg van arról győződve, hogy ha valahol, úgy Pécsett meleg fogadtatásban részesülnek a Művészeti Hetek, mert a Dunántúl déli metropólisában „a magyar nemzeti művelődés nagyszerű változatú orgonájának minden sípja bátran megszólalhat, mert rezonál reá az ősi kultúrájú pécsi lélek.“ Beszéde után *Komjáti* Gyula grafikus művész és dr. *Romhányi* Gyula, a kiváló fiatal művészettörténész vezette végig a kiállításon a közönséget. A Pécsi Művészeti Hetek jelentőségéről, valamint a kiállítás anyagáról lapunk más helyén megemlékeztünk már, de meg kell említenünk még ezzel kapcsolatban, hogy január 15-én *Romhányi* Gyula, aki lapunknak is egyik belső dolgozótársa, szakszerű előadást tartott a „Régi és mai agyagipar“-ról.

Végezetül pedig be kell számolnunk arról, hogy a művészeti hetek és a kiállítások létrehozása és megrendezése körül dr. vitéz *Haász* Aladár miniszteri osztályfőnök, *Csánky* Dénes, a Szépművészeti Múzeum főigazgatója, *Ugron* Gábor v. b. t. t. és *Esztergár* Lajos pécsi polgármester mellett dr. *Say* Géza miniszteri osztálytanácsosnak, *Tihamér* Lajos, a Tanács igazgatójának, vitéz *Zádor* Imre pécsi főjegyzőnek, *Szablya* János kormányfőtanácsosnak, *Richter* Aladár iparművésznek, dr. *Romhányi* Gyulának, dr. *Vörös* Márton pécsvárosi főlevéltárosnak és *Krehnyay* Edének, az Országos Irodalmi és Művészeti Tanács titkárának vannak kiváló érdemei. KRÓNIKÁS

Szép eredményekkel zárult a “Magyar Művészetért“ kiállítás. A főméltóságú asszony védnöksége alatt a Műcsarnokban rendezett „Magyar Művészetért“ kiállítás, amely 12-én zárult, az idén is a legszebb anyagi és erkölcsi sikerrel végződött. A tárlat művészeti rendezését *Ugron* Gábor, az irodalmi és művészeti tanács elnöke vezetése alatt működő bizottság végezte. Ez a bizottság összesen 1883 alkotást bírált

Pilch Dezső 1888. évben született Pécsett.- Gimnáziumi érettségi vizsgálat után az Orsz.m.kir.Képzőmüvészeti Főiskola négy évfolyamát elvégezte s jeles eredménnyel középiskolai rajzi szakos tanári oklevelet szerzett 1910. évben.- Ugyanezen évben a m.kir.József Müegyetemen tanársegéd lett a rajzi tanszéken, majd 1911. évben a Képzőmüvészeti Főiskolán is mint rendkivüli tanár nyert alkalmaztatást.- Azóte /tehát most éppen 30 éven át/ a Főiskolán müködik.- Segédtanárrá 1916. évben, rendes tanárrá pedig 1918. évben neveztetett ki.- Ezen 30 éves tanári müködése alatt sikeresen tanitotta az Ékitményes rajz és festés, az Állattanulmány, Alakrajz és festés, Tapasztalati látszattan, Müvészeti boncalaktan s legujabban az Állat és mozgástanulmány c. tárgyakat.

A nagy háboru alatt, 1918. évben lett jegyzője az Orsz.M.Kir. Rajztanárvizsgáló Bizottságnak; tevékeny részt vesz ezidőtájt a Főiskola szellemi és anyagi javainak átmentésében a forradalom alatt időkben.- 1920. évben élénk részt vesz Lyka Károly és Réti Istvánnal a Főiskola korszerü átreformálásában, tanulmányi és szervezeti szabályzatának egybeállitásában.- Midőn eme reformjavaslatok kormányzói megerősitést nyertek, rendes tanári müködésén felül hét éven át - végrehajtva a Főiskola átszervezését - a főtitkári teendőket is ellátta.- E megbizatásától 1928. évben megvált s ezen a téren kifejtett eredményes müködéséért miniszteri elismerésben részesült, 1939. évben pedig a "magyar képzőmüvészet fejlesztése érdekében kifejtett eredményes munkásságával szerzett érdemeiért" kormányzói elismerésben részesült.

Pilch Dezső festőmüvész müvészi tevékenysége közismert.- 1912. év óta a magyar bel-és külföldi reprezentativ képzőmüvészeti kiállitások állandó szereplője s mint ilyen müvészi tevékenysége több müvészi kitüntetéssel, állami és muzeumi vásárlással honoráltatott.

Bán Tibor: Pilch Dezső az Orsz. M. Kir. Képzőmüvészeti Főiskola uj rektora. Rajzoktatás. 1941. 9. 4.

Pilch Dekros

Pécsi Sándor

Önéletrajz.

- 1960-ban születtem "valaha jobb napokat látott családban"
- Isk végzettségem techikus + restaurátori okl. amit a KMI-nél szereztem. (nem tüisk)
- Nyelvtudáson: angol.
- 1986-87 ben a Nemzeti Múzeumnál dolgoztam mint restaurátor.
- Feleségem könyvtáros, négy gyermekünk van.
- Köztéri alkotásaim: - I Világháborús emlékmű Baktalórántháza
  - "56-os emlékmű" Bp. Zugló
  - Föld-Tűz-Kapu '91 Debrecen
  - Szarvasi óvóképző udvarán látható szobrok s játékok
- Nemzetközi symposionok:
  - 1991 Minturno Itália
  - 1993 Ca Bresse Fr. o.
- Kollektív kiállításon vettem részt idén az ELTE klubjában.

Fából s más természetes anyagokból készítek nagyméretű (3-4 m) szobrokat s játékokat. Ősi jelek, archaikus formák, népmesék mítoszok világát elevenítem meg.

Pécsi Sándor
Bp 1145 Amerikai út 80/A
T: 1-636-728

[02]421 0181 N N N N2

Az alkotófolyamat számomra – függetlenül a létrejött műalkotás műfajától, tehát attól, hogy tradicionális értelemben vett műtárgyat (reliefet, objektet) hozok létre a folyamat végén, vagy a befogadót koncepcionálisan erősebben igénybe vevő munkát – elsősorban pszichológiailag leírható működésmód. Rálátok egy problémaként megnyilvánuló kérdésre, és ez működésbe és izgalomba hoz. Az izgalom és a kíváncsiság továbblendít és utakat nyit meg, és ha ezek közül választottam, következik az „aprómunka", a részletek és a kidolgozás.

The creative process for me – independent of the artwork's genre, in other words if I create an artwork in the traditional sense (relief, object) at the culmination of the process or a work that places a greater demand on the beholder – is first and foremost an activity that can be described in a psychological manner. I discern a question that unfolds as a problem, and this excites me and drives me to work. The excitement and the curiosity give me further stimulus and open new paths, and once I have selected from among these paths, then comes the "attention to detail", the particulars and the workmanship.

Bálványos Levente, 2014. december

Az alkotófolyamat az alkotás keletkezésének folyamata. Valami csak valamiből lesz, sohasem semmiből, így az én alkotófolyamatom is éppúgy folytatása és következménye, mint oka és előzménye mások elmúlt, vagy eljövendő alkotófolyamatainak. A folyamat kezdete és vége megfoghatatlan, egy kép tárgyi megvalósulása ebből csak a legmegfoghatóbb szakasz kiválasztása.

The creative process is the process of the origination of a work of art. Something can only come from something, never from nothing, thus my creative process is just as much the continuation and consequence of the creative processes of others in the past as it is the cause and antecedent of creative processes in the future. The beginning and the end of the process is elusive, the physical realization of an image is only the selection of the most graspable phase.

Czene Márta, 2014. november

Anyagok, képek, látványok befészkelik magukat az agyamba, és megpróbálom megérteni, hogy miért.

Materials, pictures, images ensconce themselves in my brain and I attempt to understand why.

Csáky Marianne, 2014. november

Alkotó folyamat: Amit megélek, és amit elképzelek mindig együtt él bennem, a pillanat határozza meg, mikor kezdem el. Aztán már minden egymásból következik.

Creative process: What I experience and what I imagine always exist side by side in me, the moment determines when I begin. After that, everything follows from there.

Csiszér Zsuzsi, 2014. december

A Mormaço című fotósorozatom vázlataiként kezdtem el kollázsokat készíteni, melyek szín- és kompozíciós kísérletek, de helyekről, tárgyakról, modellekről szóló jegyzetként is szolgálnak a műterem falán. Egyes vázlatokból fénykép született, másokról már kollázsként kiderült, hogy nem lenne jó fénykép. A vázlatok így kezdtek külön egységet alkotni, a munkából különálló mű lett.

I began to make collages as designs for my photo series entitled Mormaço; they were colour and compositional experiments and also served as notes on places, objects and models. Some of these designs evolved into photographs, others already as collages clearly would not make a good photograph. These designs thus began to form an independent unit, the work became an independent artwork.

Ember Sári, 2014. december

Az alkotói folyamat számomra „képtelen" gondolataim képpé formálását jelenti. Néha áhítat, néha monotónia, szárnyalás vagy épp mélyrepülés – mindaz, amely életem, hol spontán, hol tudatos vetületét jelenti.

Creative process for me means the formation of "unimaginable" thoughts into images. It sometimes signifies devotion, sometimes monotony, soaring or conversely plummeting, all that is my life, its projection, at times spontaneous, at times conscious.

Ráskai Szabolcs, 2014. december

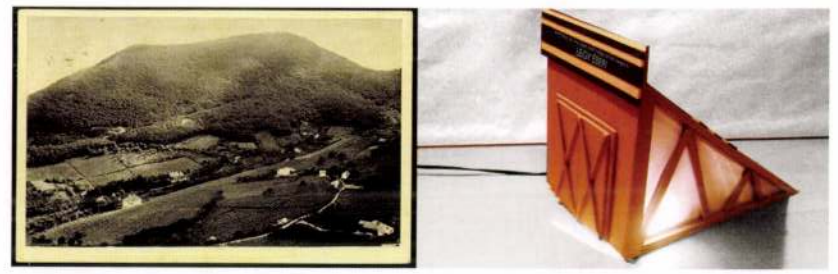

A művészet természeténél fogva heterogén, a művész személyiségtől függően a mű létrehozása és végeredménye sokféle lehet. Ezért az alkotófolyamatnak is mindannyian különböző részeit érezzük fontosnak, más-más elemeit kezeljük műtárgyként. Az utóbbi időben olyan projekteken dolgozom, amelyekben az alkotás gondolatmenetét a műben betöltött szerepén keresztül vizsgálom. Ez az alapállás a munkáimban is különböző módokon jelenik meg. Gyakran legalább annyira fontosnak tartom az előkészületeket, mint a végpontként létrejövő művet, ezért dokumentálom az alkotás összes lépését: a gyűjtő/kutatómunkát, az ötleteket/terveket és a létrejövő tárgyakat, installációkat. Hozzáállásomnak gyakorlati indíttatása (is) van. Mivel történelmi, társadalmi kérdésekkel kezdtem el foglalkozni, gyakran hosszú ideig kutatok ahhoz, hogy egy-egy témát művészként hitelesen feldolgozhassak. Ebből következően vált elemi szükségletemmé a dokumentálás: ez a feltétele annak, hogy önmagam számára is átláthatóvá tegyem a gondolat-menetemet.

Art by its very nature is heterogeneous. Depending on the artist's personality, the initial creation of a work and the end result can diverge. For this reason, we consider different parts of the creative process important, we deem different elements of this process as works of art themselves. Lately I have been working on projects in which I examine the train of ideas in the process of composition through its role in the work itself. This basic position appears in various ways in my works. Often, I attach just as much importance to the preliminary steps as I do to the completed work of art, so I document all of the stages of my work: the gathering/research, the ideas/plans and the objects and installations that come into being. There is (also) a practical prompting to my approach. As I begin to deal with historical and social issues, I often spend long periods doing research in order to offer an authentic interpretation of a given topic. Documentation becomes an inevitable necessity for me: it is necessary in order for me to be able to make my train of thoughts comprehensible.

Sipos Eszter 2014. december

Nagyapám azt mondta, azért dolgozik sokat, hogy munka közben érje az ihlet. Számomra ez egyelőre elérendő cél, de eszköz is egyúttal.

My grandfather said that he worked a lot so that inspiration would strike while he worked. This for me is a goal to reach, but simultaneously a tool as well.

Szabó Ádám, 2014. december

A Mások ismerős történetei egy többrétegű videó projekt, melynek célja, hogy átjárást biztosítson történetek között, olyan csatlakozási pontoknál kössön össze történeteket amelyek hasonló tartalmaknál jelennek meg.

Familiar Tales of Others *is a video installation. It is a multiple video project the aim of which is to create passageways between stories, to connect stories at junctures that could have similarity in content or similarity in phrasing.*

Szemző Zsófia

CREATION-WORKS

The group exhibition Creation-Works presents contemporary Hungarian artists from various areas of the visual arts for whom an interest in their own creative process and the desire to document this process plays a special role in their work. The works on display here are not merely counter-examples of spontaneous creativity; the exhibition presents the labour of creation, which takes form as individual works of art. These works are open not only because of the boundless possibilities of interpretation: definitions of the phrase creative process supplied by the participating artists shed light on the arbitrariness of 'plucking' the 'finished' artwork from the various stages of the process, much as the beginning and the end of the creative process itself escapes definition.

The exhibition does not seek to offer an unfiltered insider's glance into an artist's creative process in order to satisfy the Romantic yearning to find the origins of a work of art. The artists participating in the exhibition regard their creative process not merely as a sequence of decisions, but as a work of art itself, believing that sometimes the preparatory stages are more important than the final work and the beauty of the process is more exciting than the result.

This creative attitude finds expression in a diverse array of forms in the exhibition, including sketchbooks, blogs, photographic and video documentation, and verbal analyses. Various sub-categories emerge within the selection. Several artists examine the space, the studio in which they work, almost as if they were outsiders. Some use the walls of the gallery as a workspace, others as a visual diary. Those for whom the role of the artist-as-supervisor has a special significance form a distinct category, drawing attention to how an artist can manipulate the documentation, thereby deceiving the viewer as well as him/herself. A book assembled from a series of photographs or digital graphics posted on a blog as a kind of visual diary appear as the contemporary equivalents of the sketchbooks of previous centuries. One artist reflects on the creative process of another, and — as if "reliving" the creation in the hopes of possibly deciphering someone else's technique or working method — he reconstructs one of the artist's works.

MUNKA-MŰVEK

Munka-művek | Creation-Works
2015. január 22 – március 8. | January 22 – March 8 2015

Kiállító művészek | Exhibiting artists:

Bálványos Levente | Czene Márta | Csáky Marianne
Csiszér Zsuzsi | Ember Sári| Flohr Zsuzsi | Győrffy László
Haász Katalin | Keller Diána |Koronczi Endre | Kristóf Gábor |Kroó Anita | Magyarósi Éva | Ráskai Szabolcs
Sipos Eszter | Szabó Ádám | Szemző Zsófia

Kurátor | Curator: Szegedy-Maszák Zsuzsanna

Budapest Galéria | Budapest Gallery
1036 Budapest, Lajos utca 158

Felelős kiadó: Dr. Farbaky Péter

nka Nemzeti Kulturális Alap
Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága
BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM BTM
budapest galéria budapest gallery

A „folyamatos jövő" kísérlet az idő múlásának, ebben az esetben egy adott időszak bemutatására – napló formában. A könyv ennek az időszaknak az újraértelmezése – azaz hosszú évek centrifugálásának eredménye.

"Continuous Future" is an attempt to introduce the passing of time, in this case a particular period – in a diary format. The book is a reinterpretation of this period, in other words the result of long years in a centrifuge.

Flohr Zsuzsi

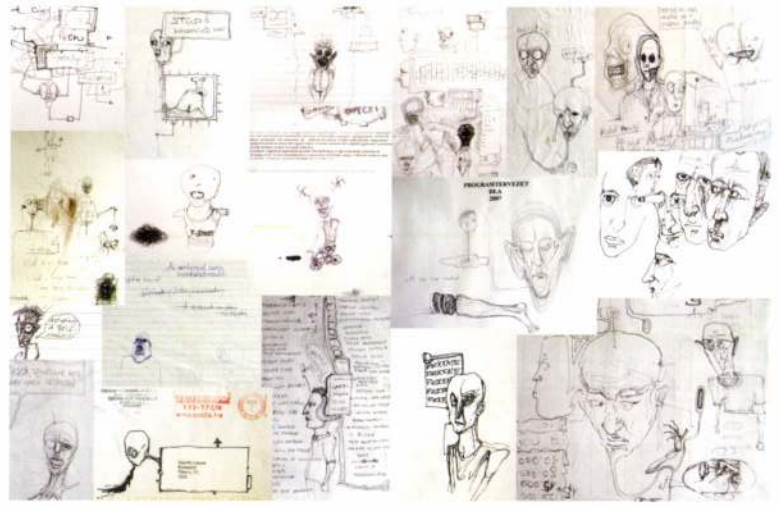

Egy mű létrehozása nem csak teremtő munka, de épp annyira destruktív is, hiszen számomra egyet jelent a határsértés, a transzgresszió aktusával. Az alkotás a saját praxisomban nem önkifejezés, hanem reflektív problémafelvetések sorozata, amelynek során az elkészült tárgy skizoid módon elidegenedik a saját személyemtől vagy attól, amit a psziché lenyomataként határoznék meg: a műveim sokkal inkább tartoznak a környező világhoz, mint hozzám.

The creation of a work is not just a matter of production, but also a matter of destruction, as for me it is tantamount to an act of encroachment, of transgression. Creation in my practice is not self-expression, but the series of raising reflective questions, a process during which the finished object, in a schizoid manner, becomes estranged from me or from what I would define as the imprint of the psyche: my works belong to the surrounding world much more than to me.

Győrffy László, 2014. december

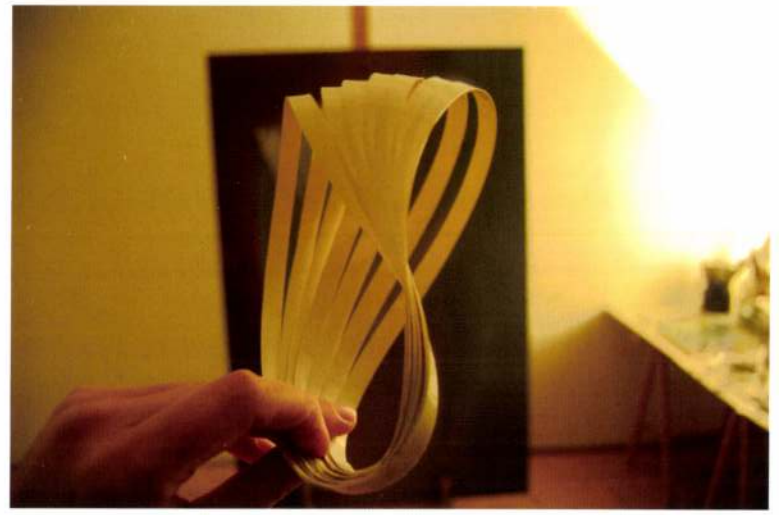

A Möbius – mint forma – sok évig foglalkoztatott. Egyszerűségét, két- és egyszerre háromdimenziós voltát személyes szimbolikus tartalmakkal ruháztam fel. Ehhez a vizuális meditációhoz használtam makettjeimet, melyeket forgatva, tükrözve, sokszorozva rá-rátaláltam egy-egy számomra izgalmas szituációra, amiket vázlatokban rögzítettem, s melyek festményeim alapjául szolgáltak.

I was preoccupied by the Mobius strip as a form for many years. I endowed its simplicity, its simultaneously two and three-dimensional character with personal symbolic content. It was for this visual meditation that I used my models. As I rotated, reflected, and multiplied them, I discerned exciting situations which I then recorded in sketches that eventually served as the basis for my paintings.

Haász Katalin, 2014. november

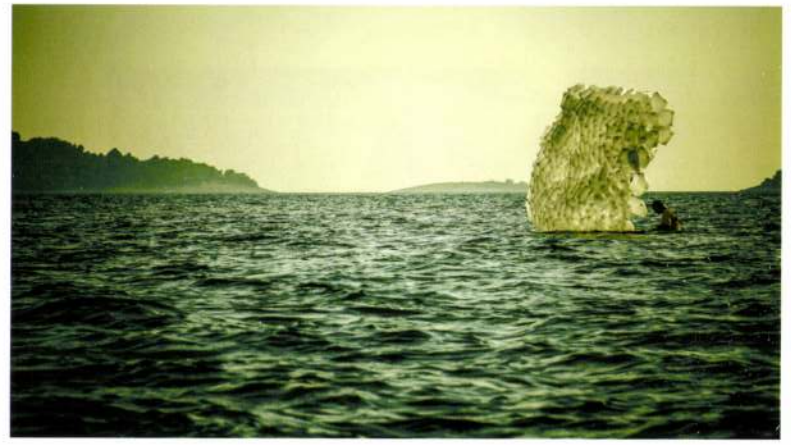

Dolgozni jó. Sokkal jobb, mint nem dolgozni.

Valamit *tervezni, előkészíteni, felépíteni nagy élmény. Az értelmes cselekvés látszatát keltheti. Ha* felépül, *ha* létrejön, *ha* megjelenik, *olyan, mintha életre kelne. A* megvalósulás *értelmet adhat a tevékenységnek még akkor is, ha nincs haszna. Mert a* hasznosság *némely esetben csak nagyon absztrakt formában jelenik meg. Vagy teljesen rejtve marad. De a* „sikerülés" *pillanatnyi öröme egy kis kárpótlást nyújthat. Ha nincs közvetlen értelme az erőfeszítésnek, akkor csak az erőfeszítésben megszülető öröm érzése lehet a tevékenység oka.*

Mindig vonzódtam a werkfilmekhez. *Mert – ha nem csak a mítoszépítést szolgálják – a* létrehozás *közben született élményt osztják meg a nézővel. És ha a végeredménynek önmagában* nincs konkrét haszna, *akkor a figyelem teljes egészében a tevékenységre, a folyamatra irányul. A folyamat* érdekessége, *a munka* szépsége, *a tevékenység* strukturáltsága *sok esetben sokkal izgalmasabb, mint a végcél, melyhez ilyenkor már nem sok köze van. A munka közben* újra- és újragondolt tevékenység, *az* áttervezés, *az időnként* elölről kezdés *sokkal tanulságosabb annál, mint ami mindebből születik.*

A segítség *néha nagyon jólesik. Munka közben mások jelenléte nagyon hasznos tud lenni. De ha nincs segítség, akkor a munka olyan kihívássá változik, mely egyre kevésbé szól a hatékonyságról és az eredményességről. Az egyedül végzett munka a lehetetlent súroló igyekezetté válik. És ha mindennek az erőfeszítésnek a rögzítése, megmutathatóvá tétele a cél, akkor olyan tapasztalatok kerülnek a felszínre, melyek a munka eredményétől már teljesen függetlenek. Sőt, ha mindezt a végrehajtó szemszögéből kísérhetjük figyelemmel, akkor a szubjektív, sérülékeny nézőpont által a néző még közelebb kerülhet a cselekményhez. Mert milyen érdekes lenne, ha az állatok saját magukról forgatnának természetfilmet és nem az ember tenné ezt, jócskán megzavarva ezzel az állatok nyugalmát.*

Working is good. It's much better than not working.

To plan, to prepare, to build something is a great experience. It can give the appearance of sensible activity. When a composition is built, when it comes into existence, when it appears, it seems as if it has come alive. The realization itself may give meaning to the activity, even if it has no usefulness. Because usefulness in some cases appears only in very abstract forms. Or remains completely hidden. But the momentary joy of success can be some compensation. If there is no immediate meaning to the effort, then only the feeling of joy originating in the effort can be the cause of the activity.

I have always been incredibly drawn to werkfilms. Because – unless they serve myth-creation – they share the joy that arises during the creation of a work of art with the viewer. And if the end result has no concrete use, one turns one's attention entirely to the activity, the process. In many cases the curiousness of the process, the beauty of the work, and the structured nature of the activity are much more exciting than the end goal with which at such times it has little connection. The activity, which is repeatedly rethought during the working process, the redesigning, and sometimes the decision to start over again from the beginning are much more illuminating than what arises out of all this.

Assistance from others is sometimes very helpful. The presence of others during the work process can be very useful. But if there is no help, then the work becomes a kind of challenge that is less and less about efficiency and success. Work done alone becomes an endeavour on the verge of the impossible. And if the goal is to record all this and make it visible, then experiences come to the surface that are entirely independent of the result of the labour. In fact, if we can observe this through the eyes of the creator (the labourer), the viewer, by adopting this subjective, volatile viewpoint, comes even closer to the activity itself. Think how interesting it would be if animals shot nature films instead of humans, who disturb the animals with their bluster.

Koronczi Endre 2014. december

Munka-művek

A Munka-művek című csoportos kiállítás a mai magyar képzőművészet különböző területeinek képviselői közül olyan alkotókat mutat be, akiknél különös hangsúllyal jelenik meg a saját alkotófolyamat iránti érdeklődés és az efféle érdeklődés dokumentálásának igénye. Az itt látható Munka-művek azonban nem pusztán a spontán képalkotás ellenbizonyítékai: a kiállításon magát a munkát is láthatjuk, amely önálló művek formájában is megjelenik a látogató előtt (Ember Sári). Ezek a művek nemcsak a végtelen értelmezési lehetőségek miatt nyitottak, a résztvevő művészek által megfogalmazott definíciókból kiderül, hogy egy alkotófolyamat bizonyos stádiumából kiragadott „végső" mű is lehet tetszőleges, ahogy magának az alkotófolyamatnak sem állapítható meg az eleje és a vége sem (Czene Márta).

A kiállítás nem ellenőrizetlen, intim bepillantást kíván adni az alkotások létrejötte iránti – a romantikától eredeztethető – érdeklődésünk kielégítésére. Ezúttal hangsúlyosan olyan alkotók kerülnek előtérbe, akik maguk sem pusztán döntések sorozataként, hanem műalkotásként tekintenek saját alkotófolyamatukra, akik az előkészületeket gyakran legalább olyan fontosnak tartják, mint magát a befejezett alkotást (Sipos Eszter), vagy akik a munka szépségét időnként izgalmasabbnak látják, mint az eredményt (Koronczi Endre).

A tárlaton az említett alkotói attitűd különféle formáival és megnyilvánulásaival találkozhat a látogató: a vázlatfüzettől a blogig, a fotó- és videódokumentációtól a szöveges elemzésig. A Munka-művek között különböző altémák is körvonalozódnak: több művész saját alkotói terét, műtermét vizsgálja majdhogynem kívülálló szemlélőként; egyesek a galéria falait munkaterepként, mások vizuális naplóként használják. Külön kategóriaként értelmezhető az olyan típusú öndokumentálás, mely a művész hatalmi pozíciójára mutat rá, ezzel arra utalva, hogy a művész időnként saját alkotófolyamata dokumentálását formálja át, becsapva így a nézőket – és esetleg önmagát is. A fotósorozatból összeállított könyv vagy a digitális képek blogon történő, naplószerű dokumentálása a korábbi századok vázlatfüzetének mai változata. Akad olyan résztvevő, aki más művész alkotófolyamatára reflektál, sőt mintegy rekonstruálja a másik művét, részben talán annak reményében, hogy megfejti annak technikáját és munkamódszerét, illetve hogy újra „átéli" egy adott mű létrehozását.

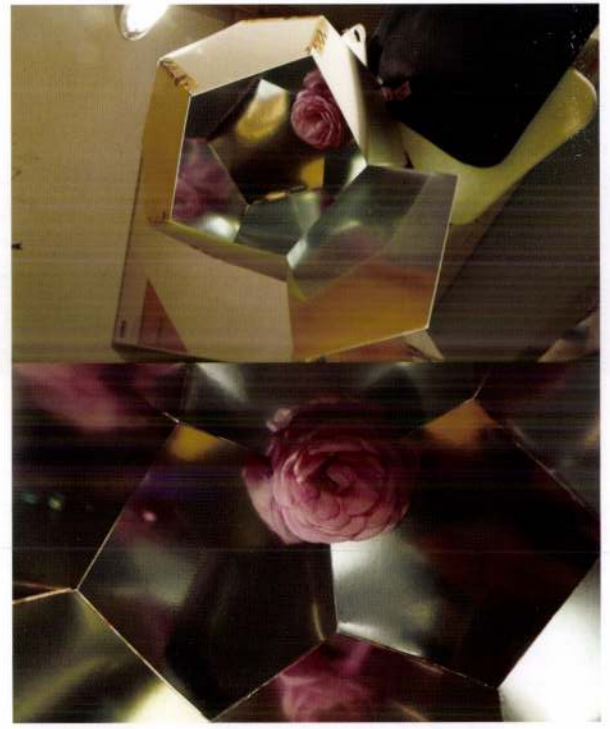

Az alkotófolyamat a mű létrehozásának elhatározásával kezdődik. Ez a döntés a mozgatórugója a kibontakozásnak, ahogy az ötlet átalakul konkrétummá.

The creative process begins with the resolution to make a work of art. This decision is the incentive for the development, as the idea transforms into something concrete.

Keller Diána, 2014. december

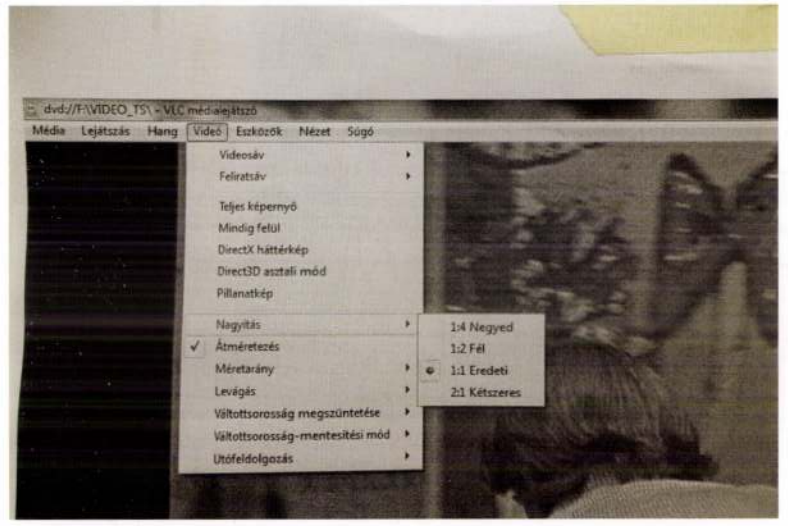

A dolgok – melyek felkeltik érdeklődésem s beindítják a folyamatot –, általában váratlan helyekről bukkannak elő... Legalábbis az, ha valamire rácsodálkozom, mindig jó. Aztán azon rágódom, mi legyen a „felfedezésemmel". Mostanában kevesebbet festek, ez esetben viszont a leghagyományosabb akadémista attitűd – a másolás – keveredett a katalizátorként szereplő film (Antonioni: Nagyítás) sztorijának logikájával: egy részletnek utánamenni, kikutatni, hátha kiderül valami...

Things that arouse my interest and initiate the process generally come from unexpected places... At least when I am astonished by something it is always a good thing. Then I ponder what should be done with my "discovery". Lately, I have been painting less, but in this case the most academic of approaches – copying – mingled with the logic of a film's story (Antonioni: Blow-Up) as a catalyst. To go after a detail in case something comes to light...

Kristóf Gábor, 2014. december

Gyűjtök, dokumentálok, rekonstruálok. Nem tudom, hogy csupaszítok-e, vagy éppen hozzáteszek? Rombolok-e, vagy építek? Egyensúlyozok a valóság és fikció határán. Megtöröm a ritmust, felboritom az általam felállított struktúrát. Mindezt azért, hogy aztán újrakreálhassam.

I collect, document, and reconstruct. I don't know whether I'm stripping layers off or adding. Destroying or building? I balance on the border of reality and fiction. I demolish the rhythm, topple the structure I myself have erected. All this in order to create it anew.

Kroó Anita, 2014. november

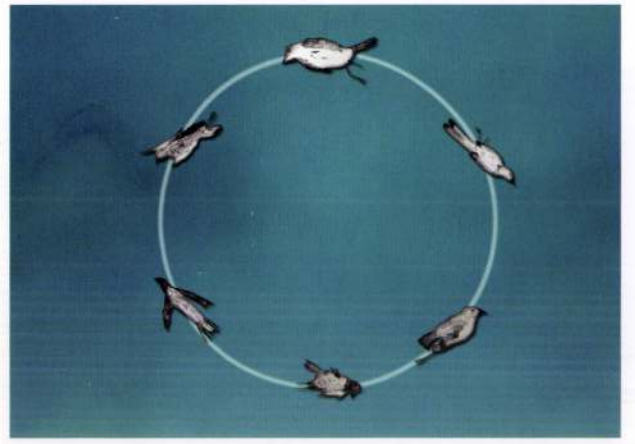

A Játék kegyetlen lányoknak című képsorozat egy – lazán szövegekre és képekre épülő – forgatókönyv. Ez az alkotófolyamatoknak az a kedvelt stádiuma, amikor még bármi lehet az egészből: akár egy képsorozat, akár egy film vagy animáció. A rajzok és a szövegek ennyire szabad értelmezése és kezelése nem más, mint egy jó lehetőség, amiben sokat bízok az asszociációkra és a látványra. A szavak, a képek, a technikai ötletek ilyenkor még ösztönösen következnek egymásból, és kapcsolódásuk ebből következően még nagyon természetes, ugyanakkor nem feltétlenül egységes. Ha ezt a metódust egy hosszú alkotói folyamat egyik fázisaként értelmezzük, akkor a munka ilyenkor még túlságosan sokszínű, és nincs meg benne a művekre jellemző egységes motívumrendszer, ami a végleges eredmény egyik – szerintem – nagyon fontos jellemzője. Ez az az állapot, amikor saját belső teremben elkezd születni a mű – a lehető legnagyobb szabadsággal.

The picture cycle entitled Game for Cruel Girls *is a film script based loosely on texts and images. This is a favourite stage of the creative processes when anything can still come of it: a series of images, a film or an animation. This kind of loose interpretation and treatment of drawings and texts is nothing more than a good possibility, at which stage I entrust a great deal to associations and the visual appearance. Words, images, technical ideas at this point instinctively ensue from one another, and their linkage therefore is still very natural, although not necessarily homogeneous. If we interpret this method as a phase in a long creative process, then the work is multi-coloured and lacks the uniform system of motifs which – in my view – is a crucial characteristic of the final result. This is the stage at which the work begins to be born in my inner space with the greatest amount of freedom.*

Magyarósi Éva 2014. december

ván fattám.

Nagyr.

Király Kálmán úr

H

IX. Gyáli út 15/b

KOVÁCS ÁKOS
SZALONJA
V., BANK-U. 7, II./1.

MEGHIVÓ

PEITLER ISTVÁN

KÉPEINEK
TOVÁBBÁ

BEÖTHY ISTVÁN (PÁR.)

SZOBRAINAK
ÉS RAJZAINAK

NOVEMBER 30-ÁN
D. E. 10 ÓRAKOR
MEGNYILÓ

KIÁLLITÁSÁRA.

X.

A látogatók vendégek.
Belépődij tehát nincs.

A kiállitás vasárnapokon és ünnepeken délelőtt 10—2-ig, hétköznapokon délelőtt 11-től délután 5-ig tekinthető meg.

1295 Kaufmann, Tel. 292-16

MDK

Peitler J.

Bogdánfy díját kapta, 1928.

UMK 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

Hajdudorog (Hajdu)

Gör.kat. vikáriusi palota, szabad
épült 18o2 körül.

(VV 1912, képe 689 l – Ottaván Imre

M.D.K.

Pécsi Sándor szinmüvész

A Szinész-Képzőmüvészek kiállitásán szerepel egyik karikaturája, melyet közöl a lap a közlemény keretében. Repr.

Szinész-Képzőmüvészek kiállitása c. Szinház és Mozi. Bp. 1956. jan. 20. IX. évf. 3. sz. 11. lap.

Pécsi Sándor
iparművész

„Variációk 13"
(repro)

Bereczky Loránd: Az iparművészet feladatai és ...
Művészet, 1974 július - 33 lap.

PÉCSI SÁNDOR

Czegő Zoltán: Évezredek örököse. = Magyar Fórum,
III.évf.10.sz. 1991. március 7. 15.p. ill.

ősek voltak, mint a képei. Antik da-
ptomi bronz Ibis, az Uj birodalom korá-
XXII. dinasztia korából, egy görög sas,
ossix kutya, segestai lelet, ugyanebből
Lar bronzszobrocska. Nevezetesebb da-
omokkó Compostellai Szt Jakab félalakja
7o cm magas francia szinezett mészkő
, Egy szinezett hársfa ereklyetartó
r müve, Riccio több változatból ismert
dombormüve (L.Planiscig, Riccio.2o5.
zobrász müve Krisztus a kutnál és Noli
bként a szobrászati müvek között a kis-
. Számszerint olyan gazdag gyüjtemény
lógus adhatna felőlük kimerítő képet.
egjelentősebb darabok Herkules a hydrá-
ternek müve, amely a párizsi Bournet
nak csak a feje maradt meg Herkules
n ismert példány. Félszázaddal későbbi,
a Herkules az oroszlánnal csoport,
származott, továbbá egy Vénus és Amor
. második feléből, egykor a Marczibányi
ellano-szerü Három királyok imádása
unokaöccse, K.Jenő báró 1912-ben a
ett meg és az ő halála után jutott

Pécsi Sándor textiltervező M.D.K.

Textiliák az ujonna berendezett köszegi várba

Sedlmayr János:A helyreállitott köszegi vár
Müemlékvédelem, 1965/2. sz. 77. l.

Pécsi Terézia

MTK

ny áron a művésztelepen dolgozott.

/-ó/: Megnyílt a soproni nyári művésztelep.
KISALFÖLD 1964. jul. 3.

Pécsi Teréz, textiltervezőművész

Hagyomány már, hogy a textiltervezőművészek évente bemutatják az alkotó-heti munkájukat. 1983. végén több mint 2 hétig volt nyitva a kiállítás, ahol festményeket, tusrajzokat, grafikákat láttunk. Pécsi Teréz impresszionista stílusú tájképei szerepelnek. /említve/.

d.cs.: Az alkotónap harzna.
Textil Élet, 1984. jan. 11.

MDK

Pécsi Ulrik /Ulrich der Fünfkirchner/

Pénzverőmester, aki Enns városában levő pénzverő vezetője volt.Kun László kir.uralkodása alatt vagy még előbb költözött ki Ausztriába. 1288-ban tünik fel neve egy Bécsből kelt.okl.-ben,amely szerint ott volt az I.Albert osztr. hercegnek meghódolt főurak között,amely arra enged következtetni, hogy pénzverőmesteri állása hatalmat és tekintélyt biztositott neki.

Gentmagymüvausztr. 7.1.

Pécsi Ulrik /Ulrich der Fünfkircher/ ennsi pénzverő
1288-13o9

Gentmagymüvausztr ~~84 1.~~ 7 1.

MDK

Pécsi Unger Károly
Pihenő uszály, festm.

Pósfai József: Egy kiáll. margójára. Nyugati Kis Ujság, Szombathely, 1949, ápr. 14.

Pécsi Ulrik
(Ulrich der Fünfkircher)
ennsi péuzverő
1288–1309

Gál Ung Nachb
38. l.

VILLA,
1800 körül.
Aranyozott ezüst.

ÉKSZERTÁLKA,
ovális, MI monogrammal.
XIX. század eleje.
Aranyozott ezüst, átm. 13 cm.

DÉNES FELÁLDOZZA MAGÁT NAGY LAJOSÉRT.
Dombormű keretben.
Magyar munka, 1860 körül.
Ezüst, mag. 44 cm.

BALAMBÉR KIRÁLY CSATÁJA.
Dombormű keretben.
Magyar munka, 1860 körül.
Ezüst, mag. 43 cm.

KANÁL,
6 drb., fekete zománccal.
XIX. század.
Aranyozott ezüst.

TÁNYÉR,
XIX. század.
Zománcos réz, átm. 19 cm.

PÉCSI ULRIK pénzverő-mester (Ulrich der Kimfchircher, Ulreich der Fumfchircher, Ulreich von Fumfkirchen, Ulreich der Funfkiricher) 1288-ban a többi osztrák főúrral együtt behódolt I. Albert osztrák hercegnek. 1301-ben a felsőausztriai Enns városában levő pénzverő vezetője (münzmeister) volt. 1302-ben a bécsi Asszonyok kápolnájának 3 forintot adományozott. 1303-ban hagyatéki ügyben tanúskodott. 1309-ben szerepel neve utoljára, ugyancsak hagyatéki ügyben. Pénzverőmester létére talán érmek tervezésével vagy vésésével is foglalkozott.

Jahrbuch der Kunsthistorischen Sammlungen des a. h. Kaiserhauses XVII kötet, 15139 regeszta. — Quellen zur Geschichte der Stadt Wien I rész, 3. kötet 2873, 2900 reg, II. rész 1. kötet 36, 43, 48 a. regeszta. — Zeichnowsky I. S. CXXI. 996 szám. — Notizenblatt für öst. Geschichte u. Lit. ~~Ur~~ 1843, 78 l. XII sz. — Fischer: Brevis Notitia 2, 63, Suppl. I. 30.

Pécsi Ulrik

Pécsi Unger Károly

Mocsifenyező

festő

Szabad Művészet

1952. 2. 12 - 96. l.

Lásd Unger

Károly

alatt is

N Y U

Egyszáznégy (=104

mely összeget a Rp. I. Tán

átépitésére vonatkozó müszaki felül

Müemlékek Orsz.Bizottságától, annak

delete alapján felvettem.

Budapest,1934. decem

Pécsi Unger Károly
festő

M.D.K

A pécsi gyermekvárótereszben
a falat freskóval díszítette.

Dr. Sharcos Ottó: Új művészi értékel . . .
Dunántúli Napló, 1956. szept. 23. – 6 hap

Pécsi-Unger Károly.

kocsifényező.

A Vasmegyei képzőművészek Szövetsége rendezett kiállításán, - mint a képző-művészeti tanfolyam hallgatója - , képével szerepelt.

Vasvegye, Szombathely, 1952. Jan. 24.

Pécskay

vízimolnár

MDK

Szegedn volt mizimalma.

132.1.

JUHÁSZ ANTAL: VIZIMALMOK A TISZÁN.

A MÓRA FERENC MUZEUM ÉVKÖNYVE 1958-1959. Szeged 1960.

127 - 141.1.

Pecsnig

laid. Petschnig

Szalay Imre báró VIII. 131.

Pecsnigh Janós

festő

a minoplet

kiállítasa

a 60-as

evekben

l. Kat.

Szentmargitta 4. n. VIII. 107.

Pecsnigh F

Müegylet

1861. febr. März

L.

Pecsnig Frigyes, üvegező

A Pécsett működött legjelentősebb kisiparosok adattára. 1879-ben szül. 1893-ban szabadúl. Mátyás templom, Várpalot üvegezési munkálatain dolgozott. 1906-ban Pécsett. Közmunk kák, templomok üvegezése. Diszoklevél, ezüstérem. Mestervizs gáztató bizottság elnöke, Ipartestület tagja. 167.old

B. Horváth Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történetéből az 1830-as években 149.old

A Jan. Pann. Múz. Évk. XIX. 1974. Pécs

Pécs(ő)

Könüves (artifex)
Gamáson (Somogy vm)
Fenti Mócs fia. Fenti fia Szeme, szintén könüves. Valamennyi a XIII. sz. elején a tihanyi apátság szolgálatában.

Erdtihanyi apáts
377. l.
514. l.

rhūs toxicodendron

mèrgas spōsqmörce

Pécsöli (Nagypécsely,
Zala vm) egyházi bencés
templom falképei

l. GerMRE 225. l.

ZEKLA
K, TARGON-
RÁK GYÁRA

roly (Biró-nyomda)

Pécsöli ref

templom

l.

Korompay

6. l.

Bethlen Gábor díszbe öltözve:

Mellig van ábrázol
maját piros, fehér és zö
díszíti tollakkal s fölül
öldöke sötétbarna, baju
barna. Atillája s lehaj
Kötöjé s a gombolók dís
„Gabriel... Br
Princeps... Tra

Zimán Gézától

Vászon, méretei 7.
Vétetett 1897. au
tatott ~~Ára 30 frs~~ 1897. j
vette 1898 V. 30. án a 2
Új keretet készitett hoz
(143/98).

306/97.

Pecsovszky Zoltánné, [iparművész, népművész?] MDK

Vegyszeres eljárással kikészített bíza-szalmából alkot képet. „A velúr anyagra ragasztott szalmaképek az Iparművészeti Vállalat zsúrije szerint művészeti alkotások."

— : Hír 4

ESTI HIRLAP

Dp. 1965. jan. 13

Pécsújfalusi Péchy Mihály

1819. febr. 19-én halt meg

Népszava, 1974. febr. 19. 102 éf. 41. sz. 4p.

Pécsújfalusi Péchy Mihály

A debreceni református nagytemplomot 8 építette.

Népszava, 1974. febr. 19. 102 eúf. 41 sz. 4 p.

Pécsváradi apátsági templom

Gerevich Tibor

Magyarországi művészet Szent István Korabán - Szent István emlékk. III.

96, (Reppel) 97. l.

CORVINA
RASSEGNA ITALO-UNGHERESE
Diretta da TIBERIO GEREVICH e LUIGI ZÁMBRA
Direzione e amministrazione:
BUDAPEST, IV., EGYETEM-UTCA 4
Telefono: 185-618

T.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

B U D A P E S T.

IX., Hőgyes Endre-utca 1

Pécsvárad i apatság

Képe repr.

Malcomes Béla báró

Szent István unokája

Bp. 1938. 56. l

mellett

35.738. — K. M. Egyete

: alapon a meghagyási bizottság határoza-
isszatartottam.

évi ..... hó .....n.

.....
(a katonai szerv, polgári szerv vagy magánüzem vezetője)

d í t s!

F

Pécsváradi bencés

apátság

romjai

l. GerMRE 834.

KÁVÉ
KAKAÓ

MEINL GYULA KÁVÉBEHOZATALI RT

6 HENGERES

BÜSSING

AUTÓK

BÁRDNÁL, IV, KOSSUTH LAJOS UCCA 16

ujsághirdetésben

Pécsváradi vk

templom

kije repr.

Kiss Biklkath. Magy

705. l.

Pécsváradi Györgyné
fafaragó

MDK

Szerepelt a "Béke és a népek barátsága" kulturális szemle képzőművészeti kiállitásán Győrött.

A III. népmüvészeti dijat Szabó Lászlóval megosztva kapta.

Barabás László: Uj tartalom és formakeresés.
Kisalföld 1962.máj. 10.

Pécsváradi Veronika, grafikus

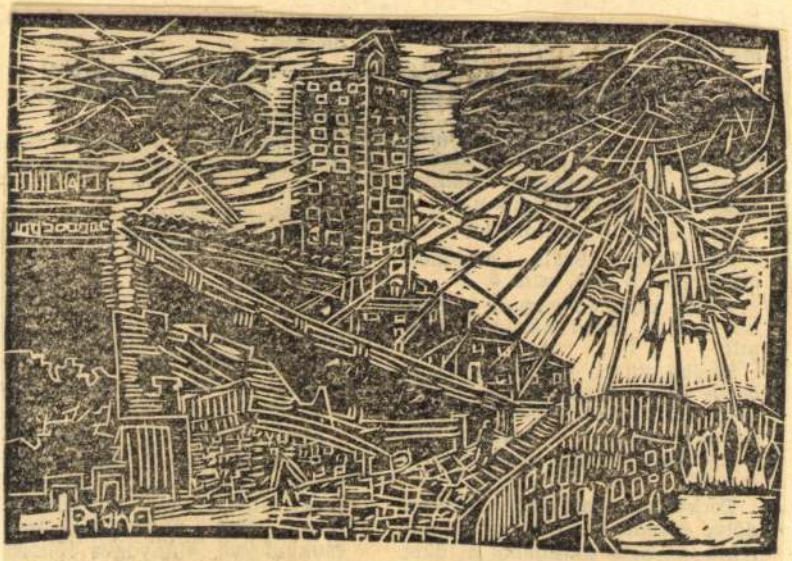

Pécsvára

13.

Élet i

XXVII/48

Pécsváradi Veronika: Leonardo szülőhelye

Pécsváradi Veronika grafikus

metszete.

Pécsváradi Veronika és

Pécsváradi Veronika : Metszet 14.

Élet és Irodalom Bp. 1983. dec. 2. XXVII/48

Pécsvárady Ida

ruhatervező

l.

Budiparrajzisk

1935-36. 35. l.

Péesváry Antal

vidéki üvegesm.

1790

l.

Ságüvegespar.

206.l.

Pécsy Arnold
jezsuita tanár
az alábbi intézetben
sokfélét, köztük rajzot
is tanított
1874/5 – 1875/6
1880/1.

Komárik

137. l.

PÉCSY MARTON, kőmüves ?

A bécsi épitkezésekkel kapcsolatban az Udvardy György által többször emlitett bizonyos Pécsy Marton semmiképen sem lehet kőmüves, mas, közvetlenül Nadasdynak dolgozó Marton mesterről nincs tudomasunk. 239.old. 209.jegy

TOTH MELINDA: A sarvari var épitéstörténete 193.old

SAVARIA, A Vas Megyei Muzeumok Ertesitöje, 1966-1970. 4.sz. Szombathely, 1972

Pédery Árpád

1911/12 I.

Ferképzomfoisk`vk

122. l.

MDK

Péderi Dóra

Megnyitották Kassán az ... iparm. tárlatot. Uj Magyarság 1943. máj. 11.

Pédery Dóra MDK

Arcmás, repr.

Mücsarnok 1943 Téli kiállitás

Pedery Dóra

magyar származású, Kanadában élő éremművész

Vetélő 1967 XII. 28

Pédery Dóra MDK

Akttanulmány, gipsz

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Pédery Dóra

MDK

Arcmás, repr.

Műcsarnok 1943.nov-dec.
Téli kiállítás

MDK

Pédery Nóra, szobrász
/M.Akv . és Pasz t.fot.Egy./

Krisztus sirbatétele. Gipsz.

Nücs.-MKT. Őszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. 8.1.

M.D.K.

Pédery Dóra diszitő-szobrász

Szoborművéről készült kép.

Iparművészeti Iskola Evkönyve 1880-1941.
Bp.1942. XXV.1.

Pédery Dóra

MDK

Ülő akt, gipsz

Műcsarnok 1944. márc-ápr.
Tavaszi Tárlat

MDK

Pédery Dóra szobrász

Az Iparm.Isk.1943-ban a szobrászati szakosztály végzett növendéke.
Elnyerte a szfőv. ösztöndiját is.

/f.j./: Az Iparmüv.Isk.munkabemutatója.

Pesti Hirlap 1943.jul.8.

MDK

Pedery Dóra,ip.müv.

fatálait érdeklödéssel nézte a közönség.

Schalk-ház.Kassa.-/?/:A kassai iparmüvészeti kiállitás.
Népszava.1943.máj.9. lo.1.

MDK

Pédery Dóra IV.éves diszitőszobrász

Szobormüvének repr. a XXV.old.-on.

Iparmüvészeti Iskola Évkönyve 1880-1941.
Bp.1942.

Pédéry Dóra MDK

Korsós nő, gipsz
Arcmás, gipsz

Miskolc 1943. nov-dec.
Téli kiállitás

MDK

Pédery Dóra, szobrász

Andris. Terrakotta.

Műcs.-OMKT.Őszi Tárlat. 1943.okt.2.-nov.1. Kat. 27.l.
Nagy. Graf. Művészek Egyesülete.

Pédery Dóra MDK

Krisztus sirbatétele, gipsz

Mücsarnok 1943 Őszi tárlat

Pédery Dóra MDK

Korsós nő, gipsz

Arcmás, gipsz

Műcsarnok 1943 Téli kiállitás

Pédery Dóra

MDK

Andris, terrakotta

Műcsarnok 1943 Őszi tárlat

M.D.K.

Pédery Dóra szobrászmüvésznő

"Krisztus sirbatétele" c. müvével megnyerte a Főváros idei iparmüvész-ösztöndiját.
Repr.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1943. aug. 13-19.
VI. évf. 33. sz.

Pédery Dóra

Afrikai elefánt. Bronz.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.JÚN.1-18-ig. 36.1.

MDK

Pédery Dóra

Akt-tanulmany. Gipsz.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 14.1.

Pédery Dóra MDK

Afrikai elefánt, bronz

Műcsarnok 1944.VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

MDK

Pédery Dóra

Fából faragott három királyok csoportját állitották ki a Nemzeti Múzeumban.

(dr.d.m.): Egy régi nápolyi Bethlehem..

Magyarország, 1938.dec.24. 9.1.

MDK

Pédery Dóra

Afrikai elefánt, br.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Műcs.

MDK

Pédery Dóra

Akttenulmány, gipsz

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944. jun. Mücs.

Pédery Dóra

szobrász

Pesti Hírlap 1943. júl. 8.

— Az Iparművészeti Iskola munkabemutatója. Az Orsz. M. Kir. Iparművészeti Iskola minden tanéve végén munkabemutatót rendez, amelyen az intézet növendékei beszámolnak évi munkásságuk eredményéről. Ezt a házi jellegű bemutatót *Szablya Frischauf Ferenc*, az intézet kiváló igazgatója az idén megnyitotta a sajtó képviselőinek, akik így betekintést nyerhettek abba a nagyszabású és európai viszonylatban is elsőrangu munkába, amely az Iparművészeti Iskola falai között folyik. Aki a leendő iparművész iskolai tanulmányait esetleg könnyüeknek vagy legalább is más szakiskolákénál könnyebbeknek vélné, az csodálkozva láthatja ezen a munkabemutatón, hogy az elvégzendő tananyag milyen sokrétü, milyen rendszeres és mennyi fáradságra, komoly akaraterőre van szükségük az iparművészi pályára készülőknek, hogy feladatukkal megbirkózzanak, még akkor is, ha különös tehetségük jelöli ki őket erre a pályára. Akit azonban az igazi hivatottság füt, az nemcsak szorgalommal győzi, hanem lelkesedéssel is, — e munkabemutató legszebb tapasztalata számunkra talán az a fiatal lelkesedés, amely az egészet átjárja, amelynek heve ott érezhető a kezdet alapelemein éppúgy, mint a végzett növendék kész művészi munkáin. Végigjártuk ezt a nagyszabásu munkabemutatót, amely betölti az intézet úgyszólván összes tantermeit és műhelyeit, megtekintettük a hét szakosztály munkájának rend-

szeret, fejlődését, eredményeit és mindebből azt láthattuk, hogy ennek az iskolának köszönhető elsősorban, ha a magyar iparművészet ma a vezetőszerepek egyikét töltheti be a világversenyben. Az intézet kiváló igazgatójának és tanári karának vezetése mellett a legkorszerűbb szellem (ennek a fogalomnak persze csak igazán nemes értelemben) hatja át az iskola munkáját és talán nem vakmerő képzelődés azt állítanunk, hogy a legutóbbi évek során a budapesti Iparművészeti Iskola ugyanolyan világhírre tehetett volna szert, mint Zeneművészeti Főiskolánk, ha közbe nem lép a háboru. Irjuk ide egyébként az iskola idén végzett növendékeinek igéretes, biztató neveit is: elsősorban *Pédery Dóráét*, a szobrászati szakosztály végzett növendékéét, aki a székesfőváros ösztöndíját is elnyerte, mellette a diszitő festészet szakosztályából *Gáborházy Károly*, az épitő iparművészet szakosztályából *Sefcsek János*, *Borsa József*, *Páger Sándor*, *Labancz György*, az ötvösszakosztályból *Barabás Lajos*, a grafikai szakosztályból *Morvay Klára* és *Jedon Erzsébet* és a kerámiai szakosztályból *Roóz Ilona* nevét. *(f. j.)*

1 szögeket
3 szöveg-
ós-tól . . 240
'ságtan).
azásához. 1
. . .
ítése. (*Sz*).
. . .
ló tégla. 2
s Aladár-tól
A). H. *Gaál*
. . .
5 szöveg-
l . . . 255
eszköz ma-
állapítására.
(*A*). *Perényi* Sándor-tól . . . .

Tüzelés: Szénportüzelő. 3 szövegábrával. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól 4
» Füstemésztő tüzelő-berendezés. 1 szövegábrával. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól .
» Folyékony szénhidrogénekkel való tüzelés. 4 szövegábrával. (*Sz*.) E. *Illés* Aladár-tól . . . . . .
» Füstemésztő tüzelés. 3 szövegábrával. (*Sz*). E. *Illés* Aladár-tól . . . .
» (Eggenberger és Langer füstemésztő tüzelése) . . . . . .

Útépítés: A mezőgazdasági út-, vasút- és hídépítés. (*K*). *m. i.*-től 364

Univerzális hajó . . . . . .

Úszódock (lásd: *Hajó*).

Városrendezés: Kelenföld jövője. Az I. sz. táblával és 1 szövegábrával. *Siebreich*

MDK

Pédery Dorottya

növ. 1940-41. 200 pengős Horthy Miklós-ösztöndíj

Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Pédery Dorottya növ.

1938-39. 2oo pengős Horthy Miklós-ösztöndij

Iparműv.Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Pédery Dorottya

növ. 200 pengős Horthy Miklós-ösztöndij

Iparműv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

MDK

Pédery Dorottya növendék,

200 pengős Horthy Miklós-ösztöndíj 1938/39.

O.M.Kir. Iparműv. Isk. 1936-37 - 1940-41. tanéveinek tört. Iparműv. Isk. Évk. 1880-1981. Bp. 1942.
18 l.

MDK

Pédery Dorottya növendék
2oo pengős Horthy Miklós-ösztöndij
1939-4o.

O.M.Kir. Iparmüv. Isk. 1936-37 - 194o-41. tanéveinek tört. Iparmüv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp.1942.

18 l.

MDK

Pédery Dorottya növendék.

2oo pengős Horthy Miklós-ösztöndíj 194o-41

O.M.Kir. Iparműv. Isk. 1936-37 - 194o-41. tanéveinek tört. Iparműv. Isk. Évk. 1888-1941. Bp. 1942.

18 l.

Pédery Dorottya, diszitő szobrász, 1941.
végbizonyitványt nyert

Iparmüvészeti Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
33 l.

Sóshartyán /~~Baranyaine~~/ 1
Salgótarjáni járás.

Története: 1227-ben a Záh-n
ben Ákos-nemzetségnek adja.
Jánosnak adományozza. 1633-1
nahije községei közt szerep
ban 25 magyar háztartását i
családok birtoka.
Az 1332-1337 évi pápai t
Bekötőut végén lévő h

Volt r.kat.templom. /Szt.Ka
Története: A ai jódosvizfo
fekvésü helyén. 1731-ben mé
Visitatio három oltárral, s
már kőtemplom áll, toronnya
orgonával, három oltárral é
korában átépitették. Gyakra

Pédery Dóra

szül. Bpest

írod

Catalogo della XXIII biennale - Veneria, 1942 - XX

300. l.

1267. NÉGY FALIKAR, öntött bron

1268. CSILLÁR, öntött bronz, 6 karr

1269. KÖNYVTÁRLÁMPÁS és két á
zwei Stehlampen. Modern.

1270. KINAI HITTÉRITŐ FÉLALA
Magyar, XIX. sz. — Halbfigur

1271. LÁBAS EDÉNY, öntött bron
mit Reliefgirlanden. Italienisch

1272. SÜTŐFORMA, trébelt sárgaréz
getrieben, mit Krebs. XVIII.

1273. TALPAS SÓTARTÓ, fehér fém
behälter mit Fuss, Weissmetal

1274. NÉGYSZÖGÜ SZELENCE, fe
jelenettel. Német, XVIII. sz.
mit Putten. Deutsch, XVIII.

1275. SZELENCE, vörösréz, födelén
Deckel Löwe. Holländisch, XV

1276. LÓFEJ, öntött vas. XIX. sz.

METALLGEGENSTÄNDE.

—1370.

tt vörösréz foglalatban, gerezdes, vázaidomu szárral, virágcsokorral. Erdély, XVI. sz. v. — Kokuspokal der vasenförmige Schaft ist gerippt, am Lippenrand Siebenbürgen, E. XVII. Jh. Illusztr. XXXIX. tábl.

örzsidomu szárral, körteidomu kelyhén arabeszk disz elén római harcos. Német, XVI. sz. — Birnenpokal, Masken und Medaillone. Am Deckel römischer Krie- Illusztr. XXXIX. tábl.

yozva, nyolckarélyos trébelt disszel, középdudorján chale, Kupfer, vergoldet, achtpassig, mit getriebenem Jh.

enaissance diszitéssel, peremén felirat. Német, 1590. ekor und Inschrift. Deutsch, 1590.

t bronz, fekete fatalapzaton, négyzetes idomu, sar- gsburg, XVII. sz. e. f. — Turmförmige Stutzuhr, ie Kuppel durchbrochen. Augsburg, e. H. XVII. Jh. Illusztr. XLIII. tábl.

jával kardját fogja, a földön sisak. Bronztalapzattal

Pédery Dóra

újságírónő

Krisztus sírbatétele

c. domborműve repr.

Film-Színház-Irod.

1943. 33. sz.

Péderi Dóra

A magyaros öltözködési mozgalom országos bizottságának ruhaterv-pályázatán az I/ ruhacsoportnál (iskolai formaruha) tervét oklevéllel tüntette ki a bíráló-bizottság.

Cikk: Pályázatok.

Magyar Iparművészet, 1934. 207.l.

M.D.K.

Pédery Dóra szobrászmüvész

"Krisztus sirbatétele" c. dombormüvének repr. ját bemutatja a lap, amellyel Budapest Székes főváros 1943. évi iparmüvész ösztöndiját nye te el.

Szinházi Magazin, Bp. 1943. aug. 11-17. VI. évf. 34. sz. 36. lap

MDK

Pédery Dóra

Tanulmányfejekkel szerepelt a Műcsarnok 1943/44 évi téli tárlatán.

Pipics Zoltán: Téli tárlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1943.nov.21. 14.l.

Pédery-Hunt Nóra

Jólismert portréfestőnő" („Francis Loring" a Kanada-i Nemzeti Galériákon stb.) Címe: 112 Cumberland Street, Toronto, Ont.

Fehete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 229 l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Pédery-Hunt Nóra

Született Budapesten 1913-ben. Szob-
vász. Tanulmányai: a Bpesti Iparmü-
vészeti Főiskolán. 1948-ban Kanadá-
ban telepedett le. Szakiskolai tanár.

Fehete Márton: Prominent Hungarians

Home and Abroad, München, 1966. 334 l

229 l.

Dora de Pédery-Hunt, éremművész

Nemcsak technikában, de szemléletben és témában is eredetiek müvei. Egy plakettje Churchillt ábrázolja háttal ülve, kabátban, kalappal, s ezzel a szokatlan pozitúrával hallatlanúl szellemesen fejezi ki ahogy a sztereotip külső figurává oldja a jelentés angol államférfi komolyságát. 32.old. Fénykép róla.- Fekete repr.

Vezér Erzsébet: Ady-portré Kanadából 32.old

Muzsák, Müzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

DORA DE PÉDERY-HUNT, éremművész

Érmeinek technikája érdekes.A szokásosnál plasztikusabb darabosabb,nyersebb.Többnyire öntött és nem vert érmeket készit,Az öntött érem egy darab szobor.Nagyon közvetlen eljárás ez.Gyakorlatilag semmi sem hatol a művész és a kész mü közé. 32.old

VEZÉR ERZSÉBET: Ady-portré Kanadából 32.old

Muzeak, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

DORA DE PÉDERY-HUNT, éremművész

"Az érem olyan-mondja-mint a rövid vers, melyben kevés szóval sokat lehet mondani-nincs idő magyarázatra-a művész mondanivalóját azonnal meg kell, hogy értsék. Ady-plakettje a Petőfi Irodalmi Múzeumban van. 32.old

VEZÉR ERZSÉBET: Ady-portré Kanadából 32.old

Muzeak, Múzeumi Magazin, 1970. 1.sz. Bp.

Dora ~~Rúnax~~ de Pédery.Hunt, éremművész

Beck Ö.Fülöp harcos fiatal Ady-ja, Ferenczy Béni éteri
en tiszta Ady-feje után talán a legemberibb Ady-potré
Dora de Pédery-Hunt műve, csak olyan valaki álmodhatta m
aki a mi korunkban foghatta fel a költő vers-üzeneteit.
32.old

Vezér Erzsébet: Ady-portré Kanadából 32.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

DORA DE PÉDERY-HUNT, éremmüvész

A kanadai királyi akadémia tagja, magyar származású. 1968-óta óta tucatnyinál is több kiállitáson mutatta ba plakettjeit. Magyarországra most küldte első müvét, egy öntöttréz érémét, mely a nagy nemzetközi kiállitásokon ezt a feliratot viselte: The poet Endre Ady. Öklén pihenő Ady-fej 32.oldFekte repr.

Vezér Erzsébet: Ady-portré Kanadából 32.old

Muzzák, Múzeumi Magazin, 1970. 3.sz. Bp.

DORA DE PÉDERY-HUNT, éremművész

Plakettjeit meg is lehet érteni azonnal. De nem azért mert leegyszerüsit, hanem mert pontosan tudja, mit akar közölni, és frappánsan tömöriti mondanivalóját a lényeg re. Elvont, kultikus szimbólumokat ugyanolyan szuggeszti ven formál, anyagab, mint ismert személyek portréit. 32.o 32.old

Vezér Erzsébet: Ady-portré Kanadából 32.old

Muzsák, Múzeumi Magazin, L970. 3.sz. Bp.

PÉDERY-HUNT Dóra szobrász, érmész

Potter, David: Dora de Pédery-Hunt. =
Medaillenkabinett. Mitteilungsblatt der
Deutschen Medaillengesellschaft. 1983. 8. 22-23

eljárásaként. Gyötrik a érdései. Meg akar szabaesztusközpontúságtól, a len közhelyszerűségétől. y a nyomhagyás, a torátásait tanulmányozza, közzon az anyaggal, az nt elölről akart kezdeni, alapjainál.

városi lét belterjes világa, lítótermekből és hivatak el a lényegi élet friss kivirágzott szimpozionibítja. A szobrásztelepen /4 között négy nagyméfarag, beleszeret a kőbe rmákba. A következő öt brász alkotótelep létre- és válságok során vált ogy elsődleges élménye – most már a technikai ben – a töredék teljesészlet szépségére, a terszi forma szintézisére. stanulmányok új értel-

b sorozata, a *Genezis*, gújult állapotában muzikáját". Teremtő kéz, sek. Visszatért és minletben az ősi és mitikus ő érintés aktusát hatalmtenyérszegmentek mins gigászi energiája szimgadása során győzedelm, a művészet valódi lteremtés. A tematikai , csupaszult. A részlet- az egész állításjellege tömeghatása, térképző és a márvány természeakoztatásában határta-

súlyozó festésmód, amely a spirálba, a hullámvonalba vagy az akantuszlevélbe rejtett archetípust profanizálja. Hol zsiráf-pettyekkel, hol ventilátorral, telefonkábelekkel, villanykörtékkel idegeníti el a tárgy képét saját banális jelentésétől. Az antik szobrok torzó-voltát olyan jelenségként értelmezi, amelyben a csonkaság már a Dali-féle robbantott képek előhírnöke. Az élettelenség részben ebből a látásmódból táplálkozik. Másrészt abból a minuciózus-mesteri festői képességből, amely élesebben lát, mint amelyre optikai berendezéseink egyáltalán képesek. A különös képzettársítást a képen megfestett teátrális világítással is alátámasztja a festő. Így lehet, hogy a korinthoszi oszlopfőt képesek vagyunk zsiráffejnek látni, a villanykörtét pedig mediterrán gyümölcsnek. Daliparafrázissal élve, Barabás módszere inkább katatónia-kritikai. Zárlatot közvetítenek a képek. Különös izomgörcsöt, a képek egyikén megfestett Laokoónéhoz hasonlót. A csavarodó zsiráfnyak, növényinda és a lebegő márványszobor, felhő, szalvéta vagy szalag nem órákig, de a műtárgy fennmaradásának időbeni határáig torz, nehézkes, tehetetlenül izgatott helyzetbe merevedik. Ha a kép tisztán belső minta után készül, *André Breton* értelmezése szerint a mű szürrealista. *Max Ernst* egyenesen úgy fogalmazott, hogy a festő feladata: kivetíteni, ami benne látható. Egyik saját művét magyarázva írta: „Borostyánokat láttam az óceánon siklani, és nagyon enyhe földrengést éreztem." Barabás képeinek kékjéről és borostyánjairól is szólhatna ez az idézet.

A külső hasonlatosságnál fontosabb az a belső feszültség, amely mind a klasszikus szürrealisták, mind Barabás vásznain, objektjein érezhető. A halott merevség mögött hatalmas energiák lappanganak. Végletes diszharmóniák, huszadik századi világunk jellemzői. A pszichológiai analógiának megfelel az a megfigyelés, amely a katatóniás állapotból fellazult pácien-

Pedinszky Elemér MDK

Mária mennybemenetele

Műcsarnok 1930 tavaszi kiállítás

MOK

de Pee, Engelhard

holland születésű festő

megrajzolta 1592-ben a halotti ágán fekvő Christoph Schwarz portréját.

München, Graphische Sammlung.

Pigler, A. Portraying the dead
Acta Historiae Artium IV Tom. 1956. 1-22.
370.

Peechi Lukács M.D.K.

A nagyszombati nyomda korrektora / XVI. sz vége/

később vezetője.

kiadványaihoz maga rajzolta az illusztrációkat.

"Az Kereztyén szüzeknec Tszteseges koszoroia" /1591/
sok botanikai képpel repr.

A Peechi-cs ládot bemutató fmetszet /repr.

Rozmaring ágacskát ábrázoló kép /repr.

Nyomdászjelvénye/ repr.

~~Illusztrációx Palasxxx Bálintxistennexxénekeixhez~~
16 3 után nem talákozunk nevével.

Fit József: A magyar könyv története 1711-ig. Bp. 1959
141-145.1.

Peel Pál

"Fürdés után" c. "ragyogó szinekkel, hatásosan festett" képét a kormány vásárolta meg a Nemzeti Muzeum számára, - irja Dr. Nyáry Sándor: "Utógondolatok" c. kritikájában, mely a Mücsarnok téli kiállitásáról szól.

Képes Családi Lapok, Bp. 1891. febr. 1.
XIII. évf. 5. sz. 68-7o. lap

M.D.K.

Hanns Peer, ötvös

„goltschmid von Ofen" 1527-ben hér polgárjogot Bécsben, ard 1536-ban meghal.

Hoffmann Edit: Pozsony a középkorban, elfelejtett művészek, elpusztult emlékek, Bp. é.n. 16. old.

Péer Ignác, kőmüves M.D.K.

nevét az 1800. évi egri adóösszeírás emliti

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 378. old.

PÉER. Ignác egri kőműves. Az 1800. évi adó-
összeirás említi nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Peer János bécsi ötvös 1527-1538

Gentmagymüvausztr 83.l. 64 l.

Peer, Hanns, gold-
schmid von Ofen

1527-ben Beisben kér polgár-
jogot. 1536-ban már nem
elt
Jahrbuch d. K. S. des A.
Kaiserhauses XVIII. 15644,
15675.
Hoffmann Pozsony 16. l.

pag. 493.

9.

5.

Peer János

Peer János (Hanns Peer) budai ötvös 1527-ben[354] telepedett le Bécsben s egy dénár lefizetése ellenében a városi polgárjogokat megszerezte. Alighanem a mohácsi vész utáni fenyegető politikai helyzet elől menekült el Budáról a védettebb osztrák fővárosba. Munkásságáról semmit sem tudunk, neve csak az adókönyvekben szerepel. 1536-ban[355] már örököseiről van szó, tehát ebben az évben már nem volt az élők sorában. 1538-ban[356] az elhúnyt neve az adóhátralékosok listáján tűnik fel. Ugyanebben az évben ismeretlen nevű özvegyéről történik említés,[357] aki ekkor már szintén meghalt. 1540-ben[358] újból bizonyos *Peer János* ötvös veszi fel a polgárjogokat Bécsben s fizeti le az érte járó 2 dénárt. Neve mellől hiányzik a budai származás jelzése. Alighanem az elhúnyt budai mester fia vagy öccse volt, 1547-ben[359] még a városban élt s csak annyit tudni róla, hogy nem saját házában lakott.

Szentmagyarmódosi

64. l.

SZÉF

EI

HEV

Peer János /2/ bécsi ötvös 1540-1547

Centmagyművtörtr 64 l.

Pécsi ref. templom

gótikus

Petri Mór dr.

Baláz vármegye
monographiája

TV k 223. l.

Paris
Didier et Cie
1866

Peéry Béla

18. **Somfay Margit:** *A félhold árnyékában.* Történeti regény a Rákócziak Erdélyéről. Peéry Béla rajzaival. (Bolti ára 3·80 P.) —————— **Pontértéke: 6.**

Diárium 1939.

Peéry László

szobrász

darab.

PEÉRY LÁSZLÓ CEMENTSZOBRÁSZ LONDONI SIKERE. Londonból jelentik: Wolmer lord volt postaminiszter nyitotta meg a magyarszármazásu Peéry László, az első cementszobrász műveinek londoni kiállitását, hangoztatva megnyitó beszédében, hogy a kiváló magyar művész uj anyaggal gazdagitotta a képzőművészetet, bebizonyitva, hogy a cement sok lehetőséget rejt mind a fali diszités, domborművek és freskók, mind a monumentális szobrászat számára. Peéry, aki eredetileg épitész volt, szakitott a hagyományos faldiszitési stilusokkal és a mai épitészeti irányoknak megfelelő uj eszközt teremtett.

Művészet. 1938.

20. 7. bontsék.

Peeters Ant.

németalföldi verm

I Lipót magyar Király

lovagló alakja

Kerm. fentitől

Majláth tört kiáll

198 l.

MDK

Peeters, Bonaventura

Szül. Antwerpen 1614 megh. Hoboken 1652

követőjétől :

"Vitorláshajó indulása a viharos tengerre."

o.v.

29.o.

/Czobor-Bodnár/: Az egri képtár. Bp. 1960.

Peeters, Jacob
antwerpeni rézmetsző és kiadó
/Ø Romain de Hoogh tiz bécsi ostromképét ~~festette~~. MDK
metszette.
17.o.
Rézkarc:
"BvdA2 azaz Buda és Pest látképe északról.
Sign.: Gasp/ar/ Bouttats fecit - J. Peeters ex.
op. De. Scoen. Mert. Ant.
26.o. 8. szám.

/dr. Kelényi B. Ottó/: Buda és Pest grafikus ábrázolásai a visszafoglalás korában. 1683-1718. Bp. 1937.

Peeters Jacobus

rezm -

I. Lipot magyar király, és neje Eleonóra királyné mellkepei, két egymás mellé állitott és babeirat övezett óvalis korban. Rezm. fenti-töl -

Majláth tört. kiáll

200. l -

LIBAY KÁROLY LAJOS (1816—1888)

Templom belseje

Papír, vízfestmény.

LIEZEN-MAYER SÁNDOR (1839—1898)

Dobozi

Papír, szénrajz.
Gerevich PA, 254. l.

Parasztleány

Papír, szénrajz.
Gerevich: Régi és újabb magyar mesterek a prímási képtárban. Vasárnapi Újság, 1916. 554. l. (Képe 554. l.) — Gerevich PA, 254. l.

Kutya

Papír, szénrajz.
Gerevich PA, 254. l.

Nő karddal

Papír, szénrajz.

Évődés

Papír, szénrajz.

Férfit verő nő

Papír, szénrajz.

LIPPERT JÓZSEF (1826—1902)

Esztergom vára

Papír, ceruza, 1885.

Peeters J.

rezm

Tököly Imre gróf
lovagló alakja.
Rezm

Majlath tört. kiáll

216. l

Fenti ugytudom
csak kiadó

216. kép. *Kétoszlopos Jordesz, 1700 körül.*

Peeters J.

1. Vaan Mur. Lajtz

2. Pl. 8.

Materials, wie es auf Versteigerung[illegible] selten geboten wird.
Wir bringen u. a. unter den Hammer:

1. eine Londoner Sammlung nur klassischer Europa-Marken in allerfeinster Erhaltung, besonders schön: Altdeutschland und Altitalien,

2. den zweiten Teil der Spezialsammlung «Raffael» von Spanien,

3. eine äusserst sauber gepflegte und komplette Sammlung Portugals und portugiesischer Kolonien, die sehr viele Liebhaber finden dürfte,

4. eine ganz hervorragende Philippinen-Spezialsammlung mit einer blendenden Fülle von Isabellen-Köpfe, in Luxus-Einzelstücken, Paaren, Blocks und zwei ganzen Originalbogen von 40 Stück der 10 ct. rosa und 1 real schiefer, letzterer mit dem Fehldruck «Corros», und als Gipfelpunkt:

5. die berühmte, in New-York (1926) mit goldener Medaille preisgekrönte Arcaute-Spezial-Sammlung der **6 Cuartos 1850-Marke Spaniens.** Eine Eiesenfülle allerseltenster und grösster Blocks und mehrere hundert der vielfach nur in Einzel- oder sehr wenigen Exemplaren bekannten Abstempelungen*) wird die grosse Zahl der Spezialisten dieser einzig schönen Marke sicher noch vermehren und eine nimmer wiederkehrende Gelegenheit bieten, Spezialsammlungen anzulegen oder zu bereichern. Wir verdanken besonders dem Madrider Experten, Herrn C. Lenze, die ausführliche Beschreibung dieses wunderbaren Materials, dem ein besonderer Katalog gebührt und geben der Hoffnung Ausdruck, dass wir dadurch ein bleibendes kleines Werk zum Andenken an diejenigen geschafft haben, welche ein besonderes Interesse an unserer Wissenschaft = «die Philatelie», überhaupt besitzen.

E. L.

E. LUDER-EDELMANN & Co., ZÜRICH

*) Vergleiche auch folgende Werke:

1. Griebert: «The stamps of Spain 1850—1854», London 1919.
2. Monjé: «Matasellos Espanoles», Barcelona 1921.
3. Arcaute: «Las Vanidades del 6 Quartos 1850», Tolosa 1924.

Peeters, Jaques

lásd

Lukinich, Bethlen

570. l. 37. nam

MAGYAR, NÉMET, ANGOL, FRANCIA ÉS OLASZ KÖNYVEK NAGY RAKTÁRA, METSZETEK, KÉZIRATOK ÉS RAJZOK
LANTOS KÖNYVESBOLTJA
ÉS TUDOMÁNYOS ANTIQUARIUMA
BUDAPEST, IV, MÚZEUM KÖRÚT 3
TELEFONSZÁM: 87—5—01. ✦ PÓSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA 16.560
RÉGI RITKA KÖNYVEK, EGÉSZ KÖNYVTÁRAK VÉTELE ÉS ELADÁSA. ÁLLAMILAG ENGEDÉLYEZETT KÖNYV- ÉS METSZETAUKCIÓK

Nagyságos 03.

Dr. Szentivány

13 füzet Magyar Müvészet
2 Név- és tárgymu

azaz Huszonkettő és
köszönettel felvett

1932. Név és tárgymu
1934. 1,9,11,12.
1937. 10,12.
1938. 3,5,6,7,8,11,

13.

hívt
a h
a h

nye
igye
s m
ték
kere
a ve
is, –

Nyit
hátr
azót
szab
vert

egyi
nek

képe
nem
sége is ugyanaz.

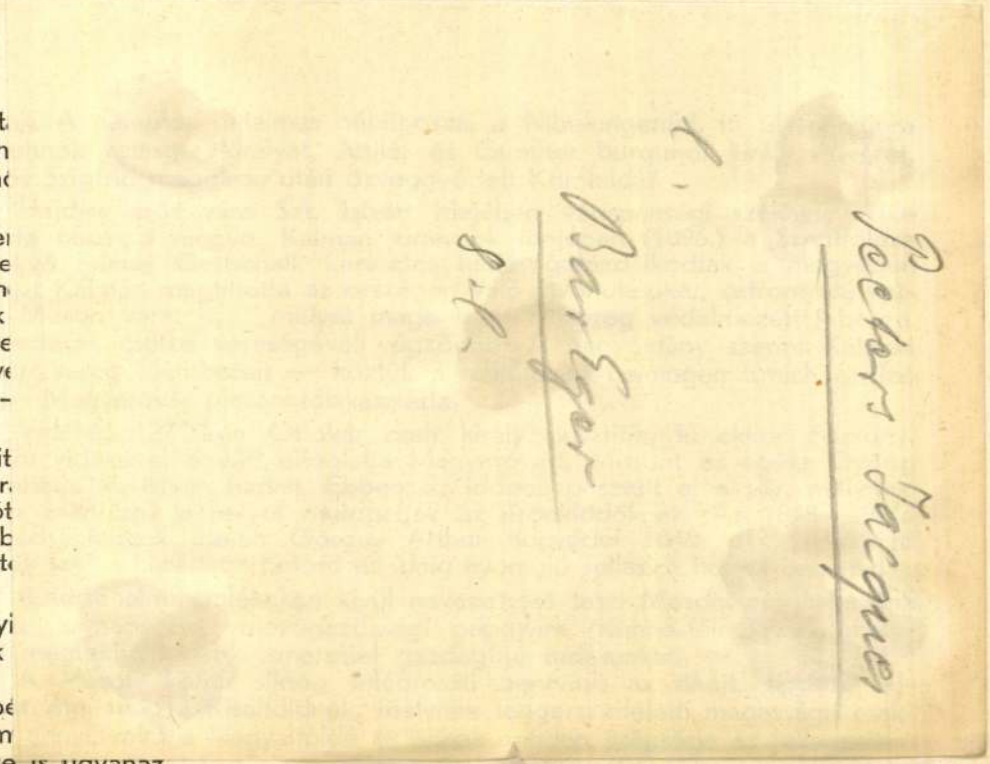

eltereli az elaggott, százszor megcsonkított, százszor új lombot eresztő fűzek árnyékába.

Járjuk a rónát és egyre több-több szépséget fog fol a lelkünk.

Szép a napsugárban úszó, hangtalan, templomi csendü róna. Szép a delelő gulya, zabolátlan ménes. Szép a hajnal, mely rózsapiros párázattal, aranyszegélyü felhőfoszlányokkal kárpitozza az égtekét. Szép a napkelte, mikor az izzó tűzkorong lassan bújik ki karmazsinágyából, a harmattól csillogó síkság végtelenjéből. Szép az éjjel, mikor távoli mocsarak békái alkonytól-hajnalig fujják kardalukat. Szép, mikor a kobald ég bársonyára sziporkázó fényü csillagmilliót ver ki sok-sok tündéri kéz. Mikor a felhők foszlányai közül kibukkan a Hold sarlója és ezüst fátyolával teríti be a tájat!

Szép a vezérménen ülő csikós, mikor mint remekbefaragott szobormű áll a puszta közepén s mögötte ott delel a korlátlan szabadságú ménes. Szép a gulyák, kondák, nyájak sokasága, melyek napkeltekor mint a legyező terülnek szét a harmattól csillogó mezőkön, hogy delelőre újra csomóba verődjenek és sokaságukkal szinte körülfolyják a kankalékos kutakat, melyek gémje szakadatlanul hajbókol a föld felé, amint hosszú ostorával szivogatja a mélység nedvét, az üde, kristályos, jéghideg vizet!

Járjuk a rónát. Lassankint alkonyra sárgul az égalj. A felhők keletről-nyugatra úsznak és összegyülekeznek a látóhatár peremén, mintha még egyszer fürdeni kivánnának a hülő sugarakban, vagy aranyszegélyü fátyolt akarnának szőni a tűzpiros napkorong elé, hogy ne lássa földi szem, mikor merül a végtelenbe.

Valahonnan, messziről, az akácosok felől kakukszót ringat az esti szellő

Peeters Jacob

1637 - 95

lásd

Ambesata. 90. l.
92. l.

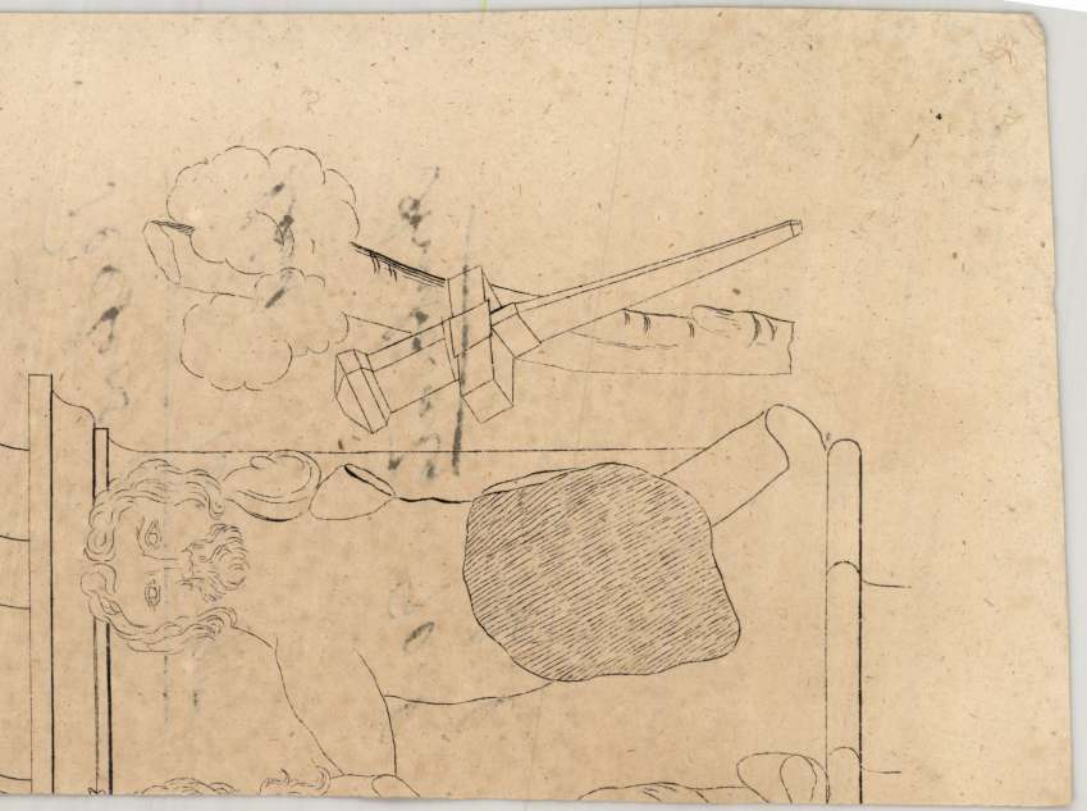

Peeters (Peters)

Jaques

l.

Glaser Karlsruhe

130. l.

ej 576 m.

atosiás

kissé balra hajtja és keresztbe tett kezei-
reptet szorít keblére. Nyílt koronát
aja vallaira omlik; a derékon megkötött
és ujainak végén mintázott csík, alján
ipke a disz. Az „OR VOGLIEME SE
kal megkezdett sivvg alatti alak
s elmosódott.

o, méretei 307 x 59 c/m.

tpa 1167.

1500 kr.

VII. 29-én az Iparmüvészeti Muzeumban he-
(480 97)

Peeters, Jacobus

1684-ben Antverpenben megjelentörténelmi munkájának illusztrátora

Bouttats Gáspár

Muz. Kvt. Ért

1913 252. l.

HELYSÉG

Kakas

VÁRMEGYE

SZAKCSOPORT

Szobro

KOR

XVI

ŐRZÉSI HELYISÉG

Muzeum.

TULAJDONOS

MÉRET

12

TÁRGY

Madonna/Assumpta./

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS)

FÉNYKÉP, RAJZ

Peders, Jacob

l.

Kolbygrafabr

8, 42, 62.24

GOS BIZOTTSÁGÁTÓL
ÉNA ÚT 41. SZÁM.

m á n U r n a k

B u d a p e s t .

X. Szabóky-utca 40.

J. Peeters. ~~E~~

Graaf Emmerics Tekkelij.
Oppersoofd / der Hun-
garise Malcontenten
en Protestanten.
Reizm. 8.° J. Peeters
ex. Aut.

Peeters J

Laid

Bmk 15 l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191 .... é

tésénél .....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ...

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ..... , 191 ....

.....

tanu.

.....

tanu.

Peeters, Jacob

l.

Bpgrafábr

8, 42, 62. K. 12.

O	K	T	Ó	B	E	R
1	Hétfő	Malvin		Zsid. 4, 12		
2	Kedd	Petru		János jel. 22, 3. 4		
3	Szerda	Helga		János 21. 17		
4	Csütörtök	Ferenc		Máté 11, 6		
5	Péntek	Aurél		Márk 14, 38		
6	Szombat	Brúnó		Lukács 1, 50		
7	**Vasárnap**	**Amália**		János 11, 9. 10.		
8	Hétfő	Etelka		Lukács 12, 47		
9	Kedd	Dénes		Máté 10, 24. 25		
10	Szerda	Gedeon		János 15, 10		
11	Csütörtök	Brigitta		Máté 25, 1		
12	Péntek	Miksa		János jel. 11, 15		
13	Szombat	Kálmán		Máté 24, 4		
14	**Vasárnap**	**Helén**		Zsid. 5, 16		
15	Hétfő	Teréz		Máté 16, 18		
16	Kedd	Gál		János jel. 1, 8		
17	Szerda	Hedvig		János jel. 1, 5		
18	Csütörtök	Lukács		Ján. 20, 28		
19	Péntek	Lucius		Luk. 19, 9		
20	Szombat	Iréne		Ján. 17. 24		
21	**Vasárnap**	**Orsolya**		Máté 7, 1. 2		
22	Hétfő	Előd		Máté 5, 45		
23	Kedd	Gyöngyike		Ján. 15, 18		
24	Szerda	Salamon		Ap. csel. 4, 34. 35		
25	Csütörtök	Blanka		Máté 17, 2		
26	Péntek	Dömötör		Lukács 18, 27		
27	Szombat	Szabina		Ján. 11, 3		
28	**Vasárnap**	**Simon**		Luk. 6, 45		
29	Hétfő	Zenó		Márk 9, 50		
30	Kedd	Kolos		Ján. jel. 14, 6		
31	**Szerda**	**Ref. eml. ü.**		Ap. csel. 15, 11		

Peeters Jacobus
rein-

d. Kendvielet
4, 127, 143,
144. l.

Peeters, J.

rizuelnele Kassáról (XVII. század, 1685 előtt)

Ismerteti Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet templom középkori építéstörténetéhez. /Művtört.Ért., 1969. 1. sz., p. 1-45./

p. 38.

~~Werfer Károly~~

~~Litográfiája Kassáról, Klimkovics~~

MDK.

Péger József

Kiállitási kritika

Tolnamegyei Népujság 1965 május 11.5.lap

Pegreczi Balint

ötöös

Kolozsvár 1600 ban
első eckmester. 1601 ben dtto.

Zakab Elek. Kolozsvár története. Bpest. 1888. II K. öt.

407 l.

Péhakker Ferenc

Péhakker Ferenc műépítő-építőmester, v. műsz. ig., XIV. Újvidék köz 5. 499-806

Bptávb 1940 szept.

T. 827.

terében van a bástyákkal megerősi-
tromolnak; az előtérben az áthidalt
szenek és innenső partján a törökök
pedig a szultánnak és környezeté-
nak. Felirata:

ERVNG DER VÖSTVNG ZIGETH, WIE DIE
CHR.1566.

. Die Voestung Zigeth és befejezése:
ck ein grosen damb von wollensecken
et.

6.6 : 27.1 cm.

Pehakker József épitész M.D.K.

71 éves korában elhunyt

Halálozás

Magyar Nemzet 1964. október 24. 4.l.

Pehan ~~[illegible]~~ Béla

fiatal festő

Pehan József fia.

koll. kiáll. az alábbi

tárlaton.

ired Deutsches Volksblatt

1928. ápr. 27. (F. W.:

Kunstausstellung

in Werbass.)

Pehán József festő

A szabadkai városi múzeumban kapott helyet a vajdasági magyar képzőművészek képtára. A képtár első kiállításán szerepelnek művei. A művész Hollósy Simon tanítványa volt. Az egykori kritika a dél tüzes szineit méltatta festményeiben. 1922-ben halt meg, halála után lassan feledésbe merült művészete. Kátalon a magyar avantgard mozgalom résztvevője volt, a szecesszió nagyhatású képviselője.

Láttuk, hallottuk.

1974. VII. 28. | Petőfi | 12.28 Ka.

ifj. Pehán József festő

a szabadkai városi múzeumban, kapott helyet a vajdasági magyar képzőművészek képtára. a képtár első kiállításán szerepelnek művei.

Láttuk, hallottuk.

1974. VII. 28. |Petőfi| 12.28 Ka.

Pehány

festő

Lipovniczk

nagyváradi pus

+ 1885 a

Egész alak, pu

Zelrsése: festő

Pechany

Láttam a Fel

ovszáji Rákó

Zeum igazgat

irodáj ab an

1940. nov

BUDAPEST

I.

Királyi vár

A budai királyi várkastélyt... IV 1872.

Pehem. Bernát

lásd máj

Pehem alatt

Pehm, Gabriel MDK

festő

1885. évben lépett a Zsolnay -gyár szolgálatába.

73.o. 9. jegyzet.

Nikelszky Géza: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Pehm Gábor

A Zsolnay kerámia. Janus Pannonius Muz. Pécs 1966.

Pehm Gabriel MDK

festő

A Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1885-ben.

67.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete

Pécs. 1959.

Pehm Imre

vérm.

1903–1905

Éinusk 1930.87, l.

Lugos.

A Temes Flus mentén a k
delmének egyes mozzanatai vann
irata:

EXPLICATION
Desen Zwischen Lugos und Csen
Treffen zwischen Ihro
Römischen Kayserlichen auch K
unter Anfihrung ~~seiner~~ Sein
Lieutenant Herrn Hertzogen vo
Toscana, wie auch dem Erb

magyarázó szövegének kezdete:
és befejezése: U. das dorf

Szines rm., mér. a v

Peickhardt Ferenc, önéletr. MDK.

1813-ban Stettinből jött Székesfehérvárra ott polgár lett.

P. Weiner: Altes Zinn im Komitat Fejér. 141. old.

Alba Regia. István Király Múz. Közleményei 4-5 köt. 1963-64
Székesfehérvár 1965

MDK

Peics Teréz

Radisics E.: A Népszövetség palotájának magyar terme.
Magyar Iparmüvészet 1936. 193.1.

Peidell János, festőművész

Megyénk művészeti eseményeinek sorában rangjával és szimbolikával kiemelkedik a kétévenként megrendezésre kerülő őszi tárlat, mely az idén XXII. alkalommal nyílt meg a Veszprémi Vegyipari Egyetem aulájában. – Érdekes összhatást ad Szelestey László, Peidell János, Heitler László és Bernáth Elek festményeinek együttlete. – Szelestey nagy foltokban épített kompozíciói, Peidell fényel átitatott képei, Heitler bakonyi kismesterségek remekeit visszaidéző ikonszerű jelrendszerei és Bernáth vastagon felhordott festékrétegeire épülő amorf kompozíciói. Majd minden festői technika megtalálható ezen a falon, Bernáth kivételével a realitás, a lírai kifejezés összefonódása a természettel.

Veszeli Lajos: A megfiatalodott Őszi Tárlat.

Napló /Veszprém/, 1983. nov. 19. 9-old.

Peidl János festőművész
Albertfalva
Balaton
Tyukok
XI.ker.képzőművészek kiállitása, 1951. február

4. kép. *Kolozsvári Tan*

Feidl Jairos
grafikus

M.D.K.

Vlastaj

Élet és Irodalom, 1963. december 28 - 2 lap

MDK.

Peidl János
festő -

„önarckép" (repro)

Élet és Irodalom, 1965. aug 14 - glap

Peidly Aladár

Katol.Szemle.1929.929-36.1.

MDK

Peielle Károly

Kóki Béla: Az erdélyi képzőművészet gondja.
Erdélyi Tudósító, 1935. jan. 25 l.

PEIDL, Paul Römmer

17. n.

WAB 100. 195.

)8

Peiella R.

a müncheni Képzőművészeti Akadémia magyar növendéke;

beiratkozás éve 1893.

Jászai Géza: München und die Kunst Ungarn 1800 bis 1945. Ungarn Jahrbuch, Mainz, 1970 10 1, 149 I

Pecelle Róbert

Csendélet, fentiből kiállítva.
és egyéb csendéletek.

Tankol Továbbá számos
műve n. o.
kiállítva.

Neuhuys Albert: Varrónó 378 (648), 3865 (537).

MDK

Peielle Róbert, festőm.

Malom Veszprém mellett. Olf-?

OMKT ált. rend. Kolozsvári Képki áll. 1890. ápr.
Kat. 24.1.

Peier Ignác

Könnüvesm.

1774-ben hártulajdonos Arad

Lakatos Arad

II k. 228-l.

Peiffer T.

MNM

Porcelánfestő

Született: Görgeteg 1927

A Zsolnaynál dolgozott: 1945-től

77.o. 43.jegyzet.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Peitler, rézmetsző

Kazinczy: Kásás az arcz mindeg, kivált kis formatumban, a' mit Peitler metzs. Azt tegom tanácslani, hogy azt vagy Neidl vagy Blaschke által dolgoztassa. ....

Kazinczy Ferenc levelezése. X.k.
2341. Kazinczy -Kis Jánosnak. 17o.1. 169.1.

Peikert Ö. MDK

Korongos

A Zsolnay-gyárban 1885-től kb. egy évtizedik foglalkozott munkakörében.

76.o. 36. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

MDK

Peikert Ödön

korongos

a Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1885-ben.

69.o.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár művészete.
Pécs. 1959.

Pein György, épitész.

"Nemesebb mesterségek Akadémiájának"
jutalmazottja. /Bécs./

XVIII. század.
Magy. Hirmondó. 1799. IV. 16. 487-488. l.

Edvi Illés Aladár festő.

Népszava 1909 február 24.
46.sz.4 lap.
Müvészet,irodalom,hir.
A Nemzetközi Grafikai kiállitás dijai.

M.D.K.

Pein György, kőműves

neve az 1814. évi céri
adókönyvben fordul elő

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 377 old.

PEIN György egri kőmüves. Az 1814. évi adó-
könyv őrizte meg nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

WILHELM P E I N E , textilfestőmester

HAUPT LADEN BUCH.-Eines Ehrsamen Handwerks Deren Käis: Königl: PRIVILEGIRT Bürgerlichen Schön und Schwartzfärbern in der Königlichen Freyen Stadt Pressburg.
Név:- 259.- Herr Wilhelm P E I N E
Felvétel ideje: 1809. 17. Sept.
Hová vették fel: Dotis, /Tata/. 159.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974

Peiner György.

arcynnes

1544 ben Eperjesen élts

s ~~[illegible]~~ Ferdinand Király

megbízásából ez évben meg-

becsülte a budavári ki-

rály. Szt. János kapolnából

meg 1541 be Eperjesre hozott ~~[illegible]~~

templomi felszereléseket

Takáts Sándor. Arch. Ert.

1901. 287 l.

MDK

Peininger Károly iparművész

Kiállitója az állandó mintakiállitásnak,
ötvös- és fémtárggyal.

Magy.Iparművészet, 1939. 22o.lap

Peininger Károly

otvös

Bp. V. Vilinoscsarnár

u. 72.

Nemfévk 1941

197. l.

émetalföldi festő.

XVI. századból.

k felett, a melynek középterében
ol az épületeket két torony uralja
balról lombsátor van, míg jobbról
ik, a megnyilt felhők közt trónol
entlélek Isten, a kiknek mindegyike
s palástban van ábrázolva. Közülök
lásra emelte, baljában világgömböt
scsal kötötte be. Jobbján az Atya,
lek foglal helyet. Oldalt két-két
. A csupasz arczú szőke Donátor
a kulcsolta és sötét prémes felöl-

3 cm. — Lelt. sz. 3842. — Vétetett
ere Adolftól 50 K-án (2111–908). —
r 7-én (1764–908). — Az elszámolást
us 11-iki 11525–910 szvsz. határozat

III.

531 (3842).
640 (380).

III: 531

Peinitsch Janos

Epesti könyvkötő

l.

Könyvkiáll. emlék

2 Gy. l.

Kreskay Antal

lébenyi plebános

győri szt. széki ülnök

Peintsch J.

Könyvkötő

l

Közlezrkiáll

1424. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Peinitsch János

"kömpkötö"

l. Bp

Erzedeveskiáll

XV. cs. 29. l.

PEINLICH Zsigmond szatmári kőművesmester.
Az egri érs.lltár őrzi /tervj.126./ négy
darab tervét, amelyet 1804-ben a szatmári uj
püspöki palotához készitett. Ugyanott talál-
hatjó a szatmári plébániatemplom meghosszabbi-
tásának terve 1803-ból, ugyanezen évből a
kórus igazgató és a sekrestyés számára ter-
vezett uj ház /3 db/ és a szatmári szeminá-

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

M.D.K.

Peinlich Zsigmond, szatmári kőművesmester

4 tervét őrzi az érseki levéltár, melyeket 1804-ben a szatmári új püspöki palotához készített. Ugyanott található a szatmári plébánia-templom megrosszabbításának terve 1803-ból

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt. ./.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 377. old.

M.D.K.

Peinlich Zsigmond, kőművesmester

... Ugyanez évből való a kórusigazgató és sekrestyés számára készítendő új ház 3 db. terve és a szatmári szemináriumkoltségvetése, Bitthauser építőmester, a Károlyi grófok építésének terveivel együtt.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 377. old.

M.D.K.

Feintler Mihály,asztalos m.

Veszprémi mester.Adat róla 1893-ból.

Batári Ferenc:XIX.századi veszprémi asztalosok.
253.o.

A Veszprémi Megyei Múzeumok közleményei.I.Veszprém.
1963

Peir Hons, réz és harangöntö

XV.sz.Erdély.

Arch.Sieb.1889.22.köt.58.l.

Peischl Agost

l.

Einleklap Sopr. 1897

25. l

iszter rendeletésöl.

aiovszky Pál

iszteri tanácsos.

ságának,

B U D A P E S T .

Peischl Kálmán
Az első tánc, olaj
Ház sziklafallal, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.
l.
24

Peischl Kálmán
Öreg asszony, vizf.
Önarckép, vizf.
Csendélet, olaj

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

24 l.

Peischl Kálmán
Orgona, vizf.

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

21 l.

Peischl Kálmán festő

1340. KÁVÉSKÉSZLET, cseh porcellán, ara
mölcstál és 12 csésze aljjal. XIX. sz.

1341. KANDALÓÓRA, aranyozott bronz. K
közt angyalok é madarak Jelezve: L

1342. KANDALLÓ DISZ, óra és két kandel

lásd = Perényi Peischl Kálmán

VIII. TEXTILIÁK (CSH

1346. VERT CSIPKE ezüstfonálból. Modern.
H. 3 m.

1347. VERT CSIPKE ezüst- és lenfonálból.
H. 3 m.

1348. VERT CSIPKE lenfonálból, régi szala
H. 6.60 m.

1349. CSIPKEFODOR, géptüllre applikált,
H. 6 m.

1350. BRÜSSZELI CSIPKE, vert munka la
H. 3.70 m.

1351. CSIPKEKENDŐ, fekete, háromszöglet

Ovális, renaissance, tagozott, trébelt diszitésü és áttört
ház elhelyezve, melyen pocakos férfialak ül. Ha az óra
és szeme mozog. A hordó hátlapján I . W van bevésve.

Illustr. táb. L.

ANYJA. Álló alak, kezében karddal. Rekeszzománccal

enus, meztelen, hajában diadém, jobbját kissé felemeli.
y talapzaton zöld és vöröses természetes patina. Ásatás,

nő a „Hit"-et ábrázolja, jobbjában kereszt, baljában
mészetes patina felett barna lakkpatina maradványai.
, 1600 körül.

tt és aranyozott bronzzal diszitett. Csucsives stilusban.
el. XIX. sz. közepe.

t bronzba montirozott. Tripos alaku. Empire.

él veretekkel, közepén óra, belsejében gyöngyház beren-

, áttört gazdag faragvánnyal: az indadisz közt emberi

Peisel Joh. Georg

Járeras

l.

Haberlandt

27, 95. l –

[illegible] kiadtam ezer
1909. ezerkilenczszázkilenc
napján. Dr. Grober Aladár s
közjegyzőnek a budapesti ki
rendelvényével felhatalmazot
közjegyző Budapesten körpecs
fill. Bélyeg 2 kor. Másolat
2 kor. Postadíj 16 fill. re
66 fill.

M.D.K.

Peiser K.

(nagyváradi püspöki uradalmi) mérnök

terverte, a debreceni r. k. egyházbirott mány elhatároráról, a szent anna-utcai zsidó templom helyén felépítendő rázda és felsőbb leányiskola épületét

Vállalkozók Lapja, Bp.1895. XVI.évf.

épr. 9. sz. 3. old.

M.D.K.

Peiser Károly (nagyváradi) építőn

tervei szerint épült fel a debreceni róm. kath. fő-gimnáziumi, 278.000 korona előirányzattal.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.

márc. 14. sz. 6. old.

Peiser Stefánia

1914/15 - 1917/18

Ferképzomfoiskèvk

121. l.

Fleischer Endre

építész.

Szül. Nagykároly 1894.
Oklevelet nyert 1922.

Műegyetem 15. l.

10791.

lehajtott gallérral és vállon át-
keretbe helyezett tojásdad medail-

EXCELLENTIS-
S

HORVS
EREDITARIVS
ffensch et Lichterfeldt
Generalis etc.

l.
i temporis, Coloniae. Lib. VII.

PEITHMÜLLER JÓZSEF (kömüves)

Várady J * Dunamellék ref templ 1

Gyoma, 1993

95.0.

Peitler Ist[illegible]

képeinek kiállítására meghívó.
(Kovács-Szalon.)

Meghívó.

930. XI. 30.²

Peitler István festőm.

930 XI/30 N.

A Kovács-szalonban kiállító *Peitler* István festőművész és *Beöthy* István szobrász közül a festő a tehetségesebb. Ő is könnyen modorosságokba téved, de nem annyira, hogy itt-ott legalább rajzán, vonalvezetésén meg ne látszanék az igazi talentum. Egyelőre inkább csak grafikus még s ha az olajfestéket és az ecsetet használja, talán csak azért teszi, mert könnyebben sikló széles nagy vonalak játékában gyönyörködhetik. A szobrász Beöthy egyénisége még nem tud kibujni a teóriák zürzavarából . . .

M. N. 930. XI. 30

A. Die Pontonsbrück mit ihrer Brücken-
mp Pellegrini Infanterie és befejezése:
ien u. Sappen, die Garnison von 414 Mann
as Gewehr.
bei T.E.v. Trattnern K.K. Buch.

. a rl. 21.5 : 25.5 cm.

Dubicza.

E lapon a Dubizát ostrom
dulątai és alól jobbra Erober
szemlélhetők. Felirata a hadi
csen:

CARTE
von
DUBITZA
auf welcher das den 9
vorgefallene Treffen
Truppen unter Comdo d
L. de Vins, und die d
Aug. 1788 erfolgte Er
von Dubitza unter Com
F.M. Laudon vergestel

fölül jobbra: No XI.

Peitler István

festő

koll. kiáll Kovács

Ákos szalonja

Ivod.

Ujság. 1930. nov. 30.

(e.a. P. J. és Beöthy István)

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Peitler Zoltán

festő

kiállítása

Kovács Kálmán

1930. nov.

730.

730. Flamand festő.

A XVII. századból.

Fiatal nő képe.

Térdig van ábrázolva, áll és kissé balra fordul. Jobb kezét a rézszegekkel kivert szék támláján nyugtatja és baljában csipkés zsebkendőjét fogja. Mellére virágcsokrot tűzött. Simára fésült haja, szemöldöke és szeme barna.

Főkötőjét ékkövek díszítik, fejékéről gyöngyszem lóg le s mindkét kezén korall-karkötőt visel. Kerek gallérja réteges, kézelői csipkéből valók, bő ujjú ruhája sarkosan van kivágva és piros köténye zöld csíkos. A szék támlájára díszedényt hímeztek és fölül jobbra két sorban ezeket olvassuk: »ÆT SVÆ 22. Aº 1627.«

I

340.

Vászon, méretei 104 : 79·5 cm. — Mündler: IX. 29.

Kifüggesztésére vonatkozó adatok:

Peitler János

Tájkép, repr.

Kut, 1926, márc.

28.

H Müggüstö, V–1931, 6 l.

Peitler István

festo

Koll. Eiáll. a Kovács-
szalonban

Nyugat 1930. dec. 16

hogy kulturális és a magyar névnek
kívánó ezen lépésünket egy mappa meg-
méltóztassék annál is inkább, mivel
t forgalmi értéke többszörösen túl-
lunk kért árat.

Nagyrabecsült párfogását előre is
megköszönve, a résztvevő művészek
nevében vagyok kiváló tisztelettel

festőművész.

—

lienai iskola, XV. sz: Szent Jeromos. Ta,
tempera 21'5 x 11'5 cm.

Peitler István

Áldorat c. várlata
repr.
Kut 1926. dec. 31.

Peitler István

festő

Műcs. kiáll, 1926 tól

Pipics 118. l.

Magyar esztetika (Nagyalaku). Egészvászonkötésben 15.—

BAIN-BAKTAY: Hindu regék. A „Hajnal leánya" és a „Buborékok az élet tengerén" uj kiadása. Egészvászonkötésb. 4.—

HACKETT: Boleyn Anna. Történelmi regény. Egészvászonkötésben 7.—

SZÉP ERNŐ: Urinóta. Magyar chansonok. Zádor István rajzaival 4.—

SZABOLCSI BENCE: A zene története. Egészvászonkötésben 9.—

FALK GÉZA: Csajkovszkij különös élete. Egészvászonkötésben 4.—

LICHTENBERG EMIL J. S. Bach. Élete és művei Egészvászonkötésben 4.80

SALECZNÉ ZACHÁR ILONA: Két sziv összedobban. (Schumann, Róbert és Wieck Klára) Egészvászonkötésben 4.—

IFJUSÁGI IRATOK

SZTROKAY KÁLMÁN: A kis hadvezér. Egészvászonkötésben 5.40

R. CHITZ KLÁRA: Péter hangszerországban. (Nagyalaku) 4.50

KAPHATÓ:

KÖZPONTI

antiquárium és könyvkereskedésben

Budapest, Muzeum körut 17

Peitler István

Asztallap c. Lépe
repr.
Uj Szín 1931. 94. l.

Gyováti balon k. n. I. 25.

Érkezett 1905 ápr. 18.

314/1905 sz. (Veszprém, 1905 ápr. 15. 82. sz. a.)

A veszprémmegyei múzeum igazgatósága a szem. viszonyokra és szamadásaira vonatkozó adatokat csak a küszöbön lévő elnökválság megoldása után küldheti be.

(Válasz. V. a.)

Peitler István

MAPE kiállításán mint meghívott Glicinás csendélet c. akvarell. (Műcsarnok 1929. őszi kiállítás.)

1 óra 20 pkor délután. 1922 DECEMBER ornap 44 perck. 4 ó. 8 pk

Vasárnap 17 Lázár		Protestáns: Lázár 4. Görög: Borbála Izraelita: Kislev 27.
Hétfő 18 Grácián		Protestáns: Auguszta 5. Görög: Szábbán Izraelita: Kislev 28.
Kedd 19 Orbán		Protestáns: Viola 6. Görög: Miklós Izraelita: Kislev 29.
Szerda		Protestáns: Teofil

Peitler J.

Az UME 1928. évi bpest. kiállításán a Bogdánfy díjat nyerte.

74. s. m.
ajándéka.

121. Girolamo da Ponte (?) Sz.

ben.

A n

Ba
ölébe
fog e
néz
nyi
dik
tál
lov
tar
Ko
eg
A
fig
ökö
szi
ha
dö
bal
gya

L vannak és körülök a

~~T a hol a kosárban gyermek~~
~~ruhák vannak,~~

36

T a kiséret

Peitler István

1924/25 – 1928/29

Ferképzomfoiskévk

921. l.

Peithes István festő

Művészet
1926. évi kötet. 547, 548, 549, 565

Scorel Jan van (Schoorel): Diptychon (Szt. Katalin és Szt. Borbála) (649), 1346 (91).

Peitler István

festő Budapest.

Unne 1928. febr. Eiich.

1 olaff. 4 graf.

Unne meghiszott tagja

Peitler István

Ernő u. 5.

Műcsarnok

1929. őszi kiáll. 374.

1930. tav. kiáll 25

RM 12 ig 1'50 P

12 felül 1'44

mindenhor

Peitler István

festő, Csepel

Új Művészek Egyesülete

KMTARS művcsoptok

1931 feb-márc. kiáll.

IX. 19.

Peitler István

festő kell. kiáll.

Kovács Ákos szolonyá-
ban (X. kiállítás)

l. könyvtáramban

Peitler István

festő

† 1943. nov. 15?

Budapest.

Peitler István polgáriskolai tanár, festőművész 41 éves korában elhúnyt. Ma délután volt a temetése a farkasréti temetőben.

Esti Magyarország

1943. nov. 17.

Nagyv.

dr. Szentmiklósi Gyula úrnak

XI. Lágymányos u. 16.

Peitler István

festő

ívód

z

Rózsa Miklós

Az így magyar mű-

vészet

Karczagmagyállam

139. l.

Peitler István

festő

lakik: Budapest
VII. Ernő utca 5.

Pécsi KMT művész-
tagja 1933.

PEITLER ISTVÁN, Budapest.

169.	Piros szoba	olajf.
170.	Lámpa	graf.
*171.	Glicinia csendélet	graf.
172.	Impressio	graf.
173.	Circus a Balatonnál	graf.

Nemzeti Szalon

Június 1928 febr.

~~Beöthy István~~

~~Nobel-ha Párizsban~~

~~Elvont plasztikai formatrak~~

dolgozik

Peitler István

tovább

festő

Párizstól tanult

Koll. kiáll.

Kovács Akos szalon-

jaban

Ybl Ervin: Gyűjteme-

nyes kiállítások.

Budapesti Hirlap

1930. nov. 29.

531. sz.

19

ADVOCATURS-CANZLEI
Dr. DOHNÁL REZSŐ
ÜGYVÉDI IRODÁJA
Pázmány-utcza 5. — Pázmány-Gasse 5.
POZSONY.

A müemle
nagytekintetü
Országo

Alkalmatla
kérve bátorkodo

Peitler István

Bp.

Pécsi KMT.

1928. tavaszi

Kiáll.

8. l.

Myrai Szent Miklós
Fa, mag. 44 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1490 körül

Szent alakja
(Balkeze hiányzik.)
Fa, mag. 90 cm.

MAGYAR SZOBRÁSZ, 1495-ből

Oltárszekrény
Benne: Krisztus a kereszten. (Mag. 113 cm), Mária (Mag. 78 cm) és Jánó sev. (Mag. 80 cm).
Fa, 144×110 cm.
A garamszentbenedeki apátságból, a prefektus lakosztályából vásárolta Knauz 1883-ban.
A szekrény alsó peremén: O crux adoranda, o crux veneranda ano dni 1495.
Szérnyképeit l. Magyar (garamszentbenedeki) festő, 1495-ből.
Az 1905-ös múzeumi tűz alkalmából megrongálódott.
Restaurálta Nikássy Lajos, 1933.
Ipolyi: A besztercebányai egyházi műemlékek... Bp. 1878., 78. l. — Csánky Dénes: Szepeshelyi táblaképfestészet. Az O. M. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei, VIII., 1937., 13. l.

NÉMET SZOBRÁSZ, 1500 körül

Szent Katalin
Polikrom fadombormű, 126×54 cm.

Peitler István

festő

Szül. 1902. jul. 17. Pécs.
Képzőm. főisk. Bpest. 1922
óta Bpesten.

Ablak napfényben, of.
1927

Kat Nürnb 1929

31. l.

Az Országos Magyar Iparművésze
szomoruan tudatja, hogy szeretett kartárs

THEISZ

okl. tanár,

Peitler.

Festőművész

Műve szerepelt az VME első
bécsi kiállításán.

Nemzeti Ujság, 1928. jan. 14.

Peitler Antal.

A Nemzeti Szalonban lévő VME kiállítás Bogdánffy Géza grafikai díját kapta meg mul-
lért.

Magyarság, 1928. febr. 26.

Peitler Ethel

1913/14 – 1916/17

Ferképzomfoiskévk

12. l.

4		5	6
gényeltetik az év	hetében összesen drb	Az összesen igényelt hetijegyek ára: á 30 — K.	Jegyzet
hetére darab			
Áthozat			

BUDAPESTI EGYESITETT VÁROSI VASUTAK.

Jeg

a Budapesti Egyesitett Városi Vasu
a tényleges szolgálatban álló állan
alkalmazottak által igénye

1	2	3	
Sorszám	**Az igénylő neve**	1922. évben kedvezményes hetijegy váltására jogositó igazolvány száma	3
1.	Sztehlo Ottó	18226.	1
2.	Saláth Ferenc	18227	1
3.	Németh Sándor	18228.	1
4.	Dr. Szinyi Ottó	33537.	1
	Húsz /: 20: /	drb. Hatsz	

Peitler Ida

1914/15 – 1917/18

Ferképzőmfoiskèvk

121.l.

Peitler István

Szerepelt a művészszeptok műcsarnoki kiállításán:

MO. 1931. II. 22.

MDK

Peitler István

Fiufej

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 7 l.

Péetler István

Korai halála megakadályozta
kibontakozását

Devényi Iván Rafael Győző

Művészet, 1970. September - 22 kap.

PEITLER ISTVÁN

A 20-AS ÉVEKBEN ~~FELTŰNT~~ MŰVÉSZ.

DÉVÉNYI I: RAFAEL GYŐZŐ.

MŰVÉSZET, 1990. SZEPT.

MDK

Peitler István

Kompozició

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 7 l.

MDK

Peitler István

Társaság

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 7 l.

MDK

Peitler István

Őszi táj

KUT 3. kiáll. Ernst Muz. 1926. márc. 18 l.

MDE

Peitler István festőművész. Bp.

Pécsi Képzőművész és Műbarátok Társ. kiáll.
Pécs, 1936. jun. 12 l.

Szekszárd /Tolna/

Garay-tér 9. Iskola, egyemele
eklektikus, romantikus elemek

/Szekszárd V és MV. Bp. 1952,

Peitler István festőművész
Ülő akt, olajf.
Korsós csendélet, olajf.
Üvegek, olajf.
Csendélet fekete kendővel, temp.
Galambduc, temp.
Csendélet, temp.
Nemzeti Szalon, 193o. ápr.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
129-1908. sz.
Készült: február 26.

A vallás és közokt.minisz
sz.a. kelt s a IX.ker. ál
mása:

Utasitom az áll
renczrendi kolostor müeml
sára még háromezeregyszáz
Müemlékek Országos Bizott
számolás kötelezettsége m
rovat terhére kiadáskép s

Budapest, 1908.

A másolat hitel

MDK

Peitler István, festö

Vaszary János kiváló tanitványa.

(e. a.):

A Képzőműv. Főisk. növ. kiáll. - Műcs. Ujság. 1936 máj. 2o. 22. l.

MDK

Peitler István

fiuközépiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőm. Főisk. Évk. 1927-28. 22 l.

es, 3+1+3+2+2 tengelyes sarokház.

Peitler István

Eb 1900 körül született
együtt járt a főiskolára
fiatalon meghalt. Detre Lóránthal.

→ Dési Huber István

MŰVÉSZET 1985/5/8

Peitler István

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PM 1931. II. 22.

Peitler István

Kompozició

MNT 3. kiáll. Ernst Mus. 1926. márc. 7 l.

Feitler István

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

VK 1931. V. 22.

Peitler István

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban csendéletei szerepeltek.

PN.930.IV.27.

Peitler István

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban "Ülő akt"-jával szerepelt.

PH.930.IV.29.

Peitler István

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

Újság 1926. X. 24.

Peitler István

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Ujság 930. IV. 27.

Peitler

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Mo. 930. IV. 27.

Peitler Istvan

Új Művészek Egyesületének kiállításain csendéletei szerepeltek.

M.930.IV.27.

Peitler István

UME második kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

NU.930.IV.27.

Pertler István festőm.

Mőthy Istvánnal közösen kiállítást rendezter a Kovacs-szalonban. P. I. a tehetségesebb kettejük közül. Egyelőre inkább csak grafikus.

U. N. 930. XI. 30.

Herzlich willkommen hier in
der alten Heimat. Hoffentlich
verschlägt es Sie wieder öfters
hierher. Wir freuen uns
jedenfalls darauf Sie
wiederzusehen.

M. N. 820 IX. 30.

Peitler István
festőművész a kiállítás másik
résztvevője, a jurom zinek árulják
el festői tehetségét.

M. O. 930. XI. 30.

Gerald Ashdown

Assistant Secretary of the Railway Clerks' Association

Railway Clerks' Association

Peitler Istvánt.

---

a Nemzeti Szalonban rendezett bemutatkozó kiállításán szerepel.

Pesti Napló, 1924. febr. 19.

Peitler Istvánt

a Nemzeti Szalonban lévő
VME kiállítás Bogdánffy
Géza grafikai díját nyerte el.

Nemzeti Ujság, 1928. febr. 26.

Peitler István.

A Nemzeti Szalonban, az VME bemutatkozó kiállításán festményei szerepelnek.

Az Est, 1928. febr. 19.

MDK

Peitler festöm.

a "progressiv" müvészetet képviseli alkotásaival.

Baranski E.László: ?
Képzömüvészet. 1929. 24.sz. 814.l.

Peitler István

MDK

Kompozició, vizf.
Danaidák, vizf.
Esti kéi, vizf.

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

MDK

Peitler István, festő

a meghivottak közé tartozott.

Az UME I.kiállitása. -Nemz. Szalon.II.

MDK

Peitler István festőművész

Az Uj Művészek Egyesülete kiállitást rendezett a Nemzeti Szalonban. A kiállitáson szereplő Peitler I. művész elnyerte a Bogdánffy Géza grafikai diját.

Cikk: Dijat nyert pécsi festőművészek.

Dunántul 1928. febr. 28. 6.o.

MDK

Peitler István festő, Bp.

Pécsi Képzőműv. és Mübar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDE

Pécsi Képzőm. és Műber. Párs. kiáll. 1939. máj.

MDK

Peitler István

1930.Képeinek kiállitása.

Meghivó.1930.nov.30.-án megnyiló kiállitására.

MDK

Peitler István

"Tájkép" repr. a 13.old-on.

Kut 1926.márc.28. 13.1.

MDK

Peitler István

"Áldozat"c.kép repr. a 11.old-on.

Kut 1926.I.évf. 6.sz. 11.o.

Peitler István

MDK

ut

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

MDK

Peitler István festő, Bp.

Pécsi Képzőm. és Mübar. Társ. kiáll. 1936.

nov.

Peitler István

fiatal festő, ali Dienes Valéria (tánc) szolá-
gában kosztümtant adott elő. Őt Ga-
dányi ajánlotta be. Fiatalon halt meg.

Gadányi Jenőné, Igy történt.
Bp. 1965.

107

Peitler István
Istőműván

Uj Művárak Egyesülete kiállítása - Clams-cukrándában - képeivel szerepel. -

Magyarország
1928 XII. 30

Peitler István

Vaszary tanítványa.

Munkájával szerepel a Képzőművészeti Főiskola kiállításán, a Műcsarnokban.

Nemzeti Ujság, 1924. Máj. 20.

MDK

Peitler István

"Arcképtanulmány" képének repr. a 10.1.-on.

Kut 1926.márc.28. 10.1.

MDK

Peitler István bp.i festő

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm és Műbar.Társ. 23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Peitler István

rajztanár

Kinevezések a főv. isk.nál. Függetlenség, 1938. jun. 26. 8.l.

MDK

Peitler István r.tanár

xxxbxxxxbó

Tanügyi kinevezések a fővnál. Magyarság, 1938. jun. 26. 14. l.

Peitler István kiállítása a Kovács Szalonban.

---

8 órai Ujság.
1930. XI. 30., 4.
(:Kritika.:)

Peitler.

Vaszary-növendék.

A Műcsarnokban a Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán munkája szerepel.
Neve már ismert különböző kiállításról.

Pesti Napló, 1928. Máj. 20.

Peitler István.

Vaszary János növendéke.

Munkája szerepel a képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállításán.

Újvidék, 1924. május 20.

Peitler István

MDK

Glicinás csendélet

Műcsarnok 1929 őszi kiállitás

Peitler István

MDK

Csendélet

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Peitler István MDK

Csendélet, olf.

Mücsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

M.D.K.

Peitler István

"Csendélet" c. festményének repr.-ját bemutatja a lap a müvész kiállitásáról.

Szinházi Élet. Bp. 193o. dec. 14-2o. XX. évf. 51. sz. 112. lap

MDK

Peitler István

A Pécsi Képzőm. és Műbarátok Társ. művésztagjai 1938.

MDK

Peitler István

Uj Szin 1931. I. 48.1.

MDK

Peitler István

Herczeg G.: Vaszary János és az - Ume kiállitás a Hagen-múzeumban./Bécsi levelek/. Ujság 1928. jan. 15. 6.l.

MDK

Herczseg

Peitler István.

Mint az Ume tagja részt vett a Kut által rendezett harmadik kiállitáson 1926-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek történetes kézira

MDK

Peitler István, festőm.

A kiállitáson négy pécsi festő szerepel
egy-egy kollekcióval. Ő az egyik.
Valamennyien a legujabb törekvésü festők.

Pécsi festők a genuai képzőművészeti kiállitáson.
Dunántul. 1929. ápr. 6 6ól.

MDK

Peitler István

Műveivel szerepelt az Uj Művészek Egyesületének kiállitásán.

Cikk: Az új művészek...

Képzőművészeti Figyelő, 396.l.

Peitler István MDK

Kompozició, vizf.

Danaidák, vizf.

Esti kép, vizf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Peitler István MDK

Ut, olf.

Mücsarnok 1926 őszi kiállitás

Peitler István

Kiállít

8 órú. 1930. XI. 30.

özpont meginditotta rotaprintes for-
kötetéként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
tkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

Peitler István

Kiállít

PN. 1930. XI. 30.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
című levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőművészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmányo
című kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Peitler István

Kiákit

Est 1930. XI. 30.

örgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

:9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

'Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Peitler István

Kiállít

MH. 1930. XI. 30.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolható

Peitler Istvan

Kiállít

1930. XII. 2.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

. felsorolt kiadványok megvásárolható

MDK

Peitler István

Megindult a KUT bomlása. Nemzeti Ujság 1927. ápr. 1. 11.l.

KUT 1926 márc. 28.
I. évf. 1. szám 10. old.

Kerényiné

Pettler István: Arcképtanulmány
rajz

KUT 1926 márc. 28.
I. évf. 1. szám. 13. old.

Kerényiné

Peitler István: Tájkép
rajz

MDK

Peitler J.

1928-ban Bpesten a Nemzeti Szalonban rend. UME kiáll.-on a Bogdánfy dijat Peitler J. nyerte.

Cikk: Az UME, az Uj Művészek Egyesülete.

RátStr. 91, 92.lap

MDK

Peitler J.

1926. tagja az egyesületnek.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931. febr.

Debrecen /Hajdu/

Vöröshadsereg utja 49. Ház, k

Debrecen V és MV. Bp. 1951, 1

Peitler Károly

építészeti szakértő

Bptáob. 1940. nept.

T. 323.

egy tetején van a vár, tövében
ros köti le figyelmünket. Az
ata fölül középütt:

K.

1. Stadt és befejezése: 3.

l: 10.7 cm.

Peitmüller József

pesti kőműves pallér az 1770-es évek körül.

Deresényi Dezső, Entz Géza, Havassy Pál, Merényi Ferenc: Magyar műemlékvédelem V. (1967-68) Budapest, 1970.

1981.

PEITHMÜLLER JÓZSEF

pesti mester épitette a kecskeméti piarista templom középtornyát 1764-1765-ben.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki Könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 46. l.

PEITHMÜLLER JÓZSEF

által épitett piarista templom torony /Kecskemét, piarista templom./ /fénykép./

Entz Géza - Genthon István - Szabados Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszeki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - [redacted] 139. l.

PEITHMÜLLER JÓZSEF

pesti kőművesmester 1746-ban a kecskeméti városházát a templom felöli oldalon emeletesre építi át.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki Könyvkiadó. - 183 l. /Városképek -Müemlékek sorozat./ - 44. l.

PEITHMÜLLER JÓZSEF

pesti építőmester építette a kecskeméti piarista templom /Jókai utca 1./ tornyát 1764-1765-ben.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő:
Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l.
/Városképek - Müemlékek sorozat./ - 138. l.

Peitmüller József, épitész MDK

A pesti volt domonkos, illetve Angolkisasszonyok templomának ma álló egy tornyát épitette.

Mojzer Miklós: Adatok Mayerhoffer András működéséhez. Műv. Ért. 1956. V.évf. 2-3.sz. 136-145.

144.o. (16.jegyzet.)

Peitmüller József

emlitve

Rch 12.l

A bizottsag alapos és beható
többnéri tárgyalás után alakította
ki a városi [illegible] bizottsag vélemenye
~~ellen bead~~
azokon a fönt ismertetett változásokat
ohajtja eszközölni. A különvélemenyt
nem tartja sem történelmileg sem
műemlékileg helyesnek és indokolt-
nak nát azért sem. Helytelen
a különvélemeny elgondolása mert.

Peitmüller József

építőmester

l.

Tanulmányok Budapest II.

93. l. - 95. l.

Peitmüller József

(? – 1786)

1760-ban a Pesti város szolgálatába veszi, miután előbb már a polgárok sorába is felvette.

Kibővitette a pesti városház épületét, színház céljára átépitette az egyik rondelleát, felépiti az adonyi templomot s terveiért megjutalmazza a pesti tanács.

Réh 62. l.

Peitmüller Josef

laid

Reh 12, 41, 59, 61, 62

Peitmüller József, kömüvesmester

MDK

Nála palléroskodott Rieder János épitész.

Schoen Arnold, Jegyzetek két kastély történetéhez.
Müv. Ért. 1956. V.évf. 36-38.
37.o.

PEITMÜLLER *József*, építőmester (?—1786). 1760-tól állott Pest város szolgálatában. P. bővítette ki a pesti városház épületét, az egyik dunaparti rondellát színház céljaira alakította át és építette az adonyi templomot.

E. G II 280 l

közben anyjához simul. Hullá
omlik, homlokát keskeny fekete
lelógó gyöngyökkel ékesített b
palástja térdeit is takarja, ma
Mögötte lombos bokrok és fák
balról a folyó mentén fekvő tor
pilléren nyugvó hid köti össze,
jén, kastély bontakozik ki; a há
el. Az égbolt felhőzött.

Festmény, fekete keretben, fa
60·3) cm. — Száma a törzsleltárba
pag. 92. Nº 34. — Jelzése 67. — B

56. Némétalföl

A XVI. század

Madonna a gyermek Jéz

A térdig látható és kissé
Madonna egy pillér előtti aszt
brokát párnára helyezett gyerm
bort iszik egy pohárból, mely
Mária, ki fejét előrehajtja, fátyo
ruhát és piros palástot visel,
Jézus meztelen. A háttér folyót
ról toronynyal és jobbról malo
csatlakozik.

Festmény, aranyléczes fekete
42 cm. — Száma a törzsleltárbar
pag. 92. Nº 36. — Jelzése 66.

PEITMÜLLER József
építőmester

XVIII. szd. elege

MDK.

Tóth Andrásné Polányi Nóra: A mérnöki szervezet kialakulásának előzményei Budán és Pesten. Tanulmányok Bp. multjából. 1956. XI. köt. 80. l.

Peitlmüller József

kőmüves

1731 ola választott pol-
gár Pesten-

Schmall L., Adalé
kok. Bp 1899 155. l.

vagyis I.

a vároi képviselő-
testület tagja

Reżesákány VI. 126.

Peitbmüller József

kőmüves

1731-től választott
polgár Pesten

Schmall

I. 155. l.

Teljes tisztelettel

AZAI BANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

$\frac{266 \cdot 2}{\sqrt{32}}$,

$\sqrt{32}$

Peitmüller József

ivód

Réh 41. l.

UNGARISCHER KULTURBUND

DAGOBERT FREY

PROFESSOR AN DER UNIVERSITÄT BRESLAU
HÄLT AM SAMSTAG, DEN 19. MAI NACH-
MITTAG UM 6 UHR IM GROSSEN SAALE DES
UNGARISCHEN INGENIEUR- UND ARCHITEK-
TENVEREINS (IV, REÁLTANODA-U. 13-15) ÜBER

KUNST UND SYMBOL IM MITTELALTER UND BAROCK

EINEN VORTRAG. (MIT LICHTBILDERN.)
GÄSTE SIND HERZLICH WILLKOMMEN.

DER PRÄSIDENT

Peithmüllner József

Ácsmesterek

A pesti városháza építkezésénél a

Ácsmesterséget végezte 1767-68-ban

Budapest története III. Kp. Akad. kiadó 1975

232. old.

PÉITY Laura

Vidll 1994. júni 1-26.

Budapest Galéria Kiállítóháza

Hinweise zur Arti

- Bitte richten Sie sich unbedingt nach dem vorgeg
- Wir bitten Sie, die *Gliederung* und *Folge* der Artik
Informationen zu vermeiden.
- Verwenden Sie bitte keine privaten Abkürzunger

1. BIOGRAPHIE
1.1 Vitazeile
Name, Vorname(n), andere Namen bzw. Namens
vollständige Lebensdaten, Wohn- oder Tätigkeitso

1.2 Haupttext
Zu Beginn der Biographie sollten in chronologisch
Verwandtschaftsbeziehungen zu anderen Künstle
Freundschaften/Bekanntschaften mit anderen Kür
Künstler bekannt sind, bitte ausschreiben). Wichtig
Gedankenstrich getrennt: *Zäsuren der künstlerisch*
kunsthistorische/stilistische Bewertung (hier auch

2. DOKUMENTATION (diese Artikelbestandteile h
2.1 Werke
alphabetisch geordnete Standorte, mit folgenden A
ORT (in Versalien; heutiger Name), Museum/Gale
Entstehungsjahr. - bei Architektur: ORT: Bauwerk

Gegebenenfalls kann hier auf Werkverzeichnisse
Aus Privatsammlungen oder Auktionen nur *bedeut*
nicht hier genannt, sondern als Werktitel unter 1.2

Peizler János
kertész Orosházán

Szül. Pápasalamonban (Veszprém vm). Középiskoláit Pápán végezte, majd a virágkertészetet tanulta u. o. gróf Esterházy Pál kertésze tében és az ottani áll. kertészetben. Később a tátralomnici fürdő kertészetnél, Pecz Ármin kerepesi faiskolájában és az aszódi javítóintézet kertészeténél tevékenykedett, majd az ógyallai földség és szumolamag termelő szövetkezet főkertésze lett 1921-ben Orosházán önállosította magát. Hazai és külföldi virágokat termel.

Márkus György: Békés vármegye. Bp. 1936. 709. l.

PEJACSEVICH *Jolán* grófnő, festő, * 1860 körül. Budapesten tanult, s az 1890-es években illusztrációkat rajzolt magyar képeslapok részére. A Kéve tagja volt, s ennek kiállításain 1908—11. tájképekkel vett részt.

400. E. W. Kilian.

~~400.~~ Lippay György.

Derékig ~~Mellig látható~~, balra fordulta ~~néz~~ és t
haja és körszakálla rövid, bajusza heg
lehajtott, brokát köntöse zsinóros. A
lával és pásztorbottal két angyal ül
ten:

ILLVSTRISSIMVS AC REVERENDI
LIPPAY DE ZOMBOR, EPPVS AGR
COMES CO... MITATVVM HEVESI
CAESAREAE REGIAEQ MAIESTATI
CANCELLARIVS.

alól pedig ~~balra~~: E.Wolfgang Kilian ad vivum
~~jobbra~~: delineauit Ao 1641.

Rézlap, méretei 19.7: 14 cm.
~~A portofaciliekbe tétetett~~

Pejachevich Jolán grófnő

Akvarell tájképét bemutatja a lap "Canal Maltempo" cimmel.
Repr.

Otthon, Bp. 19ol. febr. hó
2. füzet.

gr. Pejacsevics Jolán

Lohwag Frida, Redlich Stefánia, Kedvek János, gr. Andrássy Ilona, br. Pongrácz Klementin, Máté Ilona, Lévy Róbert nevét sorolja fel a Müvészet c. rovatban közölt beszámoló. Marco: "A Frischauf /Szablya/ iskola"cimmel dicséri a növendékek eredményes müvészi törekvéseit s annak a reményének ad kifejezést, hogy közülük többen fognak szerepelni a jövő magyar müvészetének életében.

A HÉT, Bp. 1906. márc. 25. XVII. évf. 12. sz. 189. lap.

gróf. Pejacsevich Iolán

neve említve, szerepel Szablya-Frischauf Ferenc és tanítványainak kiállításán (1906)

FülepLajos:A művészet forradalmától a nagy forradalomig
Bp.Magvető 1974

170.old.

gr. Pejachevich Jolán

"Képeinkhez" c. rovat ir a Huszár-Madarász festőiskola müködéséről, felsorolja tagjait és hozza a művészasszonyok arcképeit, akik mint a lap beszámol róla, modellek után dolgoznak.

Képes Családi Lapok, Bp. 1903. márc. 29.
XXV. évf. 13. sz. 198, 208. lap

MDK

Pejachevich Jolán gr.nő

Tollrajz

Szent György Céh 14. auk. 1913.

5 l.

MDK

Pejacsevich Jolán gr.

Tollrajz

Szt.György Céh XVII. auk. 1914. márc.

71 1.

gr. Pejachevich Jolán

Őszi hangulat, vizf.
Kastély előtt, "
Kiskertsarok, "

Magy. képzőművészek egyesülete VIII. kiáll. N.Szal. 1916. márc. 18 l.

Pejachevich Jolán

l.

Justh Zsigmond naplója. Sajtó alá rendezte Halász Gábor. Bp. e. n. 199. l – 332. l. 372. l

Potaissa h. n. VIII. 207.

Pejacsevich Jolán gr

l

Szépm. Múz. Evk

VII. 173. l.

178. l.

M. Kir. Udv. é

Pejacsevics Tolán grófnő

Tájképtanulmány
szénrajz
Tanulmányfej, szénrajz I–II.

Stod
ni

Szabhya Frischauf
Ferenc és tanítványai
1906. márc. 15–29.

Szabya Ferenc
csomagjában

s cserép. — Sitzender Affe mit Granatapfel. Ton,

ovális kartusban csizmadia céh jelvények és két
tkrug der Schuhmacher, Fayence, darauf in ovaler
körbe. Haban, XVIII. Jh.

domboru hullámdisszel, keskenyedő vállán mykenei
reiter Mündung, Ton, zwischen Streifen Wellendekor
lerei. Griechisch.

ıi disz. Görög ásatás. — Vase mit weiter Mündung.
ı.

, rajta kerek keretben Szent György alakja dombor-
eln, grün glasierter Ton, mit Relieffigur des Heiligen

ıljjal, 3 kanna, 10 tányér, 10 desszerttányér. Angol,
ssen mit Untertassen, 3 Kannen, 10 Teller und 10

, Imari diszitéssel. Angol. — Sechs Dessertteller,

~~II.~~ Pejacsevich Jolán gr
rajzoló

Fővárosi Lapok 1895. márc. 31., 1023. old.
illusztráció

Kalmár

Pejachevich Tolángo

l.

Bende 1916

149. l.

1442

1442. U

A XIV. s

Madonna a gyerme

Az emelvényre tett pá
fordult és nézi az ölében fel
jobbjával mutat és a ki any
dicsfény veszi körül, csakh
látható. A Madonna öltözet
ruha, melyet a derékon meg
teste körül van pólyázva, szé
lebeg. A zsámoly előtt virá
kóvályognak. Az oszlopos
díszét viráglevelek képezik
»AVE . MARIA . GRATIA . PLE

Fa, méretei 117 : 53·6 c
1895 szeptember 15-én A. Glise
1895 október 24-én (279–95).
az 1895 október 24-iki 59601

Kifüggesztésére vonatkoz
ban. 1906 : II. 57. *Firenzei isk*
II. 57. *École de Florence:* La

III.

Vét. 1895

Pejácsevics Iván gr

festő

d

Közlezrkiáll.

1457 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Pejacsevich Tolán

grófnő

festő

Elektr.

-Gellmad

402. l.

KALUJA SÁNDOR
KÖNYV ÉS UJSÁG BOLTJA
UNGVÁR, Telefon 311.

Tekintetes

Europa film- könyv,- lapterjesztő
és könyvkiadó vállalat r.t.

Budapest

Rothermere u.12.III.2.

Pejacsevich Jolán grófnő

1908. évi kiáll. Kéve ME
Interieur, szénrajz 150 K.
Erdőrészlet, olajf. 200 K.

1909. évi kiáll. u. o.
Délutáni hangulat az erdőben, olajf. 600 K.
Az én Eltemből, olajf. 500 K.

1911. évi kiáll. u. o.
Fenyőfa, olajf.
Kora tavasz a Városligetben, olajf.
A Kéve tagja.

1901.
50
1850 K.

Római tárgyak IV. 163.

Pejachevich Zolán
grófnő

illustrácziók a
Magyar Salon 1892
évfolyamában

Pejacsevich Jolán grófnő
festő

vrád

Krück II. 362 l.

Csepreg h. n. III. 54.

Pejachevich Jolán gróf

1916. marc. MKE kiáll. N. halon.
Öszi hangulat, vszf. 150.–
Kastély előtt, vszf. 200.–
Kis kert sarok, vszf. 150.–

Trieszti magyar Kör III. 55.

MDK

Gróf Pejacsevics Jolán

Tájképtanulmány, szénrajz

Szablya Frischauf F. és tanitványai kiáll. 1906. márc.

MDK

Gróf Pejacsevics Jolán

Tanulmányfej, szénrajz

" "

Szablya Frischauf F. és tanitványai kiáll. 1906. márc.

M.D.K.

Pejachovich Jolán gr.-nő

Akvarelljét hozza a lap "Canal Maltempo" címmel.
Repr.

Magyar Salon, Bp. 19o1. évf. febr. és márc. havi példányok közé kötött/melléklet. "Mentőkéz" c./

MDK

Pejacsevich Jolán

Tájképei a "KÉVE" 1911.évi jan.15.-én megnyilt kiállitásán.

Bölöni György: A "KÉVE" kiállitása.

A Ház 1911. 3-4 sz. 171.l.

Pejacsevics Jolán

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 282,

MDK

G. Pejacsevich Jolán: Az én kertemből

Nemzeti Szalon, 1909. KÉVE II. K$_1$áll.

MDK

G. Pejacsevich Jolán: Délutáni hangulat az erdőben

Nemzeti Szalon 1909. KÉVE II. Kiáll.

MDK

Pejachevich Jolán grófnő

Magyar Képzőművésznők Egyesülete X. kiáll. 1918. ápr.

Pejacsevics Jolán grófnő

[illegible]

legyező festménye dicséretben részesült.

Dalmady Z.: A Rübaráto Köre 25 éves története.- Legyező kiáll. -Mües. 1891 máre.8.

M.D.K.

gróf Pejacsevich Jolán

"Tájkép-rajz"-át hozza a lap.
repr.

Magyar Salon, Bp. 1895. május hó, 23. kötet
334. lap

Gróf Pejjasevic /szobortalapzat tervezője/

Századok 1889. ~~XX~~ 364 o.

MDK

Pejacsevich Jolán

Tájképeivel szerepelt a "Kéve" 1911.évi kialli
tásán.

Cikk: A "Kéve" kiallitasa.

A Ház,1911.IV. 3-4.sz. 171.l.

Pejacsevich Katinka

grófnő

alapítványi hölgy

† Budapesten

Vas. Ujs. 1918. 1901

866. *Lovas küzdelem.*

Az összerogyott szür
jobb kezében görbe kardot
Társai, kik közül többnél
látunk, vad ordítással és c
segítségére, de a balfelől e
pisztolyát süri rájuk. Jobb
lenek közül többen üldöznel
fordult és pisztolyával igye
tenni. Az előtérben közép
harczos teteme fekszik, m

el lovasával. A középtérben
nek. A háttérben az ütköz
hető. Az égbolt felhős.

Vászon, méretei 61·3 : 91·
tett 1891 szeptember 15-én D
891). — Kifizettetett 1891 o
1892 február 12-én (41–892).
az 1892 május 22-iki 16647 és
határozat (98–892).

Gróf Pejacsevich Kálmán

Lásd

A nők választójogi világszövetségének VII ik kongresszusa.

Budapest. 1913. 27 kap.

megvan könyvtáramban.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláirása.

ezem:

.....

y helyettesének
sa.

Endrényi Imre, Szeged.

ÉPÜLET és BUTOR ASZT
Budapest, VII., Hun
I. em. 8. sz. alatt)
iánlati versenytár-
nlathoz 500 kor.
m. kir. állam-
énztári nyugta
telek a buda-
sz. általános szállítási és a szurokfáklyák
szállítására vonatkozó 40322/92 sz. külön-
leges feltételek. A pályázatra, valamint a
szállításra vonatkozó egyéb részletes módo-
zatok az ajánlati felhivásban foglaltatnak,
mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszer-
ajánlat
mellet
11 ór
szék
zési
be. A

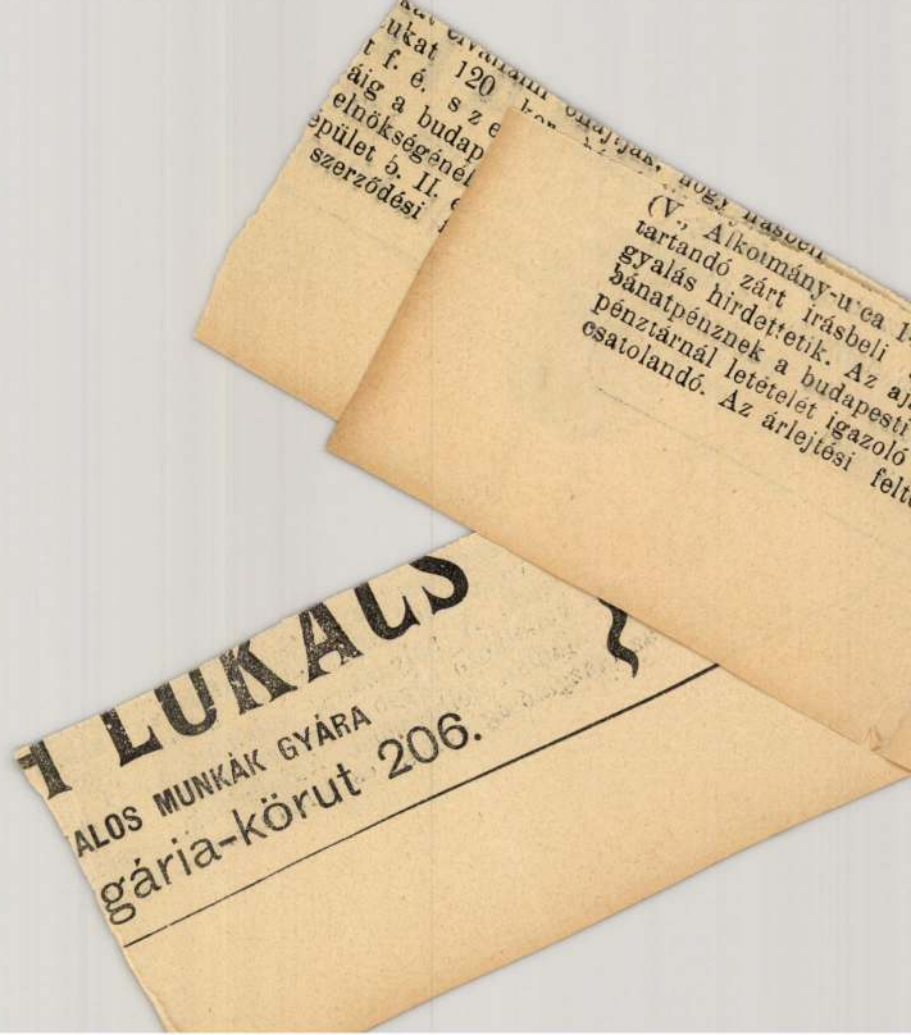
LUKÁCS
ALOS MUNKÁK GYÁRA
gária-körut 206.

M. D. K.

A pécsi Sámson mester XII. n.

A pécsi néhereggházban Sámson történetét reliefben ábrázolja. (repr: 600. kép)

tek története. kerk: Beöthy Zsolt

33

Peják Pöre, pingálóasszony.

Kalocsai pingálóasszony.

Horváth István: Legyen Greksa Borija ...

3.

ESTI HIRLAP Bp. 1974 aug. 30.

M.D.K.

Pejákovics Lázár, mérnök és építész

még régebben elkészítette a gellértheggi Citadella helyére szánt Panteon tervét, melyről a főv. tanács úgy határozott, hogy jelenleg nem tartja időszerűnek.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1900. XXI évf.

nov. 7. sz. 5 old.

MDK

Pejakovics N.

Pályatervet küldött be az Erzsébet királyné emlékmű tervpályázatára.

Magyar Építőművészet, 1910. 10.sz. 28.l.

MDK

Pejakovits L.

a Nemzeti Szinház elhelyezésére kkirt tervpályázaton pályamunkáját megvásárolták s elismerő dicséretet kapott

Művészet 1911. 388.l.

Pék András

Kőműves

1790. 3 rf. adót fizet
Szilágysomlyón

Petri Mór dr

Szilágy vármegye
monographiája.
IV. k. 547. l.

Budapest
Eggenberger
1873

Pék Boldizsár

ötvös

1732 előtt Dubnica

Repka György nála tanult

Kapnagyarországon 26 l.

Cantal h. n. X. 44.

Pék Boldizsár

ötvös.

A XVIII. század elején a trencsénmegyei Dubnicán élt.

dr. Illésy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch. Ért. 1904 évf. 387 l.

i nyomda Budapest

Pék Erzsébet VI. oszt.-os kecskeméti tanuló.

A Mezőgazdasági Múzeum „Hazánk mezőgazdasága diákszemmel" címen pályázatot hirdetett iskolai tanulók részére. A Múzeum kiállításán szerepelt munkája, a II. díjat nyert „Férfiportré kancsákkal" c. festménye. (repr.)

Vadas Zsuzsa: Egy érdekes pályázat tanulságai.

Petőfi Népe, 1973. máj. 25.

PÉK GÉZA, kerymikus

A városlődi kőedénygyárban, minden bizonnyal, mint szakmunkás keramikus dolgozók névsora 1851-1950
PÉK GÉZA, gyári munkás. 1944
Függelék, 298.old

MOLNÁR LÁSZLÓ: A városlődi kőedénygyár/1866-1950/
275.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 10. 1971
Veszprém, 1971

M.D.K.

Pék Gyula épitész

A Zánkai Központi Uttörőváros tervpályázaton I. dij.

Társtervező: Cserhalmy József- Rœ ta János- Medvegy Mihály- Máté János- FeketeLászló

Magyar Épitőművészet 1966/2. 6- 12. l.

Pék János, kőműves M.D.K.

Csehországból régen jött Egerbe és 1752-ben mint Valner J. kőműves mester légé nyét viják össze.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 378. old.

Pék László, népművész MDH

A faragás mestere.

Major Lajos: Gazdag hagyományok, viruló népművészet Buzsákon 6-7

NÉPSZABADSÁG; bp. 1966. dec. 31.

M.D.K.

Pek, Michael, festő

1752-53-ban 13 1/2 hétig dolgozott Batthyány Lajos homokkomáromi főúri lakának építkeréséné, s ezért 100 aranyat kapott. Neve másutt nem fordul elő.

Mária G. Aggházy: Steirische Beziehungen der ungarländischen Brockkunst.

Acta Historiae Artium,
Bp.1967. Tom.XIII. fasc.4. 336 old.

Pék Panni néji-kimró M.O.K.

merökövesdi. ill. 132.

Fél-Hofer-Csillény: Hungarian Peasant art.
Bp. 1958, 32.

M.D.K.

Pék Panni, népművész

mezőkovesdi hímzőasszony munkáját mutatják be a szerzők a 132. fényképen.

Fél Edit - Hofer Tamás - Csilléry Klára:
L'art populaire en Hongrie. Trad, Imre Kelemen

Bp. 1958. Corvina, 81 l. 109 t. 30.old.

Pék Sándor

festő

l Ferkápzomfoiskávk

1939-41. 145. l

MŰSZAKI ÉKÖRSZ. BIZOTTSÁGA
389/1940.

s :

gga-oldat 1.50
lai papír 0/12: (1.00 ú) c/1 %
papír (papír!) fehér
gű toll gömb. l. @ 03
ll (minta verint. 3.90
en-tinta 1.—
irón @ 2.2
2.2
somagoló papír fehér

Pék Sándor I. é.

ált. tanf.

Ferk pzomfoisk`vk

1935–36. 69. l.

5. Külföldi kapcsolatok; országos szervezkedés.

A nagygyűlés vezetősége kéri a meghívottakat, hogy ha a tárgysorozat egyes pontjaihoz hozzászólni kívánnak, úgy hozzászólásuk írásos kivonatát 1925. május hó 16-ig nyújtsák be a kormánybiztosi hivatalhoz (IV., Váci-utca 62—64., I. emelet). A nagygyűlés helyszínének előcsarnokában minden meghívott és megjelenő szíveskedjék nevét s testületét, amely kiküldötte, a delegált tisztviselőnek bemondani, hogy a nagygyűlés résztvevői pontosan számbavehetők legyenek.

Pék Sándor

Képzőm. főisk. kiáll. 1937

Relief, gipsz

Tanár: Borsy Jenő

Pék Sándor

Képzőm. főisk. kiáll.
1937.

Talakrajz.
Tanár: Rudnay Gy.

244/1940

Kassai Ferenc

Pék Sándor

II. éves középisk. tanárjel.

Képrm. Forsk. Évk

1936/37. 731.

Pék Sándor

MDK

Relief, gipsz

Mücsarnok 1937 Képzőm.Főisk. Kiáll.

Bertel Thorvaldsen

Ten Studies

PEKÁCS építész

Nyitra, posta, 1900

Sőnyi 1996 100.

kutatásom eredményeként egy rövid, de termékeny és jelentős életút rajzolódott ki előttem.

Földes Péter 1924-ben született Budapesten. Rajztehetsége már korán megmutatkozott és mindössze tizennyolc éves volt, amikor Örkényi Strasser István, akinek szabadiskoláját látogatta,[1] ezt írta róla: *„Önarcképén kitűnő rajztudás és a festői készség szerencsés összetalálkozását látjuk. A „Téli utca" megkapó hangulata vagy az „Ablakban ülő nő" képszerűsége kész művésznek is becsületére válnék."*[2] Ebben az időszakban főleg az impresszionista és szimbolista festészet hatott rá. 1942-ben beiratkozott a Képzőművészeti Főiskolára, ahol három évvel később már mint tanársegéd dolgozott. 1946-ban édesanyjával, Földes Jolán írónővel Londonba indult, de útját megszakítva néhány napot Párizsban töltött, ahol a számára addig ismeretlen új irányzatokkal való találkozás döntően befolyásolta további munkásságát. Londonban XIX–XX-ik századi művészettörténetet tanult, s közben festett. Első

PEKÁR *Ferenc*, építész, * Arad 1826, † u. o. 1881 aug. 1851-től a bécsi képzőművészeti akadémián tanult, azután Aradon működött, hol Lechner tervei alapján az aradi városháza építésében vett részt.

Gyarapodás.

ban van ábrázolva.

ojásdad medaillon. Biretumot visel,
yesre pödrött, ingének széles gallérja
diszes keret párkányzatán fölül infu-
~~kik~~ czimert tartó~~nak~~. Felirata a kere-

SSIMVS DOMINVS DN. GEORGIVS
IENSIS, SVPREMVS AC PERPETVVS
ENSIS, & VTRIVSQ ZOLNOK, AC SACRAE
S CONSILIARIVS, & REGNI HVNGARIAE

& és

~~[illegible]~~ Lenyomatát lásd a 2937 sz. a.

1149

Pekár Fraur

Geb. in Arad

25 J. a.

1851-52.

Bécsi akadémia
könyv

1857
25
1826

Michalik József: Vereb" a Kassai Múzeum
gyűjteményében V. 32.

Pokár Ferenc

---

egyetem

red

Matka 828 l

Pekár Ferenc

Pekár Ferenc, Aradról, 1851-ben szabadkézi rajzot tanult.

Fleischer Béc. 74. l.

Győr 1934 április 14.

pénztár Rt,

Győr

gy femálló számla követelésemből
nak Lányipuszta fizesenek ki.
ket értesíteni szíveskedjék.

Teljes tiszletettel
Káldor Imre

Pekár Ferenc

egyetem

laid Lechnet

cvod

Lakatos. III. 2221.

Pekař

---

l.

Lykanomzromantika

129. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

MDK

Pekár Ferenc

Márki Sándor:
Az aradi városháza. Vas. Ujs. 1884. 38. sz.
603-604.l.

Pekár Ferenc

mincpitén
az aradi szép városhár építője
meghalt 1881 aug. Pisztoffal
vetett véget életének. 1)

Lásd valamegyei aradi lapot
1881 ből.

1) Halálozások Vas. Ujs 1881. 528 l

Pekár Ferenc

épitész Aradon. Épitette az aradi városházat Lechner tervei alapján.

Márki Sándor Az aradi városháza Vas. Ujs. ~~A vár~~ 1884-603-604. l. A városházat Dörre által Eszt. Mts. rajzával.

Pekár Ferenc

aradi épitész

az aradi városház

épitője 1881.

augusztus elején

Hiven lotte

magáts

irád

Az Épitési Ipar

1881. 297 l

_____ *műhely.*

yfőnökség!

év _____ hó ____ n történő kifize-

_____ indokából személyesen meg nem

_____ szamu _____

am.

évi _____ hó _____

_____

sajátkezű aláírás és munkásszám.

Pekár Ferenc

mučépítész, az arad-
szép városház építője
ki piszkolylyal vetett
véget életének, meghalt
Aradon.

Vas. Ujs. 1881. 528. l

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS MÚZEUMAINAK
KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA

IV., EGYETEM-UTCA 6.

MDK

Pekár Károly

"A Magyar Génius Esztétikája" c. munkája illusztrálva.

L.-R.: A magyar paraszthaz.

A Kor, 1907. 14.sz. 490.1.

Pekár Károly dr.

— Pekár Károly, nyug. m. kir. vasúti üzletvezető, Budapesten. Pekár Imrének, a leszámitoló bank igazgatójának fivére, Pekár Gyula orsz. képviselő nagybátyja. Fiai: dr. Pekár Károly lőcsei gimnáziumi tanár, dr. Pekár Mihály orvos, a tudomány-egyetem orvoskarán segédtanár és dr. Pekár Dezső egyetemi asszistens gyászolják. Aradon temették el.

Vas. ujs 1903. 534.
l.

BUDAPEST
1936 DEC. 24. N 3.

MDK

Pekár Gyula

Tüköry-Falkenberg Paula. Rajzolta Pekár Gyula, fába metszette Morelli Gusztáv. (Iparművészeti Muzeum)

Czakóexlibr. 55.1.

Pekár Rózsa

textil

1922-24

Ennisk 1930. 87. l.

Lubló.

A térrajzban feltüntetet
fölül középütt az iránytü van
Ichnographia-nak kezdete:A. Ae
constans 5 Cubilibus majoribus
minoribus és befejezése: Z. Re

Aquarell, mér. a vk.

Pekár Gyula

1906. graf.

kiáll. Nemzeti Szalonban

Könyvjegy

Vakok Orsz. Kir. nevelési tan-
intézete X. 171.

Peter Spule

Cásd

Exlibr. 55

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztan

Kelt ....., 191..... é

.....

tanu.

.....

tanu.

Pekáry Gyula

l. a'

MAGYAR IPARMUVESZET

1937-95. l.

Pekár Gyula

1879/80. I. esti tanfolyam
gimnáziumi tanuló.
Szül. 1866 nov. 9.

1904. XII. 9.

Deés.

Szabályzatok és ügykezelési nyomtatványok (979/1904.

Pekár István

Falusi élet c. festménye (eml.)
most került a Janus Pannonius
Museum képtárába

N. N.: A képtár új szerzeményei

Dunántúli Napló 1970 XII. 19

Pekár István

Faliszőnyege az Országos Iparművészeti Társulat által 1937. nov. 21-én megnyitott miskolci kiállításon.

Hajdu Béla:
Borus idők, - napsütések

Északmagyarország 1964. ja n. 29. 2.1.

MDK

Pekár István

Szép faliszőnyegei, a Tamás-galéria karácsonyi kiáll.-án.

Az Est, 1937.dec.17.

M.D.K.

Pekár Gyula iró

Szilágyi Ödön: "A Parnasszus tetején" c. folytat interjut az iróval, aki elmondja, hogy eredetileg festőnek készült. Itthon Székely Bertalan tanitványa lett, Párisban Mednyánszky László mellett dolgozott. Mindkét mester igen tehetséges festőnek tartotta. A müvész elmondja, hogy mielőtt irni kezd megrajzolja hőseit, valamint a helyszint igy keltve életre szereplőit. Fényképét hozza a lap.

Délibáb, Bp. 1928. cimlap hiányzik, március első napjai lehet a dátum II. évf. 13. sz. 8-9. lap

M.D.K.

Pekár István

Márkus László: "Ludas Matyi" c. szindarab kritikájában megdicséri a szinpadképtervező müvész munkáját.

Szinház, Bp. 1946. márc. 1-8. II. évf. 8. sz. ⅔ 6. lap

Pekár István MDK

A győri pályaudvar belső helyiségében kerül sgrafitó tója.

Müterem 1958 I. évf. I. sz. 44 o.

Pekár Imre

1879/80. I. esti tanfolyam
Gimnáziumi tanuló
szül. 1865 szept. 12.

Csaplovics Hónyhás alapító oklevele
II. 114, 115

1903 XI. 17.

~~Miskolcz~~

A miskolczi co-egyháznegyo püspökéhez. ~~Felszólítás~~ ~~Zelenka Pálnak. Stirat a könyvtár vagyoni állapo~~ ~~fentartásában az egyhaz szükséd szerint hovandó áldozatok felül~~ ~~tának tárgyában,~~ a segély felhasználásának tervezete ~~és a bezerzendő könyvek jegyéke beküldetni~~ kéretik. (194/1903)

Felszólítás az 1902-dik könyvtári segély felhasználási tervezetének beküldésére.

~~[illegible]~~ megadásám.

Az 190

MDK

Pekár Gyula dr. sz.1867.országy.képv.

Szinmüveit nagy sikerrel adták elő a főv.szinházak.
1901-ben a Kisfaludy Társaság tagjai közé választotta.
Tagja a Magy.Tud.Akadémiának.
Elnöke a Petőfi Társaságnak.
A Filmtanácsnak, az Orsz.Filmipari Alapnak, a Humanisztikus Gumn.Hivei Egyesületének elnöke.

RátStr.859.l.

MDK

Pekár Gyula dr.sz.1867.orszgy.képv.

Tanulmányutat tett Északamerikában, Angliában, Olaszországban, Spanyolországban, Belgiumban, Németországban, Hollandiában, a skandináv államokban,a Balkánon, Kisázsiában, Marokkóban, st Biróimpályára készült, de otthagyta és teljesen az irodalomnak élt.
1894-ben adta ki első könyvét:"Dobó főhadnagy problémái"cimmel.Ezt követte kb.70 kötetre szaporodó müvei.

RátStr.859.1.

MDK

Pekár Gyula dr. sz.1867.orszgy.képv.

A népszövetségi ligák Uniójában állandóan képviseli Magyarországot.
Az Olaszországgal való kapcsolatok felv.terén kifejtett munkásságát az olasz Korona-rend nagykeresztjével honorálták.

RátStr.859.1.

MDK

Pekár Gyula dr. sz.1867.orszgy.képv.

Elnöke volt a Magyar-Francia Irodalmi Társaság nak, a Külföldi kiáll.végrehajtó bizottságának, az Erzsébet-szobor Orszg.Végrehajtó Bizotts. és a Turáni Társaságnak.
Az olasz Korona-rend tisztje s 1913-ban a francia Officier de l'Instruction publique-al tüntették ki.
A román megszállás alatt rendkivül sok magyar mükincset mentett meg.

RátStr.859.1.

MDK

Pekár Gyula dr. sz.1867.orszgy.képv.

Debrecenben született.Középisk.részben Magyarországon részben Amerikában végezte.Két évig a bécsi egyetem jogi fakultásának hallgatója volt, majd Bpesten folytatta és itt szerezte meg jogi doktorátusát.
1893-1897-ig a párisi "Sorbonne College de France", az "Ecole du Louvre" és az"Ecole des Beaux Arts" hallgatója volt.

RátStr.859.l.

Pekár Gyula, iró

MDK

ante festőnek készült, de 1891-ben megismerkedett Justh Zsigmonddal, ki megszerettette vel az irodalmat, melynek aztán nem közönséges erejét szentelte. Sok nyelven beszélt, stb.stb.

A Kisfaludy-Társaság uj tagjai.

Vas.Ujs. 1901. 48.évf. 6.sz. 89.l.

MDK

Pekár Gyula

Gül-Bejáze, toll

Szt.György Céh XVII. auk. 1914. márc.

71 1.

MDK

Pekár Gyula

Nagy S: Emlékbeszéd Györgyi Kálmánról.
Magy. Iparmüv. 1930. 95.sz. 95 l.

I. A XIII. ÉS XIV. SZÁZAD.

A XIII. század végén, 1288-ban tűnik fel az első névszerint ismert magyar művész Ausztriában s azóta csaknem megszakítás nélkül tart mestereink osztrák földön való megtepedése. Az időrendben legkorábbi magyar művészek többnyire a kisművészetek mesterei, szűcsök, nyereg- és övkészítők, éremvésők, nyílfaragók és lakatosok. Feltűnik a szűcsök nagy száma. Az irodalom ezekkel a látszólag jelentéktelen foglalkozású, mesterember-művészekkel alig törődött, kimaradtak az átböngészett oklevelek feldolgozásaiból s csak a Thieme—Becker-féle lexikon kezdeményezése óta fordul feléjük a figyelem. Elhallgatásuk sok tekintetben igazságtalan volt, mert sohasem tudni, hogy egyszerű foglalkozásuk mögött mi rejtőzött. Abban az időben, amikor az írott kútfők a katedrálisok alkotóiról mint lapicidákról vagy steinmetzekről, szóval mint kőfaragókról emlékeztek meg, az igénytelen lakatos vagy övkészítő mögött jelentős művész is megbújhatott. A milanói Castello Sforzesco páratlan kulcsgyüjteményének díszeit vagy a heiligenkreuzi kolostor remekbe készült, híres lakatjait[3] is csak egyszerű lakatosok készítették, akiket az oklevél csak úgy említ, mint a többit. Ez a meggondolás vezetett minket, mikor e munka lapjaira iparosmesterek nevét is felvettük, akiknek voltaképen csak kapcsolataik voltak a művészettel. A korban későbbiekre egyes fejezetek végén kerül sor.

Időrendben az első magyar művész, akinek ausztriai szerepléséről tudunk, *Pécsi Ulrik* (Ulrich der Fünfkirchner) pénzverőmester, aki a felsőausztriai Enns városában levő pénzverő vezetője volt, úgynevezett münzmeister. Kún László királyunk uralkodása alatt vagy még előbb költözött ki Ausztriába, 1288-ban[4] tűnik fel neve egy Bécsből keltezett oklevélben, amely szerint Ulrik mester ott volt az I. Albert osztrák hercegnek meghódolt főurak között, ami arra enged következtetni, hogy pénzverőmesteri állása hatalmat és tekintélyt biztosított neki. 1301-ben[5] hagyatéki ügyben tanúskodott, a következő évben[6] pedig a bécsi Asszonyok kápolnája építkezéseire 3 forintot hagyományozott. 1303-ban[7] és 1309-ben[8] újból hagyatéki ügyekben tanúskodott, az utóbbi alkalommal szerepel neve utoljára. Hogy pénzverőmester létére az érmek tervezésében és vésésében szerepet játszott-e, avagy sem, nem lehet tudni.

György (Gorig der Kürschner an dem Neusiedel) szűcsmesterre vonatkozó egyetlen oklevél 1350-ből[9] való. Egy szőlőkért eladási ügyéből következő viszálykodásnál szerepelt tanúként. Neve arra vall, hogy a Fertő-tó partjairól került Ausztriába, talán épp a tanuskodás kedvéért, de hogy ez a tanúskodás hol történt, nem ismeretes.

Az Ausztriában dolgozó hazánkbeli ötvösök gazdag sorát *Selmeci Wolfhart* (Wolfhart von der Schebmitz) nyitja meg, akiről sajnos, csak annyit tudni, hogy 1364-ben[10] már nem volt az élők sorában s hogy Bécs határában (an der nidern Hohenbart) szőleje volt. 1412—1436 között[11] az oklevelek egy másik Selmeci Wolfhart nevét említik, aki szintén szőlőtulajdonos volt, 1430 előtt halt meg s foglalkozása ismeretlen. Talán fia volt az előbb említett Wolfhart mesternek, aki Selmecbányáról, a virágzó bányavárosból került az osztrák fővárosba s úgylátszik megrendelésekkel is el volt látva, mert jövedelméből ingatlant vásárolhatott.

Ortolf, II. Albert osztrák herceg udvari kovácsa és fia, *Pozsonyi János* (Jans der Sattler von Prespurch) nyeregkészítőmester 1365-ben[12] Bécsben él. Ortolfnak háza volt a város szívében, a vár mellett. Nem lehet eldönteni, hogy fia származott-e Pozsonyba vagy pedig Ortolf maga is onnan való, annyi bizonyos, hogy Pozsonyi János magyar földön is dolgozott. Hogy a nyeregkészítésnek éppen a XIV. században sok köze volt a művészethez, annak legszebb bizonyságai azok a gótikus stílű elefántcsontnyergek, amelyek ugyan többnyire Franciaországban, Burgundban készültek, de készültek szerényebb formában a keletibb Európában is.

Feltűnően sok magyar származású szűcsmester dolgozott Ausztriában a XIV. század folyamán, később számuk alaposan megcsappant. Az említett György szűcsmester után, egy emberöltővel később *Pécsi Henrik* (Heinricus de Fünfchirchen) tűnik fel Bécs városában. 1371-ben[13] eladta házát, amely a város egyik kapuja, az úgynevezett Werdertor (Porta Insularum) mellett állott. Az oklevél feleségének, Annának nevét is említi.

Dietrich Ungerdorfer (Dietrich der Vngerdorffer) szűcsmesterről több feljegyzés megemlékezik. 1376-ban[14] feleségével, Katalinnal együtt megvásárolja György bécsi polgár házát. Három évvel később[15] eladja a házat s ugyanez év májusában[16] újat vásárol. Úgylátszik szűcsmesteri jövedelméből családi fészek vásárlására is tellett. Neve alighanem magyar származásra mutat; ugyanis Ungerdorf nevű helység tudomásunk szerint sem Ausztriában, se Németországban nincsen. Detre mester neve mellett bizonyára azt akarja jelölni, hogy a szűcsmester egyik magyar faluból került az osztrák fővárosba.

Lajtai János (Jans von der Leytta) övkészítő időrendben a következő művész. 1379-ben[17] Klára nevű feleségével megvette

PEINLICH Zsigmond szatmári kőművesmester.
Az egri érs.lltár őrzi /Tervj.126./ négy darab tervét, amelyet 1804-ben a szatmári uj püspöki palotához készitett. Ugyanott találhatók a szatmári plébániatemplom meghosszabbitásának terve 1803-ból, ugyanezen évből a kórus igazgató és a sekrestyés számára tervezett uj ház /3 db/ és a szatmári szemináA Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

PEIN György egri kőmüves. Az 1814. évi adókönyv őrizte meg nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

11285

Francesco del Pedro:

Sposalizio del doge Ottone Orseolo.

Balról a házassági szertartást végző főpap áll, ki doge sapkát tart kezeiben és a ki előtt a házasságra lépő felek és a szertartáson jelenlévők képeznek csoportot. Felirata a kép alatt:

SPOSALIZIO DEL DOGE OTTONE ORSEOLO COLLA FIGLIA DEL
RE D´UNGHERIA,

ezután koronás czimertől megszakitott hat sorban:

La sempre crescente fama e grandezza della Veneta Repubblica...Fratello del Doge l´anno 1016

alól balra: Francesco Gallimberti inv.

középütt: Francesco del Pedro diresse

jobbra: ed. incise.

legalól: A Sua Eccellenza la N. D. Antonia Morosini Molin, Francesco del Pedro, e Giuseppe Picotti D. D. D.

és alól a bal sarokban: No. 21.

Rézmetszet, méretei a rézlapnak 30.8:31.1 cm.

Szn. 58-1910
1074-1910-1
Át. lelt. ~~2971~~ 3233.

rium költségvetése --+ Bithauser épitőmester
a Károlyi grófok épitészének terveivel együtt
/Egri Érs.Lltár.Tervj.127, 128, 129./.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

PÉTER. Ignác egri kőműves. Az 1800. évi adó-
összeirás említi nevét.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

PÉK János Csehországból régen jött egri kőművessegéd, akit 1752-ben --+ Valner J. kőművesmester legényeként irnak össze.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

PÉK Kristóf ács. Egerben az 1800. évi adó-
könyv említi.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Komárom:

A középtérben van a vár és város, melyet híd köt össze, a melyen át épen egy katona megy a várba. A Dunán tutajt, ágyú naszádot és a tulsó parton több kikötött csónakot látunk s az ez utóbbiakhoz közel álló ősháztól hárman menuek a város felé. Az előtérben középütt két lovas beszélget, ~~kiknek~~ és egy ~~ik~~ katona azon két tíszt lovát tartja, kik a partról a naszádot néziksa kik felé jobbról két lovas közeledik. Kissé tovább egy férfi horgászik. A hátter hegyes vidék s a magasban madarak röpkednek. Felirataí a mondatszalagon:

„Komara"

s alól balra: „I. Peeters ex. op. De Scoen. Mert. Ant."

Rézkarcz, méretei a keretnek 10.5 : 26.4 s a réslapnak 12 : 27 c/m.

2312.

Esztergom:

A „Danubius fluvius" túlsó partján emelkedő hegyen a vár és alján a várost látjuk, melyeket kőfalak vesznek körül, a melyeknek épületei felett félholdak vannak. A vízi város egyik őrtornyán kétfejű sasos lobogó leng. Az előtérben balra a kőfallal bekerített s vízzel telt árokkal körülvett Párkányt szemlélhetjük, melynek irányában tutaj halad s melynek épületei közül a tornyok s a vélmalom válik ki. Jobbra az ágaskodó lovon a keresztény sereget parancsolva van, kinek kiséretéből két lovas és egy gyalog katona levett kalappal adja meg a felvilágosításokat. Mögötte s előtte még két-két lovas halad. Az előtt menőket egy gyalogos vezeti. A háttér hegyes vidék s balról a Garam folyik a Dunába. Fönt a magasban madarak röpködnek. Feliratai a lebegő szalagon

„Strigonium vulgo Grán."

s alól balra: „I. Peters. op. De Scoen. Mens. Aug."

Rézkarc, méretei a keretnek 10:25.5 s a vérlapnak 11.7:25.9 cm.

Érsekújvár:

A heges vidék közepén a csillag alakú vár van balra a bécsi s jobbra az estergomi kapúval. A háttérben lévő hegyek közt vár tűnik szemünkbe s jobbra a Nyitra folyón két híd vezet át s az első közelében katona megy, ki után kutyája szalad. A váron innen palánkkal bekerített állások vannak szarvas marhák részére. Közülök kettőben három s egyben két darab marha van. Az előtérben balra a várat bevett parancsnok hat tagú kisérete előtt, kik közül öten lovon ülnek, lóháton fogadja a harmas török küldöttséget, melynek tagjai a kardot s a turbánt földre teve, térdelve adják elő kivánságaikat. A Középütt kanyarodó úton két beszélgető katonát s egy gyermeket, s kissé hátrább három lovast veszünk észre. Jobbra egy fa áll. A magasban pedig madarak röpkednek.

Feliratai a szalagon:

„Newhevsel"

s alól balra: „J. Peeters op. De Scoen. Mert."

Rézkarcz méretei a keretnek 10.7 : 25.7 s a rézlapnak 11.9 : 26.4.

2350.

Kassa:

A kőfalakkal, bástyákkal és köröndökkel megerősített városban, melyet Hernád vize vesz körül, a török félhold és zászló látható. A város falain kívül a külvárosok terülnek el s jobbra két kerekű malom zakatol. A háttért hegyek foglalják el, fönt a magasban madarak röpködnek s az előtérben balra két keresztény vitéz künd négy törökkel a török lobogóért. A törökök egyike már elesett, a másikat most teriti a keresztény gyalogos le lováról, s a harmadik segiteni töreknik veszélyben forgó társának, ki a lobogót tartja s a kire a bátor lovas halálos csapást mér. Felirata a fönt lebegő mondatszalagon:

„Cassavw"

s alól balra: „J. Peters ex. Anv."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 10.2 : 24.4 s a réztapnak 11.2 : 25 c/m.

Ltha ~~203~~ 2307.

5600

Tököly Imre:

Egész alakban s balra fordult ágaskodó lovon van ábrázolva. Kimpujtott jobb kezében parancsnoki palcza van s baljával a kantárszárat fogja. Prémkucsmáját forgó diszíti, köntöse s hermelines mentéje brokát, ~~[illegible]~~ csizmája hegyes orrú. A ló fejét tollak ékesítik. Felirata a kép alatt két sorban:

Graaf Emmerich Tekkely Opperhoofd
der Hungarische Malcontenten en Protestanten.

s legalól középütt: „J. Peeters. ex. Ant."

Rézmetszet, méretei a vonalkeretnek 21: 15·3 cm.

5600

~~[illegible]~~

4344.

~~[illegible]~~

Gyula T. 2295.

A bástyákkal megerősitett vár (és város) tereit ~~[illegible]~~ meg ~~[illegible]~~ a hidhoz csatlakozó utakat járó-kelők élénkitik. A városon innen jobbról két katona beszélget a földön ülővel és közelükben kutya guggol. A háttérben erőd látszik. Felirata a lebegő mondatszalagon:

GVYLA

alól balra: I. ~~Peeters ex.~~ Anv.
magyarázó szövegének kezdete: A. de onder stadt és befejezése: E. de Zee Zarkat.

Rm., mér. a rl. 10.7 : 25.5 cm.

131-91-71.

Hatvan. T. 2300.

A hegyes vidék középterét elfoglaló városon innen ketten vezetnek három felmálházott lovat, a melyek egyikének podgyásza GB jelzésü. Felirata a lebegő mondatszalagon:

HAFTWAN

Jelzése alól balra: I. Peeters ex e x. Anv.
magyarázó szövegének kezdete: A. de Stadt Hadtwan és befejezése:
E. Provianthuÿs.

Rm., mér. a rl. 10.7 : 25 cm.

131-91-75

Esztergom. T.2286.

A középtért a vár és város foglalja el, a melynek egyik őrtornyán a szövetséges csapatok lobogója leng; az előtérben balra Gacata köti le figyelmünket Duna felé eső részén szélmalommal, mig jobbra a Lothringeni herczeg közeledik kiséretével; a háttért hegyek képezik. Felirata a lebegő mondatszalagon:

STRIGONIVM vulgo GRAN.

alól balra: I. Peeters. op. De Scoen. Mert. Ant.

magyarázó szövegének pedig kezdete: A. de sterckte Gran és befejezése E. de Rivir Gran.
Rm., mér. a rl. 11.6: 25.7 cm.

131-91-60.

Buda. T.2246.

Az előtérben török és keresztény lovasok küzdenek; a középtért a Vérmező felől felvett vár és város, valamint Pest foglalja el, mely előtt vitorlás csolnak kel át; a háttérben pedig hegyek látszanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

BVDA vulgo OFFEN.

alól balra: I. Peeters ex. op. De Scoen. Mert.
a magyarázó szövegnek pedig kezdete: A. het Casteel van Buda
és befejezése: E. het blockhuys.

Rm., mér. a rl. 12: 26.5 cm.

131-91-23.

Pest T.2248.

A középtérben balra Pest városát látjuk, melynek épületei fölött török mecsetek uralkodnak; jobbra pedig BVDA van, hová hajóhid vezet át, mely fölött és alatt vitorlások és tutajok látszanak. Az előtérben balra egy legény két lovat vezet, mig az úton öten közelednek, kiket egy kutya megugat. Felirata a lebegő mondatszalagon:

PESTH.

alól balra: I. Peeters ex. op. De. Scoen. Mert. Ant.

Rm., mér. a rl. 11.8: 27.2 cm.

131-91-26.

~~Kolozsvár~~ Kolozsvár. T. 2311.

A hegyes vidék középterében van a bástyákkal megerősitett város, az előtérben pedig a balra haladó utat három alak élénkiti, mig jobbra a két hölgyet egy lováról leszált vitéz üdvözöl, kinek paripáját szolgája őrzi. Felirata fölül:

1 sölő körében

COLOSWAR vulgo CLAVSENBURG
Transilvaniae Civitas Primaria.

alól balra: I. Peeters ex. Ant.

Rm., mér. a rl. 11.5 : 24.6 cm.

131-91-87.

Vácz. T.2452.

A középtért a köröndökkel és bástyákkal megerősitett város és vár foglalja el, melynek őrtornyain a császári lobogó leng, a Danubius fluviuson három hadi naszád és egy tutaj köti le figyelmünket, az előtérben balra és a hajók közelében törökök képeznek csoportot, a háttérben pedig hegyek hullámzanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

WAITZEN
Vulgo VACIA.

alól balra: I. Peeters. op Den. Scoen. Mert.
magyarázó szövegének kezdete: 1. de Stadt Waitzen és befejezése: D. het Eylandt St. Andre.

Rm., mér. a rl. 11.7: 26.1 cm.

131-91-228.

Visegrád. T. 2422.

A középtérben jobbra látjuk a várost és a várat, melynek tornyán félhodas lobogó leng, a Danubius fluvius-on bárka és tutaj ereszkedik le, mely utóbbin az egyik férfi horgászik, a háttérben balra Maros épületei bontakoznak ki, az előtérben pedig jobbra a No 1684 és G.B. jelzésü podgyásszal megrakott tevéket vezetők a két török lovassal beszélgetnek. Felirata a lebegő mondatszalagon:

VICEGRAD.

alól balra: I. Peeters. ex. op. De Scoen. Mert.
magyarázó szövegének kezdete: A. Casteel van Vizegrad és befejezése: C. Marosch.

Rm., mér. a rl. 11.5: 27.2 cm.

151-91-200.

Bécs. T.5694.

Balról az ostromló török csapatok intéznek a háttérben lévő Bécs bástyái ellen rohamot, ahol nagy robbanás történt, mig jobbra a várbeli katonáknak már asszonyok is hordják az ágyúgolyókat. Felirata

balra: Iver der Geestelyke en Wereltlyke in Weenen int ruineeren
en verbranden der Turkse werken, en Logementen.
jobbra: Ardeur des Assieges tant Ecclesiastiq̃ que d'autres pour ruiner
et brusser les Logements et travaux des Turcqs.

középütt: N. 4.
az előtérben balra: Per Iacobus Peeters fec. Anv.

Rm., már. a vk. 15.6: 20 cm.

140-95

Bécs. T.5690.

A háttérben lévő várost az előtérbeli futó árkokból és ágyútegekből ostromolják. A dombon innen bivalyokkal és tevékkel málhákat szállitanak. Felirata

balra: Loopgraven, Batteryen, en Krygsgewelt der Turken etc voor Weenen.
jobbra: Approches Batteries et prepatis de guerre des Turcqs etc devant Vienne.

középütt: N. 2.
alól középütt: Per. Iacobus Peeters Ant.

Rm., már. a vk. 15.3: 19.9 cm.

140-95

Kassa. T. 2307.

A középtért elfoglaló várostól jobbra kétkerekü malom köti le figyelmünket, a háttérben balra Muran látszik, az előtérben pedig keresztény lovasok küzdenek a török lobogóért. Felirata a lebegő mondatszalagon:

CASSAVW

alól balra: I. Peeters ex. Anv.

Rm., mér. a rl. 11.7 : 11.2 : 24.9 cm.

131-91-83.

Szakmár. T. 2398.

A háttérben a vizmosásos hegy tetején van a bástyákkal megerősitett vár, a hegyoldalban botjára támaszkodó pástor őrzi birkáit, az előtérben pedig balra a földön ülő közelében ~~egymásmás~~ hárman képeznek társaságot, mig jobbra egy katona megy az uton. Felirata a lebegő mondatszalagon:

SACMAR.

Rm., mér. a vk. 9.4 : 12.4 cm.

131-91-171.

Peeters: eripiendas Hongariae Civitates, Anvers 1684.

Kalló. T. 511.

A hegyes háttérben város látszik, az előtérben pedig a bástyákkal megerősitett váron innen balra a földön ülő rajzolóval ketten beszélgetnek. Felirata a lebegő mondatszalagon:

KALO

Rm., mér. a vk. 9.7 : 12.4 cm.

Peeters: Eripiendas Hongariae Civitates, Anvers 1684.

Visegrád. T. 1123.

A középtérben jobbra látjuk a várost és várat, a honnan ágyúval lövöldöznek, míg balra a hegy tövében Maros épületei bontakoznak ki; az előtérben hadi naszádok ütköztek össze, melyeknek egyike elsülyedt; a háttérben pedig a Dunamenti hegyek látszanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

PLINDERBVRGH.

Rm , mér. a rl. 10.6: 25.3 cm.

Peeters: eripiendas Hungariae Civitates, Anvers 1684.

Léva. T. 2330.

A középtérben lévő várba balról karfás hid vezet, a háttérben hegyek vannak, az előtérben pedig a mocsáron innen lévő ház előtt hárman beszélgetnek, kik felé egy lovas közeledik. Felirata a lebegő mondatszalagon:

LEWENTZ.

Rm., mér. a vk. 9.2 : 12.1 cm.
Peeters: eripiendas Hongariae Civitates Anvers 1684.
131-91-106.

Bouttats

Vigyázz, csak a kiadó Peeters, a vermetsző Bouttats lesz.

Vácz. T.6610.

A középtért a köröndökkel és bástyákkal megerősitett város és vár foglalja el, melynek őrtornyain a császári lobogó leng, a Danubius fluviuson három hadi naszád és egy tutaj köti le figyelmünket, az előtérben balra és a hajó közelében törökök képeznek csoportot, a háttérben pedig hegyek hullámzanak. Felirata a lebegő mondatszalagon:

WAITZEN
vulgo VACIA.

alól balra: I. Peeters op. Den Scoen Mert.

Rm., mér. a rl. 11.7: 26.1 cm.
Peeters: eripiendas Hungariae civitates, Anvers 1684.

140-95

Peeters, J.

Visegrád. T. 6646.

A középtérben jobbra látjuk a várost és a várat, melynek tornyán félholdas lobogó leng, a Danubius fluviuson bárka és tutaj ereszkedik lefelé, mely utóbbin az egyik férfi horgászik, a háttérben balra Maros épületei bontakoznak ki, az előtérben pedig jobbra a No 1684 és GB jelzésü podgyásszal megrakott tevéket vezetők a két török lovassal beszélgetnek. Felirata a lebegő mondatszalagon:

VICEGRAD.

alól balra: I. Peeters. ex. op. De Scoen Mert.

Rm., mér. a rl. 11.5: 27.2 cm.
Peeters: eripiendas Hungariae Civitates, Anvers 1684.

140-95

ÉVEZREDEK ÖRÖKÖSE

Napok óta nem hagy nyugton – a maga nyughatatlanságával – a harminc éves fiatalember. Talán azért, mert tételesen kijelenti: *Szeretnénk szembeszegülni a mai, egyre anyagiasabbá, lélektelenné váló életformával.*

Mármint ők, hatan. Ugyanis négy pici gyerekük van, mindannyian hat éven aluliak. („Óvodás kisfiam társai video-horror filmeket néznek.")

Mégis leginkább az foglalkoztat, hogyan lesz Budapesten a szelíd filmszínész arcú, talán zongorához teremtett hosszú ujjú technikusból elhivatott népművész, hatalmas tölgyfagerendák megművelője?

A nagypapa az úri felső réteghez tartozott a háború előtt, mint építő- vállalkozó, és az csak természetes, hogy 1951 és hatvanöt között folyton bezárták. Kissé az is furcsa, hogy a nyolcgyermekes nagypapának elvették a házát, de a családot benne hagyták tengődni.

Az ifjú *Pécsi Sándor* – az erdélyi Péchi Simon kancellár, a szombatos hit meghonosítója a család egyik őse – most épp gyermekgondozási segélyen van, már két éve, ugyanis felesége egyetemista, idén végez az orosz szakon –, hát ez már nem annyira természetes, de itt már föl kell néznünk az amúgy is nyúrga férfira, meg kicsi asszonyára.

A gyógyító maszk

Nehezen avatkozik a politikába, bár nagyon is tudja: maga az, hogy 1960-ban és Magyarországon valaki megszületik, *az* politika. – *A Magyar Demokrata Fórum vonzásköréhez tartozom* – mondja –, és nemcsak azért, mert az MDF-től kapta az első megrendelést az 56-os mártírok emlékművének elkészítésére. Ott díszeleg a XIV. kerületben a két szatmárcsekei típusú csónakos fejfa.

Kissé nehezen fejtettem meg, mit is ért *progresszív nihilizmuson,* aztán körbejártuk a szókapcsolatot, kiderült, hogy elriasztja a sok kóc, kacat, zűrzavaros objekt-halmaz a kiállítótermekben –, így hát szükségszerűen jutott el az *ősi magyar* népi motívumok ápolásához, a magyar – de nem *népiesch* – népművészet ápolásához. *(Nyakunkon a pornó, a video, és nincs megtartó biztonság a művészetben.)*

Napokon át nézzük a tévét, hallgatjuk a rádióadásokat, teljesen fegyelmezetlenül zuhog ránk az ún. nyugati kultúra –, vajon naponta *hány percet* szán pl. az elektromos tájékoztató a magunk *megtartó, eredeti művészetére?*

Ugye, hogy mégiscsak politika!?

Nincs megállás, nincs kilépés –: szemet gyönyörködtető, és ugyancsak kézzel fogható az a hatalmas emlékmű, melyet Baktalórántháza lakóinak megrendelésére készített, a két nagy háború halottainak örök emlékezetére. Mert bátorító az emlékezet; és az is, hogy Kossuth-címerrel koronázott hatalmas járom áll a vaskos két gerendán. Ezt 1989-ben készítette, akkor még a Kossuth-címer is csak álom lehetett.

Kissé röstellkedve mondja: az az istállószerű épület nem a legjobb háttér az emlékműhöz, de a nagyközség emberei tudják ezt, megígérték, hogy fasort ültetnek az épület elé.

Az idétlen háttértől mentené a művét, jól teszi. Bár hasonló elszántsággal mentenék mások, másutt, hatalmasok a veszendőbe menő ősi népművészetet. A mienket. Annyi álságos művészkedés mellett jusson erő erre is.

A mi csónakos fejfáinkat rokonítja az osztyákok hasonló maszkjaival, az életfát faragja, ülteti munkáin erre, arra –: *köze van ahhoz,* négy emberke apja, s ragaszkodó művésze a sámánkori magyar motívumoknak...

Tudja ez a fiatalember, hogy örököse ezredévek hagyományának. Örökös. És őrző. Nem példa. Egyszerűen – magyar.

Czegő Zoltán

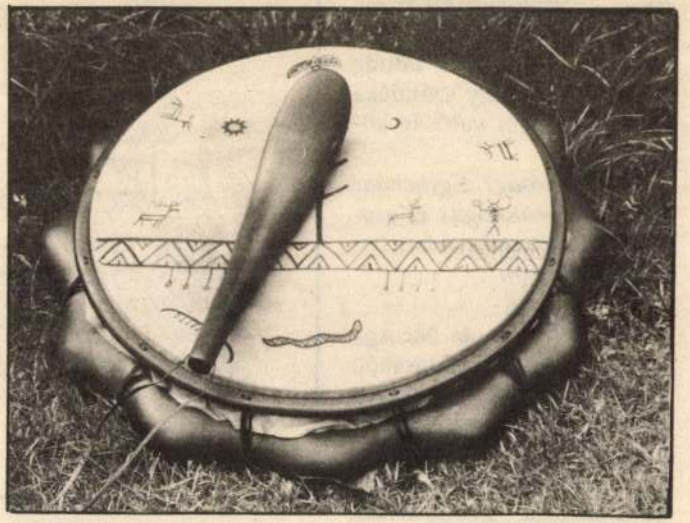

Sámándob

PÉCSI SÁNDOR ALKOTÁSAI

Magyar Fórum 1994. 10. 22.

Pécsi Sándor

tasról ir február 26-án: „Így gondoltam én ezt végig, üres mellel, mások javára, önzetlenül. Illetve dehogyis önzetlenül szórakozok én itt a drága időmben a kormánnyal."

Az önzetlenségre senki sem gondolt.

❀

Népszava, február 26.: „Magától értetődően egyetlen józan politikai erő sem akarhatja, hogy Magyarországon a közeli jövőben idő előtti választásokra kerüljön sor – ez valóban nagy károkat okozna az országnak. Csak hát más a szándék és más a valóság. Nem egy politikus, szociológus elemzése szerint ugyanis széles és egyre mélyülő szakadék tátong a politikai osztály szándéka és a társadalmi valóság között."

Mi a valóság? Egynéhány politikus, politológus és szociológus helyzetelemzése. Lenini gyöngyszem.

❀

168 Óra, február 26. Ágh Attila eszmefuttatásából: „Nyugaton ma a vezető ideológia még mindig a konzervativizmus, nálunk azonban a liberalizmus... Újfajta terminológia, szóhasználat keletkezett: ahogyan azelőtt *volt marxizmust építeni a liberális demokráciát.*

❀

Magyar Hírlap, február 27.: „Megoszlik a vélemény, hogy miért célszerű újraválasztani most a parlamentet: egyesek azt mondják, hogy a parlamenti erőviszonyok, mások úgy érzik, hogy a tár-

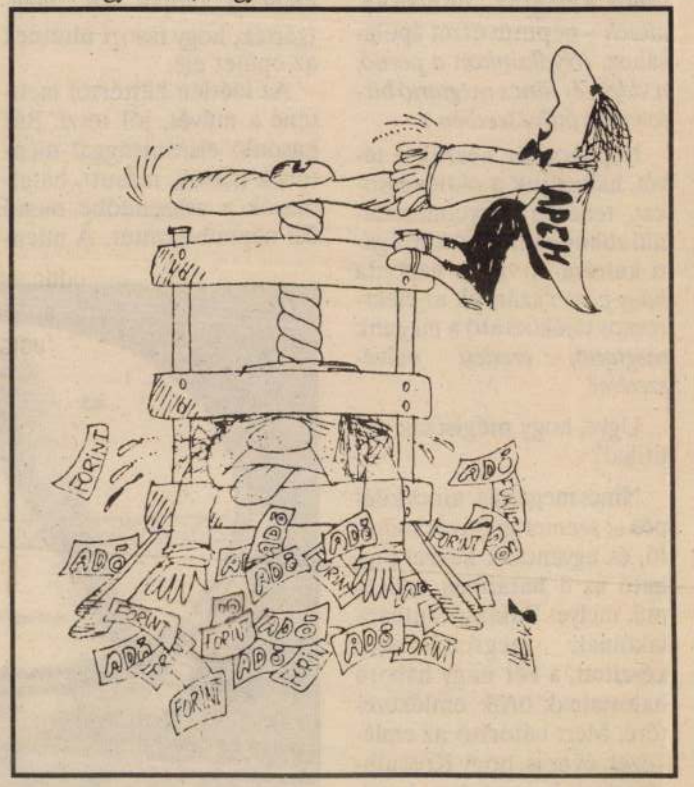

Napjaink prése MENKÓ LÁSZLÓ RAJZA

Egyesek és mások. Vitathatatlan többség. Ahogy Lenin óta ismeretes.

❀

Népszabadság, március 2.: „Európai jogrend képtelen a felelősök nyájából akár öt fekete bárányt is kiválasztani, mert a bűnök elévülnek... Ha az indulatokra

❀

Népszabadság, március 2. A Kéne egy új Lenin? című írásból: „Vagyis mi számít ma? Csak a még mindig megfoghatatlan politikai szempontok mögött meghúzódó személyes érdekek? Vagy esetleg az élet törvényszerűségei közül szóhoz juthat a piac, a tőke, a tulajdon, és hogy ne csak gazdasági fogalmakkal éljek, mi van a toleranciával, az alázattal, a szolidaritással? Egyensúly ugyanis abból lesz, ha a mérleg egyik serpenyőjébe az anyagiak, a másikba a nem anyagiak pupozódhatnak."

Vagyis az egyik serpenyőbe a tőke, a másikba a tőke nélküliek alázata.

❀

Népszabadság, március 2.: „Néhány mai 'népvezér' már Marxnál is marxistább. Anno az ő nevét lobogtatva estek neki válogatás nélkül minden tulajdonnak. Most Marx helyett újból a jussra és zagyva évszámokra hivatkozva megy ugyanez."

Zagyva évszám nem vehet el anno zsákmányt.

zetében dolgoztak, valamint az összes érdekeltnek:

A Népjóléti Minisztérium által kijelölt orvosbizottság az Alapítvánnyal együttműködve befejezte az orvosi vizsgálatokat. A dolgozók betegségei és a fenti helyeken lévő környezeti ártalmak között ok-okozati összefüggés a vizsgálatok alapján nem állapítható meg, azonban annak meglétét sem lehet kizárni. A teljes és végleges, megnyugtató szakvélemény kialakításához további vizsgálatok szükségesek.

Az Alapítvány indítványozta a további vizsgálatok folytatását, amelyek nemcsak az orvosi kérdések, hanem a környezeti ártalmak földerítésére is kiterjednek, szakemberek bevonásával.

Szükségesnek tartjuk, hogy egy magyar és külföldi szakemberekből álló nemzetközi bizottság jöjjön létre, amely biztosíték lenne az igazság kiderítésére.

Közöljük az ország különböző részein lakó, volt kinti dolgozókkal, hogy orvosi vizsgálatukra a vidéki centrumokban hamarosan felállítandó orvosi bizottságok előtt kerül sor.

Az Alapítvány kuratóriuma kér mindenkit – eddig tanúsított munkájukat, együttműködésüket megköszönve –, hogy a jövőben is segítsék és támogassák az Alapítványt, erkölcsi és anyagi értelemben egyaránt.

Kuratórium

Megrendelem a **MAGYAR FÓRUM**-ot ..... példányban, és kérem az alábbi címre kézbesíteni:

Megrendelő neve: .....

Címe irányítószámmal: .....

Az előfizetés díja:
negyedévre **312,-** Ft fél évre **624,-** Ft, egy évre **1248,-** Ft.
Az előfizetési díjat a fenti címen nyugtával jelentkező kézbesítőnek fizetem.

.....
aláírás

A megrendelőlapot borítékban, bérmentesítés nélkül az alábbi címre kérjük feladni:

Vidéken: Postahivatal, Helyben
Budapesten: Budapesti Postaigazgatóság, Hírlaposztály
Budapest, Pf. 4 1360

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Pecsovszky Zoltánné

1965 JAN 12.
PETŐFI NÉPE

— ÚJ MŰVÉSZETI ÁG született Gödöllőn. Pecsovszky Zoltánné vegyszeres eljárással „kikészített" búzaszalmából alkot képeket. A velúr anyagra ragasztott szalmaképekből karácsonykor kiállítást is rendezett, melynek sikere után az Iparművészeti Vállalathoz fordult, s annak zsűrije művészi alkotásoknak ismerte el a képeket.

[redacted] jelentős akadá-
zell legyőznie a lelkese-
A mezőgazdaságban
ő dolgozó nő háztartásá-
te, s a háztáji gazdaság
munkaereje. Ugyanek-

Pecsovics Péter

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

1956 OKT 20

Győr-Sopronmegyei
Hírlap

Egy múzeumi restaurátor panasza

Először is engedje meg a tisztelt szerkesztőség, hogy bemutatkozzam: Pecsovics Péter múzeumi restaurátor vagyok. Most is éppen egy ős bibic-lábszárat illesztek össze, éppen ezért ne haragudjanak rám, a sebtiben történt fogalmazásért. Levelemet azért kell megírnom, mert az utóbbi időben furcsa dolgok történtek velem. Úgy kezdődött, hogy a feleségem bemutatott egyik barátnőjének. Én annak rendje-módja szerint bemutatkoztam:

— Pecsovics Péter restaurátor vagyok.

Erre a nő alig érezhetően visszahúzta a kezét és csodálkozva megkérdezte:

— Maga is?

— Én is — válaszoltam természetességgel, mivel azt gondoltam, hogy előttem már találkozott valamelyik kollégával.

Erre a nő nagyon fagyosan csak ennyit mondott:

— Sajnálom.

Akkor még nem tudtam, hogy miért sajnálkozik az én restaurátori állásom miatt.

Másik alkalommal ugyancsak a feleségem mutatott be egyik férfi munkatársának és én annak rendje-módja szerint kimondtam a teljes címzésemet:

— Pecsovics Péter restaurátor vagyok.

Erre újdonsült ismerősöm visszarántotta a kezét és köszönés nélkül elsietett. Nagyon csodálkoztam és mondtam is az asszonynak:

— Te, azt a kitömött kecskebékáját neki, csak nem érezte meg rajtam a spiritusz-szagot?

— Nem, nem — válaszolta az asszony — azt nem érezni, pedig én nem is vagyok náthás.

Csak később tudtam meg, hogy újdonsült barátom furcsa viselkedése tévedésen alapult. Ugyanis vannak olyan restaurátorok, akik nem mamut- és ősgyík-csontokat állítanak vissza eredeti formájukba, hanem eleven, levitézlett személyeket akarnak visszarestaurálni a párt élére. Az ilyen restaurátorokat pedig, tisztelt szerkesztőség, én is megvetem, talán még jobban, mint a fentebb említett ismerősöm.

Engedjék meg, hogy végül rátérjek levelem lényegére: Most kivételesen szeretném visszarestaurálni lapjukba a Nyílt-tér rovatot, hogy kijelenthessem; az ugyancsak fentebb említett restaurátorok nem szakmabeliek és semmiféle tettükért felelősséget nem vállalok. Vállalják ők a felelősséget!

Közli: Simon Lajos.

0592 40
1127 70
1656 90
3260 80
3458 20
3529 40
4031 10
5920 90
7137 901—1000

500 forintot nyert: (sorozathúzással)

0203	101— 200	0228	301— 400	1912	601— 700	1949	601— 700
0536	501— 600	0565	501— 600	1952	101— 200	2012	701— 800
0695	501— 600	0301	601— 700	2081	901—1000	2104	701— 800
0930	501— 600	0963	601— 700	2109	201— 300	2134	801— 900
0999	301— 400	1032	201— 300	2184	901—1000	2197	501— 600
1089	501— 600	1118	401— 500	2300	401— 500	3251	801— 900
1253	201— 300	1466	201— 300	2417	501— 600	2580	401— 500
1374	001— 100	1586	401— 500	2616	601— 700	2657	801— 900
1608	101— 200	1693	401— 500	2857	201— 300	2939	901—1000
1738	401— 500	1825	101— 200	2962	901—1000	2976	301— 400
1944	301— 400	1967	401— 500	3042	001— 100	3082	101— 200
2013	701— 800	2079	401— 500	3092	001— 100	3113	501— 600
2140	601— 700	2322	201— 300	3119	401— 500	3134	401— 500
2348	301— 400	2481	001— 100	3182	301— 400	3211	201— 300
2311	201— 300	2821	301— 400	3219	201— 300	3282	601— 700
3296	901—1000	3385	101— 200	3300	301— 400	3303	701— 800
3598	401— 500	3661	901—1000	3308	201— 300	3318	401— 500
3674	201— 300	3834	101— 200	3396	401— 500	3398	901—1000
3900	501— 600	3975	601— 700	3478	101— 200	3490	701— 800
4007	801— 900	5006	501— 600	3510	301— 400	3582	101— 200
5018	901—1000	5290	901—1000	3584	001— 100	3609	701— 800
5335	601— 700	5404	101— 200	3622	401— 500	3643	301— 400
5472	301— 400	5552	201— 300	3665	101— 200	3684	601— 700
5615	501— 600	5776	801— 900	3686	301— 400	3743	401— 500
5830	401— 500	5887	501— 600	3796	001— 100	3894	701— 800
5967	901—1000	6121	601— 700	4000	101— 200	4009	401— 500
6142	401— 500	6539	701— 800	4053	301— 400	4073	501— 600
6610	301— 400	6622	101— 200	5002	601— 700	5012	601— 700
6655	601— 700	6791	501— 600	5066	501— 600	5153	201— 300
6854	601— 700	7137	501— 600	5246	401— 500	5330	201— 300
				5442	001— 100	5378	401— 500
				5846	001— 100	5942	601— 700
				5950	201— 300	6010	201— 300
				6063	001— 100	6088	501— 600
				6138	201— 300	6193	801— 900
				1184	901—1000		
				1438	601— 700		
				1489	201— 300		
				1667	001— 100		
				1800	201— 300		
				1873	401— 500		
				1908	901—1000		

Győr-Sopron Megyei Hirlap az MDP Megyei Pártbizottságának és a Megy
Sztálin út 3. II. e. Tel.: 34-31. Kiadóhivatal: Győr, Sztálin út 3. Tel.: 21-04. S
Mentler Endre. — Terjesztik: a Megyei Postahivatal hirlaposztálya és a hir

Pécsvárad

Varju: Magyar várak.

Pécsvárad Baranya m.

Pécsvárad

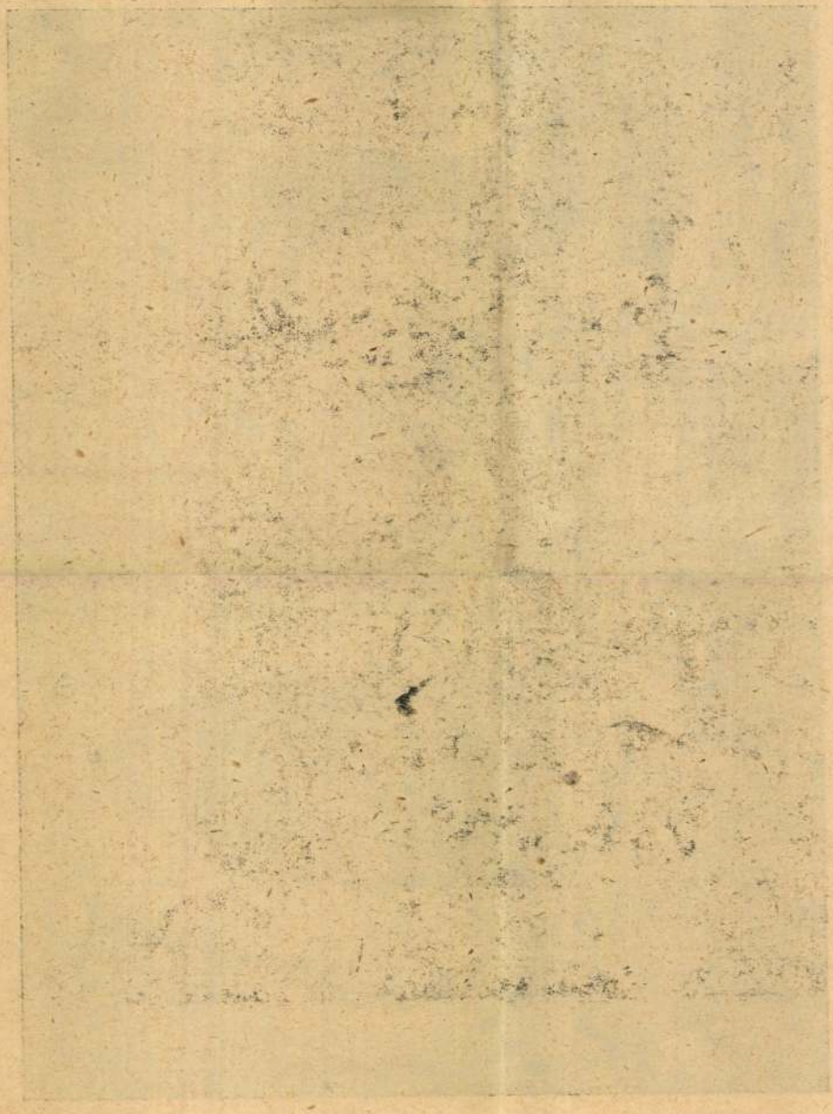

PÉCSVÁRAD

ALTEMPLOM. XI. SZÁZAD

Gerevich: M. romanikori emk.

LÁNG LAJOS, A KIT A KIRÁLY BÁRÓI RANGRA EMELT.

Mi történt? Hol lehetnek? Az András szivéből egy súlyos óndarab ereszkedett lefelé s a lábában megállapodott. Szaladt volna kifelé gyerekei keresésére, de leczövekelte az ólom egy helybe. Kiabálni akart. A torka is felmondta a szolgálatot. Csak az agya kerekei berregtek még erősebben, mint máskor s egy hihetetlen rémmesét zúgtak a fülébe, a mitől borzalmában menten elállott a lélegzete. Fuldokolva kapaszkodott bele az asztal sarkába, majd egy székbe tottyant.

— Hol a Puli? — zavargott az agya. — Mi történhetett a hű házőrzővel, a ki eddig még a portája előtt elhaladó éjjeli kóborra is figyelmessé tette őt egy kis vakkantással s vészes ugatással jelezte a kapuján zörgetőt! Hogy engedhette a Puli a gyilkost vagy a meggyilkoltat az ő udvarára? — Élve nem, — hörögte András mély meggyőződéssel s összeszedvén minden erejét, kitámolygott az udvarra.

Hamarosan ráakadt a Pulira, háza hű vén bakterére. Ott feküdt csakugyan élettelenül a rácsos kapu előtt, mereven, kékes, kilóggó nyelvvel, azonmód látni lehetett rajta, hogy meg lett mérgezve.

Uram Isten, ki mérgezte meg!

András nem mert gondolkozni. Betért a pitvarba s forró fejét belemártotta a vizes dézsába.

— Uram Isten, mi történt itt? — Kiáltott fel újra, de most már nekierősködött s szabadjára eresztette agya gépezetét.

S a rémes mesét újra elberregték neki agya kerekei kérlelhetetlenül, szigorú logikával: Bögözi Mátyás megmérgezte a kutyát, hogy észrevétlenül a házába lopózhassék az éj leple alatt. A fia tetten kapta, illetve megneszelte, megragadta, leszúrta, aztán világgá ment feleségével. Nem más ölte meg az ő régi ellenségét, nem idegen ember czipelte hulláját a szemétdombjára, hogy ráhárítsa a gyanut: az ő fia volt a tettes, az ő pompás, tüzesvérű, de jámbor, hatalmas erejű, de gyöngédlelkű szerencsétlen fia!

II.

A Bogár András idegein a lelki fájdalomnak csak addig tartott a hatalma, a mig pompás őserejű paraszt lelke a tépelődés zűrzavarából az elhatározás tisztására nem jutott. Ez a zűrzavar sem tartott sokáig nála, olyan egyenes volt a lelke, mint a zsinór. Egy pillanat alatt megcsinálta az egyenleget: ő vén, a fia és menye fiatalok; ő leélte az élnivalóját, rég el volt készülve a halálra, a gyerekek csak most kezdenek élni. Az igazság az, hogy ő haljon meg előbb . . .

Bogár András, miután megtörölte víztől csurgó haját, a tükör elé állott s megfésülködött. A bajuszáról sem felejtkezett meg: kipödörte. Mert csúnya az az ember, a ki elhagyja magát, nem becsüli meg azt, a mit Istentől kapott. Uj féhérneműt már nem váltott András, mint rendesen szokta, midőn a városba megy, csak a csizmáját kente meg kissé, mert iger avút szine volt. Felöltözködvén, kiverte, majd megtömte a pipát és rágyujtott. Nyakba vette a szűrt és kilépett az udvarra, tempósan, öreges tisztességgel. A kapuban még megállott az élettelen Pulinál s mélységes szomorúsággal elbúcsuzott tőle.

— Puli! Jó Pulika! — mondta s kivevén szájából a pipát, megbillentette kalapját.

Ekkor eszébe jutott, hogy nini, hiszen a lovaknak nem dobott szénát, az aprómarha is iszonyún kodákol, hápog, gágog mán. És immár nincs senki a háznál, a ki gondjukat viselné. Már csak megkönyörül rajtuk addig is, mig vissza nem érkeznek a gondviselőik. Szénát dobott a lovaknak, a mit azok hálás röhögő nyerítéssel nyugtáztak . . . Az öreg gazdának elfacsarodott a szive. Nyakába borult Sármánynak és Rárónak s megcsókolgatta az ő hűséges munkatársait az élet mezején. És sírt és zokogott, midőn az öreg Sármány kutyamódra végignyalta az arczát. Könnytelen és csaknem hangtalan volt a zokogása: nem hallatszott ki az istállóból és nem látszott meg a szemén . . .

Bogár András még egy szakajtó kukuriczát szórt a baromfiaknak, aztán ügyet sem vetve az udvaron terpeszkedő hullára, (az utczáról nem lehetett oda látni) kilépett az utczára. Lakatra verte a kaput s elindult gyalogosan a város felé. Pipája kialudt, tüzet csaholt belé, (ő még a kovás-taplós régi emberek közé tartozott), nyugodtan pöfékelve rótta az utczát, derülten köszönt az őt köszöntőnek, a faluvégen még meg is állította a komáját, Csatost:

— Hallod-é, komám, hívséges emberem voltál mindétig, részvétes rokonyom, osztályos czimborám, *tüled* elbúcsuzkodok.

Csatos nagyot nézett. Nem szokott az ő komája eféle érzékeny szavakkal foglalatoskodni.

— Hát hová mén, komám?

— A városba menek.

— A mián még nem köll búcsuzkodni.

— De köll, mert ott maradok örökre.

— Azt bolondul teszi komám. Jó gyerekek a kendéi, szörötik kendet, szivesen eltartják hóttig.

— Igaz, igaz, nem is mennék én, ha nem muszájna, de muszáj. Az éjjel agyoncsaptam Bögözit, mert fel akarta gyujtani a házunkat, hát megyek a törvényre; jobb szeretem így, mintha ő gyünne értem.

— A kiskésit, a Ponczіusát! — káromkodta el magát Csatos, mialatt merőn fogta a komája szemét, — egy szót se hiszek én kendnek, mind csupa hazugság, a mit mondott.

— Hisz majd meglátja, komám. Isten áldja komám.

Bogár András tovább ballagott a város felé. Ő nem félt semmitől, mert Istennel tartott.

III.

Az elszánt, halálra kész apa furcsát hallott a városban a törvényen, a hova önmagát gyilkosként bejelenteni ment. A biró azt mondta neki, hogy egy órával ezelőtt a fia is itt volt ugyanilyen járatban. Le is tartóztatták a fiatal szép asszonyával együtt, a ki erővel osztozkodni akar az ura sorsában, bűnrészességgel vádolja magát, holott egész valója azt mutatja, hogy az ura gyilkosságáról mit sem tudott. Már ki is hallgatták őt s tízszer is rajtakapták a hazugságon.

Andrásnak a szemehéjja se rezdült.

— Hát hazudik a fiam is, — mondta keményen a biró szemébe nézve, — Bögözi Mátyást én tettem el a láb alól, mert régi ellenesem volt, rosz ember volt, árváknak, özvegyeknek hóhérja és mert meg akarta gyujtani a házamat.

A biró fejét csóválta hitetlenül. Aztán meghatottan kezet nyujtott az öreg parasztnak. Ember volt: belelátott a lelkekbe.

— Jól van, gazduram, letartóztatom kendet is, itt maradhat valameddig ki nem sül az igazság.

IV.

Kisült az igazság apróra. Bögözi Mátyás egy ezerkoronás váltót zsarolt ki a fiatal Bogárnétól, a ki egyszer, még gyenge korában, az uzsorás vágyának, illetve merényletének áldozatul esett. Bögözi azzal fenyegette a menyecskét, hogy elárulja az urának. Csak a váltó s egy újabb találka segíthet rajta.

A szegény asszony rémületében aláirta a váltót, de a gonosztevő második kérését már nem teljesítette. Nem ment ki éjnek idején a pajtába, a hova zsarolójának találkát adott, hanem meggyónt az urának . . . Az aztán végzett a gonosz emberrel.

Az esküdtek felmentették ifjabb Bogár Andrást, de az öreg már nem élte meg fölmentését, az itélet napja reggelén felakasztotta magát a mestergerendára.

A «gyermekek» élnek ma is, de inkább csak az öreg kedvéért élnek, a ki egy levelet hagyott nekik hátra, a melyben megkérte őket, hogy ne vegyék szivükre a bűnt, nem a fia az igazi gyilkos, hanem a meggyilkolt. Igérjék meg neki, hogy boldogok lesznek, ha szabadon eresztik, s várnak egymásra, ha becsukják egy pár évre a fiát.

A NŐK KAZINCZY ISKOLÁJÁBAN.

Volt egy nagy ébredő büszkeségű, hatalmas lendületű Magyarország: ez volt a XIX. század Magyarországa. És volt egy másik, lemondó bágyadtságú: a XVIII. századé. De az elernyedt szekulum vége felé hirtelen friss pezsgés zuhog elé a század mélyéből (Bessenyey), majd egy irodalom-csinynyel megújul az izlés, nyelv, költészet: a Kazinczy kora ez.

Valóságos társadalmi újjáalakulás volt ez, a mely a nyugatról jött áramlatokból táplálkozott. Egyik gyökere a természetnek az az emberibb, megértőbb szeretete, a melyet Rousseau sugároztatott ki müveiből. A természet evangeliuma — a mint Goethe R. Emile-jét nevezte — már nagyon éreztette hatását a világ szellemi életében, mikor hozzánk eljutott. Nálunk azonban sajátságos módon összekeverődik a rokkokó beteges, finomkodó természetérzékével. És a mikor Angliában már ezerszer kigúnyolt jelszóvá lett a «kék harisnya», Francziaországban a «précieuses», akkor nálunk kiújul a Kazinczyék szentimentális érzéseiben.

Mindegy: természetszeretet volt ez mégis. Igaz, hogy a «gessneri század» (Csokonai) a természetben magasabb esztétikai örömöket lát, de ezeket hamis és affektált hangulatokban leli föl. A pásztorköltészet minden bája, de minden szenvelgése és erőtlen férfiatlansága uralkodik a művészeteken. Az irodalomban egyszerre kedvelt műfaj lesz az idyll, mely a fiatalos lendületre csendes, méla melancholiát önt. A tájkép, a XVII. század nagy vívmányal vonul be a költészetbe ideális tájaival, halk csörgedező patakjaival, kéken meredező hegyeivel és affektált naivságú ligetekkel, melyeket a bús fülemile jajjal tölt be. — Enyhe, mozdulatlan levegő-égben, zöld világoskék vagy halványsárga szinfoltok között lenge szüzek járják a minétek ősét: a rokkoko pásztortánczait. (L. Watteau hires képét: Menuet). És valóságos társadalmi érték volt «hallgatni ülve

Szent-László. Egészen bent fekszik a Zengő méhében, egy bájos völgyben. A nyarat a püspök itt tölti rendesen egész udvarával. Nem csoda! Egyike ez a legbájosabb, legcsöndesebb, tiszta levegőjű nyaraló tájaknak.

A Zengő környéke is igen szép. A tourista talál itt jó utakat, menedékházakat, mert a Mecsek-egyesület gondosan ápolja e vidék útjait, hogy mindenkinek hozzáférhetővé tegye e szép vidéket.

Ma már vasúton mindenfelől jól megközelíthető, s magában Pécsváradon jó vendéglőket talál az utas, de a vidéken is tisztességesen ellátják az embert. Egy pár napot igen jól eltölthetünk itt, mert hol a kilátás nyújt ritka élvezetet, hol az erdőrengetegek, várromok, vizesések. Annyi dalos madarat meg egy rakáson talán ritka helyen talál az ilyenekben gyönyörködni szerető utas. Messzebb vidékről is érdemes ide kirándulni, a pécsieknek már úgyis régóta kedves kiránduló helye ez a bájos, derült, vonzó tájék.

Ruppert Antal.

1. A pécsváradi vártorony, a hol állítólag Vak Bélát rejtegették. — 2. Vizesés a Zengő vidékén. — 3. Tájrészlet a Zengő vidékéről. — 4. A pécsi püspök nyaralója Szent Lászlón. — 5. Tájrészlet a Zengő vidékéről.

A ZENGŐ VIDÉKE.

AZ APA.

Elbeszélés. — Irta Szemere György.

I.

Az öreg Bogár András, a mint hajnalban az istálló felé iparkodott, hogy rendes szokása szerint ellássa a lovak dolgát, épen a szemétdombon, egy mozdulatlan emberi testet pillantott meg. Odament. Azonmód ráismert a hullára. Bögözi Mátyás volt, a falu első gazdája.

András ráhajolt a tetemre s bár a tagok merevsége elég világosan beszélt, kissé megrántotta a Bögözi karját:

— Gazduram, hej!... Nono, gazduram!

Majd átkarolta a gazdát derékon és átfordította a hátára, mert arczczal lefelé feküdt.

Bögözi Mátyásnak, a hirhedt, kevély, uzsorás nagyparasztnak mély seb tátongott a torkán. Még benne volt a hegyes reszelő, a melylyel kiszorították testéből a lelkét. Igaz, hogy a markolata is alig látszott ki a sebből. Gyilkosa irtózatos szenvedélylyel sújtott le reá.

András istenes ember létére keresztet vetett magára, bár igaz lelke szerint nem igen tudta sajnálni az életében erőszakos, gonosz embert.

— Bocsásson meg néked a nagy jó Isten, — motyogta, — mert az emberek nem igen fognak utánad panaszkodni. Amen — tette hozzá s térdelő helyzetéből feltápászkodott.

Az első döbbenettől lenyűgözött érzés- és gondolatvilága tulajdonképen csak most kezdett felszabadulni.

... Hogy került a hulla az ő szemétdombjára? Az ő portáján nem volt Bögözi Mátyás járatos. Világéletében kerülte, gyűlölte a gonosz embert, egynéhányszor össze is akasztotta vele a rudat s mindig ő lett a győztes, mert a gonoszoknak azon, a ki Istennel tart, nem fog a hatalmuk... És most itt fekszik mégis az ő portáján! Másképen ez nem történhetett meg, — nyilallott át agyán a gyanú, — minthogy odaczipelte a gyilkosa. Hogy elhárítsa magáról a veszedelmet s őt keverje bajba.

Bogár András egy ideig mereven maga elé nézett, majd egy mélyet fohászkodván, belesuhintott a levegőbe. Ő Istennel tartott, nem félt senkitől. Visszament a házba, hogy felköltse a fiát és menyét, a kik nála vagy egy órával tovább szoktak pihenni. Az álom szereti a fiatalságot s kerüli az öreg embert: a természet rendje ez.

András megzörgette a fiatalok ajtaját. Nem kapott rá választ. Igen mélyen alhatnak a «gyerekek», — vélte az apa s egy ideig ott állott az ajtóban, nem akarta a gyerekek hajnali álmát, a mi a legédesebb, megzavarni. Aztán mégis nekidurálta magát. Hulla fekszik a portáján, a szörnyű eset egy hajnali álomnál mégis fontosabb. Minden esetre azonnali gyors intézkedést kíván. Megnyomta a fakilincset s belépett a szobába.

A virágos perkál függöny le volt eresztve, a nap sugara áttűzött ugyan rajta, de teljesen nem világította be a szobát. Azt legalább, a mit András látni akart, nem mutatta meg. Ám hiába húzta félre a gazda a virágos függönyt, a szabadon beözönlő napfény sem esett rá a fiatal házasokra. Az ágyuk üres volt. Nemhogy üres, de érintetlen is.

PÉDER.

Egyházaspéder az 1317. évi dézsmajegyzékben szerepel először, amikor az egri káptalan hosszas pereskedés után visszakapta dézsmáját a püspöktől. Pudor alakban van felsorolva az 1332. évi pápai tizedjegyzékben a parochiális egyházzal bíró helységek között. Földesura a Péderi-család 1427-ben 16 jobbágyportája után szedték az adót. 1480-ban a Hangácsiaknak is vannak részei. 1481-ben a Péderiek egyes birtokrészeit a Bolcsárdi-család szerzi meg, de még 1490-ben is van itt birtoka a Péderieknek. 1562-ben a Reeghy-család egyik birtokosa. 1565-ben Nagy- és Kispéder nevű helységek fordulnak elő, Nagypéder Szeghy Kelemené 6½ portával, Kispéder több nemesé egy és fél adózó portával. 1586-ban a Beer-családot találjuk birtokosai között, lakossága ekkor már református. 1608-ban az abauji ref. egyházkerület egyházai között a péderi gyülekezetet is feltüntetik. E század második felében teljesen elnéptelenedett, a 18. században református vallású magyar jobbágyokkal népesítették be ismét. 1828-ban 113 háza, 792 rk. és ref. vallású lakosa, ref. temploma volt. Földesura a Jánoki-család. Lakosainak száma 1869-ben 568, 1920-ban pedig 385.

Kisközség a cserhát-encsi járásban. Területe 1960 k. hold, lakosainak száma 420, akik 1 kivételével magyarok és 221 rk., 9 rk., 185 ref., 5 izr. vallású. Az őstermelőkön kívül találunk még iparosokat is. Ref. templom helyben, lakóházak száma

86. Vasútállomás Encsi.

Csikvári Abaúj 201. l

HOCHHOLTZER
ERNŐ
V. ÉVES
DÍSZÍTŐ-
SZOBRÁSZ.

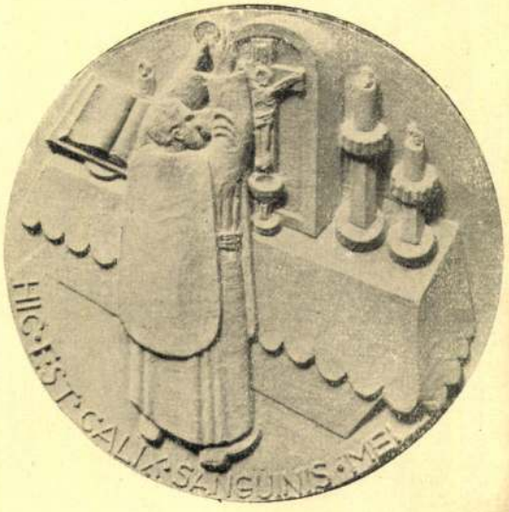

Bal:

GRUBER LEÓ
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ-
SZOBRÁSZ.

Jobb:

TELEKI ÁRPÁD
IV. ÉVES ÖTVÖS.

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ-SZAKOSZTÁLY. PROF. SIMAY IMRE.
ÉRMÉSZET. PROF. REMÉNYI JÓZSEF.
FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE PLASTIK. CLASSE SPÉCIALE DE SCULPTURE.

Iparművészeti Iskola Évkönyve
1880–1941. Bp. 1942

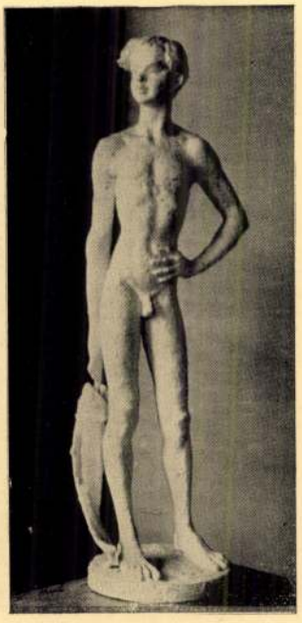

Bal:

BALOGH BÉLA
V. ÉVES
DÍSZÍTŐ-
SZOBRÁSZ.

Közép és jobb:

MUSTI VIKTOR
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ-
SZOBRÁSZ.

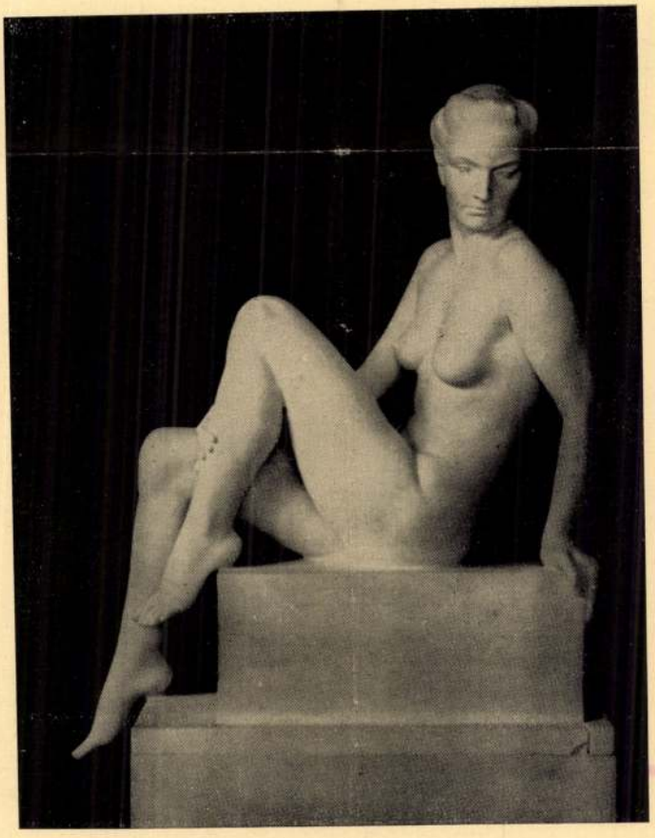

PÉDERY DÓRA
IV. ÉVES
DÍSZÍTŐ-
SZOBRÁSZ.

DÍSZÍTŐ SZOBRÁSZ-SZAKOSZTÁLY. PROF. LUX ELEK (†)

FACHKLASSE FÜR DEKORATIVE PLASTIK. CLASSE SPÉCIALE DE SCULPTURE.

Nem csak világra szóló hittankönyv...

A katekizmus tekintélye

A Katolikus Egyház Katekizmusának előkészítése során, de különösen annak pápai kibocsátása után sokféle vélemény hangzott el ennek a műnek az értékéről. Számos korrekt ismertetés és kiértékelés, de nem kevés hangütésében szubjektív, szenvedélyesen ellenséges bírálat is napvilágot látott vele kapcsolatban. E bírálatok egyik vissza-visszatérő motívuma annak hangoztatása, hogy ez a katekizmus csupán valamiféle dolgozat, összeállítás, amit akár eleve meghaladottnak is lehet tekinteni, figyelmen kívül is lehet hagyni.

Hogyan igazodjék el a hívő ember a hangoknak ebben a zűrzavarában? Két oldalról kereshetjük erre a választ; két tényből kiindulva kapunk pontos képet az új világkatekizmus tekintélyéről. A mű kibocsátásának formája és a mű tartalma alapján. Mielőtt azonban ezeket áttekintenénk, arra kell reflektálnunk, hogy mit is értünk itt a tekintély fogalmán. Az Apostoli Szentszék hivatalos okmányáról lévén szó, itt a tekintély kötelező erőt jelent. Mivel pedig a katekizmus az egyház hitével és erkölcsi tanításával kapcsolatos dokumentum, tanítóhivatali megnyilatkozásnak számít. Ebben a minőségben lehet különböző fokban kötelező zsinórmérték a katolikus ember hite számára, de sajátos jellegű irányelv is mindazok részére, akik azt a nehéz feladatot kapták, hogy az Egyház nevében a hitbeli és erkölcsi tanítást oktassák, képviseljék és alkalmazzák.

Legmagasabb rangú jogszabály

A Katolikus Egyház Katekizmusa kihirdetésének formája feltűnő és különleges volt. Természetesen egyházunkban minden szabályosan kiadott hittankönyvnek van valamilyen hivatalos jellege. Az Egyházi Törvénykönyv is világosan előírja, hogy a püspök az, aki hittankönyvet adhat ki egyházmegyéje számára. Ő az is, aki elfogadhatja, hogy más egyházmegyében (ugyanígy) kiadott hittankönyvet vegyenek át (775.k.1.§).

Ha pedig egy püspöki kar országosan közös hittankönyvet akar kiadni, ehhez az Apostoli Szentszék jóváhagyása is szükséges (775.k.2.§). Ezek a szabályok nem a törvényhozó szeszélyéből keletkeztek. Hiszen felszentelése és küldetése folytán a püspök a hit hivatalos tanúja és tanítója a rábízott részegyház számára.

A Katolikus Egyház Katekizmusa azonban nem pusztán világraszóló hittankönyv, bár ez sem volna kevés. Ezt a katekizmust II. János Pál pápa a „Fidei depositum" kezdetű apostoli konstitúcióval hirdette ki. Az ilyen apostoli rendelkezés pedig a legmagasabb rangú egyházi jogszabály. Ilyen formában nyertek rögzítést olyan hittételek is, melyeket hitünk végérvényesen meghatározó dogmáinak nevezünk. Mégis, nem minden apostoli konstitúció hirdet ki dogmát. Magának a pápai rendelkezésnek a szövegéből derül ki, hogy milyen jellegű és mértékű kötelező erőt kívánt adni az új katekizmusnak Szent Péter utóda, aki azt elkészíttette, magáévá tette és kihirdette.

A hit egységét őrzi

II. János Pál pápa e katekizmus használatáról a következőt rendeli el:

„E Katekizmust azért bocsátottuk rendelkezésükre, hogy biztos és hiteles anyaguk legyen, mely hivatkozásul szolgál a katolikus tanítás oktatásában és különösképpen a helyi katekizmusok összeállításában. De ajánljuk e Katekizmust minden hívőnek, azoknak, akik szeretnék mélyebben megismerni az üdvösség kimeríthetetlen gazdagságát (vö.Ef 3,8)... Ennek a Katekizmusnak nem az a célja, hogy az egyházi hatóságok, az egyházmegyés püspökök vagy a püspöki konferenciák által szabályosan elfogadott helyi katekizmusok helyébe lépjen. Még kevésbé, ha ezek az Apostoli Szék jóváhagyásával rendelkeznek. Inkább az a célja, hogy bátorítsa és segítse új helyi katekizmusok szerkesztá-

juk az egész egyháznak a Katolikus Egyház Katekizmusa névvel ezt a hivatkozási alapul szolgáló szöveget, a katekézis megújítására". Ezek szerint a kibocsátó szándéka az, hogy a szöveg az egész egyház hitoktatásában forrásmunka és hivatalos alap legyen, mégpedig éppen tartalmi szempontból. Vagyis többek között a hittankönyvek összeállításához biztos vezérfonalul szolgáljon.

Tükröt tart elénk...

A katekizmus tekintélye nem pusztán kiadásának hivatalos formájából és szándékából adódik, hanem tartalmából is. Súlyosan tévednénk tehát, ha azt hinnénk, hogy a benne foglalt hitigazságokat elfogadni és képviselni „csak" annyiban kötelező, amennyiben a tisztelet és elfogadás II. János Pál pápa kihirdető rendelkezésének jár. E katekizmus ugyanis valóban az egyház hitének foglalata. Ha áttekintjük a lábjegyzeteket és a kötet végén szereplő forrásjegyzéket, akkor ráébredünk, hogy itt — többnyire szó szerinti idézet formájában — a Szentírás és Szenthagyomány áll itt előttünk úgy, ahogyan azt az egyház tanítóhivatala hivatalosan értelmezi és továbbadja. Ennél tisztább és tekintélyesebb forrása pedig nem létezik a katolikus hit számára. Persze nem minden idézet egyenrangú a Katekizmusban. Mindegyiket eredeti rangjának, „tekintélyének" megfelelően kell szemlélnünk. Így különösen azokat a részeket, amelyekben pápák vagy egyetemes zsinatok hitbeli tanítást véglegesen kötelező erővel meghatároznak. Ezek az igazságok pedig nem csupán a nyilvánosan tanító egyházi megbízottak munkájára nézve parancsoló erejűek, hanem minden katolikus ember a hit belső meggyőződésével kell, hogy elfogadja őket. Többek között éppen ennek a normatív hitnek az elfogadása teszi a katolikus embert a Katolikus Egyház teljes közösségének részesévé. Ez pedig már nem külső parancs, hanem hitünk és vallásunk lényegéből adódik. A Krisztusban kapott teljes kinyilatkoztatásban — a hiteles tanúságtétel hagyományán keresztül — az egyházban részesedünk. Nem filozófiai rendszereket kell tehát számonkérnünk a Katolikus Egyház Katekizmusán sem, hanem örömmel kell felismerni benne hitünket, mely Krisztustól ered és az apostoli hagyomány közvetítésével érkezik hozzánk. Egyeseknek ugyan — miként kezdettől fogva mindig — botrányosnak tűnhet ez. Mások, akik emberi „bölcsességet" keresnek, ostobaságnak találhatják...

A mai katolikusok elé tükröt tart ez a könyv: Fel tudják-e ismerni benne Isten erejét és bölcsességét?

Erdő Péter

Társunk-e a Szentírás?

Rövid időre tavasz köszöntött a télbe. Napfényben fürdött a tér, benépesültek a padok, gyerekek rohangásztak a roskadó hó dombocskái között. Szüleik és nagyszüleik féltő gonddal és érezhető büszkeséggel figyelték ugra-bugrálásukat.

nyét, amely a szerző különböző alkalmakra készített igehirdetéseit tartalmazza. Keresztelő, házasság, évforduló, beiktatás, temetés — s mindegyikhez az alkalmas szentírási textus, mely megalapozza örömünket, vigasztal bánatunkban.

Pédery-Hunt DÓRA

„Milyen örömük volt a mai napon?"

— Emlékezetes találkozások —

A poprádi áruház szép, otthonias éttermében kijövet, az ajtóban néhány diák tette fel a fenti kérdést szlovákul, kezükben ceruzával, jegyzetfüzettel. Meglepve néztünk rájuk, Irénke barátnőm szepességi születésű lévén, pontosan megértette a kérdést, de azért megkérdezte: miért kíváncsiak erre? „Középiskolás diákok vagyunk és ezzel a címmel kell dolgozatot írnunk. Már több bácsit és nénit megkérdeztünk, gyerekeket is" — mondták mosolygósan, látva csodálkozásunkat. Mit is mondhattunk hirtelen? Dicsértük a szép éttermet, a figyelmes kiszolgálást, a jó ebédet, aztán már oldottabban folytattuk: örültünk, amikor reggel szobánk ablakából megpillantottuk a Tátra havas csúcsát, mögötte a felkelő napot, miközben Dita, kedves háziasszonyunk hozta a gőzölgő kávét, és örülünk, hogy délután a kisvasúttal a Csorba-tóhoz mehetünk... A két kislány és a három fiú szorgalmasan jegyezte szavainkat, és amikor megtudták, hogy magyarok vagyunk, Budapestről jöttünk, füzetük külön oldalára még autogramot is kértek...

Kérdésükre és az okos témát, dolgozatcímet adó tanárnőjükre, ismeretlenül is sokszor gondolok. Ügyesen vezeti rá tanítványait és a kérdezetteket arra, hogy rohanó életünkben, a szürke hétköznapokban álljanak meg egy pillanatra és gondoljanak arra is, ami szép volt, aminek örülni tudtak, — örülni tudtunk. Például közvetlen környezetünknek, egy találkozásnak, egy levélnek, egy jó szónak...

A művészeteknél, kiállításoknál maradva — sajnos, mindenről részletesen beszámolni nincs lehetőség —, itt is voltak szép találkozások. Például, amikor a Közlekedési Közművelődésért Alapítvány gemenci-szekszárdi kirándulása befejezéseképpen a várostörténeti ismertetés során az 1802-1805 között épült *Belvárosi templomban Weber Antalné* (Panni), helybeli magyar szakos tanár olyan építészeti, művészettörténeti magyarázatot tartott, hogy egy egyháztörténésznek is dicséretére vált volna, s ilyen szinten folytatta az 1753-ból való Szentháromság szobor ismertetését és a város történelmi emlékeinek bemutatását.

Ilyen emlékezetes találkozás volt az Iparművészeti Múzeumban rendezett „Kanadai tervezők" kiállításán, mely a sokféle látásmódot tükrözve, a közösségi érzés erősítéséhez keresi az utat. A természet és az ember egymásrautaltságának kifejezésével emel szót a táj pusztulásának, pusztításának (!), a természet rombolásának megakadályozására. Magyar történelmi vonatkozású érmek, egyházi jellegű domborművek, Bartók portréja előtt találkoztam a művek alkotójával, *Dóra de Pédery-Hunt*-tal. A főképpen templomi belsők, szakrális szobrok művésze 1948-ban kényszerült távozni Magyarországról, azóta Torontóban él és dolgozik. A kiállítás megnyitóján történt találkozásunkra emlékezve, karácsonyra kedves levelet kaptam tőle azzal a befejezéssel „ha érdekel, küldök vallásos tárgyú érmeimről, szobraimról néhány fotót. Most leszek 82 éves és hálát adok a jó Istennek, hogy még mindig megállás nélkül tudok dolgozni". A Kanadából, karácsonyi bélyegekkel érkezett borítékban elküldte a torontói Szent József Testvérek kápolnája részére készített szobrának és egy karácsonyi domborművének a fényképét, Toronto-Ontarióból...

Schelken Pálma

J. atya legendáriuma

KRITIKA

Tóth Judit: Liturgia (Versek 1984—1994)

„Nincs makulátlan, csak az áldozat meg nem ismételhető tettei."
(Agnus Dei)

Tóth Judit indulása óta, első verseskötete, a *Tűzfalak* (1963) megjelenésétől kezdve megbízható és jó költő. Korosztálya legjobbjai közé tartozik, ami az évek múlásával hovatovább azt jelenti, hogy a legjobb élő költőink közé. Mégis gyakran megfeledkezünk róla, mégsem említjük, mégsem hivatkozunk rá, nem idézzük annyiszor, ahányszor joggal megérdemelné. Persze ennek is megvan a maga prózai magyarázata. Tóth Judit 1966-tól Párizsban él, s azóta nem vesz részt a hazai irodalmi közéletben, viszonylag keveset ír és közöl a lapokban, kevés kötete jelent meg, és költészete komor, fájdalmas élményekkel telített, tragikus ízekkel áterezett. Akár azt is mondhatnánk, hogy lírai világa nem elég tágas, tematikai szempontból, hangulatát, hangvételét és hangszínét tekintve nem elég gazdag és változatos. Mindez igaz ugyan, ám művészi értékére vonatkoztatva mégis megtévesztő és félrevezető megállapítás. A versek intenzitása, sugárzása és sodrása ugyanis hihetetlenül erős, művei szinte észrevétlenül varázsolják el és ragadják magukkal olvasóikat.

Tóth Judit gyerekfővel, üldözöttként, anyját elveszítve élte át a háborút, s ez az időszak, az akkor szerzett, fölkavaró élmények döntően befolyásolták későbbi sorsát, költészetének alakulását. Az Újhold vonzáskörében, Pilinszky János és Nemes Nagy Ágnes nyomdokain elindulva lett költővé. Az ő szemléletüket, eszköztárukat és módszerüket elsajátítva, magáévá gyúrva

vádló, Jób panaszait ismétlő, Isten némaságát értetlenül és kétségbeesve észlelő álláspontról jut el aztán, többek között a Stabat Mater fájdalmának átéléséig, a megtestesülés titkának, az Agnus Dei misztériumának megértéséig, s ahhoz a megnyugtató, boldog fölismeréshez, hogy Istenbe omlanak és hanyatlanak az ártatlan áldozatok, és Őbelé térnek vissza, Őbenne áradnak és apadnak szakadatlanul az évezredek. Könyve megrendítő olvasmány, katartikus hatást kiváltó, nagyszerű verseskötet. *(Kortárs Kiadó, Budapest, 1995)*

(p.j.)

Gyárfás Miklós: Ó, ti szegény Erasmusok...

Komoly erkölcsi kérdéseket vet fel a szerző utolsó írásait összegző „novellafutamában". Hol az antikvitásba, hol a középkorba, hol pedig a közelmúlt zavaros évtizedeibe kalauzolja az olvasót. Úgy látszik, mindegy, hol, melyik korban él az ember, mindig ugyanazok az esendő jellemvonások határozzák meg a sorsát, és mindig ugyanazokkal a kísértésekkel kell megküzdenie. A novellák főhőseit, Diogenészt, Corvin Jánost vagy az Erasmust példaképéül választó R. E.-t is határozott elképzelések és vágyak vezérelték, bizonyos helyzetekben mégis mindnyájan kénytelenek voltak megalkudni. Elfelejtették vagy feladták eszméiket és álmaikat, elveszítették ábrándképeiket, amelyek már csak távoli emlékként, nagy ritkán felmerülő reménységekként kísérték tovább őket.

Ilyen az ember — sugallják a novellák. Szorongató helyzetében, megpróbáltatások és állandó küzdelmek közepette igyekeznek a hősök emberi mivoltukhoz híven helytállni, kísérleteik azonban gyakran kudarcot vallanak. Olykor elcsüggednek. Elfáradnak. Talán úi-

Pedery Hunt Dóra

Select Group Meets In Budapest For Medallic Congress

By Dora de Pedery-Hunt

On the fourth of September, 1977, a selected group of mint directors, private mint owners, medal publishers, designers and lovers of art medals gathered in Budapest, Hungary, for the 17th biennial Congress and Exhibition of FIDEM (Federation Internationale de la Medaille — International Federation of Medallic Art).

Twenty-five countries — among them Canada — sent their delegates and the crop of their best contemporary art medals to this important congress and exhibition. To welcome them, Hungarians opened the doors of their magnificent new National Gallery, which, by the way, is built into the expertly restored former Royal Palace, now the Palace of Buda.

This National Gallery is undoubtedly one of the most beautiful galleries in the world — glass and red marble glisten throughout airy rooms with paintings and sculpture of past and present, a breath-taking view from the window and charming little corners for a steaming, fragrant cup of coffee while resting tired feet. No wonder it is well frequented by the local population as well as by the visitors from foreign lands.

Pictured at the Budapest congress are Dr. W. Muldner-Nieckowski (left), Polish delegate, and Yves Malecot, honorary president of FIDEM. Behind Malecot are Alfred E.H. Petrie, former curator of the National Medal Collection in Ottawa, Yvon Garlepy, master of the Royal Canadian Mint, and Dora de Pedery-Hunt, Canadian delegate.

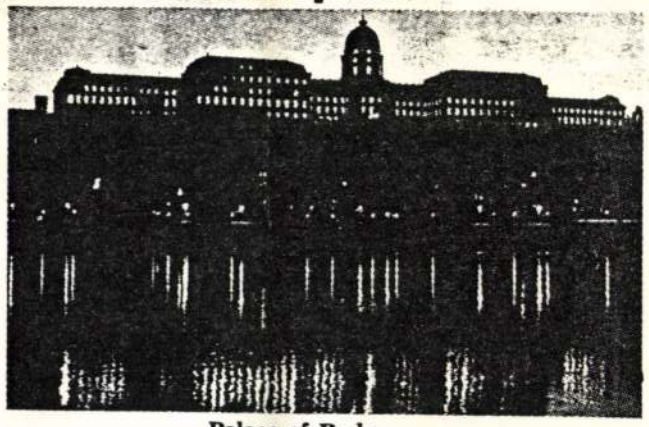

Palace of Buda

With real Hungarian ingenuity, the organizing committee overcame one of the great hurdles: how to display 2,000 medals?

Their best gallery architect was called in and the result came close to a miracle — every single medal had its own proper place, its own importance, its own color. The cases, built into the wall, formed a continuous line — one never missed a country or any individual artist's work.

If, in the display, one medal still dominated, it was not caused by advantagious placing, but by its own artistic merit. The colors of patination, the shimmer of surface, the flicker of highlights — all were there. What a feast for the hungry eye!

When the mind and feet became tired, one could sit comfortably in one of the numerous alcoves, watch rotating color slides of different medals and listen to gentle music.

Conferences, meetings and discussions functioned like clockwork. Everything was on time with no jammed projectors, blown fuses or dead microphones!

Every aspect of medallic art was touched on at the workshops: the historical importance of medals, the different fields where medals could play a role, the new techniques or just the aesthetic appeal of medals. And to keep us from staying too long in the clouds, the production, the marketing, the quality control and high standards were discussed as well. One could not help but learn and add to one's own knowledge.

In my lecture, I gave a short history of Canadian medals, under the title Medals From Under The Snow.

If you are one who wonders, please be surprised — there is a history of Canadian medals!

Canada's 400 years can be followed quite clearly through medals designed and manufactured in Canada or for Canada in other countries. Most Canadians would never know they ever existed.

While researching the material — with the invaluable assistance and profound knowledge of Alfred Petrie, former Curator of the National Medal Collection — I found a wealth of important and sometimes beautiful medals. Right then and there, I vowed that I will not stop at a short lecture where one can only scratch the surface, but I will dig deep into this treasue-house and unearth more material and write a book on The History Of Canadian Medals. It should be forthcoming soon.

Complementary to the FIDEM Congress, there were several medal and coin exhibitions installed in Budapest. Among these were The History of Hungarian Coinage at the upper level of the National Museum; an excellent exhibition on medical themes at the Semmelweiss Museum of Medical History; Hungarian Contemporary Medals in the Csontvary Gallery, where one had the chance to purchase the exhibited medals; and, there was the National Biennale of Medals in Sopron (West Hungary). This exhibition, in a newly restored charming medieval building, housed a special medal exhbition of Beni Ferenczy, one of the greatest masters of our times.

It was evident from the

Continued on Page 27

Self portrait by Dora de Pedery-Hunt

Kind regards,
Pedery-Hunt Dóra

'CENTENNIAL OF THE PUBLIC ARCHIVES OF CANADA'

Canadians Should Join Ranks Of Art Medal Lovers

Continued from Page 12

expanse of the events that Hungarians are very medal-conscious.

Medallic art has a long tradition there and this may be the answer for the question, why are Hungarian medals and coins on such a high artistic and technical level? One just cannot see there those horrible medals we North Americans produce, sell and buy in such vast quantites. Even their mass-produced ones are better than ours — they are no eyesores.

But there were some more pleasant surprises worth mentioning.

One was Japan who, while at the past congresses sent some pretty weak medals, suddenly reappeared with strong and good ones. As I understand, the Italian master Francesco Giannone had an exhibition in Japan and some of the artists there studied with him. In any case, the change for the better has been dramatic.

The other country where improvement was noticeable was the Soviet Union. About 50 medals by 50 artists were shown, fine contemporary designs and very little of the old political style, if any at all.

It is impossible to single out countries or individual artists from such a huge exhibition. I would rather mention the great variety of materials in which contemporary artists work. Next to bronze and silver,

Dr. Nottveit Bethune medal

there were medals in porcelain (glazed and bisque), glass, stainless steel, enamelled copper, pewter and also plastics of various kinds.

A congress of such magnitude quite naturally managed other programs and extra-curricular activities well and with a special grace and elegance.

If the long days were for the mind, the evenings were for the senses. There was a garden party on Margaret Island, given by the Mayor of Budapest, and an enchanting boat trip on the moonlit Danube with folk music and dancing and, last but not least, a glittering banquet in the Grand Ballroom of the Duna-Intercontinental Hotel.

Among the close to 300 participants were, from Canada, Yvon Gariepy, master of the Royal Canadian Mint, Alfred E.H.Petrie, former curator of the National Medal Collection, and myself, Dora de Pedery-Hunt, appointed as Canadian delegate to FIDEM.

From the United States came Mary T. Brooks, former director of the U.S. Mint, now consultant to Paramount International Coin Corporation.

Also attending, were Fernand Lembourbe, associate director of the Mint, Paris; Yves Malecot, honorary president of FIDEM, Paris. : Harold Glover, consultant to Inco Europe Limited; Arne Bakken, director of the Royal Norwegian Mint; H. Van Remundt, director of the Royal Begeer, Holland; Gay van der Meer, curator of the Royal Cabinet of Medals, Holland; Wieslaw Muldner Nieckowski, Polish delegate to FIDEM: Dr. Heinz Fengler, director of the National Medal Collection, Berlin, German Democratic Republic; Dr. Otto Marzinek, president, German Medal Association, Cologne; Kurt Stockli, director Federal Mint, Switzerland; Dr. Vaclav Prochazka, curator of Contemporary Sculpture, National Gallery, Prague; Raymond Lloyd, FAO, Rome; and many, many others headed by the unanimously re-elected President of FIDEM, Lars O. Lagerquist, chief curator of the National Museum. Stockholm, Sweden.

The Portuguese Delegate, Dr. Carlos Baptista da Silva, brought a special message to FIDEM — the next Congress and Exhibition (1979) will be in Estoril, Portugal, sponsored by the Gulbenkian Foundation.

Before closing the report, I would like to note something of interest — in addition to the professional participants, a small group of medal collectors came to Budapest.

They always attend these congresses because they find that this is the easiest way to replenish their collections. Here they can see the best contemporary medals from all over the world, contact or meet the artists and make up their mind about choices and purchases.

Almost all of them specialize in different fields — for example, one collects medals on medical subjects, some are interested in musicans, dancers or scientists, some are interested in religious subjects or sports. One Swiss collector told me that he had 900 cast medals — all on science or scientists. A U.S. Physician friend of mine collects medical or Judaic medals.

I would like to end this report by expressing my hope and belief that the appreciation of art medals will reach us too, sooner or later.

Canadians, or for that matter Americans, should be able to join the ranks of art medal lovers and reap endless enjoyment from this sophisticated and intellectual art form.

CANADIAN COIN NEWS

VOL. 15 NO. 14 SECOND CLASS REGIST

Deer Hun

movie that's goin

That the same cynical myth-making is now being applied to Vietnam (there'll be Deer Hunter 2, I bet) induces more melancholy than anger in those like myself, who saw whole communities used as guinea pigs for the testing of a range of "anti-personnel" military technology, and who saw demoralized, brutalized, often mutinous and doped American teenagers lying in their own blood and shit, for the purpose of some pointless, sacrificial siege staged in the cause of nothing, except the gratification of inept brass in their air-conditioned bubbles...

There is not a passing hint in The Deer Hunter that Vietnam was, above all, a war of rampant technology against human beings. There are, however, heavenly violins...

Much of Vietnam is a moonscape, from which visible signs of life—houses, factories, schools, hospitals, pagodas, churches—have been obliterated. Forty-four per cent of the forests have been destroyed; in many of those still standing there are no longer birds and animals; and there are lorry drivers who will

who are permanently deaf as a result of the American bombing at Christmas 1972.

In Hanoi's Bach Mai Hospital, doctors have discovered that "Napalm B", which the Dow Chemical Company created specially for Vietnam, continues to smoulder under the skin's tissues through the lifetime of its victims. People continue to die from the effects of plastic needles which were sprayed by bombs created specially for Vietnam and designed so that the needles moved through human organs and escape detection, even under X-ray.

That is enough, I suppose. There are the tens of thousands of heroin addicts, and a strain of VD for which there is no certain cure. There are the permanently dislocated and the insane, who ran from General Westmoreland's "free fire zones". And there are the thousands of American-fathered children, several were singing this song when I visited a Saigon orphanage: "The war is gone... planes come no more... do not weep for those just born... the human being is evergreen". If you see The Deer Hunter, you

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1979 APR 11

DAILY NEWS

Pédery Dóra
nobványművész
1021

CANADIAN PLAQUE: A plaque representing early 20th-century Hungarian poet Endre Ady made by Hungarian-born Canadian sculptress Dóra Pédery. Ms. Pédery, who completed her studies at the Budapest School of Applied Art in 1943, represented Canada at the Small Sculpture Biennale in Budapest a few years ago. She had several plaques and sculptures exhibited in Toronto's Cameron Gallery in 1965 and is best known in Canada for her collection of coins. Many of her works are shown around the world. In Hungary on a recent visit, Ms. Pédery said she was preparing an exhibition she expects to arrange in this country shortly (k)

sportágban javulás

indulás előtti napokban itthonról izgulhatott tár-

PONTSZERZŐ sportág-nuban és birkózásban — s mutatkozott. Kajak-ke-os kapitány új szellemet nyebb felkészülés már az ág eredményeit is kedve-. A magyar versenyzők nyertek világbajnokságot, ő az olimpia műsorán is biztató jel, akárcsak a és világbajnoki szerepléindkét sportágban alapos nt. Akárcsak a női röpz olimpiai csapat öt jáde az újakkal kiegészült net nyert az Európa-bajdta őrizni helyét az élvopedig tizenegyedik helyugrottak előre az európai hány sportágban, mint az öttusában, továbbra sem lyzet, de a rendkívüli tázesített atlétikában és etkezett be a remélt, álmelkedés.

PORT azonban az 1980-as e helyreállítására készül, yítani, hogy a Montrealob eredmények csak pilsnek tekinthetők. A fel-, hiszen a legelső vonal-, az Egyesült Államok és atikus Köztársaság sporkiemelkednek a mezőnyövetkező országok (Német

A magyar vízilabdaválogatott az Európa-bajnokság elnyerésével bizonyította világelsőségét. A csapat három kiválósága nagy munkában (balról) Horkai, Szívós és Faragó (egyaránt fehér sapkában) Jobbra: Gerevich Pál, a hétszeres olimpiai bajnok, édesapja példáját követve lépett Buenos Airesben a győzelmi dobogó legmagasabb fokára

Szövetségi Köztársaság, Lengyelország, Románia, Japán, Bulgária volt a sorrend Montrealban) versenyzői sem töltik tétlenül az időt. A sportvezetés 1978. január 1-től két fontos intézkedéssel igyekszik a fejlődés serkentésére, meggyorsítására. Az egyik a sportolók új minősítési rendszere. A szintek megszigorításával egyidőben új osztályt hoznak létre, az úgynevezett „nemzetközi" kategóriát. Ebbe valóban nemzetközi színvonalú szerepléssel (magasugrásban például a 224 cm többszöri teljesítésével), valamint az előre kijelölt, fontos versenyeken elért kiemelkedő eredményekkel lehet bekerülni. A nemzetközi osztályba sorolt versenyzők azután a jelenleginél is jobb feltételek között készülhetnek versenyeikre, és magánéletük problémáinak megoldásában is több segítséget kapnak, hogy valóban minden erejüket és figyelmüket a felkészülésre, illetve a versenyzésre összpontosíthassák. A közelmúltban készült el, és ugyancsak 1978. január 1-én lép életbe a szakosztályok új kategorizálása. Közben tudott, hogy a sport jövője tulajdonképpen a szakosztályokban dől el. A fejlődés attól függ, hogy nevelnek-e elegendő fiatalt a szakosztályok, helyes módszerek szerint folyik-e a nevelő tevékenység. A felnőtt versenyzőket ugyanis nagyon nehéz, sőt egyes esetekben már lehetetlen egy-egy sport alapvető technikai fortélyaira megtanítani, ha azt fiatalon elmulasztották vagy rosszul sajátították el. A szakosztályok kategorizálása, feladataik pontos meghatározása és azok végrehajtásának későbbi ellenőrzése alaposabbá és egyben céltudatosabbá teheti a sport egészének szakmai munkáját. Az osztályba sorolás a sportolók kategorizálásához hasonlóan előnyökkel is jár, de a sportvezetés a jövőben csak a valóban arra érdemeseket kívánja támogatni. A szervezeti intézkedések a fejlődés meggyorsítását szolgálják és már a közeli időszakban, esetleg a következő olimpiai játékok magyar eredményeit is nagymértékben javíthatják.

V. D.

A LELÁTÓRÓL JELENTJÜK

Brian Gottfried

A NEMZETI GALÉ

ól

FÉLTUCAT!... Nyilasi Tibor fejese (képünkön a Ferencváros fiatalja magasan felugorva fejel, mögötte Kereki áll készenlétben, a kapus Galarsa viszont elkésett) megnyitotta a gólok sorát. A magyar labdarúgó-válogatott az utolsó világbajnoki selejtező első mérkőzésén 6:0 arányban győzött Bolívia csapata ellen. „A sportban ugyan minden lehetséges, mégis lehetetlennek tartom, hogy a jelenlegi magyar válogatott 7:0-ra kikapjon La Pazban" — mondotta a mérkőzésre Budapestre érkezett Joao Havelange, a FIFA, a Nemzetközi Labdarúgó Szövetség brazil elnöke, s a magyar együttes első félidő-beli játékát, a nagyszerű közönséget dicsérte. A negyedmillió jegyigénylő közül a lelátókon helyet foglaló hatvanezer néző valóságos zászlóerdővel fogadta a játékosokat, az üdvözlésnél játszott himnuszt hangosan énekelték, és igazán lelkesen buzdították kedvenceiket. Lendületes támadások követték egymást, gyorsan estek a gólok. Zombori huszonöt méterről küldött hálót szaggató bombája élményszámba ment. Az első félidőben szerzett ötgólos előny birtokában a második Törőcsikék már kicsit kényelmesebben játszottak, s csak egy újabb gól esett. De a hatgólos előny is megnyugtató a november 30-án La Pazban sorrakerülő visszavá-

1977 NOV. 5

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 NOV. 5

MAGYAR HÍREK

Pédery-Hunt Dóra
szobrász

A kiállításon

NEMZETKÖZI ÉREMMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS A

külföldi magyar művészek munkáib

Pédery-Hunt Dóra (Kanada): Ady, a költő. 1966.

HÉVÍZ

A Thermál Szálló

A Thermál Sz
ben Szinte Gáb
liképe

Az ember a derekához kap, és azt mondja: „Au!"

Aztán fölegyenesedik, ás, kapál tovább, mintha fizetnének érte. Pedig nem fizetnek. Sőt! Hogy mennyibe került már eddig is a pestkörnyéki kert, arról jobb nem beszélni. Viszont a természet csodás, és ha alaposan felásatik a meggyfák alatt a föld, ha beporzás előtt nem hullanak le a fák virágai, még meggy is terem a fán.

„Au!" — ismétli egyre fájdalmasabban az újdonsült természetimádó, korunk e szép hobbijának egyik művelője — s egyszer csak a Hévízi Állami Gyógyfürdőkórház betegszobájában találja magát. Gyúrják, gyömöszölik, súlyozzák, áztatják, iszapba göngyölik, villanyozzák, tornáztatják és úsztatják a tó meleg, gyógyító vizében.

„KÜLÖNFÉLE NYAVALYÁSOK"

„Valamikor a Hévíz forrástavát úgy elrejtették évszázadokon át a mocsarak az emberek szeme elől, hogy ingyen kiterjesztett kincseiből nem részesülhettek."

Hogy ez a „valamikor" a krónika szerint pontosan mikor volt? A környék római kori leletei messze századokat idéznek. Vagy évezredeket. Hiszen a tó eredete visszanyúlik arra az időre, amikor a Balaton környéki bazalthegyek is megszülettek.

De folytassuk még a fenti idézetet: „... alig tudódott meg ezen hasznos víz, máris sok részekről különféle nyavalyások folyamodnak hozzá".

Egy régi napló felsorolja az 1795-ik esztendőben meggyógyult betegek nevét a „Betegségek és Nyavalyások körül írásával".

Dr. Babochay József, Zala vármegye tudós főorvosa, Hévíz első tudatos népszerűsítője pedig így ír: „Boldog Zala vármegye, amelynek területén ez a gyógyító tó fakad, amely által a beteg test és a testnek ellankadt részei, inai megerősíttetnek... és megújul a test és deli ábrázatba öltözködik..."

Az előző nemzedékekből a költők közül Berzsenyi Dániel volt az első, aki többször is megfürdött a tóban, hosszabb időt töltött Hévízen a diplomáciai útjáról Angliából hazatért Pulszky Ferenc, valamint Eötvös József, Kemény Zsigmond és Eötvös Károly. Később Móricz Zsigmond is itt írta a Rokonok című művét. A húsz évvel ezelőtt elhunyt Szabó Lőrinc három szonettel hódolt a téli Hévíznek. Hadd idézzük az egyik költemény három utolsó sorát: *Rőt lótusz a vizen; zöld levelén a / nyarat vartyogja kollégám, a béka; / s a parton még vacog a február.*

S hogy milyen „sok részekről" folyamodnak a tó vizéhez manapság, saját tapasztalásainkkal is megtoldhatjuk. Idén nyáron Nyugat-Európa szinte minden országából; az Egyesült Államokból, Kanadából, Ausztráliából rendszeresen térnek ide vissza magyarok.

Biró Béla, a miskolci Munkás Sportegyesület egykori játékosa feleségével együtt például Melbourne-ből érkezett.

— 1949-től jóformán évenként jöttem Hévízre — mondja. — *1956 óta élek külföldön.* Most kiújult izületi gyulladásomat itt gyógyíttatom ismét. A kórház igazgatója, *dr. Strecker Ottó főorvos úr mindent elkövet* a gyógyulásom érdekében. Ami pedig Hévízet illeti: ha nem fedeztem volna fel a régi futballpályát, nem ismertem volna rá a fürdőhelyre, annyira kiépült.

TERMÉSZE

Milyen reumá
alkalmas Hévíz?
dőkórház főorv

— Kórházunk
működik állam
mozgásszervi bet
utáni utókezelése
dőkúra eltart h
állapotától függ
komplex kezelést
tornát, elektrom
léseket, s csak ha
szeres kezelést.

— A fürdőgyó
bizonyos fokig
előtt tehát egy
külföldről idejön
haza megvizsgál
orvosának vélem
kúra elvégzésér
azokban az orsz
gyászat nem is
skandináv állam
gák sajnos nem
választ adni, és
túlságosan nagy
iránt. Pedig tud
ban is egyre nag
zák ezeket a t
fizikoterápiás in
merték ők is a
megfelelő egyens
se, hogy szélese
Hévíznek kétszá
mindig a legújab
zelést. A hévízi
zonyíték — bár
sok betegünk m
hozzánk. Ugyani
gek véglegesen n
legesen javíthat
ajánlatos megism

EGÉ

Sokan szívese
hasznossal. Nyá
Hévízen töltik.
nél a mozgáss
munkaterületek
szatban, a vasú
mint foglalkozás
lalatuk, intézmé
és a kórház na
csarnokában el
kúrát; így mege
tegség kifejlődé

Hévíz tele va
a földszintestől
ig — nem csoda,
nem ismert rá

Ami pedig a
a Hiltonnal ver
fejezett célja a
Már javában ép
és a kezelőintéze
menni a gyógyu
vitték-hozták a
lőcsarnokába és
övezte tóhoz, me
író így búcsúzott

„Ebben a tól
tó a feledés tava."

Hogy finnül h
de magyarul gyö

Pédery-Hunt Dóra Szépvölgyi Zoltánnal, Budapest főváros tanácsának elnökével a Margitszigeten

Rédner Márta felv.

1021

ÉRMEK, ÉS AZOK TÖBB OLDALA

Számomra ez a riport Pédery Dórával, a fiatal szobrásznővel 1945-ben kezdődött. Írni akartam ugyanis esztergált fafiguráiról, melyek olyan izgalmasan eredetiek és mulatságosak voltak, hogy egyszerűen nem értettem, hogy miért nem akar interjút adni. Dehát a képzőművészek néha hadilábon állnak a sajtóval. A riport nem jelent meg. Pédery Dóra nem sokkal később Kanadában telepedett le.

Amikor 1965-ben először Torontóban jártam, ő már ott jó nevű művész volt. Nála rendelte meg a torontói tanács a városháza újszerű, félkör alakú épületének emlékérmét is.

Felhívtam telefonon, de hűvös választ kaptam: „Nem... inkább ne... otthon, ugye, nem szeretnek engem... és én nem is emlékszem, hogy mi..."

Most nyáron azonban, mégiscsak eljutottam hozzá. Nem mintha erőszakos volnék, de van egy közös barátnőnk, aki imádja Dórát, és nekem is élményt akart szerezni. Ott álltunk hát Pédery-Hunt Dóra kanadai villájának műtermében, ahol mindenekelőtt saját másfélszeres életnagyságú portréja kapott meg. Igen őszintén ábrázolta önmagát — a sok keserűséget, a magányt és zártságot — nemes rajzú asszonyi arcán. Ekkor fejezte be a francia pénzverde számára készült lovasdomborművét is, mely számunkra, már témájánál fogva is, rendkívül érdekes. A mi „Nagy Bercsényink" fiát ábrázolja, aki óriási katonai karriert futott be Franciaországban: „Grand Maréchal de France" lett, ami állítólag — rajta kívül — idegennel nem fordult elő.

Láttunk azonkívül izgalmasan modern, felnagyított ékszerterveket is.

— Én is átestem ezen az absztrakt korszakomon — mondja az immár kedves, oldott és őszülően szőke, szürke szemű Pédery Dóra. Aztán megmutat egy ólomból öntött, kicsi indián istenséget, félig sárkánygyík, félig asszony. — Ez egy indián mese hősnője, és jelenleg a kedvencem. Egyébként ősszel Budapestre utazom az érmészek kongresszusára, mint kanadai küldött. Hivatalosan, most először — teszi hozzá gyorsan és szárazon. Mert ugye, a mi nemzedékünk sosem volt érzelmes, és most sem az...

Egy nagyon szép, kivételesen enyhe őszi estén meg is érkezett Budapestre.

A Margitszigeten találkozunk ismét, ahol megismerkedünk a legkülönfélébb gyűjtőkkel és művészekkel:

azzal, akinek a legtöbb tudósportré van birtokában, dr. Lauffenburg, baseli műgyűjtővel (itt is tudósportrékra vadászik), s azzal, aki szabadkőműves érmék és jelképek gyűjtésére szakosodott. Odette Singla marseille-i főiskolai tanárral és szobrásznővel, aki otthon épp most fejezte be első nagy, köztérre kerülő reliefjét, és — többek közt — azért jött el, hogy a budapesti múzeumok híres Rubens- és Greco-gyűjteményét megnézze, és megismerkedjék a modern magyar művészettel, amelyről már annyit hallott.

Amikor Pédery-Hunt Dóra újra kisodródik az őt állandóan körülvevő tömegből, megkérdezem tőle, hogy meddig marad itthon — és nincs-e kedve elmenni a szigeti romokhoz? Most már összenevetünk.

— Gondolod, hogy ez még aktuális? Emlékezni? Most? Minek? Neked nincs reumád?

Másnap a Nemzeti Galériában, a kiállításon — mely ma egyike a legérdekesebb és legrangosabb nemzetközi művészeti eseményeknek hazánkban — Pédery-Hunt Dóra műveit is felfedezhettük a külföldön élő, más magyar művészek alkotásainak társaságában.

Fedor Ágnes

(Képösszeállításunkat lásd a 16. oldalon)

PEDRO TIVADAR

NOVOTNY TIHAMÉR

Kortárs 2002/5

„Misztikus fényélmény", avagy „A gyönyör metafizikája"

PEDRO TIVADAR FOTÓMŰVÉSZRŐL

...Milyen gazdag is a világ! – sóhajtott fel a homályos emberi ideák útján járó, mégis az éles látást, az élesség eszméjét céltételező Távcső, és okos feltalálóira gondolt, akik a technikai tökéletesítés hosszú folyamatán keresztül eljuttatták őt a gömbben szemlélődésen túl a távoli és még távolabbi messzeségek bolygóinak és csillagrendszereinek megfigyelhetőségéig...

Aki valaha belenézett már valamilyen lát(!)csőbe, infranézőbe, esetleg mikroszkópba vagy csillagászati táv(!)csőbe, netán látott magáról röntgensugarak vagy ultrahangok által letapogatott felvételt, az a letagadhatatlan izgalmi állapot olyan fokát élte át, amelyet az elé táruló látvány semmiből jött felbukkanása, ezért hihetetlensége és nem utolsósorban szinte kézzel fogható megragadhatósága, bizonyossága idézett fel benne.

A szabad szemmel nem látható, hirtelen feltárulkozó új dolgok megváltoztatják a világról kialakított régebbi elképzeléseinket. Ilyenkor mintha belepillantanánk sejtjeink szövetének vagy az univerzum csillaghálójának éjszakai életébe, melynek lényege jelen esetben éppen az, hogy ezek a sötétségben felfénylő turistajelek hívnak, csalogatnak, sőt felszólítanak bennünket az univerzum végeláthatatlannak tetsző útjainak bejárására és határainak megsértésére.

A látvány frissessége mágnesként vonzza tekintetünket, szerelmessé teszi szívünket és lelkünket, mondhatni, megnöveli bennünk a világra irányuló figyelmünk felületét, mely felület által felgerjed bennünk a vágy az ismeretlen ismerőssel való feltétel nélküli egyesülésre. Ez a bennünk felébredő vágy közlés is egyben. Annak közlése, hogy önnön határunknak már csak annyiban van értelme, amennyiben a másik határán belül feloldódik.

De ki az a másik? Mi az a másik? Milyen az a másik?

A másik az egyszerűen az, és olyan, ami láthatóvá válik! Felbukkan a kozmikus semmiből, az egyetemes éjszakából, és jelképes értelemben a távoli messzeségből megmutatja önmagát, hogy közelségének izgató jelenlétét szívet dobogtatóan megérezhessük. Ezért világ (!) a világ. Mert láthatóvá válik az, ami már minden ízében és lehetőségében készen van, végtelenszer végtelen állapotában egy és oszthatatlan, s a matematikai oszthatatlanság műveletében felfedezésre vár.

Én katonakoromban (a '70-es évek közepén) tüzérfelderítő voltam, s olykor-olykor nagy magányomat leküzdendő a laktanya fölött magasodó domboldalon felállított távmérő segítségével külső ingerekre vágyva, élményekre éhesen pásztáztam a környéket, a várost, az utcákat és a tereket, a lakóházak és az iskolák ablakait, a tájat s a földutakat, hogy bepillanthassak abba a világba, amelyből kiszakíttattam, amelyből kirekesztődtem, amelytől egy rajtam kívül álló akarat által eltaszíttattam. Egyszóval leskelődtem, kukkoltam, vizsgálódtam (a saját szakállamra), érzékeimet ingerlő prédára vadásztam a kétségbeejtő elárvultság közepette.

Milyen izgalom volt biztonságosnak érzett fészkemből látni a tőlem négy-öt kilométerre menetelő katonatársaimat, akik számára az adott pillanatban én nem is létezhettem, nem lehettem egyéb egy műszercsillogásnál! Olyan közelieknek látszottak a gyorsított menetet gyakor-

SZŐCS GÉZA

Don Quijote esete Dulcineával

Demény Attilának

Szereplők:

Don Quijote
Dulcinea
Sancho Panza
Fogadós
Vándorénekes
Nemes úr
Kínai futár, vándorok stb.

Helyszín: Fogadó a Szélmalomhoz

Szerájforma hely; egyik oldal az állatoké, ide kötik ki, és itt etetik a lovakat, öszvéreket; a másik oldalon az ivó és – a módosabb vendégek szobái előtt – tornácszerű alkotmány. A közelben egy szélmalom.

Zarándokok, utazók, vándorok, hajcsárok, kereskedők, vásárosok, zsoldosok. A dal előbb több szájon, összevisszaságban, külön-külön, részleteiben és kuszán hallható, olyanszerűen, ahogyan egy zenekar hangol. Végül összeáll, összerázódik – teljesen spontánul, „magától" – a kórus.

Történik az 1600-as évek elején La Mancha tartományban, egyik estétől a másikig.

1. jelenet

Kórus:

Jaj, gyors kancám lába véres,
végtelen az út pora,
jaj, a halál előbb ér el,
mint én téged, Córdoba.

Arany pengő

hályi és sztárai gróf Sztáray család ok-
Antal. 2 kötet. Bpest, 1887–89. füzve 4° 30 —

s paprika. Összeszitálta és kitálalta Gyömbéri
ötet. Pest, Hartleben, 1845. vászon 8° 12 —
itico-geographico-statisticae inclyti regni Hun-
dem adnexarum. 2 tomi. Budae, 1828–1829. 12 —

Magyarország képekben. Honismertető album.
nast G., 1870. ered. (hátán sérült) fvászonkötés 30 —
lapnagyságu képpel a szövegben. Ritka.
istoria pragmatica regni Hungariae diplomatibus
imoniis illustrata auxilia ribusque scientiis aucta. 10 —
flvszkts 8°

Könyvtár. Kiadják Ürményi J., Kazinczy G.,
stb. 6 kötet. Pest, 1852–53. egykoru fvászkötések 4° 75 —
jtai Cserei Mihály historiája. A szerző eredeti kéziratából
. által. — II. galantai gróf Esterházy Miklós munkái. Szerk.
— IV. Szalárdi János siralmas magyar krónikája kilenc könyvei.
mény Zs. — IV. zerinvári gróf Zrinyi Miklós összes munkái.
erző kiadatlan műveivel kiegészitett kiadás Kazinczy G. és Toldy F.
V. báró Listi László költői munkái. Ürményi J, által. —
nhatodik századbeli történetirók. Régi kiadások és kézira-
rk. Toldy F. (I. Székely István magyar krónikája 1558. II. Heltai Gáspár
ar krónikája 1575.) Szép, teljes példány.

Zeyttungen von dem 5. Tag Augusti diss 1566. Jars, aus
was sich vor der Vestung, Statt u. Schloss Jula und 40
ter Ofen in Ungarn gelegen, verloffen u. zugetragen hat.
g, Hans Kohler (1566) 4° 4 lap. Cimlapján: törökök véreng-
háttérben az égő Gyula város fametszetképe. Ballagi 679. 40 —
409. Kertbeny 757.

Vic. Symbolae ad. illustrandam historiam ecclesiae orien-
erris coronae S. Stephani. 2 voll. Oenipontae, 1885. fvász. 8° 24 —

kovics Steph.) Dissertatio brevis ac sincera hungari auc-
de gente serbica perperam rasciana dicta ejusque
itis ac fatis in Hungaria. Cum appendice privilegiorum eidem 12 —
genti elargitorum. H. n. 1790. fvászon n. 8° 80 old.

49 **Novotny P. H.** Sciagraphia seu compendiaria Hungariae veteris
et recentioris notitia historico-politica. 2 partes. Viennae, 1798. fve 8° 8 —

450 **Nyári Albert**. A heraldika vezérfonala. A M. T. Akadémia Törté-
nelmi Bizottsága megbizásából. 6 szinnyomatu táblával (9 helyett),
13 fametszetü táblával és a szövegbenyomott 86 ábrával. Buda-
pest, 1886. füzve 4° 15 —

451 **Nyelvtudományi pályamunkák**. Kiadja a magyar tudós társa-
ság. 3 kötet. Buda-Pest, 1834–1846. fvászon 8° 12 —
Csató Pál, Nagy János, Dr. Engel József, Szilágyi István és Fábián István
érdekes értekezései.

452 **Ortvay Tivadar.** Mária, II. Lajos magyar király neje. (1505–1558)
Számos képpel és melléklettel. Bpest, M. Tört. Társ., 1914. füzve 4 —
n. 8° (M. Tört. Életrajzok)

453 **(Osvaldus de Lasko.)** Sermones dominicales perutiles a quodam
fratre Hungaro ordinis minorum de observantia coportati Biga
salutis intitulati etc. (In fine:) In conventum Pesthiensem
etc. Impensis Joh. Ryman per industrium Henricum Gran in
Hagenaw, 1498. alter (beschäd.) Holzdeckenband mit gepr.

Ranschburg Gusztáv antiquar könyvkereskedése Budapest.

Leder überzogen 4° 436 levél. Hain-Cop. 9052. Szabó III. 39. Ballagi 6.
Hungaria)

454 **Otrokocsi F. F.** Origines hungaricae, seu li
Ezen munka 1. kiadásának teljes, de kissé megv
hungaricae origo et antiquitates e veterum m
praecipuis panduntur. 2 partes. Franequerae,
8° — Apponyi 1441. 1 rézmetszetü cimképpel.

455 **Óváry L.** La quistione daco-romana e lo stato
1894. füzve 8°

456 — — Les Roumains de Hongrie et l'état Hongrois

457 **Paleocapa P.** Vé emény a Tiszavölgy rendezésérő
Pest, 1846. Pprkötés 8°

458 **Palma C. F.** Notitia rerum hungaricarum. Edit
Pestini, 1785. régi fbőrkötések 8° 1 rézmetszetü a
és 7 genealogiai táblával

459 — — Heraldicae regni Hungariae specimen, regia,
nobiliumque scuta complectens. Vindobonae, Trattner,
4° 3 rézmetszetü vignettával és 2 rézmetszetü mellékletté

460 **Pálmai József.** Háromszék vármegye nemes családjai
Szent-György, 1901. eredeti vászonkötés, folio. Ritka

461 **Palugyay Imre.** A kapcsolt részek (Slavonia-Croatia) tö
s jogviszonyai Magyarországhoz. Pozsony, 1863. füzve n.

462 — — Werbőczy István rövid életrajza. (Rézbe metszett arc
Budán, 1842. füzve 8°

463 **Pauler Gyula.** A magyar nemzet története Szent Istvánig. E

464 — — A magyar nemzet története az Árpádházi királyok alatt. 2
M. T. Akadémia, 1900. ered. zöld vászonkötés 8°

465 **Pauly Carolus.** Constitutio rei urbarialis regni Hungariae.
Bpest, M. T. Akad., 1893. ered. vászon 8°

466 **Pázmány P.** Acta et decreta synodi diocesanae Strigon
in 3 partes. Viennae, 1817. egykoru félbőrkötés n. 8°

467 **Péch Antal.** Alsó Magyarország bányamívelésének történ
Authoriate Dom. Petri Pázmány archiepisc. Strigoniensis. P
1629. régi codexlapba kötve 4° Szabó II. 454. Ritka.

468 **Peeters Jacobus.** (In titulo:) Sacr. caes. Mati Leopoldo
Turcis ereptas et fauente Deo eripiendas Hongariae civitates, alias
que Turcias. D. D. C. Qu. Jacobus Peeters. Antverpiae (1680—1690).
Hldrbd. kl. quer folio Apponyi 2359.

469 **Pejacsevich F. X.** Historia Serviae seu colloquia XIII de statu
regni, et religionis Serviae ab exordio ad finem sive a saeculo VII.
ad XV. Colocae, 1797. kkts. Folio. — Rézmetszetü térképpel

470 **Pereszlényi Paulus.** Grammatica linguae Ungaricae. Juxta hanc
methodum concepta ac elaborata. Tirnaviae, typis academicis, per
Joa. Andr. Haermann, 1702. fbőrkötés 8° Szabó II. 2128.

471 **Pester Lloyd.** 28. Juni 1914—1918. Ende April. 20 Hlwdbde, Rest
in Heften. Morgen und Abendblätter.
A serajevoi gyilkosságtól 1918 április végéig terjedő sorozat reggeli és esti
számai. Csak 5–6 szám hiányzik a nagyterjedelmű cyclusból, melynek tulnyomó
része 20 félvászonkötésbe van kötve, kisebbik része számokba van rakva.

250
50 —
25 —
200 —

Ranschburg Gusztáv antiquar könyvkereskedése Budapest.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Peidl János

ÉLET ÉS IRODALOM

1965 AUG 1

1021

Peidl János: Önarckép

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉLET ÉS IRODALOM

PÁ. RITA E

Tulajdonképpen

Kiváncsi vagyok a szőllőre. Igazán nem számítottunk rá, hogy anya ilyen hírrel fogad bennünket. Igaz, még otthon olvastunk róla az újságban, de gondoltuk, talán a miénket kerülte, nem verte el annyira a jég. Anya azt mondta, nemcsak a jég pusztított, hanem az utána lezúduló áradat is keresztülhömpölygött a szőllőn, mindent elmosott a víz.

Nincs messze a hegy, mégis lassan jutok előre. Vastagon tapad cipőmre az agyag, le sem tudom dörzsölni az útmenti korcs fűben. Nehéz, sárga kölöncöket cipelek, néha megállok és fadarabkákkal lekaparom. Utána könnyebben lépek, de nem sokáig. Végre odaérek az utolsó szakaszhoz. Mély, bevágott kocsiút, nem lehet

Lerúgo
lyítor
cunka
föld
szik
tester
Mindig élvez
ben kikukucs
esténként csú
lomásra. A c
nál.

Behajtom a
csak a padlá
fény. És a k

Megérk
zsákc

Ezt jelezték

az MTI telex-gépei

om

1963. DECEMBER 28

kolásának tragikus szen
ciója idején a világlap
nem győzték kielégíteni
híréhséget. A szomorú e
ménysorozat epizódja v
hogy telefonostrom alá v
ték a magyar hírszolgá
irodát és azt kérdez
„igaz-e, hogy Kennedy
cset is meggyilkolták?" A
tévhír futótűzként terjedt
el; volt némi alapja, hiszen
előzőleg autószerencsétlenség
érte Kennedy, ismert kana-
dai újságírót.

A világ hírszolgálati iro-
dái ezekben a napokban,
akárcsak más szenzációs
világesemények idején, láz-
ban égtek, hogy egymást le-
pipálva elsőként, és a maguk
politikai szájíze szerint mi-
nél színesebben tájékoztas-
sanak. A nyugati hírügynök-
ségek gyorshírei úgy hang-
zottak, mint a puskaropogás.
A későbbi színes „story"-k
kiaknázták és fokozták az
indokolt megrendülést és a
részvétet. Az *állítólagos*
gyilkos *állítólagos* életrajzi
adatainak (orosz feleség, ku-
bai kapcsolatok) „tárgyila-
gos" és kommentár nélküli
közlésével korbácsoltak ve-
szedelmes indulatokat. A fi-
noman csepegtetett méreg
nem hatott, mert túlságosan
is kilátszott a lóláb.

A hír, mint végcél

Az *Associated Press* a

jelentései. Az ottani újság-
írókon és műszakiakon mér-
hető le először egy-egy szen-
zációs világesemény, a válo-
gatás nélküli hírhalmaz első
és a később várható hatása.

A világ hőmérséklet-ingadozásai

Nagyképű állítás, hogy az
MTI-ben dolgozó újságíró a
világpolitika ütőerén tart-
hatja a kezét. De a világ hő-
mérséklet-ingadozásainak
mérésére van alkalma. Ma
már a hírügynökségek tudó-
sítók világhálózatával, impo-
náló hírtovábbítási techniká-
val és szervezettséggel ren-
delkeznek. Bármelyik ese-
mény híre szinte percek
alatt jut el a világ bármely
pontjára. Szövegben, képben
egyaránt. A Kennedy meg-
gyilkolásáról készült fotót
17 perc múlva már a világ
hírpiacára dobták a Wire-
photo-hálózat segítségével.
(:S éppen ilyen kapós volt
annak idején az első Tye-
reskova-fotó űrútja kezdete-
kor. Ezt nem gyorsan adni,

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Peidl János

ÉLET ÉS IRODALOM

196 DEC 28

1021

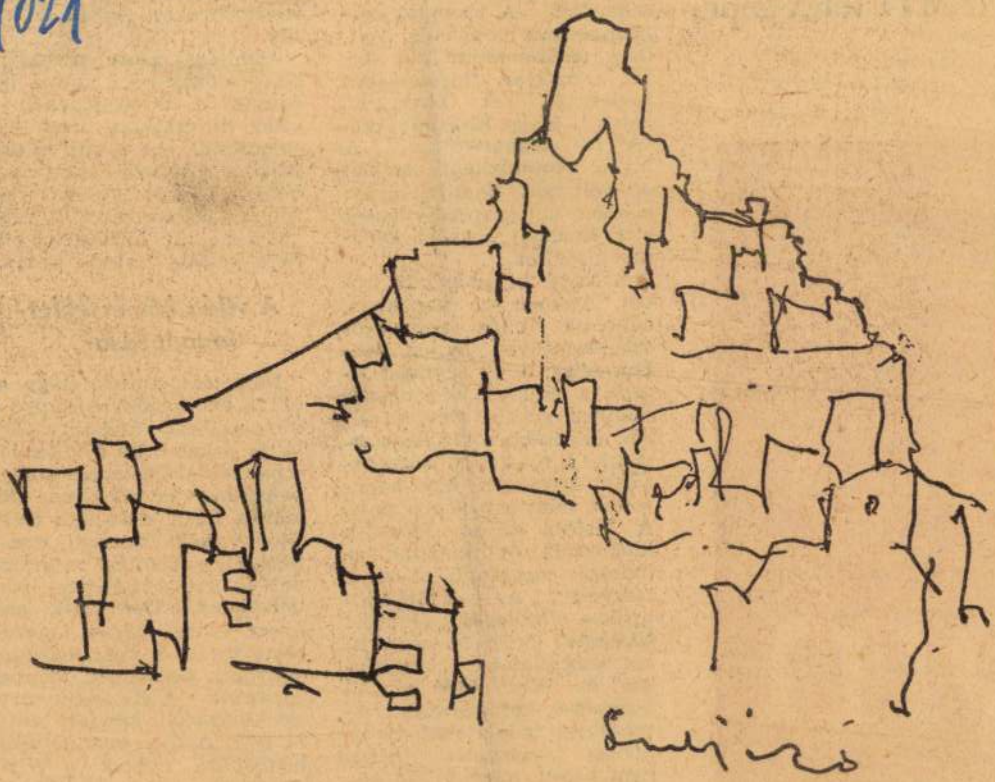

Peidl János: Olasz táj

Peitler István

A Műcsarnok tavaszi tárlata.

II.

Az idei nagy tavaszi tárlat igen kedvező alkalmat nyujt arra, hogy az uj művészeti törekvéseket összehasonlithassuk a régiekkel.

Muther szellemesen megirt művészettörténetében olvassuk: „A művészet mindig az általános világfelfogással, kulturával, erkölcsökkel párhuzamosan fejlődik. A művészet korának tükre, rövidre fogott krónikája. A 14-ik század, a misztikusok kora, feltárta a lelki élet mélységeit, a 15-ik század pedig a külső világot veszi birtokába . . . a földi világot akarja visszatükrözni, minden szépségével".

Most a huszadik század elején megint uj világnézet alakul ki.

Sajnos, szörnyü romboló erővel tör elő a kommunisztikus áradat. Ez az erő szét akarja tördelni az egész eddigi kulturvilágot, hogy fanatikus elméleteivel uj elhelyezkedését készitse elő a társadalomnak. Az emberi agyvelő hallatlanul ujitó munkaereje, nagyszerü találmányai, az emberi agilitás fokozott irama még jobban fokozzák a hétköznapi életet.

Ez a kavarodás szüli az uj művészeti törekvéseket is. E nagy forrongásban miért ne forrna a művészet is? Mikor az emberek lelki életét, érzéseit, erkölcsi egyensulyát ép ugy megzavarja.

A magyar művészifjuság egyik része még ragaszkodik a nemzeti irány és a nyugodt természetlátás kultuszához, másik része már „halad a korral". A nemzetköziséghez szit, széttördeli a hagyományokat, széttördeli magát a természetet is. Ezért látjuk az *Ujművészek Egyesülete* és a *Képzőművészek Uj Társasága* termeiben a szétesö kompozicíókat. Női aktokat fél testtel, egy karral vagy egy lábszárral, fejeket fénycsikokkal szétválasztva, kerek tálakat, kancsót, kerek almát szögekben kifejezve, rálátásos távlatokat olyan függőleges sikokkal, hogy az asztalnak nincs vizszintes táblája, a szobának vizszintes padlózata s igy rajtuk semmi meg nem állhat, az utcák égbe merednek, a házfalak távlati kiképzés helyett dülöngélnek, mint a sörházból hazatérő iszákosok. Fantasztikus körök, négyszögek és vonalak tarkasága kavarog némelyik vásznon, mint a szines rakéta, mely csillagok helyett itt-ott egy ferde arcot, egy rossz kalapot, egy felismerhetetlen virágot vagy tarka bádogdobozokat lövell magából. Visszatükrözései ezek az utcai szinjátékoknak, melyek a modern üzleti élet reklámhajhászásához tartoznak.

A normális agyvelőknek ezek mind rejtélyek, képrejtvények, melyeket talán csak az alkotó mester tud megfejteni és indokolni. Az „*UME*" csoportjában igy látunk *Peitler Istvántól* „Csendélet" cimen egy szürke rejtélyt, *Gadányi Jenőtől* „Kompozició" cimmel egy zöld-sárga rejtélyt. Nehéz megérteni azt is, miért nevezi *Kroczák Emil* „Béke" cimmel azt a rézbőrü indiánus leányfejet, melyet inkább félbevágott vörösrépának lehetne elnevezni? Viszont egészen stilszerü *Szür Szabó József* „Otthon" c. képének a cime, melyen a háziasszony ijedten a fejéhez kap, a képen elárult rettenetes zürzavar láttára. Nem egészen érthető, miért osztotta föl *Gábor Jenő* szépen elgondolt „Munkások" c. vásznát kockákra és miért állitotta *Scheiber Hugó* „Akrobata" alakját önönmagának a fejetetejére, ugyhogy egyszerre két akrobatát lássunk? E csoport egyik értéke *Kádár Béla* „Dal" c. temperája, mely a kitünö Klimmt osztrák mester finom mozaikszerü almaira emlékeztet. Viszontlátjuk itt *Pécsi Pilch Dezső* magyaros gyorspikturáját is a sióparti mosónőkkel és magyar faluval.

A „*KUT*" csoportjában több ragaszkodást látunk a természethez. Itt legszebbek *Márffy Ödön* friss impressziói, a „Leányka" kedves és szines képe, *Szőnyi Istvántól* az „Öreg asszonyok", *Bornemissza Géza* két jó csendélete, *Czigány Dezső* önarcképe és csendélete, *Bortnyik Sándor* erösen lebarnitott „Stranddámá"-ja (talán a Nilus partjáról). *Berény Róbert* „Meditáció"-ja találóan jellemzi a mestert, aki bizonyára azon gondolkozik, érdemes-e még ultra-pikturával foglalkozni. *Lehel Mária* igen finoman konturozott női fejeket festett: a „Babóká"-t és „Ilus"-t, csak az érthetetlen, miért kellett ezekre a kedvesen festett fejecskékre szürke vagy zöld nedves festékbe mártott harisnyával rálépni, hogy a lábnyomok a képen maradjanak?

A „*Kupeczky Társaság*" tagjai konzervatívebb fiatalok. Többnyire Balló-tanitványok voltak s igy a mester barna szineit is átörökölték. Ez a müemlékszerü kissé nyomja is a termet, bár *Szapudi-Laendler István* szépen megfestett „Kleopatra"-ja, *Szokol Villibald* két friss tanulmányfeje (különösen gróf Bánffy Miklósról készült gyorsképmása, *Asztalos Gyula* feleségéről festett szép feje és *Cserna József* Vágó-képmása mélyebb szineiben is jól hat. *Basilides Sándor* „Krisztus és a gyermekek" c. szép kompoziciójában már lágyabb tónusokra ment át, *Nádasdi Sárközy Elemér* érdekes [illegible] szénrajzai, *Péchyné Rónai Kynga* falusi temploma és *Schwarz Elza* tabáni pasztellfeje, *Fehér Olytól* a „Babák karácsonya", *Mezei Ilustól* „Az angyalhid Rómában", *Juhászné Ráth Olga* szép vizfestménye, a „Szobasarok", *Angyalffy Erzsébet* „Éledő szobrok elhagyott parkban" cimü poémája.

A *Cennini-társaság* három szereplője *Dióssy Antal* és *Hende Vince* aranyhátteres freskóvázlatokat, *Halápy Ede* mesteri vizfestményeket („Budapest látképe". — Női aktok) mutat be. Az *épitészek* csoportjában feltünik *dr. Neuschloss Knüsli Kornél* és *J. Gyenes Lajos* monumentális tervrajza a Ludovika Akadémia aulájáról. Igen érdekes az Erzsébet-sugárut torkolatának kiképzéséhez készült Gyenes Lajos-féle terv s ugyanez a feladat *Gregersen Hugó* amerikaias szellemü elgondolásában. Két mesterien tervezett templomot és tornyot látunk *Foerk Ernőtől*. — *Frisch Vilmostól* az athéni pályaudvar átépitési tervét, *Jánszky Béla* és *Szivessy Tibortól* pedig változatos művészi tervrajzokat.

Szobrászati anyaga e tárlatnak az ujabb irányt is felöleli. Ilyen mindjárt *Medgyessy Ferencnek* két vaskos aktja, a „Régészet" és „Művészet", melyek a debreceni Déry-muzeum diszei. Ilyen *Csorba Géza* Madách-emléke is. Azután *Kövesházi-Kalmár Elza* „Madách-emlék Szegeden" c. műve (a nagy költő szép feje), *Rumi Rajky István* „Háboru" c. kompoziciója (egy groteszk mozgásu akt, aki kigyóval birkózik.) Komolyabb háborus vonatkozásu *Istók János* szépen mintázott Krisztus alakja a haldokló hőssel, mely a mosonyi hősök emlékművéhez készült. Hasonló tárgyu a *Zászlós István* kisbarátfalusi hősi emléke. Poétikus gondolat *Sóváry Jánostól* „Ducika siremléke" is. Hatásos nagy domborművet mintázott *Berán Lajos* a BBTE hősi emlékeül.

Feltünik *Damkó József* „Szent József" c. nagyobb csoportja, azután a „Fekvő Venus" *Visnyovszky Lajos*-tól. A képmások között: *Keviczky Hugó* gróf Zichy János-feje, *Farkas Béla* karakterfeje, *Ruff András* „magyar gazdá"-ja, *Szamosi Soós Vilmos* fiának feje. *Kóbor Elektől* egy leányfej, *Horváth Géza* Lechner Ödön tanulmánya, *Nemes György* Jókai-feje, *Maugsch Gyula* „Szent György"-e. A kisplasztikában: *Berán Lajostól* vitéz Horthy Miklós *Lili* táncosnője, *gnádi Kaiser Lajos* „Ikarusz"-a, *Mortinelli Jenőtől* a „Danaida", *Szőky Szilárd* „Bánat"-a, *vitéz Székely Károlytól* a „Női akt rózsákkal", *Bory János* kedves ötlete, a gólya hátán ülő baba, cime: „A huszár születése". Szép érem- és plakett-kollekciót állitott ki *Madarassy Walter*.

Művészeinknek ez a nagy munkássága is bizonyitja, hogy alkotó erőben nálunk nincs hiány.

Kézdi-Kovács László.

zelhetetlennek tartom. Egy király és három ország?

AMERIKAI TANÁR: Valószínüleg egy király lenne és három királyné.

FRANCIA DIPLOMATA: Önök most beszélnek kemény dolgokról, keserüekről, mikor nemsokára felszakad a köd és meg fogjuk látni a Montblanct? Ajánlom, várjuk meg a napsütést és halasszuk el addig a beszélgetést.

(Jövő vasárnap folytatjuk.)

tavaszi tárlata.

bádogdobozokat lövell magából. Visszatükrözései ezek az utcai szinjátékoknak, melyek a modern üzleti élet reklámhajhászásához tartoznak.

A normális agyvelőknek ezek mind rejtélyek, képrejtvények, melyeket talán csak az alkotó mester tud megfejteni és indokolni. Az „*UME*“ csoportjában igy látunk *Peitler Istvántól* „Csendélet“ címen egy szürke rejtélyt, *Gadányi Jenőtől* „Kompozició“ cimmel egy zöld-sárga rejtélyt. Nehéz megérteni azt is, miért nevezi *Krocsák Emil* „Béke“ címmel azt a rézbőrü indiánus leányfejet, melyet inkább félbevágott vörösrépának lehetne elnevezni? Viszont egészen stilszerü *Szür Szabó József* „Otthon“ c. képének a cime, melyen a háziasszony ijedten a fejéhez kap, a képen elárult rettenetes zürzavar láttára. Nem egészen érthető, miért osztotta föl *Gábor Jenő* szépen elgondolt „Munkások“ c. vásznát kockákra és miért állitotta *Scheiber Hugó* „Akrobata“ alakját önönmagának a fejetetejére, ugyhogy egyszerre két akrobatát lássunk? E csoport egyik értéke *Kádár Béla* „Dal“ c. temperája, mely a kitünő Klimmt osztrák mester, finom mozaikszerü álmaira emlékeztet. Viszontlátjuk itt *Pécsi Pilch Dezső* magyaros gyorspikturáját is a sióparti mosónőkkel és magyar falujával.

A „*KUT*“ csoportjában több ragaszkodást látunk a természethez. Itt legszebbek *Márffy Ödön* friss impressziói a „Leányka“ kedves és szines képe, *Szőnyi Istvántól* az „Öreg asszonyok“, *Bornemissza Géza* két jó csendélete, *Czigány Dezső* önarcképe és csendélete, *Bortnyik Sándor* erősen lebarnitott „Stranddámá“-ja (talán a Nilus partjáról). *Berény Róbert* „Meditáció“-ja találóan jellemzi a mestert, aki bizonyára azon gondolkozik, érdemes-e még ultra-pikturával foglalkozni. *Lehel Mária* igen finoman konturozott női fejeket festett: a „Babóká“-t és „Ilus“-t, csak az érthetetlen, miért kellett ezekre a kedvesen festett fejecskékre szürke vagy zöld nedves festékbe mártott harisnyával rálépni, hogy a lábnyomok a képen maradjanak?

A „*Képeczky Társaság*“ tagjai konzervatívebb fiatalok. Többnyire Balló-tanitványok voltak s igy a mester barna szineit is átörökölték. Ez a müterem-tónus kissé nyomja is a termet, bár *Szandi-Laendler István* szépen megfestett „Kleopatra“-ja, *Szokol Villibald* két friss tanulmányfeje (különösen gróf Bánffy Miklósról készült gyorsképmása, *Aszta-*

ibenevelés
Ardó-féle
Műanyával
NYERESÉG
Ha önt érdekli:

HIREK

— **Kitüntetett pécsi honvédőrnagy.** A pécsieknek egy kedves ismerősét, egy kiváló, képzett katonát, akit csak nemrégiben vezényeltek el Pécsről a honvédelmi minisztériumba, ért a legfelsőbb helyről kitüntetés. Világhy László őrnagynak a kormányzó a koronás bronz érdemérmet adományozta a zöld szalagon.

— **Rajztanári oklevelet szerzett pécsi festőművész.** Peitler Imre törvényszéki tanácselnök, vizsgálóbíró tehetséges művészfia, Peitler István az Országos Képzőművészeti Főiskolán kitünő eredménnyel rajztanári oklevelet nyert.

— **Az országos tanügyi kiállítás megnyitása.** A székesfőváros legszebb és legnagyobb iskolaépületének a Székesfővárosi Pedagógiai Szemináriumnak (VIII. Mária Terézia-tér 8.) harminc tartermében helyezték el a III. Egyetemes Tanügyi Kongresszussal kapcsolatos országos tanügyi kiállítást. A rendezés munkálatai már befejezést nyertek és a kiállítást, — mely arányainál és újszerű elgondolásánál fogva páratlanul áll oktatásunk történetében — folyó hó 29-én, pénteken d. e. 11 órakor ünnepélyes keretek között nyitja meg Klebelsberg Kunó gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter. A kiállítás megnyitására és megtekintésére a rendező bizottság a lapok útján is meghívja az egész ország tanítóságát, tanárságát, összes iskoláit és a tanügy barátait. A kiállítást július 7-én, délután 2 óráig tartják nyitva és naponként d. e. 9 órától d. u. 6 óráig látogatható.

— **Újból szabályozták a tisztviselők lakáspénzét.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a minisztertanács június 15-én tartott ülésén elhatározta a tisztviselők lakáspénzének újból való megállapítását. E szerint az állami, vármegyei, államvasúti, állami vas- és gépgyári tisztviselőknek és alkalmazottaknak, valamint a honvédség, csendőrség, vámőrség, folyamőrség és államrendőrség tagjainak, továbbá a felsorolt csoportokhoz tartozó nyugdíjasoknak és özvegyeknek lakáspénzét az augusztus 1-től október 31-ig terjedő negyedévre újból szabályozzák. A minisztertanács határozata értelmében az említett kategóriába tartozó tisztviselők az alaplakbérnek 1928. évi augusztusi negyedre az eddigi 80 százaléka helyett 85 százalékát kapják meg. Uj rendelkezés a lakáspénzek szabályozása terén, hogy az egyetemi nyilvános rendes tanárok, akik legalább havi 900 pengő fizetésben részesülnek, 1928. augusztus elsejétől kezdve ugyanolyan összegű lakáspénzben részesülnek, mint amilyen lakáspénz az állami rendszerű negyedik fizetési osztályú állami tisztviselők részére jár.

— **Egy pécsi iparos külföldi tanulmányútja.** A napokban érkezett meg külföldi tanulmányútjáról Rónai ismert pécsi borbély és fodrászmester 24 éves László nevű fia. A fiatal Rónai László édesapjánál tanulta meg a fodrászmesterséget és azért ment külföldre, hogy szakmáját minél tökéletesebben megtanulja. Megjárta Svájcot, Angliát, Franciaországot és legutóbb Párisban dolgozott. Mindenütt elismerést szerzett. Igy a párisi női fodrászati akadémián folytonos tanulás mellett megtanult franciául és angolul is. Most édesatyjának pécsi üzletében fog dolgozni.

Ha könnyen és észrevétlenül akar takarékoskodni és tőkét gyűjteni, akkor lépjen be a

Pécsi Kölcsönös Segélyző Egylet

most kezdődő évtársulatába, mely 3 és fél évig tart és jegyezzen annyi üzletrészt, amennyit keresete és anyagi helyzete megenged.

Egy üzletrész után heti 1 pengő. Befizetések havonta is teljesithetők. A tagság egyéb előnye, hogy a tag olcsó kölcsönt kap, bármikor kilépnet és kamatozásban részesülő befizetését azonnal kiveheti, míg ha a fizetéseket az előirt 3 és fél éven át eszközli, ugy az évtársulat hozamában is részesedik. — Vidéken lakók postai befizetési lappal küldhetik a befizetéseket, melyek havonta előre is eszközölhetők.

Az intézetet 1865-ben Zsolnay Vilmos és más neves polgárok alapitották a takarékosság előmozditására.

Pécs és Baranya munkásainak, földműveseinek, iparosainak, kereskedőinek, tisztviselőinek és családjainak sok ezrei köszönik anyagi boldogulásukat, házukat, földjüket, mübelyüket, üzletüket és vagyonukat ezen 63 év óta hasznosan működő intézetnek, melynek

hivatalos helyisége

Pécsett, Király-utca 28. szám alatt van.

— **A pécsi városi polgári leányiskola évzáró istentisztelete.** Péter Pál napján június 29-én, délelőtt 9 órakor a pécsi polgári leányiskola növendékei a belv. templomban évzáró istentiszteleten vesznek részt. A misén az intézet énekkara a következő egyházzenei műveket adja elő: 1. P. Menrirs: Ave Maria. 3. sz. női kar. 2. Hoós János: Mária ének. Off. betét. Éneklik: Vozlics Olgica, Novák Erzsike Nichter Nusi. Alt: Festő Sárika, Izer Nusi, Feuersthaler Irénke. 3. Coraliter: Tu es Petrus. 4. Palestrina: O Salutaris hoscia 4. sz. női kar. 5. Coraliter: Te Deum. Orgonánál ül Habel Ignác ny. ig. tanító, Karokat vezényli Dudás Géza int. énektanár.

— **Telekkönyvvezetői állások.** Az igazságügyminiszter pályázatot irt ki a pécsi járásbíróságnál két, a pécsváradi járásbíróságnál egy és a dombóvári és szekszárdi kir. járásbíróságoknál két-két telekkönyvvezetői állásra.

— **A pécsi Zrinyi Miklós reálnevelő intézet évzáróünnepélye.** A pécsi Zrinyi Miklós reáliskolai nevelőintézet június 29-én, pénteken délután 5 óra 30 perckor tartja évzáró ünnepélyét. Kedvezőtlen idő esetén az ünnepély elmarad.

— **A katolikus papsághoz!** Aki Harkányban a kápolnában napi misét és litániát végez, ingyen kap I. osztályú fürdőt az igazgatóságtól. Értesítést kér: Bogáti János templomgondnok, kántortanító.

— **Halálozás.** Spindler Mária a mai nap folyamán, 70 éves korában meghalt Pécsett. Temetése június 29-én, délután 3 órakor lesz a központi temető ravatalozó teréből. Az engesztelő szentmise lelkiüdvéért június 30-án, délelőtt fél 9 órakor lesz a ferenciek templomában.

Spisszák Károly a pogányi ágostai evangélikus leányegyház kántortanítója munkás életének 59-ik évében rövid szenvedés után meghalt. Az elhunytat ma délután temették el a pogányi temetőben. Halálát özvegye, gyermekei, unokái és a kiterjedt rokonság gyászolják.

Gerner Antal ismert pécsi vállalkozó 48 éves korában tegnap meghalt Pécsett. Az elhunytat csütörtökön délután fél 5 órakor temetik el a központi temető ravatalozó csarnokából, az engesztelő szentmisét pedig csütörtökön reggel 8 órakor mutatják be lelkiüdvéért a ferencrendiek plébániatemplomában. Halálát felesége, gyermekei és a rokonság gyászolja.

— **A pécsi iparostanonciskola rajzkiállítása** folyó hó 29-én, reggel 9 órakor nyilik meg és július 1-én, déli 12 órakor zárul. A kiállítás fenti három napon 9—12 óra között tekinthető meg a polgári leányiskola II. emeleti tantermeiben. Kiállításra kerülnek a fém-, fa-, ruházati-, bőr-, szabóipari, a női divat és a női szabó, valamint a díszítőiparostanoncok osztályainak rajzai. Az épitőipari rajzok a m. kir. vallás- és közokt. miniszteri iparoktatási főigazgatóság rendelkezése folytán a budapesti országos tanügyi kiállításon állíttatnak ki. Az iparostanonciskola vezetősége ezúton kéri fel az iparosságot és az érdeklődő szakközönséget, hogy a kiállítást megtekinteni és észrevételeit az intézet igazgatójával az iskola nívójának továbbfejlesztése érdekében közölni szíveskedjék.

— **Szombaton kezdődik a „10 olcsó nap" a Csipkeáruházban.**

— **A városi egyenruha és lábbeli szállítások kiadása.** A város hatósága, mint azt annak idején megírtuk, versenytárgyalást hirdetett a városi alkalmazottak egyenruhájának és lábbelijének szállítására. A kitüzött határidőig sok pályázat érkezett be. Az ajánlatok felett ma döntött a város tanácsa. E szerint az egyenruha szállítással a legolcsóbb ajánlatot tett Teixler György szabómestert a csizmaszállítással Hauk Ádám csizmadiamestert és a cipők szállításával Osztertag András cipészmestert bizták meg.

A hőség ellen egyedüli védekező hely

a Pannonia pince éttermel

— **Takarékbetéteket a mindenkori legmagasabb kamat** mellett fogad el a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R. T. Pécs, Király-utca 23.

— **Az első zarándoklás Lisieuxbe.** Az Országos Katolikus Szövetség zarándoklást rendező bizottsága a minden oldalról megnyilvánuló kívánságnak óhajt eleget tenni, amikor kis Szent Teréz kegyhelyére, Lisieuxbe nemzeti zarándoklást rendez. A magyarok nemzeti zarándoklása szeptember 3-án indul Budapestről és Wien érintésével az nap este Münchenbe érkeznek a zarándokok. Itt elszállásolás, majd München nevezetességeinek megtekintése, ahonnan tovább folytatják útjukat Párisba. Párisban elsőrangú szállodákban lesznek elszállásolva a zarándokok. Megtekintik a világváros összes nevezetességeit, elsősorban templomait, múzeumait, majd zarándoklással keresik fel Paulai Szent Vince sírját, majd szeptember 8-án Lisieuxbe utaznak, ahol a magyarok számára nagyszabású ünnepségek lesznek. Visszafelé útjukban újból pihenőt tartanak Párisban, majd Svájcon keresztül Basel, Zürich, Wien érintésével, szeptember 12-én, este érkeznek vissza Budapestre. A zarándoklás résztvételi díja gyorsvonaton oda-vissza, megállóhelyeken teljes ellátás, szakszerű vezetés, III. osztályon 330 pengő, II. osztályon 500 pengő. A zarándokoknak Európára kiállított útlevélre van szükségük. A zarándoklásra jelentkezéseket elfogad és bővebb felvilágositással szolgál az Országos Katolikus Szövetség, Budapest IV., Ferenciek-tere 8. III. lépcső, I. emelet 8.

— **Beiratások a pécsi Szent Erzsébet leánygimnáziumba.** A tanévvégi beiratások egy napon június 30-án, délelőtt 9-től délután 1-ig lesznek. Ezen a napon csak a róm. kat. vallású tanulókat irják be. A más intézetből jövő tanulók a következő okmányokat vigyék magukkal: 1. polgári születési anyakönyvi kivonat, 2. keresztelési anyakönyvi kivonat, 3. A 4. elemi iskolai, illetve középiskolai bizonyitvány. Az intézet volt növendékei a tanulmányi értesitő könyvecskét vigyék magukkal. A beiratásnál a tanulók szüleik, vagy megbizottaik kiséretében jelenjenek meg. A beiratásnál fizetendő díjak összege 25 pengő 84 fillér. A folytatólagos beiratások az iskolai év elején, szeptember 1, 3 és 4-én lesznek.

— **Kölcsönt házra és földbirtokra gyorsan,** előnyösen és a legolcsóbb kamattal bekebelezés mellett folyósit kezesek nélkül a Pécsi Kereskedelmi és Iparbank R. T. Pécs, Király-utca 23.

— **Felkérik a PSC összes játékosait,** hogy a csütörtök délutáni nagytréningen okvetlenül jelenjenek meg.

— **Elemi iskolai verseny a szemelyi erdőben.** Az egerági, kiskozári, mislényi, szemelyi és lothárdi elemi iskolák tanulói tanitójuk vezetése mellett június 26-án zászlókkal, víg énekekkel vonultak a szemelyi erdőbe, hogy megtartsák ének- és tornaversenyüket, amely d. e. 10 órakor vette kezdetét az érdeklődők nagy tömege jelenlétében. A tornaverseny meseszerű volt. A kis apróságok szebbnél-szebb gyakorlatokat mutattak be, mely valósággal elragadta a közönséget. A jelesebbek jutalomban részesültek. Elragadó volt az énekhangverseny is. A sok gyönyörű hazafias ének magával ragadta a közönséget és a befejező Himnuszt az aprósággal együtt énekelte.

— **Figyelje a Csipkeáruház szombati hirdetéseit a „10 olcsó napról."**

— **Pécs és Kaposvár városok tenniszcsapatainak mérkőzése.** A lord Rothermere örökös tenniszvándordijjért folyó küzdelemben, melyben Magyarország vidéki városainak tenniszcsapatai vesznek részt, az első fordulóban Pécs és Kaposvár városok csapatai kerültek össze. A két város legjobb tenniszezőiből alakult csapatok e hó 28-án, csütörtökön délután 3 órai kezdettel mérkőznek egymással. A mérkőzés 2 férfi egyes, egy férfi páros, egy női egyes és egy vegyes páros számból áll. Pécs csapatában Kretovics dr., Gaál, Dulánszky, Kristófné PAC és Molnár PEAC, Kaposvár részéről pedig: Mayer, Kramarits, Balla, Tevely és Tevelyné vesznek részt. Az érdekesnek igérkező mérkőzés délután 3-tól estig tart. Színhelye a központi egyetem udvarán épült versenypályák. Jegyek helyszínen kaphatók.

— **Megbizható leányka,** aki az elemi iskola VIII. osztályát kiváló eredménnyel végezte, uri családhoz 1—2 gyermek mellé, helyben vagy vidékre, esetleg nyaralás tartamára is, — ajánlkozik. Beléphet e hó 29-én. Szives megkeresést Pécs, Kaposvári-u. 12/1. sz. alá kér Schmellerné.

— **Borlopás Máriakéméndén.** Gurát Henrik máriakéméndi gazda feljelentést tett a csendőrségen, hogy pincéjéből ismeretlen tettes 40 liter bort lopott el 45 pengő értékben. A csendőrség megindította a nyomozást.

Csendes ülése volt ma a Háznak

Hétfőn tartják a legközelebbi ülést

Budapest, június 27. — A képviselőház mai ülésén az önkormányzati igazgatás biztositásáról szóló javaslat vitájában Bródi Ernő azt hangoztatta, hogy a kormánynak az a törekvése, hogy

lehetőleg minden hatóság felett könnyen uralkodhassék.

Ismertette a megyék szerepét a magyar alkotmány fejlődése szempontjából. Tarthatatlannak mondotta a városi és megyei törvényhatóságok mai helyzetét. Kifogásolja, hogy a bizottságokat 17 év óta nem frissitették fel. A bajt abban látja, hogy a parlament nem a titkos szavazás alapján ült össze. A javaslatot nem fogadta el.

F. Szabó Géza szembeszállott azzal az állitással, mintha a javaslat céltalan volna. A törvényhatósági bizottságok valóban elavultak, a reform nem maradhat el, azonban az előkészitő munkálatok szükségessé teszik a mandátumok meghosszabbitását. A javaslatot örömmel fogadja el.

Györki Imre azt hangoztatja, hogy komoly ok nem szól az ellen, hogy az érvényben levő törvényes rendelkezések alapján már most ujjáalakitsák a bizottságokat. Többszöri igéret ellenére még mindig nincs a Ház előtt a közigazgatási reformjavaslat. Ugy látszik a kormány attól fél, hogy hatalmát veszti a törvényhatósági bizottságban. Ezután határozati javaslatot nyujt be, amelyben kéri, hogy

három hónapon belül rendelje el a belügyminiszter az érvényben levő országgyülési választási névjegyzékek alapján a törvényhatósági bizottságok ujjáalakitását.

A javaslatot nem fogadja el.

Elnök ezután a vitát megszakitja. Javaslatára kimondja a Ház hogy legközelebbi ülését július 2-án hétfőn délelőtt 10 órakor tartja.

Felolvassák Bodó János interpellációját, amelyet a szerb átutazási vizumok ügyében intéz a kereskedelemügyi miniszterhez. Az interpellációt kiadják a miniszternek és ezzel az ülés fél 2 órakor véget ér.

Kilencvennégy doktort avatott ma a pécsi Erzsébet egyetem

Pécs, jún. 27. — Mozgalmas napja volt ma a pécsi Erzsébet egyetemnek. Közel száz egyetemi polgárt avattak doktorrá. Az avatandók nagy számára való tekintettel délelőtt és délután is volt avatási ünnepély, amelyen az aulát zsúfolásig megtöltő érdeklődő közönség vett részt.

Az új doktorok névsora a következő:

Orvosdoktorok: Czobor Ilona, Frank Erzsébet, Stankova Mária, Konstantinova Anastasja, Wohlstein Edith, Braun Margit, Blich Dóra, dr. Matuschek Béláné Lichtig Erzsébet, Hanzséros Jenő, Takács Ferenc, László Jenő, Liposits Géza, Gresz Szilveszter, Linksz Artur, Kain Bertalan, Deutsch Mihály, Fleiner László, Reiner Dezső, Wallenstein Árpád, Gálik Ilona, Gobbi Ida, Szalkay Ilona, Szalkay Margit, Nagy Ilona, Tyukody Franciska, Szadanovszky Györgyi, Reisz Teréz, Schenk Erzsébet, Mautner Károlyné Pogány Erzsébet urhölgyek: Máthé Jenő, Lajos László, Reéh Dezső, Hübner Béla, Légrádi Sándor, Hoffmann Ignác, Váradi Andor, Halász Géza, Grosz Vilmos, Kolos István, Weil Gyula, Weisz Márton, Groszmann László, Bettelheim Aladár, Benedig Árpád, Bauer Ferenc, Markovics József és Bergl Béla

Jogtudományi doktorok: dr. pol. Bőbel Miklós, dr. pol. Garamvári Géza, Szabó József, Máttyus László, Hornung György, Szikszó Bálint, Visegrády Gyula, Schwarzenberg Lajos, Beniámin Olivér, Günsberger Béla, Bencze Imre, Héjjas Jenő József, Hardy-Horváth József, Ruttkay Géza, dr. pol. Weiser Ernő, Csontó Lajos, Grünfeld Lajos.

Államtudományi doktorok: vitéz Somogyi Balázs, Karl Lajos, Stimácz Dömjén, János József, Berze Nagy János István, Hamerli István, Földes Jenő, Bogosi István Lajos, Szentmiklósi és óvári Pongrác László, Jákó Károly, Leidecker Jenő, Péger József, Pénzes László, Radó Gyula, Balogh Károly, Foghtüy Miklós, Maródi Antal, Weeber Elemér, Zsallár Béla, Balázs Vilmos, Bartalis Ákos, Nagy Lajos, Berecz Árpád, Köves Tibor, Neufeld Ernő, Podony Pál, Kósa Géza, Nincsity Milos, Jankovits Péter és bölcsészettudományi doktorrá avatták: Krémer Erzsébetet.

Jézus szentséges Vérének ünnepe a Pálosoknál

Jézus szentséges Vérének ájtatossága: édes magyar hazánknak az ellenségektől való felszabadulásáért, kezdődött június 22-én, pénteken este fél nyolc órakor és igy tart kilenc napon át. Julius 1-én vasárnap reggel *háromnegyed kilenckor* ünnepélyes szent beszéd lesz kint az őstemplom bástyáján; utána bent az ünnepélyes nagy szent mise, kint pedig tábori szent mise. Mire következik a Szentvér fogadalmi körmenet, a *Mindenszentek-, Kálvária- és Tettye-utcákon* felállított négy oltárhoz. Utána fenn az őstemplom bástyáján áldás édes magyar hazánknak az ellenségektől való megszabadulásáért.

Mély alázattal kérjük a vallásos és hazafias egyesületeket, miszerint zászlóikkal meg jelvényeikkel búzgolkodjanak megjelenni. Az útvonalakon pedig a házaknak kivilágitását, képekkel, szobrokkal, virágokkal való és szőnyeges diszitését.

Fráter Gellért pálos.

RÁDIÓ-MŰSOR

Június 28. Csütörtök.

BUDAPEST 3.30: Hírek, közgazdaság. 11.45: Hírek, közgazdaság. 12 órakor déli harangszó az egyetemtéri templomból. Utána: Zongorahangverseny. 13: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 15: Hírek, közgazdaság, élelmiszerárak. 16.45: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 17.15: Szieberth Imre dr. előadása: „Hangulatképek az északitáliai tavak világából". 17.45: Szalon triohangverseny, Weigand Tibor (ének) közreműködésével. 19: Raics Károly ny. altábornagy felolvasása: A régi magyar vitézség. 19.30: Hangverseny. Közreműködnek: Gróf Endre, a Nemzeti Zenede tanára (zongora) és Gertler Endre (hegedű). Zongorán kísér: Polgár Tibor. 1. Beethoven: 32 változat C-moll, 3. Händel: Sonata A-dur. 3. Liszt: a) VIII. Rapszódia, b) Tarantella A porticsi némából. 4. a) Faure: Nocturne, b) Hubay: Szerenád, c) Bartók: Szonatine, d) Respighi: Berceuse, e) Kreisler: Tamburin chinois. 5. Liszt: Rákóczi induló. 20.50: Basilides Mária, a m. kir. Operaház művésznőjének dalestje. Zongorán kísér: Polgár Tibor. 21.35: Az Emke-kávéházból Toll Árpád és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS 11: Délelőtti zene. 16: Délutáni hangverseny.

BERLIN 21: Lehár-hangverseny-est. 22.30: Tánczene.

BERN 20: Zenekari hangverseny. 22: Hangverseny a Kursaalból.

BRUNN 19: Színielőadás a Studióból. 20: A cseh filharmonikus zenekar hangversenyátvitele Prágából.

BRÜSSZEL 18.30: A házitrió hangversenye. 20.15: Gramofonzene. 20.30: Hangversenyátvitel a Spakaszinóból.

FRANKFURT 20.15: Kamarezene. 22: Két zongorás jazz-zene.

HAMBURG 20: Énekkari hangverseny. 21.15: (Kiel) Sonata-est. 20: Vidám-est, utána zenekari hangverseny. 20: Hegedűhangverseny, utána Rózsa-dalok.

KÖNIGSBERG 20.35: Zenekari hangverseny.

LANGENBERG 20.15: Esti hangverseny. 21: Színielőadás: „Traumulus", tragikomédia 5 felvonásban. 23.40: Tánczene.

LEIPZIG 20.15: A lipcsei szimfónikus zenekar hangversenye.

MÜNCHEN 20.05: Színielőadás. „Am Tage des Gerichts" életkép 4 felvonásban.

RÓMA 17.30: Szórakoztató zene. 21.15: Alberto Montomari Il Birichino Di Parigi c. operettjének közvetitése.

STUTTGART 20: Operettelőadás. Bajadér, operett 3 felvonásban. 22.30: Jazz-band.

ZÜRICH 20.15: Else vagy Monakow dalestje. 21.20: Hangverseny.

Június 29. Péntek.

BUDAPEST 9: Ujsághirek. 10: Egyházi zene és szentbeszéd a belvárosi plébániatemplomból, mondja Páter Bangha Béla S. J. 12: Déli harangszó az egyetem-téri templomból. 12.10: Időjelzés, időjárás. 12.15: A Király Színház zenekarának hangversenye. Vezényel: Nagypál Béla karnagy. 1. Strauss J.: Denevér, egyveleg. 2. Huszka Jenő: Lili bárónő. 3. Erkel F.: Bánk bán. 4. Nagypál Béla: Turistainduló. 16: Harsányi Gizi mesél a gyermekeknek. 16.45: Időjárás- és vízállásjelentés. 17: A m. kir. 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye az Angolparkból. Vezényel: Fricsay Richard zeneügyi igazgató. 1. Maxa: Jaj, jaj, — magyar induló. 2. Strauss: Seid umschlungen Millionen — keringő. 3. Kéler: Magyar vígjáték-nyitány. 4. Wagner: Lohengrin-ábránd. 5. Liszt: I. magyar rapszódia. 6. Kálmán: Csárdáskirályné — egyveleg. 18.40: Részleges sporteredmények. 18.50: Mit láttunk Amerikában? Interjúsorozat magyar és amerikai notabilitásokkal. A bevezető előadást Tábori Kornél mondja. 19.30: Ujabb részletes sporteredmények. 20: Előadás a Studióból. A sevillai borbély. Vígjáték 4 felvonásban. Személyek: Hegedüs Tibor, T. Mátray Erzsi, Somló István, Szeghő Endre, László Miklós, Bihari László, Göndöcs Gyula, Unghváry Andor. Az előadás első szünetjében lóversenyeredmények. 22.20: Időjelzés, az összefoglalt sporteredmények ismételt bemondása. 22.40: Kávéházi szalonzenekar.

BÉCS 10.30: Orgonaelőadás. 11: Szimfónikus hangverseny. 15.30: Délutáni hangverseny. 17.35: Zenés gyermekóra. 18.30: Wagner Richárd Tannhäuser opera. Utána könnyű esti zene.

BERLIN 19.30: Operaelőadás az állami operaházból. Othello.

BRÜSSZEL 20.15: A házizenekar hangversenye. 20.30: Esti hangverseny.

FRANKFURT 20.25: Robert Koppel-est. 21: Hangverseny.

HAMBURG 20.15: Színielőadás: Der Hochtourist, bohózat.

KÖNIGSBERG 20.30: Max Mohr Improvisationem im Juni vígjátékának közvetitése. 22.15: Tánczene.

LANGENBERG 19.35: Esti hangverseny. 20.45: Népszerű zenekari hangverseny. 22.50: Szórakoztató zeneátvitel.

LEIPZIG 20.15: Operettelőadás. Waldfelster, 3 felvonsában. 22.45: Tánczene.

MÜNCHEN 19.20: Szimfónikus hangverseny.

RÓMA 21.15: Zenekari hangverseny.

STUTTGART 20.15: Színielőadás-átvitel Frankfurtból, Sturm über dem Pacific Utána katonazene.

ZAGRAB 17.15: Hangversenyközvetités. 22: Könnyű zene.

Elhájasodásnál, köszvénynél és cukorbetegségnél a természetes Ferenc József keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését és előmozditja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapitotta, hogy a **Ferenc József** víz-kúra nagyon szép eredményhez vezet. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Az OMGE a földbirtokreform javaslat ellen foglal állást

Budapest, jún. 27. — Az OMGE kebelében alakult gazdák országos propaganda szövetsége ma ülést tartott, amelyen Hadik János gróf elnök állást foglalt az OFB törvényjavaslattal szemben, amely az OFB állandósitását jelenti. Kijelentette Hadik János gróf, hogy a kormány a gyufagyárak elzálogositása nélkül is tudott volna kölcsönt szerezni a birtokosok kártalanitására. A gyülés végül bizottságot küldött ki, amelynek az a feladata, hogy az OFB javaslatról, pontról-pontra tárgyilagos birálatot készitsen.

PEITLER ISTVÁN

Csendélet *Stilleben*

Nemzeti Szalon 1928 febr.
Umc

Peitler István

festő

olasz, francia vagy orosz munka áll előttem: *európai* művészettel van dolgom. De minél közvetlenebb és tisztább szemlélet tárgyává tesszük a műalkotást, annál plasztikusabban rajzolódik ki élményünkben a forma nemzeti konkrétuma, *egyedülvalósága*. A nemzetköziség üdvének XX. századában is van sajátosan olasz futurizmus, sajátosan német és orosz expresszionizmus, sajátosan francia kubizmus, holland és orosz konstruktivizmus. És van egy *sajátosan magyar expreszív naturalizmus*, a clair-obscur-nek, levegős hatásoknak és az izmos plasztikai tömörüléseiben is festői oldásokra hajló formának annyira döntő uralmával, hogy arra ma sehol másutt nincsen példa.

Legyen szabad, a magyar temperamentum és stílus jellegzetességeiről szólva, egy idézetet hoznom említett könyvemből:

„A magyar formakészség érzéki és érzelmes

PEITLER ISTVÁN: ARCKÉPTANULMÁNY

temperamentuma vagy bölcsen szemlélődő nyugalma, csak úgy, mint rapszódikus kilengései és nehéz vérű borongása minden impulzusnak engedő, laza faktúrát és bőségesen modulált festőiséget kívánnak. Nem annyira logikus szerkezetiséget, mint heves expresszivitást. Inkább erővel teljes modelét, mint síkszerűséget. Inkább súlyos ellentétek feszültségét és összecsapását, mint egyenletes mérsékletet. Inkább fojtott eruptivitást, mint derűs harmóniát".

Ez a látszólag szűkreszabott stílusdiszpozíció irányítja a magyar piktúra egész, aránylag rövid multja ellenére is annyira gazdag fejlődéstörténetét, pl. a legújabb áramlatokig. Ami ezen a determináción kivül áll, az a magyar stílusérzék számára csak kevéssé járható terület. Különösen a tiszta sik és vonal problémája támaszt súlyos akadályokat. Nincs egyetlen festőnk, aki ezekkel az eszközökkel valóban eredetit, mélyet és elevent alkotott volna. *Székely Bertalan* síkszerű és vonalas freskói és kartónjai minden akadémikus fölkészültségük ellenére sem érnek nyomába annak a szuggesztív erejű, festői elevenségnek, mely a mester némely történelmi kompozíciójából, aktfestményéből, de főként tájképtanulmányaiból árad. Vagy milyen elenyésző szerepet játszanak nálunk pl. az angol preraffaeliták hatása alatt síkszerű és vonalas dekorativitásra törekvő *gödöllőiek*. Még az angolokhoz viszonyítva is vértelen, intellektuális ornamentika az, amit *Kőrösfői-Kriesch* és *Nagy Sándor* linearizmusa létrehozott. Hol van bár egyetlen festőnk, akinek vonalrajzát még csak említeni is szabad volna egy *Puvis de Chavannes* vagy *Hodler* közelében, holott ezek a festők sem érik fel a vonal régi nagy mestereit és kivált Hodlerben sok az erőszakolt modorosság. — Vonalrajzos festőink vagy akadémikusok vagy szűk koncepciójú, vértelen lírai és filozófikus talentumok. Esetleg idegenné, legtöbbnyire franciává vedlett művészeti kivándorlók. Rippl-Rónai, Vaszary tisztán kontúrozott, síkszerű dolgai teljesen francia jellegűek. És még ezek, a temperált festői stílust valamikor idegen hatás alatt mesterien uraló művészek is abban a pillanatban lehányták magukról a tiszta sík és vonal megszorításait, mihelyt magyar erőre kaptak. *Egry* síkszerű és vonalas periódusa, melyet franciabelga példák szellemében festett végig, aránylag gyönge és jellegtelen. És milyen délibábosan gyönyörű Egry újabb fejlődése, mely az atmoszférának és a szinné vált fénynek minden síkon, vonalon túlvirágzó magyarságát bontogatja egyre gazda-

Kut 1926. marc. 28.

még és nincsen valóban mély és nagy művészegyéniség. Olyan európai jelentőségű mesterek, mint *Ingres, Delacroix, Corot, Millet, Courbet, Manet, Renoir, Degas, Cézanne, Derain, Braque, Henri Rousseau,* valósággal végzetszerűen francia arculatú művészek. *Menzel* és *Leibl,* a francia származású, de átgyökeresedett *Marées,* az ujabb *Franz Marc, Feininger, Paul Klee* csontig németek

KMETTY JÁNOS: TÁJKÉP.

és mégis, azaz éppen *ezért* van egyéni kiválóságuknak olyan széles, mély alapja, hogy azon nemzetközi értékű magasságig voltak képesek fölemelkedni.

Mindez annyira kézenfekvő, régi igazság, hogy szóvá sem kellene tennünk, ha művészeinknek számra nézve igen jelentős és tehetségre is figyelmet keltő hányada az európaiság fogalmát nem azonosítaná bizonyos konvencionális, modorbeli külsőségekkel, legyenek azok bármilyen színezetűek: „előkelőek", „bohémek" vagy „forradalmiak". Mindenütt ott találni őket, ahol a jelenlét szenzáció kérdése. Boldogok, ha jövevény-voltukat annyira hozzá idomíthatják a vendéglátó kultúrához, hogy annak színképét néhány pikáns árnyalattal tudják tarkítani és a kritika vállon veregeti őket. És az a szomorúan furcsa, hogy az ilyen szereplések visszhangjától otthon csak úgy zeng a közvélemény, míg azok, akik a magyarság mélyét emelik szélesebb látóhatárok felé és a nemzetközi *boulevard-jargon* számára kevésbbé hozzáférhető nyelven beszélnek, hasonlíthatatlanul súlyosabb helyzetbe szoktak kerülni a hazai elismertetés szempontjából. *Magyarul európai* prófétának lenni otthon és a külföldön is igen nehéz dolog. A lelke mélyén magyar kinyilatkoztatás, ha új, elevenünkbe vág, tehát önkéntelenül is végső következésekig ható állásfoglalásra kényszerít, ami a bőségesen adott magyar oblomovizmusnak persze nincs inyére. Az idegen tollakkal való ékeskedés ezzel szemben csak hiuságunkat legyezgeti, anélkül hogy szellemi sorsunkat megrázná, irányítaná.

Van nekünk festőnk elég, aki művészetének legalább is egyik vagy másik korszakában szerencsésen kivetkőzött minden faji sajátosságából. Sőt, van véglegesen nemzetközi festőnk is, nem egy, akinek semmi köze sincsen már magyar eredetéhez. Elég, ha *László Fülöpre* és *Halmi Artúrra,* a nemzetközies plutokrácia szalonfestőire, erre a két magasabb rendű giccsőrre utalok. De akadnak a modern magyar piktúrában hasonlíthatatlanul értékesebb talentumok is, akiket az európai orientáció szellemi kivándorlásra csábított. Főleg a francia művészet volt és van rájuk ma is elbűvölő hatással. Naiv bámulattal vagy raffinált élvetegséggel hódolnak ennek a nagyszerű idegen tradiciónak. Nem veszik figyelembe, hogy a forma szellemi autonómiáját szigorú határok őrzik, amelyek ellene szegülnek az idegen betolakodásnak. Ugyanaz a forma, amelyből a franciák örökkévaló értékeket alkotnak, a mi kezünk között vajmi hamar súlyát, tartalmát veszti. Többnyire csak külsőségeit sikerül magunkévá tennünk. Nagyon erős egyéniségnek kell lennie annak, aki azt akarja, hogy magyar lénye Párisban ne vesszen el nyomtalanul.

Bármennyire egyetemes emberi ösztön legyen is a szépérzék, konkrét nyilvánulásai a formák és stilusok hallatlanul szétágazó sokadalmát hozzák magukkal. Persze, hogy van esztétikai élmény, melynek szempontjából mindegy, hogy német,

SZŐNYI ISTVÁN: KECSKEPÁSZTOROK.

Szerdán, 29-én
este 8 órakor kezdodik
Kovacs tánctanar
IV. esti tánc-tanfolyama
a hallatlan leszere. Tandij 8 P. Telefon 7-66.

— **Március 1-én megindul a dunai személyhajó járat.** Az Első Dunagőzhajózási Társaság Budapest—Mohács közti személyhajó járatai a következők: Első menet Budapestről—Mohácsra márc. 1-én, első menet Mohácsról—Budapestre márc. 1-én. Lefelé indulás Budapestről naponta 12 órakor, érkezés Mohácsra 22.20 órakor. Ehhez a hajóhoz a másnapi 1. sz. vonat csatlakozik Mohácson. Felfelé indulás Mohácsról naponta 11.30 órakor, érkezés Bpestre 5.30 órakor. Ehhez a hajóhoz csatlakozik Mohácson a 4. sz. vonat.

— **A szellemi munkások összeírásához munkaerőket keres Pécs város.** A statisztikai hivatal elrendelte a legalább 6 középiskolai végzettséggel bírók összeírását. Ez a munka március 5—20-ika között bonyolítandó le. Az összeírás elvégzésére a város megfelelő munkaerőket tanítók, tanárok nyugdíjazott állami, városi, vármegyei és községi tisztviselők és főiskolai hallgatók) kíván ideiglenesen alkalmazni. Miért is a város jogügyi és népjóléti ügyosztálya felhívja azokat a tanítókat, tanárokat, nyugdíjas állami, városi, vármegyei és községi tisztviselőket, valamint a főiskolai hallgatókat, akik a szellemi munkások összeírásánál számláló biztosokként közreműködni óhajtanak és a helyi viszonyokról tájékozottsággal bírnak, hogy f. évi március 1. napján délelőtt 10 órakor a városi székház III. emelet 85. számú hivatalos helyiségben jelenjenek még. A jelentkezés alkalmával a tényleges állományuaknál az arcképes igazolvány, nyugdíjasoknál a nyugdíjazást kimondó határozat, főiskolai hallgatóknál a leckekönyv személyigazolás céljából felmutatandó. A számláló biztosok számláló laponként a belterületen 15, a külterületen 20 fillér díjazásban részesülnek.

— **Halálozás.** Vasárnap délután temették el Sásdon az ottani iparostársadalom halottját Banna Jakabot az egész község és messze környék nagy részvétele mellett. A temetési szertartást Szűcs József esperes végezte Mezey kántortanítóval. Az iparos küldöttségek szónokai meleg beszéddel búcsúztatták nagy halottjukat. Kivonult a tűzoltóság, a sásdi dalárda, amely gyászénekeket énekelt. A puritán életű kiváló iparos Banna Jakab Sásd községnek ezüstbotos bírája volt, azonkívül vágóbiztos, tűzrendészeti felügyelő, tűzoltóparancsnok stb.

— **Leventék műkedvelői előadása Szellőn.** A szellői leventék a farsang hetében talpraesetten, kedvesen előadták Follinus: Náni c. darabját, valamint egy kedves kettőst, énekkel. Kellő vezetés mellett kicsiny falvaink u. n. falusi gyermekei is meg tudják mutatni, hogy él még a nép és dolgozik. Az összes szereplőkről csak a legszebb dicsért hangján lehet szólni: Perlaky József, Fröhlich Mária, Petzinger Jakab, Bátai Mária, Végh János, Halász István, Koczándi Mihály, Koczándi Panni, Petzinger József, Vörös Miska, Trickl István, valamint Mieth Anna és Mliacsek János falusi műkedvelőket meghaladó előadást nyújtottak.

— **Az automobil fejlődése** címen a pécsi technikus társaskör meghívására Pávláth Jenő fővárosi mérnök folyó hó 25-én, a városháza nagytermét teljesen megtöltő közönség előtt sikerült előadást tartott. A másfélórás előadás keretén belül az előadó a vetített képek sürün egymásba kapcsolódó láncolatával felvonultatta a modern kor autójának történetét a bölcső korától a mai nagy sebességgel száguldó versenygépig. Mint minden a kultura fejlődésére nagy hatást kifejtő találmánynál az automobilnál is az „Ember" nem találja meg mindjárt a helyes útat. A lázas törekvésekben el-el téveszti a helyes irányt, amiről aztán csalódva, nem egyszer csüggedve tér vissza. De új korok, új emberek jönnek, akik okulva az elözők csalódásain új irányban dolgoznak, míg végre kialakul a jelen autója. A fejlődés eme munkájában az egyes nemzetek közül eleinte az angolok, később a franciák (Panhard-Levassor, Peugeot, Renault, a németek (Bencz) az amerikaiak (Ford), majd az olaszok (Fiat, Itala) vették ki különösebben a részüket. Érdekes, hogy a konzervativ angolok, akik pedig eleinte elöl jártak e téren is a haladásban azon egy törvényükkel, mely megkövetelte, hogy az úton haladó automobil előtt 100 méterrel egy jelző zászlós ember haladjon, aki az esetleg útban levőket eltereli, vagy ha ez nem lehet az autót a zászlóval megállítja — a fejlődést addig az ideig míg a törvényt vissza nem vonták, hazájukban teljesen megakadályozták. Manapság már hazánkban is kiveszi a részét a munkából a masszív megépítésü Rába (Győri vaggon és gépgyár) és a minden luxus igényt kielégítő Magomoli (Magyar állami gépgyár) kocsijaival, mely utóbbiak közöl a legmodernebb 6 hengeres Magosi-kocsi úgy tenchnikai fejlettség, mint elökelő vonalvezetés szempontjából bármelyik külföldi gyártmánnyal felveheti a versenyt. Az érdekes előadást, melyet a hallgatóság lelkesen megtapsolt, a pécsi technikus társaskör elnökének Bary István műszaki főtanácsonak köszönő szavai zárták be.

— **Ujabb letartóztatás volt Hosszúhetényben.** Vasárnapi számunkban hírt adtunk arról, hogy Hosszúhetényben a vasasi csendőrség őrizetbe vette Szekeres Lászlót, Dallos Sándornét és Szekeres Imrénét, akik bűnrészesek voltak abban, hogy Szekeres Lászlóné hosszúhetényi fiatalasszony tiltott műtét következtében fertőzésben meghalt. Mivel a gyanú beigazolást nyert, az ügyészség a férjet, az anyóst és az elhunyt édesanyját előzetes letartóztatásba helyezte és bekísértette a pécsi kir. ügyészségre. Ezzel az esettel kapcsolatban a csendőrség még egy tiltott műtétnek jött nyomára, amelyet még a mult év végén hajtott végre Lovász Györgyné hosszúhetényi lakós. A tettét beismerő Lovász Györgynét a csendőrség letartóztatta és bekísérte a pécsi ügyészség fogházába.

— **Ellopott kézitáska.** Biró Ferencné, aki Pécsett Xavér-utca 9. szám alatt lakik, feljelentést tett a rendőrségen, hogy kopottas, zöldes színü kézitáskáját a Xavér templom mellett levő elárusító bódéjából valaki ellopta. A kézitáskában 5 pengő és különféle iratok voltak. Az ügyben megindult a nyomozás.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Az ember tragédiája. (Kedden, szerdán és csütörtökön.) Az ember tragédiája, Madách Imre halhatatlan drámai költeményének új bemutatójára, mint idényünk legnagyobb és legszebb ünnepségére lázasan készül a színház. Hatalmas energiával telt munka előzte meg a bemutatót. Fodor Oszkár a darab két rendezőjével, Vértes Lajossal és Jákó Pállal hónapok óta tanulmányozta a magyar színpadokon bemutatott Ember tragédiája előadások scenáriumait, hogy mindazoknál tökéletesebb, művészi értékekben és elgondolásokban gazdagabb, a modern színpadi követelményeknek megfelelő produkcióval lépjen a pécsi közönség elé. A zenekar elhelyezését is újszerüen oldotta meg Vértes, a talentumos rendező. Ugyanis a zenekar lámpái zavarnák a színpadi világitási effektusokat, a színpadi játékot, tehát a zenekart láthatatlanná téve, a zsinórpadlás erkélyeire helyezi azt, miáltal Erkel felemelő melódiáinak szépségét még jobban kiemeli. A drámai költeményt G. Nagy Tibor: Beethoven, Liszt és a klasszikus zeneművész remekeiből, a fenséges műhöz méltó kompoziciója kiséri. A főszerepeket Sarlay Imre — Ádám, Ladomerszky Margit — Éva, Bánky Róbert — Lucifer, Danis Jenő — Péter apostol, — Vajay Magda — Hippia, Palásthy Ilona — Cluvia, Vass Irma — Helena, Egry Berta, Vécsey Ilona, Lontay István, Ütő Endre, Jákó Pál, Kurucz Ernő, Hajnal Beata, Bihary Nándor, Károlyi Vili, Kormos Ferenc játszák.

* **Szerdán Az ember tragédiája.**

* **Csütörtökön Az ember tragédiája.**

* **Pénteken Nótáskapitány.** Farkas Imre gyönyörü muzsikáju, kedves magyar szövegü operettje a bemutató után évek mulva is friss marad és szivünk-lelkünk derül a szépséges hercegasszony és huszárkapitány szerelmi románcán. Az operettnek minden alakja kiváló megszemélyesitőkre talált társulatunknál s igy a Nótás kapitány sikere a régi sikerek nagyszerü megismétlődése.

* **Gaál Franciska vendégjátékai színházunkban.** A budapesti Vígszínház ünnepelt művésznőjét sikerült három esti vendégjátékra megnyerni igazgatóságunknak. A művésznő három legkedvesebb szerepét játsza el. Szombaton este: A temlom egere, vasárnap este 9 órakor: Nem nősülök és hétfőn este: Édenkert kerül müsorra.

* **Vasárnap három előadás!!! 3-6-9 órakor!**

* **Vasárnap délután 3 órakor délutáni helyárakkal Casanova operett.**

* **Vasárnap este 6 órakor délutáni helyárakkal Orpheus a pokolban operett.**

* **Vasárnap este 9 órakor Gaál Franciska vendégfellépteével Nem nősülök, vígjáték.**

— **Anyakönyvi hirek.** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Müller Gyula rk. 44 éves kovácsmester, Kovács János rk. 75 éves kisbirtokos, Sudári Dezső dr. rk. 25 éves jogszigorló, Szöllősi Endre rk. 4 4éves könyvkötő Dombóvár, Szeifert Bálint rk. 1éves Lánycsók.

MŰVÉSZET-ZENE

)-(**Díjat nyert pécsi festőművészek.** Az Uj Müveszek Egyesületének választmánya most döntött a rendelkezésére álló díjak odaitélése ügyében. Az egyesületnek a Nemzeti Szalonban rendezett nagysikerü kiállitásán feltünést keltő értékes anyaggal szerepelt három tehetséges pécsi festőművész is, Pécsi-Pilch Dezső, Klie Zoltán és Peitler István. A zsüri döntése szerint az Uj Művészek Egyesületének nagydiját Klie Zoltán, Bogdánffy Géza grafikai díját pedig Peitler István nyerte el. Pilch Dezső versenyen kivül vett részt a kiállitáson.

SPORT

Vasárnapi eredmények:

Pécs-Baranya—PVSK 4:3 (1:1). Biró: Bizse Pál. A kifogástalanul játszó PVSK mindvégig teljesen egyenrangú volt professzionista ellenfelével, sőt öt perccel befejezés előtt még vezetett is. A Pécs-Baranya ezalkalommal is siralmas játékot mutatott, ami komoly aggályokra ad okot az elkövetkezendő tavaszi ligamérkőzésekre. Különösen a csatársor csapnivaló. Zaviza bemutatója csak félsikerrel járt. Góllövők: Halas (2), Dóra I., Moravcsik Pécs-Baranya, illetve Bedekovics (2), Forró PVSK.

I. liga: Sabaria—Kispest 1:0 (0:0), Ferencváros—Budai 33-as 8:1 (3:1), Ujpest—Bástya 4:0 (3:0), Hungária—Vasas 6:0 (2:0), Attila—Bocskay 2:0 (1:0), III. kerület—Nemzeti 3:2 (3:1).

I. liga: Somogy—Soroksár 4:0 (1:0), Turul—Pesterzsébet 0:0, Husos—Erzsébetváros 3:1 (0:1), Rákospalota—Vac FC 2:1 (0:1), Terézváros—Bak FC 3:0 (0:0), Kossuth—Órás 1:0 (1:0).

II. b) liga: Wekerle—Szemere 5:1 (1:1), Józsefváros—II. kerület 2:1 (1:1), Utse FC—Lipótváros 1:1 (1:0).

I. oszt. amatőrbajnokság: Springer-csoport: BEAC—OTE 1:0 (0:0), Ferencvárosi Vasutas—BRSC 3:3 (0:2), FTC—TTC 4:0 (1:0), UTE—NSC 1:0 (1:0), MAC—33 FC 2:2 (0:0), Testvériség—HSC 2:1 (1:1), Oprée-csoport: MTK—Törekvés 2:0 (0:0), BSE—Postás 1:1 (1:0), III. ker. TVE—MAV 3:1 (0:1), Világosság—KAC 4:2 (2:1), Vasas—UTSE 2:1 (0:0), Kelenföld—Zugló VII. ker. AC 4:3 (3:1), MAFC—KAOE 1:0 (1:0).

(:) **Eötvös Zoltán** nyerte Magyarország gyorskorcsolyázó bajnokságát. A viadal 5000 méteres távján 9 perc 12 mp-es kitünő idővel megjavította az országos rekordot.

(:) **Az első olimpiai próbaverseny** a Wesselényi Vívó Club által rendezett első olimpiai próbaversenyen hármas holtverseny után Gombos Sándor dr. győzött Petschauer Attila és Terstyánszky Ödönnel szemben. Részletes eredmény: 1. Gombos Tisza VC 6 győzelem. 2. Petschauer NVC 6 gy. 3. Terstyánszky MAC 6 gy. 4. Schréder dr. RAC 4 gy. 5. Uhlyarik dr. WVC 3 gy. 6. Glykais Szolnoki VC 3 gy. 7. Rozgonyi dr. Vén Fiuk 3 gy. 8. Rády MAC 3 gy. 9. Kalmár Santelli iskola 2 gy.

— **A mérnöki kamara új pécsi tagja.** A budapesti mérnöki kamara közli, hogy február 13-tól kezdődően Reichter Aladár pécsi mérnököt a tagjai sorába felvette.

— **Irodalmi est Mohácson.** A mohácsi kaszinóban szombaton este fél 9 órakor irodalmi estet ad a baranyai származású Villányi Andor író. A belépődíj személyenként 2 P 50 fillér.

— **A Corporatio Barania zenészei** holnap február 28-án, este 8 órakor összpróbát tartanak a zeneteremben. A rendes curialis gyülés március 6-án, este fél 9 órakor lesz a legényegyletben.

— **A városi szegényház** részére Grünwald mészáros 15 kg. marhahúst, Hoffmann Antal hentes 26 drb. füstölthurkát adományozott. Hálás köszönetet mond az adományozóknak a vezetőség.

— **Jelzálogkölcsön kapható pécsi és vidéki házakra.** A Kisbirtokosok Földhitel Vállalatának (központi iroda: Pécs, I. Ferenc József-út 7. szám). Telefon 14—93. sikerült oly összeköttetéseket létesítenie, hogy módjában áll pécsi és vidéki házakra — mindenkor a ház évi bérjövedelmének tekintetbetvételével — első helyre betáblázható jelzálogkölcsönöket folyósítani. Ezzel a kisbirtokosok földhitel vállalata a pécsi és vidéki háztulajdonosoknak régi óhaját valósítja meg, miután lehetővé teszi, hogy **a háztulajdonosok 10—14 nap alatt akár 25 éves** törlesztéses, legolcsóbb kamatozású kötelezvényen alapuló jelzálogkölcsönhöz, akár pedig ennél rövidebb lejáratú amortizációs, vagy olcsó kamatú váltókölcsönhöz juthatnak.

— **Réthly Antal dr. törökországi előadása.** Az Erzsébet tudományegyetem nagy agilitással működő természettudományi szakosztályának szombaton tartott előadásában Réthly Antal dr. egyetemi magántanár, főmeteorologus ismertette azt a nagy munkát, amelyet a török köztársaság kormányának meghívására 2 év alatt Anatóliában végzett. Ez idő alatt, bár a török állami költségvetésben meteorológiai tétel nem szerepelt, Sabry bey földmüvelésügyi miniszter, Sureya bey és Munchlisz bey államtitkároknak a felelősséget vállaló megértő munkásságával sikerült megszerveznie a meteorológiai szolgálatot. Felépítette az angórai központi obszervatóriumot Tittes György magyar mérnök tervei szerint. Berendezett elsőrangú meteorológiai állomásokat Manissa, Halkali, Büjük Deré és Erzerumban, majd még mintegy 25 magasabb rangú és mintegy 40 csapadékmérő állomást. Mindenütt törökök észlelnek a nemzetközi megfigyeléseknek megfelelően. Rendszeresítette az időjárási havijelentések kiadását német és török nyelven és az elmult októberben megindította külföldre a török meteorológiai rádiósürgönyöket. Mikor elbúcsúzott a miniszertől a kormány újabb 5 éves szerződést ajánlott fel és megbízta, hogy a római mezőgazdasági kongresszus meteorológiai szakán Törökországot képviselje. Elragadtatással beszélt az ország új megalapítója és megmentője Gázi Kemál pasának és kormányának dicséretes munkásságáról, behatóan ismertette az újkori Törökország mai irányelveit. Előadását 100 vetített képpel kísérte, melyek mindegyike Törökország érdekes szépségeit mutatta be a termet zsúfolásig megtöltő előkelő közönségnek.

A szociális misszió első nagybőjti kulturdélutánja

Pécs, febr. 27. — A nagyfontosságu munkát végző szociális misszió vasárnap délután fél 6 órai kezdettel tartotta első adventi kulturdélutánját a katolikus kör nagytermében. A szociális misszió áldásos működése során ezt a kulturdélutánt is beállította nemes céljainak elősegítésére, hogy annak tiszta jövedelmét szegényeinek istápolására fordítsa. Sajnos, Pécs város közönsége nem honorálta kellőkép ezt a nagy fontosságú célt, mert nem jöttek össze annyian, amekkora érdeklődést a gazdag műsorú kulturdélután megérdemelt volna. Akik azonban ott voltak, a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoznak a pompás műsorról. Megjelent a kulturdélutánon Virág Ferenc megyéspüspök udvari papjai kíséretében. Ott voltak Igaz Béla dr. és Romeisz Ferenc prelátusok, Nendtvich Andor polgármester, Gyomlay Gyula egyetemi tanár nejével. Beksich Olivér a Zrinyi főreáliskolai nevelőintézet parancsnoka és neje, Imrefi Imre a Katolikus Kör elnöke. A szociális misszió nemes lelkü úrnői igen nagy számban voltak jelen.

A müsort Bujdos Balázs dr. a Zrinyi főreáliskolai nevelőintézet lánglelkü tanára nyitotta meg mélyen járó hazafiasságtól izzó, költői szárnyalásu beszéddel. A szociális nyomorúságon gyötrődő, frappáns hasonlatokkal telített beszéd, óriási hatást keltett és a kiváló szónokot percekig ünnepelték beszéde végén.

Bájosan hatott Niedermayer Margit művészies csellójátéka, amelyet Graef Bözsi kisért zongorán, diszkrét alkalmazkodással. Haksch László kitünő előadóművész három gyönyörü költeményt adott elő nagy hatással. Ez alkalommal mutatkozott be a pécsi közönségnek Sándor István dr. tenorista, akinek két pompás énekszáma Holly Gréti simulékony zongora kisérete mellett frenetikus hatást ért el. Büszke lehet a szociális misszió, hogy ezt a remek hangú és kiváló zenei képzettségü énekest bemutathatta Pécs zeneértő közönségének. A gazdag müsort a Mestrits Endre vezetésével működő pompás zenekar fejezte be, művészi összetanultsággal előadott szerenáddal.

Esőernyők legjobb minőségben, jutányos áron KRAUSZE cégnél.

— **A Stefánia szövetségnek** Rosencveig D. cukorkakereskedő 1 kg. cukorkát ajándékozott özv. Reich Vilmosné útján. Az adományért ezúton mond hálás köszönetet a Stefánia szövetség vezetősége.

MA este fél 9 órakor
RUBINSTEIN
hangverseny a Pannoniában.
Jegyek: dr. Vámosnál.

— **Népmüvelési előadás a Sörház-utcai iskolában.** Február 29-én, szerdán délután 6 órakor népmüvelési előadás lesz Pécsett a Sörház-utcai elemi iskolában. Az előadó Koszter Méláni tanitónő lesz, aki Arany Jánosról és annak Toldi-járól értekezik. Az előadást szavalatok és vetített képek kísérik. Szerepelni fog a bőrgyári dalárda is. Az iskola jóbarátait, jóakaróit és a szülőket ezúton is meghivják. Helyszüke miatt gyermekek nem jelenhetnek meg.

— **Emericánások!** Sudári Dezső dr. testvérünk temetésén testületileg résztveszünk. Temetése, holnap, kedden délután fél 3 órakor lesz. Gyülekezés a központi temetőben fél 3 órakor. A négy senior.

— **A pécsi keresztény községi párt** március 1-én, csütörtökön este 8 órakor Pécsett a Zsolnay-utca 55. sz. alatt Sztroinyi Ilona vendéglő helyiségében gyülést tart. Érdeklődőket szivesen lát és meghiv a pártvezetőség.

— **ÉRTESITÉS.** 120 drb. szebbnélszebb sezlon, ottomán, valamint különféle ágymatrac kerül eladásra olcsón március 1-én. **Rózsa** kárpitos nagyüzem. Barátok templom átellenében. Telefon 14—85.

— **Az emericana gyásza.** Sudári Dezső dr. a Quinque-Ecclesiensis öregura, a curia volt buzgó secretariusa és könyvtárosa életének 26. évében egy hónapi betegség után február 26-án meghalt. Sudári Dezső az elsők között volt, aki az Emericana szép és magasztos eszméit megértette, ott volt a Quinque-Ecclésiensis megalapításánál, sohasem kereste, de mindig szívesen vállalta a tisztségeket, mert örömmel dolgozott az Emericánáért. Koporsójánál, amelyre oly fájdalmas lélekkel borulnak rá reményevesztett édesanyja és leánytestvére, az Emericana is sok könnyet hullat: siratja az ifjú testvért, aki még oly sokat tudott volna tenni a katolikus magyar diákélet lelkivilágának megújhodásáért. A gyászmise február 28-án, kedden reggel 9 órakor lesz a belvárosi templomban, temetése kedden délután fél 3 órakor a köztemetőben, emlékének pedig a temetés után tartandó curialis tristisen adják meg az emericánás végtisztességet. A Foederatio Emericana pécsi dekanatusa ezzel kapcsolatosan közli, hogy Sudári Ernő gyászmiséjén és temetésén a pécsi összes leventék és apródok kötelesek plenis coloribus megjelenni, a dominusok, nagy és kisasszonyok közül pedig a megjelenésre főleg a Quinque-Ecclesiensis corporatiobelieket kérik.

— **A magyar fogorvosok egyesülete** alsódunántúli fiókja közli, hogy Kämpner Árpád fogmüvest egészségügyi kihágás miatt a járásbíróság 80 pengő pénzbirságra itélte.

— **Budapesti turisták mecseki kirándulása.** A Magyar Turista Egyesület husvétkor kirándulást vezet a Mecsek-hegységbe a következő útirannyal: Komló, Mánfa, Kőlyuk, Melegmány, Kantavár, Kisrét, Tettye, Pécs (hálás), Misina, Tubes, Lapis, Büdöskut, Orfü, Abaliget. Indulás április 7-én este 21 órakor a Keleti pályaudvarról. Vezető: Pauliesek Géza.

Asztma és szívbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, pajzsmirigynagyobbodás és golyvaképződés eseteinél a természetes Ferenc József keserüvíz a gyomor és belek emésztőképességét kedvezően növeli. Európai és amerikai klinikusok sorvadásos egyéneknél tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a **Ferenc József** víz használata folytán lényegesen enyhültek. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

— **Szegeden állitották fel a Főiskolai Tanulmányi és Pályaválasztási Tájékoztató Intézetet.** A hivatalos lap vasárnapi száma közli a kultuszminiszter rendeletét a „Főiskolai Tanulmányi és Pályaválasztási Tájékoztató Intézet" felállításáról. Az intézet, melynek székhelye Szeged, kettős célt szolgál. Egyrészt gyakorlati hátterü felvilágositást és tanácsadást, másrészt tudományos és általános érdekü adatgyüjtést és adatfeldolgozást. Az intézet igazgatóját öt-öt évre a miniszter nevezi ki. Az intézet felvilágositásait mindenki ingyen igénybe veheti.

— **Az osztálysorsjáték mai húzása.** Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyeremények húzattak ki: 15.000 pengöt nyert: 29862. 5000 pengöt nyert: 64815. 4000 pengöt nyert: 20865. 1000 pengöt nyertek: 54804, 57832, 70121. 600 pengöt nyertek: 899, 1778, 45904, 57028, 58913, 60050, 67466, 69258. Ezenfelül 500 pengöt nyert 22 szám, 200 pengöt nyert 101 szám és 125 pengöt nyert 1863 szám. A húzás folytatása f. hó 28-án, reggel fél 9 órakor lesz.

— **Soffőrképző tanfolyam Pécsett.** A pécsi m. kir. állami fémipari szakiskola soffőrképző tanfolyama március 5-én veszi kezdetét. Jelentkezni lehet az iskola igazgatóságánál (Siklósi-utca 25. sz.) egész nap és a megalakuláskor, március 5-én, hétfőn este 8 órakor. Közelebbi felvilágositást nyújt az iskola igazgatósága.

— **Templomépités Kémesen.** Már többizben megemlékeztünk róla, a traninoi határ mellett Kémes és környéke róm. katolikus hivői templomot emelnek lelkük szükségletére. Lenn a déli végeken, hol a láthatár széle már túl a slavóniai síkságon pihen s derült nappalokon a Papukhegység néma bércei intenek szomorú „mementót" s hol a kanyargós Dráva folyó ringatja szőke habjait, ott fog állani a templom s tetején újra régi fényében ragyogni a kereszt. Az előmunkálatok már annyira előrehaladtak, hogy ez év folyamán meg fog történni az alapkőletétel s hála az áldozatos szivü adományozóknak, meg van rá a remény, hogy az építkezés 1929. tavaszán megindul jon. Az alábbiakban emlékezünk meg az eddig beérkezett nagylelkü adományokról: Száhl János Siklós 3000 tégla, Székeskáptalan Pécs 100 P, Csongor Aladár dr. Kémes 60 P, Michel Sándor Siklós 4 P, Pék Vidor Kémes 1 P, Resnyák Kálmán Diósviszló 200 tégla, Sárváry József Vajszló 25 P, Franck Henrik fiai Budapest 10 P, Közbirtokosság Kémes 144 négyszögöl terület, Scultéty János Budapest tervrajzok 900 P. értékben, Kalamár József Cinderybogád 10 P, Gyenes Imre Diósviszló 1 P, Németh Antal Diósviszló 1 P, Budai papi szabó Pécs 1 új miseruha teljes felszereléssel, gróf Benyovszky Móric Siklós 30.000 db. tégla, özv. Lichtenberg Ignácné Kémes 16 P.

piene di grazia della nascita di Maria, con pennellate leggere ed aeree fece volare al cielo la Madonna : il soggetto lo richiedeva. I due principî opposti di stile, di tecnica e di forma, si osservano meglio nella cupola : mentre gli angeli volano leggeri fra le nuvole, i putti più forti e più robusti, accompagnano la funzione architettonica dei capi di volta. Muta sapientemente lo stile delle pieghe dei vestiti, del tutto diverso a seconda che si tratti di quadri o di finte statue. E nei quadri stessi il panneggiamento muta, a seconda della distanza e dello stile. Nella cupola non era possibile introdurre panneggiamenti minuti e dettagliati ; dispone quindi gli abiti con movimenti larghi e oscillanti, che sfrutta anche a scopo decorativo. Nella nascita di Maria, dà ai panneggiamenti, conformemente al tono di tutta la composizione, curve piacevoli, ritmi

Pejacsevich Iván 71

Művészi Ipar I

1891. 71. l.

Rekáry István

MAKROVILÁG
MAKROVILÁG UTAZÁSI és ZARÁNDOKUTAZÁSI IRODA
1091 Budapest, Üllői út 11—13.
Telefon: (36-1) 215-0636; fax: (36-1) 215-2570

ZARÁNDOKLATOK

CZESTOCHOWA:
(Debrecen-Nyíregyházi egyházmegye zarándoklata)
máj. 16—18., ill. 14—18. 9980,— Ft., ill. 14950,— Ft
(Vezeti: Bosák Nándor püspök úr)
LOURDES: (Kecskemét-Kalocsai főegyházmegye zarándoklata) július 11—16. 24990,— Ft
(Vezeti: Dankór László érsek úr)
HÚSVÉT RÓMÁBAN:
április 4—10. *vezeti: Madari Gyula* 32990,— Ft
SZENTFÖLD: március 14—21. 95650,— Ft
vezeti: Fodróczi Kálmán árpási plébános

TORONYÓRÁK
KAPCSOLÓÓRÁK-HARANGOZÓGÉPEK
CT.: Kovács Jenő
8000 Székesfehérvár, Kossuth u. 6.
TOREL Tel./Fax: 22/312-235
Cégünk által készített mechanikus berendezések + legkorszerűbb német elektonika = kitűnő ár/teljesítmény viszony
Legkorszerűbb rádióvezérlésű Fő óra a templom minden elektromos kapcsolási feladatait ellátja :
Toronyóra mutatók léptetése, harangok ütése,szellőzés, harangozás kapcsolása , fűtés, világítás, klíma, orgona ,
HARANGOZÓGÉPEK 60-KG-tól 7000 KG-OS HARANGOKHOZ
Kedvező fizetési feltételek !
Cégünk a PERROT német toronyóragyár képviselete
PERROT

Catholica 2000 KATOLIKUS UTAZÁSI IRODA
TÉLI ZARÁNDOKUTAK
KEDVEZMÉNYES SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLATOK
Febr. 8—15. ..... 95000,— Ft
KLASSZIKUS SZENTFÖLDI ZARÁNDOKÚT
márc. 14—21., ápr. 2—9. ..... 112000,— Ft
SZENTFÖLD HALADÓKNAK máj. 9—16. ..... 118000,— Ft
ZARÁNDOKLAT LOURDES-BA máj. 11—18. ..... 51800,— Ft
KATONAI ZARÁNDOKLAT LOURDES-BA,
dr. Ladocsi Gáspár püspökkel máj. 15—21. ..... 45400,— Ft
HÚSVÉT RÓMÁBAN a Szentatyánál. ápr. 2—9. ..... 58000,— Ft
RÓMA—ORVIETO—ASSISI márc. 23—29. ..... 52000,— Ft
ITÁLIAI SZENTEK NYOMÁBAN máj. 9—19. ..... 83000,— Ft
SZENT RITA ÉS SZENT FERENC máj. 6—11. ..... 39900,— Ft
VELENCE—RAVENNA máj. 28—31. ..... 28000,— Ft
ZARÁNDOKLAT MEDJUGORJÉBA ápr. 30—máj. 3. 19900,— Ft
CSÍKSOMLYÓI ZARÁNDOKÚT ápr. 4—8. (húsvét) .. 19200,— Ft
KEGYHELYEK ÉS KASTÉLYOK CSEHORSZÁGBAN
márc. 25—29. ..... 19500,— Ft
TRIER-AACHEN
(Zarándoklat Krisztus köntöséhez) ápr. 29—máj. 4. ... 53000,— Ft
ALTÖTTING—PASSAU máj. 16—18. ..... 19500,— Ft
MARIAZELL ÉS BURGENLAND márc. 26—27. ..... 6300,— Ft

Tájékoztatjuk kedves utasainkat, hogy megjelent 1996 évi programfüzetünk. Kívánságra postán megküldjük, vagy irodánkban átvehető.
Jelentkezés: 1023 Budapest, Árpád fejedelem u. 8.
(Komjádi uszodánál) Hétfőtől péntekig 9 és 17 óra között.
Tel.: 212-0330; 212-4436; fax: 212-0331

Palák a gyári árnál
10%-kal olcsóbban,
raktárról azonnal elszállíthatók!
Osztrák lambéria, hajópadló, szlovák fenyő-fűrészáru nagy választékban kapható.
Egyházi intézményeknek további árengedményt adunk!
Eternit
Építőanyag-kereskedés
Balatonfüred, Noszlopy u. 3. Tel./fax: (87) 343-341

Az Új Ember apróhirdetések 1996. évi új árai
Magánjellegű: ..... 18,— Ft/szó
sürgős: ..... 22,— Ft/szó
Közlemények: ..... 20,— Ft/szó
jelige ..... 20,— Ft
Közületi hirdetés: ..... 160,— Ft/sor
sürgős: ..... 240,— Ft/sor
Áraink az ÁFÁ-t nem tartalmazzák!

A név amely a földkerekség 70 országában ismert:
JOHANNUS

Digitális orgonáink választéka 12, kategóriájában világelső hangszerrel bővült, a 18+8 bites technológia és a 4 évszázados orgonaépítési tapasztalat találkozásából születtek.
A hagyományos megbízhatóság mellett ellenőrizhető hazai referenciákkal, egyedi szolgáltatásokkal, új, kedvezményes fizetési feltételekkel várjuk érdeklődőinket a holland Johannus Orgonagyár magyarországi képviseletén:
Speed-ex Kft.
1056 Budapest, Irányi u. 17. III. 1.
Tel/fax: 1180-786, vagy 1180-191

A Dányi Önkormányzat állást hirdet
a helyi művelődési ház vezetésére.
Az állás betöltéséhez szükséges szakirányú felsőfokú végzettség.

Előnyben részesül az a pályázó,
aki a helyi általános iskolában hittanórák tartására is vállalkozik.
Egy szoba-konyhás szolgálati lakást tudunk biztosítani.

Cím: 2118 Dány, Pesti u. 1.

Az újdonság varázsával...

Van VÉLETLEN? (Fogarassy András; a nagysikerű „Igazgyöngy vagy Isten tenyerén" c. kötet szerzőjének új könyve. Különös, csodás, de mégis oly egyszerű történetek, hogy veled is történhetett volna... 158 Ft)

Az én vezérem bensőmből vezérel (Az önismeret alapjai) A híres piarista lelkivezető, Farkas István

Párbeszéd a hitről (Könyvecske kereső fiatalok nak – Két fiatal beszélgetését „hallgattuk ki" és jegyeztük le ebben a könyvecskében; az egyikük keresi Istent és a hitet, társa pedig kalauzolja ő ezen az izgalmas úton. Párbeszédjük során minden olyan kérdés felmerül, amely a ma ifjúságát foglalkoztatja. 126 Ft)

Az Új Ember Könyvesbolt ajánlata

Don Camillo és a fiatalok
(G. Guareschi nagysikerű regénye)
Ha nálunk vásárolja meg, olcsóbban jut hozzá!
348,— Ft helyett 290,— Ft-ért

Elmer István:
A történelem orgonáján Isten játszik
Az Új Ember 50 éves története
560 — Ft helyett 420 — Ft-ért

Könyvajánló

Szent művészet. Tanulmányok az ars sacra köréből (Xénia)

E kötet megjelenése elsősorban az irodalomtörténész Cs. Varga István érdeme, aki egyházi gimnáziumi éveiben alapozta meg az „ars sacra" témakörében szerzett alapos tudását. Neki köszönhetjük a könyv bevezetőjét, valamint két-két tanulmányt és esszét. Rajta kívül négy szerző írásait emeljük ki. Korzenszky Richárd a kereszténység és a magyar kultúra kapcsolatát elemzi, különös tekintettel az irodalomra. Kuklay Antal a templomépítés esztétikájával foglalkozik, valamint sikeres Pilinszky könyve részleteit közli újra. Nagymihályi Géza tudományos igénnyel értekezik a szent művészetnek a keresztény ember világképében játszott meghatározó szerepéről. A kötet fontos írásai közé soroljuk Rónay László Sík Sándor-pályaképét is, tekintettel mind annak részletességére, mind a témaismeret mélységére, amelybe az alkotáspszichológiai közelítés is beletartozik.

Aligha kell bizonygatni a „szent művészet" fogalom meghatározásának nehézségét. A könyv írásait elméleti alapként Bánhegyi B. Miksa *Ars sacra* című tanulmánya fogja össze. A magyar művészet történetében is jól eligazít az a megállapítása, hogy a reneszánsz humanizmus választotta el először egymástól a „szent" és „művészet" fogalmakat, „vette ki... a művészeteket az egyház szinte kizárólagos gyámsága alól" (14). A múlt század második felében kezdődő művészeti megújulásból az „ars sarca" valóban kimaradt. Csak a régi örökség élt, sőt él tovább. Különösen fontos a vallásos, a szent és az egyházi művészet elhatárolása.

Nagymihályi Gézának is érdeme, hogy közel marad a hétköznapok gyakorlatához. Mint írja, „azon kell töprengeni, hogyan ábrázolható a liturgia fogalma a keleti keresztségben... nem csupán a templomi szertartások formáját, rendjét és tartalmát jelenti, hanem az ember egész keresztény életét... Ennek a liturgiának integráns része és a hivatalos kultusz tárgya az ikon, valamint az ikonosztázion" (64). Ráirányítja figyelmünket arra, hogy a keleti szertartásúak felfogásában a szentségeknek az emberi értelemmel megközelíthetetlen misztérium jellege erősebb, mint a nyugatiaknál. Ezt jelzi a szentély zártsága.

A templomról szóló, majd a *Szó és kép* című könyvrészek után következő fejezet tartalmazza Korzenszky Richárd írásait. A vallás és kultúra magyarországi viszonyát vizsgálva kiindulópontja, hogy a „vallásos ember létezése az egész társadalom ügye, tehát politikai tényező, amivel az egész közösségnek, a társadalomnak számolnia kell" (77). A katolikus ember programjának tekinti a mindenki és minden más iránti nyitottságot, valamint azzal együtt az igényességet és a helyes önértelmezést: „a magyarországi közösségnek *magyar kultúrában meggyökerezett* egyházi közösségnek kell lennie, amelynek természetes kapcsolatai vannak a katolikus egyház nemzetek feletti jellegénél fogva is más népek kultúrájához" (83). Erre a közelítés módra a Bibliának a magyar költészetben játszott szerepét vizsgálva meggyőző példát ad.

Assisi Szent Ferenc *Naphimnuszát*, fordításait és elemzését követi a könyv „Boldogasszony anyánk..." című része, amelyben Cs. Varga István a hazai Mária kultuszt vizsgálja széles látókörű filológusként. A templomnak a magyar irodalomban szintén gyakori motívumát a „minden fej Isten kápolnája" című fejezetben elemzi, ahol Kuklay Antal írásait is találjuk. Cs. Varga úti élményeiből táplálkozó, a régi itáliai művészetről szóló esszéi a találó című előző részben olvashatók: „Az eleven hit mértana". Koncepciójelző indító mondata: „A műveltség: folytonos létkutatás, állandó-hogy „mennyire nem ellentéte a nemzetinek az egyetemes, hanem korrelatív párja" (209).

Az előbbieket, egy Fodor András-vers teszi még könnyebben megérthetővé, ahogy Sík Sándor, Harsányi Lajos és Reményik Sándor alkotásai sem egyszerűen csak illusztrációk. Nem hallgathatjuk el a kötet többi tanulmány- és esszészerzőjét sem. Dávid Katalin a Biblia és a művészet összefonódásáról, Barsi Balázs az életfa-motívum jelentőségéről írt, és ő elemezte a *Naphimnuszt*, Bánhegyi Jób visszaemlékezései pedig az újrafelfedezett katolikus költőt, Harsányi Lajost idézik.

A kötet tartalmi változatosságának nagy haszna lehet, hogy benne sokféle olvasó találhat magának tanulságosan érdekes írást. Nem csak katolikus, sőt nem csak istenhivő.

D.M.J.

Méhes Károly: Egyetlen kép

Mert minden oly kevés
még ha rengeteg is és borzasztó
hosszú
szemüvegek bőröndök hegyekben
órák istenem mennyi megállt óra
de mégis az arcból a legtöbb
szemek szembogarak tűszúrásnyi
fények ezek világítják meg
a világot minden egyéb
— velő szív és lélek — sötétség
ami mindent elnyel
és persze a végén egyetlen kép
— szép mondják szép kép — mitől
többé nem lehet szabadulni
álmodunk vele: kő-Krisztus
két keze letörve benőtte
simogatni való pihe moha
az ég hátul sötétkék

Ács József: Furcsa utazás

Furcsa utazás ez:
tagjaid szanaszét.
Állkapcsod Kiskunhalason,
karjaid Szatmárban, Zalában

A megtestesülés titka

mindig foglalkoztatta az embereket. Az Isten fiának születése mégis kitaszítottan, egy istállóban zajlott le. Félő, ma is elkerülné a világ figyelmét. Kimaradna a tudósításokból. Mi rendszerint másfelé tekintünk, felfelé fürkészünk. Pedig az igazán kiemelkedő dolgok közöttünk, a mélyben történnek.

A megtestesülés titka mindig foglalkoztatta a képzőművészeket. Az Isten fiának születése remekművek sorát ihlette. Félő azonban, hogy a vizuális fantázia nekünk szóló üzenetei elkerülik figyelmünket. Kívül esik a szemhatárunkon, vagy nem vagyunk ráhangolódva. Máshol keressük, nem az átjárható helyeken, mint például *Pekáry István* alkotását a városmajori sekrestyeajtón.

(f.)

Karácsonyi álom

Hosszú, fárasztó nap után lefekve

„Tudom, Uram, Nálad semmi

Pekáry István festő

hogy „mennyire nem ellentéte a nemzetinek az egyetemes, hanem korrelatív párja" (209).

Az előbbieket, egy Fodor András-vers teszi még könnyebben megérthetővé, ahogy Sík Sándor, Harsányi Lajos és Reményik Sándor alkotásai sem egyszerűen csak illusztrációk. Nem hallgathatjuk el a kötet többi tanulmány- és esszészerzőjét sem. Dávid Katalin a Biblia és a művészet összefonódásáról, Barsi Balázs az életfa-motívum jelentőségéről írt, és ő elemezte a *Naphimnusz*t, Bánhegyi Jób visszaemlékezései pedig az újrafelfedezett katolikus költőt, Harsányi Lajost idézik.

A kötet tartalmi változatosságának nagy haszna lehet, hogy benne sokféle olvasó találhat magának tanulságosan érdekes írást. Nem csak katolikus, sőt nem csak istenhivő.

D.M.J.

A megtestesülés titka

mindig foglalkoztatta az embereket. Az Isten fiának születése mégis kitaszítottan, egy istállóban zajlott le. Félő, ma is elkerülné a világ figyelmét. Kimaradna a tudósításokból. Mi rendszerint másfelé tekintünk, felfelé fürkészünk. Pedig az igazán kiemelkedő dolgok közöttünk, a mélyben történnek.

A megtestesülés titka mindig foglalkoztatta a képzőművészeket. Az Isten fiának születése remekművek sorát ihlette. Félő azonban, hogy a vizuális fantázia nekünk szóló üzenetei elkerülik figyelmünket. Kívül esik a szemhatárunkon, vagy nem vagyunk ráhangolódva. Máshol keressük, nem az átjárható helyeken, mint például *Pekáry István* alkotását a városmajori sekrestyeajtón.

(f.)

Méhes Károly:
Egyetlen kép

Mert minden oly kevés
még ha rengeteg is és borzasztó hosszú
szemüvegek bőröndök hegyekben
órák istenem mennyi megállt óra
de mégis az arcból a legtöbb
szemek szembogarak tűszúrásnyi
fények ezek világítják meg
a világot minden egyéb
— velő szív és lélek — sötétség
ami mindent elnyel
és persze a végén egyetlen kép
— szép mondják szép kép — mitől
többé nem lehet szabadulni
álmodunk vele: kő-Krisztus
két keze letörve benőtte
simogatni való pihe moha
az ég hátul sötétkék

Ács József

MAKROVILÁG

MAKROVILÁG UTAZÁSI és ZARÁNDOKUTAZÁSI IRODA
1091 Budapest, Üllői út 11—13.
Telefon: (36-1) 215-0636; fax: (36-1) 215-2570

ZARÁNDOKLATOK

CZESTOCHOWA:
(Debrecen-Nyíregyházi egyházmegye zarándoklata)
máj. 16—18., ill. 14—18. 9980,— Ft., ill. 14950,— Ft
(Vezeti: Bosák Nándor püspök úr)
LOURDES: (Kecskemét-Kalocsai főegyházmegye zarándoklata) július 11—16. 24990,— Ft
(Vezeti: Dankór László érsek úr)
HÚSVÉT RÓMÁBAN:
április 4—10. *vezeti: Madari Gyula* 32990,— Ft
SZENTFÖLD: március 14—21. 95650,— Ft
vezeti: Fodróczi Kálmán árpási plébános

TORONYÓRÁK
KAPCSOLÓÓRÁK-HARANGOZÓGÉPEK
CT.: Kovács Jenő
8000 Székesfehérvár, Kossuth u. 6.
TOREL Tel./Fax: 22/312-235
Cégünk által készített mechanikus berendezések + legkorszerűbb német elektonika = kitűnő ár/teljesítmény viszony
Legkorszerűbb rádióvezérlésű Fő óra a templom minden elektromos kapcsolási feladatait ellátja :
Toronyóra mutatók léptetése, harangok ütése,szellőzés, harangozás kapcsolása , fűtés, világítás, klíma, orgona ,
HARANGOZÓGÉPEK 60-KG-tól 7000 KG-OS HARANGOKHOZ
Kedvező fizetési feltételek !
Cégünk a PERROT német toronyóragyár képviselete
PERROT

Catholica 2000 KATOLIKUS UTAZÁSI IRODA

TÉLI ZARÁNDOKUTAK

KEDVEZMÉNYES SZENTFÖLDI ZARÁNDOKLATOK
Febr. 8—15. ..... 95000,— Ft
KLASSZIKUS SZENTFÖLDI ZARÁNDOKÚT
márc. 14—21., ápr. 2—9. ..... 112000,— Ft
SZENTFÖLD HALADÓKNAK máj. 9—16. ..... 118000,— Ft
ZARÁNDOKLAT LOURDES-BA máj. 11—18. ..... 51800,— Ft
KATONAI ZARÁNDOKLAT LOURDES-BA,
dr. Ladocsi Gáspár püspökkel máj. 15—21. ..... 45400,— Ft
HÚSVÉT RÓMÁBAN a Szentatyánál. ápr. 2—9. ..... 58000,— Ft
RÓMA—ORVIETO—ASSISI márc. 23—29. ..... 52000,— Ft
ITÁLIAI SZENTEK NYOMÁBAN máj. 9—19. ..... 83000,— Ft
SZENT RITA ÉS SZENT FERENC máj. 6—11. ..... 39900,— Ft
VELENCE—RAVENNA máj. 28—31. ..... 28000,— Ft
ZARÁNDOKLAT MEDJUGORJÉBA ápr. 30—máj. 3. 19900,— Ft
CSÍKSOMLYÓI ZARÁNDOKÚT ápr. 4—8. (húsvét) .. 19200,— Ft
KEGYHELYEK ÉS KASTÉLYOK CSEHORSZÁGBAN
márc. 25—29. ..... 19500,— Ft
TRIER-AACHEN
(Zarándoklat Krisztus köntöséhez) ápr. 29—máj. 4. ... 53000,— Ft
ALTÖTTING—PASSAU máj. 16—18. ..... 19500,— Ft
MARIAZELL ÉS BURGENLAND márc. 26—27. ..... 6300,— Ft

Tájékoztatjuk kedves utasainkat, hogy megjelent 1996 évi programfüzetünk. Kívánságra postán megküldjük, vagy irodánkban átvehető.
Jelentkezés: 1023 Budapest, Árpád fejedelem u. 8.
(Komjádi uszodánál) Hétfőtől péntekig 9 és 17 óra között.
Tel.: 212-0330; 212-4436; fax: 212-0331

Palák
10%-ka
raktárról az
Osztrák la
szlovák
nagy vála
Egyház
további ár

Építőar
Balatonfüred, Noszl

Az Új Em
199

Magánjellegű:.....
sürgős:.....

Közlemények:.....
jelige .....

Közületi hirdetés:
sürgős:.....

Áraink az ÁFÁ

A Dányi Önkormányzat állást hirdet
a helyi művelődési ház vezetésére.
Az állás betöltéséhez szükséges szakirányú felsőfokú végzettség.

Előnyben részesül az a pályázó,
aki a helyi általános iskolában hittanórák tartására is vállalkozik.
Egy szoba-konyhás szolgálati lakást tudunk biztosítani.

Cím: 2118 Dány, Pesti u. 1.

Az újdonság varázsával...

Van VÉLETLEN? (Fogarassy András; a nagysikerű „Igazgyöngy vagy Isten tenyerén" c. kötet

Párbeszéd a hitről (Könyvecske kereső fiatalok nak – Két fiatal beszélgetését „hallgattuk ki"

MÛHELYSAROK 1993. JÛNIUS

IPARMÛVÉSZETI MÚZEUM

1091 BUDAPEST, ÜLLÕI ÚT 33-37.

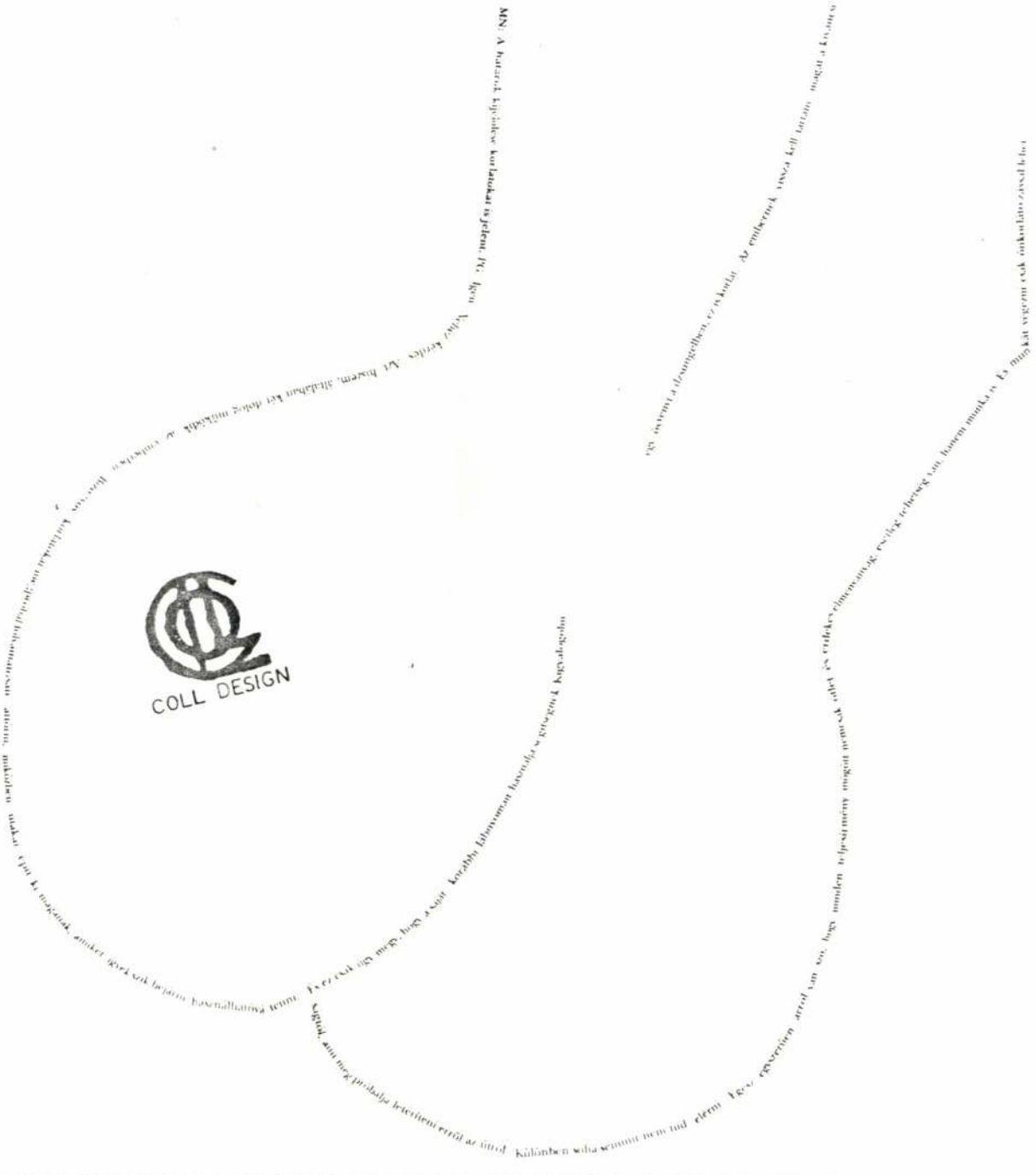

BÚTORLÉNYEK

PEKÁR JÓZSEF BELSÕÉPITÉSZ KIÁLLITÁSA

MÛHELYSAROK 1993. JÛNIUS

Pekár József belsőépítész

HIREK

Magyarország legszebb vadásztrófeái

Berlinben rendezik ez év november 2. és 21-ike között a nagy érdeklődéssel várt nemzetközi vadászati kiállitást, amelyre *harmincnégy nemzet jelentette be részvételét.* Magyarország számára *külön pavillont* bocsátanak rendelkezésre és földmivelésügyi minisztériumunk kedves figyelme folytán a kiállitásra kerülő gazdag anyag most látható a fővárosi Vigadó épületében, hogy annak legszebb darabjaiban azok is gyönyörködjenek, akik majd nem rándulhatnak ki Berlinbe. *Prónay* Gábor báró elnöklete alatt rendezőbizottság végzi a kiválasztás és osztályozás nehéz munkáját, amelyben többek közt *Nádler* Herbert, a budapesti Állatkert igazgatója is részt vesz, aki a vadásztrófea-birálatnak világszerte elismert szaktekintélye.

Ahogyan számos más tekintetben, ugy vadászati szempontból is bámulatos, milyen teljesitményekre képes a mi csonka kis országunk. Kiállitjuk szarvas-, őz-, dánvad-, mufflon- és vadkan-állományunknak legszebb trófeáit, *összesen négyszáz darabot.* Hogy milyen értékes az összegyüjtött anyag, annak legjobb bizonyitéka, hogy a kiállitandó 195 őzagancsból, *20 az aranyérmes,* a 150 darab szarvasagancsból *64 darab az aranyérmes,* a 7 mufflonc sigából *3 nyert aranyérmet,* a 32 darab dánlapát közt pedig szerepel egy *világrekorder,* melyet az Esterházy hercegi hitbizományon, Tolna megyében, *Gyulaj* határában ejtettek el.

A gazdag őzagancsállomány imponál egyöntetüségével és elsőrendü kvalitásával, amelyhez hasonló más országban aligha található. A legszebb gyüjtemény *Wenckheim* László gróf békési és *Almássy* Alajos gróf bihari vadászterületéről származik.

A szarvasagancsoknál nehéz választani, melyik mutat szemre legtöbbet. Gyönyörü példányokat állit ki *Albrecht* főherceg, *Festetics* György herceg, az apja, néhai Festetics Tasziló herceg által Berzencén 1874-ben elejtett hatalmas, 18-as agancsot, *Esterházy* Pál herceg egy vadorzó által elejtett 26-os agancsot, továbbá szerepel *Festetics* Kristóf gróf egy somogymegyei és *Zichy* Rudolf Iván báró a tolnamegyei Högyészből származó egy-egy szép példánnyal.

A legimponálóbb szarvasagancs *Montenuovo* Nándor herceg tulajdona. Ez nyerte 1910-ben *a világrekord-dijat* és tartja azt azóta változatlanul. Érdekes ennek az agancsnak a története. A tolnamegyei *Szálka* község határában feltünt a hatalmas szarvas és a vadászszemélyzet jelentette ezt természetesen haladéktalanul az erdő tulajdonosának, Montenuovo Nándor herceg édesapjának. A herceg akkor nem ért rá kimenni s csak néhány nappal később jelent meg vadászterületén, amikor is a keresett szarvast elejtve találta *Reinsbach* János gazda kukoricaföldjén, aki mint a községi vadászterület egyik bérlője, a hatalmas vadat biztos lövéssel éppen aznap este teritette le. A herceg már nem tehetett egyebet, megvette tiz koronáért a gazdától az értékes agancsot, amely később világhirü lett és még ma is országunk vadásztrófeái közt első helyen szerepel.

Különösen érdekes a *Grassalkovich* hagyatékból származó nyolc darab szarvasagancs. Ezeket 100—120 évvel ezelőtt zsákmányolták a mai koronauradalom területén, Gödöllő környékén. Az agancsok gyönyörüek és mutatják, mit produkált egyszer ez a hires vidék, de mutatják, sajnos azt is, mennyire elmarad a mai állomány az akkori mögött.

Szivből reméljük, hogy a sok gonddal és sok szeretettel összegyüjtött trófeaanyag megszerzi a vadászati világkiállitáson számunkra a dicsőséget.

D. A.

— A Magyarság legközelebbi száma Szent István ünnepe után, vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.

— Darányi Kálmán és Hóman Bálint kirándultak a Gross-Glockner uton a Ferenc József-magaslatig. *Salzburgból* jelentik: *Darányi* Kálmán miniszterelnök és felesége, valamint *Hóman* Bálint dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter csütörtökön *Rehrl* Ferenc dr. salzburgi tartományi főnök meghivására *Pernter* dr. osztrák közoktatásügyi miniszter kiséretében kirándulást tettek a *Gross-Glockner* magasalpesi uton a *Ferenc József*-magaslatig. A magyar vendégek lelkesedéssel nyilatkoztak az ut megépitéséről és a látottak szépségéről és gratuláltak Rehrl dr. tartományi főnöknek az osztrák ujjáépités e nagyszerü tényéért.

— A soproni nyári egyetem záróünnepe. *Sopronból* jelentik: A soproni nyári egyetem tanfolyamai *Fekete* Zoltánnak az erdőbecslésről és rendezéséről, *Deseő* Dezsőnek a magasabbrendü szervezetek megfiatalitásáról és *Reichenbach* Bélának a kisbirtok üzemgazdasági problémáiról tartott előadásaival véget értek. *Széki* János soproni kari dékán elnökletével folyt le a záróünnepély. *Czettler* Jenő titkos tanácsos, az előkészitő bizottság elnöke köszönetet mondott a tanároknak és hallgatóságnak kitünő munkájukért és megköszönte a hatóságoknak és a gyáripari vállalatoknak a nyári egyetem hathatós segitségét. *Romwalter* Alfréd dr. egyetemi tanár, a nyári egyetem igazgatója megállapitotta, hogy a nyári egyetemen közel 500 hallgató vett részt, az előadások száma pedig 50 volt. A jövőben külföldi hallgatókat is meghiv a vezetőség és gondoskodik idegennyelvü szakelőadókról. A résztvevők nevében *Szász* A. Frigyes székesfővárosi mérnök mondott köszönetet.

— Kevesebb ruhát kell csinálltatni, ha a szövet szingyapjuból készült. A magyar uricsaládok részére évek óta szállitja angolosan gyártott kiváló szöveteit közvetlenül, ruhánként is elsőkézből a Trunkhahn Posztógyár, Budapest, XI., Lenke-ut 117. Kérje a szövetminták költség- és kötelezettségmentes elküldését. Nem fog csalódni, hanem évekre szóló megtakaritást ér el.

— Pénteken, augusztus 20-án, délután öt órakor az Olaszok Házában (Pázmány Péter-tér közvetitik a Duce beszédét. A Budapesten élő és átutazó olaszokat felkérik, hogy a közvetités alkalmából jelenjenek meg az Olaszok Házában.

★

Venerdi, 20 corrente alle ore 17 alla Casa degli Italiani (Pázmány Péter-tér) sara radiotrasmesso il discorso del Duce. Tutti gli italiani residenti e di passaggio a Budapest sono invitati ad intervenire.

CSILLÁR bérlet VOGEL-nál. Vételnél a bérleti dijat beszámitjuk. Mária Terézia-tér 1 és Károly-körut 28.

— Orvosi hirek. *Vigyázó* Gyula dr. kórházi sebészorvos, az Ujságirók Szanatórium Egyesületének szakorvosa, szabadságáról visszaérkezett és ujra rendel (VI., Andrássy-ut 11. Telefon: 123-841).

Szentlőrinczi *Liebermann* Leó professzor, egészségügyi főtanácsos, szemészfőorvos, az Ujságirók Szanatórium Egyesületének szakorvosa, szabadságáról hazaérkezett. Minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 3—½5 óra között rendel. Telefon: 185-373.

HÁZASSÁG

Borszéky Mártát, néhai *Borszéky* Károly dr. és felesége *Palóczy* Márta leányát, eljegyezte *Witthen* István, *Witthen* Lajos dr. és felesége néhai *Nedeczky Griebsch* Gabriella fia.

Néhai *Kmety* Károly dr. egyetemi tanár, volt országgyülési képviselő és neje *Schmalhofer* Paula leánya, *Ilona* és néhai nemes *Klestinszky* Gyula és neje felsőeri *Hegedüs* Jolán fia, nemes *Klestinszky* Tibor százados, augusztus 10-én házasságot kötöttek.

— A Ludovika Akadémia tisztavatási ünnepélye. A Ludovika Akadémia 1. főcsoportja (VIII., Üllői-ut 80.) augusztus 20-án délelőtt 10 óra 30 perckor tartja *tisztavatási ünnepélyét* az akadémia parkjában.

A kormányzó könnyebb influenzában megbetegedett

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti:

A kormányzó könnyebb természetü influenzában megbetegedett. Állapotáról csütörtökön délután a következő orvosi jelentést adták ki:

— Ma reggeli hőmérséklet 38.5 fok, déli 37.7 fok. Közérzés jó. A betegség teljesen normális lefolyásu és a főméltóságu ur előreláthatóan két-három nap mulva az ágyat elhagyhatja. *Szőllősy* dr., egészségügyi főtanácsos, közkórházi főorvos.

Ily körülmények között a kormányzó a pénteki Szent István-körmenetben nem fog résztvenni és képviseletével *Röder* Vilmost, a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával megbizott honvédelmi minisztert bizta meg.

Lázár Andor avatja fel a nagykanizsai igazságügyi palotát

Nagykanizsáról jelentik: *Lázár* Andor igazságügyminiszter vasárnap Nagykanizsára érkezik, ahol az ujonnan épült törvényházat adja át ünnepélyes keretek között rendeltetésének. A város és a törvényszék vezetői a vármegye vezetőivel együtt Nagykanizsa határánál fogadják a minisztert.

— Kormányzói elismerés. A kormányzó a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium vezetésével megbizott iparügyi miniszter előterjesztésére menegedte, hogy *Veress* Gábor dr. kormányfőtanácsos, magyar államvasuti igazgatónak sok éven át teljesitett értékes szolgálatáért, *Salamin* Márton kormányfőtanácsos, magyar államvasuti igazgatóhelyettesnek pedig nyugalombavonulása alkalmából közel négy évtizeden át teljesitett hü és buzgó szolgálatáért, továbbá a pénzügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Borda* János dr. miniszteri tanácsos, budapestvidéki pénzügyigazgatóhelyettesnek, *Glósz* Lajos miniszteri tanácsosnak, a székesfővárosi pénzügyigazgatóságnál a pénzügyigazgatóhelyettesi teendők ellátásával megbizott pénzügyigazgatónak és *Szabó* Jenő dr. miniszteri tanácsos, soproni pénzügyigazgatónak nyugdijazásuk alkalmából sok éven át teljesitett érdemes és eredményes szolgálatukért elismerését tudtul adják. — A kormányzó a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterium vezetésével megbizott iparügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy *Tóbiás* Károly kormányfőtanácsosnak, a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság vezérigazgatóhelyettesének nyugalombavonulása alkalmából három évtizeden át kifejtett értékes és eredményes munkásságáért elismerését tudtul adják. — A kormányzó a belügyminisztérium ideglenes vezetésével megbizott pénzügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Kozacsek* Eleknek, a Magyar Filmiroda első fényképészének közhasznu működéséért, *Bodnár* Zoltán sajóvelezdi nyugalmazott körjegyzőnek a közszolgálat terén három és fél évtizeden át kifejtett értékes működéseért elismerését tudtul adják.

Számos női bajnál végtelen nagy megkönnyebbülést szerez reggel, éhgyomorra félpohárnyi természetes **„Ferenc József"** keserüviz azáltal, hogy a belek tartalmát gyorsan felhigitja és akadálytalanul kiüriti, azonkivül pedig az emésztőszervek működését lényegesen előmozditja.

— Megnősült az egykori braziliai császár dédunokája. *Münchenből* jelentik: *II. Don Pedro* egykori braziliai császár dédunokája, *Péter Henrik, Orleans* és *Braganza* hercege csütörtökön tartotta egyházi esküvőjét *Nymphenburg* kastély kápolnájában *Mária* bajor hercegnővel. Az esketési szertartást *Faulhaber* biboros-érsek végezte. A násznép sorában ott volt *Alfonz* volt spanyol király is.

A Szent István-napi tüzijátékot Budán az **Ördögorom csárdától** is kényelmesen láthatja. Ingyen autó az 59-e villamos végállomásától. Kitünő konyha, hangulatos szórakozás, olcsó penzió. Telefon: 165—037

— Leesett a fáról a kis madarász. *Gyöngyösről* jelentik: Ötházpusztán *Dasztál* László kilencéves fiu madarászás közben leesett a fáról s elharapta nyelvét. Sulyos állapotban, megnémultan szállitották a gyöngyösi kórházba.

Összes tátrai fürdők
vezérképviselete
Budapest, V. József-tér 8
Pengőfizetés ◇ Telefon: 183-520

— Wagner Mihály csornai főesperes-plébános győri kanonok lett. *Sopronból* jelentik: *Breyer* István győri megyéspüspök csütörtökön Csornára érkezett az épülő plébániatemplom megtekintésére. Ebből az alkalomból a templom épitése körüli érdemeiért *Wagner* Mihály főesperes-plébános, szentszéki birónak átadta győri kanonokká történt kinevezési okmányát. Az uj kanonok a vármegye közéletében is tevékeny szerepet tölt be, hosszu évek óta tagja a törvényhatóságnak és a közigazgatási bizottságnak.

— Uj állomásfőnök Dombóváron. *Pécsről* jelenti tudósitónk: A Máv elnökigazgatója *Kovács* Boldizsár pécsi Máv főintézőt, a pécskülvárosi pályaudvar éveken át volt főnökét, aki legutóbb az üzletigazgatóságon teljesitett szolgálatot, *Ujdombóvár állomásfőnökévé nevezte ki.* Kovács Boldizsár, aki hosszu ideig elnöke volt a VOGE pécsi csoportjának és müködésével kartársainak nagyrabecsülését és szeretetét váltotta ki, már elfoglalta uj állomáshelyét. Elődje, *Losonczy* István ujdombóvári állomásfőnök a *budapest—józsefvárosi* állomásra került.

— Szeged város köszönete. A következő levelet kaptuk: Igen tisztelt Főszerkesztő Ur! Vasárnap este a legteljesebb siker és elismerés, a magyar és külföldi nyilvánosság rendkivüli érdeklődése jegyében befejeződtek az idei szegedi ünnepi játékok. Engedd meg, hogy városom ünnepi hangulatában, amikor most összeállitjuk nemzeti kulturális megmozdulásunk mérlegét és tanulságait, legelső, legkedvesebb kötelességemnek tegyek eleget akkor, amikor mélyen átérzett, őszinte gondolatokkal hálás köszönetet mondok Szeged sz. kir. város hatósága és közönsége, valamint a magam nevében azért a nagyértékü figyelemért, ösztönző felkarolásért, serkentő birálatért és önzetlen támogatásért, amellyel a vezetésed alatt álló nb. lapod a nagy magyar város élni és fejlődni akarását dokumentáló ünnepi játékok felé fordult. Mindannyian tisztában vagyunk azzal, hogy az elért általános sikert nem tudtuk volna megvalósitani nagyraértékelt nb. lapod oly önzetlenül vállalt lelkes és sokrétü támogatása nélkül. Az ünnepi játékok elmult hetei ismét tanubizonyságot tettek arról, hogy a magyar sajtó és a legnagyobb magyar város egyaránt és egymás mellett, egymást megértve kivánják szolgálni a nagy magyar és nemzeti célokat. Ha munkánk nemcsak idegenforgalmi, de kulturális eredményeket is elérhet, azt elsősorban a hivatását mindig emelkedett szellemben teljesitő sajtónak köszönhetjük és ez a munka Szeged városát ismét meleg baráti szálakkal kapcsolta össze a magyar sajtó emelkedett szellemü orgánumaival. Nemzeti és kulturális hivatást kivánunk teljesiteni, amikor évről-évre felgyujtjuk a szegedi Dóm-téren a magyar ünnepi játékok fényszóróit, hogy a magyar és a nemzetközi nyilvánosság legszélesebb tömegei gyönyörködhessenek a magyar müvelődés és szellemi élet kiválóságainak csucsteljesitményeiben. A szegedi szabadtéri játékok ma már nem egyetlen város lokális céljait és szük szempontjait szolgálják, hanem általános nemzeti érdek az, hogy minél szélesebb tömegeket ismertethessünk meg a magyar szellem alkotóerejével. Ehhez a munkához kérte Szeged sz. kir. város nb. lapod támogatását és az ebben a szellemben tanusitott figyelmedért és eléggé nem értékelhető önzetlen támogatásodért kérlek, fogadd városom és a magam nevében legőszintébb köszönetemet. Kérlek igen tisztelt Barátom, hogy uj eredmények felé serkentő kitüntető figyelmedet a jövőben is őrizd meg a nehéz sorsban is nagy munkát teljesitő Szeged iránt. Kérlek, fogadd legőszintébb köszönetem és őszinte tiszteletem nyilvánitását. Szeged, 1937 augusztus 17. *Pálffy* József, polgármester.

Hasmütétek utáni időszakban egy pohár természetes **„Ferenc József"** keserüviz reggelenként bevéve, kitünő hashajtó, amely a belek tartalmát biztosan felhigitja és azt rövid időn belül fájdalommentesen levezeti.

— A megbizhatóság márkája. A regényolvasó feje felett a csalódás Damokles kardja lóg. Megvásárol egy könyvet, amelynek sokat igér a cime, azután, amikor olvassa, gyakran kiderül, hogy a cim igért, de a könyv nem váltotta be az igéretet. Ilyen csalódástól mentesitenek a Pengős Regények, amelyeknek irodalmi fajsulyu anyagát olyan gonddal válogatják össze, hogy minden kötete kivétel nélkül érdekfeszitő és lebilincselő olvasmány. A közönségnek legfeljebb annyi a gondja, hogy romantikus, detektiv, vagy kalandos regényt válasszon izlése szerint a havonta megjelenő két Félpengős és egy Pengős Regény közül. A szenzációsan érdekes legujabb kötetek is csak azt bizonyitják, hogy a Pengős Regény a megbizhatóság márkája.

Esőköpeny Ballonkabát • Raglán
esőköpenygyár **Salamonovits Manó**
SAS-UTCA 25

Tornyosulnak a szülői gondok

A vasárnapi vihar alaposan agyoncsapta a kánikulát és már is bemerészkedett az ősz, tarsolyában a közelgő szeptember gondjaival. Mert, hogy küszöbön az iskolai év! Bizony mélyen kell majd belenyulni a zsebbe és már is remeg minden szülői szív, hogy akad-e benne elég aprópénz.

Szerencsére nem váratlanul szakad szegény szülőkre ez a csapás, hiszen már a juliusi periratáskor tudták, hogy a kiadások földénye augusztus közepétől szeptember közepéig terjed. Volt tehát idejük pénzről gondoskodni és egészen bizonyos, hogy gondoskodtak is. Hogy hogyan? Az ezuttal nem tartozik senkire sem. A pénz tehát megvan (vagy ha talán nincs is még meg az egész, az utolsó pillanatban ugyebár egész bizonyosan előkerül majd valahonnan) kinek több, kinek kevesebb, de megvan. Na.

Mi mindent követel az iskola

Hogy a pénzkérdésben ilyen szépen megegyeztünk, nézzük csak meg, hogy mi az a csekélység, amire „drága" gyermekeinknek szükségük lesz. Ezt megnézni elég egyszerű művelet. Csak elő kell venni a vonatkozó iskolai tájékoztatót és el kell figyelmesen olvasni. Először is tankönyv kell. Iskoláról lévén szó, ez természetes. Hát még mi kell? Erre a könyvecske kérdésre ezt a feleletet találjuk:

— Formaruha, formasapka, iskolai cipő, tornacipő, tornanadrág, tornatrikó, ceruza, toll, füzetek, rajztömb, körző, vonalzó, radirgumi.

Ha valamelyik gyermek olyan szerencsés volt, hogy (óriási protekcióval persze) internátusba, vagy intézetbe is felvették, akkor a „beszerzendők" listája még a következőkkel bővül:

— Ágynemű, asztalnemű, edény, evőeszköz, kefekészlet, néhány váltás fehérnemű. Mindez számozva persze és elegáns csomagolásban.

A listát olvasva egyre jobban emelkedik az ég felé szegény szülő haja. Igaz, hogy etekintetben inkább a mamák az érdekelt felek, mert a papák óriási többsége bizony kopasz már a gondoktól.

Az még nem volna nagy baj, hogy ennyi mindenféle kellene. A baj az, hogy mindez „elő van írva". Szigoruan és megfellebbezhetetlenül. Tehát muszáj beszerezni. (Képzelem, hány szülő vakarja most a füle tövét és sóhajt hozzá, hogy — hát ha muszáj, meg is lesz.)

Minden bajban van valami szerencse

— Minden bajban van valami szerencse is — tartja a közmondás és így is igaz. A szerencse itt a nagyméltóságu vallás- és közoktatásügyi minisztériumnak abban a bölcs rendeletében jelentkezik, amely szerint az előírt és kötelező iskolai, internátusi, intézeti tárgyakat — ceruzától a formaruháig — mindenki ott szerezheti be, ahol éppen akarja. Hogy miért olyan nagy szerencse ez? Egyszerü és világos. Mert a kereskedelem óriási erőfeszitéssel, egészséges versennyel igyekezhetik azon, hogy minél olcsóbb legyen a sok kötelező és előírt holmi, hogy minél jobban megkönnyithesse a szülők részére azok beszerzését.

Ennél a pontnál érdekes és szerfölött hasznos megállapításokat tehet a gondosan figyelő szülő. Megfigyelheti és megállapíthatja, hogy a minél nagyobb készletekkel rendelkező kereskedő tudja a legelőnyösebb árakat szabni. Ez természetes és közgazdasági törvény is egyben, hiszen minél nagyobb tételekben vásárol a kereskedő, annál olcsóbban jut portékájához, tehát annál olcsóbban tudja vevőinek is adni. Aztán meg a minél nagyobb árukészletből nagy a választék is, ami szintén fontos és értékes körülmény.

Napnál világosabb mindebből, hogy a beszerzési hely megválasztásánál kell a szerencsét üstökön ragadni. Azaz csakis a jól megválasztott helyen lehet a szerencsét alaposan kihasználni.

Használjuk ki a szerencsét

A Rákóczi-uti Magyar Divatcsarnok, amely arról is híres, hogy mindig szivesen veti magát alá a nyilvánosság ellenőrzésének, készséggel mutatta meg nekünk, hogy hogyan készült fel az iskolai év indulásához és — mert ebben az áruházban mindenki részére vételkényszer nélkül szabad a bemenet — bármelyik szülőnek is szivesen megmutatja.

A hatalmas áruháznak sok osztálya kapcsolódott be a tanév-eleji nagy munkába. Mindegyik osztály akkora, mint egy-egy nagy szaküzlet; egyike, másika egész emeletet foglal el árutömegével.

A cipőosztályon a szavatolt, jóminőségü MDCs Lucifer-iskolacipőből egész hegy és a tornacipők tömkelege. Az íróeszközök rajzszerek, füzetek, óriási osztályán olyan példás a rend, olyan áttekinthető a szortírozás, hogy szempillantás alatt megtalálható az óhajtott tárgy. Minden fehérneműhöz, ágy- és asztalneműhöz, minden formaruhához, de még sapkához is kapható anyag azok részére, akik nem kész holmit keresnek, mégpedig minden az előírt minőségben. Számok is, paszomány is, minden, ami csak szükséges. De persze minden készen is kapható, természetesen szintén az előírt kivitelben és még hozzá a kiváló MDCs-minőségben. Edény is, evőeszköz is, kefekészlet is. Aki nem látja, el sem tudja képzelni, hogy milyen imponáló hozzáértéssel halmozták fel a tanulóifjuság minden szükségletét és hogy a nagyüzem milyen olcsó árakat tudott mindennek szabni. Fontos az is, hogy csupán szabott árak vannak, hiszen ez is kétségtelen dokumentuma a szolidságnak, a megbízhatóságnak.

Érdekes barátság

A legérdekesebb kétségtelenül a Magyar Divatcsarnok üvegpalotájának második emeletén levő kész gyermek-, iskolai és intézeti formaruhák osztálya. Itt szószerint jegyeztük le a mindig mosolygó osztályvezető-kisasszony szavait:

— Az osztály elárusítói és a szemünk láttára növekedő kis vevők között az évek során meleg barátság fejlődik ki. Fiatal diákhölgyek és fiatal diákgavallérok, akik óvódás koruk óta innen kapják minden ruhájukat, ugy járnak ide, mint haza. Gyakran hozzák el kisebb testvérüket és büszkén mutatják, hogy még azok is jóideig viselik a tőlük „örökölt" ruhát. Ezt kétségtelenül a megbízható, jó MDCs-minőségnek köszönhetik. Mi elárusítók nagyon örvendünk annak, hogy óvódás kortól érettségiig évről-évre viszontlátjuk a tanulóifjuság vevőseregét, örvendünk barátságuknak és büszkék vagyunk rá.

— No, de a szülőket ugyebár elsősorban az árak érdeklik.

Erre a megjegyzésünkre az osztályvezető-kisasszony így felelt:

— Szivesen küldjük meg mindenkinek uj iskolai árjegyzékünket. Levelezőlapon is igényelhető, ezen a címen: Magyar Divatcsarnok, Budapest, Rákóczi-ut 70—76.

Mosoly és könny

Az értelmiségnek azon a magas színvonalán, amelyen a Magyarság olvasói állanak, tisztán látja mindenki, hogy ez a cikk a modern propagandának egyik érdekes megnyilvánulása. Egy nagy áruház nagyvonalu propagandájának egy parányi részlete. De szivesen szorítottunk neki helyet hasábjainkon, nem csak azért, mert bizarr keveréke mosolynak és könnynek, hanem főként azért, mert — bár kifejezetten propagandacikk — egyetlen betűje sem tér el a valóságtól.

Látszólag nehéz egy ilyen propagandacikket megirni, de a mesterségbeli ujságiró, aki nem is kötelezhető, nem is kényszeríthető arra, hogy meggyőződése ellenére akár csak egy betűt is leírjon, játszva irja meg — az igazat. Pláne, ha tornyosuló felhőket oszlathat — gondokkal vert szülőtársai feje felől.

Dezső Ernő

Pekár Gyula meghalt

A magyar irodalmi és politikai életet sulyos veszteség érte. Csütörtök éjjel rövid szenvedés után meghalt *Pekár* Gyula volt miniszter, titkos tanácsos, a Petőfi-Társaság elnöke. A régen oly erőteljes külsejü, imponáló megjelenésű író betegségéből származó tüdőgyulladás támadta meg, amely szívgyengeséggel komplikálódott s a leggondosabb ápolás sem segíthetett már a válságos állapotba jutott betegen.

Halálának hire az éjszakai órákban gyorsan elterjedt a fővárosban s mindenütt mély, igaz részvétet keltett.

Markáns, kemény egyéniség volt, amely a politikai életben különösen a romboló proletárdiktatura utáni korszakban találta meg a maga megfelelő helyét. Az irodalomban előkelő nevet és előkelő poziciót vivott ki magának, európai kulturája nemcsak személyét, hanem irásait is jellemezte. Már a régi béke esztendeiben népszerü és olvasott iró volt, egy-egy figurája gyorsan ment át a köztudatba s nevét a legjobb magyar nevek mellett emlegették és becsülték.

Sikerei soha el nem szédítették, mindig közvetlen, megértő ember és jó barát maradt. Fiatal éveiben ujságiró is volt, egy-egy nagyobb pesti lap szerkesztőségének tagja, ünnepi tárca- és regényiró. Váratlan halálával értékes egyéniség tünt el a magyar közéletből tisztelői, barátai, a magyar irodalom nagy veszteségére.

Betegsége és halála

Politikai, társadalmi és müvészeti körökben mély megdöbbenést keltett néhány héttel ezelőtt az a hir, hogy *Pekár* Gyula országgyülési képviselő, A *Petőfi Társaság* elnöke sulyos beteg. Pekár Gyula — amint emlékezetes — még tavasszal elesett a képviselőház főbejáratánál a lépcsőkön és sulyos sérülést szenvedett a lábán. Hosszu ideig kezelték, állapota azonban nem javult s igy a politikai nyári szünet kezdetén leányfalusi birtokára vonult üdülni. Leányfalun állapota változó volt. Néhány nappal ezelőtt megfázott és erős láz lépett föl. Kedden gépkocsin beszállították a *Herzog*-klinikára, ahol az orvosi vizsgálat megállapította, hogy tüdőgyulladást kapott. A klinikán mindent elkövettek, állapota azonban csütörtökön délután váratlanul fellépő szivgyöngeség következtében válságosra fordult.

A gondos ápolás és orvosi ellenőrzés már nem segített a hetvenéves, nagybeteg iró állapotán, Pekár Gyula éjfél után öt perccel meghalt a klinikán.

Pekár Gyula pályája

Pekár Gyula dr. 1867 november 8-án Debrecenben született. Középiskoláit a debreceni református kollégiumban és Budapesten végezte, egy osztály kivételével, amelyet az északamerikai Bostonban látogatott. Eredetileg festőnek készült, de azután jogi tanulmányokra beiratkozott a bécsi egyetemre. A budapesti egyetemen, amelynek szintén hallgatója volt, avatták doktorrá. Három évig szolgált a budapesti törvényszéken, később irodalmi hajlamainak engedve, otthagyta a hivatalos pályát és 1892-ben állást foglalt a *Magyar Hirlap* kötelékében. Korán megtanulta a nyugati nyelveket. Összehasonlító irodalmi tanulmányai során bejárta egész Európát. Előbb a *Pesti Naplónak*, majd hosszu ideig a *Budapesti Naplónak* volt novellistája, később a *Budapesti Hirlapnak* tárcairója. 1901-ben a somlóvásárhelyi kerület képviselőjévé választotta. A vörös uralom megdölte óta tevékeny részt vett a politikai életben. 1919 nyarától kezdve a vallás- és közoktatásügyi minisztérium politikai államtitkára volt, egyidejüleg három hónapig ugynevezett összekötő miniszter volt. Kiváló érdemeket szerzett Magyarország külföldi kapcsolatainak megszilárditása terén. 1921-ben az országos filmtanács elnöke lett. A magyar közéletben az elmondottakon kivül még sok körben végzett jelentékeny munkásságot.

Alelnöke volt a TESz-nek, elnöke a Turáni Társaságnak. Az 1935. évi választásokon a bonyhádi kerületben kapott a NEP hivatalos jelöltjeként mandátumot. Mind a két nemzetgyülésnek tagja volt s a külügyi bizottság elnöke. Mint szépiró, igen termékeny volt. Főképpen novellákat irt, de regényeket és drámákat is. Jelentősebb irodalmi müvei a *Lavina*, *A liliomos asszony*, *Tatárrabság*, *Az amazonkirálynő*, *Az ezüsthomloku vándor* regényei, a *Hun hadak utja* cimü regénytrilogiája, a *Mátyás és Beatrix* történelmi dráma, a *Kölcsönkért kastély* vigjáték és a *Danton* cimü tragédia. A Kölcsönkért kastélyt és a Dantont az Akadémia a Vojnits-dijjal koszoruzta. Irói érdemeiért a Kisfaludy- és Petőfi-Társaság 1901-ben rendes, az Akadémia 1911-ben levelezőtagsággal tüntette ki. A Petőfi-Társaságnak később elnöke lett. Ebben a poziciójában nagy munkát végzett a Petőfi-centenárium alkalmával. Munkáinak jelentékeny közönségsikere volt és ez a siker az irodalomban is elismert pozicióba emelte.

Nemcsak a Máv és a Mávaut, hanem a magánvasuttársaságok, a MFTR és a DGT is 50 százalékos kedvezményt nyujt az Őszi Vásár látogatóinak

Teljes erővel megindult az alig két hét mulva megnyiló Őszi Lakberendezési Vásár és Kézmüvesipari Kiállitás propagandája. A hónapokra terjedő szervezési munka során az ezuttal kézmüvesipari kiállitással is kiegészitett őszi vásárra már jóval több, mint ezer kiállitó jelentkezett. De folyamatban volt időközben azoknak a kedvezményeknek szervezése is, amelyek a magyar vidék és a külföld érdeklődő közönsége részére könnyitik meg a vásár látogatását.

Már a legközelebbi napokban piacra kerülnek az őszi vásár utazási igazolványai. Ezek több irányban is kellemes meglepetésül fognak szolgálni mindazok számára, akik Budapestnek ezt a 14 év óta népszerü gazdasági propagandaeseményét fel kivánják keresni.

Az őszi vásár utazási igazolványai ezuttal először 50 százalékos menettérti kedvezményt biztositanak a magyar belföldi közönség számára is, nemcsak az összes magyar vasutakon, hanem a MFTR és a DGT hajójáratain is. Igen fontos uj kedvezmény továbbá, hogy a MÁVAUT, vagyis a magyar államvasutak kezelésében levő autobuszjáratok is kedvezményt adnak azoknak, akik az őszi lakberendezési vásár utazási igazolványával jelentkeznek. A magyar közönség tehát, bármely közlekedési vonal mentén lakjék, minden viszonylatban kedvezményt kap az őszi vásár látogatására.

Fontos körülmény az is, hogy ezek az 50 százalékos utazási kedvezmények ez évben a szokottnál is hosszabb ideig lesznek érvényben. A belföldi közönség augusztus 30-tól szeptember 20-ig, vagyis összesen huszonegy napig utazhat kedvezménnyel fel Budapestre, ahonnan szeptember 2-től 28-ig, vagyis ujra huszonegy napon át áll rendelkezésre a kedvezmény a visszautazás céljára is.

Az őszi vásár és kézmüvesipari kiállitás ezévi méreteivel és nagyarányu kedvezményeivel bevonult a legnagyobb magyar propagandaesemények sorába. Azzal számolnak, hogy az őszi vásár uj idegenforgalmi főidény korszakát fogja jelenteni Budapest számára.

Iskolába:

Leányka sötétkék matróz szövetruha angol lazónban, végig bélelve, 45 cm	9.50
Leányka sötétkék Bocskay ruha előírásos zsinórozással, dupla ujjal, kézi berakással, bélelve, 65 cm	18.50
Leányka sötétkék alj kézi berakással, mellényre dolgozva, kézi felhajtással, 55 cm	5.90
Bocskay-bluz előírásos zsinórhimzéssel, tartós jóminőségü fehér damasztból, 90 cm nagyság	7.90
Csíkos damasztból, 90 cm nagyság	8.50
Matróz bluz jól mosható tartós zipzaból, bekötős (bakfis) lazón, 85 cm	5.60
Leányka Bocskay kabát s. kék tartós, jó meleg szövetből, előírásos lazón és zsinórozással, szőrmegallérral, vastagon vatelinozva, nagy felhajtással, végig műselyem krepdesinnel bélelve, 65 cm nagyság	24.80
Fiu s.-kék Bocskay öltöny tartós iskolaszövetből, végig bélelve, dupla ujjal, előírásos zsinórozással, 5. szám	11.80
Fiu sötétkék sportöltöny jóminőségü strapaszövetből, végig bélelve, 5. szám	12.80
Fiu sötétkék matrózruha felgombolós lazón, bálás tartós szövetből, bélelve, dupla garnitúrával, 1. szám	9.80
Fiu Bocskay kabát s. kék bolyhos kelméből, melegen bélelve, bársonygallérral, előírásos zsinórozással 60 cm nagyság	19.50
Bog kabát fiuk és leányok részére, tartós jóminőségü anyagból, vastagon bélelve, nagy felhajtással, 45 cm nagys.	12.80

Fehérnemü:

Leányka szines hálóingek III. szám	1.48
Leányka sarmőznadrágok 0. szám	1.78
Leányka flórnadrágok 0. szám	—.93
Kitűnő fiuingek 26. szám	1.90
Kitűnő fiu alsónadrágok 26. sz.	—.88
Kitűnő fiu hálóingek 26. szám	2.75
Kitűnő fiu cserkészingek 26. szám	3.40
Gyermek pizsamák 0. szám	1.95
Leányka klottkötények 45. szám	1.25
Leányka szines ruhakötény 1. szám	1.18
Leányka fehér ingek 1. szám	—.78
Leányka ingnadrág fehér és szines 1. szám	—.98
Leányka fehér szoknya-kombiné 1. szám	—.98
Leányka szines szoknya-kombiné 1. szám	—.98
Leányka sarmőz kombiné 1. szám	1.48
Leányka sarmőz ingnadrág 1. szám	2.70

Iskolacipő fekete és barna sz.ben, erős kézimunka

27—30	31—35	36—40
7.80	9.80	12.80

Felszerelés:

Aktatáska valódi bőrből	3.90
Iskolatáska erőlemezből	—.98
Iskolatáska lakkozott anyagból	2.40
Iskolakazetta	1.38
Uzsonnatáska	—.78
Uzsonnakosár	—.78
5 db Zsinórírás füzet	—.25
3 db Zsinórírás block	—.25
3 db Jegyzetfüzet 16 lapos, famentes	—.25
3 db Szótár 16 lapos	—.25
2 db Dolgozatfüzet famentes, 16 lapos	—.25
1 db Gyakorlatfüzet famentes, 16 lapos	—.10
2 db Elemi rajztömbbetét	—.25
5 db Irón igen jóminőségü	—.25
1 db Radírvégü irón	—.16
1 db Tollszekrény felszerelve, tartalma: 1 db irón, 1 db tollszár tollal, 1 db radír	—.25
1 db Irón és 1 db Ironkörző	—.25
3 db Tollszár különböző színekben	—.25
20 db Aluminium toll	—.25
1 db Ironhegyező	—.18

Fényes Áruház Kálvin-tér
A jó minőségek áruháza

Kérjen képes árjegyzéket, díjtalanul

Meghalt Pekár Gyula

(Saját tudósitónktól.) Dús és sokrétű közéleti és irodalmi pálya után 70 éves korában meghalt *Pekár* Gyula. Debrecenben született, középiskoláit is ott végezte, de még diák korában *egy esztendőt Amerikában töltött.* Eleinte *festőnek* készült, de aztán *jogi pályára* ment s tanulmányainak befejezése után három évig szolgált a törvényszéknél. Ebben az időben, a mult század utolsó évtizedében kezdődött irodalmi munkássága s mikor »Dodó főhadnagy problémái« című novellasorozatával nagy sikert aratott, egészen írói hivatásának élt.

Pekár Gyula

Egymásután jelentek meg művei s nem is kizárólag szépirodalmi munkák; számos történelmi és művészettörténeti művet és útleírást írt. *Több évet töltött Párizsban,* ahol a főiskolákon irodalmi, művészeti, román nyelvészeti és kultúrtörténeti tanulmányokkal foglalkozott. Ebben az időben irta »Északon és délen« című spanyolországi és norvégiai leírásait és több műtörténeti dolgozatot. Rendkívül termékeny író volt s hosszú párizsi tartózkodása nem múlt el nyomtalanul irodalmi tevékenysége fölött. Elsősorban *a mult századvégi francia irodalom formai könnyedségét és derűs tárgykörét vitte át a magyar irodalomba* s tagadhatatlanul sikerrel ültette át a francia irodalom sajátosabb értékeit magyar környezetbe.

A világháború előtti korszakban különösen »Delila nyoszolyája«, »A szultán árnyéka« és a »Frigiai sapka« című műveivel aratott nagy közönségsikert, aminthogy tagadhatatlanul *nagy népszerűségre tett szert,* — nem utolsósorban az »Uránia-műfaj«, a vetített képekkel kísért tudományos felolvasások megteremtésével. A »Kölcsönkért kastély«-lyal elnyerte az Akadémia Vojnits-díját.

A kommunizmus bukása után Pekár Gyula *tevékeny részt vett a politikai életben is.* 1920-ban tagja lett az első nemzetgyűlésnek, három évig a kultuszminisztérium *politikai államtitkára* volt, majd néhány hónapig az akkoriban teremtett *összekötő miniszteri tárcát* vállalta. Ebben a feladatkörben igen nagy érdemeket szerzett azáltal, hogy megakadályozta a Nemzeti Múzeum műkincseinek elhurcolását, amit a megszálló román csapatok már meg is kezdtek. Később visszavonult a belpolitikától, amelyben mindvégig hű maradt konzervatív nemzeti felfogásához és inkább *külpolitikai kérdésekkel* foglalkozott.

1901-ben választotta meg először képviselőnek a somlóvásárhelyi kerület, a jelenlegi parlamentnek is tagja volt, mint a bonyhádi kerület Népképviselője. Kilenc éven át volt *elnöke a külügyi bizottságnak* és több mint harminc kiküldetésben szolgálta külföldön a magyar ügyet. 1921-ben a Magyar Filmtanácsnak lett az elnöke és igen jelentős működést fejtett ki a Petőfi-centenárium idején, mint *a Petőfi Társaság elnöke. Jókai* Mór és *Herczeg* Ferenc után harmadik elnöke volt a Petőfi Társaságnak, amelynek ügyeit húsz év óta nagy odaadással vezette.

Pekár Gyula sok irodalmi és közéleti harc középpontjában állt és különösen a századforduló idején a nagy lendülettel feltámadó modern magyar irodalomtól sok meggondolás választotta el. Hajlandó volt ugyan minden időben arra, hogy álláspontját egy-egy szellemi áramlattal, vagy egy-egy iróval szemben revideálja, azonban a teljes megértés közte és a modern magyar irodalom között nem jött létre sohasem. El kell ismerni róla, hogy mindig meggyőződéssel szolgálta elveit, rendkívül tevékeny, szorgalmas, odaadó és sokoldalú ember volt, aki minden erejével s legjobb meggyőződése szerint irodalom és a politika terén egyaránt a magyarság életérdekeit szolgálta. Éppen a közelmultban volt szó arról, hogy egész könyvtárra való műveit gyüjteményes formában kiadják.

Személy szerint is nagyon vonzó és elegáns jelenség volt *Pekár* Gyula, aki fiatal korában sportkörökben is jelentős szerepet játszott. Betegsége úgy kezdődött, hogy kora tavasszal az Országház téren a parlamentbe sietve *elcsúszott, lábát megsértette,* ezt a sérülést azonban elhanyagolta, úgyhogy *trombózist* kapott, amely később ágyba kényszerítette. A hosszú fekvés legyengítette szervezetét és a meghülés, amelyet néhány nappal ezelőtt kapott és amely könnyebbnek látszott, *tüdőgyulladássá fajult.* Két nappal ezelőtt beszállították a Herzog-klinikára, ahol csütörtökön éjszaka meghalt.

A nagybeteg állapota csütörtökön egyre rosszabbodott. A késő éjszakai órákban a Herzog-klinika már nem adott választ az érdeklődőknek, ellenben akik egy óra tájt érdeklődtek, már a szomorú hírt kapták:

— Pekár Gyula meghalt.

A Herzog-klinika különszobájában félegykor következett be az a szívgyengeség, amely végzett Pekár Gyula hatalmas szervezetével. Utolsó óráiban felesége, három nőrokona és dr. Tóth tanársegéd volt vele. Az orvos félegykor állapította meg a halált.

VIII.
BARI VÁSÁR
SZEPTEMBER 4—21.

Magyarországi megbizott **Adler Felix**
IX., Soroksári út 16. — Telefón 138-203

Közgazdasági tanulmányút
Turisztikai élmény
Tengeri fürdő
Nemzetközi élet

Felvilágositást nyujt
„CIT" Olasz Államvasutak hivatalos képviselete Andrássy út 29.

Nagy utazási kedvezmények.

Szent István-heti ajánlatunk:

Tenyésztett igazgyöngysor ..... P 25.—
1 pár tenyésztett gyöngyfüggő, v. erőt v. gyöngygyürü ..... P 8.—
Indiai Cirkon gyürü, fehér aranyba foglalva, a brilliáns hü kópiája ..... P 28.—

Jolie divatékszerbolt
Kigyó ucca 4—6.

Míg új a szerelem

Regény

Irta: Móricz Zsigmond

29

Nem bírt magával, a lelkesedésével:

Csak nézte ahogy fizetett. Azt hiszi nem láttam. Egy bácskai nábob. Ahogy a végén a markába gyűrte és zsebre dugta, ami visszajárt... óriási... remek...

S leutánozta. Péter belepirosodva nevetett, mert ő bizony ezt nem uraságból csinálta, hanem röstelte már, hogy annyi szó van a pénzről...

— Micsoda ripacs!... Büdös. Büdös... Meg kell zabálni.

Ágnesnek csak ilyen állati tökéletességekkel lehet imponálni! De most az egyszer ez nem zavarta. Boldog volt...

Kopogtattak az ajtón.

A ruhát hozták meg.

Nagyon szép, magas, karcsú lány hozta a ruhadarabot s mikor kirakta az asztalra, szépen fektetve a ruhát, Péter ránézett a szeme sarkából, hüj de jó alakja van ennek. Ez jó modell lenne a...

Pénzt adott neki s a lány mély meghajlással vonult vissza.

Péter betette utána az ajtót s mikor visszafordult, Ágnest valami csodálatos szertartásban találta. Ott állott a ruha előtt és nézte. Oly áhitattal, mintha megjelent volna maga az üdvösség. Az arca ragyogott s mielőtt megszólalt volna, a fényesség egyre fokozódott.

És akkor elkezdett táncolni s tombolni és rajongani.

— Jaj de gyönyörű, jaj de kimondhatatlan gyönyörű...

Megérintette a selymet, nehéz bársonyos anyag.

— Velursiffon! — kiáltotta, mintha azt mondta volna: elértem az élet csúcsára... Üdvösség... Északi sark... Szentháromság...

Péter csak nevetett.

— És ez a hímzés! Ez az ízlés! Ez a választékos ízlés. Ennél gyönyörűbbet!... Ilyen vas!!!

S a jobb kezét ökölbe szorítva különös, olyan férfias gesztust csinált.

És akkor átengedte magát a kacagásnak. Valóságos trillákat vágott ki. Koloratúrát, kacagásban. S körül forogta a szobát és oly határtalan volt a kitörése, amiben mindent kitombolt, az uráról való nagy véleményét, a ruhán való örömét és a sikert, amit személyesen ért el. És a fiatalságát, a nászútját, a dicsőségét és hogy Zöld Janit most ehetné a fene! ha látná, mi van itt!...

— Rongyosok! — kiáltotta — rongyosok!... Mit tudják ezek, miről van szó!

A szobrász csak nevetett és zavartan sajnálta, hogy ezt nem lehet az ő mesterségében felhasználni. Hogy lehet megmintázni ezt a didergő rezgést? ezt a forró lihegést, ezt az oktalan tombolást? Még festő sem... talán a muzsikus, valahogy áttétellel, ki tudná hozni: kiépíteni belőle a boldogság csicsergő zuhatagát... vagy mit...

Felvette, letette, kiteregette, elsimította, rendezte, ölelte, csókolta s imádta a ruhát és akkor azt mondta:

— Maga őrült, zárja már be az ajtót.

Mikor egy óra múlva az étteremben, az asztaluknál ültek, Péternek az volt az érzése, hogy most valaminek ki kell nyilatkoztatnia. Most vannak boldogságuknak csúcspontján, kell valaminek történni, ami ezt emlékezetessé teszi.

Közben az étlapot tanulmányozta s igyekezett kitalálni az idegen szavak értelmét. Végeredményben rábízta magát a pincérre. Néha megtette, hogy szeme után választott valamit, amit előtte elvittek s megkívánta. De általában kiszolgáltatta magát s magukat a főpincér ízlésének, amiben lehetetlen volt csalódni. Csak egészen kiváló menüt kaptak, ami neki egyszerűen azt jelentette, hogy a legjobb családi konyhát élvezi, hiszen sohasem szokott, otthon sem, válogatni vagy ételeket rendelni.

Péter mosolygott sajátmagukon. Szerette volna hangosan mondani el gondolatait, de félt, hogy Ágnes sértőnek találná azt a véleményét, hogy ők tulajdonkép nagyon elzárják magukat, mikor ennyire ragaszkodnak az éttermi étkezéshez. Mért tűnik ez oly elegánsnak és kötelezőnek Ágnes előtt? Mintha a Tátrában volna, hol az egyetlen komoly foglalkozás: pontosan megjelenni az étkezésen. Így, hotelben, nem kötelező, hiszen a város tele van szebbnél szebb s érdekesebbnél érdekesebb termekkel, ahol a legkülönbözőbb stílusban lehet táplálkozni.

— Most mondok magának valamit, ami egész nap foglalkoztat, — szólalt meg az ünnepélyes és diszkrét csöndben. Halkan beszélt, ahogy illik és Ágnes figyelmesen és udvariasan hajtotta felé arcát, minthogy tudta, valami őt nagyon érdeklő dologról akar beszélni az ura.

— Már korán reggel olvastam a kávéházban, de csak most jut eszembe reflektálni rá.

Ágnes meglepetve nézett Péterre.

De Péter komolyan szólt:

— Olvasta a Karinthy cikkét a Napoleon—Goethe kérdésről? Karinthy rosszul teszi, hogy bedűl ennek a két névnek. Egy író ne fekűdjön le régi nagyok lába elé, mint egy hű kutya. Ne lesse a morzsákat azoknak az asztaláról: egy mai Karinthynak alapjában véve száz évvel okosabbnak kell lenni, mint a száz év előtti urak...

Ágnes felnevetett s furcsán nézett Péterre, mintha enyhe elmebaj tünetei jelentkeznének rajta.

— Azt kérdi Napoleon Goethétől, melyik az elsőbb, az irodalom, vagy a politika? Az író, vagy a politikus?... Karinthy szerint Goethe habozás nélkül az irodalom pártjára állt. Ellenben ő, úgy látszik, Napoleonnak ad igazat. Azt akarja elfogadtatni saját magával, hogy fene egye meg, csak most látjuk, hogy mégis csak a politikus az első.

Mosolyogva fogott hozzá felszeletelni a húst. Aztán határozottan kijelentette:

— Ez tilos: a művész sose adjon előnyt a civilnek. Micsoda dolog, hogy a politikus bárhol és bármiben, — ami az örök életet illeti, — elébe állhasson a művésznek és a művészetnek... Nem elég neki, hogy itt, ezen a földön, a napok életében, minden levegőt elvesz és elszippant előlünk?... Övék a befolyás, a pénz, a meghívások és a szereplések: de hogy még a jelentékeny tömeghatást, illetve az emberiség fejlődésére gyakorolt hatást is maguknak rabolják el, azt aztán nem...

(Folytatjuk.)

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Gyűlést tartottak a debreceni sztrájkoló festőiparosok. A szónokok élénk képet festettek a munkások súlyos helyzetéről.

Nagy vihar tombolt tegnap Európa több országában. A külpolitikában viszont aránylag szélcsend volt.

A szabóiparosok küldöttsége nagy munkahiányról panaszkodott a városházán. Az alpolgármester megígérte, hogy az egész várost tűvé teszi, hogy munkát szerezzen a szabóknak.

Japán többmillió cseresznyefát ajándékoz Romának. A japán-olasz barátság tehát gyorsan megtermi majd gyümölcsét.

Háromszáz cigányzenész ünnepséget rendezett a Szunyogszigeten. Az ünnepségen számos csípős megjegyzés hangzott el.

Mindenben első a Pesti Napló

— Lapunk legközelebbi száma Szent István ünnepe után vasárnap reggel a rendes időben jelenik meg.

— Miklas elnök és Hitler kancellár sürgönye Horthy kormányzónak. *Miklas* osztrák elnök a Szent István ünnep alkalmából szívélyes hangú *üdvözlőtáviratot küldött Horthy Miklós kormányzónak. Hitler* kancellár Horthy Miklós kormányzónak a magyar nemzeti ünnep alkalmából ugyancsak táviratilag fejezte ki jókívánságait.

— Kormányzói elismerés. A kormányzó megengedte, hogy *Kozacsek* Eleknek, a Magyar Filmiroda első fényképészének közhasznú működéséért, *Bodnár* Zoltán sajóvelezdi nyug. körjegyzőnek a közszolgálat terén három és fél évtizeden át kifejtett értékes működéséért, dr. *Borda* János miniszteri tanácsos, budapestvidéki pénzügyigazgatóhelyettesnek, *Glósz* Lajos miniszteri tanácsosnak, a fővárosi pénzügyigazgatóságnál a pénzügyigazgatóhelyettesi teendők ellátásával megbízott pénzügyigazgatónak és dr. *Szabó* Jenő miniszteri tanácsos, soproni pénzügyigazgatónak nyugdíjazásuk alkalmából sok éven át teljesített érdemes és eredményes szolgálatukért, *Keleti* Lajos nyug. államvasúti főfelügyelőnek sok éven át teljesített hű és buzgó szolgálatáért, *Tóbiás* Károly kormányfőtanácsosnak, a Beszkár vezérigazgatóhelyettesének nyugalombavonulása alkalmából három évtizeden át kifejtett értékes és eredményes munkásságáért, dr. *Veress* Gábor államvasúti igazgatónak sok éven át teljesített értékes szolgálatáért, *Salamin* Márton államvasúti igazgatóhelyettesnek pedig nyugalombavonulása alkalmából közel négy évtizeden át teljesített hű és buzgó szolgálatáért elismerését tudtul adják.

— Darányi Kálmán és Hóman Bálint a Glockner úton. *Salzburgból* jelentik: *Darányi* Kálmán miniszterelnök és felesége, valamint *Hóman* Bálint kultuszminiszter csütörtökön Franz *Rehrl* salzburgi tartományi főnök meghívására *Pernter* osztrák közoktatásügyi miniszter kíséretében kirándulást tettek a *Gross-Glockner magasalpesi úton a Ferenc József magaslatig.*

— Magyar estet közvetít Szent István napján a Paris P. T. T. *Párizsból* jelentik: A Paris P. T. T. rádióállomás Szent István napján, 20-án este 10 órától 10 óra 45 percig párizsi magyar propaganda-est programját fogja közvetíteni. Az est műsorát gróf *Teleki* Andornak, a világkiállítás magyar helyettes főbiztosának beszéde nyitja meg, amelyben Szent István küldetését méltatja. Ezután tárogatószám szerepel, majd Jean *Hervé*, a Comedie Francaise tagja Arany, Vörösmarty, Gyóni és Mécs franciára fordított költeményeiből szaval. *Lánc László* Edith zongoraművésznő *Kodály* és Dohnányi zenedarabjait játssza el, végül pedig a párizsi magyar pavillon éttermében *Pertis* Jenő cigányzenekarának muzsikáját közvetítik.

— Shvoy Lajos püspök 10 éves jubileuma. *Székesfehérvárról* jelentik: *Shvoy* Lajos püspök csütörtökön ünnepelte *püspökké szentelésének tízéves jubileumát.* Reggel az egyházmegye papságának segédletével nagy mise volt, kilenc órakor pedig *felavatták a teljesen restaurált székesfehérvári székesegyházat.*

— Szeged polgármesterének levele a Pesti Naplóhoz. Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt Főszerkesztő Úr! Kedves Barátom! Vasárnap este a legteljesebb siker és elismerés, a magyar és külföldi nyilvánosság rendkívüli érdeklődése jegyében befejeződtek az idei szegedi ünnepi játékok. Engedd meg, hogy városom ünnepi hangulatában, amikor most összeállítjuk nemzeti kulturális megmozdulásunk mérlegét és tanulságait, legelső, legkedvesebb kötelességemnek tegyek eleget akkor, amikor mélyen átérzett, őszinte gondolatokkal hálás köszönetet mondok Szeged sz. kir. város hatósága és közönsége, valamint a magam nevében azért a nagyértékű figyelemért, ösztönző felkarolásért, serkentő bírálatért és önzetlen támogatásért, amellyel a vezetésed alatt álló nb. Lapod a nagy magyar város élni és fejlődni akarását dokumentáló ünnepi játékok felé fordult. Mindannyian tisztában vagyunk azzal, hogy az elért általános sikert nem tudtuk volna megvalósítani nagyrészt nb. Lapod oly önzetlenül vállalt lelkes és sokrétű támogatása nélkül. Az ünnepi játékok elmúlt hetei ismét tanubizonyságot tettek arról, hogy a magyar sajtó és a legnagyobb magyar város egyaránt és egymás mellett, egymást megértve kívánják szolgálni a nagy magyar és nemzeti célokat. Ha munkánk nemcsak idegenforgalmi, de kulturális eredményeket is elérhet, azt elsősorban a hivatását mindig emelkedett szellemben teljesítő magyar sajtónak köszönhetjük és ez a munka Szeged városát ismét meleg baráti szálakkal kapcsolta össze a magyar sajtó emelkedett szellemű orgánumaival. Nemzeti és kulturális hivatást kívánunk teljesíteni, amikor évről évre felgyujtjuk a szegedi Dómtéren a magyar ünnepi játékok fényszóróit, hogy a magyar és a nemzetközi nyilvánosság legszélesebb tömegei gyönyörködhessenek a magyar művelődés és szellemi élet kiválóságainak csúcsteljesítményeiben. A Szegedi Szabadtéri Játékok ma már nem egyetlen város lokális céljait és szük szempontjait szolgálják, hanem általános nemzeti érdek az, hogy minél szélesebb tömegeket ismertethessünk meg a magyar szellem alkotóerejével. Ehhez a munkához kérte Szeged sz. kir. város nb. Lapod támogatását és az ebben a szellemben tanusított figyelmedért és eléggé nem értékelhető önzetlen támogatásodért kérlek, fogadd városom és a magam nevében legöszintébb hálás köszönetemet. Kérlek igen tisztelt Barátom, hogy új eredmények felé serkentő kitüntető figyelmedet a jövőben is őrizd meg a nehéz sorsban is nagy munkát teljesítő Szeged iránt. Kérlek, fogadd legőszintébb köszönetem és őszinte tiszteletem nyilvánítását. Szeged, 1937 augusztus 17. *Dr. Pálffy József* polgármester.

— A braziliai sajtó Ádám professzorról. *Rio de Janeiróból* jelentik: A braziliai sajtó legutóbb hosszú cikkben emlékezett meg *Ádám* Lajos budapesti egyetemi tanár braziliai útjáról. Ádám Lajos július 29-én érkezett meg Rio de Janeiróba. A magyar orvosprofesszor udvariassági látogatást tett a brazil külügyminiszternél, meglátogatta a leghíresebb sebészprofesszorokat, megtekintette a tudományos akadémiát, az egyetemet, eljárt a kórházakba és műtéteknél is segédkezett. A Brazil Sebészek Kollégiumában a helyi érzéstelenítésről, az Orvostudományi és Sebészeti Akadémián az idült hegesedő bélgyulladásról tartott az itteni orvosok, sebészek és nagy érdeklődő közönség előtt igen nagy tetszéssel fogadott francianyelvű előadást. Ádám Lajos és felesége tiszteletére *Szentmiklóssy* Andor magyar ügyvivő fogadást rendezett. Ádám Rio de Janeiróból San Paolóba utazott, ahol meglátogatta a leprakórházat és más kórházakat, a Butantan kígyóellenméregkutató intézetet. Ádám tanár augusztus 11-én indult vissza Európába. Előreláthatóan augusztus 27-én érkezik Budapestre.

— Kiosztották a jutalmakat a sokgyermekes anyáknak. A Magyar Anyák Nemzetvédő Bizottsága csütörtök délután az újvárosháza közgyűlési termében *kiosztotta a jutalmakat és a kitüntetéseket a budapesti sokgyermekes anyáknak.* Az ünnepségen, amelyen *Karafiáth* Jenő főpolgármester is megjelent, *Imrédy* Béláné üdvözölte az egyesületek kiküldötteit, majd a szülőkhöz fordulva hangoztatta, hogy sem a kormányzat, sem a magyar társadalom soha nem feledkezik meg azokról a magyar anyákról, akik teljesítik anyai kötelességüket. *Dobrovits* Sándor miniszteri osztálytanácsos, a miniszterelnökség képviselője *Darányi* Kálmán üdvözletét tolmácsolta, majd kiemelte, hogy a születések országos aránya szinte évről évre csökken. A háború előtt 1000 lakosra évente 33 születés esett, *ma alig több, mint 20.* Jóval kisebb mértékben — de csökkent — a halálozás is. Ma is, mint a békeidőben, átlag minden huszadik házasságban tíznél több gyermek születik. Németországban 1934-től kezdve 200.000 gyermekkel több születik, mint azelőtt. *Szederkényi* Anna terjesztette elő ezután beszámolóját, amelyből kiderül, hogy a bizottság idén az ország területén *31.425 pengőt osztott ki.* 2710 anya részesült részben kitüntetésben, részben segélyben. Magyarországon legtöbb *— 26 — gyermeke volt a Mindszent községben élő Kis Imrénének.* Ugyancsak Mindszent községben lakik *Kisspál* Boldizsárné, akinek 24 gyermeke volt. Több üdvözlőbeszéd után kiosztották a jutalmakat és a kitüntetéseket.

Az újjáépített Telefon: 1
PARÁD-FÜRDŐBEN
szept. 1-től igen mérsékelt utóidényi árak
Modern, új gyógyszálló, vendéglő, kávéház, casino. Arzén-, vasas-, timsós- és szénsavas fürdők. Ivó- és szőlőkúrák. Kellemes nyaraló gyönyörű hegyvidéken. Kérjen prospektust.

— A tábla is 15 évi fegyházra ítélte Rudas Zoltánt. *Pécsről* jelenti tudósítónk: A tábla *Simon*-tanácsa csütörtökön egész nap tárgyalta *Rudas* Zoltán volt budapesti ügyvédjelölt bűnügyét, aki 1919-ben a szekszárdi forradalmi törvényszék elnöke volt. A vádbeszéd elhangzása után a védő, *Dulin* Jenő, szekszárdi országgyűlési képviselő bizonyításkiegészítési indítványt tett, amelyet a tábla *elutasított.* A tábla délután öt órakor hirdette ki ítéletét, amelyben a törvényszéki ítélettel megegyezően *15 évi fegyházra ítélte Rudast.* Az ítélet nem jogerős.

— Előadás Braziliáról. A Szent István ünnepségekre Budapestre érkezett *Lacerda* braziliai kormánykiküldött és *Gaelzer-Netto* ezredes, a braziliai kormány állandó európai megbízottja. Az ezredes augusztus 23-án délelőtt 11 órakor a Corvin filmszínházban *előadást tart* Brazilia kulturális és gazdasági életéről.

— Mennyi kisebbség él a világon? Kaptuk a következő levelet: Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Nb. lapjának mai számában egy cikk jelent meg »*400 milliónyi kisebbség*« címmel és *ja* jelzéssel. Ebben a cikkben a cikkíró mingyárt a címmel kapcsolatban azt állítja, hogy én a keszthelyi nyári egyetemen tartott egyik előadásomban 400 milliónyi kisebbségekről beszéltem. Erre a számra azután a sorokban újra és újra visszatér. Az egész cikk erre a tételre van mintegy felépítve. Pedig ez a szám egészen téves. Én előadásomban — akárcsak a londoni kisebbségi kongresszus is — *40 milliónyi kisebbségről* beszéltem és azt mondottam, hogy ez a szám a párizskörnyéki úgynevezett békeszerződések eredménye. Természetes, hogy én is az európai kisebbségeket értettem, annál is inkább, mert ez a fogalom speciálisan európai. Ugylátszik, hogy a jelen volt riporter az előadás német nyelvét nem értette jól s ezért szólt jegyzetei után készült riportja 400 millió kisebbségről, ahogy ez a vidéki sajtókommünikékben is olvasható volt. A Pesti Napló kérdéses cikke különben egyébként ezen számbeli túlzás nélkül is helytálló. Kiváló tisztelettel vagyok Szerkesztő úrnak kész híve: *Dr. Faluhelyi Ferenc* pécsi egyetemi ny. r. tanár.

— Házasság. Néhai dr. Kmety Károly egyetemi tanár, volt országgyűlési képviselő és neje Schmalhofer Paula leánya, *Ilona*, és néhai nemes Klestinszky Gyula és neje felsőeri Hegedüs Jolán fia, nemes *Klestinszky* Tibor százados augusztus 10-én házasságot kötöttek.

Dr. *Lang* József orvos (Budapest), Lang A. Alfrédnak, a Pesti Hirlap főtisztviselőjének fia e hónap 22-én, vasárnap délután 3 órakor tartja esküvőjét Újpesten *Waiss* Ilonkával, Waiss Ferenc Perth-Amboy-i (USA) főtisztelendőnek leányával. (Minden külön értesítés helyett.)

Györe Emmy és *Zoltán* József házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Kalmár Györgyike és *Zala* Imre mérnök e hónap 19-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Farkas István (Adony) és *Révai* Ilus (Letenye) e hónap 22-én, vasárnap déli ½12 órakor tartják esküvőjüket a nagykanizsai izr. templomban. (Minden külön értesítés helyett.)

Varga Ilonka (Budapest—Kőbánya) és *Pasternák* Miklós (Budapest) e hónap 18-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Krämer Olga okl. gyógyszerész és jenei *Szabó* Dániel fővárosi mérnök augusztus 21-én házasságot kötnek.

Meitner Klárát eljegyezte *György* Imre papírkereskedő, Budapest. (Minden külön értesítés helyett.)

Dr. Szegő Sándor ügyvéd leányát, *Veronikát* eljegyezte *Somos* Dezső IBUSz-tisztviselő. (Minden külön értesítés helyett.)

Veimann Rezsinkét (Mezőnagymihály) eljegyezte *Kazt* Ernő (Sárrétudvari).

= **Tangóharmonika** az úrhölgyek legkedveltebb szórakozása. Nemcsak az otthonban, de mindenütt, ahol vidám hangulatra vágyunk: összejöveteleken, kirándulásokon mind gyakrabban szól a bájos hölgyek kezében a Sternberg-hangszergyár modern, ékszerszépségű hangszere: a tangóharmonika. Már 45 pengőért kapható a Rákóczi út 60. szám alatti Zenepalotában.

= **Biztos tőkebefektetés** egy 25 évig adómentes újlipótvárosi öröklakás. Telefon 29—25—72.

= **A FIAT-gyár** mindig a legnagyobb súlyt fektette arra, hogy minél változatosabb igényeket tudjon kielégíteni. A Balilla 1100 megjelenésével újból három egységesen kiképzett, legmodernebb típus áll rendelkezésre, a kétüléses FIAT 500, a négyüléses Balilla 1100 és a hathengeres FIAT 1500. Mind a három típus elegáns áramvonalaival, független rúgózású első kerekeivel, rendkívül nagy sebességével és stabilitásával, műszaki komfortjával, valamint olcsó üzemköltségével tökéletesen megfelel aszerint, hogy kétüléses vagy négyüléses kocsi szükséges. Az új Balilla pedig mindazok részére, akik négyhengeres mótorral és 105 km sebességgel megelégednek, méltó módon helyettesíti a kitünő FIAT 1500-as típus. Mint hatüléses kocsi, a sorozatot a még mindig népszerű áramvonalas Ardita egészíti ki.

= **Háziasszonyok!** Nem kerül pénzbe, mégis a legjobb tésztarecepteket megkapja, ha még ma kéri a *dr. Oetker-féle* világhírű *fényképes receptkönyvet*, melyet bárkinek ingyen megküld a gyár: Dr. Oetker A. Budapest, VIII., Conti ucca 25.

Szent István parkra és a Dunára néző
egy-két-három-négyszoba hallos, teljes komfortú
ÖRÖKLAKÁSOK
1938. január 1-i beköltözhetőséggel.
Érdeklődni a helyszínen: V., Szent István park 22., tel.: 231-573 és a tervezői irodában, V., Szent István körút 5. IV. 3. Tel.: 111-196. Vasárnap is!

Egy ismeretlen reklámtervezőhöz

Irta: BRÓDY LILI

Uram, közvetett úton szereztem tudomást az ön által készített reklámról, — egy másik világrész lapja tartotta érdekesnek, hogy beszámoljon róla. A világlapok kezei hosszúak s a newyorki lap a melbournei The Advocat című lapból idézi az ön reklámszövegét, amely ilymódon már három világrészt járt meg, s amely egy világszerte és évezredek óta ismert kitűnő árut ajánl a közönségnek: az igazságot. Jónéhány éve magam is itt dolgozom e nemes áru egyik távoli üzemének egyik távoli reklámosztályán s a magam szerény munkásságával járulok hozzá az áru további népszerűsítéséhez. Engedje meg tehát, hogy kartársi hangon figyelmébe ajánljak önnek egyet és mást a reklámszövegeket illetően. Az ön reklámszövege ugyanis elrettentően, lesujtóan és kétségbeejtően rossz.

Uram, jó bort árulunk, amelyet ön tönkretesz a cégérrel. Helyezkedhetne arra az álláspontra is, hogy éppen a jó bor miatt a cégér fölösleges, ebben az esetben azonban mondja fel reklámtervezői állását és szemlélődjön, de rossz reklámokat ne csináljon. Mi, itt a műhely egyik szögletében, egy-egy használható és hasznos jelzőn dolgozva évekig az áru érdekében, időnként kétségbeesve látjuk, hogy ön és társai hogy teszik tönkre az árut a reklámmal. Megállapítható, hogy az a nagy veszteség, amely az utóbbi években érte az igazság régi és előkelő vállalatát, főleg az önök elrettentő reklámszövegeinek köszönhető, mert önök azt hiszik, hogy az olyan kiváló minőségű áru, mint az igazság, mindent kibír, még önöket is. Mert mit írnak önök? Először is: komolyan veszik a konkurrens vállalat munkásságát és acsarkodva támadják őket. Ön például ilyeneket ír: »A hazugság az utóbbi időkben óriási hatalomhoz jutott az emberiség életében.« Ez egyrészt túlbecsülése a konkurrens vállalatnak, ami mindig veszélyes, másrészt a konkurrens vállalat kitűnő reklámszövegírókat tart, akik képzetten és iróniku san vegyelemzik ezeket a szánalmas mondatokat s megállapítják, hogy az igazság vállalata óceska konfekciókkal dolgozik. Amiben igazuk is van: az igazság vállalatánál sajnálatosan hemzsegnek az olyan alakok, akik abban a hitben élnek, hogy a kiváló áru úgyis beszél magáért és alapjában véve úgyis mellékes a reklámszöveg. Bocsásson meg kérem, ön is egy ilyen protekciós alak lehet, aki, ha eredeti és sürgős reklámszöveget kell írnia, mert Japánban nagy visszaesés mutatkozik az áruban, kimegy a raktárba és a közhelyek közül kiválaszt valamit, azzal kész. »A hazugságban, amely megmérgezte a modern ember lelkét« — írja ön. »Az erkölcsi káosz, amely korunk kultúráját alapjaiban rendítette meg« — írja ön. »Belevésődik az emberek lelkébe és pusztító méreggel itatja át« — írja ön. »Aláássa az emberi méltóságot« — írja ön. S ön tudja jól, hogy ezeket nem én találom ki most, hanem becsülettel írom ki a világlapból, amely az ön reklámszövegét tartalmazza, hitelesen.

Uram, a műhely e szerény zugában, ahol mi egy mondaton dolgozunk egy életen át, napról napra van alkalmunk tapasztalni, hogy az önök reklámszövegei milyen félelmetesen ártanak az árunak. Néha már azt kell hinnünk, hogy önök azok, akik mérgeznek, önök azok, akik megrendítenek, önök azok, akik aláásnak és pusztítanak, visszaélve az áru jó minőségével, amely igazolja rosszminőségű szövegeiket. Néha már a konkurrens vállalat sikerénél is jobban fájnak nekünk önök, néha már azt is érezzük, hogy nincs az a hazugság, amely annyit tudna ártani az igazságnak, mint amennyit egy közhely árthat, mint amennyit az önök nyájas vagy dörgő közhelyei árthatnak. Mert a hazugságról egy idő mulva föltétlenül kiderül, hogy hazugság volt, de az önök reklámszövegeit mi nem cáfolhatjuk meg, hiszen a mi áruinkat hirdetik és igazuk van. Az ifjúságnak az a része például, amely az igazság vállalata számára fontos volna, történetesen jó formaérzékkel is rendelkezik s ez az ifjúság éppen az önök elrettentően rossz reklámszövegei jóvoltából fordul el az igazság vállalatától, mert már nem az áru jó minőségét nézi, hanem az önök reklámszövegeire emlékezik, derűvel. »Bizony, bizony«, — mondja az ifjúság bólogatva — »ez a cinikus, üreslelkű, élvezetkergető világ.« S ilyenkor mi pirulunk el, pedig nem mi írtuk ezt a reklámszöveget, hanem önök. »Korunk betegsége«, — mondja az ifjúság bólogatva — »avagy mondhatnánk, korunk rákfenéje a hazugság.« Ezt persze megint önökből idézik s miután néhány kitűnő reklámszövegírónk, éppen az önök protekciós érvényesülésén elkeseredve, átpártolt a konkurrens vállalathoz s inkább hazugságot mond jól, mint igazságot rosszul, az ifjúság kárörömmel idézi őket ilyenkor s tönkreteszi vele az önök gyönge mondatait. Értsék meg: a reklám nagyot fejlődött az utóbbi években s egyes konkurrens vállalatok ügyes reklámmal népekkel és országokkal hitetik el árujuk jó minőségét, az igazság vállalata pedig itt áll az önök lesujtó tevékenységétől tönkretéve, majdnem csőd előtt.

Csődbemenni persze nem fog, egészen jó nevek garantáltak érte a multban és a jelenben, azok, akik az első reklámszövegeket írták az igazságnak és a későbbieket, amelyeket még ma is, két-három évszázaddal később nagyobb sikerrel használhatunk az áru érdekében, mint az önök újkeletű szövegeit. Mégis meg kell kérnünk önöket: az áru érdekében, amelyben mindnyájan hiszünk, hagyják abba önök az áru propagálását, mert részben önöknek köszönhető az, hogy az igazság vállalata ilyen nehéz helyzetbe került. Hagyják békében az igazságot és a jóságot és a türelmet és az önzetlenséget és a békét és a cég többi szolid áruját, — inkább vigyék őket házhoz próbabemutatásra és várják meg, amíg a vevőt egy kísérlet meggyőzi arról, hogy jó árut kapott. Talán nem fognak ezzel a munkával olyan sokat keresni s oly nagy névre szert tenni, mint a reklámszövegírással, de hogy az áru kelendőségének és jóhírének jobban fognak használni vele, az biztos. Mert bármily különösen is hangzik: az igazságnak nagyobb szüksége van a jó reklámszövegre, mint a hazugságnak. Bűnök és hazugságok rosszminőségű dicsérete ugyanis legfeljebb undorító, de az erények és igazságok gyönge reklámszövege már szánalmas. Kérjük önöket, gondoljanak erre, ha kiváló árunk érdekében tesznek valamit s gondoljanak arra is, hogy néha az áruval is baj van. Sok fáradság kell a kezeléséhez, nagy az üzemköltsége, sokat fogyaszt, nem is hamar fizetődik ki, néha csak tíz-húsz, néha csak ezer év mulva hoz némi hasznot. Vevőinknek sok bosszúságukért legalább az az elégtételük legyen meg, hogy ha időnként fellapozzák a propaganda-füzetet, hiteles reklámszövegírók hiteles szavaiból győződhessenek meg róla, hogy a vásárlással mégiscsak helyesen cselekedtek.

Eltemették Pekár Gyulát

(Saját tudósítónktól.) A politika és az irodalom nagy halottját, *Pekár* Gyula titkos tanácsost hétfőn délután, az Iparművészeti Múzeumból kísérték utolsó útjára.

A múzeum földszintjén állították fel a katafalkot, az oszlopcsarnok bejárata felett a család *nemesi címerét* helyezték el, a koporsót a *Jókai-lepel* borította. A kandeláberek és gyertyasorok fényében ezüstösen csillogtak az elhúnyt *kitüntetései*. A temérdek *koszorú* között ott volt a kormány pálmája, *József* főherceg és *Auguszta* főhercegasszony, *Anna* főhercegnő és *József Ferenc* főherceg, a *magyar evangélikus egyház*, a *Nep* koszorúi; virágot küldött a *Japánok Magyarbarát Egyesülete*, az *Akadémia*, *Herczeg* Ferenc, a *képviselőház*, *Hóman* kultuszminiszter, a *kultuszminisztérium*, *Kovács* Sándor püspök, a *Luther Társaság*, a *finn és eszt követségek*, a *török követ*, a *magyar ujságíró intézmények* és számos más testület.

A múzeum előtt többszázfőnyi gyászoló tömeg gyült egybe, benn a csarnokban ott ült az elhúnyt mély gyászbaborult családja: *Pekár Gyula özvegye és fivére, Pekár Imre, aki Darányi* miniszterelnöktől ma a következő *részvéttáviratot kapta:*

»A boldogult fivéred elhúnyta által ért mélységes fájdalmadban, mely mindnyájunk közös gyásza, fogadd őszinte, mély részvétem kifejezését.«

Egymásután érkeztek az előkelőségek; *József és József Ferenc* főherceg, *Auguszta és Anna* hercegasszony, *Röder* honvédelmi miniszter, h. miniszterelnök, *Bornemisza*, *Hóman* és *Lázár* miniszterek, *Perényi* Zsigmond báró koronaőr, *bárcsházi Bárczy* István államtitkár, *Rákóczi* Imre, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, *Traeger* Ernő min. osztályfőnök, *Kripp* József báró osztrák követségi tanácsos, *Kovács* Sándor evangélikus püspök, mint az egyetemes egyház képviselője, *Hász* István tábori püspök, valamint több képviselő és felsőházi tag: *Balogh* Elemér, *Ivády* Béla, *Mayer* János, *Pesthy* Pál, *Zsitvay* Tibor, *Putnoky* Móric, *Láng* Boldizsár báró, *Galánthay-Glock* Tivadar, *Schandl* Károly, *Tóth* Pál, vitéz *Martsekényi* Imre; a képviselők küldöttségét *Tahy* László képviselőházi alelnök vezette. *Lukács* György volt miniszter, *Rapaich* Raimund lovassági tábornok, a honvéd főparancsnokának helyettese, vitéz *Jánky* Kocsárd lovassági tábornok, *Lamotte* Károly helyettes polgármester, *Ferenczy* Tibor főkapitány, *Fáy* István debreceni főispán, *Kiss* Endre kecskeméti polgármester, a kultuszminisztérium közel minden tisztviselője és még igen sokan mások voltak jelen.

Küldöttséggel volt képviselve az *Akadémia*, a *Kisfaludy Társaság*, az elnökét vesztett *Petőfi Társaság*, a *Külügyi Társaság*, a *Magyar Luther Társaság*, a *Pen Club*, a *TESz*, a *Magyar Ujságírók Egyesülete* (*Márkus* Miksa vezette a küldöttséget), az *IGE* és a *Turáni Társaság*. A külügyminisztérium részéről *Baranyai* Zoltán volt jelen, a Magyar Színpadi Szerzők Egyesületét *Mohácsi* Jenő képviselte.

Félöt órakor érkezett meg a szertartást végző *Raffay* Sándor püspök, aki az evangélikus egyházi énekkar énekszáma után elmondotta gyászbeszédét:

— Álmodozó, kedvesen közvetlen, rajongó lélek lakott *Pekár* Gyulában, akinek koporsójánál most együtt gyászolnak a költészet, a nemzeti gondolat s minden jó és szép kultuszának géniuszai.

A püspök imája, porrészek megáldása s az énekkar újabb gyászdala után *a kormány nevében Tasnádi Nagy András kultuszállamtitkár* mondotta az első világi búcsúztatót.

— *Pekár Gyula azok közé a közéleti férfiak közé tartozott, akikhez hasonlót, sokat kívánt nemzetének Széchenyi István;* forró hazaszeretete, ragaszkodása a messzi Keletre nyúló történelmi multunkhoz, nagy munkakedve, nyugateurópai kultúrája adták meg egyéniségének tartalmát. Jobb, nemesebb, igazabb szív aligha dobogott a magyar közélet zajában.

Császár Elemér egyetemi tanár lépett a katafalk elé és *az Akadémia, a Kisfaludy Társaság és a Petőfi Társaság* nevében vett búcsút a halottól:

— Az erő, a férfiasság mintaképét döntötte sírba a halál s mi, Pekár Gyula szűkebb baráti köre nehezen nélkülözzük az ő baráti, meleg szívét. *Pekár a mai magyar irodalom legönzetlenebb és legfanatikusabb munkása volt, Jókai óta nem volt az irodalomnak még egy olyan ragyogó képzeletű, átfogó, európai műveltségű művelője.*

Pesthy Pál országgyülési képviselő a Nep nevében búcsúzott:

— Pekár Gyula politikai állásfoglalását mindenkor a nemzeti eszme, a szentisváni bölcs magyar politika irányította. *Nemzeti eszme alatt nem azt az ideált értette, amely a háború után a türelmetlenség jegyében jelentkezett az egyes államoknál, ő maradéktalanul a történelmi magyar nemzeti eszme híve volt.*

Paikert Alajos ny. államtitkár a *Turáni Társaság* és a *Magyar Külügyi Társaság* nevében mondott búcsúztatót, majd *Lovik* Károly szerkesztő a *Magyar Ujságírók Egyesülete*, az *Otthon Irók és Hirlapirók Köre*, a *Pen Club* és a *Színpadi Szerzők Egyesülete* nevében mondott gyászbeszédet.

— Pekár Gyula a jól felkészült, széles látókörű ujságíró tisztánlátásával és rátermettségével szolgálta az országot. *Mindig büszkén vallotta magát ujságírónak s mi, magyar ujságírók büszkén valljuk őt a magunkénak, koporsóját a magyar ujságírás halottainak dísze: a Jókai lepel borítja.*

Ilovszky János kormányfőtanácsos a *Fehér Ház Bajtársi Egyesület*, *Ember* Sándor képviselő *a MAC régi gárdája*, *Balogh* Elemér felsőházi tag *a Nemzeti Torna Egylet* vezetősége nevében mondott búcsúztatót. A beszédek elhangzása után szétbontották a katafalkot, kocsikra helyezték a koszorúkat, majd a koporsót a négylovas gyászhintóra helyezték. A gyászmenet a József körúton, Rákóczi úton, Fiumei úton keresztül haladt a kerepesiúti temetőbe, ahol *a főváros által adományozott díszsírhelyen Grünwaldszky* Károly lelkész végső imája után az énekkar gyászénekének hangja mellett helyezték örök nyugalomra Pekár Gyulát.

MAGYAR NEMZETI NYOMTATVÁNYKIÁLLITÁS AUG. 15 SZEPT. 15
SAJTÓKIÁLLITÁS * MŰCSARNOK

50.000 japán katona partraszállt a kínai partvidéken

A sangháji angol Sincere áruházban egy repülőtámadás 500 embert ölt meg — Japán hosszú és súlyos háborúra készült fel

Sanghái, augusztus 23.
(Havas.)

A kínai főhadiszállás jelentése szerint a kínai haderő meghiusitotta a japánok partraszállási kísérleteit. Későbbi jelentés szerint mintegy ezer japán katona Vangcsauban van, Vuszung közelében partraszállott ugyan, de a japán csapatok zömének nem sikerült végrehajtani a partraszállási műveletet. A kínai és japán csapatok között a harc a déli órákban folytatódott.

A japán haditengerészet képviselője viszont kijelentette ujságíróknak, hogy visszaverték a kínaiak heves támadását Paszecsiao ellen, Kiangvantól nyugatra. Közölte egyben azt is, hogy vasárnap éjjel és hétfőn reggel a partvidék több pontján 50.000-nél több japán szállt partra.

A japán csapatok partraszállásáról szóló hirek különben ellentmondanak egymásnak.

Kínai katonai körökben ismételten azt állitják, hogy Vaszung mellett meghiusították a japánoknak azt a kísérletét, hogy csapatokat tegyenek partra. A partraszállításra váró japán csapatok létszáma kínai értesülés szerint 15.000 ember. Az egyik kínai üteg gránátjai a partraszállítási kísérlet közben állitólag elsüllyesztettek egy japán torpedóhajót.

Az Idzumo japán zászlóshajó ma délután visszatért egy másik japán cirkálóval együtt Sanghájba és este hét órakor a Vangpu folyóról lőtte Putungot és környékét. Az ágyúzás nyomán Putungban több helyen tűz ütött ki.

Hétfőn délben japán repülőgépek bombákat vetettek az északi pályaudvar környékére. Hétfőn este a japán tengerészklub közelében a Jangce mentén nagy tűz támadt, mely gyorsan elharapódzott.

500 halott egy áruházban egy repülőtámadás nyomán

Sanghái, augusztus 23.
(A Pesti Napló tudósítójának kábeljelentése.)

(United Press.) **Azt a szörnyű pusztitást, ami a Nanking Roadon lévő Wingon Sincere áruházban végbement, minden valószínűség szerint nem gránát, hanem repülőgépbomba okozta. A bomba déli egy órakor csapott be, amikor az áruház tele volt vásárlóközönséggel és az uccán is igen nagy volt a forgalom. A bomba áttörte a ház tetejét és két emeletét s a harmadik emeleten robbant fel. Olyan pánik tört ki, hogy legalább annyi embert agyontapostak, mint ahányat az összeomló épületrészek és gránátszilánkok öltek meg. A hatóságok szerint sohasem fogják megtudni, hogy a robbanásnak hány halottja és sebesültje volt, mert a pánikban csak nagysokára sikerült a mentőknek és tűzoltóknak az áruházhoz férkőzniök és akkorra a halottak és sebesültek nagyrészét a kéznél lévő szállítóeszközökön elszállították s nagyrészüket magánházakban ápolják. Tíz teherautón szállították el a halottakat és sebesülteket az áruháztól. A romok eltakarítása egyre folyik és egyre újabb halottakat és súlyos sebesülteket ásnak ki. Általában 500-ra becsülik a halottak számát.**

Akiknek foglalkozása minden erejük megfeszítését követeli, igyanak hetenként legalább egyszer, reggel felkeléskor egy pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet, mert ez szabályozza a bélműködést, előmozdítja a gyomoremésztést, fokozza az anyagcserét, élénkíti a vérkeringést és ezáltal új életerőt teremt. Az orvosok ajánlják.

Felismerhetetlenségig összeroncsolt holttestek

Párizs, augusztus 23.

A Paris Soir sanghái jelentése szerint az angol Sincere nagyáruházban a bombarobbanások mintegy 500 embert öltek meg. A sebesültek számáról még nincs pontos jelentés. Két ízben is robbanás reszkettette meg az áruház hatalmas épületét. Először egy ágyúlövedék érte az épület harmadik emeletét. A robbanás pillanatában többszáz nő és gyermek tartózkodott az áruházban. Ugyanezen a helyen történt a második robbanás is. A robbanás legtöbb áldozatát a harmadik emeleten a játékszer- és szövetosztályon szedte. A második emeleten csodálatos módon majdnem mindenki sértetlen maradt. Az angol katonaság és a nemzetközi rendőrség azonnal megszervezte a mentési munkálatokat. A felismerhetetlenségig összeroncsolt holttestek egy részét már tehergépkocsikon elszállították.

Kínai gerillaharc

Tiencin, augusztus 23.

(A Pesti Napló tudósítójának távirata.)

(United Press.) A kínaiak folytatják a gerillaharcot és a háztetőkről lövöldöznek az uccán vonuló japán csapatokra. *A japánok olyan intézkedéseket tettek, amelyek nagyon hasonlítanak a hadiállapot elrendeléséhez.* Az orosz koncessziós terület felől szüntelen ágyúzás hallatszik, amiből azt következtetik, hogy *ott erősebb kínai csapatok gyültek össze.* A kínaiak egyébként főleg azzal igyekeznek megzavarni a japán csapatok hadmozdulatait, hogy a háztetőkről és ablakokból mesterlövészekkel irtják az uccán felfejlődő japán katonaságot. Egyre újabb japán csapatok érkeznek Tiencinbe. Egyrészük a városban marad, a többit észak felé, a Nankao-frontra szállítják.

Japán felkészült „a legnagyobb megpróbáltatásra"

Tokió, augusztus 23.

A Domei-Iroda jelenti Sanghájból, hogy a japán csapatokat a kínai védőcsapatok heves tüzelése közben partraszállították. A japánok vesztesége nyolcvan ember.

A mai napon Konoje miniszterelnök megbeszélést folytatott a Minseito- és Seiyukai párt vezetőivel a kínai helyzetről. Mindkét pártvezér biztositotta a miniszterelnököt arról, hogy Japán kínai politikáját támogatja.

Az angol nyelven megjelenő és rendszerint a külügyminisztérium által irányított Japan Times azt ajánlja a lakosságnak, hogy *őrizze meg nyugalmát és elszántan készüljön fel hosszú háborúra.*

Konoje herceg miniszterelnök kijelentette, hogy a kínai ügy *»még egy ideig tartani fog, de senki sem mondhatja meg, meddig. Ez lesz a legnagyobb megpróbáltatás, amelynek Japán valaha is ki volt téve.«*

Döntő japán győzelem?

Peking, augusztus 23.

Pekingi japán katonai körökben megerősítik azt a hírt, hogy *a kínai csapatok fölött Kalgan közelében döntő győzelmet arattak és Kalgant megszállták.*

A japán repülők eredményesen bombázták a hankaui vasútvonalat. Csapataik megszállták Csinghaisint.

Szinkingi jelentés szerint a Kvantung-hadsereg és mongol csapatok Kalgantól keletre harcoló osztagai harcbakeveredtek egy kínai lovashadosztállyal. A támadást a kínaiak kezdték, de visszaverték őket.

Japán jelentések szerint a *kínai csapatok a hétfőre virradó éjjel a kibővített nemzetközi negyed egész határa mentén támadásba mentek át. A kínaiaknak ideiglenesen sikerült áttörniök a japánok arcvonalát* és a Jangceputól keletre, egész a Wayside-parkig jutottak. A támadást a 36. kínai hadosztály hajtotta végre.

Japán repülők Putung körül sok bombát dobtak le.

Üzen az eltűnt Levanevszki rádiója

Párizs, augusztus 23.

Az Alaszka környékén eltűnt szovjet repülőgép keresése *sikerrel kecsegtet.* A *Paris Soir* táviratai szerint a keresést végző amerikai repülők bíznak benne, hogy élve megtalálják *Levanevszkit* és társait. Tegnap *több olvashatatlan, de valószínűleg Levanevszkitől származó rádióüzenetet fogtak fel.* A sarkvidék leadóállomásai viszont részletesen ismertetik a kutatómunkálatok tervét abban a reményben, hogy az eltűnt repülők a jelentéseket felfogva könnyebben adhatnak majd magukról életjelt.

A Kraszin szovjetorosz jégtörőhajó kivergődött a súlyos jégtömbök közül és közeledik a 71. szélességi fokhoz.

Moszkva, augusztus 23.

A Szovjet Távirati Iroda közlése szerint a szovjet megfigyelő állomásai *egy távoli rádióállomás által leadott szótöredékeket fogtak fel.* Valószínűnek tartják, hogy a jeleket az eltűnt *Levanevszki* gépe adta le.

---

is, aki könnyen mozoghatott azelőtt, kisingben, most nehezen mozdul, csak előrefelé tud hajolni a ruha irányítása szerint, oldalra alig, mert ezt tiltják a formák. Keze is, mely előbb szabadon lóghatott és mozoghatott az oldala mellett, most megszabott tartásra kényszerül. Ez a tartás ilyen: egyideig oldala mellett futhat felsőkarja, de könyökben a kidagadó szoknyák fölött meg kell törnie és előrenyúlnia, úgy, hogy két keze egymáshoz közelítsen. A szoknya külön kéztartást parancsol neki, mintha arra kényszerítené, hogy összekulcsolt kezében elől imakönyvet, vagy néhány virágot tartson. Az imakönyv és a piros szegfű, amely a ruha formája szerint hajló kézbe kívánkozik, épúgy tartozéka a ruhának, mint a többi, mint a sok »tarka szoknya«, mint a »puszrik« és a bársonyszalag a hajbatűzött fésűn.

Igy áll Margit a meszelt szoba közepén a döngölt földön, egy óra után és csak néha-néha tesz egy-egy a ruha által engedélyezett tétova és szabályos mozdulatot. Szoknyái valamivel térdén felül érnek és enyhén kerekedő hajlással húzódnak fölfelé, ha meghajlik derékban. Dereka olyan mereven áll a szoknyák szorításában, mint egy kicsiny dombból kinőtt karcsú fa és kezei a templomba menő leány összekulcsolt kezei lettek. Egy óráig, néha azon túl is tart ez a különös metamorfózis, míg Margit kislányból valami furcsa formává változik, mely hasonlít virághoz, haranghoz, óriások kezébe való apró csengettyűhöz, melynek két lába van. Legkevésbé talán emberi testhez hasonlít, inkább emlékeztet az Isten szelídebb és színesebb teremtményeire és a mezőre illik, mintha odatermett volna. Ruháinak formáit a harangok és a virágok adták, nem az ő teste, mely nem szolgál másra, csak arra, hogy váza legyen ennek a dísznek, tartója a szoknyák harangjainak. A teste és alakja csak annyi a ruhája számára, mint a csontváz a hús számára.

—

Igy készülődnek órahosszat vasárnaponként, aztán susogva vonulnak fel a templom felé, kövekkel bütykös uccán a Margitok, Máriák ruháikban, ezekben a bonyolult alkotásokban, melyekhez több mint száz méter vászon, félszáz gombostű és egy sereg apró dísz szükséges. A vasárnapjuk ezzel telik el, hogy e ruhában vannak, hogy a ruhát fölveszik, hogy a ruhát leveszik. Margit hétköznapja azzal, hogy hajnali négytől esti nyolcig dolgozik a szomszéd uradalomban. Mert Margitnak mása sincs, mint 40 szoknyája, 4 pruszlikja, 15 zabkája és 7 köténye, meg ő maga, aki viseli mindezeket. Van még egy házrészük is, ahol vasárnap öltözni és vetkőzni lehet, más semmije. Summás munkával keres valamit és él Bujákon vasárnap színesen, hétköznap szegényen a széljárta dombtetőkön húzódó földek és erdők alatt.

AZ EST rendkívüli kedvezményű társasutazásai a
BALATONRA ÉS HÉVIZRE

Siófok ..... 48.50 P-től
Hévíz ..... 50.— P
Balatonalmádi ..... 52.— P

Fenti árakban az alábbi szolgáltatmányok foglaltatnak:
7 napi lakás és teljes ellátás elsőrendű szállóban, illetve penzióban, borravalók, gyógydíj és személyvonat III. oszt. vasúti jegy Budapesttől oda- és visszautazásra

Társasutazásaink minden szombaton indulnak.
Részletes felvilágosítás és jelentkezés:
Az Est Utazási és Menetjegyirodájában, Erzsébet körút 18-20

Pekár Imre

Olasz majolika fa-
jának gyűjteménye

Ernst Múzeum aukciói
XVIII.

ELŐSZÓ

AZ IPARMŰVÉSZETI TÁRGYAKHOZ.

A korai olasz majolika kérdése azóta áll előttünk világosan, amióta Bode kiváló munkája („Die Anfänge der Majolikakunst in Toscana". Berlin, 1911.) e tárgyról megjelent. Hozzájárult e kérdés tisztázásához Becherath-gyüjteménye, amely főleg korai olasz majolikákat tartalmazott.

Ennek a csoportnak kiegészitője gyanánt tekinthető *Pekár Imre* olasz majolika-fajánsz gyüjteménye, mely nemcsak hogy nagyszámu darabot tartalmaz, hanem egyuttal sok kiváló patikaedény képviseli benne azt a kort (XVI—XVIII. sz.), mely az előbb emlitettnek folytatásaképpen, épp oly érdekes és tanulságos. Az ilyen különleges gyüjtemények különösen elősegitik egy-egy művészettörténeti kérdés tisztázását és a tárgyak keletkezési helyének megállapitását. Különösen, ha olyan tudatosan vannak egybegyüjtve, mint a most szóban forgó anyag. Gyüjtőjük páratlan szorgalommal, kitartással és hozzáértéssel, Cordovától—Konstantinápolyig, legtöbbnyire a tárgy eredeti helyén, abból a patikából, ahova az edény készült, szerezte be darabjait és a beszerzés helyét és idejét pontosan feljegyezte a tárgyon, ami a meghatározást megkönnyitette, sőt gyakran a pontosabb megállapitást tette lehetővé.

Az olasz majolikák és fajánszok gazdag sorozatában nemcsak Faenza (905., 906. sz.), hanem Castelli (884., 889., 892. sz.), Savona, Genua, Milanó, Nápoly is képviselve van. Különösen kiemelendő a siciliai csoport, melyben Palermo és Caltagirone termékei nálunk teljesen ismeretlenek. Ugyanez áll a spanyolországi (Talavera, Alcora) fajánsz albarellókra. A delfti fajánszok közt néhány dohánytartón (1123—25.) a tartalommal vonatkozásban álló ábrázolást láthatunk.

A rajnai kőcserép tárgyak közt is jeles példányokat találunk (1155—56., u. n. Bartmanns Krug, 1159. sz., Raereni korsó 1596-ból és az 1160. sz. patikaedény). A holicsi gyár kezdetének eleddig homályos korát illusztrálja a Telekessy egri püspök († 1716.) cimerével diszitett (1227. sz.) fajánsz palack.

Ehhez a gyüjteményhez tartozik még több ónedény, olyan jó állapotban levő példányokkal, amilyeneket csak a legkiválóbb gyüjtemények tartalmaznak (2046., 2050., 2064. sz.). A bronztárgyak közt néhány mozsár egésziti ki a fémek csoportját.

E gyüjteményen kivül is nem egy jeles kerámikai tárgy van az aukció nagy anyagában. Ezek közt legkiválóbb Paul Preunig nürnbergi mester XVI. századi, szines mázu korsója (1130. sz.). A holicsi gyár legjobb termékei közül való egy fajánsz secretaire (1279. sz.) és két papagály-alaku kanna (1280—81.).

A porcellánok gazdag csoportjában a szobrocskák ezuttal gyérebbek, de azért a meisseni gyárban Meyer által mintázott Mandolinozó kinai (1403. sz.), a bécsi gyár kiváló mesterének, Grassinak „Előkelő családot" ábrázoló (1443. sz.) biscuit csoportja, a fehér porcellánból készült „Kézcsók-csoport" (1448. sz.) és annak párja (1449. sz.), továbbá a chelsea-i eredetü Pásztor (1554), bármely gyüjteménynek diszére válnék.

Az 1493. számu porcellánkép, nemcsak nagysága, hanem művészi értéke által is kiváló alkotás és egyuttal a legkorábbi porcellánképek közé tartozik, mely még az empire-korban, csakhamar Sorgenthal halála után keletkezett.

A szőnyegek közül minket elsősorban az u. n. „Erdélyi szőnyegek" érdekelnek (2559., 2580., 2584., 2585. sz.), mert ezek az 1914. évi szőnyegkiállitás révén, meglehetősen kedveltekké váltak a gyüjtők körében. Különleges darab a török szultán herekei manufakturájában készült 2574. számu szőnyeg, mely rajzában és szinhatásában a nyugateurópai hatásról tanuskodik.

Csányi Károly.